Vet. PG 1918.S93 P7

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

THE LIBRARY

Presented by S. Kotak
Vet.
Digitized by Google

Digitized by Google

Pogled v' vezhnoſt,

ali

PREMIſHLJEVANJE

ſhtirih poſlednjih rezhi zhlovekovih.

Is nemſhkiga preſtavil

GAſHPER ſHVAB,

faimaſhter v' Hotédraſhzah.

V' natiſ tih bukev ſo miloſtlivi Firſht

GOſPOD GOſPOD

ANTON ALOJS,

Ljublanſki ſhkof

26. velkiga travna 1832 dovoljili.

V Ljublani,

natiſnil Joshef Blasnik, 1833.

Na prodaj per Janesu Klemensu, bukvovesu.

Digitized by Google

TAYLOR INSTITUTION
UNIVERSITY
21 JUN 1977
OF OXFORD
LIBRARY

Per vſih ſvojih delih ſe ſpomni ſvojih poſlednjih rezhi, ino ne boſh nikdar greſhil. Sirah 7, 40.

Digitized by Google

Pervi poglavitni del.

Smert.

Digitized by Google

Digitized by Google

Pervo premiſhljevanje.

Smert je sa vſe ljudi imenitna.

„Drevo padi proti poldnevu, ali proti polnozhi, kamor pade, ondi bo.“ Pridigar 11, 3.

Drevo more pasti, ker ſamo na ſebi ni vezhno. Drevo more obleshati, kamor pade, ker ſe ſamo od ſebe ne more gibati. Nar vezhi drevo bo le s' vezhim ſhumenjem, in k' vezhimu ſtrahu gledavzov padlo; pa bo ravnò tako mertvo ondi leshalo, kakòr ſleherno majhino drevo, ktero je matikarca na tla omahnilo. Umerjozhi ljudjè! lejte podobo tega, kar naſ vſih gotovo zhaka.

Slehern izmed naſ bo umerl. Drevo more pasti.

Kakorſhen kdo umerje, tak bo na vſe vezhne zhaſe. Kamor bo padel, ondi bo obleshal.

Je tedej ſmert sa zhloveka imenitna? Gotovo je neisrezheno imenitna; sa vſakiga zhloveka, imenitna sa vſakiga krishjana. Sakaj?

Pervizh sato, ko od vſiga lozhi, in drugizh ker zhes vſe ſodbe ſklene.

Digitized by Google

Imenitna je tedaj ſmert savoljo lozhenja od tega ſveta. Imenitna je pa tudi savoljo ſklenjenja ſ' unim ſvetam.

Miſlite na dreveſa poſekanje, miſlite na dreveſa leshanje.

Zhlovek ſe nail ſmertjo preſtraſhi, ker ga ob vſe prizhijozhe perpravi.

Kriſtjan je v' ſkerbi savoljo ſmerti, ker ga more v' ſrezhno ali pa neſrezhno vezhnoſt preſtaviti.

Perva reſniza.

Smert naſ od vſiga lozhi; ino kakſhina ſmert?

Gotova ſmert, ker he gotovo priſhla.

Nagla ſmert, ker ſe njena ura hitro bliſha.

Golufna ſmert, ker naſ neprevidama dohide.

Smert je gotova, pa zhlovek ne miſli na njo. Zhlovekova perva ſmota.

Smert je nagla, pa ſe zhlovek k' njej ne perpravlja. Njegova druga ſmota.

Smert je golfina, pa ſe zhlovek vender na njene napovedovavze ſanaſha. Njegova tretja ſmota.

„Spomni ſe na ſmert, ktera ſe ne mudi, in na obſojenje k' grobu, ktero ti je osnanjeno, ker je na tem ſvetu taka poſtava, de more vſe umreti.“ Sirah 14, 12.

Pervizh: *Smert je gotova.*

Smert je gotova, ker je ſploh ſhtrafinga sa greh.

Digitized by Google

Kriſtjan ſi je ne ſme le miſliti, kakor kaj nakljuzhniga ali potrebniga v' natori; je ne ſme poshreſhnimu zhaſu, kteri vſe poshre, perpiſovati, ne ſme miſliti, de je le umerjozhnoſt kriva naſhe ſmerti. On vé tiſto veliko naſhim pervim ſtarſhem dano sapoved, pa tudi vé njeno shaloſtno prelomljenje, tudi ſtraſhni naſtopki tega prelomljenja mu niſo nesnani. „Sadu od dreveſa ſposnanja dobriga ino hudiga ne ſmeſh jeſti; kaderkoli ga boſh jedel, boſh ſmerti umerl.“ I. Mojs. 2, 17.

„Kakor je greh po enim zhloveku na ta ſvet priſhel, po grehu pa je ſmert priſhla, ravno tako ſe je ſmert na vſe ljudi po njem raſſhirila, v' kterim ſo vſi greſhili.“ Rim. 5, 12.

Smert je gotova, kakor nelozhljiv naſtopik naſhe ſlabe natore.

Kadar ſami ſebe premiſlimo, kakorſhni ſmo, nam vſe to ſtraſhno prihodno ſtopnjo osnanuje. Otrok kteri komaj ſvetlobo tega ſveta sagleda, she f' ſvojim vitjem in vekam ſvojo umerjozhnoſt osnanuje. Pervi dan njegoviga shivljenja ga she blisheje groba perpelje, in ſkerb, ktero imajo ſtariſhi sa njegovo ohranjenje, nam njegovo heteshno natoro dovolj raſodeva.

„Od shene rojeni zhlovek malo zhaſa shivi, in je poln nadlog. Poganja, kakor roshiza, uſahne, sgine kakor ſenza, in nikoli ſtanoviten ne oſtane.“ Tob. 14, 1. 2.

Smert je gotova, kar vſak dan s' ſvojimi ozhmi vidimo.

Nejeverniki ſo ſizer she nad vſmi reſniza-

Digitized by Google

mi dromili (zvihali) tega pa ſhe nihzher ni miſkil, de bi mu ne bilo treba umreti.

Proſtashi, neverniki, dobri in ſlabi kriſtjani, vſi s' enim glaſam upijejo: Umreti je mogozhe, treba je umreti . . . Pred nami ſo vſi pomerli . . . Vſaki dan vidimo naſhe ſprednike v' grob iti, pokopaliſha imajo vſaki dan vezh prebivavzov, pogrebzi imajo smiraj dofti déla; s' beſedo, vſi naſhi pozhutki ſo vſako minuto prizhe minljivoſti, naſhiga shivljenja.

„Tedej imajo vſi ljudje enak prihod v' shivljenje, in enak is-hod is njega.“ Modroſt. 7, 6.

Drugizh: *Smert je nagla.*

Nagla, ako jo permeriſh s' naſhimi sheljami po dalſhim shivlenji.

Tukaj ne govorim od poſvetnjakov, kteri ali savoljo veſelja, ki ga na tem revnim ſvetu ushivajo, ali pa is ſtrahu pred prihodnim shivljenjem, ſerzhno shelé vekomaj na tem ſvetu oſtati. Tukaj le od takih ljudi govorim, kteri bi radi ſtaroſt doshiveli, in kteri ſe preſtraſhijo, kadar jim ne moremo upanja delati, de bodo dolgo zhaſa shiveli. Oni memrajo nad natoro, ker nam je tako kratko shivlenje odlozhila, ſtermé, ker ſe v' naſhih krajih malo ſtarzhikov dobí, savoljo kterih bi samogli tudi ſebi upanje delati, de bodo dolgo shiveli; ſe jokajo, de ſo she en kof ſvojiga shivljenja preshiveli, preden ſo sazheli med drugimi ljudmi ſloveti.

„Sim rekel: Sdaj pojdem v' ſredi ſvojih dni pred grobove vrata; ſim vpraſhal, koliko let mi je ſhe odlozhenih.“ Isai. 38, 10.

Digitized by Google

„*Smert je nagla*, ako jo permerish s' nashim vednim upanjem, ktero si per vsih svojih pogostnih smertnih nevarnostih delamo.

Zhe smo lih she tako slo in nevarno bolni, si vender nikoli she dalshiga shivlenja ne odrezhemo, in zhe lih vzhasih pravimo, de ne bomo mogli dalje shiveti, vender s' tem govorjenjem le druge silimo, de bi nam she upanje dolgiga shivlenja delali, in de bi nas po nashih sheljah tolashili. Nashi snanzi nas res s' tem vedno tolashijo, de se bomo she osdravili, in se nashe slabosti poslushijo, in nam to obetajo; kar mi nar raji slishimo. Vezhkrat upamo zhes vse upanje; zhlovek se malokdaj popred preprizha, de bo mogel kmalo umreti, dokler mu ni tako rekozh, dusha na shnablih. Tudi revno shivljenje imamo raji, kakor pa smert, in vse nashe sadershanje kashe, de nam smert vselej presgodaj in prenaglo pride.

„Ali ne bo mojiga kratkiga shivlenja kmalo konez? Le nekoliko me pústi, de svojo bolezhino objokam, preden sa vselej grem v' tamno ino s' tamo smerti pokrito deshelo.“ Job. 10, 20.

„*Smert je nagla*, ako jo permerish s' veliko daljshim shivljenjem nashih sprednikov.

„Vsi nashi dnevi so pretekli (so se skrajshali) in mi smo savoljo tvoje jese omagali. Nashe leta so kakor pajzhine.“

„Mi shivimo po sedemset let, in nar mozhnejshi osemdeset let, in kar je zhes, je britkost in bolezhina.“ Psalm. 89, 9. 10.

Shivlenje ljudi se vidno krajsha, kakor njih nasujsdanosti vidama rastejo, in od roda do ro-

Digitized by Google

da ſe sodba ſmerti nad nami hitrejſhi in ſtraſhnejſhi ſpolnuje. Kaj je tedaj ſtaroſt ſidajnih zhaſov proti ſtaroſti ſtarih ozhakov? Kaj je ſidajna ſtaroſt drujiga kakor nova otrozhjoſt, dolgo umiranje, ino nadleshna dobrota? Ino koliko smed naſ ſe jih ſhe ſme na to revno dobroto po pameti sanaſhati? Naſhi ſpredniki ſo po vezh ſto let, ja zlo bliso tavshent let shiveli, ino kaj ſe je potlej s' njimi sgodilo? Umerli ſo. . . . . .

„Vi bote kakor ljudje umerli, in kakor poglavanjov, kdo padli.“ Pſalm. 81, 7.

Smert je nagla, ako jo permerimo s' velikim ſhtevilam sgodnih ſmert ktere ſo smiraj navadniſhi. Veliko roshiz odpade pred zvetam, veliko jih umerje nepreviđene ſmerti, veliko jih poshaſno ſmert s' kervjo na ſvet perneſe, in ſe poſuſhe, preden doraſtejo; veliko jih je ki ſvoje ozhi le sato odpro, de jih ſpet sapro, in grob je njih sibel.

Smert je sadnizh nagla, oh! ſtraſhno nagla proti dolgi vezhnoſti, ktera sa njo pride. Ona je kar kapelza proti velikim morju, kar prah proti viſokim goram, in per vſim permerjenji ſhe vender ni nobene enakoſti.

„Ti pa, Goſpod! oſtaneſh ravno tiſti, in tvoje leta ne bodo nikdar preſhle.“ Pſalm. 101, 28.

Tretjizh: *Smert je golfiva.*

Smert je golfiva, ker je njena ura nesnana.

„Zhlovek ne vé sa ſvojo ſmert, temuzh, kakor ſe ribe na iglo, in tizhi na ſtave lové, nesrezha ljudi, ktere na naglim sadene,

Digitized by Google

v' ſvoje sadrege ſpravi." Pridgar 9, 12. Oh! koliko smed naſ jih v' te mreshe pride!

Mi ſe sanaſhamo na navadne osnanovavze ali napovedovavze ſmerti, ona pa ſhe pred njimi pride; mi merimo ſvoje leta po ſploſhnim teku natore, pa ne premiſlimo, de ſmert nima ne navade, ne poſtave. Mi ſmert gledamo ſkos ſhpegle, kteri ſhe zlo take rezhi dalezh prozh od naſ neſo, ktere imamo vender bliso pred ozhmi. Mi ſe sdaj ſ' to sdaj ſ' to rezhjo tolashimo, in ſi upanje delamo, deſlih ni nizh bolj gviſhniga, kakor je negviſhnoſt ſmertne ure. Satorej ſe vzhaſih zhes to negviſhnoſt pertoshimo, pa tudi to po krivizi delamo, ker sraven tega ne pomiſlimo, de je ona (negviſhnoſt ſmertne ure) previdnimu zhloveku ravno tako k' pridu, kakor je neprevidnimu k' ſhkodi.

Smertna ura vam je v' vaſhe opominjevanje nesnana, sato de bi ſleherno uro dobro obernili, ker sna vſaka, vaſha sadnja ura biti.

Smertna ura vam je v' tolashbo nesnana, sato de vaſ velika ſtopinja (v' vezhnoſt) ko bi jo popred vidili, obupljivih ne dela.

Smertna ura vam je v' poboljſhanje nesnana, de bi pokore ne odlaſhali, ker ne veſte ne zhaſa ne ure ſvoje ſmerti. Pametni in modri zhlovek ſe more sanaprej preſkerbeti, in ne more, de bi ſe h' tem ne perpravljal, kar vé dé ſe more sgoditi, pa vender ne vé kdaj ſe bo sgodilo. Bog, pravi S. Auguſhtin, nam je tiſti dan (ſmerti) is dobrote ſkril, sato de bi zhlovek tega vedno perpravljen zhakal, kar ve de bo priſhlo, pa ne vé kdaj bo priſhlo.

Digitized by Google

Smert je golfiva, ker naſ vezhi del ſlabo perpravljene dobi, ino ker naſ prehiti.

Ni ſtraſhnejſhiga, kakor je neprevidena ſmert. Ni bolj ſploſhniga kakor je neprevidena ſmert. Ni pravizhniſhiga, kakor je neprevidena ſmert.

Vſe te reſnize umemo in sapopademo, pa vender, ali naſ kaj ginejo, ali nam kak prid perneſo, dokler ſe nad nami ſtraſhno ne ſpolnujejo? Nizh ne. Sadoſti ſe nam sdi, de jih vemo, ino take ſe smiram nad nami poterdujejo. Mi ſmo tiſto neſrezhno ſkrivnoſt snajdli, de vſe te reſnize mirno poſluſhamo, beremo, ali pa na-nje miſlimo, kakor de bi nam sanje nizh mar ne bilo. . , . V' tem ſe pa zhaſ perblisha, ura bije, in ſerditi, in sanizhevani Bog da ſvojimi angelu morije soper naſ povelje (rekozh). „Naſtavi ſvoj ſerp, in shanji, ura shetve je priſhla, ker ſe je ſad semlje poſuſhil.“ Skrivn. rasoden. 14, 15.

Zhaſ shenza je priſhel, deſlih ſhe ni ſadu, kteri ſe je zhakal, plevel je sraſtel, in je vſo njivo preraſel, srelo in nesrelo klaſje ſe more posheti; pleve, in pſheniza, plevel in shito, vſe ſe more posheti. . . . Moji delavzi bodo ſnope lozhili, in ſleherno seliſhe na ſoſebni kraj djali. Vſe bo, kakor bi s' ozhmi trenil, lozheno, in ker bo vſe posheto, bo vſako na ſvoj kraj padlo. Naſtavi ſerp in shanji. . . . Oh! kako shaloſtno je, ſi med poshaſno in med naglo ſmertjo isbirati! Koliko terpi ſam, kdor pozhaſi umira, in koliko terpé njegovi domazhi? Naglo umreti pa kako je grosno nevarno! —

Digitized by Google

On umerje nanaghim, in kdo? Ta, kteri ni nikoli na ſmert miſlil. — Uni, ki je toliko let v' pregreſhni navadi shivel. Tretji, ki ſi je to v' zhaſt ſhtel, de ſi je is vezhnoſti in is prihodniga shivljenja norza delal. Naſtavi ſerp ino shanji. —

Smert tedaj lozhi, ljubi bratje! in naſ lozhi od vſiga.

Lozhiti ſe, kakor ſmert lozhi, ſe pravi: Vſe na ſvetu sapuſtiti, in od vſiga na ſvetu sapuſhen biti.

Pervizh: *Per ſmerti vſe sapuſtimo.* Sakaj? Sató ker niſmo vezh sa ta ſvet, in ker ſvet ni vezh sa naſ.

Kaj hozhem takrat ſhe temu ſvetu pomagati? niſim sa nobeno rabo vezh. Nekterim ſim ſhe zlo nadleshen.

Moje duſhne mozhi peſhajo s' mojmi teleſnimi mozhmi vred; ali pa zhe me lih popolnama ne sapuſte, vender v' meni vezh ne delajo, pred drugimi nimajo nobene zene vezh, in mi zlo nizh ne pomagajo. Jeſt imam ſam ſ' ſeboj doſti opraviti, in vſe moje delo v' tem obſtoji, de ſvoj ſidajni ſtan premiſhljujem, ſvojo nadlogo zhutim, in ſe nad ſvojo revſhnoſtjo jokam. Jeſt bi pazh ne bil pameten, ko bi sunaj tih ſkerbi, ki mene sadenejo, ſhe druge po glavi noſil, neſpameten bi bil, ko bi tih minutiz, ktere ſo mi ſhe odlozhene, s' vſo ſkerhjo sa-ſe ne obernil.

Veliko rajtingo sa svojo laſtno hiſho imam delati, pa njo sdelati mi je take teshko, de morem mozh k' temu kakor po zhudeshi is

Digitized by Google

nebeſ perzhakovati. Minil je tifti zhaſ ob kterim ſo ſe pred moje duri drenjali, in me ſa ſvet vpraſhat hodili, kako bi ſvoje dela opravljali. Istekle ſo ure v' kterih ſim ſa ſvojo drushino ſkerbel, savoljo zhaſne ſrezhe ſvojih otrok zele nozhi prezhul, in per ſvojim delu po dobizhku hrepenel. „Moje ſerze je shaloſtno, moja mozh me je sapuſtila, in ſhe zlo luah mojih ozhi ni vezh s' menoj.“ Pſalm. 37, 11.

Moji domázhi in snanzi od dalezh molzhe okrog mene ſtojé, in jeſt ne vem, ali nad mojim terplenjem, ali nad ſvojo mujo s' mano, shalujejo. Ako mi Bog dolgo bolesen poſhlje, ſe me sadnjizh ptuja poterpeshljivoſt navelizha, ljubesen, ktera mi ſtreshe, ſzhaſama mersla perhaja, ino kdor mi je obetal vſe ſtoriti, sazhenja posabovati, kar bi samogel ſtoriti. Jeſt ſim ſam ſebi, ino drugim teshak.

Kaj mi samore ſhe ſvet pomagati?

Zhloveſhka uzhenoſt ne ve same nobene pomozhi; ſlehern mi shivlenje odſodi, ali vſaj nihzher ne ve kaziga reſhila (od ſmerti.) V' druſhini ljudi ne najdem nobene tolashbe; njih prishijozhnoſt mi je soperna.

Ne najdem nobeniga veſelja nad prijasnoſtjo ljudi: neobzhutljiv perhajam, in vſimu odmiram.

„Kak dobizhek ima tukaj zhlovek od ſvojiga dela?“ Pridgar. 3, 9. Kak ſad od ſvojiga proſtorniga polja. Kako veſelje od ſvojih imenitnih ſlusheb? Kako pomozh od ſvojiga bogaſtva? Kako naſitenje od ſvojiga ſladniga shivljenja? Vſa njegova duſha, je ſhe, tako re-

Digitized by Google

kozh na tem ſvetu, od tega ſveta pa ni nizh vezh v' njegovi duſhi, ktera je bila nekdej (ſ' tem ſvetam) tako napolnjena ino ſhtenjena. „Kakor je is materniga teleſa nag priſhel, tako tudi nag nasaj pojde.“ Pridgar. 5, 14.

Drugizh: *Per ſmerti ſmo od vſiga ſapuſhteni.*

Vſe ſe okrog naſ ſpremeni. — Straſhno ſpremenenje! Vſe sgine ſpred naſ, na kar ſmo bili toliko zhaſa navajeni; vſe nenavadno ſe nam kashe, in nam le shaloſtne rezhi osnanuje. Od naſhiga poprejſhniga shivlenja ni nizh vezh viditi, naſhi veſeli dnevi ſo pretekli, vſe opravila nehajo, vſi namani ſe rasbijejo, ſtari ſvet ſe nam veſ nov vidi, kadar imamo na nov ſvet iti.

Duhoven naſ obiſhe, de naſhi duſhi sadnjizh ſvojo ſlushbo ponudi. Kdo od zhaſa do zhaſa pofhiljan hodi vpraſhevat, kako nam je. Sdravnik pride, kteri ſam per ſebi ure ſhteje, ktere bomo po njegovim dosdevanji ſhe shiveli. Oh! vſe vſe je drugazhi, na kar nikol niſmo miſlili, kar bi ſi tudi ne bili mogli tako miſliti, kakor ſi sdaj ſkuſhamo. „Moja shlahta me je sapuſtila, ino moji snanzi ſo me posabili. Prebivavzi moje hiſhe, ino moje dekle me kakor ptujza ſhtejejo, in pred njih ozhmi ſim kakor neſnan zhlovek.“ Job. 19, 14. 15.

Vſe ſe od naſ lozhi. Kakor barka, ktera na globoko morje odrine, ſuho semlje smiraj bolj in bolj ispred ozhi sgublja, ravno tako ſvet per ſmerti ſpred naſ sgine, ino mi hitimo is njegoviga narozhja in ispred njegovih ozhi v'

Digitized by Google

véliko vezhnoſt. Lozhenje ſe takrat sazhne, kadar upanje do sdravja in shivlenja sgubimo. Prijatli od naſ ſlovo usamejo; teſtament je is rok dan, sadnji sdihlej ſe po verſti pozhaſnih in teshkih sdihlejov napoveduje.

Okrog ſtojezhi ljudje ſi naſ she miſlijo, kakor de bi ne bli vesh is med ſhtevila shivih. Kljuzhi naſhih ſkhramb ſo she v' drugih rokah; naſhi ſlushabniki pod drugim poveljam, naſhe ſkerbi na ramenih kaziga drujiga zhloveka. Slushbo, ktero ſmo mi opravljali, ima she kdo drugi; zhaſt, ktero ſo nam ſkasovali, she drugim, morebiti ravno naſhim sopernikam ſkasujejo; — in naſhe lozhenje is tega ſveta ſe ravno tako nebo nizh posnalo, kakor tek barke po morji nizh ſledu ne popuſti.

S' nami ſe vſe lozhi, po poſeſtvu in po prizhijozhnoſti. Popotnik hiti is hiſhe ſvojiga ſtanovanja, de bi ſvoje dolgo popotovanje poprej dokonzhal; sgodba ſe sadnizh dokonzha, in umerjozhi zhlovek ſe po povelji boshje pravize v' ſvoj nizh nasaj verne, is kteriga je bil na povelje boshje vſigamogozhnoſti, prifhel.

Pa posabim na teshko lozhenje ſveta od naſ, kadar ſe na ſilno lozhenje dushe od trupla ſpomnim. Tukaj je ſmert sa nevernika in sa kriſtjana prav imenitna. She premalo pravim. Ona je imenitniſhi sa tega, kteri miſli per ſmerti vſe, sgubiti, kakor pa sa une, kteri upajo ſkos ſmert vſe doſezhi. Nevernik ſkos ſmert vſe sgubi, kar ſi je v' ſrezho ſhtel; verni kriſtjan ima dobizhik, ker ſvojo sadovolnoſt le na uni ſtrani gro-

Digitized by Google

ba najde. Satorej pravi hreshoshnik: „Jejmo in pimo, ker jutri bomo umerli.“ Isai. 22, 13.

Vezhni ſodnik pa pravi: „Skupej jih sberi kakor zhedo ovaz v' saklani dar, in perpravi jih na dan njih morije.“ Jerem. 12, 3.

Druga reſnica.

Smert zheſ vſe ſodbo ſklene.

Zhes vidno zhloveka, kar od njega na tem ſvetu oſtane.

Zhes nevidno v' zhloveku, kar ga na uni ſvet ſpremi.

Zhes zhlovekovo vezhnoſt, ktera ga za vſe zhaſe zhaka.

Pervizh: *Kaj oſtane od zhloveka ſhe na tem ſvetu?*

Njegovo premoshenje, in ſmert iſsodi, v' zhigave roke bo priſhlo.

Njegovo truplo, in ſmert iſsodi, kako in kje bo ſtrohnelo.

Njegovo imé, in ſmert iſsodi, kako ljudje od njega miſlijo.

Nekterih ſhe v' shivlenji ſkerbi, kako ſe bo kdaj godilo po njih ſmerti s' njih premoshenjem, in kaj bodo sapuſtili, ino kako bodo erbi njih ſ' trudam ſkupej ſpravljeno erbſhino obrazhali. Smiraj ſe jim ſanja, de bodo nehvaleshni in nevredni mlajſhi, nekoliko zhaſa s' njih potam oſhabili, in vſe ravno tako lahko s' sapravljivoſtjo pognali, kar ſo oni ſ' trudam, ſhparanjem, delam, in morebiti ſhe po kaki ſlabeji poti teshko ſkupej ſpravili. Ta ſpomin

Digitized by Google

jih more pezhi, de ſo oni is hrepenjenja po bogaſtvu greſhniki poſtali, ino de sna ſad njih greha ſkos naſprotne greke raſtroſen, (ali sapravljen) biti.

„Meni ſe je nad vſim mojim delam ſtudilo, ktero ſim smed vſih pod ſonzam nar rajſhi delal, ker bom imel erbà sa ſaboj, od kteriga ne vem, ali bo moder ali pa neſpameten; ino ta bo goſpodar vſiga mojiga dela, ſ' kterim ſim ſe trudil, in sa ktero ſim ſkerbel; ali je kaj nizhemerniſhiga?“ Pridigar 2, 18. 19.

Marſikomu je to ſlo mar, kje bo umerl, v' kteri desheli bo njegovo truplo pozhivalo, pod kterim kamnam bodo njegove koſti trohnele. Njegova duſha tako rekozh zhuti kraj, kjer bo njegovo truplo pozhivalo, in kako ſe mu bo godilo, in ſhe zlo ozhak Jakop ne puſti ſvojiga trupla na Egiptovſkim pozhivati. On pravi „Bog vaſ bo obiſkal, takrat moje koſti is tega kraja ſ' ſaboj peljite.“ I. Mojs. 50, 24.

Nekterim ſe to ſhe imenitniſhi sdi, kaj bodo ljudje kdaj od njih miſlili, govorili ali piſali. Oni bi radi plazhilo sa ſvoje ſkerbi mo dela is uſt prihodnih mlajſhev prejeli. Upanje, de bodo oni bolj ko drugi obshalovani, obrajtani ali zhaſlani, jih perganja ſe vſakiga dela lotiti, vſe terpeti, in oni bi do ſmerti shalovali, ko bi popred vedili, de bodo ljudje na njih ime unkraj groba nehvaleshno posabili, ali pa ga po krivim kleli. „Jeſt ſim vprashal: Kje ſo? Jeſt bom ſtoril, de bo njih ſpomin med ljudmi ugaſnil.“ V. Mojs. 32, 26.

Digitized by Google

Vſim takim savóljo prihodniga ſkerbnim duſham drujiga gotoviga ne morem odgovoriti, kakor to lè: *¿Smert bo iſsodila.* ¿Smert bode dala ljudem proſtoſt s' vaſhim prémoshenjem ſtoriti, kar bodo oni hotli; s' vaſhim truplam delati, kar bo njim vſhezh; in vaſhe grehe ali ſlabosti bres ſtrahu rasodevati, ali pa vaſhe zhednosti bres vſe ſhtrafinge preklinjati. Vi ne morete nasaj na pot gledati, is ktere ſte ſtopili, vaſhe uſheſa ne ſliſhijo ne hvale ne sanizhevanja, ino kar ſe s' vaſhimi rezhmi na tem ſvetu godi, vaſ ne ſtori ne bóljſhih ne ſlabiſhih. „Ali na pretezhene rezhi vezh ne miſlimo; tako bodo tudi, ki sa nami pridejo, na to posabili, kar ſe bo kdaj godilo.“ Pridgar. 1, 11.

¿Sodba ſmerti bo vaſhe dvome ali zvible isgnala, in is njeniga obſojenja bote ſposnali koliko prasnih ſkerbi, in nepotrebniga zhakanja ſte imeli. „¿Sodbe ſmerti ſe pa nikar ne boj. Miſli, kar je bilo pred tabo, ino kar bo sa tabo: to je ſodba Goſpodova zhes vſe meſo.“ ¿Sirah. 41, 5.

Drugizh: *Kaj duſhi v' ſmerti ſhe oſtane?*

Dela, ktere, je ſtorila, in ktere ſo dobre, ali pa hude.

Nameni, ktere je imela, in kteri ſo ſveti ali pregreſhni.

Naſtopki, kteri ſo is njenih del in namenov pognali, ino kteri ſo pridni, ali pa ſhkodljivi.

To, ljubi bratje! oh! to je veſika erbſhina, ktera duſham oſtane, ker njih dela gredo s' njimi. Skriv. Rasodenje 14, 13. One drujiga ſ' ſaboj ne vsamejo, kakor to kar je nad nji-

Digitized by Google

mi Bogu uſhezh ali pa ſoperno; to jih v' vezhnoſt ſpremi ino jih nikdar ne sapuſti. Smert ſe vam tedaj ne ſme le sato imenitna sdeti, ker naſ od tega ſveta lozhi, temuzh vam more ſoſebno sato imenitna biti, ker rasodene, ali ſte pred Bogam dobri, ali pa hudobni. Dobra ali pa huda ſmert je neſkonzhni naſtopik dobriga ali pa hudobniga shivljenja, in v' tem obſtoji ſtraſhna negviſhnoſt, ktera nam ſmert grenko dela. Zhlovek ne ve, kako ſe bo sh' njim isſhlo. —

On ſzer ve, de more umreti; ve, de je is dveh raslozhnih delov (is duſhe in trupla) ktera je boshja vſigamogozhnoſt ſklenila, ino de ju ſmert lozhi, deſlih ju ne pokonzha. Tega pa ne ve, kak je pred Bogam, (dober ali hudoben) dokler mu ſmert ne pokasheſe kakſhin je. Truplo je reſ le is prahu ino ſe bo ſpet v' prah ſpremenilo. Neumerjozha duſha pa ali ſe povsdigne v' nebeſa, ako je pravizhna, ali pa ſe pogresne v' peklenſki bresen, ako je krivizhna (ſhtrafinge vredna).

Vi ſzer merlizha ſhe vidite; imenitniſhiga dela pa (duſhe) od njega, ki je nekdaj shivel ne vidite. To mertvo truplo, ljubi bratje! ni ſamo na ſebi tiſti prijatel, kteriga ſte tako radi imeli, ino kteri vaſ je tako ljubil. Ono ni bilo ſamo vaſh mosh (vaſha shena) kteri vam je ſkrivnoſti ſvojiga ſerza rasodeval, ino kterimu ſte ſvoje nadloge toshili. Ono ni bilo ſamo vaſh brat, vaſh shlahtnik, kteri vam je dobro hotel, ino kterimu ſte bile vaſha ſrezha ino neſrezha tako slo per ſerzu. Ono ni tiſti dobri mosh, kteri je pred nekterimi minutami od vaſ ſlovo jemal,

Digitized by Google

ino vaſ profil, de bi ga po ſmerti vedno pomnili. Ono ni tiſti pametni zhlovek, kteri ſe je pred nekterimi urami s' vami pogovarjal, ino vam ſvoje nadloge in ſvoj ſhaloſten ſtan toshil. Jeſt vidim na njem (na truplu) le ſlabe oſtanke posemeljſke hiſhe, v' kteri je nekaj boshjiga (nekaj nebeſhkiga, duſha) prebivalo.

Greſhniki! treſite ſe. Vi ne bote popolnim umerli; in ſe bote le sato ſami ſebe preshiveli, de ſe bote, dalezh od trupla, ktero neobzhutljivo ino mertvo popuſtite, ſpet ſami ſebe s' sazhudenjem naſhli. Torej ne ſmete upati, de bi grob s' vaſhim meſam vred tudi zhutenje vaſhiga bitja saduſhil. Zhutili bote, de ſhe shivite, ino de biva ſhe vſe kar ſte na ſvetu dobriga ali hudiga ſtorili.

She le sdaj ſe vſaka rezh po ſvojim pravim reſnizhnim obrasu pokashe. Sdaj ſe sbudi vaſh ſpominj, in vam vſe pred ozhi ſtavi, kar ſte posabili, ſpregledali, ali pa sanizhevali. Sdaj sazhnete ſami ſebe po pameti in pravizi ſoditi. „Sdaj ſe ſpomnim na hudo, kar ſim ſtoril.“ I. Makab. 6, 12. She ſam gol ſtrah ſmerti ſtori, de drugazhi miſlimo, kakor ſmo miſlili; kako bo pa ſhe le ſmert naſhe miſli ſpremenila! „Pergodilo ſe mi je, zheſar ſim ſe bal; sadelo me je, pred komur me je bilo grosa.“ Tob. 3, 25.

Vzhaſih reſ pravite, de tega ali tega snanza od snotraj in od sunaj posnate; pa ſe slo goljſate, ſej ſhe ſami ſebe ne posnate. V' reſnizi pravite: S' tem in ſ' tem zhlovekam bi jeſt tudi rad umerl, bi rad tako umerl, kakor bo on, ker vem kakſhin je. To de ſe motite, in

Digitized by Google

vaſhe shelje bi vaſ utegnile v' vezhno pogubljenje perpeljati. Vezhkrat na ſmertni poſtelji ſami pravite, de ſi upanje delate, in de ſte ſami ſ' ſabo sadovoljni, pa ne veſte kaj govorite.

Ob kratkim, ſmert je neisrezheno imenitna, ker vſe vaſhe dobre in hude dela, ſvete in pregreſhne namene, in vſe pridne in ſhkodljive naſtopke vaſhih del in namenov ſkupej ſpravi, in zhes vſe ſkupej ſodbo ſklene. —

Tretjizh: *Kaj tedaj v' ſmerti ſhe duſhe zhaka?*

Nagla ſodba po vſi ojſtroſti.

Neodlaſhljivo povrazhilo po vſi pravizi.

Ino neſpremenljiva vezhnoſt bres konza in kraja.

Sdaj bom ſojen, lih per tem sadnjim sdihleji bom ſojen.

Sdaj bom lih tako obſojen, kakorſhin ſim per sadnjim sdihleji.

Sa vſe vezhne zhaſe ſim obſojen, ni vezh nobeniga drujiga preiſkovanja.

O ſmertna ura! — o sadnji sdihleji! — o ſmert! — ali nifi imenitna, ali pa ali je sunaj tebe kaj imenitniga? Vezhna ſmert ali pa vezhno shivljenje je naſtopik zhaſne ſmerti. Per njej ſe sazhne vezhnoſt, ako je ſrezhna, je ne moremo nizh ſrezhniſhi narediti; ako je pa neſrezhna, je pa ne moremo nizh poboljſhati. To neobzhutljivo truplo vezh ne shivi, torej ono ni veſ zhlovek, njegove duſhe mu manjka. Kam je tako naglo sginila? Kako ſodbo je ſmert ſklenila? — O ſodba boshja, o ſtraſhna in nesapopadljiva ſodba boshja! — Spolnjena je,

Digitized by Google

ſpolnjena je tiſto minuto, ko je duſha sadnjizh sdihnila. Kadar ſmo rekli: Duſha ſe je lozhila, je bila she v' boshjih rokah. Sdaj je vſiga konez, ſamo tega ne, kar je vezhno; sdaj je njeni tek dokonzhan, njeni oſtanik ſe je pa perzhel, ino ne bo nikoli jenjal. Drevo bo padlo, ino kamor je padlo, ondi bo leshalo.

Proſtazhi! le ſhe ſe ſ' tem bahajte, de ſmert kakor kaj nizhemerniga sanizhujete, ſe is njene nevarnoſti norza delate, ino njene naſtopke saſmehujete. Vi ſte enaki ſlabim vojſhakam, kteri nam poſmehovaje od morije, in kervi in merlizhev perpovedujejo, in ſ' ſvojim jesikam nasnanje dajejo, de jih le vojſke in boji veſele, potlej pa, kadar ſe ſovrashnik perkashe, omedlujejo, ino vſi preſtraſheni iſhejo in gledajo, kako bi ſe ſmerti oganili.

Mi bomo tedaj, ljubi kriſtjani! te hudobneshe puſtili, naj sami ſebe golſajo. Neſrezhe, ſtud, grisenje veſti, leta, ino ſoſebno ſtrah pred blishnjo ſmertjo jim bodo she to sagrinjalo nejevere s' obrasa potegnili. Kadar ſe jim bo, kakor Saulu, blishnja ſmert napovedovala, kadar ne bodo drujiga zhutili, kakor ſtrah in grisenje veſti, ſe bo morebiti njih nevera v' ſmeſhno babjo vero ali v' vrashe ſpreobernila. Ker sdaj Goſpodove ſlushabnike sanizhujejo, bodo takrat sheleli, de bi ſe jim kak duh is uniga ſveta perkasal. Ker sdaj v' ſvetim piſmu sapiſane nauke ſvetiga Duha sanizhujejo, bodo tazhaſ kako zopernizo sa ſvet vpraſhali. — „Jeſt ſim v' veliki ſili (ſim slo ſtiſkan.)“ I. kralj 28, 15.

Digitized by Google

Nad ſlepoto takih nevernikov ſe milo jokajmo, ker nikomur tako slo ne ſhkodujejo, kakor ſami ſebi, in verh tega, kakor pravoverni kriſtjani neprenehama premiſhljujmo, kako imenitna je ſmert. Kakor je pa ſmert imenitna, ravno tako imenitna je pa tudi perprava k' dobri ſmerti, ino ravno tako potreben je veden ſpomin na naſho ſmertno uro. Kmalo bo priſhla, neprevidama bo priſhla, le enkrat bo priſhla. „Konez pride, pride konez, nad-te hiti, glej! pride.“ Ezeh. 7, 6.

Drugo premiſhljevanje.

Vedno ſmo v' ſmertni nevarnoſti.

„Nikar ſe ne hvali s' jutriſhnjim dnevam, ker ne veſh, kaj bo jutriſhnji dan ſ' ſabo perneſel.“ Pregov. 27, 1.

Kaj ko bi jeſt pazh le tudi vedil, kdaj morem umreti! „Goſpod! rasodeni mi moj konez (zhaſ moje ſmerti) ino ſhtevilo mojih dni, de svém, kaj mi ſhe manjka.“ Pſalm. 38, 5. Take shelje imajo ſkorej vſi ljudje; take shelje imate morebiti tudi vi ljubi bratje.

Kaj bi pa ſtorili, ko bi uro ſvoje ſmerti gotovo vedili? Le sdaj to ſtorite, kar bi tazhaſ ſtorili (ko bi sa ſmertno uro vedili) potlej naj pa ſmert pride, kadar koli hozhe.

Digitized by Google

Ko bi vedil, de je ſmertna ura ſhe dalezh, bi ſe premalo bal, ino bi na perpravljanje (k' ſmerti) nizh ne miſlil; ko bi vedil, de je ſmertna ura she bliso, bi me pa ſtrah tako prevsel, de bi nizh ne mogel. Ker pa vem, de je moja ſmert gviſhna, ino de je njena ura negviſhna, pa ne morem miren biti, ſi ne morem let, dni in ur obetati. Nikar ſe ne hvali s' jutriſhnjim dnevam, ker ne veſh, kaj bo jutriſhnji dan ſ' ſabo perneſel.

Vſi moremo umreti, ſhe enkrat rezhem, vſako minuto vtegnemo umreti, kaj hozhemo is tega ſkleniti? Mi ſmo tedaj v' vedni nevarnoſti ſmerti, ktere ne more nihzher tajiti, nam je tedaj tudi treba vedno k' ſmerti perpravljenim biti, ako hozhemo dobre ſmerti umreti.

V' naſ je vedno natorna ſmertna nevarnoſt, savoljo krehljivoſti natore. Perva reſniza.

Mi ſmo smiraj pod zhesnatorni ſmertnj nevarnoſti, savoljo maſhevanja ſerditiga Boga. Druga reſniza.

Daneſ premiſhljujem s' vami ti velki reſnizi, jutri vam ju bom pa morebiti ſ' ſvojo ſmertjo poterdil, ali pa vi meni. Nikar ſe ne hvali s' jutriſhnjim dnevam, ker ne veſh, kaj bo jutriſhnji dan ſ' ſabo perneſel.

Perva reſniza.

Smo vedno v' natorni ſmertni nevarnoſti, savoljo kerhljivoſti ſvoje natore.

Te nevarnoſti ne morem od ſebe djati, ker mi je perrojena; ſe je ne morem ogibati,

Digitized by Google

ker je moja laſtina; je ne morem tajiti, ker je preozhitna.

Kaj je tedaj zhlovek, de bi ſe na kaj gviſhniga sanaſhal?

Kaj ſim ſoſebno jeſt, de bi ſi ſmel vezhi upanje, ko drugi, delati?

Kaj ſo bili tiſti, ktere ſim doſihmal s' laſtnimi ozhmi vidil umirati?

Pervizh. *Premiſlimo ſploh zhloveka, ſamiga na ſebi, de bomo v' njem nevarnoſt ſmerti prav ſposnali.*

a) Po njegovih notranjih delih, kteri ſo mu k' shivljenju zlo potrebni. Njegovo truplo obſtoji is tavshent ſlabih delov, in zhe ſe ti deli kolikaj smeſhajo, ali ſpridijo, more pa vſe truplo v' nizh priti. V' njem ſo take rezhi, ktere ſo ſi med ſabo naſproti, in ſ' ſvojo notranjo vojſko truplo obnuzajo, in ga prez podrejo, de je le ena smed tiſtih rezhi mozhnejſhi, ko druga. Mnoge mokrote in mnogi ſokovi ſo lepo ſvagani, pa kaka majhina nakljuzhba jih smeſha, in shivljenje je per kraji. Truplo more na toliko vish konzhano biti, is kolikor delov obſtoji, in vſak del more tavshent in tavshentkrat drugazhi pokonzhan biti.

Kdor kolikaj ve, kako je truplo ſoſtavljeno, ſe uſtraſhi, ako premiſli, na koliko vish bi lahko ſmert priſhla, koko lahko ſe ji priloshnoſt da, ino koliko delov more ſtvarnikova roka vedno vladati ali vishati, ohraniti in uterjevati, de zhloveka dalej per shivljenju ohrani. Zhlovekovo ohranjenje je tako rekozh vſakdanje ſtvarjenje, in vſako minuto je potreben zhu-

Digitized by Google

deſh vſigamogozhnoſti boshje, de ne sgubimo saklada, kteriga v' perſtenih in kerhkih poſodah noſimo. Ilovo kolo ſe pazh hitro rasſuje. „Koliko losheje bodo pa ſhe zlo taki, ki v' perſtenih hiſhah prebivajo, ino ki ſo is prahu, kakor od molja ſnedeni?. Od jutra do vezhera bodo istrebljeni, in ker ſi tega nihzher k' ſerzu ne vsame, bodo vezhno pogubljeni.“ Job. 4, 19. 20.

b) Po sunanjih rezheh, ktere ſo okrog in okrog zhloveka. Tudi sunanje rezhi nam vedno ſ' ſmertjo shugajo. Njene shaloſtne mreshe ſo okrog in okrog naſ; njene pſhize naſ vſako uro bolj ali manj ranijo. S' ljuſtam jo pojemamo, s' jedmi jo poshiramo. Ti bolj gremo s' lenobo naproti, kakor pa s' delam. Povſod jo dobimo, na poti, in na domu. Smiram bodi s' nami, kakor sveſt tovarſh, ino nam ravno ondi sadrege naſtavlja, kjer ſe hozhemo pred njo obvarvati. „Njena ſtava je v' semlji, in njena paſt na ſtesi ſkrita.“ Job. 18, 10.

Ona ſe ſhe med osdravila ſkriva ktere sato napravimo, de bi jo odgnali. Smiraj miſlimo kakor bi nam bilo mozh dalje shiveti, pa ſi ſhe le hitrejſhi k' ſmerti pomagamo. Si persadevamo sdravje uterditi, pa ſi k' sgodnjim ſlaboſtim perpomoremo. Solnze jo ſ' ſvojimi sharki na naſ ſija. Veter jo perpelje v' naſhe ude. Popaſt ſtekle shivine jo perneſe v' naſhe shile. Skriti ſtrup nam jo ſhe bolj gotovo perneſe kakor pa mezh. Naglo ſpremenjenje vremena ob enim bres ſhtevila veliko grobov odpre. Kushen srak perneſe bolesni, in kaka

Digitized by Google

kuga v' kratkim is veliko krajev prebivavze isprasni.

Sploſhne dela naſhiga shivljenja nam jo vedno pred ozhi ſtavijo. Ura savoljo ſvojiga teka opeſha, maſhina ſe ſ' tem uje, de dobro gre, roshiza odzvete ko ſe issori, rija sheleso ſne, mlinſki kamen ſe ſ' ſvojo hitroſtjo ſtare. „Kakor kaplja kamen isdoble, in kakor povodnja perſt ſ' ſaboj od neſe, ravno tako boſh tudi ti zhloveka konzhal. Ti ſi mu malo zhaſa mozh dal, de bo sa vſolej poginil, obras mu boſh ſpremenil, in ga od tod poſlal.“ Job. 14, 19. 20.

c) Po ſadu njegovih ſtraſt, ktere ga shive, de ga neſrezhniſhiga delajo. Zhlovek ſi ſmert velikrat, bres de bi vedil in hotel, po neprevidnoſti ſ' ſilo perklizhe.

Njegove pozhete dela ga velikrat konzhajo, ſe kake rezhi loti, pa je neſrezhen. Sida na ſvojo mozh, pa ſi jo oſlabi. Shaluje, pa ſi ſhkodije; ſe nesmerno veſeli, pa ſe prevsame. Nektere mozhne ſtraſti mu bresſhtevilne perloshnoſti k' neſrezhi ſhe neisrezheno pomnoshijo. S' napazhnim obrazhanjem ſvojih mozhi ſi ſmert pred zhaſam perklizhe. Serzhnoſt, jesa, maſhevanje, nezhiſtoſt, veſelje, in ſladnoſt ga shene na pol hitrejſhi proti ſmerti hiteti. Sleherno naglo ſpremenjenje v' njegovi duſhi njegovo perſteno hiſho kakor velik vihar mozhno potreſe. Vſaka rasujsdanoſt mu grob koplje, in vſaki pregreſhik perdene kamen k' njegovimu grobu.

Digitized by Google

¿Sej ſe she od nobene ſtrani drujiga ne vidi, kakor neſrezhni ljudje, kteri ſe nepremiſhljeno ſmerti poſilijo, in pred zhaſam umerjó, ker ſe po nezhiſtoſti ópeſhani, po poshreſhnoſti konzhani, po zhuvanji utrudeni, po rasujsdanoſti obnemagani, in od velikiga dela poſuſheni na pare sruſhnejo. Mi ſi vſaki dan nove nevarnoſti napravljamo, kakor de bi ne bilo bres tega doſti drugih perloshnoſt umreti, ſi ſovrashnike mnoshimo, in ſi ſpodtikleje naſtavljamo, de bolj sgodej poginemo. ¿Sej je naſhe shivljenje she ſizer doſti kerhko, in zhlovek ima per nar boljſhih letih, per nar mozhnejſhi natori, in per nar ſtanovitniſhim sdravji le eno ſtopinjo is shivljenja v' ſmert, le eno pizhizo, le eno minuto. „Zhlovekovih dni je malo.“ Job. 14, 5.

Drugizh. *Ako ſoſebno ſam ſebe premiſlim, kaj nek ſ' najdem nad ſabo, de bi ſi ſmel vezhi upanje delati, ko drugi ljudje?*

Nekaj isgovora ſaj na vides more vender biti de ſe tako terdno na-ſe sanaſhaſh, ſizer je tvoje sanaſhanje preozhitno neſpametno.

Morebiti imaſh dobro natoro, ktera veliko preterpi; ali ſe pa ne da tudi poſhkodovati?

Morebiti imaſh mero per jedi ino pijazhi, ktera ti veliko hudiga odverne; ali pa more vſe hudo od tebe odverniti?

Imaſh dobre sdravnike, kteri veliko vedo; ali ſo pa vſigavedozhi?

Naj vam rezhem, kar hozhem, vi vender ſhe smiraj miſlite, de je sa vaſ ſhe boljſhi, kakor pa ſe vam pravi, pa vender ne morete

Digitized by Google

nizh gviſhniſhiga rezhi kakor to le: *Morebiti — mogozhe je.* ¿She ni doſti predersno, de ſe sdrav zhlovek na negviſhno upanje sanaſha, tudi bolnik, ſhe zlo ki je she na pol mertev, ſi ſhe ne jenja prasniga upanja delati. Bo she ſhe boljſhi, ſ' tem revnim troſhtam ſe vſak tolashi, ſ' tem naſ bres nehanja drugi tolashijo, in vezhi del mu vède naſho ſkerb smaniſhati.

... Kolikor bolj ſim ſe nauzhil v' vſih nevarnoſtih ſmerti, v' kterih ſe snajdem, ſe mamiti, toliko neprevidniſhi ſim v' vſih rezheh, ktere dusho in truplo sadenejo. Nebojezhnoſt me ſtori predersniga, predersnoſt mi nevarnoſt perblisha. ¿Se sanaſham na ſvojo mladoſt, pa ne premiſlim, de komaj tretji del ljudi, ſtaroſt doshivé. ¿Se tolashim ſ' ſvojo mozhjo, pa ne umem, de nakljuzhbi in ſmerti ni nobena rezh doſti mozhna. ¿Se veſelim ſtanovitniga sdravja, pa ſe ne ſpomnim, de nar vezhi sdravje na nar tanjſhim laſu viſi. Marſikdo umerje mozhan in sdrav, bogat in ſrezhen, pravi Job. 21, 23.

Ali she niſim imel ſvojih bolesen in ſlaboſt? Kaj ſo me ti napovedovavzi umerjozhnoſti nauzhili?

¿Se niſim v' ſvojim shivljenji nikoli pregreſhil? in kaj ſo mi moji pregreſhki mogozhe in verjetno ſtorili?

Jeſt ſe na kaj negviſhniga sanaſham, kar mi veliko gviſhniſhi ſpodleti, kakor pa ne. Jeſt ſe na nekako permero sanaſham, ktere ſkorej gotovo nikoli ne bo. S' beſedo, jeſt ſe od drugih ljudi isjamem, ſi narejam ſapovedi,

Digitized by Google

ktere nifo v' moji oblafti; sa-fe vadlov zhakam, ktere bo nekdo drugi vadlal in kterih mi ne rasodene. „Ti fi mi grenko fodbo sapifal.“ Job. 13, 26.

Koliko je fhe vzhafih manjkalo, de ni kaka neprevidena pergodba mojimu shivljenju konza ftorila? Kolikrat fe je she grob pod mojimi nogami odpiral? Kolikrat fim she fam miflil, de je moja sadnja ura prifhla? Kolikrat je moje shivljenje v' takih perloshnoftih, v' kterih jih je she veliko umerlo, na eni fami niti vifelo? V' mladofti fim neveden, tako rekozh, igral f' fmertjo trupla, in nifim nikol na-njo miflil; kadar fim bolj odraftel, fim fi neprevidama in nefrezhno tudi is fmerti dufhe norza delal, in fe nifim pred-njo nizh trefil. Med bresfhtevilnimi nevarnoftimi, kterim fim odfhel, fim popolnama doraftel. Smert she tedaj dolgo zhafa nad mano roko ftega. Ona me she f' fvojimi bolezhinami obdaja in me f' fvojo fenzo obfenzhuje. Se ji li samorem soper ftaviti, ker fim ji dofihmal frezhno odfhel? Nifim veliko vezh dolshan tiftiga f' ftraham sahvaliti, kteri me je bres moje mozhi in bres mojiga saflushenja pred njo obvaroval? „Miloft Gofpodova je, de nifmo popolnama pokonzhani, ker njegove ufmiljenja ne jenjajo.“ Shaloft. pef. 3, 22.

Tretjizh. *Kadar premifliim, de je toliko drugih ljudi neprevidama umerlo, morem fpoznati, de ne more nihzher rezhi: Ta dan je moj.* „*Njegovi dnevi fo kakor delavzovi dnevi.*“ *Job.* 7, 1.

Digitized by Google

Veliko ſhtevilo ljudi, ktere ſmert vſaki dan jokajozhe okrog mene pobira, mi mojo laſtno nevarnoſt vſako minuto pred ozhi ſtavi, in me vedno na-njo opominja. Kar vidimo in ſliſhimo, vſe nam shaloſtno ſkuſhnjo poozhituje, kteri ne moremo ſoper govoriti. —

Kolikrat ſterme ſliſhite, de je ta ino ta veſeli, mladi zhlovek naglo umerl, kakor de bi ga bila kaka nevidna roka hitro ſadela; de ſe je ta in ta od igre, od druſhine, ali pa od mise v' grob le enkrat preſtopil; de je bil ta in ta, kakor bi s' ozhmi trenil, od ognja is nebeſ, od ſtrele sadet in poshgan; de je bil ta in ta od kaziga tolovaja ali kaziga neſrezhniga ſovrashnika s' mezhem umorjen, de je veliko ljudi per podertii kaziga pohiſhtva, ali na pogoriſhi, ali pa na morji nagle ſmerti umerlo.

Per takih ſgodbah ſe vſelej savsamemo, pa nam ta miſel ne pride v' glavo: Take neſrezhe bi ſe vtegnile tudi nam permeriti. To de ta ſtrah kmalo mine, morebiti ſato, ko neſrezhe ſami ne vidimo.

Boshja previdnoſt nam tedaj tudi vzhaſih da, de take neſrezhe s' laſtnimi ozhmi vidimo. Dober mosh, ali dobra shena, od kteriga ali od ktere bi bili radi leta na poſodo vseli, sboli in umerje. V' ſoſedovi hiſhi goſpodari kushna bolesen in jih vſe v' poſteljo, veliko pa na pare poloshi. Smed naſhe drushine umerjo ljubi bratje, ljube ſeſtre, kterih ne moremo posabiti, preljubi ſtariſhi, od kterih ſmo, sa Bogam, vſe dobili. Mi ſe treſemo, pa kako? ka-

Digitized by Google

kor kdo, kteri mifli de ga je ſtrela sadela, kadar nad njim gromi, in ſtrela sraven njega udari, sato ſe perpogne, pa ſe ſpet ſklone; kakor kdo, kteri ſe v' viharji boji, de bi ſe mu barka ne rasſula, potlej pa vſe prekolne, kadar na ſuho pride.

„She zlo nevarnoſti, is kterih ſmo bili kdaj reſheni, de ſi ne vemo, kako in sakaj, naſ napeljejo, de ſe potlej nobene nevarnoſti ne bojimo. Zlo is grobov, kteri ſe ljudem naſhe enakoſti odpirajo, naſha merslota ali nemarnoſt poganja. Pokopaliſh ſe navadimo, ſi miſlimo pogrebe kakor kaj plujiga, kar nam nizh ni mar, vzhaſih ſhe ſmerti drugih ljudi grosno teshko zhakamo, ker upamo, de ſe bomo bersh njih premoshenja ali pa njih ſlushbe polaſtili. Posabimo na ſmert, ker shelimo sa ranjkimi naſlopiti, in ne porajtamo, de ſo naſhi naſlopniki she pred vratimi.

„Noge tiſtih, kteri ſo tvojiga mosha pokopali, ſo pred vratmi, tudi tebe poneſo pokopat.“ Apoſt. djanj. 5, 9.

„Smo kakor umirajozhi, kteri ſe premoshenja mertvih majhno pred ſvojo ſmerljo polaſtujejo; ali vojſhaki, kteri ſe nad ropam pomorjenih ſerzhno veſele, sato de s' njim oblosheni pobiti sraven njih padejo, ali pa kakor k' ſmerti obſojeni zhlovek, kteriga na moriſhe peljejo, ino kteri ſhe jeſti in piti proſi, dobro je in pije, ino na obeſhavza posabi, kteri prez sa njim ſloji. „Istergaj tiſte is rok, ktere k' ſmerti peljejo; in ne jenjaj tiſtih reſhiti, kteri ſo v' pogubljenje vlezheni.“ Pripoviſt. 24, 11.

Digitized by Google

Pa kako jih hozhem reſhiti, ker hozhejo neſrezhni biti? kako jih hozhem reſhiti, ker divje v' sadrege lete: O neſrezhni ljudje! kaj ſhe sdaj ne veſte kam vaſ vaſha ſtraſhna neobzhutljivoſt pelje? Je ravno, kakor bi s' nepreſtraſhenim ſerzam rekli: Negviſhno je ali bom danaſhni dan preshivel, pa do jutri hozhem dobro jeſti in piti; ni gviſhno, de ne bom ſhe danſi pogubljen, pa bom ſhe le jutri miſlil, kaj mi je ſtoriti. „Danef je velik, jutri ga ne bo, ker ſe je v' prah ſprevernil, ino njegov ſpominj je sginil.“ I. Makab. 2, 63.

Dokler ſi ſmert ſhe dalezh prozh od ſebe miſlite, dokler ſe trudite ſpominj na ſmert, ktera vam vedno shuga, ſi is glave isbiti, je vſe saſtonj, vi ſe ne bote od minljiviga odtergali, in ſe ne bote na dobro ſmert perpravili.

Pa naj bo, kar ſizer nikolj ni, de bi bili pred naturno nevarnoſtjo ſmerti obvarovani; vender morete tudi vediti, de ſte savoljo Goſpodoviga maſhevanja ſhe v' ſtraſhnejſhi nevarnoſti, namrezh v' zhesnaturni nevarnoſti.

Opomnim vaſ ſhe na imenitno opominovanje ſ. Apoſtelna Jakopa, kteri pravi: „Lejte tedaj, ki pravite: Danſi ali jutri pojdemo v' to meſto, in bomo eno leto ondi, bomo kupzhevali, in ſi kaj perdobili; deſlih ne veſte, kaj bo jutri. Kaj je vaſhe shivljenje? Je dim, kteri ſe malo zhaſa pokashe, potlej bersh sgine. Raji rezite: Zhe bo Bog hotel, in zhe bomo shiveli, bomo to in to ſtorili.“ Jak. 4, 13. 14. 15.

Digitized by Google

Druga reſniza.

Nad nami je zhesnaturna ſmertna nevarnoſt, savoljo maſhevanja ſerditiga Boga.

Nehajte, ljubi kriſtjani! nehajte greſhniki! ſvoje saupanje na ljudi ſtaviti. Nad vami Bog shivi, kteri vaſhe dneve in vaſhe dela ſhteje, kteri ima vſe vaſhe shivljenje v' rokah, in kteri tako ne miſli, kakor vi miſlite. On vam mejnike ſtavi, kterih ne morete preſtopiti, in on vaſhe shivljenje podaljſha, ali pa ſkrajſha, kakor hozhe.

Ne morete tajiti, de je on Goſpod shivljenja ino ſmerti, in de ſe naturne poſtave po njegovi volji ravnajo. Ne morete tajiti, de mu naſhi grehi pravizo dajejo, in de njegovi pravizi zlo dolshnoſt nakladajo, naſ kako ſoſebno ſhtrafati. Ne morete tajiti, de je on greſhnike velikrat s' sgodnjo ſmertjo ſhtrafal. Ne morete tajiti, de je greſhnikam ſ' to ſhtrafingo, in s' njenimi ſtraſhnimi naſtopki shugal. Ne morete tajiti, de ſlehern smed naſ to ſhtrafingo bolj ali manj saſlushi. Tudi ne morete tajiti, de je ta ſhtrafinga, deſlih je tako ſtraſhna, nekterim greſhnikam ſhe le dobrota. Kako hozhete tedaj tajiti, de niſte smiraj v' nevarnoſti ſmerti, ktera vaſ lahko vſako minuto pokoſi?

1. Miſlite ſi boshjo miloſt kakorſhino ſi hozhete, vender ne morete rezhi, de boshja praviza ne ſme greſhnikov s' sgodnjo ſmertjo obiſkati. Zhaſ gnade je vam ſpokorni greſhniki! obljubljen, kteri ſe reſnizhno shelite k'

Digitized by Google

Bogu verniti. Shuganje boshje je pa v' vaſ predersni greſhniki! obernjeno. On bi nehal ſodnik biti, ko bi ne bila ſodba v' njegovi oblaſti; nehal bi biti preganjavez hudiga, ko bi ſe ne bilo greſhnikam nizh bati; ali pa ſhe krajſhi, mi bi nehali kriſtjani in pametni ljudje biti, ko bi nad to tako ozhitno reſnizo kolizhkaj dvomili.

Navadni tek boshje previdnoſti je she tak, ljubi bratje! de morejo biti greſhnikovi dnevi ſkrajſhani, de more biti ſlaba nit v' ſredi tkanja pretergana, in de ſe more nar bolj divji konj v' ſredi njegoviga teka udershati. „Umerl bo, preden bodo njegovi dnevi ſpolnjeni, in njegove roke bodo uſahnile. Odtergan bo, kakor seleni grojsd od vinſke terte, in kakor olika, od ktere zvetje leti.“ Job. 15, 32. 33.

Piſhkavo jabelko ſamo s' jablane pade; pa ko bi lih ſamo ne padlo, je vender vredno, de ſe sklati. Zhlovekovo shivljenje in ohranjenje je, kakor ſim she rekel, in kakor ſami veſhe, veden zhudesh vſigamogozhnoſti boshje. Ali je pa zhudo, zhe ta zhudesh sa nehvaleshnesha jenja, in zhe ſtvarnik revniga zherva tudi potare, kteri ſe vedno soper njega vsdiguje! Per nekterih ljudeh je negviſhnoſt ſmertne ure ſhe ſtraſhnejſhi savóljo njih negviſhniga dolga pred Bogam. Per nekterih je pa negviſhnoſt ſhtrafinge ſhe ſtraſhnejſhi savoljo njih gviſhniga dolga pred Bogam. Smertna nevarnoſt je toliko vezhi, kolikor vezhi je naſhe sadolshenje per Bogu; in ſtrah pred ſmertjo je toliko vezhi, kolikor vezhi ſo vsroki boshjiga maſhevanja.

Digitized by Google

2. Premiſlite ſgodbe ſveta od ſazhetka zlo do danaſhnjiga dne, vidili bote ſtraſhne ſglede, kteri ſe nikoli ne poſtarajo, ker ſe ſkoraj vſak dan ponavljajo. Torej ſte vſak dan v' nevarnoſti, de bi vaſ Bog, kteriga mnogo drashite, tudi mnogo ne ſhtraſal kakor je she druge ljudi ſhtraſal.

On vaſ lahko, kakor ljudi ob Noetovih zhaſih, s' vodo in viharjem pokonzha. Vaſ lahko kakor Sodomljane s' ognjem is nebeſ poſhge; vaſ lahko, kakor Faraona v' vodi utopi; vaſ lahko tiſtó minuto, kadar greſhite, mezhu kaziga Pinesa isda; vaſ lahko, kakor Jakopoviga ſina, v' neſramnim delu umori. Vaſ more ali v' ſpanji, ali pa kakor Holoferna v' pijanoſti is tega ſveta poklizati; vaſ more kakor Ahaba v' vojſki s' ſovrashnikam s' pſhizo preſtreliti; vaſ more kakor Jezabelo ſkosi okno vrezhi; in kakor Baltasarja od veſele pojedine pred ſtraſhni ſodni ſtol perpeljati. Vaſ samore, kakor Antioha, pod vosam ſtreti, na kterim ſe vaſha mehkushnoſt vosi; ali pa kakor evangelſkiga bogatinza, is lepiga oblazhila in ſladniga shivljenja v' pekel pahniti; vaſ samore kakor Herodesha na nar viſokejſhi ſtopinji viſokoſti udariti, kjer vaſ ljudſtvo po boshji zhaſti.

Vaſ samore — oh! kaj nek ti neſkonzhni Bog! ne premoreſh, de bi greſhnike pokonzhal, kteri te nikoli ne nehajo drashiti, in de bi s' njih ſtokanjem pod tvojo neprevideno ſhibo vſaj pametniſhi ljudi ſ' ſvetim ſtraham napolnil! „Kdo posna mozh tvoje jese, ali pa kdo rasume, kako ſtraſhna je tvoja jesa?“ Pſalm. 89, 11.

Digitized by Google

Morebiti miſlite, de ſi zhlovek ſhtrafingo boshjo le ſ' ſoſebnimi pregrehami saſlushi, nad kterimi she zlo naſha natura ſtermi? Jeſt pa pravim, de ne le ſ' temi. Oza je umerl, ker je le ſvojo roko nepremiſhljeno istegnil, de bi bil ſkrinjo miru in ſprave opiral. Goſpod je pomoril ſedemdeſet imenitnih Betsamljanov, petdeſet tavshent pa smed ljudſtva, ker ſo Goſpodovo ſkrinjo miru in ſprave pogledali. I. Kralj. 6, 19. Angel morije je od Dana do Bersabeje ſedemdeſet tavshent mosh pomoril, ker je David is prevsetnoſti Israelſko ljudſtvo ſhteti ukasal. II. Kralj. 24, 15. Ananijata in Safiro ſo saporedama pokopali, ker ſta ſe Goſpodu lgála. Apoſt. djanj. 5. — Mojſeſ velki Goſpodovi ſlushabnik umerje na povelje boshje, in vidi pred ſvojo ſmertjo od dalezh obljubljeno deshelo, v' ktero ne more priti. „Sdaj ſi jo ſ' ſvojimi ozhmi vidil," pravi Bog, „va-njo pa ne poideſh." V. Mojs. 34, 4. „Aron naj ſe k' ſvojim ljudem ſpravi (naj umerje) ker ne poide v' deshelo, ktero ſim Israelovim otrokam dal, sato ko per vodi pregovorjanja ni mojim beſedam verjel." IV. Mojs. 20, 24.

Goſpod shivljenja ino ſmerti, ljubi bratje! ne potrebuje nizh od naſ, de bi nam naſhe shivljenje kadar in kakor on hozhe, podaljſhal, ali pa kratil. „Zhlovek! kaj ſi neki, de ſe boſh s' Goſpodam pravdal? Rezhe li perſtena poſoda ſvojimu mojſtru: Sakaj ſi me tako naredil." Rim. 9, 10. Neſrezhna ſmert je ſad ſmertniga greha. Sgodnja ſmert samore biti ſhtrafinga tudi majhniga greha, in nar manjſhiga rassha-

Digitized by Google

ljenja boshjiga. Dolgo shivljenje je dobrota ali dar boshji, ali pa ima nehvaleshnoſt, in ſovrashnik boshji pravizo do takih ſoſebnih darov boshjih, kterih ſhe drugi ne prejmejo, deſiravno ſo jih bolj vredni?

3. Soſebno nam more shuganje boshje, boshja zhes naſ ſkljenjena ino nam osnanjena ſodba vezhniga ſodnika, vedno nevarnoſt ſmerti, ino ſizer neprevidene, in neſrezhne ſmerti shivo pred ozhi ſtaviti. „Zhlovekov ſin bo priſhel ob uri, ob kteri ſe nam ne bo dosdevalo.“ Luk. 2, 40. Kratko odlaſhanje njegoviga prihoda bo dalo nesveſtimu hlapzu perloshnoſt, rasujsdano shiveti; daljſhi odlog njegoviga prihoda bo ſtoril hlapza predersniſhiga, in ſe ne bo nizh bal, ker bo miſlil de je v' varnoſti. Njegov Goſpod bo pa priſhel, pa kdaj? Ob dnevu, ki ga ne perzhakuje; ob minuti, kadar bo morebiti nar ſlabeji sa hlapza. Priſhel bo kakor tat, kteri ſe ne napove, in gorje zhloveku, kteri ga bo ſhe le sagledal, kadar mu bo she v' rokah, kteri ga ſprejme, de ſi ga ni perzhakoval; kteri mu more rajtingo dati, de ſi ſe ni k' njej perpravljal! . .

Taka je s' vſimi greſhniki, kteri v' grehih umerjo; taka s' pogubljenimi, kteri ſe na negviſhnoſt sanaſhajo; taka je vezhi del s' ljudmi, ker je med njimi le majhino ſhtevilo isvoljenih. „Dan maſhevanja je nagel dan, ker bo priſhel kakor sadrega,“ pravi Kriſtuſ, „zhes vſe ljudi, kteri na semlji prebivajo.“ Luk. 21, 35.

Torej ſe ne ſmemo zhuditi, de ſe ljudje vezhi del na konzu per ſvoji rajtingi tako mozh-

Digitized by Google

no golfane vidijo; ni zhudo, de lahko vſaki dan ljudi vidimo, kteri ſi ſhe leta in leta perſojujejo, in kteri v' ſredi ali pa prez per sazhetku ſvojiga teka sginejo, kakor bi s' ozhmi trenil. Danſi ſhe dobro jedo in pijo, in revesha ſpred ſvojih dur pahajo, in jutri bodo she v' peklu pokopani. Danſi sjutraj imajo ſhe velike namenе kakor gore, in preden ſe mrazhi, pa she v' perſti tizhe. Imajo velike in dolge namene, tavshent ljudi jim je pokornih, satorej ſo ſi ſveſti, de ſe bodo njih nameni dobro isſhli. Kadar pa ſmert njih shivljenju konez ſtori, ſi is njih modroſti norza dela, namene njih zhaſtilakomnoſti in mozhi rasbije, in is njih reven grob ſtori. Jobovi otroci jedo in pijo, in veſeli ſkupej prasnike obhajajo, pa naglo pride osnanovavez pravit, de jih je hiſha savesnila. Job. 1, 19. Gerlize ſo bile ſhe v' uſtih godernjajozhiga ljuſtva, kadar jih je jesa boshja sadela, in je debelze smed njih pomorila, ino zvet Israela pobila. Pſalm. 77,\31. „V' vſim tem ſo ſpet greſhili, in njegovim zhudeshem niſo verovali. Satorej ſo njih dnevi kakor ſenza sginili, in njih leta naglo pretekle.“

4. Ljubi bratje! samoremo li memo tega kak reſnizhniſhi urshah najditi, savoljo kteriga ſi ſmemo le kratko shivljenje obetati? ali pa morebiti miſlite, de ſe more tek pravize boshje ravno savoljo naſ uſtaviti, in de more Bog ſpolnjenje ſvoje ſodbe lih savoljo naſ odlaſhati? Morebiti ſe ſ' tem tolashite, de ſte veliko nedolshniſhi od drugih ljudi, in de ſte ſi savoljo nedolshnoſti dolgiga shivljenja bolj ſveſti, ka-

Digitized by Google

kor tavshent drugih ljudi? Ali vi kaj boljſhi veſte, ko oni, ali ſte ljubesni ali ſovraſhtva boshjiga vredni? O golfiva ſlepota!

Jeſt vaſ vpraſham s' naſhim odreſhenikam. Luk. 1, 3. 2. Miſlite, de ſo bili tiſti Galilejzi, kterih kri ſe je ſ' kervijo njih darov smeſhala, smed vſih Galilejzov nar vezhi greſhniki, ker jih je taka neſrezha sadela? Jeſt pravim, de ne; temuzh vſi bote ravno tako pokonzhani, ako pokore ne ſtorite. Miſlite, de ſo bili tiſtih oſemnajſt ljudi, na ktere je v' Siloe turn padel, in jih pobil, vezhi greſhniki kakor vſi Jerusalemljani? Jeſt pravim, de ne, temuzh vſi bote ravno tako poginili, zhe pokore ne ſtorite. She ſ' tem bi doſti ſprizhali, de ſmo greſhniki, ko bi ſe nedolshne ſhteli. Zhe ſe pa greſhnike ſposnamo, imamo pa doſti perganjkov ſe pred tem treſti in trepetati, kar naſ sna sadeti. Nikar ſe s' jutriſhnjim dnevam ne hvali, ker ne veſh, kaj bo jutriſhnji dan ſ' ſabo perneſel.

Treſite ſe ljubi bratje! pa tudi molite ſpodobne in pravizhne ſodbe boshje. Bog je doſti dolgo terkal, pa mu niſmo odperli. Klizal naſ je, pa ga niſmo hotli ſliſhati. Dolgo zhaſa nam je odlog in mir ponujal, pa niſmo sa-nj marali. Naſh teleſni ozhe bi ſe naſ bil she sdavnaj navelizhal, nebeſhki ozhe pa daje ſ' ſvojim sanaſhanjem nasnanje, de je Bog, ker ſhe zlo do te minute ſvoje ſtrele perdershuje. Tega pa ne vemo ne jeſt ne vi, koliko zhaſa bo ſhe Bog ſvojo roko nad nami ſlegnjeno dershal, preden naſ udari, in koliko minut bomo

Digitized by Google

ſhe naſhteli, preden njegovo maſhevanje kakor hud vihar nad naſ perdere.

In kako naſ samore ta nevednoſt mirne in pokojne puſtiti? Kje je zhlovek v' ſtanu ſpati, kadar vidi na gerlo naſtavljen nosh? „Smodezh veter ga bo vsdvignil in ſ' ſabo neſel, in ga bo kakor vihar ſ' ſilo od njegoviga kraja odtergal. Bog bo zhes-nj poſlal, in mu ne bo persaneſel.“ Job. 27, 20. 21.

5. Vam ne bom samolzhal ljubi bratje! de dolgo shivljenje sa greſhnika, kteri ſe na kaj negviſhniga sanaſha, ni ſrezha, ampak neſrezha; ni dobrota, ampak ſhtrafinga; in njemu moremo to le ſtraſhno voſhenje voſhiti, de naj raji bolj sgodaj v' pogubljenje hiti, kakor pa de bi ſi ſ' ſvojimi grehi ſvoje prihodne pogubljenje ſhe hujſhi delal. Povejte mi, sakaj shelimo vezhi del dolgo shivljenje, ino sakaj ga imamo in rabimo, kadar ga imamo? V' kake rezhi obrazhamo vezhi ſhtevilo dni, ktero nam je Bog, kteri je druge ljudi naſhe ſtaroſti v' mladoſti is tega ſveta poklizal, dobrotljivo dodelil? Zlo naſhe sadershanje ſtori, de ni sapopaſti, sakaj naſ Bog toliko zhaſa terpi, in sakaj vezhkrat greſhniku njegove hudobne leta daljſhati puſti, de ſi ravno pravizhniga komaj na ſvet pokashe, potler pa s' soram vred ſpet ſkrije.

Verh tega ſi greſhnik vezhi del gorezhniſhi sheli dolgo posemeljſko shivljenje, ko pravizhni, in le takimu zhloveku ſe nad ſpominjem na ſmert ſtudi, kteri tako shivi, de ſe od ſmerti vſiga boji. „Oh! kaj ko bi bil pazh po-

TAYLOR INST.

Digitized by Google

ginil, de bi me ne bilo nobeno oko vidilo! Tako bi bil, kakor bi me ne bilo, in bi bil is materniga telesa v' grob preneshen.“ Job. 10, 18. 19. ‚She vezh rezhem. Jest bi bil manj nesrezhen, ko bi me bila shtrafajozha roka boshja prez per pervim smertnim grehu v' pekel pahnila, kakor pa sdaj, ker sim v' svojim dolgim shivljenji svoje grehe namnoshil, in ker v' nespokornosti shivim. — Ta misel je strashna, pa je ne moremo tajiti, in nad nekterimi se v' resnizi spolnuje. Nesrezhen je odlog, kteriga se le v' gvishnishi in strashnejshi pogubljenje obrazhamo. „Ti si pa s' svojim terdovratnim in nespokornim serzam na glavo nabirash saklade jese boshje v' dan mashevanja in rasodenja pravizhne sodbe boshje.“ Riml. 2, 5.

Od kod pa isvira, kar je nad tim strashniga? Ali is dobrote, ali pa is nespametniga slabiga obrazhanja? Ali je od dobrotnika, ali pa od nehvaleshnesha?

Jest vas pustim per tem nepokojnim premishljevanji. Negvishna ura je tedaj vedna nevarnost; vedna nevarnost je vedna smert ktera vsak dan vezhi, in she le tolikanj blisheje in tolikanj strashnejshi perhaja, kolikor dalej si jo she od sebe mislimo. Nikar se ne hvali savoljo jutrishnjiga dneva, ker ne vesh, kaj bo prihodni dan s' seboj pernesel.

Digitized by Google

Tretje premiſhljevanje.

Miſli pogoſto na ſmert.

„Spomni ſe moje ſodbe, ker bo tvoja ravno taka; vzheraj meni, danſi tebi!“ Sirah. 38, 23.

Ta shugajozhi glaſ ſliſhim is grobov merlizhev, kader grem memo njih. To gromezhe opominjevanje najdem na vſih pokopaliſhih, kamor pridem, zapiſano. Ta ſtraſhna ſodba je v' vſe mertvaſhke krishe, ktere koli premiſhljujem, vtiſnjena. Spomni ſe, mi vſe pravi, ſpomni ſe moje ſodbe, ker bo tvoja ravno taka; vzheraj meni, danſi pa tebi. Miſlite tedaj vedno na ſmert, zakaj? Zhe na-njo smiram miſlite, ne bote nizh na sgubi, ko bi je ravno dolgo zhaſa ne bilo; temuzh bote na velikim dobizhku, ker vaſ bo ta ſpominj boljſhal. *Perva reſniza.*

Zhe pa malo kdaj ali pa nikoli na-njo ne miſlite, pa vſe v' nevarneſt poſtavite, ako neprevidama pride, ker vaſ bo ſkorej gotovo neperpravljene naſhla. *Druga reſniza.*

Kdor pogoſtim na ſmert miſli, lahko brumno shivi.

Kdor pogoſtim na ſmert miſli, ima nar boljſhi znamenje, de bo dobre ſmerti umerl.

Digitized by Google

Perva reſnizà.

Pogoſtni ſpominj na ſmert naſ nar losheje boljſha, sakaj?

Ta ſpominj naſ namrezh perganja, de ſe pred Bogam ponishujemo, ker per takim ſpominji nar loshej ſposnamo, de nizh niſmo.

Ta ſpominj naſ perganja, naſhe meſo in naſhe posheljenje v' bersdah dershati, ker per njem nar losheje ſposhamo, kako hitro svenemo. Ta ſpominj naſ sadnizh perganja, naſhe ſerze in nagnjenje od vſiga posemeljſkiga odtergovati, ker per tem nar mozhnejſhi ſposnamo, kako minljive ſo vſe rezhi. Spomni ſe, kako ſlabe ſo v' ſmerti tvoje mozhi; kako revno je v' ſmerti tvoje meſo, kako nizhemern je v' ſmerti ta ſvet.

Pervizh. *Spominj na ſmert naſ perganja k' ponishnoſti.*

Ker per tem ſpominji nar losheje vidimo, kako velik je Goſpod v' zhigar oblaſti ſmo; kako hud je greh, savoljo kteriga moremo vſi pomreti; kako neſrezhni ſmo, ako v' grehih umerjemo.

1. Vera in pamet naſ reſ doſti uzhite, kako velik, mogozhen in ſvet je ſtvarnik ſam na ſebi, in kako revna je ſtvar proti njem, od kteriga vſe dobiva, kar koli dobriga ima. Pa vender ljubi bratje! koliko terdovratnih ljudi je, kteri vezh ne poſluſhajo ne rasodevanja ſvojiga ſtvarnika, ne glaſu ſvoje laſtne veſti. Sdaj je she taka; vera ſe le per umirajozhih oshivlja, pa-

Digitized by Google

met ſe le per bolnikih osdravlja. Norze ſedanjih zhaſov je treba h' grobu peljati, jih v' ſredo merlizhov poſtaviti, de jih uzhimo, kaj je Bog, kaj pa je zhlovek. Ondi morejo pozhutki neumno pamet buditi; ondi morejo snotranji obzhutleji in perrojeni ſtrah vérine nauke opravizhevati. Ondi morejo taki bebzi ſvoje nauke od nakljuzhbe, od natornih poſtav, in take smote ſkuſiti. Na poſtelji bolezhin je treba take reveshe vpraſhati, ali ſhe tako, kakor popred, modrujejo; ali ſe jim ſhe tako kakor popred ſanja. Per ſmerti ſtopimo na prishnizo reſnize, kjer predſodki in zhloveſhki nameni molzhe, in kjer ne moremo nobene rezhi po drugim, kakor po njenim laſtnim imenu imenovati. — „V' grob bo neſen, in bo na kupu merlizhev zhul.“ Job, 21, 32.

Zhlovek ne more na ſmert miſliti, de bi sraven tudi ne miſlil na ſvoj nizh. Na nizh ſvojih mozhi, ker ga ſmert premaga; na nizh ſvoje obſtojezhnoſti, ker more tako kmalo sginiti; na nizh ſvojiga namena, ker ſe more ſpet v' prah verniti. Is prahu vſtvarjeni — nekoliko zhaſa po prahu ſe plasijozhi zhlovek ſe is ſvoje prevsetnoſti in is ſvojiga napuha ſpet v' ſvoj nekdanji prah verne. Zerkev boshja nam ſ' pepelam, kteriga na pepelnizhno ſredo rabi, in s' beſedami, ktere takrat govori, doſti naſnanje da, de je ſpominj na ſmert nar perpravniſhi perpomozhek, zhloveka ponishnoſti uzhiti. Spomni ſe zhlovek! de ſi prah in pepel, in de ſe boſh ſpet v' prah vernil! —

Digitized by Google

„She zlo ne ſmeſh vpraſhati *kdaj* (ſe, boſh v' prah vernil) ker ti tudi to tvoj nizh proti neſkonzhnim bitji rasodeva, ktero ti ni nobene rajtinge dolshno, in ktero ſ' tabo dela, kakor hozhe. Bog ſi je ſam sadoſti, in nihzher ne more njegoviga ſklepa odverniti, in on ſtori kar koli hozhe. Kadar nad menoj ſvojo voljo ſpolni, ima ſhe veliko drugih takih perpomozhkov perpravljenih. In satorej ſim ſe pred njegovim oblizhjem preſtraſhil, in kadar ga premiſhljujem, me ſtrah prepada.“ Job. 23, 13. 14. 15.

2. Od koder pride, de moremo umreti, to naſ more ſhe bolj ponishati, kakor ſama ſmert. Shivina pogine po natori, zhlovek pa umerje savoljo dolga. Shivino she ſtvarnik k' poginu nameni, zhloveka pa ſodba k' ſmerti ſodi. „Ker lej v' hudobii ſim ſpozheti, in moja mati me je v' grehu ſpozhela.“ Pſalm 50, 7. Nikoli tedaj ne moreſh na ſvoje kratke dni miſliti, nikoli ſe na prihodno nadlogo ſpomniti, ktera te bo kmalo sadela, de bi ſam ſebe ne vpraſhal: Sakaj me drujiga ne zhaka, ko grob? Sakaj mi je tako shaloſtna in sanizhljiva erbſhina odlozhena? „Zhlovek kadar umerje, dobi v' ſvoj delesh kazhe, sverine, in zherve.“ Sirah 10, 13.

Shlahten ſtan in rojſtvo ſe is tega pregreſhniga vira isvirata, in ravno h' temu sanizhljivimu zilju peljeta. Vſe druge rezhi ſo le nakljuzhne, savoljo kterih ſe nihzher ne more hvaliti, de ſo njegove laſtne. To je pa s' naſhim bitjem ſklenjeno, savoljo kteriga ſe more vſak zhlovek ſramovati. S' napubam ſmo greſhili,

Digitized by Google

s' ponishanjem ſmerti ſmo pa ſhtrafani. De bi ljudje ſposnali, prav ſveto piſmo (Modroſt 11, 17.) de je zhlovek ravno s' tem pokorjen, s' zhimur je greſhil.

3. Kaj ko bi bila pazh ſmert le ſhtrafinga ſamo sa pervi greh (naſhih pervih ſtarſhev!) Kaj ko bi bilo pazh naſhe ſpremenjenje v' prah in pepel sanizhljiva plazhilſhina sa pervi napuh! Pa ravno savoljo tega ſe moremo ljubi bratje! pred nar vikſhim Goſpodam ſhe bolj ponishevati, ker je mogozhe, de ſhe greſhniki umerjemo. Ker niſmo sagviſhani, de ne bomo ravno v' grehu umerli, ino de bi ne bila morebiti s' ſmertjo naſhiga trupla tudi ſmert naſhe duſhe sdrushena. — Ne morem na teleſno ſmert miſliti, de bi per tem tudi na duſhno ſmert ne miſlil, ktera ſe lahko k' uni perdrushi; ino zhe na duſhno ſmert miſlim, kam gine moj napuh, moje bahanje, in moje nizhemerno dosdevanje! „Vſe moje pojde v' neisrezheno globoko jamo, ali pa meniſh, de bom vſaj v' njej per pokoji?“ Job. 17, 16.

Morebiti ſe moja neſrezha per ſmerti, kjer bi imela nehati, ſhe le prav perzhne. Morebiti je konez mojih zhaſnih ſhtrafing le sazhetik vezhnih! Morebiti ſe drevo le sato poſeka, de ſe v' ogenj vershe! Morebiti me Bog le sato is tega ſveta klizhe, de mi bo delesh med pogubljenimi dal! „Sim bil savoljo vſih ſvojih del v' ſtrahu.“ pravi Job, „ker vem, de nobeniga greha ne pregledaſh.“ Job. 9, 28. Ta pravizhni ſtrah me more klaverniga ſtoriti,

Digitized by Google

in v' meni, tako rekozh, isvire napuha in prevsetnosti usushiti. „Ako sam sebe pravizhniga delam, me moj jesik obsodi; in ako se nedolshniga shtejem, me bo pa on moje krivize preprizhal. In zhe sim ravno nedolshen, pa vender tega ne vem, satorej se mi je shivljenje perstudilo.“ Job. 9, 20. 21.

Drugizh. *‚Spominj na smert nam pomaga meso krotiti in v' bersdah dershati.*

‚Svoje meso kakor sebe ljubimo; kaj pa je vezhi del ta mesena ljubesen. Je *krivizhna* ljubesen, ker velikrat truplo bolj ljubimo, ktero more strohneti, kakor pa dusho, ktera je nevmerjozha. Je *nespametna* ljubesen, ker vzhasih s' mehkushnostjo, in s' slabimi deli svojiga trupla, svojo smert presgodaj perklizhemo. Je *neusmiljena* ljubesen, ker nam velikrat ta nesrezhna ljubesen nar bolj pomaga, de truplo in dusho v' vezhno terpljenje pahnemo. ‚Spomni se moje sodbe, nam merlizhi vezhi del vpijejo, — spomni se moje sodbe, ker bo tvoja ravno taka. S' mesenim sladnim veseljem smo si dneve perkrajshali, savoljo mesenega veselja smo v' vezhnim ognji, ker se nizh vezh ne spreminjajo ne dnevi, ne leta. Nash malik na svetu je bilo nashe meso, truplo smo ljubili, in sa-nj skerbeli, vsiga nashiga veselja je bilo deleshno; torej nam je bilo k' spodtikleju, in sdaj more biti deleshno nashiga terpljenja. ‚Smo ga po boshje zhastili, dokler smo mogli, neutrudeni smo mu prijasnost drugih ljudi drago kupovali; roshize smo po njem natikali, in smo mu skerbno stregli. To de

Digitized by Google

ſpomni ſe moje ſodbe, ker bo tvoja ravno taka. „Vſe meſo je trava, in vſa njegova zhaſt je kakor zvet na polji. Trava ſe je poſuſhila in zvet je odpadel, ker je Goſpod ſ' ſapo va-nj pihnil.“ Isai. 4, 6. 7.

Ta Goſpodov duh ſhe dan danaſhnji piha, in zhloveſhke v' ljuſtu ſidane pohiſhtva podira, zhe ſe ravno ljudem terdne ſdé, kakor zedri na Líbanu, ali pa verhovi gora. Lejte, kako ſdaj tega prevſetniga in ſvojoglavniga zhloveka podira, ker mu per vſaki ſtopinji blishni grob kashe. Na poſtelji ga ſhtraſa s' bolezhinami, ker ſtori, de ſe mu koſti ſuſhe. V' takim ſtanu ſe zhloveku nad kruham gnuſi, ino nad jedjo ktere je popred shelel. Njegovo meſo ſe ſuſhi, in njegove koſti, ktere ſo bile s' meſam pokrite, gole perhajajo. „On ſe k' ſtrohljivoſti blisha, ino njegovo shivljenje k' ſmerti.“ Job. 33, 19.

Ali nad tem gerdim oſtankam, kteriga vidite, ſhe ſposnate tiſto lepo podobo, ktera je vaſhe ozhi na-ſe vlekla, in ktera ſe je vſim ljudem raskasovala? Ali to ſmerdljivo truplo ſhe unema vaſhe ſtraſti? ali ſe nad temi ſuhimi koſtmi ſhe sazhudite? bi ſe ſ' to ſenzo ſhe radi pajdaſhili? Vzheraj meni, danſi pa tebi. Tukaj vidite ſvojo laſtno podobo. Raslozhik je majhin med vami in med tem merlizham, v' nekterih minutah bodo pa drugi ljudje nad vami gledali, kar vi sdaj nad tem vidite. Vzheraj meni, danſi pa tebi. Ogenj in zhervovi ſo tedaj po beſedah ſvetiga piſma, veliki perganjki, kteri vaſ morejo k' ponishnoſti perganjati; ogenj namrezh, ker bo vaſho duſho martral,

Digitized by Google

zhervovi pa, ker bodo vaſhe truplo ſnedli. — „Globoko ponishuj ſvojo dusho, ker ſhtraſinga hudobnih ſo ogenj in zhervovi.“ Sirah 7, 19.

To premiſhljevanje ſmerti, ljubi bratje! je ſpokornikam ſhibe v' roke dajalo, je njih truplo ſ' ſpokornimi oblazhili oblazhilo, in jih pò puſhavah med divjo sverino vodilo. To premiſhljevanje jim je vedno vojſko soper meſo, in soper perpuſheno in neperpuſheno veſelje napovedovalo, jim vedno molzhanje nakladalo, poſt ukasovalo, in jih ſvete ſovrashnike ſamiga ſebe delalo.

Premiſhljevanje ſmerti klizhe poſvetnjake v' ſamoto, de truplo v' evangelſko ſushnoſt dajo, in dusho k' kerſhanſki popolnamaſti povsdignejo. To premiſhljevanje ohranuje majhino ſhtevilo isvoljenih na tem ſvetu per njih ſtari sveſtobi, jih dela do meſeniga veſelja neobzhutne, v' nevarnoſtih nepreſtraſhene, v' perloshnoſtih varne, in v' ſkuſhnjavah nepremagljive.

Premiſhljevanje ſmerti more tedaj ſploſhno premiſhljevanje vſih ljudi biti, kteri ſe hozhejo greha varovati, pa sakaj? ker je to premiſhljevanje ozhitno, de ga vſak zhlovek lahko umé; grosno potrebno, ker vſakiga zhlovéka tizhe; in ginejozhe, ker vſakiga zhlovéka gine. Satorej pravi ſveti Duh: „Per vſih ſvojih delih ſe ſpomni, ſvojih poſlednjih rezhi, in ne boſh nikdar greſhil.“ Sirah 7, 40.

Tretizh. *Spominj na ſmert naſ more od vſiga zhaſniga odtergati.*

Ta ſpominj nam nar ozhitniſhi pred ozhi ſtavi pogimbo vſih rezhi, ker jih moremo takrat reſ sapuſtiti; minljivoſt njih vshitka, ker

Digitized by Google

naſ ref ſ' ſtraham in trepetam navdaja; pogimbo zhlovekovo, ker ſe more takrat ref od tod lozhiti.

¿Spominj tega, kar ſe bo ſhe le kdaj godilo, naſ ſizer nikoli tako mozhno ne gine, kakor pa to, kar ſe sdaj godi, in kar she sdaj zhutimo; pa je ſpominj na prihodnje pergodbe tolikanj boljſhi sa naſ, ker po predobzhutenji nefrezho odverne, in naſ nje ſhkode obvarije. Shiv ſpominj na ſmert nam je she nameſt ſmerti, in ſe ſkosi vedno ponovljenje in ſkosi gnado boshjo, ktera ga ſpremlja, smiraj bolj oshivlja. Zhlovek more miſliti, Bog ga pa od snotraj mezhi. Zhe kaj hudiga miſli, hudo v' njem dela; zhe pa kaj dobriga miſli, pa dobro v' njem dela, in dajavez vſiga dobriga.

Vi ſi morebiti to miſel na ktero vaſ vſe rezhi opominjajo, k' ſvoji nefrezhi is glave isbijate, ker vam je soperna, deſiravno bi ſe mogli truditi, de bi je nikoli, tudi v' ſredi ſhumezhiga ſveta, is glave ne sgubili, ker vam je k' vaſhimu svelizhanju. Per tej ſvitli luzhi premiſhljujte nizhemernoſt ſveta, in nizhemerneshe na ſvetu; bakla ravno takrat, kadar jo hozheſh ugaſniti, nar ſvitlejſhi iſkre posheno, in ſhe le per ſolnzhnim sahodu prav ſposnaſh, koliko dobriga ſi nad ſolnzam imel. Kadar ſe dim zhaſti iskadi, kadar ſvitlo slato otemni; kadar ſe ſvatovſko oblazhilo v' shaloſtne oblazhila ſpremeni, kadar je zhlovek na ſmertni poſtelji ſtiſkan, takrat ſe vſe posemeljſke rezhi v' ſvoji laſtni podobi perkashejo, takrat ſe dolina ſols, ko ſi miſlil, de je sginila. ſpet po-

Digitized by Google

polnama pokashe, in posemljiſki Israelz, ki je menil she v' obljubljeni desheli biti, ſe ſpet v' puſhavi snajde. Takrat nam je nizhemernoſt zhaſnih rezhi pred ozhmi, laſtna ſkuſhnja naſ od nje doſti poduzhi, in popolnama preprizha.

¸Spomni ſe, o zhlovek! de ſi prah, in de je vſe sunaj tebe ſhe bolj prah, kakor ſi ti. ¸Se jokaſh nad kakim merlizham, pa ſe ne ſpomniſh, de ſi ti ravno taziga objokovanja vreden. Danſi gre on pred taboj, jutri te bo pa v' desheli teme ſprejel.

„Tudi ti ſi ranjen, kakor mi, in ſi nam enak poſtal. Tvoja prevsetnoſt je v' pekel pahnjena, in tvoje mertvo truplo ſe je na tla sruſhnilo; molji hodo tvoja poſtelja, in zhervi tvoja odeja.“ Isai. 14, 10. 11.

Ta lepota ti je obljublena — ta poſtreshba te zhaka — ta poſledniga zhaſt ti bo ſhe ſkasana. ¸Spomni ſe moje ſodbe, ker bo tvoja ravno taka. ¸S' tabo ſe ne ravna terji, kakor s' nami vſimi, pa ti tudi ne bo dovoljeniga isjemka od naſ vſih. Poſtava je vſim ljudem dana, satorej ſi ti ne moreſh drugazhiga upanja delati. Vzheraj meni, danſi pa tebi.

Poglej pogrebze, kteri sdaj merlizha h' pogrebu neſó; poſluſhaj shaloſtno petje, ktero ſe okrog truge raslega; lej! gorezhe ſvezhe, ktere ti osnanujejo, de je ena ugaſnila; premiſli ſolse otrok, sdihovanje vdove, shaloſt prijatlov, kteri ſa ranjkim ozhetam gredo; to je tvoja podoba, ktero ti sdaj ſ' ſvojimi laſtnimi ozhmi vidiſh, kmalo jo bodo pa drugi

Digitized by Google

ljudje nad tabo gledali. Vzheraj meni, danſi pa tebi. Ali pa doneſ tebi v' sgledu, jutri pa v' djanji.

Druga reſniza.

Kdor na ſmert pogoſtim ne miſli, vſe v' nevarnoſt poſtavi, sakaj?

Ker ſe k' ſmerti ne perpravlja, kdor she popred na-njo ne miſli.

Ker ſmert ni ſrezhna, ako ni zhlovek k' njej perpravljen.

Pervizh. K' ſmerti perpravljati ſe, ſe pravi: Velikrat miſliti, kako ſe bo per ſmerti godilo; take dela delati, ktere bomo na ſmertni poſtelji sheleli, de bi jih bili v' shivljenji ſtorili. Tak zhlovek pazh ref ni moder, kteri velikrat na ſvoje nar imenitniſhi opravila ne miſli; kteri ſe k' temu ne perpravlja, kar ga bo nar bolj gotovo sadelo, in kteri ni savoljo tega v' ſkerbi, kar ſe mu nar bolj nevarno sdi. „Uboshen pa moder hlapzhizh je boljſhi, kakor ſtar, pa neumen kralj, kteri ſe ne sna sa prihodno preſkerbeti.“ Pridigar. 4, 13.

Vam tedaj, kteri nozhete od ſmerti nizh ſliſhati, ne na-njo miſliti, vam ſe ſmert ne sdi ne imenitna, ne gviſhna, ne nevarna. Vi gotovo ſvoje shivljenje shivljenju shivine permerjate, in pamet le sa to rabite, de bi ſe neſpametni shivini poenazhili. Vaſ gotovo le natora k' vaſhimu djanju perganja, in vaſhe natvesenje na prizhijozhe rezhi je ſtorilo, de ſte posabili na pretezheno, kar ſte nad drugi-

Digitized by Google

mi ljudmi vidili, in na prihodno, kar vaſ ſhe gotovo zhaka.

„Hudobni ljudje ne miſlijo na to kar je prav (na ſodbo); kteri pa Goſpoda iſhejo, pa na vſe gledajo.“ Pripoviſt. 28, 5.

Kdor tedaj nezhe na ſodbo miſliti, da nasnanje, de je hudoben, in de ſe nezhe poboljſhati. Vedni ſpominj na ſtraſhno vezhnoſt bi mu njegovo meſeno veſelje ogrenil, bi mu njegovo sadovoljnoſt rasbil, in bi ga perſilil, ali s' nevernikam vſe reſnize kakor vrashjo vero saſmehovati, ali pa ſe s' ſpokornikí nad ſvojimi pregrehami jokati. Snano mi je ſizer, de bi vam ne bilo ljubo, ko bi vam ozhital, de savoljo ſvoje nejevere na ſmert in ſodbo ne miſlite, sátorej ſploh drugih isgovorov iſhete, kteri pa v' reſnizi ravno to kashejo.

Pravite: Vedna miſel na ſmert, ſtori shaloſtno shivljenje... Bi tedaj radi na ſvetu veſelo shiveli, deſlih Jeſuſovi uzhenzi shalujejo in jokajo; daſte na snanje, de imamo le shaloſtne dni, dokler v' nedolshnoſti in v' ſtrahu boshjim shivimo; hozhete rezhi, de je holjſhi malo zhaſa ſvet in njegovo veſelje vshivati, kakor pa plazhila, in v' prihodnim shivljenji obljubljeniga veſelja zhakati. Ob kratkim, vi hozhete po sgledu tiſtih hudobneshev govoriti, od kterih modroſtne bukve govoré, in hozhete ſ' tem k' grehu nagovarjati, kar bi naſ moglo preſtraſhiti in k' zhednoſti perganjati. „Naſh zhaſ je kakor memo gredozha ſenza, in is groba ne bomo nasaj priſhli, ker je sapezhateh, in ker nihzher nasaj ne pride. Satorej pridi-

Digitized by Google

te, in vshivajmo prizhijozhe dobrote, ſhe v' mladoſti ſi hitro ſ' ſtvarmi poſtresimo.“ Modroſt. 2, 5. 6.

Ko bi shivljenje ne bilo tako kratko, bi nam ne bilo treba hiteti, in ko bi ne bila ſmert tako negviſhna, bi nam ne bilo treba v' taki ſkerbi biti savoljo zhaſa, v' kterim ne bomo mogli vezh vshivati. Nihzher ne pride nasaj. Sdaj pa poſtavim, ljubi bratje! (in kteri kriſtjan ni dolshan tega terdno verovati?) poſtavim, de per ſmerti ni vſiga konez; zhe, poſtavim, niſmo sa ta minljivi ſvet vſtvarjeni; kaj isvira is tih reſniz? To isvira is tih reſniz, de more zhlovek, kteri sheli svelizhanje doſezhi, na vſe te reſnize dobro pasiti, in vſe drugazhi shiveti (kakor pa neſpametneshi, od kterih ſveto piſmo sgorej govori). Ljudje, ki Goſpoda iſhejo, na vſe gledajo. — „Blagor shaloſtnim, ker bodo oveſeljeni.“ Matevsh. 5, 5. Oni bodo ondi od veſelja poſkakovali, kjer bodo drugi jokali in s' sobmi ſhkripali; ondi bodo sadovoljnoſt naſhli, kjer ſe bodo drugi treſli, in ſvojo ſlepoto v' desheli ſmerti s' vezhno prasnimi ſolsami vezhno objokovali. „Boljſhi je tedaj iti v' hiſho shalovanja kakor pa v' hiſho kake pojedine, ker ſe v' uni ſpomnimo, na konez vſih ljudi, in kdor ſhe shivi miſli, kaj bo priſhlo.“ Pridg. 7, 3.

Na dalej pravite: Vedno na ſmert miſliti, le ſtori zhloveka nepokojne veſti... Tedaj hozhete ſhirji veſt imeti, kakor pa tiſte brumne duſhe, ktere je njih tanka veſt greha varovala; nezhete biti tako poboshni, kakor tiſti ſvet-

Digitized by Google

niki, kteri ſo smiraj pretezhene zhaſe premiſhljevali, in vezhnih let pomnili, kteri ſo ſe zlo po nozhi v' premiſhljevanji vadili, in ſvojo veſt ispraſhevali. Pſalm. 76, 6. 7. Nezhete biti tako bojezhi, kakor ſo bili uni, ki ſo ſe tako minljive ſhteli, kakor gnjilo truplo, ali kakor oblazhilo, ktero je molj ſnedil. Job. 13, 28. Kakſhni tedaj hozhete biti? Kakor tiſti zhloveſhki otrozi, na ktere Bog is nebeſ gleda, in kteri nimajo pameti, in Boga ne iſhejo. Vſi ſo saſhli, in ſe ſkupej ispridili, nobeniga ni, de bi dobro ſtoril, še eniga ni. Pſalm. 13, 3.

Ni mogozhe k' ſmerti ſe perpravljati, pa ne na-njo miſliti. Ravno tako ni mogozhe, reſnizhno in vezhkrat na ſmert miſliti, in ſe ne k' njej perpravljati. Navada greſhnikov je pa neſpametno shiveti, in neſpametno umreti. Nad merlizham ſe jokaj, ker je njegova luzh ugaſnila; tudi nad norzam ſe jokaj, ker mu je pameti smanjkalo. Nad merlizham ſe malo jokaj, ker je k' pokoju priſhel. „Hudobno shivljenje hudobniga norza je pa hujſhi, ko ſmert.“ Sirah 22, 10. 11.

Drugizh. Morebiti upate ſrezhne ſmerti umreti, ako ravno ſe k' njej popred ne perpravite? Losheje ſi na nebu dva ſolnza miſlite, kakor pa dobro, ſrezhno ſmert bres dobre perprave. Ko bi ravno, poſtavim, ne umerli nagle in neprevidene ſmerti, per kteri nima zhlovek zlo nizh zhaſa, ſebe in ſvojo veſt boljſhi perpraviti. Poſtavimo le navadno ſmert takiga zhlovéka, kterimu ni bila ſmert v' shivljenji nikoli mar, ino kteri je tako shivel, ka-

Digitized by Google

kor bi mu ne bilo nikoli umreti. Sdaj ſe njegova hiſha h' padzu nagne, huda bolesen ga na poſteljo poloshi, ſmert ſe vidno blisha, kaj ſe sgodi? Njegova natora ſe tolikanj bolj preſtraſhi, ker more ob enim vſe drugazhi miſliti. — Njegova duſha je v' tolikanj vezhi nevarnoſti, ker more v' eni minuti rajtingo dati. — Shkoda, ktero je ſ' ſvojimi grehi ſtoril, ſe ne da popraviti, ker je treba vſe ob enim poravnati. —

1. Kar na naglim perdere, naſ bolj preſtraſhi, kakor pa uno, ki she dolgo perpravljeni zhakamo; pſhize, ktere popred vidimo, naſ ne ranijo tako globoko, in kdor smiraj umira, sadnizh bres ſtrahu umerje. Po natornim je she taka le; kdor dolgo zhaſa umira, mu ni shal, kadar ſmert reſ pride. Po duhovnim je tudi taka, kdor smiraj na ſmert miſli, ſe je manj uſtraſhi, kadar pride. Mi ſmert is modre previdnoſti vezhkrat v' duhu pred-ſe poklizhemo, de ſe s' njo ſosnanimo, in de ſe je pervadimo, in kadar potlej pred-njo pridemo nam ni vezh nesnana. Torej ſmo vſaj nekoliko tiſtimu vojſhaku enaki, kteri je v' mladoſti s' levi kakor s' jagnjeti igral, in s' medvedi kakor s' ovzami ravnal, in ſe ni tudi nar ſtraſhnejſhiga velikana bal. Sirah 47, 3.

Kako pa samore — kako more pa tak zhlovek umreti, ljubi bratje! kteri ni nikoli in na lash nikoli na ſmert miſlil? Kdo ſi more njegov ſtrah, trepet, in njegovo obupanje miſliti? Sdaj ſim sa veliko let preſkerbljen, pa ravno sdaj morem od tod iti. Ravno ſim ſe nauzhil

Digitized by Google

veſelo shiveti, pa she morem umreti. Komaj ſim doraſtel, pa ſe bom she v' prah ſpremenil. Koliko imam tedaj vezh, kakor uni, ki nizh nima? Kaj mi drusiga oſtane, kakor moje hude dela, kterih ne morem nikoli vezh sgubiti, nikoli vezh oddati? — Takrat sasvoni glaſ Goſpodov, rekozh: „Smerti boſh umerl. „V' ſvojim gnjesdu bom umerl.“ Job. 29, 18. „Moj zhaſ je minil, in je poravnan kakor paſtirſki ſhotor; moje shivljenje je kakor od tkavza odresano; komaj ſim sazhel (shiveti) pa me je odresal; od jutra do vezhera me boſh konzhal.“ Isai. 38, 12.

„Serze ſe mi hozhe raspozhiti, vſe moje koſti trepezhejo; vprizho Goſpoda in vprizho njegovih ſvetih beſedi ſe mi meſha, kakor pijanimu moshu“. Jerem. 23, 9. Taka je le, ljubi bratje! s' neprevidnim zhlovekam, zhigar ſmert ſe navtegama perblisha, kadar more iti ſkos nesnano ſmert, po nesnani poti pred nesnaniga ſodnika. O kaj ko bi bil pazh popred vedil, kar sdaj vé! ko bi bil popred tako miſlil, kakor sdaj miſli! ko bi bil tako shivel, kakor ſi sdaj voſhi, de bi bil shivel! Pa kaj drujiga pomagajo preposne shelje, kakor ſamo to, de naſtopnike taziga nefrezhniga zhlovéka ſvaré? —

2. Duſha je sato v' vezhi nevarnoſti, ker je takrat vſa smotena, in ji ni mozh tako delo, na ktero ni' nizh navajena, v' tako kratkim zhaſu in v' takim smotenim ſtanu dobro dodelati. Kaj ſe pravi, k' ſmerti ſe perpravljati? Se pravi, popolnama ſe ſpreoberniti, in po-

Digitized by Google

boljſhati, in vſe ſpet poravnati; ſe pravi, tako poboshen biti, kakor ſi bil poprèd hudoben, tako bogabojezh, kakor ſi bil pred rasujsdan, tako ponishen, kakor ſi bil pred prevseten, tako reſnizhen, kakor ſi bil pred lashnjiv, tako duhoven kakor ſi bil pred meſen in poſemljſk, s' beſedo, k' ſmerti ſe perpravljati ſe pravi, ſtaro shivljenje popraviti, ino novo shivljenje saźheti.

Ali pa ni, ſami ſodite, zhaſ bolesni, ſoſebno sadnje in hude bolesni grosno neperpraven sa tako ſpreobernjenje? Je li kdo neperpravniſhi k' takimu poboljſhanju, kakor je zhlovek, kteri ni vſe ſvoje shive dni nikoli na take rezhi miſlil, kterimu ſe niſo nikoli potrebne sdele? . . . Skoraj bi rekel, de on ni sa kraljeſtvo boshje, de ni sa take rezhi vſtvarjen. Pa reſ, ſlabo in bolezhe truplo duſhi taziga umirajozhiga zhloveka njeno ſpreobernjenje ſkoraj nemogozhe ſtori. Nad njim ſe na ſmertni poſteljji drujiga ne vidi, ko nepokoj, jamranje, naglo ſpremenjenje, omedlevze, in meſhanje.

Gorezh ogenj ga shge. Nesrezhene bolezhine mu ſtoriſh, zhe ga kolizhkaj premakneſh. Na vſih udih terpi. Vſako minuto umira, preden umerje. Nar lahkejſhi in nar varniſhi ſtreshba mu le bolezhine dela. Memo tega mu ſhe veliko sdravil napravljajo, ktere ga ſhe bolj martrajo. Soperne pijazhe ſtore, de ſe mu nad njimi smiraj bolj gnuſi; neuſmiljene roke s' resanjem in shganjem dokonzhajo, kar je bolesen sazhela; ſtore mu neve rane, sato de bres prida bolesni do korenine pridejo, in v' tem

Digitized by Google

prasnim upanji de bodo perſteno hiſho popravili, jo pa ſhe le poderejo.

Lahko bi kdo miſlil, de ſe vſe ſtvari soper njega ſklenejo, de bi mu ſmert ſhe grenkejſhi, in rajtingo ſhe daljſhi, teshjiſhi in ſkorej nemogozho ſtorile. Kje je takrat, ljubi bratje! pamet umirajozhiga greſhnika? Kaj upate od zhloveka, kteri je v' takih ſtiſkah in bolezhinah? Bo li samogel taki zhlovek, kterimu bi vi ſvojiga nar manjſhiga opravka ne isrozhili, sa vezhnoſt ſ' pridam ſkerbeti? ¿Se bo li takrat k' ſmerti vredno in prav perpravil? — ¿She vezh:

3. Kako hozhe v' takih ſtiſkah, ktere na dushi in na truplu terpi, ſ' ſvojimi grehi ſtorjeno ſhkodo poravnati? — ¿Svojimu blishnjimu, kteriga je pohujſhal, sapeljal, ali ga pa na zhaſti in na blagu poſhkodoval. — Bogu, kterimu je leta ukradel, ſveto vero sanizheval, in ſlushbo smanjſhal. Jeſt tukaj ne govorim vezh od greſhnikoviga popravljanja in poravnanja v' djanji, ampak le od poravnanja s' sheljami, s' grevnigo, in ſ' terdnim ſklepam. Pa mi porezhete: Zhloveku reſ ni mogozhe na ſmertni poſtelji ob enim vſiga poravnati, pa je Bogu vſe mogozhe. Mat. 19, 26.

Ljubi bratje! Bogu je reſ vſe mogozhe; je tudi mogozhe, de gre kamela ſkosi ſhivankino uho; je mogozhe, de ogenj ne shge in ne pezhe; je mogozhe, de voda ne smozhi, in de ſmert ne umori. Ali pa ſmete upati, de bo Bog sávoljo taziga greſhnika, kteri od njega vſe shive dni ni mogel ſliſhati, kteri je sunaj svelizhanja sa vſe druge rezhi ſkerbel,

Digitized by Google

kteri je gnado boshjo od ſebe odganjal, in ſmert zlo do ſvoje ſmerti sanizheval; ſmete li upati, ſhe enkrat vprafham, de bo Bog savoljo taziga greſhnika od navadne poti ſvoje previdnoſti odſtopal, dúhovne zhudeshe delal, ſvoje shuganje vſtavljal, in ſvojo pravizo manjſhal?

„Kaj bote pozheli dan obiſkanja in nadloge, ktera bota od delezh nad vaſ perderla? Per komu bote pomozhi iſkali, kje bote ſvojo zhaſt popuſtili, de bi ne bili terdo uklenjeni, in de bi ſ' pobitimi ne padli? In per vſim tem ſhe ni njegov ſerd utolashen, ampak njegova roka je ſhe istegjena.“ Isai. 10, 3. 4.

Posabljivoſt na Boga in na vezhnoſt, ino pa nemarnoſt ſhe dan danaſhnji zhes zhloveſhki rod ravno tako goſpodarite, kakor ſte goſpodarile ob Noetovih zhaſih, ker ſo ſe ljudje ſhe per sazhetku ſplohniga potopa shenili, in moshili. Lahko vidimo, de vſe rezhi peſhajo; zhe bolj v' letih raſtemo, blisheje ſmerti ſmo, in tiſti dan ſe ſlehernimu smed naſ perblishuje, ob kterim bo Goſpod-Bog shive in mertve ſodil. Tode ljudje mi ne puſte mojiga dúha ſhtrafati, pravi vſigamogozhni Goſpod. Naſha duſha, ktera je dolshna le po vezhnih dobrotah hrepeneti, le hrepeni po minljivih ſtvareh tega ſveta, in s' morezhim ſladnim veſeljem ſi oſtrupenimo ſvoje revno shivljenje.

Mirni ſmo, ako líh ſmo s' grehi obloſheni, in nimamo nobene grevinge nad njimi. Smed toliko krivizhnih greſhnikov komaj eniga najdeſh, de bi sdihoval, ſe jokal in treſel.

Digitized by Google

Ravno taki ſmo, kakor bi ſe nizh ne mogli ra- sgledovati nad boshjimi ſodbami, ſ' kterimi druge ljudi vſak dan obiſkuje; ali pa kakor bi ſe per naglih in neprevidenih ſmertih is nefrezhe drugih ljudi ne mogli ſpametvati. Naſhe ſerza ſo she tako okamnele, de jih noben sgled ne omezhi. Vſe rezhi nehajo, in poginejo; le naſhe pregrehe ne nehajo, in nobeno ſvarjenje, nobena ſhtrafinga jih v' njih teku ne vſtavi.

Kralji in zeſarji ſi ravno kakor mi jutriſhnjiga dneva niſo ſveſti; semlja ſe bo pod njih nogami kakor pod naſhimi treſla, njih lepe poſlopja ſe bodo ravno tako v' minuti poderle, kakor naſhe revne bajtize; ſhe zlo natora bo is navadne poti ſtopila, vſe vidne rezhi bodo poginile, naſha duſha pa, ktera je sa neumerjozhnoſt uſtvarjena, ta naſha duſha ne miſli ne na konez, kteri ſe blisha, ne na sazhetik, kteri bo kmalo priſhel, ne miſli na vezhnoſt, ktera bo ſrezhna ali pa nefrezhna, ſe ne ſpomni, de je le kratka minutiza med shivljenjem in ſmertjo; in kadar djanje in nehanje ljudi premiſhljujem, ſposnam, de hozhejo ſvoje nar shlahtnejſhi in nar imenitniſhi ſkerbi zlo v' vezhnoſt odlaſhati. Miſli o zhlovek! miſli dokler moreſh miſliti, miſli na ſvojo ſmert; miſli nanjo, de ne boſh greſhil, ako ſi zhiſt.

Miſli na-njo, de boſh greh koj kmalo isbriſal, zhe ſi ga ſtoril; miſli na-njo, de boſh ſhtrafinge sa greh voljno terpel, zhe te Bog ſhe tukaj sa-nj pokori. „Bersh ſtori, kar tvoja roka premore, ker v' grobu, kamor hitiſh, ni

Digitized by Google

dela, ne rasuma, ne modrosti, ne snanja.“ Pridgar. 9, 10.

„Pravizhni zhlovek bo per pokoji, zhe lih presgodaj umerje.“ Modrost. 4, 7. Gresnik pa, pa mi gresnik, kaka bo pa s' nami? Tresem se in se bojim, kadar bo preiskovanje prishlo. ¿Spomni se tedaj per vsih svojih delih na svoje poslednje rezhi, ino ne bosh nikdar gresil.

Ta spominj ti je sapovedan: *¿Spomni se.* On tizhe tvojo lastno srezho. ¿Spomni se *svojih poslednjih rezhi.* Ta skerb je nar imenitnishi med vsimi tvojimi skerbmi. ¿Spomni se *per vsih svojih delih.* Ta spominj ti bo nar boljshi sad rodil. *Ne bosh nikdar gresil.*

Raslegaj se tedaj, mertvashki svon! vedno po mojih ushesih, ino sosebno takrat mi mozhno svoni, kadar bo hotel svet s' manoj govoriti, in se mi perkupovati. Grobi in mertvashke jame! nikdar mi ne sginite spred ozhi, nar manj pa takrat, kadar moji pozhutki do nevarnih rezhi pridejo. Moj prihodni pepel mi ne sme nikdar is misel, in mi more sosebno takrat svitlo svetiti, kadar mi napuh in nizhemernost moje misli pazhita. V' tej dolini sols bom kruh sols jedel, na poti proti nebesam bom ternje zhutil; s' straham in trepetam bom nad svojim svelizhanjem delal, in v' prahu in pepelu Boga molil; svoji dushi ne bom dal pokoja, dokler mi ti Ozhe usmiljenja ne bosh dal vesele in prijetne besede slishati, in dokler se ne bodo poterte kosti v' tebi veselile. Psalm 50, 10. Umiral pogosto bom sa-

Digitized by Google

to, de bom bogabojezhe shivel; ali pa bom le sato shivel, de bom kdaj srezhno umerl.

Spomni se moje sodbe, ker bo tvoja ravno taka; vzheraj meni, danes pa tebi.

Zheterto premishljevanje.

V' smerti se zhloveku ozhi odpro.

„Na poti krivize in pogubljenja smo se utrudili, in smo po terdih potih hodili, sa Gospodovo pot pa nismo vedili.“ Modrost 5, 7.

To resnizo skorej vsak greshnik na smertni postelji sposna, zhe mu she pamet in vera kolikaj svetite. Ves truden she le na konzu svojiga popotovanja sposna terdo in teshko pot, ktero je preletel; ves prestrashen objokuje svojo slepoto, ktera ga je tako slo sapeljala, in ktera mu pred mar ni bila; s' trepetanjem sposna velikimu Bogu pravizo, kteri ga sdaj obishe, ino kterimu ni slushil. Na poti krivize in pogubljenja smo se utrudili, in smo po terdih potih hodili, sa Gospodovo pot pa nismo vedili.

Tukaj ne vprasham, ali je to sposnanje na smertni postelji sa greshnika saslushno ali ne; ali je njegova grevinga resnizhna, in ali je odpushenje njegovih grehov gotovo, ali ne. Le

Digitized by Google

ti moj Bog! posnaſh in ſodiſh njegovo ſerze. — Tukaj le sapopadke v' miſel vsamem, ktere nam umirajozhi greſhnik na snanje daje, ktere nad umirajozhimi vezh del ſposnamo, ino ktere bomo ſkorej gotovo tudi mi imeli, kadar v' ravno take sadrege pridemo. Jeſt tedaj pravim, de zhlovek ſploh ſhe le per ſmerti prav ſpregleda; takrat sazhne boljſhi miſliti, kadar je she poboljſhanje doſtikrat preposno.

1. Takrat bo greſhnik od ſveta pametniſhi, ko sdaj, miſlil, ker bodo predſodki sginili.

2. Takrat bo od ſebe ſpodobniſhi miſlil, ko sdaj, ker bo laſtna ljubesen ugaſnila.

3. Takrat bo od vere bogabojezhniſhi, ko sdaj, miſlil, ker bota ſtiſka in ſtrah okrog njega.

Na poti krivize in pogubljenja vam takrat porezhe, ſmo ſe utrudili, in ſmo po terdih in teshkih potih hodili, sa Goſpodovo pot pa niſmo vedili.

Perva reſniza.

Umirajozhi zhlovek bo od ſveta pametniſhi, ko sdaj, miſlil, ker bodo njegovi predſodki sginili.

De ſe bote od te reſnize, ktere sdaj premiſhljujemo, bolj preprizhali, popraſhajte kaziga zhloveka, kteri je bil she s' kaki hudi bolesni na kraji groba, ino kterì ni imel zlo nobeniga upanja, de ſe bo ſhe kdaj osdravil,

Digitized by Google

poprashajte ga, kaj je takrat, ako je bil per pameti, od tega sveta mislil. Ali pa vprashajte, kaziga hudodelnika, kteri je k' smerti obsojen, in kterimu je le nektere ure she shiveti, poprashajte ga, kaj sdaj od sveta misli. Ali pa si pred ozhi postavite, kako bi vi mislili, ko bi savoljo kake neosdravljive bolesni per sdravi pameti blishnje smerti zhakali, kako bi v' tem strashnim stanu minljivi svet premishljevali. Gotovo bi tako le mislili.

Shivljenje je pazh kaj minljiviga, ker nesazhutno uhiti.

Svet pazh marsikoga golsa, ker se srezhniga shtejesh, de si nisi.

Bogabojezhi zhlovek je pazh nar pametnishi, ker si vselej nar boljshi del isvoli.

Menim, ljubi bratje! de bi vi takrat sami per sebi tako mislili, in ravno to se pravi pametnishi misliti, kakor pa mi sdaj mislimo.

Pervizh. Shivljenje je pazh kaj minljiviga, ker nesazhutno uhiti.

Le majhino premislite strashno spremenjenje, ktero se nad bolnim zhlovekam, ki bo umerl, v' kratkim sgodi. Pred nekterimi dnevi je bil she mozhan, je she s' svojim terdnim sdravjem bahal, je she sa prihodne zhase velike namene narejal, je bil bogat, zhesthen, in vesel, ker je bil ves sa svet, svet pa ves sanj. In lejte! ravno ta zhlovek je na posteljo bolezhin pervesan. on, kterimu so toliko let obetali, kteri jih je she vezh upal, je sdaj bliso smerti; ves slab, bres obzhutljivosti, bres

Digitized by Google

tolashbe je sdaj perſiljen ſposnati, de ni vezh, de ſiravno je hotel popred vſe biti.

Nekdaj je grob grosno delezh od ſebe vidil, in ta zilj njegoviga teka ſe mu je sdelo, de ſe je od njega toliko dalje odtegoval, kolikor dalje je hodil. Sdaj pa, kadar je do ſvojiga zilja priſhel, ſe ſhe enkrat osre, in vidi prez sa ſaboj sibel, ktero sapuſti. Sdi ſe mu, de je sibel le eno ſtopinjo od groba. Sadnja minuta njegoviga shivljenja ſe mu sdi le perſtavik k' dnevu njegoviga rojſtva. „Kratki zhaſ med rojſtvam in ſmertjo, ſe mu le sdi kakor ponozhne ſanje, kakor nagla pſhiza, ktero komaj vidiſh leteti, kakor pizhiza na neisrezhenim proſtoru, ali pa kakor bliſk v' vezhni nozhi.

Pa reſ, ljubi bratje! leta ſe nam le toliko zhaſa dolge sdé, dokler ſo pred nami, de ſo pa le sa nami, ſe nam pa sdé kakor minuta. Slehern zhlovek toshi zhes njih kratkoſt; ſlehern miſli, de ſo mu uſhle, preden jih je mogel v' prid oberniti. Job ſe v' ſvetim piſmu joka nad minljivim shivljenjem, in kdo smed naſ ni v' tem Jobu enak?

Sivzhik pravi: sdi ſe mi, de ſim le eno uro shivel: ne vem, kako ſim ſe poſtaral, in komaj ſim priſhel is materniga narozhja, she mi jamo kopljejo. Mi ſmo tako rekozh ſoſebna roshiza, ktera velikrat pred zvetjem odpade, ktera velikrat v' zvetji svene, ktera velikrat ravno tiſti dan sjutraj zvete, opoldne svene, svezher pa odpade. Tudi hudobnesh, kakor pravi ſveto piſmo, ſposna naſhe kratko shivljenje, rekozh, de iſkra ogreje in oshivi v' minuti naſhe

Digitized by Google

ſerze. Dim, kteri od njega pride, kmalo ſpet isdihamo. Ta majhini ogenj bo ugaſnil, duſha ſe bo kakor dim iskadila, in truplo ſe bo v' prah ſpremenilo. Te isreke, ktere ſe nam v' shivljenji preperſiljeni sdé, bomo ſhe le per konzu ſvojiga shivljenja umeli, in prav ſposnali.

Kaj pa je daljſhi shivljenje drujiga, kakor daljſhi terpljenje? Nikoli niſi prav kakor ſi voſhiſh, ſe martraſh ſ' prasnimi ſkerbmi, s' velikimi sheljami, in ſi ſ' prevelikimi naklepi kratke dneve greniſh. Med velikimi opravili niſmo imeli zhaſa na minljivoſt pretezheniga zhaſa miſliti; sdaj pa, kadar le ſamo proti grobu vidimo, ſposnamo, de vſe preide, in de veliko hitrejſhi preide, kakor ſmo menili. Velike nadloge ſo vezhi del krive kratkiga shivljenja, in v' veliki nadlogi je kratko shivljenje nar boljſhi tolashba.

Oboje hitro mine, nadloga in shivljenje, shivljenje s' nadlogo vred. Boshja previdnoſt nam med shivljenje le sato grenkoto meſha, de bi bolj na vezhnoſt, ko na zhaſ miſlili, pa kaj pomaga! na prihodno ſkorej popred ne miſlimo, dokler prizhejozhe ne mine. Sami ſebe golſamo, ker ſe minljiviga zhaſa tako dershimo; sa ſenzo letamo, uno pa vnemar puſhamo, kar nam ſenzo dela, ſ' prasnimi rezhmi rajtingo delamo, v' ljuſtu gradove sidamo, in kadar ſe vſe podere, ſhe le ſposnamo, de niſmo dna poſtavili.

„Modriga ozhi ſo v' njegovi glavi, norez pa po temi hodi, pa ſim ſposnal, de vender oba umerjeta.“ Pridg. 2, 14.

Digitized by Google

Drugizh. Svet pazh marſikoga golfa, ker ſe frezhniga ſhtejeſh, de ſi niſi.

Kako pa golfa? s' ljubesnijo, ker naſ ſkosi pozhutke k' prepovedanim rezhem mika.

S' ſtraham ſerza, ker ga od dobriga, kakor od kaj preteshkiga odvrazha.

S' smotami duha, ker ſ' ſvojimi krivimi nauki ſtori, de zhlovek v' grehu sadremlje.

Svet le toliko zhaſa golfa, dokler ſe ga zhlovek dershi. Kadar ga pa zhlovek ſapuſti, ali pa more ſapuſtiti, takrat ſvet ſvoj obras pokashe, in ſvoje zhaſtivze sanizhuje, in mu ni mar sa-nje. Svet ſe per merlizhu vſiga ſpremeni.

Hude ſtraſti jenjajo, ktere ſo ga k' hudimu napeljevale.

Sgledi ſe sgube, kteri ſo njegove pregrehe opravizhevali.

Veſelje sgine, ktero ga je popred velikrat vpijanilo.

Zhlovek sadnjizh ſposna golufa, kakorſhni je bil, in golufaniga, kakorſhniga ga je ſtoril; vſo golufijo ſposna, ker njene naſtopke zhuti, in njene ſtrafinge vidi.

Utrudil ſe je na poti krivize in pogubljenja, je po terdih potih hodil, sa Gospodovo pot pa ni vedel. Pa sdaj sa-njo ve, ker ve, de jo je sgreſhil, ve sa ſvetovo pot, ker ve, de ga je sapeljala. Njegov ſedanji ſtan (njegova prizhijozha bolesen) ga sdaj uzhi, kar popred, dokler je bil sdrav, in delezh od ſmerti, kakor je menil, ni hotel umeti. V' kakim ſtanu pa je sdaj? Vſe, kar nad njim vidimo,

Digitized by Google

nam ga osnanuje, in nam tudi rasodeva, kake bolezhine bolnik tudi snotraj terpi.

Poglej, kako je utruden, de ſe ganiti ne more, lej! njegove upadene liza, bledi obras, mersle shnable, mertvaſhki pot po laſeh, njegove uderte ozhi, kterè tamne, in komaj ſhe shaloſtni ſtan vidijo, v' kterim je sdaj. Lej! njegovo vojſkovanjo ſ' ſmertjo, ktera mu neda odloga. Lej! kako ſe mu perſi napenjajo, ktere ſhe sadnjiga vdarza zhakajo. Lej! kako mu ſerze tolzhe, lej! mersle kaplje, ktere po shivotu teko; lej! njegove ſuhe koſti, ktere she ſkoraj trohneti sazhenjajo.

Njegovi prijatli ga sapuſhajo, domazhi ga she med mertve ſhtejejo, in ſe sraven njega jokajo, on zhaka ſ' ſtraham blishnjiga ſodnika, in bo sdaj sdaj v' rokah kaziga ſlushabnika, ali pa kaziga nesnaniga ptujza ugaſnil. Sdaj mi je na miſli, kaj on od ſveta miſli, kteriga bo sapuſtil, in kaj bi nam sdaj povedal, ako bi ſhe mogel govoriti. Sdaj ſe sagrinjalo preterga, ktero je bilo nekaj zhaſa pred njegovimi ozhmi; sdaj sgine dim, kteriga je dolgo zhaſa ſlepil, sdaj sgubi ſvet ſvojo ſvitlobo, in ſe ſkrije, kakor ſolnze v' gerdim vremenu sa zherne oblake, ſpred njegovimi ozhmi.

Moj Bog! kaj je zhlovek takrat, zhe ſe nam je tudi sdel ſrezhen, bogat, mogozhen, in potreben? Kaj ſo tazhaſ darovi nature in ſrezhe; kaj vſe bogaſtvo, ktero je zhlovek veliko let ſkupej ſpravljal, pa ga ne bo nobeno leto vezh ushival? Po terdih potih ſmo ho-

Digitized by Google

dili, ſmo ſe nozh in dan trudili, de bi bili na ſtaroſt per pokoji dobro shiveli, ſmo ſi vſe persadeli, de bi ſi bili posemljiſko prebivaliſhe sloshniſhi in veſeliſhi ſtorili; ſmo ſi shivljenje ſkrajſhali, de bi bil imenitniſhi na ſvetu, sa Goſpodovo pot pa niſmo vedili.

Tretjizh. Poboshni zhlovek je reſ nar modriſhi, ker ima smiraj nar boljſhi delesh.

V' shivljenji je bil mirniſhi, ko mi, ker ni na vſako rezh toliko porajtal.

V' ſmerti je veſeliſhi ko mi, ker ſe manj boji.

V' vezhnoſti je bolj obvarovan, ko mi, ker ſme vſe upati.

Doſti dolgo zhaſa ſmo ga sanizhevali, njegovo shaloſtno shivljenje ſe nam je sdelo neſpamet, njegova pokora morjenje ſamiga ſebe, njegova bogabojezhnoſt hinavſhina, njegova tanka veſt smota, njegovo duhovno veſelje otrozhje igrazhe, njegova molitev sgubljen zhaſ; in njegova ſtanovitnoſt prevsetnoſt. Velikrat niſmo mogli sapopaſti zhe ima tako naturo ìno pamet, kakor mi, ker ſe ni dal pregovoriti k' veſelju, ſe ni po drugih ravnal, in ni bil proti nikomur ojſtrejſhi kakor ſam proti ſebi. „Mi neumneshi ſmo njegovo shivljenje v' neſpamet ſhteli, in njegov konez v' nezhaſt.“ Modr. 5, 4.

¿Smo ga dolshili, de ſe ne sna ſ' ſvetam pezhati, sdaj pa vemo, de bi ſe tudi mi ne bili ſmeli s' njim pezhati. ¿Smo ſe mu poſmehovali, de hozhe le sa-ſe vſe nebeſa imeti, sdaj pa vidimo, de ſi ſmemo le zlo majhino ali pa zlo nobeniga upanja do nebeſ delati.

Digitized by Google

Smo miſlili, de je vſe prasna vera, kar je delal in govoril, sdaj pa vemo, de naſ je naſha nevera golfala. Sveto piſmo nam na tanko pove, kako pogubljeni v' peklu od pravizhnih v' nebeſih miſlijo; jeſt pa, ljubi bratje! bi vam rad povedal, kako more greſhnik, zhe ſhe kaj miſli, she na ſmertni poſtelji miſliti.

Tukaj ſe bodo (greſhniki) kſali, in v' duhu britkoſti sdihovali in ſami per ſebi rekli: „Oni ſo tiſti, kterim ſmo ſe nekdaj poſmehovali, in jih v' saſramljiv pregovor imeli.“ Modr. 5, 3.

Na ſmertni poſtelji bo greſhnik te prasne shelje vezhkrat budil: Oh! kaj ko bi bil pazh jeſt reſnizo popred ſpoſnal, kakor jo sdaj poſnam; kaj ko bi mi bilo mozh shivljenje is noviga sazheti, in moje leta, is bukev vezhnoſti isbriſati! Sdaj ſim na kraji vezhnoſti, in ſe mi je bolj ſtraſhne vezhnoſti bati, kakor veſelo upati. Kaj mi je moja prevsetnoſt pomagala? ali kak dohizhek imam od ſvojiga bahanja ſ' premoshenjem, od ſvojiga poſvetniga veſelja, od ſvoje uzhenoſti, ali od ſvoje modroſti? Vſe to je kakor ſenza sginilo, in kakor memo tekozh tekar, ali kakor ptiza, ktera pod nebam memo leti, in nobeniga ſledu ſvoje poti sa ſabo ne popuſti, ali pa kakor v' odkasan kraj iſtreljena pſhiza, od ktere ſe ſkorej ne vé od kod in kam je letela.

S' nami je ravno taka; komaj ſmo rojeni, she nam je treba umreti, pa vender niſmo nobeniga snamenja zhednoſti sapuſtili, temuzh v' ſvoji hudobii ſmo poginili. Nekteri

Digitized by Google

tukaj (per ſmerti) konzhajo ſvojo nadlogo, mi pa ſvoje dobre dni. Tukaj nekteri sazhno ſvojo ſrezho, mi pa neſkonzhno neſrezho. Nekteri ſment sanizhevaje vpraſhajo, kje je njeno selo, in njano premaganje, naſ pa njena pſhica preſune, in njena butara naſ potare.

Ti ſo tedaj, ljubi bratje! tiſti velikani, kteri ſo na ſvetu tako ſloveli, in nad kterimi je vſe ſtermelo; tukaj ſo viſoki moshje in premeteni vojſhaki, de ſe bodo v' ſholi ſmerti uzhili. „Teh pa Goſpod ni svolil, in poti modroſti niſo naſhli, satorej ſo pa tudi poginili, in, ker niſo imeli modroſti, jih je njih neſpamet pogubila.“ Baruh. 3, 27. 28.

Druga reſniza.

Umirajozhi zhlovek bo od ſebe ſpodobniſhi miſlil, ko sdaj, ker bo takrat laſtna ljubesen ugaſnila.

Zhlovek ſe v' ſvojim shivljenji ſ' tem tolashi, de ſvoje pregrehe pred ſeboj sakriva, pred drugimi pa isgovarja. Kazha me je smotila, pravi Eva; Adam pa pravi: Shena, ktero ſi mi ti dal, mi je podala ſad tega dreveſa. I. Mojs. 3, 12. Slehern zhlovek ſe hozhe boljſhiga kasati, kakor pa je, in boljſhi biti, kakor pa ſe kashe. Moj Bog! ali bo ta golfija ſhe zlo na ſmertni poſtelji per naſ? ali naſ bo ta flepota zlo na uni ſvet ſpremila?

Ne bo naſ tje ſpremila ne, ljubi bratje! kadar je zhlovek v' ſmertnih teshavah je vſe bolj

Digitized by Google

pravizhen proti Bogu in proti ſebi; veſt ſe sbudi, in mu vezh tako golufno ne kashe, kakor v' njegovih sdravih dneh. V' njem ſe budi bolezhina, ſtrah, grevniga, in vſe kar mu na miſel pride, kar vidi in ſliſhi, vſe ga s' novimi obzhutleji in ſodbami navdaja, pa mu tudi snotranje bolezhine mnoshi. Zhe mu tudi vſi teleſni pozhutki odpovedo, je pa njegova duſha le toliko manj od sunanjih rezhi raſtreſena; in ſhe bolj ſama v'-ſe samiſhljena, ſi ſhe bolj shivo pred ozhi ſtavi koliko hudiga je zhlovek ſtoril in koliko dobriga pa samudil, ali pa sanizheval.

¿Spomni ſe bolnik, kakſhen je kdaj bil, ino kak bi bil mogel biti.

¿Spomni ſe, kak je sdaj, in de ne more drugazh biti.

Pervizh. Kako pa bolnik od tega miſli, kakorſhin je kdaj bil?

Hozhem rezhi, kako miſli od ſvoje mlazhnoſti, v' kteri je shivel, in na ktero ni nizh porajtal?

Od ſvoje neſveſtobe, ſ' ktero ſe je pregreſhil, in je ni poravnal?

Od ſvojih isgovorov, ſ' kterimi ſe je tolashil in opravizheval, pa vender ne opravizhil.

Dan rasodenja, kteri ſe blisha, mu she nektere ſvitle sharke daje, temna nozh ſe pozhaſi v' dan ſpreminja; laſtna ljubesen gre ſhe pred njim v' grob, in mu po velikih smotah, vſaj nektere minute dobro pot pokashe, ktero je sgreſhil. Sdaj ſpodobno in prav miſli, ſpodno miſli od ſebe, ker ſe nizh vezh tako modriga in

Digitized by Google

tako previdniga ne ſhteje, kakor ſe je kdaj ſhtel. — Prav miſli od ſvojih grehov, ker ſe mu sdaj vezh ne sde le ſlaboſti, in zhloveſhke nepopolnamaſti. Spodobno miſli od ſodnika, ker ſi ga vezh ne miſli kakor nemarniga ozheta, in leniga gledavza prasnih, nizhemernih in pregreſhnih zhloveſhkih del.

Véliko delo svelizhanja mu je sdaj veliko imenitniſhi. Miſli ſo sginile, savoljo kterih ſe mu je to delo zlo lahko, ali pa zlo nemogozhe sdelo. Vezhnoſt naſ takrat, kadar je she pred nami, veliko bolj gine. Greh, bodſi velik ali majhin, vſe drugazhi sapopadke v' naſ budi. Zhednoſt, zhe ſi jo ſhe tako sanizheval, ti je sdaj veliko vezhi zene. Ino ti, o Goſpod! niſi vezh nesnani Bog, zhlovek ni vezh prevsetna ſtvar, ino ſmert ni vezh otrozhja igrazha. Zhlovek ni vezh ſlep; vſiga ſe vidi, kakorſhen je, vſe njegove pregrehe ſe sadnjizh k' njemu ſnidejo, kakor neſrezhni otrozi, de ga v' vezhnoſt ſpremijo; ve kaj je ſtoril, ſposna, koliko je premalo ſtoril, vidi koliko je bil dolshan ſtoriti. Velike bukve njegovih laſtnih in ptujih grehov ſe pred njim odpro; bere jih, in jih vſe bere, in v' ſlehernim ſvoje obſojenje bere, kakor ga je vſigamogozhni Bog va-nje sapiſal.

„Ti ſi mi grenko ſodbo sapiſal, in me hozheſh saveljo grehov moje mladoſti pogubiti.“ Job. 13, 26.

Takrat je naſha veſt enaka bukvam, v' kterih je vſe sapiſano in ſ-hranjeno; ſmert je njih raslagovavka, in naſha duſha je shaloſtna

Digitized by Google

uzhenka, ktera bere in rasumeva, kar toliko zhasa ni hotla rasumeti. Te bukve, ktere je moj sodnik spisal, bom sdaj, kakor Job pravi, na svojih ramenih nosil, in si jih nameſt krone okrog senzov djal. Per vsaki stopinji bom njih besede isrekoval, in jih vsakimu, kakor knesu podal. Job. 31, 36. 37.

Ne bom zhakal sadnjiga opominjevanja, ne porezhem: Gresnil sim, in kaj shalīga se mi je sgodilo? ker vem de je nar vikshi poterpeshljiv mashevavez. Sirah 5, 4. Raji ko bi greh na greh nakladal, bom raji she savoljo odpushenih grehov v' strahu. Bod si Gospodovo usmiljenje she tako veliko, me vender ne sme predersniga storiti, ker se njegov serd ravno tako hitro perblisha, kakor njegovo usmiljenje, in ker se njegov serd na gresnike osira.

Drugizh: Kako gresnik od tega misli, kakorshin je sdaj?

Kmalo bo umerl; kako tedaj misli od zhasa, kteriga vezh nima?

Sadostovati, hudo poravnati *je dolshan;* kaj tedaj misli, kako bo sadostil?

Odpushenja (grehov) ni sagvishan. Kaj tedaj misli od svojiga saslushenja, ktero she ima?

Dobro vem, de me v' nekterih urah ne bo vezh v' tem shivljenji; jest bom tedaj v' vezhnosti. Oh! skosi zelo vezhnost sim pogubljen, ako v' gnadi boshji ne umerjem! Pa nisim le samo v' strahu, kakor svetniki, ali sim gnade boshje vreden ali ne; ampak morem s' velikimi gresnik vred sposnati, de je nisim vreden. . . .

Digitized by Google

ſpreobernjenja, le trepetanje napravi! Per vſim tem, je nesapopadljivo, de kriſtjan ſposna, de bo v' ſmerti drugazhi miſlil, in pa de vender ne sazhne v' shivljenji tako miſliti, kakor ſi bo na ſmertni poſtelji voſhil, de bi bil v' shivljenji miſlil in ſtoril. —

Tretja reſniza.

Umirajozhi zhlovek bo od vere bogabojezhniſhi miſlil, ko sdaj, ker bota ſtiſka in ſtrah okrog njega.

Vi pravite: ‚Stiſka in nadloga uzhite zhloveka moliti, jeſt pa tudi pravim: ‚Strah pred ſmertjo ga uzhi od vere bogabojezhniſhi miſliti. Na ſmertni poſtelji boſh te le tri reſnize nar losheje umel, in nar odkritoſerzhniſhi ſposnal, namrezh:

1. Vera je vſim potrebna, ker bres nje ni miru in pokoja.

2. Vera je ſpokornimu zhloveku v' tolashbo, ker v' njej vſe upanje najde.

3. Vera je greſhniku pomozh k' poboljſhanju, ker per njej vſo ſkerb sa-ſe dobi.

Pervizh. Umirajozhi zhlovek ſposna, de je vera zlo potrebna, ker bres nje ni miru, ne pokoja.

Pojdite k' poſtelji taziga nevernika, kteri je le v' ſvojih delih nevernik, (in kakorſhnih bote veliko naſhli) kteri je bil v' veri srejen, pa ni nikoli po njej shivel. Kadar ſe ſmert blisha, ſe veſ treſe in trepezhe. Sdaj k' Bogu

Digitized by Google

moli, kteriga ni hotel nikoli posnati. Britko martro k' uſtam pertiſka, in kadar svelizhanſke Jesuſove rane kuſhne, pravi: Moj Goſpod in moj Bog! H' kakimu ſposnanju ga perſili ſpominj na saſlushene ſhtrafinge! Sdaj bi vſe veroval, de bi jim le odſhel. Povej mu tudi nar vezhi ſkrivnoſt naſhe vere, prez porezhe, de je verije. Jeſt verijem, pravi, de je katolſhka vera edina reſniza, ktere ſe nam je dershati; de je ona edina saſtava boljſhiga shivljenja, ktero ſi voſhimo; de je ona edina pot, ktera naſ v' boljſhi shivljenje pelje. Goſpod jeſt vſe to verijem.

Vi tedaj verjete ljubi bratje! — Oh! nevarnoſt vaſ je h' tem beſedam perſilila, ktere vam je vaſha veſt vedno pravila. ¿Smert tedaj, ſodba, in pekel ſo taki uzheniki, de ſe ne upate jim pregovarjati. ¿Strah vaſ je tedaj bogljivim perſhtel, in vi ſe ſpet vernete k' veri priproſtiga ljudſtva. Kje je sdaj vaſhe modro, prebriſano sanizhevanje in poſmehovanje, ſ' kterim ſte ſe naſhimu shuganju poſmehovali?

Sdaj verujete. Vaſ she saſtopim; vaſha ſerzhnoſt vaſ sapuſha. Ker ſte she pred vrata vezhnoſti priſhli, ſi vezh ne upate, ſe savoljo nje v' nevarnoſt podati. ¿Sej vam niſmo nikoli verjeli, de v' reſnizi nizh ne verujete, in vaſhe govorjenje in djanje naſ ni smotilo, ker ſmo globoko v' ſerze vidili. ¿She tazhaſ ſmo vidili ſkrit ſtrah, kteri ſe je ſhe bolj perkrival, dvome kteri ſo vſtajali, pa ſpet sginovali; vedno menjo med vero, in nevero, kakor je ali pamet ali pa ſtraſt v' vaſ goſpodarila.

Digitized by Google

Take pergodbe, ljubi bratje! vſak dan vidimo. Vidimo hinavze, kteri ſe nar gorezhniſhi kriſtjane hlinijo, de ſi niſo; pa tudi vidimo hudobneshe, kteri ſe med take ſhtejejo, ki Boga taje, de ſi ravno niſo smed njih ſhtevila. Vzhaſih, kadar greſhnika neſpamet sapuſti, zhuti vero, ſe savoljo ſvoje vezhnoſti treſe, in je veſ preſtraſhen, kadar ſe na-njo ſpomni. Vzhaſih pa, kadar je snotraj veſ nepokojin, ſe sunaj pokojniga dela, ker ſi ſerzhnoſt daje, in ſe ſ' hudobno ſerzhnoſtjo baha. Kadar vero proſto saſmehuje, ſe ſ' tem le hozhe premotiti, de bi je ne ſpolnoval. Svojimu bojezhimu in omahljivimu ſerzu hozhe ſ' premiſhljenim govorjenjem ſerzhnoſt dati, in poln saupanja v' ſvoji sunanjſhini sa ſvojo ſlaboſt pomozhi in podpore iſkati.

Pred grobam pa njegove svijazhe, ſ' kterimi ſvoj snotranji nepokoj miri, nizh vezh ne sdajajo; natora ſe preſtraſhi, veſt ſe sbudi, in duh ſe ſpunta. Satorej ſe more vere dershati, kakor barka mazhka, in v' njej tega iſkati, kar morebiti ni nikoli shelel, de ſe obupanju ogne, ktero je nar hujſhi smed vſih rezhi. On ne potrebuje preprizhljejov, ampak tolasheb. K' odreſheniku ſe oberne, in ſ' trepezhim glaſam s' uzhenzi vred saupije: „Goſpod! kaj ti ni nizh mar, de poginemo?“ Mark. 4, 38.

Drugizh: Umirajozhi zhlovek ſposna, de je vera ſpokorniku v' tolashbo, ker v' njej vſe upanje najde.

TAYLOR INST.

Digitized by Google

Oh! kaj bi neki umirajozhiga zhlovéka tolashilo, ko bi ga vera ne tolashila! Vſe zhaſno je she ali menilo, ali pa je le sato ſhe per njem, de ga ſtraſhi in muzhi. Ko bi tedaj ne bilo prihodnjiga shivljenja, bi bilo sa naſ vſe in na vekomaj sgubljeno. Ne imeli bi plazhila sa ſvojo teshko zhednoſt, in nobeniga povrazhila sa ſvojo grenko pokoro. Vera pa vſakimu poverne, kar mu gre, ker naſ uzhi, de bo ſleherno serno ſto drugih rodilo.

Nesernik, kteri je miſlil, de ſe bo v' nizh ſpremenil, ſe bo s' ſtraſhno neumerjozhnoſtjo obleshéniga vidil. On meni, de le v' grob gré, to de bo njegov nar imenitniſhi del (duſha) v' tiſto grosovitno prebivaliſhe pahnjen, kjer bo vſe vezhne shaſe jok in ſhkripanje s' sobmi, ſtrah in obupanje. Pravizhni pa bo ſpoznal po ſvojim sdihovanji kteriga je terpel, de ni vſe nizh terpel proti plazhilu, ktero ga zhaka, in proti kroni, ktera mu je le po ſmerti obljubljena. Obljube ſvete vere ſtore, de na vſe terpljenje posabi. Pomozh ſvete vere mu da vſe terpljenje premagati, ktero terpi. Djanje po duhu vere mu ſtori sadnjizh vſe saſlushno.

Od kod, ljubi bratje! od kod isvira per marſikakim bolniku taka ſtanovitna poterpeshljivoſt, nad ktero zlo taki ljudje ſterme, kteri fizer zhednoſti ne hvalijo? Od kod isvira per drugih mirno isrozhenje v' voljo vezhne previdnoſti, naj kelh terpljenja nataka, dokler hozhe? Od kod isvira tiſto saupanje, ſ' kterim nekteri kriſtjani ſmert ſprejmejo kakor

Digitized by Google

ſvojo ; nar vezhi prijatlizo, jámo, kakur ſvoj kraljov ſedesh, trohnjenje kakor ſeme nar hólj-ſhiga ſadu? Vera ſe je v' njih ukoreninila, in njih djanje kashe njemo mozhi.

Tudi ſolse, ki umirajozhimu kriſtjanu po obrasu teko, in sdihljeji ſpokórnika na ſmertni poſtelji ſo veri v' hvalo, njemu pa v' troſht, de ſo mu nebeſa obljubljene. Zhlovekoviga sapuſhenja ne ſodite po bolezhinah, kterе terpi, ampak po snotranjim ſtanu njegove dushe. Nikar ga ne vprashajte: zhe ſe ſodnika boji, ampak vprashajte ga, ali na njegovo miloſt ne upa. Kriſtjan bi mogel bres verine pomozhi obupati, bi pred ſabo le grom in ſtrele vidil, ko bi ga vera ne ſagotovila, de ſme odpuſhanje ſvojih obshalovanih grehov upati.

Kako slo ſe umirajozhimu kriſtjanu polajſha, kadar ſvoje ſerze ſhe sadnjizh pred ſluſhabnikam zerkve odpre, in mu ſkrite rane ſvoje veſti odkritoſerzhno rasodene! Kako ſe njegova otoshna dusha ſhe oveſeli, kadar ima tako ſrezho, de ſvete ſkrivnoſti naſhe ſvete vere per sdravi pameti prejme! Kako je tudi shlahta potolashena in bres ſkerbi s' okrog njega ſtojezhimi, vred, kadar bolnik ſvoje reshi, kakor pravite, pogliha in poravna! Sa naſ tedaj selo ſmerti ni tako ojſtro, kadar nam vera na pomozh pride, in ſmertne pſlize saguli.

Sadnja tolashba, snotranje veſelje, terdno upanje! Tukaj ſi vam ne upam tiſtih poſvetnjakov popiſovati, kteri ſo doſihmal bres ſtrahu boshjiga shiveli, in le v' sloshnim poſvet-

Digitized by Google

nim shivljenji svojiga veselja iskali. Bo she shal prishel, ko bodo drugazhi mislili, in ko bodo ondi hladila in pomozhi iskali, kjer sdaj mislijo, de se le shaloſt, skerb in strah najde. Moja slaboſt bo omagala, kadar pride na ogenj skushnje; bolezhin smerti ne bom preterpel, in bom dolgo umiral, preden umerjem. „Kaj je neki moja mozh, de bi jih mogel preterpeti? Ali kdaj pride moj konez! de morem tako dolgo terpeti? Moja mozh ni mozh kamnov, moje meso tudi ni is brona. Lej! v' sebi ne najdem pomozhi, moji prijatli so pa tudi od mene pobegnili.“ Job. 6, 11. 12. 13.

„Naj tedaj rasteta, ljubi bratje! gnada in mir per vas skosi sposnanje Boga in Jesusa Kristusa Gospoda nashiga.“ II. Petr. 1. 2. Pa naj sosebno rasteta she popred v' vashim shivljenji (pred smertno uro), de ne bote na konzu svojiga shivljenja imeli prenegvishne tolashbe, in omahljiga upanja.

Tretjizh. Umirajozhi zhlovek sposna, de je vera greshniku pomozh; ker per njej vso skerb sa-se najde.

Pravim, de je vera greshniku v' pomozh, ker ga ne sapusti ne v' shivljenji, kjer ga svari in opominja, ne v' smerti, kjer ga tolashi, ne v' grobu, kjer she sa-nj skerbi.

Vera, ljubi bratje! je zhloveku svestejshi, kakor pa zhlovek veri. Per smerti mu poshlje svoje slushabnike, desiravno jih je sanizheval; per smerti se ona vsih svojih skrivnoſt in vse svoje oblasti poslusi, desiravno pred ni maral

Digitized by Google

sa njeno oblaſt, ali pa je ſhe njene ſvete ſakramente nevredno prejemal; po ſmerti ſhe sanj moli in proſi, deſiravno tudi po pravici na ſkrivnim nad njim shaljuje in sdihuje.

Ako hozhete veliko pomozh le kolikaj ſposnati, ktero vera umirajozhimu greſhniku ſkasuje, ga morete v' miſlih zlo v' grob in zlo do njegoviga pepela ſpremiti. Naj ſi tedaj nefrezhni greſhnik obrazha to verino pomozh, kakor hozhe; vera ni kriva zhe ſi je nezhe v' ſvoj prid oberniti.

Bolnik, kteriga imamo tukaj pred ozhmi, smiraj bolj peſha, njegove duſhne mozhi omagujejo, gotove snamenja blishnje ſmerti ſe ozhitno kashejo. Shlahta in znanzi ſe preſtraſhijo, dajo tudi bolniku na znanje, de ſo zavoljo njegove blishnje ſmerti v' ſkerbi. Ali bolnik ſam po duhovna poſhlje, ali pa ga pregovore, de puſti duhovna pred-ſe priti, kteriga ſo v' naglizi poklizali. Morebiti ga je treba dolgo proſiti, preden rezhe duhovnu pred-ſe. Domazhi ga proſijo de bi ſe perpravil. Ljudje bi ſe pohujſhali, ko bi jih zdaj ne sapuſtil kakor kriſtjan, ker je hotel na ſvetu kriſtjanam perſhtet biti. Ko bi ſe duhovna ubranil, bi ſvoji hiſhi nezhaſt ſtoril, in vſakimu zhloveku bi ſe to zhudno sdelo.

Pa vera ni kriva, de ſe greſhnik njenih ſlushabnikov tako slo brani. —

Pa ne, poſtavimo de bolnik ſam od ſebe proſi, de bi mu po duhovna poſlali, in ga preſkerbeli; zhe fam od ſebe per Bogu pomozh iſhe, ker od ſveta nobene vezh ne upa; ali bo vera

Digitized by Google

kaj sa-nj skerbela? ali ga ne bi od sebe pahnila, ker se ji je popred nad njegovim shivljenjem gnusilo?

Vera ga ne bo v' nemar pustila ne. Duhoven bersh pertezhe, kakor dober pastir sa svojo sgubljeno ovzo. Bolnik se mozhno poti, komaj kako besedo na pervo posdravljenje odgovori, she kratke besede le na pol isrekuje, ki jih karki stresheji umejo, in drugim raslagajo; je v' sliski in se semtertje obrazha, de bi mu kaj odleglo, in duhovna uterpno pogleduje. Mej tem se more k' smerti perpravljati. — Moj Bog! ali je ta zhas perpraven, de bi zhlovek tako imenitno delo prav dodelal? Samorejo te okolishine duhovnu serzhnost dajati, ino grehnika oteti? Grehnik le to isrezhe, kar se mu na jesik poloshi, ino tako isreka, de od besede do besede lahko vse posabi kar rezhe in kar je rekel, in de je le vezh mogozhe uganiti, kakor umeti. — Pa vera ni kriva, de grehnik njeno pomozh tako posno prejme.

Duhoven si vse persadene, kar mu je v' takih okolishinah mozh storiti sa svelizhanje in v' bolnikov prid; ga she, ako je mozh, s' svetimi sakramenti previdi, mu daje lepe nauke, kterih pa bolnik morebiti vezh ne ume; ne gre od bolnika, de mu vsaj s' svojo prizhijozhnostjo vezhi mozh daje; mu she vzhasih' svete misli vnema, ktere pa le okrog njega stojezhe ginejo; on je prijatel njegove dushe, satorej mu sadnjizh poda edino sastavo njegovga odreshenja v' roke, ktero she s' ozhmi vidi. Poda mu v' roke britko martro, v' snamnje, de je nje-

Digitized by Google

govo lozhenje is tega ſveta bliso, de na dalej na zhloveſhko pomozh ſaſtonj upa, de more v' ſmertni uri, kadar je od vſih ſtvari sapuſhen, le per Jesuſu Kriſtuſu ſvojim prihodnim ſodniku gnade, mozhi in reſhila iſkati.

Ljubi brat! mu duhoven pravi, sdaj ne ſmeſh na nikogar drujiga gledati, kakor na tega, kteri je tukaj na krishi sa-te terpel in umerl. Sdaj moreſh na vſe drugo posabiti. V' to odperto Jesuſovo rano poloshi ſvoje ſerze, de ga boſh pred peklam otel. S' temi ranami ſe moreſh tolashiti, in ſi soper ſtrah pred ſmertjo, in soper bolezhine bolesni mozh dajati. S' to le preſveto kervjo ſe moreſh ozhiſtiti, in Ozhetovo jeso potolashiti. Vsami tedaj, ljubi brat! to britko martro, ta sazhetik vſiga troſhta, kteriga ti jeſt morem dati, in v' njenim objemanji, in med klizanjem na ſladko Jesuſovo ime perzhakuj vezhniga miru in pokoja. . . .

Lejte tukaj ljubi moji kriſtjani! lejte! kje je vſiga konez, tukaj namrezh minejo sapopadki od velikoſti, od zhloveſhke ſrezhe, od modroſti modrijanov, in od mozhi mozhnih vojſhakov. . . . Zhloveku ſama britka martra v' delesh oſtane, ktero objema, in kuſhuje, kakor de bi bil krishaniga svelizharja smiraj bolj ko vſe drugo ljubil. Moj Bog! samore le zhlovek per tem pogledu kako polajſhanje zhutiti, ali samoreta krish in krishani svelizhar, takimu zhloveku ſerze delati, kteri je bil smiraj ſovrashnik ſvetiga evangelija in njegovih ſvetih naukov? Ali samore v' ſebi hladilo zhu-

Digitized by Google

titi in v' to upati, komur ſo bili njegovi nauki vedno naſproti? —

Pa vera ni kriva, de nima grefhnik bolji pravize do tolashbe.

Pa vender naj bo, on sazhne s' snamenjem vere in kerſhanſtva umirati. Omedlevze ga sadnjizh obidejo, dufha ſe sazhne od trupla lozhiti. Okrog njega ſtojezhi to ſposnajo in duhoven sazhne nad dufho zerkvene molitve moliti, de jo s' njimi ſpremi, poterdi, in ſodniku perporozhi.

Kako pazh reſ te molitve umirajozhiga zhloveka poterdujejo, kteri je po kerſhanſko shivel, ali pa kteri vſaj po kerſhanſko umira! kako veſele ſo sa dufho, ktera ſi je ſveſta, de gre v' narozhje dobriga in potolasheniga Ozheta! Ali pa morebiti tudi ſlabiga kriſtjana tolashijo, kteri s' vſako beſedo ſvoje ozhitanje ſliſhi?

Pa vera ni kriva, zhe tak kriſtjan v' zerkvenih molitvah ſvoje obſojenje k' vezhnimu pogubljenju ſliſhi.

Kerſhanſka dufha! pravi duhoven, lozhi ſe sdaj od trupla, pojdi pred Goſpoda, zhigar ſi, neſi ſvoje zhaſtitljivo ime (kriſtjan) pred ſodni ſtol, zhe ga ravno nifi vredna. To ime ti je laſtno, neisbriſljivo ti je bilo s' kerſtno vodo vtiſnjeno, in imela ga boſh, pojdi v' nebeſa ali pa v' pekel. Tvoje dela ſo ga omadeshevale, pa ne isbriſale, Na konzu ſvojiga shivljenja ſi ga ſhe ſposnala, pa ko bi ga bila tudi satajila, bi te bilo vender smiram od drugih (ki niſo kriſtjani) raslozhilo.

Digitized by Google

Potolashena ſe lozhi is tega ſveta, kteri ni bil nikoli tvoj, in zhigar ti niſi ſmela biti. Svet ni bil tvoja domazha deshela, ampak le kratko prebivaliſhe, in ſmeſh biti veſela, de tvoja dolina ſols sginja, in de ſe obljubljena deshela blisha. Ne bilo bi po pravizi, ko bi ſe teshko od ſveta lozhila, kér bi ſ' tem na snanje dala, de greſh ſ' krivimi sapopadki v' vezhnoſt. Sa vſelej od ſveta ſlovo vsemi, ali pa raji mertvim pusti merlizhe pokopovati; posabi de ſi bila na ſvetu, in raji miſli, kako moreſh veſela biti, ker greſh v' vezhno ſrezhno ſtanovanje.

Daneſ — sdaj pojdi na kraj miru, in v' ſvetim Sijonu prebivaj, kjer te vſe dobro, in plazhilo sa tvoje nadloge zhaka. To ſtanovanje v' nebeſih ti je od sazhetka obljubljeno, in Jeſuſ Kriſtuſ, Bog in zhlovek, ti je ſ' ſvojo kervijo pravizo do njega kupil; velikrat ſi rekla, de ga sheliſh, in ſhe sadnjizh ſi nam djala, de ga upaſh doſezhi. Vsemi ga tedaj v' poſeſtvo, ohriſhi vſe ſolse, in od veſelja poſkakuj, ker je tvoje reſhenje priſhlo, priſhlo je in ga boſh vekomaj vshivala.

Ti pa, o Bog! vſe dobrote in vſe tolashbe, uſmili ſe sdihljejov ſvoje ſtvari, tako pravi ſhe duhoven, kteri ſim veſelo novizo njeniga reſhenja, v' tvojim imenu in v' imenu tvoje zerkve naſhe matere perneſel. Uſmili ſe zhes njene ſolse, ktere niſo ſolse nejevolje, ampak grevinge, te ſolse teko is hrepenenja po tebi, in od veſelja, ker ſo njene shelje ſpolnjene. Uſmili ſe tudi nar manjſhih ſlaboſt, ktere ima ſhe nevedama nad ſabo, in persaneſi ſvojimu ſlushabni-

Digitized by Google

ku savoljo njegovih nevédenih grehov. Vedenih grehov se je zhisto ispovedal, in je skosi sodnika, kteriga si ti postavil, od njih odvesan.

Sposnaj jo, o Gospod! sa svojo lastno stvar, ktero si le sa-se vstvaril, sposnaj svojo lastno podobo, ktera te je mogla sposnovati, ljubiti, in vshivati, in zhe je tudi kaj gerda in omadeshevana, pa sposnaj nad njo zeno svoje kervi in smerti. Ti si sa greshnike umerl, greshnik pa umerje, de tvoji boshji pravizi dolg plazha. Tako je bratje! greshnik umerje, mertev je, njegova dusha je pred boshjim sodnikam.

Pa vera ni urshah, zhe greshnik she vender v' svojih grehih umerje.

Ta dobrotljiva vera greshnika she zlo pd smerti ne sapusti. Njegovo truplo she sveto varije, nad njim sposna tempelj svetiga Duha, in ga bliso svojih boshjih tempelnov pokoplje. Zlo do groba ga spremi s' svojimi molitvami, s' svetim petjem, in s' svojimi shegami. Na altarjih daruje nebeshkimu Ozhetu dar neskonzhne zene sa-nj. Ga she, tako rekozh, na unim svetu ishe, in mu is zerkveniga shaza pomozh poshilja, zhe kaj v' vizah terpi. Ona ga bolj kakor shlahta, v' spominji ohrani, ga vsiga dobriga udeleshuje, in prihodnim vernim krishjanam perporozha. Oh! ona si vse persadene, de bi nas reshila, in tudi vse premaga sunaj proste zhlovekove volje. To de vera ni urshah, zhe zhlovek ni reshen.

Dusha je tedaj pred sodnikam; in kako ondi od vere mislí? ... Sapushite s' svojimi

Digitized by Google

miſlimi, ljubi bratje! nesrezhniga greſhnika, in glejte, da bote ſami ſebe reſhili. Sdaj od ſveta, od ſebe, in od vere tako miſlite, kakor bote v' kih takim ſtanu, (v' kterim je sdaj greſhnik) miſlili; tako miſlite, kakor ſi bote v' ſmertni uri voſhili, de bi bili smiraj miſlili. Jeſt ſe treſem kadar s' vami od tega govorim, ker po ſebi vém, de s' ſamimi miſlimi ſhe ni vſe opravljeno. Goſpod! nikar ne hodi ſi manoj v' ſvojim ſerdu v' ſodbo, temuzh ſhe pred ſodbo naſ reſhi savoljo ſvojiga ſvetiga imena, in savoljo ſvoje laſtne miloſti!

Peto premiſhljevanje.

Huda ſmert greſhnika.

„Smert greſhnikov je neisrezheno huda.“ Pſalm. 33, 22.

Kar she zhlovek is pameti in vere lahko ſposna, tega ga tudi ſam Bog v' ſvetim piſmu uzhi, de je namrezh ſmert greſhnikov nesrezheno huda in ſtraſhna. Tudi to nam ſprizhuje, kako imenitna je ta reſniza, kako neſrezhen je zhlovek, kteri na-njo posabi, in kako prasni bodo vſi isgovori, zhe zhlovek po tem nauku ne shivi. Smert greſhnikov je nesrezheno huda ino ſtraſhna.

Digitized by Google

Kdor v' ſmertnim grehu umerje, ſi vſe ſhtrafinge boshje naſſlushi.

Smert to pokonzha, kar ſmo po natori.

Greh pa to pokonzha in rasdere, kar ſmo po gnadi boshji.

Smert naſ lozhi od ſtvari.

Greh naſ pa tudi od ſtvarnika lozhi.

Smert je ſtraſhno lozhenje dushe od trupla.

Greh je pa ſtraſhno lozhenje zhloveka od Boga.

Smert bres greha, je troſhta polna pot v' nebeſa.

Smert v' grehu, je gotova pot v' vezhno pogubljenje.

Taka ſmert (v' grehu) je tedaj, ljubi bratje! huda in ſtraſhna ſmert, ktero s' vami premiſhljujem, in nad ktero ſoſebno tri rezhi vidim, savoljo kterih ſe po pravizi treſem.

1. Huda ſmert je neisrezheno neſrezhna, naj ſadene smed naſ kogar hozhe.

2. Huda ſmert vſaziga smed naſ lahko sadene zhe ſi ſhe tako malo na-njo miſli.

3. Huda ſmert bo ſkoraj gotovo vſakiga sadela, kteri je navajen hudobno in pregreſhno shiveti, umerje naj kaderkoli.

Smert greſhnikov je neisrezheno ſtraſhna in huda, in sa to je nar ſtraſhnejſhi, ker naſ lahko sadene, in ker jih bo veliko smed naſ sadela.

Digitized by Google

Perva reſnija.

Huda ſmert je neisrezheno neſrezhna, naj sadene smed naſ kogar hozhe.

Ko bi mi, ljubi bratje! neſrezho hude ſmerti prav ſposnali, bi naſ ta ſposnanje doſti perganjalo, ſe je ogniti, in bi sadoſti ſkerbeli, de bi ji reſ odſhli. To de ſo sdaj doklor Imo na ſvetu, naſhi sapopadki od nje prevezh omejeni; le od trupla lozhena duſha jih prav ppsna; le pogubljenis prav vé, kaj je pogubljenje. „Pot greſhnikov je tamna, in oni ne vedo kam padejo.“ Prip. 4, 19. Pa ſi vſaj ſkuſimo nepopolnama sapopadke od nje ſtoriti:

1. Is shelja vſih ljudi ſploh po dobri ſmerti, ker ſe vender hude ſmerti bojé, deſlih fizer niſo Bogabojezhi.

2. Is ſtrahu umirajozhih, kteri v' hudo ſmert gredo, in jo pred ſabo vidijo.

3. Is sdihovanja, ktero nam ſveto piſmo od pogubljenih popiſuje, kteri ſvojo hudo ſmert vekomaj zhutijo in vekomaj preklinjajo.

Pervizh. Splohne shelje vſih ljudi po dobri ſmerti, deſlih niſo brumno shiveli, ker ſe hude ſmerti boje.

Ta ſtrah je ſ' shlovekam vred mu perſtvarjen, in nam ſprizha, de je Bog vſim ljudem ſploh sapopadek dobre ino hude ſmerti v' duſho vtiſnil, in kteriga le taki ljudje taje, ki imajo vſe ſvoje pozhutke s' pametjo vred smeſhane. Lejte! nevernik ſi voſhi ſvoj kraj veſelja (elisium), in ſe mu ſanja od ne-

Digitized by Google

kaziga pekla, kjer hudobni terpe, ino kteriga se boji. Lejte! krivoverz hrepeni po takih nebesih, ktere bi lahko dober kup kupil, ino sam sebe preklinja, kakor sazhetnik krivoverstva, ko bi imel svojo domazhijo sgubiti. Prostazh se sadnjizh trese pred svojimi dvomnimi neštanovitnimi naukih, stare nauke zapusti, in se novih dvomov prime. Mlazhni ino slabi kristjan, zhe lih ni bogabojesheg shivel, vender sheli dobre smerti umreti, in deslih nima dosti upanje, pa vender svoj strah s' upanjem dushi.

Torej smemo te shelje po, dobri smerti *splohne* shelje imenovati, te shelje *se vsih zhasov*, ker jih imajo she ob zhasu mlazhnosti ino nemarnosti sa veliknanje, *so vsih ljudi*, ker jih imajo pravizhni in grehniki, so vsih *okoljshin*, ker se ne sgube ne per pokojnim ne per nepokojnim, in od hudih straft martranim serzu. Na svetu ne najdete tako hudobniga shloveka, kteri bi ravno tako rad hude, kakor dobre smerti umerl, in ko bi vam lih to rekel, pa bi vender is njegoviga saderzhanja lahko spoznali, de snotraj drugazhi misli. „Gospodova pot je brumnimu shloveku mozh, kteri pa hudo delajo, se je boje.“ Pripov. 10, 29.

Grešhnik vezhi del v' svojih hudih navadah shivi, torej hude smerti umerje, pa vender ne toljkanj sato, ko se hude smerti ne boji, temuzh sato ko se mu dobra smert vse prelohka sdi. Misli de le tisti hude smerti umirajo, kteri nalash ne shele dobre smerti umreti. Misli, de vezhno pogubljenje ni shtrafinga sa greh, am-

Digitized by Google

pak, de si ga le nekteri neumneshi nalash isvolijo, in satorej misli, de bo pa Bog njemu gotovo persanesil, ker si bo sadnjizh raji nebesa, kakor pa pekel, isvolil. Sheli plazhilo dosezhi bres saslushenja, satorej bi se gotovo tresel, in bi trepetal, ko bi se preprizhal, de je njegovo obsojenje v' pekel she sklenjeno, in de ne bo nad svelizhanjem nobeniga delesha imel.

Kaj pa brumni zhlovek misli, kadar se na hudo smert spomni? On se trese, kadar jo slishi imenovati, in zhe lih vse svesto spolnuje kar ga dobre smerti sagotovi, pa se vender vedno boji, de bi hude smerti ne umerl. Ta sveti strah ga stori na vse zhujezhiga; sam sebi vojsko napové, se opashe s' oklepam vere, de je smiraj k' boju perpravljen, in vsak dan sam sebi odmira, sato de bi kdaj srezhnishi umerl.

Drugizh. Strah umirajozhiga zhloveka, kteri v' hudo smert gre, in jo pred sabo vidi.

Tak strah vidimo sosebno nad *obupljivzi*, kteri nizh dobriga vezh ne upajo, ino nad *terdovratneshi*, kteri se tako rekozh nizh vezh ne savejo. —

Bolesen marsikoga v' takim stanu na smertno posteljo poloshi, nad kterim se she drugi ljudje zhudijo, in marsikdo take strashne snamenja svoje smotnjave in svojiga strahu daje, is kterih se ozhitno vidi, de ga gotovo huda smert zhaka. Rezi mu, kar mu hozhesh, nobeniga upanja mu ne dash, govori dokler hozhesh, spomni ga, na kar ga hozhesh, vse je bres sadu.

Digitized by Google

Shivel je veliko lét bres vere, ko kershanskih zhednoſt, v' oſtudnih pregrehah, greh na greh je nakladal, shanizheval je shuganje in ſhtrafinge boshje, duſhil je v' ſebi noterdajanje (raſvitlenje) ino grisenje veſti, in sdaj ga je maſhevanje boshje v' tiſti ſtani poſtavilo, od kteriga David govori rekozh: „To bol greſhnik vidil, in ſe bo jesil, ſ' ſvojimi sobmi bo ſkripal, in ſe bo ſuſhil, shelje hudobniga bodo poginile.“ Pſalm. 111, 10. Greſhniki nimre viditi ſvoje grehe, ſizer bi ga gnuſoba njegovih del ne ganila; tode jih ne gleda od prave ſtrani, in satorej vpije is togote nad ſabo ino nad Bogam rekozh: „Moja kriviza je vezhi, kakor de bi bil odpuſhenja vreden.“ I. Moje. 4, 13. Tega ne govori is grevinge, ampak is jese; ſe ne joka is ſerzhne shalosti, ampak is prasniga maſhevanja, ne preklinja ſvojih grehov, ampak ſvojiga ſodnika.

Sakaj pa tako dela? Ker ſe ſpomni, de je nar lepſhi perloshnoſt, v' kteri bi ſe bil lahko zvelizhal, v' ſvojim shivljenji zamudil; ker je v' ſkerbi zavoljo ſvojiga blishnjiga, nevarniga, in neisrezheno ſtrashniga preſtopa v' vezhnoſt, kteriga ſe ne more vezh ogibati; ker mu veſt ozhita, de ſi per ojſtri pravizi boshji ni zrujiga, ko hudo in neſrezhno ſmert saſlushil. S' beſedo, sdaj vidi, de ſe Bog ne da ſprofiti, on pa ne poboljſhati, in de je zhaſ gnade in ſpreobrnjenja zhe minil, in v' tem obupanji umerje. Tako je umerl Kain, tako je umerl Judesh Iſhkarjot, tako jih je veliko umerlo,

Digitized by Google

in morebiti veliko smed tistih, ktere smo mi posnali, in umirati vidili.

„Krivizhniga zhloveka bo hudo k' pogubljenju vjelo.“ Psalm. 139, 12. Salesovalo ga bo, kakor uhajenza salasujejo; vjelo ga bo, kjer se mu ne sdi, in v' bresdne potegnilo, kterih ne posna. Terdovratnost, ktera se tudi nad nekterimi na smertni postelji vidi, isvira is njih pravsetne nevere. V' veliko zhast si shtejejo, de mirni in bres strahu na kraji groba stoje. Se filijo strah pred hudo smertjo posmehovaje premisbljevati, in jo mirno gledati, kadar se jim blisha, ino ugasnejo, ker po svoji neumnosti menijo, de so prav dobro obvarovani.

Morebiti she umiraje Boga preklinjajo. Morebiti sadnje minute svojiga shivljenja s' svojim govorjenjem sanizhujejo svelizharja sveta, njegove svete skrivnosti grajajo, se zhes njegovo sveto vero vsdigujejo, in morebiti v' svoji nespameti tako delezh gredo, de podobo krishaniga Boga, ktero kdo pred njimi dershi, od sebe pahajo. Morebiti sposnajo roko boshjo, ktera jih tepe, kakor hudobni zesar Julijan, kteri je svojo kri sanizhevaje proti nebesam metal, in morebiti ravno tako, kakor on, is jese vpijejo: Nazarejzhan! premagal si me! —

O nesrezhni greshniki! hudo jih bo k' pogubljenju vjelo. Bog, kteriga ne posnajo, ali pa kterimu se v' bran stavijo, jih bo sgrabil, kakor nogradnik butaro tert sgrabi, ktere v' ogenj vershe. Is britke martre (is snamenja odreshenja) bo njih obsojenje k' vezhnimu pogubljenju prishlo. V' smerti bodo nashli sazhe-

Digitized by Google

tik nefrezhniga shivljenja, v' kterim bodo v' fvojo nefrezho vekomaj vfe martre terpeli. Smert grefhnikov je neisrezheno huda in ftrafhna. To fmert grefhnikov, ljubi bratje! od ktere fim dofihmal govoril, lahko vidite; ali je una fmert grefhnikov, ktere ne vidite, namrezh fkrivna nefpokornoft grefhnikov, v' kteri jih toliko umerje, savoljo tega kaj manj huda in manj ftrafhna, ker je fplohna, in bolj navadna na fvetu? „Pekel bo, kakor prerok pravi, fvoj trebuh nesmerno rasproftil, ino fhiroko sasijal, in vfe, kar je v' Israelu mozhniga, vifokiga in zhaftitiga, vfe vfe pojde s' niskim ljudftvam vred va-nj.“ Isai. 5, 14.

Tretjizh. Sdihovanje, f' kterim, kakor fveto pifmo pravi, pogubljeni sdihujejo, ki hudo fmert vekomaj zhutijo, in vekomaj preklinjajo.

De bi prav shivo fposnali, kako ftrafhna je huda fmert, bi mogli sapopafti, kako ftrafhen je pekel, ki je naftopik hude fmerti. Pa nam ni nobeno smed tega dvojiga sapopadljivo, kar fami veste, ljubi bratje! Pa nam more oboje ravno sato veliko fkerb delati, ker je oboje nesapopadljivo. Nefrezhni grefhnik bo fvojo fmert klel, in f' zhim?

S' fvojim vednim obupanjem, ktero bo bres fadu.

S' fvojim neismernim terpljenjem, ktero bo bres mejnikov.

S' fvojo vezhnoftjo, ktera bo bres konza.

Grefhnik bo klel fam febe, ker fi je kriv fvoje hude fmerti; klel bo fvoje tovarfhe, ali pajdafhe, ker fo ga k' hudi fmerti sapeljali;

Digitized by Google

klel bo ſvoje pregrehe, ktere ſo mu v' hudo ſmert perpomogle. Vſe bo klel, pa bo tudi ſam s' vſim vred od Boga preklet. Kadar bo she tavshent ino tavshent let nefrezhen, pa vender ſhe minuta vezhnoſti ne bo minula v' kteri bo nefrezhen.

Kdor tega ſtrahu ne zhuti, je bresboshnik in nevernik; kdor ne vidi, de je v' naſ urshah tega ſtrahu, je reſ terdovraten in od laſtne ljubesni oſlepljen zhlovèk. Huda in nefrezhna ſmert ni iš Boga, ampak je iš naſ; greh jo je ſlegel, in jo ſhe vſak dan leshe. Kadar naſ Bog ſapuſti, naſ le ſato ſapuſti, ker ſmo she mi njega ſapuſtili. Greſhnik ſazhenja na ſmertni poſtelji ſam na-ſe posabivati, ker je v' shivljenji na ſvojiga Boga posabil. Vezh ne miſli, kaka vtegne ſhe s' njim biti, ker ne miſli kak je. Umerjozhi greſhniki ino greſhnize! treſite ſe, morebiti bo she jutriſhnji dan dan vaſhe hude in nefrezhne ſmerti. Bog, kteri je ſpokornikam odpuſhenje obljubil, greſhnikam ni jutriſhnjiga dne obljubil. (S. Greg. Hom. 12. v. evangel.)

Druga reſniza.

Huda ali nefrezhna ſmert lahko vſaziga smed naſ sadene, zhe ſi ſhe tako malo tega miſli.

Kakor ſe lahko sgodi, de v' ſmertnim grehu umerjeſh, ravno tako lohko ſe sgodi, de nefrezhne ino hude ſmerti umerjeſh. Kdor v' grehih umerje, umerje hude ino nefrezhne ſmerti, in

Digitized by Google

kdor umerje bres prave pokore sa svoje grehe, v' grehih umerje. Te resnize ne more nihzher ovrezhi. Pa kako lahko se sgodi, ljubi bratje? de nezhitno ali pa na skrivnim gresnhniki (v' grehih) umerjemo! Se nam lohka permeri,

de nam ni vezh mozh pokore delati,

de nasha videsna pokora ni vezh resnizhna,

in de she zlo resnizhna pokora ni popolnama stanovitna.

Pot v' pekel je lahka, in ta lahkota je sa nas strashna, zhe tudi she tako malo to mislimo.

Pervizh. V' smerti marsikomu ni mozh pokore delati.

Nekteri umerjo, ki nimajo zhasa, pokore delati. Nagla in neprevidena smert jih od tod vsdvigne. V' minuti, kakor bi s' ozhmi trenil, so sdravi in mertvi. S' sazhudenjem poprashujemo, kaj je krivo tako nagle smerti. Ljudje nam perpovedujejo marsikake sunanje urshahe, savoljo kterih je ta in ta tako naglo umerl; pravijo, de se je vse po natori sgodilo; na tvoje sodbe, moj Bog! pa popolnama posabijo.

Nekteri umerjo, ki nimajo mozhi pokore delati. Kaka huda bolesen jih ob pamet perpravi. Glava je smeshana, truplo slabo, pozhutki vsi omamljeni. Kakorshni so, taki so. Mi mislimo, de imamo vsaj dobre shelje, jim dodelimo, svete sakramente, kterih bi imeli sheleti, in sami sebe s' temi mislimi tolashimo, de ni zhlovek savoljo sakramentov vstvarjen, ampak de so sveti sakramenti savoljo zhloveka postavljeni, Njih truplu to storimo, kar shelimo njih dushi storiti, in se tudi s' tem tola-

Digitized by Google

shimo, de je ta ſiromak ſvoje rezhi pred nekterimi tedni ali dnevi s' Bogam poravnal.

Nekteri umerjo bres perpomozhkov h' pokori; ali v' takim kraji, kjer ni mozh duhovna dobiti, ali pa v' taki perloshnoſti, v' kteri bolnik k' duhovnu saupanja nima, ali pa v' takim ſtanu, v' kterim je popolnama shesnatorna grevinga veliko nemogozhniſhi, kakor pa ob drugih zhaſih.

Vſe take ljudi moremo ſizer is zeliga ſerza milovati, pa isgovarjati jih nikoli ne moremo, ker ſo zhaſ gnade is laſtne lenobe samudili. Ino kdo je pa vam porok ljubi bratje! de ne bote tudi vi smed tih neſrezhnih? Se ne moreſh pertoshiti, de ne moreſh vſelej kaj dobriga ſtoriti, kadar hozheſh, ker takrat nikoli nezheſh, kadar bi lahko kaj dobriga ſtoril. Persanaſhljivi Bog ſe sadnjizh ſpomni ſvojih praviz; njegova praviza ſe shudi, ino bresdni njegovih ſodeb ſe odpró. „Jeſt bom ſvoje oblizhje pred njimi ſkril, pravi Goſpod, in gledal, kako ſe jim bo sadnjizh godilo; ker ſo napzhin rod in nebogljivi otrozi. ... Ogenj ſe je v' mojim ſerdu vnel, in bo do ſpodnjiga pekla gorel; semljo s' seljſhi vred bo posherl, ino dno gora poshgal. Veliko nadlog jim bom poſlal in vſe ſvoje pſhize na-nje poſtreljal.“ 5. Mojs. 31, 17.

Koliko pſhíz bo, in kdo smed greſhnikov ſe jim bo oganil? Kamor koli bo pobegnil, jim bo ravno naproti letel.

Drugizh. Videsna pokora marſikteriga greſhnika v' ſmerti ni reſnizhna ni prava pokora.

Digitized by Google

Videsno pokoro imenujem *perſiljeno* pokoro, ktera ne isvira is zhesnatornih nagibov, in is snotranjiga preprizhanja, ampak is nevarnoſti, v' kteri je bolnik, is pregovarjanja drugih ljudi, in is ſtrahu pred blishnjo ſmertjo.

Videsno pokoro imenujem tudi *nepremiſhljeno pokoro*, ktero greſhnik v' naglizi bres premiſlika le po verhu dela, per kteri ſvojo veſt bres perpravljanja le tako zhiſti, kakor de bi ſhe doſti zhaſa imel take rezhi popraviti, ktere sdaj posabi; ali pa samudi.

Videsno pokoro imenujem ſhe *uſtno pokoro*, per kteri greſhnik veliko obljubi, malo pa ſtori; per kteri vezh govori, kakor pa zhuti, vezh ſliſhi, kakor ſi pa k' ſerzu vsame, in per kteri pravi, de ſe zhes vſe joka, deſiravno ſe le ſam nad ſabo joka; per kteri hudodelnik na moriſhi ſvojo pregreho sato kolne, ker ſhtrafingi vezh oditi ne more. Tvoje ſpovedi, ktere, in kakor jih v' shivljenji opravljaſh, ti osnanujejo, kako bo tvoja sadnja ſpoved na ſmertni poſtelji. Zhe sdravo ferze ni dobro, bo bolno ferze pazh teshko boljſhi. To vſak dan nad takimi ljudmi vidimo, kteri ſe od ſmertnih bolesen osdravijo, in ſe le sato osdravijo, de ſvojo ſtaro shivljenje ponavljajo. Po bolesni niſo boljſhi, ko pred bolesnijo, in po ſvojim osdravljenji ſi sa zhaſ ſvojiga ſtrahu perboljſhajo. Ne rezhem, de bi ne bili popred v' vezhi ſkerbi, kakor ſo sdaj, pa kako nevarno bi bilo sa-nje porok biti, zhe niſo bili v' boshjih ozheh reſnizhniſhi, kakor ſe pa sdaj pred ljudmi rasodevajo! In ſej vender le ti,

Digitized by Google

Gospod! nasho pravishnost sodish, mi pa le sunanjshino zhloveshkih del vidimo.

Tretjizh. Nasha pokora dostikrat ni zlo do konza stanovitna in popolnama, desiravno je isperviga dobra.

Mislite si kako dolgo bolesen, kadar zhloveka pervizh kaka buda in nevarna bolesen prime, se svojih grehov greva in ispove; ves je ginjen, ker si smert she pred durmi, she per postelji misli. Morebiti bi bila sa-nj sosebna dobrota, ko bi ga Bog tako dobro perpravljeniga, in s' takimi resnizhnimi sheljami, poboljshati se, is tega sveta v' vezhnost poklizal. Pa Bog mu pervoli she nekaj odloga, de bi si ga v' svoj prid obernil, mineja nekteri tedni ali dnevi med sazhetkam bolesni in med smertjo, in potlej je ta zhas, ki bi mogel sa greshnika nar drashji biti, morebiti sa-nj nar nevarnishi.

Morebiti nima stanovitne grevinge. Kadar ima bolnik kolizhkaj upanja, de se bo she osdravil, bersh spet drugazhi misli, kakor pa je mislil ob zhasu smertne nevarnosti. Svet nam spet raste in zvete s' nashim upanjem vred. Sa duhovno pomozh vesh ne maramo, ker menimo, de je vezhnost she delezh od nas. Malik, kteriga sta duhoven in strah pred smertjo poderla, szhasama is svoje groblje spet vstaja. Shivljenje nam je takrat nar drashji, kadar ga, tako rekozh, is noviga dobimo. Dalila se spet Samsonu perkashe, in mu ravno tazhas nove shtrike plete, kadar mu srezho voshi, de je stare rastergal. Shal nam je, de smo bili bres potrebe (savoljo svojiga shivljenja) she v' strahu,

Digitized by Google

in zhe tudi nad greham ſhe nimamo dopadenja, pa ſe nam vſaj gnuſ nad njim she manjſha. Kar naſhe upanje, de bi ſe osdravili, kakor bi s' ozhmi trenil, ſpet sgine; nad nami ſe zherni oblaki in hudi viharji sberajo, in med bliſkam in gromam ſe naſha hiſhiza sruſhne. „Kadar vaſ bo nadloga na naglim obſhla, in bo pogubljenje, kakor vihar, perderlo; kadar bote v' britkoſti in teshavi, tedaj bote v' me klizali, pa vaſ ne bom uſliſhal, sgodaj bote vſtali, pa me ne bote naſhli.“ Pripov. 1, 27. 28.

Morebiti bomo ſtanovitni v' ſpolnenji ſvojiga ſklepa. Ob zhaſu odloga ne povernemo ptujiga blaga, deſiravno ſmo ga obljubili poverniti. Povrazhilo narozhimo ſvojim erbam, od kterih ni nizh taziga upati. Sovrashniku ſmo ſzer odpuſtili, pa bi ga vender sdaj ne puſtili pred-ſe, in ko bi naſ obiſkal, bi naſ na vſo preſtano krivizo ſpomnil. Naktere savese ſmo rastergali, kadar pa niſmo vezh v' ſmertni nevarnoſti, nam pa ſtare (pregreſhne) savese niſo kaj soperne. Smo ſklenili marſikaj dobriga ſtoriti, pa ſhe ni prav gotova, zhe ſmo dolshni vſe obljube do tanziga ſpolniti ali ne.

Morebiti ne bomo v' sadnjim boji ſtanovitni. Skuſhnjavez naſ bo per konzu shivljenja veliko bolj ſkuſhal, kakor pa sdaj; vsdigoval ſe ho soper naſ, kakor lev, de bi rop, ki ga je she kdaj imel, na vekomaj ohranil. S' povelizhanjem naſhih grehov naſ bo delal obupljive; ſ' pomaniſhanjem grehov naſ bo predersne delal; ſ' ſpominjem na prijetnoſt grehov,

Digitized by Google

naſ bo ſ' pregreſhnim dopadenjem nad greham navdajal. Oh! ljubi bratje! koliko sadreg ljudem naſtavlja! nikoli ni hujſhi in pridniſhi, kakor takrat, kadar ſe je duſhi is tega ſveta lozhiti. Satorej zerkev prav ſtori, ker umirajozhimu kriſtjanu ſoſebno v' ſmertni uri s' molitevjo, s' shegnano vodo in shegnanimi ſvezhami na pomozh pride, in pravi: Naj bejshi od tebe gerdi hudizh, ſ' ſvojimi ſlushabniki i. t. d.

Sadnjizh, morebiti ne bomo imeli gnade sadnje ſtanovitnoſti. Ta gnada, je ſoſebna gnada, in tako rekozh, krona ino pezhat vſih drugih gnad, in kdo ſe neki hozhe zhes neſkonzhno pravizhniga Boga pertoshiti, ako mu je ne da? Molzhi tukaj, zhloveſhka pamet! pred vezhno pametjo. Zhloveſhka praviza! nikar ne vpraſhaj Boga, kteri pravizhnoſt ſodi. Zhloveſhko uſmiljenje in zhloveſhka mehkushna ljubesen! tukaj ſe uzhite, de boshjim gnadam niſte ne v' mero ne v' sgled. Boshja gnada ima ſvoj odlozhen zhaſ. Defiravno je neſkonzhna, vender ima sa naſ ſvoje mejnike. „Ker snano vam bodi," pravi ſveto piſmo, „de je bil Esav potlej savershen, kedar je shelel shegen poerbati, in de ni naſhel meſta pokore, defiravno ga je shegen ſ' ſolsami iſkal." Hebrej. 12, 17. Bog ſe tiſtiga uſmili, kteriga ſe hozhe uſmiliti. Se uſmiljenja navelizha, kakor pravi ſveto piſmo, ali pa s' ſlabim zhlovekam poterpi. V' poguhljenje pahne, ali pa od poguhljenja otme. „Pa vender ſi ti, o Goſpod! pravizhen, kakorſhen ſi bil in boſh; ſvet ſi, ker ſi ravno tako isſodil." Skriv. rasoden. 16, 5.

Digitized by Google

Pa porezhete: ‚Sej ſe ta ſodba boshja ne ſpolnuje nad vſimi greſhniki. Hvala bodi vezhni milosti boshji! pa reſ, vezhna in zhasti polna hvala ji bodi! To de povejte mi, nad kterimi greſhniki ſe ta ſodba ne ſpolnuje? — Nad kom smed naſ ſe ne more ſpolniti? —. O shaloſtna neumnoſt! Greſhnik upa, pravizhnik ſe pa treſe; greſhnik ſe tolashi, pravizhnik ſe pa boljſha.

Tretja reſniza.

Huda ſmert bo ſkorej vſaziga gotovo sadela; kdor je navajen hudobno shiveti, naj she umerje, kadar ſi bodi.

Velikrat pravimo: Dokler je dusha v' zhloveku, ſe ſme ſhe vſelej poboljſhanje upati. Ino ravno savoljo tega napak saſkopljeniga upanja, ljubi bratje! jih veliko ſmed naſ neſrezhne ſmerti umerje, sakaj? sato, ker greſhnik le na to miſli, de je njegovo poboljſhanje ſhe mogozhe, na uno pa posabi, de ga ſkorej gotovo neſrezhna ſmert zhaka. Mogozhe je, de bi ſe greſhnik per ſmerti poboljſhal. Pa je veliko bolj gotova, de ſe takrat ne bo vezh poboljſhal.

Poboljſhanje upati per greſhniku, kteri nar mozhnejſhi perpomozhke h' poboljſhanju sametje, je neisgovorljiva predersnoſt.

Poboljſhanje per takih greſhnikih upati, smed kterih vezhi del neſrezhne ſmerti umirajo, je nesapopadljiva neſpamet.

Digitized by Google

Poboljſhanje per takim greſhniku upati, kteri je v' shivljenji greh na greh nakladal, je grosno velika kriviza.

Komu ſte me popodobili in poenazhili, vpraſha ſveti Bog? Isai. 40, 25. Morebiti lashniku, kteri daniga shuganja ne ſpolnuje? Morebiti neuſmiljenimu, kteri ſ' tolikanj ljudmi, ki jih v' neſpokornoſti puſtim umreti, preojſtro delam? Morebiti nemarnimu, kteri na vaſhe pregrehe, ktere vſak dan mnoshite, nizh ne porajtam? Komu ſte me popodobili?

Greſhniki in greſhnize! huda ino neſrezhna ſmert vam je shugana in napovedana, in ſzer vam Bog *sareſ* s' njo shuga rekozh: „Nikar ſe ne motite, s' Bogam ſe ni ſhaliti. Ker kar zhlovek ſeje, to bo shel.“ Galaz. 6, 7. 8.

Vam *je vſim ſploh* napovedana. „Ako ne bote pokore ſtorili, bote vſi ravno tako poginili.“ Luk. 13, 5.

Vam *je sa vſe zhaſe* shugana. „Jeſt ſim Goſpod, in ſe ne ſpremenim.“ Malah. 3, 6. Kar je Bog nekdaj greſhniku Kajnu rekel, ravno to vam ſhe dan danaſhnji vſakimu poſebej pravi. — „Zhe dobro ſtoriſh, boſh povrazhilo prejel, zhe pa hudo ſtoriſh, kaj ne de bo greh prezej pred durmi?“ I. Moje. 4, 7.

Kaj is ſgledov vſih zhaſov, in is ſgledov, ktere ſami vidite, ſhe ne morete ſpoznati, de Bog to (nad Kainam ſklenjeno) ſodbo vſak dan nad greſhniki ſpolnuje? O de bi vam mogel vſe ſtraſhne pohujſhljive ſmerti shivo popiſati, ktere ſo na ſvetu ſhe v' navadi, in ktere imajo ozhitne znamenja pogubljenja nad ſabo!

Digitized by Google

Lejte lakomnika, kteri per ſmerti le ſamo to obshaluje, de ſe more od ſvojih ſakladov lozhiti, kteri, nezhe ptujiga blaga poverniti, ki mu ſoper njegovo voljo is njegovih ſlabih rok 'pade, in kteri raji ſvojo dushо, ko ſvoj denar sapuſti; lejte zhaſtilakomnika, kteri ſe kratkiga zhaſa v' to poſlushi, de ſi ſhe viſoke namene domiſhljuje, in ſe ravno takrat, kader ſe njegovo truplo podira, na vſo mozh trudi, pohiſhtvo ſvoje ſrezhe dosidovati. Lejte nezhiſtnika, v' zhigar ſerau, deſiravno ſo ga she le ſame koſti, ſhe ſmiraj nezhiſti ogenj gori, zhigar sadnje beſede ſo le gordo obetanje, ki ga perſhonam ſvoje pregrehe dela, zhigar sadnji pogledi na njegovih malikih ugaſnejo, in zhigar sadnji sdihlej, je njegov sadnji greh! Ob kratkim ljubi bratje! kaj ko bi vam pazh mogel hres ſhtevila veliko greſhnikov pokasati, kteri ſo taki na ſmertni poſtelji, kakorſhni ſo bili v' ſvojim shivljenji in kteri ſo pred boshjim ſodnim ſtolam ſhe veliko gerji, kakor pa ſo bili kdaj v' naſhih ozheh. kadar ſmo jih vidili in posnali, in ſo ſe nam ſtudili.

Stari pregovor je: *Kakorſhino shivljenje, taka ſmert*, in ta pregovor je reſnizhen. Sej naſ vſakdanja ſkuſhnja nizh drujiga ne uzhi. Sveto piſmo nam ravno to umevno in na vezh krajih pravi; zhlovekova natora, mozhna nava da, ſelo meſa, ino ſhega hudih ſtraſt nam ravno to osnanujejo; sapopadek od miloſti boshje, laſtnoſti snotranje gnade, imenitnoſt dela sveliszhanja, nevoſhljivoſt peklenſkih duhov, majhino ſhtevilo isvoljenih, voske nebeſhke vrata naſ

Digitized by Google

drujiga ne uzhé, sunaj te reſnize: *Kakorſhno shivljenje, taka ſmert.*

Naſhe laſtno dosdanje sadershanje, shivljenje in ſtan, v' kterim ſmo, naſ morejo te reſnize smiraj bolj perpriżhevati. Zhe ſe prav premiſlimo, in po pravizi preſodimo, moremo ſposnati, de niſmo sdaj, ko ſmo odraſtli, nizh boljſhi, kakor pa ſmo bili v' ſvojih mladih letih. Naſhe miſli in shelje ſe niſo poboljſhale, Bog hotel! de bi ſe ne bile pohujſhale. Kdor nam naſhe pregrehe ozhita, nam pravi, de naſ she sdavnej take pośna. Vzhaſih ſhe od kake zele drushine pravimo: *Njih ſpredniki niſo bili nizh boljſhi, tej hiſhi je she v' rodu*, v' kervi in navadi; ljudje is te hiſhe ſo s e take nature, od njih ni kaj boljſhiga upati, in tako dalej.

Kaj pa hozhemo ſ' takim govorjenjem rezhi, kaj drujiga, kakor, de ſe more is pretezheniga ſklep ſtoriti sa prihodno; de od ljudi ni velikiga poboljſhanja upati, in nobenih shudeshev vſigamogozhnoſti zhakati; de zhlovek vezhi del shivi, kakor je sazhel shiveti, in de s' letimi ne ſpremenimo miſel in duha, ampak le pregrehe. *Kakorſhno shivljenje, taka ſmert.* Pa vender; na ſmertni poſtelji ſe vſaj ſlehern zhlovek sheli poboljſhati. Vſaj tukaj bi ſe mogel sid dosidati med nami in med greham; vſaj na ſmertni poſtelji bomo pametniſhi, in ſe bomo k' Goſpodu ſpreobernili. Ljubi bratje! te le nauke, ktere vam tukaj dam, ſi globoko v' ſerze vtiſnite:

Digitized by Google

1. *Je ſkorej gotova*, de bote ſvoje ſpreobernjenje zlo do ſmertne bolesni odlaſhali. Greſhniki vezhi del tako delajo, in jes ne vem, sakaj bi od vaſ boljſhi miſlil.

2. *Je ſkorej gotova*, de ne bote tudi sadnje bolesni prez sa sadnjo bolesen ſposnali, torej bote ſvoje ſpreobernjenje odlaſhali, dokler ga bote mogli. Ker ſe bote na sdravila ſvojiga teleſa sanaſhali, bote pa sdravila ſvoje duſhe sanizhevali, ker ſe vam bodo ſhe presgodnje sdele. Upanje, de ſe bote ſhe osdravili, ktero vaſ je toliko zhaſa golfalo, vaſ bo morebiti zlo do konza shivljenja ſlepilo. Odlog ſvojiga poboljſhanja, kteriga ſte vſako leto ponavljali, bote takrat vſak dan ponavljali. Pokori bote vſaj nektere minute kratili, ker ji ne bote mogli let kratiti.

3. *Sadnjizh je ſkorej gotova*, de ne bote na ſmertni poſtelji nobene pokore delali. To bote tako dolgo odlaſhali in odlaſhali, de ne bote sadnjizh vezh zhaſa sa-njo imeli, bote menili, de ſo napovedovavzi ſmerti, ſhe le osnanovavzi sdravja; in kader bote miſlili, de dremljete, bote pa v' ſmerti saſpali, is kteriga ſpanja ſe ne bote sbudili, dokler vaſ tiſta ſtraſhna trobenta is njega ne sbudi.

„Ljubi ſin! ako te bodo greſhniki perlisnjeno vabili, ne vdaj ſe jim.“ Pripov. 1, 10. Ako ti poreko: Poidi s' nami, ne hodi s' njimi. Nikar, ljubi ſin! nikar ne hodi s' njimi, sadershuj ſvojo nogo delezh od njih ſtesa, ker njih noge k' hudimu teko, in lete po poti, ktera v' pogubljenje pelje. Mresha ſe ſizer vprizho tizhev saſtojn rasgrinja; nemarni zhlovek

Digitized by Google

pa vidi sadrege pred ſabo, in ſo mu vſhezh. Otrozi! kako dolgo bote ſhe ljubili otrozhjoſt? Slepi neumneshi! koliko zhaſa bote ſhe delali, kar vam ſhkoduje? Neſpametniki! bote le modroſt ſovrashili.“ Modre ſe ſhtejete, pa vender vſe nauke modroſti in laſtne frezhe v' nemar puſhate? Hozhete frezhne ſmerti umreti, pa le take rezhi delate, ktere vaſ v' neſrezhno ſmert peljejo. Na ſmertno poſteljo ſe sanaſhate, pa bo ravno ſmertna poſtelja vaſh isdajavez in vaſhe pogubljenje. Ako pokore ne ſtorite, bote vſi ravno tako poginili.

Ne obupajte, ljubi bratje, nad svelizhanjem umirajozhiga greſhnika, savoljo kteriga ſe morete treſti ino trepetati. Jes vem in satorej s' vami vred miloſtiviga Boga hvalim; vem, de Goſpod-Bog vzhaſih zhudeshe ſvoje gnade dela. Vem, de vernim v' tolashbo sdaj pa sdaj kaziga greſhnika pokashe, kteri ſe naglo ſpreoberne, in je ſpokornikam in brumnim ljudem v' sgled. Zhe pa od druge ſtrani premiſhljujem ſhiroko pot, ktera v' pogubljenje pelje, in bres ſhtevila veliko neſpokornih in saversheneh greſhnikov, morem k' ſvojimu in k' vaſhimu poduzhenju ſ' ſvetim Auguſhtinam rezhi: Smed tavshent in tavshent greſhnikov je le en ſam, (ſ. Disma) kteri ti samore upanje delati; in ko bi ti ga tudi tavshent in tavshent ljudi delati hotlo, ti vender le en ſam (Bog) samore upanje dati. Kdor po tem takim miſli, (de bo Bog ravno nad njim tak ſoſeben zhudesh ſtoril) ni vreden de bi bil uſliſhan, in Bog mu ni dolshen upanja ſpolniti. Kaj ſe nam je

Digitized by Google

is tega uzhiti? de ne ſmemo pokore odlaſhati, ampak nad ſvojim poboljſhanjem in svelizhanjem ſ' ſtraham in trepetanjem delati.

Vi ſte tedaj ſlepi, ako shugane in napovedane ſodbe boshje ne vidite; neſpametni ſte, ako jo vidite, pa ſe pred njo ne treſete; neumni ſte, ako ſe je bojite, pa ſi vender hitro in na vſo mozh ne persadevate, de bi ji odſhli.

Sej nimaſh nobene druge duſhe, de bi jo nameſt ſvoje v' nevarnoſt poſtavil; tvoja edina duſha je v' nevarnoſti.

Shesto premiſhljevanje.

Veſela in ſrezhna ſmert pravizhniga.

„Svelizhani mertvi, ki ſo v' Goſpodu umerli.“ Skriv. rasod. 14, 13.

Srezhni, ljubi bratje! vezhno ſrezhni, in ſhe zlo sapopaſti ne moremo, kako ſrezhni ſo mertvi kteri ſo v' Goſpodu saſpali. Njih ſmert je pred Bogam draga, pred ljudmi zhaſtitljiva, od brumnih dosheljena, in ſhe zlo greſhnikam zhudopolna. Sdaj bodo po ſvojim delu pozhivali; ker njih dela gredo s' njimi. Straſhni dan rajtinge, je sa-nje dan plazhila; sa-nje je ondi vſiga terpljenja konez, kjer ſe sa greſhnike jok in sdihovanje sazhne, in kader ſe

Digitized by Google

greſhniki pred neſkonzhno pravizhnim Bogam treſejo, ino trepetajo, prejmejo pravizhni s' velikim veſeljem krono pravize is njegovih ozhetovſkih rok. „„Shli ſo in ſo jokaje ſvoje ſeme ſijali, kadar bodo pa priſhli, bodo ſvoje ſnope s' veſeljem neſli.“ Pſalm. 125, 6.

Kaj ko bi vam pazh mogel vſaj nekoliko neisrezheno ſrezho pravizhnih popiſati, kteri ſo v' Goſpodu umerli, ſato de bi vam pokasal, po zhim vam je hrepeneti, in kaj vaſ zhaka, ako preljubimu Bogu is zeliga ſerza ſlushite! Srezho umirajozhiga pravizhniga vam bom is tega popiſoval, ker nima v' ſmerti s' greſhniki nizh enakiga; drugizh pa tudi is tega, ker ima v' ſmerti vſe kaj drugazhniga nad ſabo, kar greſhniki nimajo.

Jeſt tedaj pravim: Pravizhni nima nizh taziga nad ſabo, kar bi mu v' ſmerti utegnilo shaloſt delati.

Pravizhni ima le take rezhi nad ſabo, ktere mu v' ſmerti veſelje delajo.

Srezhni ſo pravizhni, kteri v' Goſpodu saſpé; ſrezhni bomo tudi mi, ako ſe bo od naſ kdaj rezhi moglo, de ſmo v' Goſpodu umerli!

Perva reſniza.

Pravizhni nima kaj taziga nad ſabo, kar bi mu v' ſmerti utegnilo shaloſt delati.

Ljubi bratje! sakaj je greſhnik tako shaloſten, kadar ſe mu pove, ali pa kadar ſam ſposna, de bo mogel umreti?

Digitized by Google

Savoljo tega, kar more sapuſtiti, kar more terpeti, kar ſe mu je bati.

Pravizhnimu pa savoljo teh rezhi ni treba shalovati. *Pretezheni* zhaſ ga ne pezhe, ker ga je v' dobro obrazhal; *prizhijozhi* zhaſ ga ne ſtraſhi, ker mu le njegovo saſlushenje pomnoshi; *prihodni* zhaſ ga ne ſkerbi, ker hiti k' dobrimu ozhetu.

Pervizh. Pravizhniga pretezheni zhaſ ga ne pezhe, sakaj ne?

Ker je ali v' nedolshnoſti shivel, ali pa je ſvoje pregrehe ſ' pokoro isbriſal.

Zhe ſi tudi ſvet ſhe tako hudoben in sapeljiv miſlite, vender ne morete rezhi de bi ne bilo ſhe na njem isvoljenih duſh, ktere ſvojo nedolshnoſt zlo do ſmertne poſtelje ohranijo. Kolikor bolj po redkim ſe take duſhe najdejo, toliko vezhi zhaſti ſo vredne; in zhe ſi jih ne upate po meſtih in na sbiraliſhih ljudi dobiti, jih morete pa po hribih in dolinah, po ſamotah in puſhavah iſkati. Is vſakiga Israeloviga rodu jih je nekoliko s' snamenjem shiviga Boga sasnamnjevanih; jagne (boshje) ima smiraj ſvoje pervine, ki niſo bile nikoli omadeshvane; in Goſpod-Bog ima vſak zhaſ ſvoje prijatle, kteri neſvarljivi pred njegovim ſedeshem ſtojé, v' kterih ni nobene lashi. Njih ſerze je zhiſto pred Bogam, njih duſha po volji boshji, ino njih djanje po duhu poſtave (boshje). V' malih letih ſpolnijo veliko zhaſov, ker ſo Bogu dopadljivi; in zhe jih ravno sgodej od tod poklizhe, de hudobija njih pa-

Digitized by Google

meti ne ſpridi, jim moremo vender veliko zhaſtitih let in dolgo shivljenje perlaſtiti.

O kako lep je tak zhiſt sarod, ki ſe v' zhednoſtih ſveti! Njih ſpominj je vezhen, ker jih Bog in ljudje zhaſté! kaka je pa njih ſmert? kake ſo sadnje ure njih shivljenja? Neſpametnih ozhem ſe sdi de merjejo, pa ſo v' ſladkim miru, in v' veſelim pokoji. Taki ljudje pa, ki to vidijo, ne umejo, in ſi k' ſerzu ne vsamejo, de ſte gnada in miloſt boshja sa boshje ſvetnike, in de Bog nad ſvojimi isvoljenimi zhuje.

Zhe jih tedaj le malo po poti nedolshnoſti, ali pa veliko drugih po poti pokore na konez ſvojiga popotovanja pride, kako vſi drugazhni morejo vender le obzhutljeji nedolshnih in ſpokornikov per ſmerti biti, kakor ſo obzhutljeji greſhnikov in hudobnih ljudi. —

Kaj neki pravizhni sapuſti po ſvojim obzhutenji, kadar ſvet sapuſti, kteriga je vshival, kakor de bi ga ne bil vshival? Ker ga nobena pregreſhna ves na-nj ne veshe, tudi natorne vesi losheje ko greſhnik rasterga. Svojiga ſerza ni nikoli na-nj navesoval, torej mu ne more lozhenje od njega hudo djati. Kaj neki ſpokornik sapuſti po ſvojim sdanjim preprizhanji, kadar ſvet sapuſti, kteri je bil kdaj njegova neſrezha in njegov sapeljivez, in zhigar svijazhe in golfije, napzhino obrazhanje, in smote ſo mu bile isvir toliko grenkih ſols?

Njegovo pezhenje, zhe ga ſhe kaj pezhe, je hvale vredno in svelizhanſko. Njegove ſolse, zhe vender teko, ſo ſrezhne in saſlushzhine ſolse, ktere njega tolashijo, Bogu pa dopadejo.

Digitized by Google

Sdaj ga le sato ſerze pezhe, ker je Boga ſvojo nar vezhi dobroto preposno ſposnal, in tako posno ljubiti sazhel. Le sato ſe joka, ker ne more neſrezhnih dni ſvojih pregreh preklizati, is bukev ſmerti dovolj isbriſati, in njih shaloſtniga ſpominja sadoſti objokati. Le sato bi morebiti shelel dalje shiveti, de bi ſe dalje pokoril, in boshji pravizi nove dari daroval.

On pravi ſ' ſvetim Pavlam ſam per ſebi; ako je sa-me saſlushno, ſhe na tem ſvetu shiveti, ne vem kaj ſtoriti, ker ſim od obeh ſtrani ſtiſkan, in shelim reſhen in ſ' Kriſtuſam biti, kar je tudi boljſhi. Filip. 1, 22. 23. To de ne moja, ampak tvoja volja ſe sgodi kakor v' nebeſih tako na semlji. Pa kako veſel ſim sdaj, ſi pravizhni miſli, ker niſim na ſvetu nizh dobriga imel, kar bi me sdaj na-nj navesovalo! ¿She bolj pa ſim sato veſel, ker ſvojiga ſerza niſim odperl dobrimu, kar bi bil lahko od ſveta upal, ali pa ker ſim ga ſhe ob sgodnjim zhaſu od njega odtergal!

Kaj bi mi per mojim lozhenji is tega ſveta pomagalo, ko bi bil vſe dobrote tega ſveta imel in vshival? Ko bi me bila ſtanovitna ſrezha ſpremljevala, mi mogozhni prijatli pomagali, mi velike opravke isrozhili, in veliko premoshenje v' laſt dali? Ko bi bil velike deshele dobil, ſovrashnike premagal, zele ljudſtva narode in dele ſveta v' ſvojo oblaſt ſpravil? ¿Sej bi vender mogel sdaj vſe sapuſtiti, in ſe vſimu odpovedati; kakor ſzer sdaj vſimu ſlovo dam, in vſe na vekomej sapuſtim. Koliko ſo sdaj tiſti boljſhi ko jeſt, kteri ſo vſiga do-

Digitized by Google

ſti imeli? Shaloſt, nevarnoſt in ſhtrafinga je njih dobizhik.

Ali bi mogla sdaj vſa zhaſna ſrezha mojo ſmert le éno minuto perdershati? Ali bi moglo vſe veſelje tega ſveta, ki bi mi ga bilo mozh imeti in sheleti, mojo nar manjſhi bolezhino polajſhati, ktera me sdaj v' grob pelje? Kaj bi mi bilo neki od vſih nezhimernoſt ſedanjiga shivljenja ſhe oſtalo, kakor ſtrah, de bom mogel rajtingo od njih dajati, in velika ſkerb, kako bom per rajtingi obſtal? Moja ſrezha je tedaj, de ſi me ti, o Goſpod! ponisheval, sato de ſim ſe tvoje poſtave naúzhil; k' ſrezhi ſim ſi tvojo ſlushbo radovoljno v' ſvoj delesh isvolil, in ſe ſ' ſvetam ſhe ob pravim zhaſu rasperl. Sdaj ni vpraſhanje ali ſe hozhemo lozhiti ali ne, ampak ſe moremo lozhiti.

Le tebi terdovratni gveſhnik! (oh! meni ſe bolj, kakor pa ſam ſebi ſmiliſh!) le tebi bo to sadnje lozhenje od ſveta neisrezheno teshko in soperno, le ti boſh she v' shivljenji grenke ſmerti umiral, in vſe njene bolezhine zhutil. Vſe, kar ſi imel, pa vezh nimaſh; kar ſi bil, pa vezh niſi; kar ſi ljubil, pa vezh ne moreſh vshivati, vſe, vſe bo k' tvoji ſmertni poſtelji priſhlo, in te bo neisrezheno martralo. „Goſpod ti bo namrezh takrat dal bojezhe ſerze, prepadene ozhi, in od shaloſti vſahnjeno duſho. Ino tvoje shivljenje bo, kakor bi pred tabo viſelo; nozh in dan ſe boſh bal, in ſi ne boſh ſvojiga shivljenja ſveſt. Sjutraj porezheſh: Bom li vezhera dozhakal? In svezher: Ali bom jutra dozhakal? is sgol ſtrahu ſvojiga ſerza, ſ'

Digitized by Google

kterim boſh oplaſhen, in savoljo tega, kar boſh ſ' ſvojimi ozhmi vidil.“ V. Mojs. 28, 65. 66. 67.

Drugizh. Pravizhniga prizhijozhi zhaſ ne ſtraſhi, kakor pa greſhnike, ſakaj ne?

Sato, ker je she sdavnej vedil, kaj ga zhaka, torej ſe je vedno h' temu perpravljal.

Ker je njegova veſt kmalo poravnana, torej ga bolesen in ſmert nizh ne vſtavljate.

Ker njegovo terpljenje ni vezhi kakor njegova poterpeshljivoſt, teleſne bolezhine tedaj njegovo zhednoſt zhiſtijo in povikſhujejo.

Pred njim ni treba nevarnoſti sakrivati, v' kteri je njegovo shivljenje, ſej she pred ſam na-njo miſli. Ga ni treba s' svijazhami ali pa od delezh na njegovo ſmertno bolesen in nevarnoſt opominjati, ſej nam ſam pove, de ſmert she v' ſvojim ſerzu zhuti. Poite in na ravnoſt mu povejte, kakor prerok Elija Israelſkimu kralju Ohoziju, rekozh: „Is poſtelje, v' ktero ſi ſe vlegel, ne boſh vſtal, ampak boſh reſ umerl.“ IV. Kralj. 1, 4. Nad to novizo ſe ne bo jesil, ampak vam bo ſhe le sa-njo hvaleshen; ta noviza ga ne shali, ampak bolj oveſeli; ni prepaden ampak ſhe le bolj miren; is tega ne bo drujiga ſklenil, kakor to kar je ozhak Jakob rekel: „Torej je prav de sdaj sa ſvojo hiſho ſkerbim.“ I. Mojs. 30, 30. Prav je, de na vſe drugo posabim, in le na-ſe miſlim; ſpodobi ſe, de ſi vſe ſkerbi is glave isbijem, in le sa ſvoje svelizhanje, dokler je mozh, ſkerbim; prav slo ſe ſpodobi, de ſi edino potrebno k' ſerzu vsamem, in vſe zhaſne in

Digitized by Google

minljive rezhi ſvojim erbam isrozhim. Prav je tedaj, de sa ſvojo hiſho ſkerbim. Sanaprej mu od nobeniga drujiga dela ne govorite, on ima le eno delo, in deſiravno ga ni nikoli nehal premiſhljevati, vender mu je sdaj v' ſmertni bolesni ſoſebno per ſerzu. —

Nikar mu ne odlaſhajte po duhovna poſlati; ſam ga sheli, s' veſeljem ga ugleda, in ga s' vſo zhaſtjo ſprejme, kakor angela ali osnanovavza miru. Nikar ne ſkerbite sa njegovo sadnjo ſpoved, ona je s' sgrevanim ſerzam opravljena, in je krona in lep ſklep vſih poprejſhnjih dobrih ſpoved. Lahko je tako veſt umiriti, ktere nizh nepokojne ne dela; lahko je rajtingo dati, ktera je she napravljena in zhiſto dodelana. Ko bi ga tudi ſmert perpravila ob ta dosheljeni troſht, de bi sakrament ſvete pokore prejel, bi mu vender ne mogla vseti njegove zhiſte veſti, volje njegove duſhe, ino miloſti boshje.

„Goſpod! ti tiſtih ne sapuſhaſh, kteri te iſhejo.“ Pſalm. 9, 11.

„Po pravizi od Goſpoda pomozhi upam, kteri dobrim ſerzam pomaga.“ Pſalm. 7, 11.

Ali ſo pa bolezhine njegoviga telesa, ljubi bratje! kaj manjſhi kakor pa ſo vzhaſih bolezhine greſhnika? Vi popraſhujete po velikoſti sunanjih bolezhin, jeſt pa le vpraſham kako ſtanovitna je njegova ſerzhnoſt, kako mozhna je gnada boshja, in kako velika je pravizhniga poterpeshljivoſt? Ali je pa v' vſim tem ſ' ſvojimi shnabli kaj greſhil, ali pa soper Goſpoda kaj neumniga govoril? Job. 1, 22. Zlo nizh

Digitized by Google

ne; ne pohujſhujte ſe nad njegovim sdihovanjem; to isvira is natore, ne pa is nejevolje, to ſo snamenja vojſke, ne pa omaganja; ali pa ſo sunanje snamenja njegove notranje grevinge, njegoviga vojſkovanja soper ſkuſhnjavza, in njegove shaloſti nad poprejſhnjimi grehi. „Serd Goſpodov bom noſil, pravi pravizhni, ker ſim va-nj greſhil, dokler moje rezhi ne isſodi, in meni ne perſodi; na ſvitlobo me bo poſtavil, in gledal bom njegovo pravizo. Miheja. 7, 9.

„Sa reſ ſe ſpodobi (tako pravi, kadar ſapo povsame, kadar ga bolezhina pertiſka, pa pravi is veliko boljſhiga ſerza, kakor pa nekdaj kralj Antijoh) sareſ ſe ſpodobi, de je zhlovek Bogu podloshen, in de ſe umerjozhi zhlovek Bogu enakiga ne ſhteje. II. Makabej. 9, 12.

Vda ſe tedaj v' Goſpodovo voljo, v' Goſpodovo vſigamogozhnoſt, v' Goſpodovo obiſkanje in v' njegovo ſhtrafingo; sgodilo ſe je, pravi, kakor je bilo Goſpodu vſhezh, Goſpodovó ime bodi zheſheno. Job, 1, 21.

S' beſedo, umirajozhi pravizhni Goſpodu v' dar da *ſvojo pamet*, ker njegove ſvete ſklepe ſ' ponishnoſtjo moli; *ſvojo voljo*, ker holezhine voljno terpi; *ſvoje shivljenje*, ker ſe ſmerti ne brani. „Temu, ki ſe Goſpoda boji, ſe bo poſlednjizh dobro godilo, in na dan ſvoje ſmerti bo shegnan.“ Sirah. 1, 13. Kako ſo pa te sadnje ure sa greſhnika grenke in terde, kako shaloſtne ino nevarne!

Smertna nevarnoſt greſhniku neprevidama pride, satorej ſe je ne more nizh snajditi.

Digitized by Google

Veſt je vſa smeſhana, satorej ſe ne more umiriti.

Pokora mu je grosno teshka, ne dobi sanjo ne zhaſa, ne mozhi.

Tretjizh. Pravizhnimu prihodni zhaſ ne dela nepokoja, kakor pa greſhniku, sakaj ne?

Ker ve, de gre k' dobrimu Ozhetu; k' dobrimu ozhetu, pravim, kteri vſe obshaljevane, sgrevane, in ſpokorjene grehe rad odpuſti; kteri povſod, kjer je treba, mozhno pomaga, ino kteri vſe obilno poplazha, kar zhlovek savoljo njega ſtori.

Tukaj pa ne menim le prav ſoſebno pravizhnih ljudi, kteri ſo vſe ſvoje shivljenje v' zhednoſtih preshiveli, in Goſpodu smirej neſvarljivo in sveſto ſlushili. Ampak tukaj menim vſaziga reſnizhniga ſpokornika, naj ſe she sgodaj ali posno ſam ſebe ſposna, in s' Bogam ſpravi. Tudi tiſte posne delavze menim, kteri ſo komej eno uro delali, in ſo vender s' drugimi vred plazhilo prejeli. Vſi taki reſnizhni ſpokorniki ſmejo mirno in pokojno ſmerti zhakati. Njih ſolse ſo ſtrele maſhevanja boshjiga pogaſile. Skosi njih bolezhine in ſerzhno shaloſt omezheni Goſpod-Bog je ſvoje pſhize slomil, ktere je v' ſvoji jesi napravil. Oh! on je Bog, kteri vſe ſvoje obljube na tanko ſpolnuje.

Kaj pa pravi greſhniku v' ſvetim piſmu? Greſhnik! pravi Bog, ſpreoberni ſe k' meni, k' ſvojimu odreſheniku. Pokonzhal bom tvoje hudobije, kakor tanke meglize rasganjam. Jeſt, jeſt jih bom pokonzhal is sgol dobrote. Le name miſli, in jeſt bom na tvoje grehe posabil.

Digitized by Google

Ko bi bili tudi rudezhi ko ſhkerljat, jih bom ſtoril bele ko ſneg, zhe ſe le k' meni ſpreoberneſh. Ali mar shelim greſhnikove ſmerti? Ne, ſam per ſebi perſeshem, de le shelim, de bi greſhnik ſvojo hudo pot popuſtil in shivel. Ako bi bil tudi she ſmertno ſodbo nad njim ſklenil, jo bom vender savoljo njegove greringe preklizal, in ga per shivljenji ohranil.

„Sgrevani greſhnik tedaj, kteri is vere, is gnade boshje, in is snotranjih obzhutljejev shivi, nad Bogam ne vidi shugajozhiga ſodnika, ampak dobrotljiviga Ozheta, kteri mu roko podaja, ga ljubi, in per ſebi zhaka. „Spomni ſe na neſkonzhne dobrote, ktere je she dobil, in jih ſhe vſelej dobiva; premiſhljuje neſkonzhne obljube, ki ſo mu dane, in ki ſo na ſkalo sidane, torej ſe poln ljubesni in upanja veſeli, ſlehern odlog mu je teshak, ima nerad kadar ſmert odlaſha, in pozhakuje, veſel, kadar ſe blisha, in miren kadar pride.

„Kakor hrepeni jalen po merslih vodah, tako hrepeni moja duſha po tebi, o Bog! Mojo duſho sheja po mozhnim shivim Bogu, kdaj bom tje priſhel, in ſe pred boshjim oblizhjem perkasal?“ Pſalm. 41, 2. 3.

Pridi, Goſpod! klizhe ſerze pravizhniga, zhe tudi njegove uſta ne morejo vezh klizati, pridi mene, ſvojiga ſlushabnika reſhit. Moje ſerze je perpravljeno; perpravljeno je moje ſerze, in she dolgo sdihuje po tem dnevu svelizhanja. „Svet mi je bil dolina ſols, in ſe mi ni nikoli drugazhniſhi sdel, in le tvoja gnada in tvoje rasſvitljenje ſta me obvarovala, de me

Digitized by Google

ni ſvet zlo do ſmerti ſlepil. Obshalujem neſrezhne minute in ure, v' kterih ſim od pozhutkov omamljen drugazhi miſlil. Ti ſi me pa s' ozhetovſko ſhibo udaril, in jeſt ſim ſposnal, de bi bil kmalo sadremal. „Sdaj tedaj, Goſpod! puſti ſvojiga hlapza po ſvoji beſedi v' miru iti.“ Luk. 2, 29.

Kaka pa je s' greſhnikam? „Sa greſhnika ni nobeniga miru, pravi Goſpod.“ Isai. 48, 22. Napazhni mir, kteri je njegovo veſt toliko zhaſa sibal in mamil, je sginil in nehal, snotranja, vezhna vojſka, ali pa vezhno obnemaganje ſe pa sazhne. Veſ preſtraſhen in plaſhen vidi pred ſabo ſmert, v' ſmerti ſodnika, ſvojiga ſovrashnika; v' ſvoji veſti ſvoje obſojenje, in ſhtrafajozh ogenj, kteri je sa-nj perpravljen. „Poſtavi ſi zhuvajnizo, in shaluj britko.“ Jerem. 31, 21. Ljubi bratje! ſrezhno ſmert pravizhnih bote ſhe le takrat prav ſposnali, kadar ſi bote sraven nje ſtraſhno neſrezho greſhnika prav k' ſerzu vseli.

Pravizhniga tudi *sunanje rezhi* okrog njega ne shalijo.

Ga ne *ſkerbe njegovi otrozi*, ker jih je vſelej v' bogabojezhnoſti ſkerbno vadil, in ker vé, de jih popuſti v' rokah preljube previdnoſti boshje.

Ga ne *ſkerbi domazhija*, ker ſo vſi opravki lepo po verſti poſpravljeni, in nihzher ne bo po povrazhilu vpil, ali pa ſe zhes krivizo pertoshil.

Ga ne *ſkerbi teſtament*, ker je she v' drugih rokah, in veſtni erbi ga bodo prez na tanko ſpolnili:

Digitized by Google

Pravizhni vaſ tedaj ſ' ſvojimi sgledam uzhi, de ſe ſmerti le taki ljudje boje, kteri imajo hudo, teshko veſt, de mozhnoduſhnih ljudi ne uſtraſhi in kriſtjani ſi je ſerzhno voſhijo. On vaſ uzhi, de ſo vſe ſolse napak prelite, in de ſo ſhe hujſhi znamenje, zhe ne teko sa isbriſanje grehov. Sadnjizh vaſ uzhi, de morete v' ſvojim shivljenji pridno nad ſaboj shalovati, ako shelite veſelo, in ſrezhno ſmertno uro doshiveti.

Druga reſniza.

Pravizhniga v' ſmerti vſe veſeli.

Veſel je savoljo tega, kar bo po ſmerti sapuſtil.

Veſel je savoljo tega, kar ſ' ſabo vsame.

Veſel je savoljo tega, kar ga zhaka.

Pervizh. Kaj bo v' ſmerti sapuſtil?

1. To, zheſar ſe vſak dober kriſtjan nar bolj boji, namrezh pregreſhno nevarnoſt.

2. To, kar vſakimu zhloveku nar vezhkrat teſho dela, natorne nadloge namrezh in bolezhine.

3. To, kar je njegovo shivljenje pred drugimi ljudmi nar bolj shaloſtno delalo, ſvojo potrebno pokoro namrezh in ojſtro morjenje.

Miſlite ſi, ljubi bratje! kaziga zhloveka, kteri pride v' vaſho deshelo, savoljo kaziga prav ſoſebno imenitniga opravka, ſ' kterim je ſklenjena zhaſt, blago in shivljenje. Ta opravek da veliko dela, miſel, ſkerbi in terpljenja; pa vender vſe ſrezhno po ſvoji volji dodela, in

Digitized by Google

opravi. Kako veſel, kako potolashen ſe sdaj na ſvoj dom verne! kako veſel je ſvoje ſrezhe! Rad posabi kar je preſtal, le miſli, de ſi je ſ' tem opravkam veliko blishnjo neſrezho odvernil, in ſi veliko ſrezho perdobil.

Ravno tako je pravizhnimu per ſerzu, kadar dneve ſvojiga shivljenja ſrezhno dokonzha. Spominj na nevarnoſti, v' kterih je bil, na ſovrashnike, kteri ſo ga salasovali, na svijazhe, ſ' kterimi ſo ga hotli prekaniti, na nevarni opravek, kteriga ſe ni mogel snebiti, mu je mogel ſvet sopern, lozhenje pa od tega ſveta prijetno in veſelo delati. Vidi, de nizh dobriga ne sgubi, ampak, de ſe neisrezheno veliko hudiga snebi. Sa ſabo vidi ſenzo ín ſtraſhne podobe, pred ſabo pa vidi ſolnze, ſvitlobo, in veſelje. Barka, ktero ſo dolgo zhaſa hudi viharji, in veliki valovi ſemtertje saganjali, sadnjizh ſuho semljo ugleda, uka, mazhka v' dno vershe in preſtraſhene ljudi na ſuho varno preſtavi.

Kdo bi ſe savoljo ſmerti jokal, kakor le ſam greſhnik, kteri v' njej ſvoj nizh, ali pa ahe ſhe ni bresboshnik, vſaj ſvoje hudobno shivljenje ſposna? Toliko bolnikov ſmerti teshko zhakajo; nekteri neſrezhni ſi jo s' sanizhevanjem proſijo; nekteri mogozhneshi je s' veliko ſerzhnoſtjo iſhejo; nekteri modri, brumni, pravizhni in muzhenzi gredo s' veſeljem va-njo, satorej bi lahko rekel, de jo le tiſti v' kaj hudiga ſhtejejo, kteri je ne posnajo.

Smert je nash pozhitek, kjer vélike gnatve zhloveſhkiga shivljenja pozhivajo, kjer nashe truplo ne teshi dushe, in kjer tudi druge

Digitized by Google

snanje ſtvari naſhiga teleſa k' tlam ne tlazhijo; kjer vſe sgine, kar ſe *joj* in *gorjé* imenuje.

Jeſt pa ſ' tem nezhem rezhi, ljubi bratje! de je sa dobriga kriſtjana ravno to prava ſrezha, in de ſe ravno savoljo tega ſoſebno veſeli, ker je ſkosi ſmert od britkoſt in od teshav tega shivljenja reſhen, ſ' kterimi ſi je pred Bogam veliko plazhilo ſlushil. Jeſt le po ſplohnim sapopadku ljudi govorim, kteri vzhaſih sato ſmerti shele, de bi jih od njih zhaſnih nadlog in britkoſt reſhila. Jeſt govorim od krivih sapopadkov ljudi, kteri le take ljudi na ſvetu ſrezhne ſhtejejo, kteri na revſhnoſt in na uboſhtvo navajeni, ſvoje shaloſtno in revno shivljenje ſklenejo (ali ſe is njega lozhijo;) kteri v' dolgih bolesnih ſkuſhani dolge ſmerti umerjo; s' beſedo, kteri bres vshitka in veſelja tèga ſveta ſmerti teshki davek odrajtajo.

Sdaj v' ſmertni uri ſo oni taki, kakorſhni ſte vi, njih shaloſtni dnevi ſo ravno tako, kakor vaſhi veſeli minili; vi sdaj shalujete, oni ſe pa lahko veſele; vi sdaj s' shaloſtjo na ſvoje pretezhene dni miſlite, oni jih pa lahko posabijo; vi zhutite koliko ſ' ſvojim shivljenjem sgubite, njim ſe pa ſerze hladi, ker ſo vſe preſtali in preterpeli. „Spomni ſe, moj ſin! de ſi ti v' shivljenji veliko dobriga prejel, Lazar pa veliko hudiga; sdaj ſe pa on veſeli, ti pa martre terpiſh.“ Luk. 16, 25.

Pomiſlite vi vſi, kterim ſo ſe taki ljudje ſmilili, ki ſo ſi v' pokori, in v' ſpokornih delih shaloſtno shivljenje isvolili, pomiſlite, pra-

Digitized by Google

vim, de je sdaj njik pokora per kraji, in de vaſhiga milovanja ne potrebujejo. Njih terda poſtelja jim je ravno tako prijetna kakor je vam vaſha mehka poſtelja ljuba; njih sdershljivoſt od jedi in pijazhe, od meſeniga veſelja, in njih poſt jim bolj pomaga, kakor pa vam vaſha poshrefhnoſt, pijanoſt in nesdershljivoſt; oni ſe is tega ſveta bolj sadovoljni lozhijo kakor pa vi. Smertna britkoſt jih ne obide. „Neſpametnih ozhem ſe je ſizer sdelo, de merjejo, in njih lozhenje je bilo v' nadlogo ſhteto, in njih odhod od naſ v' pogubljenje; to de oni ſo v' miru.“ Modroſt. 3, 2. 3.

Drugizh. Kaj pravizhni v' ſmerti ſ' ſabo vsame?

Svoje dobro in sgrevano ſerze, ktero je miloſti in gnade vredno.

Svoje nabrano saſlushenje, ktero je plazhila vredno.

Tudi neſkonzhno saſlushenje Jesuſa Kriſtuſa, ktero ga sadnjiga odpuſtika vdeleshi.

Ljubi bratje! zhlovek na tem ſvetu nizh ne popuſti, kar mu je prav laſtniga. Njegove dela, dobre ali hude, ga v' vezhnoſt ſpremijo. One ſo s' njim po ſmerti tako rekozh le eno bitje. Ga ſpremijo pred ſodnika, ſklenejo ſodbo zhes-nj, in ſo njegova vezhnoſt. Slehern zhlovek neſe ſvoj talent ſ' ſabo, naj je she s' njim kupzheval, ali ga sakopaniga imel, ali pa zlo sgubil. Vſak neſe ſvojo lampo ſ' ſabo, bodſi polna volja ali pa prasna; vſak pride pred ſodnika, de plazhilo sa dela ſvojih rok is boshjih pravizhnih in vſigamogozhnih rok prejme.

Digitized by Google

Vojſhaki! ali poneſete ſvoje venze, kralji in zeſarji! ali poneſete ſvoje kraljeve krone? Mogozhneshi! ali popeljete ſvoje ſlushabnike? Uzheni modrijani! ali poneſete ſvoje ſpiſane bukve? Slovezhi ljudje! Ali poneſete ſvojo ſlavo ſ' ſabo v' vezhnoſt? Morebiti vaſ bodo nekteri smed vaſhih obilnih podloshnih, kteri ſo pred vami uklenjeni leshali, in vam perſiljeno sveſtobo perſegali, sato pred ſodnika ſpremili, de vam bodo ondi zhaſt delali, in hvalo dajali? Morebiti bodo ſpominji, ktere ſte ſi ſtavili, ali bukve, ktere vaſ hvalijo in zlo do nebeſ povikſhujejo, ali pa bukve, savoljo kterih ſlovite, pred Bogam vaſhe prizhe, vaſhi proſhniki, ali pa vaſhi opravizhevavzi?

Revni pravizhni she nima drujiga per ſebi, kakor ſvoje ſolse, ſvoj poſt in ſvojo poboshnoſt; ne more drujiga pokasati, kakor ſvoje ſkrivno krotenje in bersdanje meſa, ſvoje tihe sdihljeje, ſvojo nesnano ſpoſhtenoſt. Vſe, kar je njegoviga, je ſkrito, in le nebeſhki Ozhe, kteri na ſkrivnim vidi, ga samore vediti in posnati. Pa vender kak raslozhik je med unimi, kadar pred ſodnika pridejo! Nikar mi ne pravite, ljubi bratje! de vzhaſih pravizhniga ſmert bolj ſkerbi, kakor pa greſhnika, in de ſo ſe nekteri ſvetniki, ktere zhaſtimo, pred sadnjo ſmertno uro ravno tako treſli kakor drugi ljudje.

Pa le premiſlite sakaj ſmert pravizhniga ſkerbi, in sakaj Bog per pravizhnih tak ſtrah pred ſmertjo perpuſti, in bote ravno v' tem ſposnali ſkrivnoſt miloſti, ne pa jese, perlosh-

Digitized by Google

noſt k' saſlushenju ne pak sadolshenju. Grevinga dela pravizhniga hojezhiga, ljubesen ſkerbniga, in shelje nesadovoljniga. Greh, kteriga je she ſto krat objokal, in sa-nj pokoro delal, ſhe sdaj objokuje, in ſe sheli sa-nj pokoriti. Skuſhnjava, ktera ga sna obiti, le prizha, de je v' dobrim ſtanoviten, in v' boji sveſt. Naj ſkuſhnjavez pred-nj pride, kakor je k' ſinu boshjimu priſhel, pa bo tukej ravno tako, kakor tamkej oſramoten; ſ' ſvetim Martinam ſhkoſam mu porezhe: Sakaj ſi leſi priſhel neſrezhni duh! v' meni ne boſh nizh ſvojiga naſhel.

Pokashite umirajozhimu pravizhnimu britko martro; pogled krishaniga Jesuſa, kteriga ljubi, saſlushenje Kriſtuſovo, v' ktero upa, molitve zerkve, ſ' ktero v' ſerzu moli, proſhnja ſvetnikov, ktere na pomozh klizhe, in ſoſebno varſtvo prezhiſte divize Marije, ktero je smiram kakor ſvojo mater zhaſtil, vſe to mu sadnjo uro tako saupanje na boshjo miloſt da, de ga ne premami in ne premoti ne ſpominj na pekel, ne mozhna bolesen, ne njegova ſlaba natora.

Jeſt shelim reſhen, in ſ' Kriſtuſam biti, pravi ſ' ſvetim Pavlam. Vem, de me le lozhenje duſhe od trupla k' mojimu zilju ino konzu perpelje; Ti Goſpod! ſi moje shelje, in jeſt morem popred ſtert biti, preden mi je mozh pred tabo raſti, tebe sadobiti, in v' tebi ſrezhnimu biti.

Puſtite me, pravi tiſtim ki okrog njega ſtoje, ſ' ſvetim Martinam Franzoſkim ſhkoſam, puſtite me, de bom prej nebeſa, kakor pa

Digitized by Google

semljo pogledal, sato de se moj duh tje perpravi, kamor misli sdaj iti. Jest sim she od tal povsdignjen, le she eno stopinjo, in jest sim per svojim zilji ino konzu. —

Gospod! k' tebi obrazham svoj obras, k' tebi povsdvigujem svoje ozhi. „To pa vsak zhlozek, kteri tebe zhasti, gotovo vé, de bo kronan, ako je v' shivljenji skushan, de bo reshen, ako je v' britkosti, in de bo tvojo milost samogel dosezhi, ako je pokorjen.“ Tobij. 3, 14 in 21.

To upanje, ljubi bratje! je v' serzu vsaziga pravizhniga, to je osnanovavez vezhniga shivljenja, in sastava isvoljenja; ta je delesh vsih ljudi, kteri so Gospodu resnizhno in sveto slushili, in po njegovih potih hodili. —

Tretjizh. Kaj tedaj pravizhniga po smerti zhaka?

Plazhilo pravize, ker mu bo vse do zhistiga poplazhano.

Plazhilo milosti boshje, ker mu bo vse obilno samosto poplazhano.

Plazhilo neumerjozhnosti, ker bo vekomej plazhevan in nikoli doplazhan.

To ljubi! je plazhilo vezhnosti, je plazhilo Boshje, ktero je pravizhnim obljubljeno. „Jest sim se dobro vojsko vojskoval, pravi s. Pavel, svoj tek dokonzhal, in svojo vero ohranil. Sdaj me pa she krona pravize zhaka, ktera mi bo Gospod, pravizhni sodnik, tisti dan dal, pa ne le samo meni, ampak vsim kteri njegov prihod ljubijo.“ II. Timot. 4, 7. 8. V' tej rezhi mene nizh posebniga ne zhaka, vsi bodo te neskonzhne srezhe deleshni, kteri Gospoda ishe-

Digitized by Google

jo, in njegovi shele biti. Bog ne dela raslozhka, ne gleda obrasov, in vſak zhlovek bo ſvoje plazhilo prejel, kadar ſvete duſhe v' kraj povrazhila pridejo. —

Ali hozhem rezhi, ljubi bratje! de bodo pravizhni le po pravizi polonani? Tudi po miloſti boshji bodo plazhilo prejeli, ker bo njih plazhilo veliko obilniſhi ko njih saſlushenje, in ker bo vſe njih miſli preſeglo. Bog je, zhe ſmem rezhi, vezhi v' ſvojih neſkonzhnih dobrotah, kakor pa v' ſhtrafingah. Shtrafinge meri po naſhah delih, dobrote pa po ſvojim ſerzu, po ſvoji radodelnoſti, miloſti in vſigamogozhnoſti. Ondi je na naſ tukaj pa per Bogu leshezhe. Naſhe dela ſo, kakor mi omejene. Boshja dobrota pa in miloſt, je kakor Bog, neſkonzhna, in bres mejnikov. „Shegen boshji hiti pravizhniga plazhat, in v' kratkim zhaſu njegov kal ſad obrodi.“ Sirah. 11, 24.

„Glejte! Goſpod-Bog pride s' mozhjo, in njegova roka bo goſpodovala; glejte! njega plazhilo je s' njim in povrazhilo je per njem.“ Isai. 40, 10.

Lejte! she gre; vezhnoſt je njegovo povrazhilo, in on je plazhilo vezhnoſti!

Pojdi mu tedaj naproti, kerſhanſka duſha! pojdi is tega golfaniga in golufniga ſveta; sapuſti kraj ſvojih nadlog in ſvojih ſtiſk. „Preſeli ſe is ſvoje deshele, is ſvoje shlahte, in is hiſhe ſvojiga ozheta, in pojdi v' deshelo, ktero ti bom jeſt pokasal.“ I. Mojs. 13, 1. Tje pojdi, kjer ſi she sdavnej biti shelela, Pobegni is

Digitized by Google

deshele, ktera prebivavze le nefrezhne dela, is deshele, ktera le ternje, folse, in nevarnofti rodi, ino hiti na vezhne vifhave, kjer ni ne hudiga, ne hudodelnikov, ne shalofti ne shalofnih, ne pomanjkanja, ne nesadovoljnih. Pojdi v' kraj, kamor vfi priti shelé, kamor pa vender le tifti pridejo, kteri fo na fvetu f' Krifufam in savoljo Krifufa shalovali.

¿Svet naj le plazhuje fvoje flushabnike in zhaftivze, zhe jih hozhe. Naj bodo maliki, kterim fo darovali, plazhilo fvojih zhaftivzov. Ti pa, kerfhanfka dufha! tje poidi, kjer je Krifuf, in kjer je kraj sa-te perpravil. O kako trofhtapolna, kako frezhna je fmert pravizhnih! Pravizhni! vredno je vafhe frezhe sheleti! vredno je vafh sgled pofnemati! vredno je vafh fpominj obhajati! — — ¿Srezhni fo mervi, ki fo v' Gofpodu umerli. —

Pofvetnjaki! povejte mi, ali je ta fmert, fmert tiftih pravizhnih, is kterih fte fi kdaj norza delali? Ali je to lozhenje, lozhenje tiftih shlahtnih dufh, ktere fte savoljo njih shalofniga shivljenja milovali, ali pa fe jim pofmehovali? —

¿She zlo vi delate raslozhik med mertvim truplam fploh ljudi, in med mertvim truplam pravizhnih.

Kadar kak pofvetnjak umerje, fe vam nad njegovim mertvim truplam gnufi in ftudi. V' njegovo hifho le ftopinje radi ne ftorite, bojite fe, k' njegovim param iti, tiftih rezhi fe dotakniti, ktere je on nofil, fhe bolj pa fe bojite take oblazhila nofiti.

Digitized by Google

Zhe pa naſproti kak ſvetnik, to je, kak zhlovek umerje, zhigar zhednoſt in bogabojezhnoſt ſte ſploh snane; ima pa vſak zhlovek ſhe njegove mersle ude v' zhaſti. Njegovo ſtanovanje naſ ne navda ſ' ſtraham, ampak s' veſeljem. Vſak k' njemu tiſhi, de bi ga ſhe sadnjizh vidil. Vſak ſi v' veſelje in zhaſt ſhteje, zhe kako rezh po njem v' vedni ſpominj dobi. Nad njim ſe ſhe nad mertvim zhudimo, in kadar per ſebi raslozhik med njim in med ſabo premiſhljujemo, ſami per ſebi pravimo, deſiravno drugazhi niſmo bojezhe veſti: *O kaj ko bi pazh jeſt take ſmerti umerl!*

Moj Bog! zhlovek ſposna ſrezho pravizhnih, pa mu vender ni mar, de bi je iſkal! Zhimu ſo mu ſuhe in nerodovitne shelje? Kaj mu pomaga brumna nevoſhljivoſt, kaj drujiga, kakor to, de njegovo lenobo ſramoti in pogubljuje? Dobro vé, de je troſhta polna ſmert naſtopik bogabojezhiga shivljenja. Kdor hozhe ſvet veſel sapuſtiti, more bres navesovanja na-nj shiveti. Tega, pravi ſ. Avguſhtin, ne sapuſtimo bres shaloſti, nad komur veſelje imamo.

Vſak dan vidimo, de revesh bolj veſel umerje, kakor bogatinz; de neſrezhni raji, kakor pa ſrezhni ſvet sapuſti; de ſe ſromak v' bajtizi raji is tega ſveta lozhi, kakor pa mogozhnesh v' ſvojim poſlopji. Hudo nam dé, de mogozhnesha ravno tako is njegoviga posemeljſkiga raja neſo, kakor ſromaka is njegove kozhe; de ſe ravno tiſti zhervovi shlahtniga trupla lotijo, ki ſizer shivinſko meſo jedo; hudo nam dene, de

Digitized by Google

mi ... O nizhemernoſt! kaj ko bi nam pazh vſaj v' vezhnoſti hudo ne djalo! — — Poite tedej neumniki, ſlushite ſvetu nektere letiza, sato de ſe bote tesheje od njega lozhili, in de bote bolj gotovo savoljo njega terpeli. To de popred popraſhujte, koliko bote ſlushili, kako hvaleshnoſt ſte she od njega prejeli, kake butare bote v' ſvojim shivljenji noſili, in kake butare bote ſ' ſabo v' grob neſli, de bi ſvetu dopadli! — — —

Kje ſo sdaj vaſhi ſpredniki? Kje ſo vaſhi prijatli in snanzi? Kje ſo vaſhi bratje, ſeſtre, ſtarſhi, moshje ali shene? Shli ſo od tod v' vezhnoſt v' djanji ſkuſhat te reſnize, ki jih mi premiſhljujemo. Evangelſki bogatinz ne more vezh nasaj, de bi naſ ſodeb boshjih uzhil. Lazar nezhe vezh nasaj, on nezhe ſvojiga frezhniga prebivaliſha sapuſtiti. Mi pa, ljubi bratje! mi, ki ſhe shivimo, mi ſe moremo ſami is naukov vere in pameti, in is raſvetljevanja gnade boshje uzhiti, v' ktero ſtran ſe nam je oberniti, po kteri poti hoditi, in kako vezhnoſt ſi hozhemo isvoliti.

Svelizhani in frezhni ſo mertvi, kteri ſo v' Goſpodu umerli. Torej ſo uni neſrezhni, kteri ſo v' grehih, v' ſvetu, in v' savershenji umerli. Srezhni in poshegnani ſo, ki po duhu poſtave, in po Goſpodovi volji shivé. „Jeſt ſim v' ſvojim ſerzu djal: Bog bo pravizhniga in krivizhniga ſodil, in tedaj bo zhaſ sa vſako rezh.“ Pridgar. 3, 17.

Digitized by Google

Sedmo premiſhljevanje.

Sakaj v' ſmerti ſvet neradi sapuſtimo?

„O ſmert! kako grenak je tvoj ſpominj zhloveku, kteri ſvoje premoshenje v' miru vshiva.“ Sirah. 41, 1.

She ſam ſpominj na ſmert nekterim ljudem ſerze pobije, kaka je pa ſhe le takrat, kadar ſe ſmert blisha, kadar je she bliso, in kadar reſ pride? O ſmert! kako grenak je tvoj ſpominj! In komu je grenak? takimu zhloveku, kteri ſvoje premoshenje v' miru vshiva; zhloveku, pravim, kteri ſi nizh drujiga ne voſhi, kteri ſvoj troſht v' posemeljſke, ſvojo vezhnoſt v' minljive, in ſvojo zhaſt v' nizhemerne rezhi ſtavi. Takimu zhloveku, ljubi bratje! je reſ miſel na ſmertno poſteljo, na pare, na jamo, na nektere libre perſti, na nektere peſti prahu in pepela ſtraſhna miſel, neisrezhen raslozhik je med tem in med njegovimi velikimi sheljami, med nesmernim veſeljam, in med nar ljubſhim opravkam njegoviga ſerza. — Ta bliſh v' ſenzi ſmerti veſ otemni; v' ſmerti ni nihzher velik, ko Bog; in on nam toliko vezhi perhaja, kolikor blisheje ſmo ſvojiga lozhenja is tega ſveta. — Pa ſe mej tem (med ſvojim shivljenjem, in med lozhenjem is tega ſveta) viſoko nakviſhko povsdignite, naj vaſhe ime delezh ſlovi, upijanite ſe od veſelja, vaſhe

Digitized by Google

bogaſtvo naj nakviſhko ſkupí, in potlej? in potlej poite v' jamo. Sakaj pa ſvet, kteri ſam na ſebi ni nizh dobriga, vender vezhi del tako neradi sapuſtite? — Sakaj?

Sato, ko ſte ga po krivizi veliko zhiſlali;
Ker ſte ga pregreſhno slo ljubili; in
Kér ſte ga v' ſvojo neſrezho dolgo vshivali.

Oh! ljubi bratje! koliko zhaſa ſe kakor sanizhljive shivali valjamo po prahu teh nizhemernoſt! — Vſaj sdaj ſe nauzhimo, jih ſposnovati, sanizhevati in sapuſhati, sato de jih bomo ob ſvojim zhaſu lahko sapuſtili.

Perva reſniza.

Svet sato neradi sapuſtimo, ker ſmo ga po krivizi veliko zhiſlali.

Svet zhiſlati, ſe pravi: Od ſveta viſoke miſli in sapopadke imeti, kakor de bi bil reſ velike zene vreden.

Veliko na-nj ſe saneſti, kakor de bi bil prav terden in ſtanoviten.

Veliko od njega upati, kakor de bi bil on zilj in konez, savoljo kteriga ſmo vſtvarjeni.

Svet pa reſ, ljubi bratje! taziga zhiſlanja ni vreden, sakaj ne?

Ker tiſte, ki ga vshivajo, vedno s' nizhemernoſtmi paſe.

Ker ſe ſvet soper zhednoſt vedno vojſkuje.

Ker je naſhe svelizhanje na ſvetu v' vedni nevarnoſti.

Digitized by Google

Ob kratkim, ſvet je taka deshela, v' kteri nizh nimaſh, deſiravno meniſh de imaſh vſiga dovolj;

V' kteri ſe moreſh vojſkovati, ako ravno miru sheliſh,

V' kteri niſi obvarovan, zhe tudi varno hodiſh.

Pervizh. ¿Svet ljudi, ki ga vshivajo, vedno s' nizhemernoſtjo paſe.

To nizhemernoſt ſoſebno is rezhi ſposnamo, ktere vſak dan ſkuſhamo. Is terpljenja, ktero moreſh preterpeti preden najdeſh, kar iſheſh.

Is nesadovoljnoſti, ktero zhutiſh, kadar she imaſh, kar sheliſh.

Is ſkerbi, ktera te martra, ker ſi v' vedni nevarnoſti de bi ne sgubil, kar imaſh.

Is tega, ker moreſh ob enim vſe sapuſtiti, kar imaſh.

Od ſveta bi reſ napak miſlili, ko bi menili, de nam ſvet ſvojo videsno ſrezho bres naſhiga truda daje. ¿Svet ne more vſih ofrezhiti, ne vſih sadovoljiti, in od tiſtih, kterim ſe dobrotljiviga ſkasuje, hozhe kervave ſhulje. Ta ne obogati bres dolgiga pota in terpljenja; uni ni uzhen bres veliziga zhuvanja in uzhenja; ta ne ſloví bres teshkiga vojſkovanja; uni ni surjen bres dolge ſkuſhnje. Nekteri ſi s' vſim ſvojim pridam in terpljenjem zlo nizh ne perboljſhajo; ino nekteri ſe ſ' vſo ſvojo pridnoſtjo, in s' vſo ſvojo ſpoſhtenoſtjo le v' neſrezho in v' pogubljenje kopljejo. Kadar plazhilo ſveta ſ' ſvojim delam permerimo, ne vemo, aſi bi

Digitized by Google

ſvet nehvaleshnoſti dolshili, ali pa ſami ſebe velike neſpameti, ker ſe sa zhaſno tako ubijamo, in ſe sa kaj negotoviga tako trudimo. „Kaj ima zhlovek vezh od vſiga ſvojiga dela, ſ' kterim ſe pod ſolnzam trudi?“ Pridg. 1, 3.

Ali ſi vſaj takrat sadovoljin, kadar imaſh vſe kar je ſvetoviga? Tvoje shelje ti ne dajo pokoja, in zhe she ravno vſe imaſh, pa vender ſhe veliko rezhi nimaſh, kterih sheliſh. Sadovoljnoſt ni na tem ſvetu doma. Zhlovekovo ſerze ſe ne da naſititi, in ko bi ſe preprizhali, de ſmo dovolj ſrezhni, bi ne imeli vezh nobene ſtraſti. Imej na ſvetu kolikor hozheſh, prave sadovoljnoſti nikoli ne boſh imel. Svet tedaj ſvojiga bodezhiga ternja nikoli ne sgubi, in zhlovek ſe ne more na njem nikoli ſrezhniga ſhteti. „Vſi njegovi dnevi ſo polni bolezhin in nadlog, tudi po nozhi ni v' duſhi pokojin; ni li tudi to nizhemernoſt?“ Pridgar. 2, 23.

Kako lahko tudi to sgubimo, kar she na ſvetu imamo! Ino to je ſpet nova in vedna muka. —

Naſha laſtna nemarnoſt, kaka nakljuzhba, neſtanovitnoſt naſhiga dobrotnika, merslota naſhiga prijatla, prekanjenoſt naſhiga ſovrashnika naſho ſrezho v' minuti podkoplje, in naſ ſtori neſrezhniſhi, kakor pa ſmo bili popred, ker ſmo pred drugimi ljudmi sanizhljivſhi, in v' ſebi nesadovoljniſhi. Revesh tedaj ne potrebuje zhuvaja, kakor bogatinz, de bi bil v' savetji, prasni popotnik ne trepetá pred televajem, in neſrezhni zhlovek ſe na terdi poſtelji ne boji ſvoje ſrezhe sgubiti (ker je nima).

Digitized by Google

Ino ko bi nam, poſtavim, ljubi bratje! na tem ſvetu nekoliko zhaſa vſe po naſhi volji ſhlo; ko bi poſtavim, vſiga obilno imeli, kar koli poshelimo, koliko zhaſa pa bi potlej ta nizhemernoſt obſtala? V' ſtran mene naj bo ſvet, dokler hozhe, preden ſe v' ſvoji nizh pogresne; ſej bom jeſt kmalo vſe sapuſtil, in is tega ſveta sginil. Trobentni glaſ sabuzhi, in mi ſmo, kakor bi naſ nikoli ne bilo. Jeſt tedaj ne vem od kod to viſoko zhiſlanje ſveta isvira, zhe ne is naſhe laſtne ſlepote. Svet naſ ne dela velikih, ampak mi njega ſ' ſvojimi prevelikimi sapopadki od njega, in ſ' ſvojim nemarnim podvershenjem ga velikiga delamo. Nizhemerni prijatli tega ſveta! povejte nam, pravi ſ. Avguſhtin, in odkritoſerzhno ſposnajte, ali ſte v' tem shivljenji vshili kako veſelje bres bolezhine, kak mir bres nepokoja, kako veſelo uro bres ſtrahu, kako sdravje bres ſlahoſti, kako luzh bres tme, kako oveſeljenje bres shaloſti, kak ſmeh bres ſols?

Vesi tega ſveta le pravo ſkerb ſ' ſabo vosijo, naſproti pa napazhno veſelje; gotove bolezhine pa negotove kratke zhaſe, le terdo delo in negotov pozhitek, reſnizhne nadloge in prasno upanje svelizhanja.

Drugizh. Svet ſe soper zhednoſt vedno vojſkuje.

„Zhlovekovo shivljenje na semlji je vojſkovanje.“ Job. 7, 1.

Vojſka soper sadershke zhednoſti, ker ſi ſvet persadeva zhednoſt teshko in soperno ſtoriti.

Vojſka soper golfijo ſveta, ker ſi ſvet persadeva zhednoſt zherniti.

Digitized by Google

Vojſka ſoper ſilo ſveta, kteri ſi persadeva zhednoſt satreti.

Sadershki, ktere ſvet zhednoſti ſtavi ſo veliki in pa tudi veliko jih je. ¿Svét s' vablenjem sapeljuje, s' potrato zhaſa ſlepi, in s' opravki moti. V' neisrezheno mnogih podobah, pa smeram ſ' tiſtim namenam ſe nam perkasuje. Obudi naſhe pozhutke, nam poſhilja perlisnjene prijatle, kteri nam po njegovi volji govoré; nam obeta ſlate hribe in doline, deſiravno nam nizh ne da; sakriva in isgovarja hude ſtraſti, in ſe jim perkúpuje; nam da shaloſtne miſli, in jim veliko opraviti daje; s' beſedo, ſvet ſi vſe persadene, de bi naſ sapeljal, in v' ſvoje mreshe ſpravil. Oh! ljubi bratje! vam je li treba to reſnizo dolgo zhaſa ſprizhevati, ker naſ tega naſha shaloſtna ſkuſhnja uzhi? Vi velikrat le ſvet dolshite, de ne morete v' zhednoſti raſti; perſegate, de bi radi drugazhi shiveli, ko bi vam le vaſhi opravki, in svese, ktere vaſ na ta ſvet veshejo, drugazhi shiveti puſtile. Daneſ ſte ſvetovi toshniki, de bi ſami ſebe isgovorili; jutri bote pa ſpet njegovi zhaſtivzi, de bote ſami ſebe golfali.

Golfijo, ſ' ktero vaſ ſvet ſlepi, ko bi je drugazhi ne mogli ſposnati, je vſaj is njeniga ſadu lahko ſposnate. ¿Svet zhednoſt zherni, de bi jo ljudem ograjal. Greh pa hvali, ſato de bi ga pred ljudmi povikſhal in opravizhil.

¿Svet ima od zhednoſti veliko krivih sapopadkov, in teshko ſe zhlovek tako obvarije, de bi ga ſvet nikjer ne preſlepil. ¿Svet bi ne bil vezh saversheni ſvet, ko bi ſe reſnizi in ſveti-

Digitized by Google

mu Duhu vedno v' bran ne ſtavil; ſvet bi ne bil vezh sapeljivi ſvet, ko bi ljudi smiraj ne sapeljeval, in neſrezhnih ne delal. Torej shivimo med sadregami, med ſovrashniki, in satorej nam je ſoſebna zhujezhnoſt, in ſoſebna mozh potrebna, de ſe bomo varno ismed njih ſprayili. (S. Leo)

Kjer in kadar ſvet ſ' ſvojimi svijazhami nizh ne opravi, pa zhednoſti tudi *ozhitno ſilo* dela. Veliko ſhtevilo njegovih zhaſtivzov ga ſtraſhniga in smirej bolj predersniga dela. Svet zlo Bogu vojſko napoveduje, in toliko oroshja soper Boga v' roke vsame, kolikor ga more. Svet kjer more, boshje altarje podira; rasbija tempelne boshje, in jih v' neſvete rezhi obrazha; ſvet ſlushabnike boshje preganja, in jih v' preganjanji in nadlogi mori; boshje prijatle isdaja hudi volji ſvojih prijatlov, in neismerni lakomnoſti ſvojih ſlushabnikov. Nedolshniga satira, revesha perpravi ob njegove pravize, brumniga martra, hudodelnike na kraljeve ſedeshe poſaja. Ta ſvetova vojſka soper zhednoſt ſe je she ſkorej ſ' zhloveſhkim rodam vred sazhela, in terpi ſhe dan danaſhni. Kolikor vezh ſto let je she ta vojſka, toliko huji je, in kolikor bolj ſe konzu zhaſov in konzu ſveta blishamo, toliko ſtraſhnejſhi je.

Kako redki, ljubi bratje! ſo taki kerſhanſki vojaki, kteri imajo ſerzhnoſt, ſrezho in gnado, de ſe vſim tem filnim, pogoſtnim, zhe ne vednim bojam v' bran ſtavijo! Kako redki ſo v' Israeli tiſti mozhni ljudje, kteri imajo ta shlahtni ſklep vedno vojſkovati ſe, pravo

Digitized by Google

modroſt, vſe ſovrashnikove sadrege ſposnati, in ſtanovitno mozh jih vſelej premagati! Kako redke ſo isvoljene duſhe, ktere samorejo v' reſnizi ſ' ſvetim Krisoſtomam rezhi: „Veſ ſtrah tega ſveta sanizhujem; vſe ſvetovo veſelje saſmehujem; bogaſtva ne shelim, revſhine ſe ne bojim, ſmerti ſe ne uſtraſhim.“ S. Krisoſtom.

Tretjizh. Naſhe svelizhanje je na tem ſvetu v' vedni nevarnoſti.

Je v' nevarnoſti savoljo naſhe proſte volje, ktera je vſelej ſama ſebi prepuſhena.

V' nevarnoſti savoljo snotranjih hudih ſtraſt, ktere nikdar ne pozhivajo.

V' nevarnoſti savoljo sunanjih ſtvari okrog naſ, ktere naſ smirej mikajo.

Po voſki ſtesi hodimo med shivljenjem in ſmertjo, med tamo in ljuzhjo, med svelizhanjem in pogubljenjem, in vſaka majhina rezh, vſak nagel ſpodtiklej naſ losheje na hudo kakor na dobro ſtran oberne.

Ker je tedej naſha duſha na ſvetu v' taki nevarnoſti, ker nam toliko valov shuga, ker je na ſvetu toliko premaganja, boja in saderg, samorete li ta hudobni, golufni in nevarni ſvet ſhe v' zhaſti imeti in zhiſlati? Kaj bote neradi sapuſtili tiſto bojvaliſhe, kjer ſte ſe le s' bojezhnoſtjo in s' ranami smed drugih vojſhakov lozhili? Kaj vam teshko dene, de ſovrashniku uidete, kteri ſe hozhe le bojevati, moriti, in pogubiti? Torej ſte vi ſvoji laſtni ſovrashniki v' shivljenji, in ſvoji laſtni nadlegavzi v' ſmerti. Memrate nad natoro, ker vam je na ſvetu ta-

Digitized by Google

ko kratko shivljenje odlozhila; o koliko losheje bi nad njo memrali, ko bi vam ga podaljſhala?

Satorej je she neki ſtar uzhenik rekel, de zhlovek ne more neſrezhen biti, dokler mu je mozh umreti. Satorej ſoſebnim hudodelnikam v' ſhtrafingo shivljenje daljſhajo, kar je sa-nje obzhutljivſhi nadloga in martra, kakor vſe ſmerti. Ne vprafham koliko zhaſa, ampak kako brumno shiviſh; kadar ſveto shiviſh, dolgo zhaſa shiviſh, zhe te tudi boshja previdnoſt sgodej is tega ſveta poklizhe. Satorej modri zhlovek ne gleda na ſvet, od kteriga jeſt govorim, ampak na zhaſ in perloshnoſt, de bi ſe na ſvetu s' vſo ſkerbjo k' boljſhimu shivljenju perpravil. —

„Ta ſvet, na kteriga ſi priſhel, tako nuzaj, pravi ſ. Auguſhtin, de te ne vjame; ti ſi le popotnik, in niſi sato na ſvet priſhel, de bi tukej oſtal, ampak de od tod poideſh.“ ¿S. Auguſhtin.

¿Sveti Leo od tega, kar ſim sdaj govoril, ob kratkim tako le pravi: Na ſvetu je polno nevarnoſt, polno mresh; hudo posheljenje vabi, ſladnoſti salasujejo, ſrezha naſ mika, neſrezha pa ſtraſhi.

¿Svet ſe nam le od delezh velik vidi, bliso je pa majhen, in reven.

Dim ſe nam velik vidi, kadar na kviſhko kupí, potlej pa sgine, kadar ſe k' nam perblishá; ravno taka je s' naſhim shivljenjem, majhna bolesen ga ravno takrat ugaſne, kadar miſlimo, de je v' zvetji. ¿S. Bonavent.

Digitized by Google

Druga reſniza.

Svet sato neradi sapuſtimo, ker ga pregreſhno slo ljubimo.

Teshko nam je, take rezhi ktere ljubimo, ob enim sapuſtiti.

She tesheje nam je od takih rezhi, ki ſo naſ ljubile, ob enim sapuſhenim biti.

Nar tesheje nam je pa savoljo takih rezhi, ktere ſmo ljubili, in ktere ſo naſ ljubile, ob enim neſrezhnim biti.

Taka le, ljubi bratje! je ſ' pregreſhno ljubesnijo do ſveta. —

Pervizh. Teshko nam je take rezhi, ktere ljubimo, ob enim sapuſtiti.

Svet moremo naglo sapuſtiti, in vſaka nagliza nam hudo dene.

Svet moremo perſiljeni sapuſtiti, in vſaka ſila naſ boli.

Svet moremo sa vſelej, bres povrazhila sapuſtiti, in kadar nimamo kaj ljubiti, sazhnemo ſami ſebe ſovrashiti.

Ljubesen vezhi del ne uname naglo, kako pa hozhe naglo ugaſniti? Ona ſhe per sadnjim ſloveſu sdihuje, sadnje lozhenje shivo zhuti, in kadar ugaſne, je ſerze ravno tako globoko ranjeno, kakor kadar ſe ushge. Prijatla, kteri ſe je od naſ lozhil, ſhe s' miſlimi iſhemo, in ko bi nam po njem drujiga ne oſtalo, nam vſaj ſpominj in nejevolja nad njegovim lozhenjem oſtane. Naj je she ſvet sveſt ali nesveſt prijatel, zhe ga ljubim, ſi ga ravno tako miſlim, in ga

Digitized by Google

ravno tako zhiſlam, kakor dobriga in sveſtiga prijatla. Tega dobriga prijatla tedaj morem v' ſmerti sapuſtiti, ga morem takrat sapuſtiti, kadar ſe mi ſhe ni sameril, ga morem ravno takrat sapuſtiti, kadar ſim ga ſhe dolgo miſlil imeti. Kako ſim do te minute priſhel, ktere ſi ſhe niſim domiſhljeval? Vſaka ſtopinja me je k' njej blishala, in ko bi bil ta zhaſ na to porajtal, bi ſe mi sdaj tako zhudno ne sdelo.

Moje shivljenje, pravi ſveti Bonaventura, je enako barki, ktera ſe po morji vosi; naglo ſe ſmerti blisham, naj ſpim ali pa zhujem. — Zhe pa ſpim, ſe takrat ko ſe sbudim, ſhe bolj savsamem, zhe ſe, delezh od prijatlov, v' nesnani desheli snajdem. Nasaj ne morem, in sdaj bi mogel posabiti, kar ſim sapuſtil? To mi je prevezh: mi ni mogozhe.

Veliko smed naſ, ljubi bratje! jih je reſ tako neumnih; ſvet morejo she v' nekterih minutah sapuſtiti, ſ' ſvojim ſerzam, ſ' ſvojimi sheljami, in ſ' ſvojo ljubesnijo hozhejo pa ſhe te minute ſvetovi biti. Nefrezhna sveſtoba! Neuſmiljene svesi! ktere ſe morejo ſhe s' vezhi mozhjo rastergati. Sila v' kteri ſte sdaj, vam ne da nobene proſtoſti; zhe ſe v' bran ſtavite, ſe morete pa perſiljeni, in toliko britkejſhi in sanizhljivſhi vdati. Branite ſe roki, ktera vaſ hozhe sgrabiti, kolikor ſe morete; memrajte in godernjajte zhes ſodbo, ktera ſe bo nad vami ſpolnila; ſtegujte ſvoje mersle roke po ptuji pomozhi; klizhite ſvoje ſtare prijatle na pomozh; ſtorite kar veſte in snate, de bi ſe pred ſmertjo

Digitized by Google

reſhili; sdaj ni mozh nobene minute polajſhati, nobene minute odlaſhati.

V' saklan dar odbrana shivina ne odide ſmerti, zhe jo tudi ſ' filo v' meſnizo vlezhejo; zhlovek ne odide ſmerti, zhe ſe tudi v' ſredi ſveta pred njo varije, in brani. Kadar v' shivljenji kaziga prijatla sgubimo, ga kmalo posabimo, ker ſi drujiga isberemo, kteri nam je lohka de ſhe ljubſhi in prijetniſhi, kakor je bil pervi. Per sgubi kake rezhi ktero teshko uterpimo, ſe ſ' kakim drugim dobizhkam potolashimo. Zhe pa v' ſmerti ljubi bratje! veſ ſvet sgubite, zhe ſvet sgubite, kteriga sdaj tako ferzhno ljubite, kaj bote pa potlej nameſt njega ljubili? Zhe vſe, kar je na semlji, in kar je posemljſkiga, sgubite, kaj bote pa potlej nameſt tega upali? ¿Sidanja ljubesen ſe bo tako premenila, de bote potlej ſami ſebe ſovrashili; to vaſ bo bolj peklo ko ſte od ſveta ogolſani, kakor pa uno kar ſte sgubili; in neumnoſt v' kteri sdaj shivite, vam bo grenkejſhi, kakor pa rop, kteri vam bo is rok vset.

Vi pravite: ¿Sej ſmo sa ljubesen vſtvarjeni, nam je she od ſtvarnika prijasno ſerze dano ino pametni zhlovek ne more bres ljubesni veſelo shiveti. Naj bo to reſ, ali vam je pa ſtvarnik le sato prijasno serze dal, de bi ta ſvet ljubili? Imate morebiti le sato pamet, de bi vam bilo mozh neſpametno ljubiti? ¿Sdaj mi ſposnate, de ſvoje ſrezhe v' ljubesni iſhete; pa mi bote tudi kdaj ob uri lozhenja ſposnali, de ſte v' napzhini ljubesni ſvoje bolezhine, in ſvoje pogubljenje naſhli. Kako bi bilo mozh, de bi

Digitized by Google

bila neumerjozha dusha s' sgol minljivimi rezhmi sadovoljna? Kako bi neki zhist duh svoje sadovoljnosti v' samih telesnih stvareh iskal? Sakaj bi pametni in modri zhlovek le kaj taziga ljubil, kar ga takrat moti, ko ljubi, in kar ne more bres terpljenja ljubiti, in bres bolezhine sgubiti?

Lej! svet sgine in nas moti, pa ga vender ljubimo; golfa nas, pa se nam svest sdi; mori nas, pa ga vender kakor svoje shivljenje shelimo. ¿S Augustin.

Drugizh. ¿She tesheje nam dene, kadar nas kaj taziga sapusti, kar nas je ljubilo, in se nam perkupovalo.

Na svetu ni nesveste jshiga prijatla kakor ravno svet.

¿Svet vas ne ljubi, zhe se vam tudi perkupuje, ker je hinavsk.

Vam ne persanese, zhe ga tudi ljubite, ker je neusmiljen.

Vas sapusti, ako ravno ga vi hozhete obdershati, ker je sdaj spet sa druge ljudi kakor je bil popred sa nas.

Po pravizi smem rezhi, de vas svet nikoli resnizhno ne ljubi; on le sam sebe ljubi, in ta majhina prijasnost, ktero vam vzhasih skasuje, ni drujiga kakor suhe kosti, ktere vam sato mezhe, de bi vas v' svoje sadrege, in v' svoj lastni dobizhek samotal. S' ojstro besedo ne nabirajo novinzov pod bendero; in bres vabnika ne bosh nobeniga tizha na limanze vjel. ¿Svet takim sushnikam, ktere hozhe pod svoj jarm spraviti, le dobizhke kashe, kteri jim

Digitized by Google

dopadejo; ne pa sgub in teshav, ktere bodo nashli, jim tudi ne kashe gerdih namenov, ktere mishli s' njimi doshezhi. Prekanjeni gospodar svojimu hlapzu le od tega pravi, kar bo v' njegovi slushbi dobriga imel, ne pa od svojiga dobizhka, kteriga bo od njega dosegel. „Svet se perlisuje sverini, pravi s. Anselm, dokler ji ketine okrog vratu ne dene, in kadar je sverina she vklenjena, ji pa svet shelesno palizo pokashe, po kteri se more ravnati.

Ali ste na svetu kdaj nashli kako ljubesen, bres lastne ljubesni? „Ste li vidili kako prijasnost bres lastniga dobizhka? „Ste li nashli kako serze, ktero ni v' drugih serzih sebe nashlo, in samo sebi dopadlo? . . . Ta shlahtna ljubesen in tako shlahtno serze je le brumnim perhranjeno, in kjer je od hudobniga sveta govorjenje, ondi brumnih ni.

Zhe svet le zhloveshki rod sploh ljubi, sakaj pa sanizhuje slabiga in beteshniga zhloveka, kteri mu ni sa nobeno rabo? Sakaj mu smert pervoshi, in sakaj shali tega bremena reshen biti? Sakaj svetova radodelnost prez neha, de le zhlovek neha svetu slushiti? „Varite se, de ne bo vashe serze omamljeno, de bi od Gospoda odstopili, in ptujim bogovam slushili.“ V. Mojs. 11, 16.

Ali, vam svet persanasha, kadar ga ljubite? Kaj ni velikrat proti svojim slushabnikam ravno tako neusmiljen, kakor je smiram neusmiljen proti slushabnikam Jesusa Kristusa? Zhes svetove krivize se she bolj greshnik kakor pa pravizhni toshi; bolj tishi nad svetam memrajo,

Digitized by Google

kteri ſo tega ſveta, kakor pa uni, ki ſo ſe mu odpovedali, in ki ſvojo ljubesen le neſkonzhni dobroti darujejo. —

Svet je divja mati, ktera ſvojim otrokam kri zlo do sadnje kaplje poſerka, in ktera jih le sato rodi, de jih mori. Ljudje ſo v' njegovih terdih rokah, kar shoga v' roki otroka, ktero vershe kamor jo hozhe. Daneſ bogaſtvo deli, jutri pa s' uboſhtvam mori; sdaj naſ hvali, sdaj opravlja in zherni. Sdaj naſ bliso kraljeviga ſedesha povsdignje, sdaj po tamnih jezhah sapira. Ob kratkim, naſha ljubesen ſveta ne poboljſha, naſ pa njegova prijasnoſt ne oſrezhi.

Per vſim tem, in per vſih ſhibah, ſ' kterimi naſ tepe, ſhe vender sna naſhe ſerze na ſvojo ſtran oberniti. Mi vidimo njegovo hinavſhino, sdihujemo in jezhimo pod njegovo teshko ſhibo in roko, pa ga vender ſhe le ljubimo, in hudo nam dene, kadar ga moremo sapuſtiti.

On naſ popred sapuſti, preden mi njega sapuſtimo, pa vender ſhe sa njim hodimo.

Vſak dan vidimo ſiromakov, kteri nimajo na ſvetu nizh vezh dobriga, pa ſo vender tako slo va-nj ſaljubljeni, de jim je umreti; ljudi vidimo, kteri shive v' velikim sanizhevanji, v' veliki revſhini in shaloſti, kterim ſe pa vender le od dolgiga shivljenja ſanja. To ſe ne pravi *ſvet sapuſtiti*, ampak od *ſveta sapuſhen* biti.

Vzhaſih vidimo kaziga umirajozhiga zhloveka, kteri ima she glashevnate ozhi, pa na ſvoj denar, in na ſvoje premoshenje s' gorezho ljubesnijo pogleduje; vidimo umirajozhiga bol-

Digitized by Google

nika, kteriga v' nekterih minutah vezh ni, pa ſhe vender poſvetne opravke sapoveduje, dobro vé, kaka je s' poſvetnimi opravki, in mu ni nizh drujiga mar. To ſe ne pravi, ſvet sapuſtiti, ampak od ſveta sapuſhen biti. Deſiravno ſmo she na poti v' vezhnoſt, pa ſhe le upamo, de ſe bomo ſhe nasaj vernili, in ſvoje poprejſhnje dela delali. To nam ne gre v' glavo, de je she sadnji zhaſ v' reſnizi na duſho miſliti, in ſvoje v' vſih rezheh prepoſvetno shivljenje objokovati. To ſe ne pravi ſvet sapuſtiti, ampak od njega sapuſhen biti.

Tretjizh. Sadnizh nam je nar tesheje savoljo tazih rezhi ob enim neſrezhnim biti, ktere ſmo ljubili, in ktere ſo naſ vſaj na vides ljubile.

Neſrezhen ſim savoljo tega, kar ſim sdaj ſkosi ljubesen do ſveta.

Neſrezhen ſim savoljo tega, kar sa ljubesnijo do ſveta hodi.

Zhe ſim ſvet ljubil, me je ſvet gotovo v' greh sapeljal; zhe ſim greſhnik, me gotovo Bog ſovrashi; zhe me pa Bog ſovrashi, kako ga bom neki ſkosi novo ljubesen do njega potólashil? Bo li hotlo moje ſerze Boga ljubiti, kteriga ni nikoli ljubilo? Ali mi bo Bog dal novo ſerze, ker ſim ga smiraj ſovrashil? Bog ſvet ſovrashi, jeſt ga pa ljubim; ſvet Boga ſovrashi, in jeſt vender ſvet ljubim. Jeſt ſim tedaj ſ' ſvetam vred od Boga ſovrashen, in ſ' ſvetam vred Boga ſovrashim. O neſrezhna ljubesen, ktera me je v' vſe pregrehe ſveta soper Boga sapeljala, in mi vſe ſhtraſinge boshje soper hudobni ſvet na glavo nakopala!

Digitized by Google

¸Svet imaſh, Boga pa nimaſh. ¸Svet imaſh ſhe v' ſebi, te ſhe ni sapuſtil. Sdaj ti le ſvoj sunanji bliſh ſkriva, snotranji dolg greha pa tebi puſti. ¸Svet le is tvojih ozhi sgine, is tvoje duſhe pa ne sgine. ¸Svet imaſh, Boga pa nimaſh. Ti niſi Boga nikoli hotel imeti, Bog pa tebe ne potrebuje. Vſe ſi raji imel, kakor Boga, Bog ima pa vſe raji, kakor tebe. Bog nad tabo ni imel delesha, ti ga pa od njega ne moreſh hoteti.

¸Svet imaſh, Boga pa nimaſh. Ali ſe hozheſh k' Bogu oberniti, ker moreſh sdaj ſvet sapuſtiti? Kaj bi ſe ne podal ſpet v' ſvetovo ſlushbo, ko bi te Bog puſtil dalje shiveti? Ali bi ſe ne poſuſhile tvoje ſolse, ko bi ti kdo daljſhi shivljenje osnanil? ¸Svet imaſh, Boga pa nimaſh. Tvoje ſpreobernjenje je preposno. Tvoje ſerze ni ſpreobernjeno. Tvojo ſolse isvirajo is ſtrupeniga vira. Tvoja shaloſt in tvoje sdihovanje je le ſad ſtrahu. Tvoje obetanje ſo le sadregi tvoje laſtne ljubesni. ¸Svet imaſh, Boga pa nimaſh. —

Tretja reſniza.

¸Svet sato neradi sapuſtimo, ker ga v' ſvojo ſhkodo dolgo zhaſa vshivamo.

Kdor ſvet dolgo vshiva, ga je bolj pervajen. Torej na nizh drujiga ne miſli.

Kdor ſvet dolgo vshiva, ſi ſkos-nj vezhi ſhtrafingo saſlushi. Ne ve nizh drujiga govoriti.

Digitized by Google

Kdor ſvet dolgo vshiva, je k' vſim drugim rezhem neperpravniſhi. Torej nizh drujiga nezhe in ne sheli.

Navada ſe ukorenini; ſlepota oſlepi; terdovratnoſt konzha.

Pervizh. Kdor ſvet dolgo vshiva, ſe ga bolj pervadi, torej na nizh drujiga ne miſli.

Povejte mi, ljubi bratje! sakaj neki ſtarzhek vezhi del nerajſhi umerje, kakor pa mladenizh, sakaj je teſheje ſtariga kakor mladiga zhloveka k' ſmerti perpravljati? Starzhek ſe je s' shivljenjem, tako rekozh, bolj ſosnanil, in nezhe od ſmerti ſliſhati. Bolesni je bolj navajen, torej ne verjame, de bi ta vtegnila sadnja bolesen biti. Vidil je she vzhaſih, de ſo ſe drugi bolniki, ki ſo bili ſhe v' vezhi nevarnoſti, ſpet osdravili, in vſe take sglede na-ſe obrazha. Veliko je she preſtal, torej upa vſe preſtati. Is snamenj, po kterih drugi ſodijo, de ſe ne bo osdravil, on ſklepa, de ſe bo prav gotovo osdravil. Smert ſe mu je she velikrat perkasala, satorej ſe ji ne da vezh ſtraſhiti. Le to miſli, de ſhe ni doſti dolgo shivel, in de bo ſhe dalje shivel. Zhe ſi ne more veliko let obetati, ſi pa vſaj nektere leta, nektere meſze, in v' tem zhaſu tudi boljſhi sdravje in vezhi mozh obeta.

Le naravnoſt povejte: Ali je tak zhlovek, kteri je ſvet dolgo vshival, na-nj kaj manj navesan, ali ga kaj losheje sapuſti? Skuſhnjo, vpraſhajte, ona vaſ bo tega poduzhila. Ljubesen do bogaſtva je takrat nar gorezhniſhi, kadar ſi je she kdo velike kupe blaga nagrabil. Zhaſt nam je takrat nar bolj vſhezh, kadar ſi

Digitized by Google

je ne moremo vezh saſlushiti. Viſoke in shlahtne imena ſe ſhe le takrat prav bliſketajo, kadar jih she dolgo imamo.

Zhlovek ſe s' nizhemernoſti tega ſveta pòdomazhi, in jih ravno tako kakor ſvet, nerad in teshko sapuſti.

Drugizh. Kdor ſvet dolgo vshiva, ſi ſkosnj ſhe vezhi ſhtraſingo saſlushi; ne vę nizh drujiga.

„Kako boſh v' ſvoji ſtaroſti naſhel, vpraſha modri Sirah, kar ſi niſi v' mladoſti nabiral?“ Sirah. 25, 5.

„Kako lepo je, kadar imajo ſive glave dobro raſsojenje, in kadar ſtari ljudje ſvetovati snajo! kako lepo ſe poda ſtarim modroſt, in zhaſtitljivzam rasumnoſt in ſvèt! Starih krona je velika poſkuſhnja, in njih zhaſt je ſtrah boshji.“ Sirah. 25, 6. 7. 8.

Miſlite ſi pa, ljubi bratje, ſtariga poſvetnjaka, kteri ni po volji boshji, ampak po ſhegah tega ſveta shivel, in premiſlite njegov snotranji ſtan.

Miſlite ſi zhloveka, kteri ſe ni na ſvetu drujiga uzhil, kakor ſvetu dopaſti, in kteri drujiga ne sna, kakor po ſhegah ſveta shiveti, Njegov uk je bil uk greha, in njegova raſt v' uku, je bila raſt v' pregrehah. Persadeva ſi drugim dopaſti, navajen je, sa drugimi potegovati, vſe ſvoje dni v' nizhemernoſti potrati, in nikoli ſe ne ſpomni, de ima ſhe kak drug namen kakor tega, de bi med zhloveſhkimi otrozi prebival. Is mladiga ſo ga uzhili, po ſhegah v' druſhinah shiveti, ſe ne drugazhi kakor

Digitized by Google

drugi obnaſhati in veſti, mladoſt v' veſelji vshivati, sgodnje roshize tergati, in shaloſtno ſtaroſt prehiteti. On je tedej kakor lepa roshiza sraſtèl, in njegovo liſtje she na tla pada, in vene. Zhaſ ſe perblisha, v' kterim bi mogel ſam v' ſe iti, in ſe na pot v' vezhnoſt napraviti. Kako boſh v' ſtaroſti naſhel, kar niſi v' mladoſti nabiral?

On ne ve, kaj je, k' ſmerti perpravljati ſe, ker mu to nikoli mar ni bilo. Ne umé, koliko je potrebniga, de bi v' pokori umerl, ker je nikoli ni delal. Le to vé, kako hudo je ſvet sapuſtiti; kako hudo je grehu ſlovo dati, in kako grenko je, od vſiga ſe lozhiti. Kako boſh v' ſtaroſti naſhel, kar niſi v' mladoſti nabiral.

Goſpodovi ſlushabniki! bersh ga preuzhite, ako ga morete; naglo ſpreobernite ſ' ſvojimi nauki njegovo ſerze, ako je mogozhe; prez ga potegnite, ako je ſhe zhaſ, is blata njegovih ſtarih navad ino grehov! hitro ga perpravite, ako vam popred ne umerje, de bo otrok boshji, isvoljena duſha, velik ſvetnik.

Kako boſh v' ſtaroſti naſhel, kar niſi v' mladoſti nabiral? Kako boſh na ſmertni poſtelji naſhel, kar ſhe v' ſtaroſti niſi nabiral? Kako boſh v' vezhnoſti naſhel, kar ſhe na ſmertni poſtelji niſi nabiral?

Tretjizh: Kdor ſvet dolgo vshiva, je k' drugim rezhem neperpravniſhi, torej nizh drujiga nezhe in ne sheli.

Sveto piſmo naſ te ſtraſhne reſnize uzhi, de nekteri ljudje, niſo sa boshje kraljeſtvo.

Digitized by Google

Luk. 9, 62. Sveto pisma pravi, de so nektere posode jese (boshje), ktere so le k' pogubljenju perpravne. Rimljan. 9, 22.

Jest pa ves prestrashen vprasham, ljubi bratje! kdo ni sa boshje kraljestvo perpraven? — In Jesus Kristus mi odgovori, de nihzhe ni perpraven sa boshje kraljestvo, kdor svojo roko na drevo poloshi, pa se nasaj osira.

Jesus ne govori od terdovratnih grehnikov, kteri svoje roke ne poloshe na drevo, ampak po svojih hudih potih zlo do konza teko: Jesus govori od takih ljudi, kteri svojo nesrezho sposnajo, jo obshaljujejo, in sklenejo, po drugi poti hoditi; od takih govori, kteri dobriga ne obljubijo le s' besedo, ampak svoje roke res na drevo poloshe; kteri she svojih rok nasaj ne potegnejo, ampak se le nasaj osirajo; kteri nimajo ondi svojiga serza, kjer imajo svoje roke, kteri imajo roke na drevesu, svojo voljo pa kje drugje, kteri so s' truplam, kakor Israelzi v' pushavi, s' sheljami pa v' Egiptu per s' mesam napolnjenih lonzih, kteri se k' poboljshanju perpravljajo, pa se nad najdenimi sadershki prestrashijo, in se na sloshno pot nasaj osirajo, ki so jo mogli sapustiti. Nihzhe ni sa nebeshko kraljestvo, kdor roko na drevo poloshi, in se nasaj osira. Kdor hozhe s'-silo predreti in presekati, more serzhen vojshak biti; more biti stanoviten vojshak, ker bo le tisti svelizhan, kteri bo zlo do konza stanoviten.

Na daljej vprasham, kdo so neki posoda jese boshje, kteri so v' pogubljenje odbrani?

Digitized by Google

In ſvet apoſtel Paul mi odgovori, de ſo tiſti greſhniki, ktere je Goſpod doſti dolgo zhaſa *poterpeshljivo preterpel*, pa ſe niſo k' njemu ſpreobernili, ktere je velikrat klizal, pa ga niſo hotli poſluſhati, kterim je vſe dobrote ponujal, pa nad njegovo ſlushbo niſo imeli ne dopadenja ne veſelja. Tega, ljubi bratje! vam nezhem na daljej raslagati, ſej te nauke she ſami umete. ¸Srezhni ſte, zhe ſe vaſhe ſerze ſhe kaj zhuti, zhe vaſ ſtrah boshji ſhe ſkrivaj rani! Kdor je reſ tega ſveta, drujiga ne poſluſha ko ſvet; vſe ſovrashi kar ni tega ſveta, in reſnize naſhe ſvete vere, ktere mu njegovo prihodno neſrezho in naravnoſt shivo pred ozhi ſtavijo, ſo mu teshke in soperne. Kolikor dalje, kdo ſvetu ſlushi, toljiko neukretniſhi je sa Goſpodovo ſlushbo, toliko neperpravniſhi h' kraljeſtvu boshjimu. —

„Nihzhe nima pameti, nihzhe Boga ne iſhe. Vſi ſo saſhli, in ſe ſpridili. Nikogar ni de bi dobro ſtoril, le eniga ni.“ Rim. 3, 11. 12.

¸Slepota ima duha svesaniga, in oterpnoſt ſe ſerza polaſti, in ker naſ nesnane rezhi ne morejo mikati, torej nima v' ſvet samiſhljeni greſhnik nobeniga nagnenja k' poboljſhanju. Drujiga nezhe in drujiga ne sheli, kakor ſvet, na kteriga je smiraj navajen, in v' ſvoji smoti ſe tako dolgo meſha, ino klama dokler ga ſmert in maſhevanje boshje klamati puſtita.

Saſtonj ſe ſ' tem tolashite, de naſ bo ſvet le toliko zhaſa ſlepil, dokler ga bote mogli vshivati, in de bo ſmert, kadar pride, ſlehernimu smed vaſ ozhi odperla. Le ſ' prasnimi in

Digitized by Google

ſlabimi sheljami, de bi kdaj vezhno svelizhanje doſegli, ne bote take gnade boshje doſegli, ktera bi vaſ in vaſhe ſerze ſpreobernila. Goſpod je reſ greſhnikam shugal kteri ſvoje poboljſhanje zlo do ſmerti odlaſhajo, de jim bo ſvoje gnade kratil. In le premiſlite, ljubi bratje! kako Bog vezhi del ſ' takimi greſhniki ravna. Njih pregreſhno ſlepoto ſhe s' vezhi oſlepljenjam ſhtraſuje, Njih terdovratnoſt ſhe s' vezhi oterpnjenjam ſhtraſuje. Njih tema ſhe vezhi temo sa ſabo perpelje. Padez v' padez pomaga. Bresen v' bresen vlezhen. Vſaka ſtopinja je nisheji v' globozhino, v' kteri ſe sadnjizh sgube. Zhaſ jim smirej teshji ketine kuje. Pregreſhna navada je shelesna ſrajza. Kolikor dalje poboljſhanje odlaſhajo, toliko manj ſo sa-nj perpravni.

In v' sadnjo ſhtrafnigo, ktera njih neſpokornoſt sapezhati, jih ſmert prehiti, kadar ſo od Boga sapuſheni, in bres gnade boshje, in tedej je ſkorej nemogozhe de bi ſe ſpokorili. Ker je tedej Bog hotel ſvojo jeso in ſvojo mozh pokasati, je poſode jese s' veliko poterpeshljivoſtjo preterpel, ktere ſo bile k' pogubljenju perpravne. Ljubi bratje! kako ſtraſhne take sglede ſmo she morebiti ſ' ſvojimi ozhmi nad poſvetnjaki vidili! vidili ljudi kteri ſo bili she komej ſhe na ſvetu, ſvet je bil pa ſhe v' njih. Vidili ſmo ljudi, ktere ſo vſe miſli, vſe ſhege, vſe smote tega ſveta zlo v' grob ſpremile! ljudi! kteri ſo ſe ſ' tiſtim shaloſtnim opravkam is tega ſveta lozhili, kteriga ſo na gledaliſhi

Digitized by Google

tega ſveta delali. ¿Svet je gledaliſhe, pravi ſ. Avguſhtin, Bog pa gledavez.

Pa reſ, ljubi bratje! ſvet ni drujiga, ko gledaliſhe, na kterim ſe le shaloſtne sgodbe kashejo. Naprave drujiga niſo, ko ſlepljenje; obleke ſo slata pena; kar ſe gledati daje je le zhloveſhko smiſhljevanje in sapeljevanje ſerza; kar ſe govori je le smiſhljeno, sgodbe ſo prasne basni. ¿Slabe lampize pogaſnite, bote pa nizhemernoſt vſih rezhi vidili. ¿Svet je gledaliſhe, Bog pa gledavez. Miſlite na gledavza, kteriga ne morete ſlepiti. Uzhite ſe ſvoj opravek dobro opravljati, ſvoje delo dobro delati. Glejte na zilj ino konez in na is-hod vſih rezhi. ¿Svet je gledaliſhe, Bog pa pledavez. — — —

Vi pravite: Umreti je pazh ſtraſhno. Rad vam verjamem, de je ſtraſhno umreti; pa je ſhe veliko ſtraſhnejſhi, ko zhlovek more umreti, pa ſe vender k' ſtraſhni ſmerti ne perpravlja! ¿Straſhno je de zhlovek more umreti, pa ſe vender ſveta ne varuje, de bi ne bil ſ' ſvetam vred pogubljen. I. Kor. 11, 32. ¿Svet je od Boga she ſojen, in vi ga ſhe ljubite in ſe bojite s' njim vred v' pogubljenje obſojeni biti, deſiravno ga ljubite? Varite ſe, de ne bote s' njim vred vezhno pogubljeni! —

Digitized by Google

Oſmo premiſhljevanje.

Perprava k' dobri ſmerti.

„Oſkerbi ſvojo hiſho, ker boſh umerl, in ne boſh shivel.“ Isai. 38, 1.

Umerl boſh, kakor drugi ljudje, umri she pred ali potlej; ne boſh shivel, kakor drugi ljudje smirej ne shive. Torej oſkerbi ſvojo hiſho, ker ſi niſi ſveſt kdaj boſh umerl. Oſkerbi ſvojo hiſho, ker je ni imenitniſhi rezhi od ſmerti. Oſkerbi ſvojo hiſho, ker je ni teshji rezhi, kot je dobra ſmert. Oſkerbi ſvojo hiſho, ker ſe ne da nobena rezh manj popraviti kakor huda in neſrezhna ſmert. Umerl boſh in ne boſh shivel. Snaſh neſrezhne ſmerti umreti, in vſe sgubiti. Le enkrat boſh umerl, in kakorſhin boſh enkrat umerl, tak boſh zelo vezhnoſt. Ko bi mogel dvakrat umreti, bi pervo neſrezhno ſmert ſhe morebiti preterpel in popravil. Pa po ſmerti ni nobeniga popravljanja, kar je, to je, in to je vſe vezhne zhaſe. Sadnji dan vſe pretezhene dneve preſodi, in kdor hozhe vediti, kako ſi shivel in kaka vezhnoſt te zhaka, more vediti kako ſi umerl. —

Oſkerbi ſvojo hiſho, ker boſh umerl, in ne boſh shivel.

Per tej reſnizi bomo, kakor popotnik pred bresnam, kteri ſe naglo pred njim odpre, ſterme obſtali, perpravo k' ſmerti bomo tako pre-

Digitized by Google

mishljevali, kakor de bi nam bila ravno sdaj potrebna. —

Ker je smertna ura vedno negvishna, satorej je splohna perprava k' njej potrebna, *perprava namrezh nedolshniga shivljenja.* Kolikor blisheje smerti smo, toliko sosebnishi perprava je potrebna, *perprava namrezh skerbniga ajfra.* Kadar smert res pride, je nadnatorna perprava potrebna, *perprava namrezh k' sadnji gnadi boshji.*

Moj Bog, dodeli mi she luzh preden me senza smerti doide! bolan sim in sdravnika klizhem; reven sim in k' milosti hitim; mertev sim, in po shivljenji shihujem. Ti si sdravnik, ti si milost, ti si shivljenje. Jesus Nazarenski! usmili se me! (S. Avgushtin.)

Perva resniza.

Ker je smertna ura smiraj negvishna, satorej je splohna perprava k' njej potrebna, perprava namrezh nedolshniga shivljenja.

Spet rezhem, ljubi bratje! vsako minuto lahko umerjem, in lahko nesrezhne smerti umerjem. Torej morem k' smerti vedno perpravljen biti, in k' dobri smerti morem dobro perpravljen biti. Slehern smed nas se boji neprevidene smerti. Kaj pa nam ta strah pred neprevideno smertjo pomaga, zhe se pa sami shlimo neprevideno umreti? Se li ne pravi, neprevideno umreti, zhe se zhlovek she le takrat k' smerti sazhne perpravljati, kadar she shiveti

Digitized by Google

neha? zhe ſhe le takrat miſli, de bi vtegnil umreti, kadar she reſ umira? Dobra perprava k' ſmerti potrebuje zhaſa; k' imenitni perpravi ſe je treba truditi. Ta je naſh velki opravik svelizhanja, na kteriga moremo smiraj miſliti, in sa-nj vſe dni ſvojiga posemljſkiga popotovanja neprenehama ſkerbeti. V' tej saſtopnoſti je tedej reſ kar uzheniki pravijo, de je vſe shivljenje dobriga kriſtjana, vedno perpravljanje k' dobri ſmerti.

Kaj pa je, ſvoje shivljenje ſploh k' ſmerti perpravljati?

Svoje shivljenje ſploh k' ſmerti perpravljati, ſe pravi, na prihodnji zhaſ pridno miſliti, kterimu ſe ne moremo ogniti.

V' prizhijozhim zhaſu ſveto in varno shiveti, ker ſ' takim shivljenjem veliko hudiga ubranimo.

Pretezheni zhaſ pogoſtim premiſhljevati, ker lahko ſ' takim premiſhljevanjem marſikaj pretezheniga popravimo.

Pervizh. Priden ſpominj na prihodni zhaſ je potreben.

Ker je smed vſih perpomozhkov nar losheji perpomozhik nedolshnoſt ohraniti.

Ker je sa vſe ljudi nar mozhnejſhi perpomozhik.

Ker je per vſih ljudeh nar navadniſhi perpomozhik nedolshnoſt ohraniti.

Priden ſpominj na prihodni zhaſ je smed vſih nar losheji perpomozhik nedolshnoſt ohraniti.

TAYLOR INST.

Digitized by Google

Vſak zhlovek, bodi ſi kdor koli hozhe, ima doſti zhaſa, doſti mozhi, in doſti perloshnoſt ſe vezhkrat na ſmert ſpomniti.

Lahko ſzer rezhete; Viſozih reſniz ne morem premiſhljevati, ker ſo nad mojim umam. Ne morem dolgo moliti, ker nimam zhaſa. Poſtiti ſe ne morem ker ſim ſlabe nature. Ne morem nobene ojſtroſti na shivotu preſtati, ker ſim prebeteshin, in prebolehen. Samota ni same, ker moj ſtan ſili, med ljudmi v' velikim ſhumu shiveti. Vbogajme ne uterpim dajati, ker ſim ſam ubog. i. t. d.

Tega pa ne morete rezhi: Na ſmert ne morem miſliti, ker mi je pre ptuja. Na ſmert mi ni treba miſliti, ker me ne bo pokoſila.

Ako niſte neſpametni, vaſ vſe rezhi na ſmert opominjajo; vſe rezhi vam to miſel, zhe tudi vi nezhete, v' glavo vbijajo. Mertvaſhki svon kteriga tolikrat ſliſhite; pokopaliſha po kterih hodite; merlizhi, ktere memo vaſhe hiſhe noſijo, shaloſtne sgodbe, ktere ſliſhite. Vſe vaſ na ſmert opominja; ſolnze, ktero sahaja, in ktero marſikomu ne bo vezh ſijalo; nozh, ki ſe sazhne, in je sa marſikoga sadnja nozh; ſpanje, kteriga bo morebiti marſikdo vekomej ſpal. Vſe vaſ na ſmert opominja, muſhiza poſtavim, ktera okrog luzhi leta, in sgorí; roshiza, ktera zvete in svene; trava ktera ſtoji in ſe poſuſhi; luzh, ktera ugaſne. Vſe vſe vaſ na prihodnji zhaſ in na ſmert opominja, in vam natihama pravi: Oſkerbi ſvojo hiſho, ker boſh umerl, in ne boſh shivel.

Digitized by Google

Koliko dni in koliko ur miſlijo in miſlijo ſlushabniki tega ſveta na ſvoje dela in opravke! vi bi pa eno minuto na vezhnoſt ne miſlili? Shal mi je, rezhem ſ' ſvetim Avguſhtinam, shal mi je, ker ſim greſhil, in sato mi je nar bolj shal, de nad grehi malo shalujem. —

Pogoſten ſpominj na ſmert je sa vſe ljudi nar mozhnejſhi perpomozhik nedolshnoſt ohraniti.

Ta ſpominj pretreſe kralja na kraljevim ſedeshi, kakor ſiromaka per plugu. Ta ſpominj med ljudmi ne dela raslozhka, nikomur ne persanaſha, in taziga zhloveka nar bolj sbode, kteri ima na ſvetu ſkosi ſmert nar vezh sgubiti. Poſvetnjak, kteri na ſmert ne miſli, pravi ſvoji duſhi: *Moje ſ-hrambe ſo napolnjene, veſela bodi, pi in jej.* Pa more ſtraſhni glaſ ſliſhati: *Neumnesh! She nozoj bodo tvojo duſho od tebe hotli, in komu ſi ſkupej ſpravljal?* Hiſhe ſim sidal, pravi Salomon, in vinograde saſadil, meſta uterdil, in kraljeſtva goſpodoval; po mojih ſ-hrambah ſta ſe slato in ſrebro bliſketala; pevze in pevkinje ſim ſi napravil, in vſe zhloveſhke ſladnoſti vshival; pred mojim kraljevim ſedeshem ſo ſe plemenitniki in vojſhaki perklanjali, in mi vſe poſtreshbe radovoljno opravljali. Vſe, kolikor jih je pred mano shivelo, ſim preſegel, in tudi modroſt je bila s' mano, in ſvojim ozhem ſim vſe dovolil, kar ſo poshelele, in ſvojimu ſerzu niſim nobeniga veſelja odrekel. —

Kader ſim pa she posemliſko veſelje dolgo zhaſa mirno in bres perdershka vshival, ſim

Digitized by Google

vſe dela pregledal, ktere ſo moje roke ſtorile, in veſ trud, ko ſim ga per njih imel, in glej! vſe pod ſolnzam je bilo nizhemernoſt in revſhina, ino prasen nizh.

„Lej! ti ſi mojim dnevam kratko mero odmēril, in moje shivljenje je kakor nizh pred tabo. Sareſ, vſi shivi ljudje ſo sgol nizhemernoſt.“ Pſalm 38, 6.

Pogoſtin ſpominj na ſmert je smed vſih nar navadniſhi perpomozhik nedolshnoſt ohraniti.

Velikrat je ſama ta ſtrela nar terdovratniſhi greſhnike na tla pobila. Brumni ljudje gredo v' ſamoto, de ſmert premiſhljujejo, greſhniki ſe treſejo, in ſe ſterme oſirajo od kod ta ſtrela pride; mlazhni kriſtjani ſe sbude, in ſposnajo, de je treba reſnizhno rezhi reſnizhno premiſhljevati, ſkerbno delati, in varno dodelati. Kdor te ſtrele ne zhuti, je she mertev; defiravno ne vé; de je mertev, ker neha po duhu shiveti.

Sej ſe merlizhev le sato uſtraſhite, ker ſe ſami umreti bojite. Ptuji sgledi vaſ ſtore bojezhe, ker ſte v' ſtrahu, de bi to vaſ ne sadelo, kar vſak dan nad drugimi vidite. Pa ſe ſ' ſmertjo ſosnanite, ſe vam pa ne bo vaſh ſovrashnik sdela.

„Zhlovek prejde kakor ſenza, in je saſtonj nepokojin.“ Pſalm 38, 7.

Drugizh. V' prizhijozhim zhaſu je treba ſveto in bogabojezhe shiveti.

Zhlovek vezhi del tako shivi, kakor miſli; le takrat brumniſhi shivi, kadar hozhe bolj po kerſhanſko shiveti.

Digitized by Google

„Jeſt ſim ſe na ſtare zhaſe ſpomnil, in ſim vezh ſto pretezhenih let premiſlil. Po nozhi ſim v' ſvojim ſerzu miſlil, in ſam ſebe premiſhljeval“ Pſalm 76, 6. 7. In ljubi bratje! kaj ſim ſe is tega nauzhil? „Jeſt ſim rekel: Sdaj bom sazhel; to ſpremenjonje je delo rok nar vikſhiga.“ Pſalm 76, 11. O kaj ko bi ſe pazh to ſrezhno ſpremenjenje v' vſih ljudeh sgodilo! Ljubi bratje! ſpominj na ſmert vaſ more perganjati, de *bote s' grehi ſtorjeno ſhkodo poravnali, in ſe poſihmal greha varovali.*

¿Si koga na blagu in dobrim imenu poſhkodoval? ¿Smert ti vtegne perloshnoſt odvseti, de mu ne boſh mogel poverniti. Torej sdaj poverni, dokler ti je ſhe mozh poverniti.

¿Si dajal pohujſhanje? Odvsemi dano pohujſhanje s' dobrim sgledi, ſizer bo tvoja ſmert druge ljudi ſhe bolj pohujſhala.

¿Si v' jesi in ſovraſhtvu? ¿Smert te bo od tvojiga ſovrashnika vekomej lozhila, torej ſe ſhe ob pravim zhaſu ſpravita.

Imaſh kako hudo navado? Naſtopik hude navade je huda in neſrezhna ſmert; prehiti jo, to je sapuſti hudo navado.

¿Si v' blishnji pregreſhni perloshnoſti? V' ſmerti ne boſh ti nje sapuſtil, ampak bo ona tebe sapuſtila. Raji ſe sdaj is nje istergaj.

Ob kratkim, vſe bersh v' ſtran istrebite, kar vam ſmert nevarno dela, in ſrezhne ſe ſhtejte, zhe le toliko zhaſa perdobite, kolikor vam ga je potreba, de ſe pred ſtraſhnim neprevidenim dnevam obvarujete. Sapiſhite ſi ſmert tako rekozh na roke, na zhelo, in pred

Digitized by Google

ozhi. Njena podoba, ktero povſod vidite, vam bo ſvetovo velikoſt ſato smanjſhevala, ker na njem ni nizh ſtanovitniga in obſtojezhiga; ſvetovo veſelje bote smerniſhi vshivali, ker ſa njim kmalo shaloſt perdere; revſhine in nadloge ſvojiga ſtanu bote losheje terpeli, ker ſmete smiraj kaj boljſhiga upati. Njena podoba, pravim, vaſ bo ſpametovala, in ſmodrila, in zhe vaſ nekoliko zhaſa s' shaloſtjo napolnuje, vaſ ho pa v' drugim zhaſi ſ' pravim, ſtanovitnim veſeljem, in ſ' ſvetim upanjem navdajala. „Modrih ſerze je, kjer je shaloſt, neſpametnih ſerze je pa, kjer je veſelje.“ Pridgar. 7, 5.

Kako bi bilo neki takimu zhloveku mozh kaj hudiga ſtoriti, kteri rabeljna ſa ſabo vidi? In kako bi ſe neki dal tak zhlovek v' ſmerten greh sapeljati, kteri ima ſmert vedno pred ozhmi? . . . Pazh ref! le neſrezhne minute naſ v' greh sapeljujejo, v' kterih nizh ne miſlimo; ali pa je tak greſhnik poſhaſt smed vſih greſhnikov. Preden kdo tebe moj Bog! tako slo posabi, more poprej ſam ſebe posabiti; le neumnesh ſvojo duſho savoljo kratkiga meſeniga veſelja vezhnimu pogubljenju isdaja.

Ljubi bratje, poſihmal ſe per ſlehernim delu, ki ga delate, tako le vpraſhajte: Ali ga bom v' ſmerti veſel ali ne? Ali mi bo shal, de ſim to in to ſtoril? Ali me bo preſtraſhilo, ali pa bom savoljo njega lahko odgovor dajal?

Po tem uku ſe v' vſim ſvojim djanji in nehanji ravnajte. Sakaj bi ſi ſvojo rajtingo, ktera je she ſzer preteshka, ſhe le vſak dan tesheje delali? Sakaj bi kaj taziga delali, kar

Digitized by Google

veſte; de vaſ bo grevalo? Sakaj bi tak ſtrup pili, od kteriga veſte, de ljudi mori? Vſako ſtopinjo, ktero ſhe po tami delate dobro preſojujte, ali vaſ v' kako ſkrito jamo pelje, ali ne. Nobeni mreshi ne upajte, ki jo od delezh vidite, zhe tudi, menite, de bi jo lahko raſtergali. Vabnikov nikar ne poſluſhajte, kteri vaſ v' ſkrite saderge vaſhiga ſovrashnika vabijo. „Stori tedaj moj ſin! kar pravim, in reſhi ſam ſebe. Ne perpuſti ſvojim ozhem ſpanja, in ſvojim trepavnizam dremanja. Istergaj ſe is rok kakor mlada ſerna, in kakor ptiza is ptizharjeve roke.“ Pripov. 6, 3. 4. 5.

Svet naj ſe ti savoljo tvoje bojezhnoſti poſmehuje, kakor, dokler, in kolikor hozhe; in v' ſmerti ga popraſhaj, sakaj poſvetnjak tako teshko umerje, in sakaj mu je ſmert tako ſtraſhna? Ti ſi lahko bojezh, ker jih je she toliko v' pogubljenje ſhlo. Moder ſi ako ſe popred perpravljaſh, ker v' toliki nevarnoſti niſi nikoli prevezh obvarovan. Ako ſe hozheſh poboljſhati, moreſh bolj varno in bolj na tanko shiveti, in ako hozheſh ſrezhne ſmerti pravizhnih umreti, ſe moreſh poboljſhati.

Tretjizh. Pretezheno shivljenje je treba velikrat porajtovati, in pobotovati.

Delaj rajtingo ſam ſ' ſabo ſkosi vſakdanje in tanko ſpraſhevanje ſvoje veſti.

Delaj rajtingo ſ' ſvetam, ſkosi lep red v' ſvojih opravkih.

Delaj ſoſebno s' Bogam rajtingo, ſkosi zhiſto in odkritoſerzhno ſpoved.

Digitized by Google

Tvoja veſt je dolgo, ſhiroko in smedeno polje, ktero ſe ne da naglo istrebiti, obdelati, in obrodovititi; slo ſe golfaſh, ako meniſh, de boſh kako delo dobro dodelal, kteriga niſi vajen.

Vſaj vſak vezher, preden ſpat greſh, preiſhi ſvojo veſt, in jo ispraſhuj. Delaj s' njo tako ojſtro, kakor bo ona na ſmertni poſtelji ſ' teboj delala. Vpraſhaj jo bres persanaſhanja, kaj in koliko ti ima ozhitati. Spanje je ozhitna podoba ſmerti; ji pot perpravlja, je kratka ſmert, in ſlednji dan marſikomu vezhna ſmert. Oh! kaj bo, zhe ſe nikoli vezh ne sbudim is ſpanja? zhe ſe ſhe le v' vezhnoſti prebudim, zhe bodo ſhe to nozh, deſiravno ne vem kdaj, mojo duſho od mene terjali? Kakſhin bom pred Boga priſhel? kako mu bom rajtingo dajal?

Zhe ſe pa, poſtavim, po miloſti boshji sjutraj ſpet sdrav sbudiſh, je ta miloſt sa-te gnada, je dar boshji, od kteriga boſh mogel kdaj rajtingo dati. Dan tedaj, kteriga ſhe sdrav doshiviſh, tako perzhni, kakor bi bil sadnji dan tvojiga shivljenja. Sej veſh, de je ta dan lahko sadnji dan tvojiga shivljenja, in miſli ſi, de ſe ti sadnji dan ſhe ravno tako ne bo sadnji sdel v' tvojim shivljenji, kakor ſe ti danaſhnji dan ne sdi. —

Oſkerbi tudi ſvojo posemljiſko hiſho, kolikor jo moreſh, ker na ſmertni poſtelji smedeni zhaſni opravki velikrat tudi veſt smeſhajo, in ſtore, de bolnik manj na duſho miſli, in de mu je, kakor Marti sa vſe mar, le sa edino

Digitized by Google

potrebno pa ne. Previden zhlovek ſe k' vſimu perpravlja, kar bi ga vtegnilo sadeti. In kaj te bo bolj gotovo sadelo, kot ſmert? Ne puſti ſvoji shlahti, ſe zhes-te pertoshiti, de niſi vſiga poravnal, in de ſe kaka rezh bres tebe zlo poravnati ne da. Teſtamenta nikar tako dolgo ne odlaſhaj, de bi ga ſhe le takrat is tvojih sadnjih beſedi ugibali, kadar ti je she duſha na shnablih! in de bi ſe potler tvoji erbi med ſabo toshevali, ſe nad tabo jesili, in te kleli. ‚Stori ſvoj teſtament, pravi ſ. Avguſhtin, dokler ſi ſhe sdrav, dokler ſi per pameti, dokler ſi ſhe ſvoj. V' bolesni ſe boſh dal s' perlisovanjem in shuganjem premotiti. Na sadnjo bolesen nizh ne odlaſhaj, ker ti bo ona she ſzer doſti opravkov ſ' ſabo perneſla. „Hvali Boga v' vſih rezheh, dokler ſhe shiviſh, hvali ga, dokler ſi shiv in sdrav, zhaſti ga, in hvali ſe s' njegovim uſmiljenjem.“ ‚Sirah 17, 27.

Pogoſtim, zhiſto in sgrevano ſe ispoveduj. Ispoveduj ſe *pogoſtim*, de boſh ſvoj duſhni ſtan ſposnal, in poboljſhal, de bo gnada ſvetiga sakramenta pokore v' tebi mozhnejſhi, in de bote pogoſtna ſpoved in pokora tvoje grehe bolj gotovo isbriſale. Ispoveduj ſe *zhiſto in sgrevavo*, zhe ni tvoja ſpoved zhiſta in sgrevana, je nov greh, je ſkrit ſtrup, in k' tvojimu pogubljenju. Moj Bog! kako slo perpomorejo odlaſhane, in ſlabo opravljene nevredne ſpovedi k' neſrezhni ſmerti! Kdor ſe o pravim zhaſi preſkerbi, v' ſili gotovo tolashbo dobi; in kdor v' sdravji ſvoje rezhi s' Bogam prav in odkritoſerzhno dela, tega Bog ob zhaſu nadloge ne more sapuſtiti.

Digitized by Google

Vſaka ſpoved more biti tvoja sadnja ſpoved; to je, vſaka more biti *tako zhiſta in sgrevana*, kakor bi ne mogel nobene vezh upati, *tako popolnama*, de ti je ſhe zlo na ſmertni poſtelji ne bo treba popravljati. Vſaka ſpoved naj bo *tvoja sadnja* ſpoved, de ſe ſvojih ſtarih grehov ſpomniſh, kteri ſpominj ti je zlo potreben, de prekletſtvo vezhniga Boga od ſebe odverneſh. S' vſako ſpovedjo moreſh ſtaro shivljenje ſkleniti, in kakor s' njo ſtariga greſhivſhiga zhloveka ſlezheſh, tako moreſh noviga zhloveka oblezhi, kteri po boshji volji shivi.

Druga reſniza.

Kolikor blisheje ſmerti ſmo, toliko bolj je ſoſebna perprava k' njej potrebna, perprava namrezh ſkerbniga ajfra.

Terdni ſklep je le savoljo kaj prihodniga. Na ſmertni poſtelji tedej ſklep ni drusiga, kakor prasne shelje, in tako rekozh, sadnje pojemanje naſhe veſti.

Sdaj ljubi brat! sdaj ſe moreſh preſkerbeti, sdaj ſi she moreſh tiſte rezhi napraviti in jih perpravljene imeti, ktere miſliſh na dolgo in naglo pot ſ' ſabo vseti. Oſkerbi ſvojo hiſho. Brumno, bogabojezhe shivljenje je tedaj kakor ſim sgorej rekel, perva perprava k' dobri in ſrezhni ſmerti. Brumno shivljenje te pa ſhe ne svelizha, zhe niſi zlo do ſmerti brumen, in zhe bogabojezhe ne umerjeſh. Perprava v' ſmerti

Digitized by Google

je tedaj ravno tako slo potrebna, in moresh so sebno na-njo porajtati, in sa-njo skerbeti.

Blishnja perprava k' smerti pa sosebno v' tem obstoji:

De prejmesh, kar samore kristjan prejeti.

De storish, kar je kristjanu storiti.

De terpish, kakor more kristjan terpeti.

Morebiti se ti tako govorjenje presgodnje sdi, morebiti menish, de bi se ti moglo she le na konzu tvojih dni od takih strashnih rezhi govoriti.

Tako jih je gotovo veliko nekdaj s' tabo vred mislilo, in sdaj so v' vezhnosti, in svojo smoto bres tolashbe objokujejo. Takrat so jim mogli duhovni govoriti, kadar niso vezh slishali; takrat jih uzhiti, kadar niso vezh umeli; takrat jim serzhnost dajati, kadar se niso vezh zhutili; takrat jih k' smerti perpravljati, kadar je njih ura she odbila.

Ali hozhesh njih nesrezhe deleshen biti? Kadar bolesen smiraj hujshi perhaja, moresh she k' smerti perpravljen biti, in takrat ni zhasa, de bi se she le k' njej perpravljal.

Ino tudi vi bodite perpravljeni, pravi nash svelizhar. On ne pravi, perpravljajte se, ampak, bodite she perpravljeni. Ti moresh nevarnost prehiteti, ako hozhesh, de ne bo ona tebe prehitela. Zhe ti bo v' smerti spodletelo, ti bo le enkrat spodletelo, torej se k' njej perpravi kolikor boljshi se moresh, de ti ne bo spodletelo.

Ljubi kristjan! dobro vesh, kaj samore kristjan na smertni postelji v' tolashbo, mozh

Digitized by Google

in svelizhanje prejeti, pa tudi moresh vediti, *kdaj* in *kako* more vse te perpomozhke prejeti.

Deslih imajo sveti sakramenti svojo mozh sami od sebe, pa vender v' nas le toliko sadu obrodé kolikor in kakor smo k' njim perpravljeni in s' njimi vred delamo. Torej jih moremo vselej o pravim zhasi sheleti in prejeti. *O pravim zhasi*, pravim, dokler smo she per sdravi pameti, ker sveti sakramenti per pol mertvim, in nevednim zhloveku ne rode praviga sadu. *O pravim zhasi*, ker se slab bolnik ne more k' njim tako perpraviti, kakor se je treba. *O pravim zhasi*, ker snajo bolniku po boshji milosti tudi k' telesnimu osdravljenju pomagati.

Ali je vrasha, ali je bresboshnost in hudobija, kadar bolnik prejemanje svetih sakramentov tako dolgo odlasha, de se she dusha na pot v' vezhnost napravlja? Ali ni per bolniku, kteri od previdenja slishati ne more, ali pa svete sakramente smiraj odlasha, ali ni per takim bolniku nobeniga usmiljeniga in bogabojezhiga Samaritana, kteri bi ga is usmiljenja nad njegovo dusho, na njegovo dolshnost, na njegov pfid, in na njegovo nevarnost spomnil? Kaj noben priden in zhastivreden Levit k' njemu ne pride, kteri bi sgubljene ovze v' Israelu iskal, in jo nasaj k' zhedi pernesil? . . . Ti moresh tedej o pravim zhasi vediti, de je od bolnika na smertni postelji malo prida upati, in de drugim ljudem ne dash dobriga isgleda, in de ne umerjesh kakor dober kristjan, zhe te morejo k' nar svetejshim, k' nar boljshim, in k' nar potrebnishim rezhem, namrezh k' pre-

Digitized by Google

jemanju ſvetih sakramentov dolgo profiti, ſiliti, in tako rekozh golſati.

Zhe ſe tvoja duſha sheli ſrezhno is tega ſveta lozhiti, more tudi ſkerbeti, de boſh sadnjo popotnizo s' vezhim ajſram, s' vezhi ljubesnijo in s' vezhi poboshnoſtjo kakor kdaj prejel. Torej bo tvoja duſha ſ' ſvojim ſodnikam, dokler je ſhe tvoj Ozhe, v' ljubesni in saupanji govorila, mu s' shaloſtjo ſvoje gubé, ali pomankanje rasodela, ga na njegovo uſmiljenje, ktero ji je ſhe pred ozhmi, ſpomnila, in ga sa vſe prejete dobrote sahvalila; mu ſvoje nadloge potoshila, in ſe s' njim od tega pomenila, kar je ſhe zhaka. Njegovo laſtno kri, ſ' ktero je sasnamnjana, mu bo na ſebi kasala mu njegovo ſmert in njegov krish kakor ſvoje reſhilo pred ozhi ſtavila, ga na njegove terdne obljube ſpomnila, ona ſe bo per njem ſama sa-ſe dobro potegnila, ker ga bo profila, de bi bil njeni ſrednik, beſednik, in odreſhenik. Ljubi kriſtjani! vam ne morem popiſati, in povedati, kaj bruinna duſha v' teh okolſhinah ſ' ſvojim svelizharjem govori, kteri je njeno shivljenje in upanje; pa le to vam rezhem, kar shelim kdaj v' otrozhjim saupanji in s' velikim ſpoſhtovanjem ſtoriti. Ah! vſaki dan lahko to ſtorim, kar shelim takrat ſtoriti; ali pa vſaj enkrat to tako ſtorim, kakor shelim takrat sadnjizh ſtoriti? — — —

Ljubi brat! mi duhoven porezhe, prejmi preſveto telo in preſveto kri Goſpoda naſhiga Jesuſa Kriſtuſa; prejmi Jesuſa, kteriga ſi popred v' hrano ſvoje duſhe prejemal, sdaj ga pa prejmi v' popotnizo na tvoji poti is tega zhaſa, ki minu-

Digitized by Google

je, v' vezhnoſt, ktera ſe sazhenja. Pomiſli, kolikrat je she ta Jesuſ, ki je Bog in zhlovek ſkupej, k' tebi priſhel, in kako prijasno je toliko let ſ' tabo ravnal. On naj ti bo tedaj tvoja popoſniza, kakor je tudi tvoj ſodnik. Gnado in miloſt naj ti ſkashe, kakor ſi pred njim saſlushil.

¿She vezh. ¿Svet Jakob pravi: „Je kdo bolan med vami, naj poſhlje po zerkvene maſhnike. Oni naj molijo nad njim in naj ga pomashejo s' oljem v' imeni Goſpoda. Verna molitev bo bolnika osdravila, in Goſpod bo dal, de mu bo boljſhi, in ako je v' grehih, mu bodo odpuſheni.“ Jak. 5, 14. 15.

Torej more ſam bolnik, ako mu je ſhe mogozhe, po zerkvene maſhnike poſlati; more njih molitev ſ' ſvojo vero ſpremljati, in od tega sakramenta sdravje trupla in duſhe upati, in ſzer toliko terdnejſhi upati, kolikor bolj je perpravljen Goſpod-Bogu ſvoje shivljenje in ſerze v' dar perneſti. Kdor tedej ſveto poſledno olje zlo do sadnje minute odlaſha, ali pa ga le sato prejme, ker ſe mu ravno nakljuzhi, nima praviga sapopadka od njegoviga dobriga ſadu, ali pa miſli, de bo ſveto olje bres bolnikove pripomozhi ravno tak dober ſad rodilo.

Drugizh. Kaj je kriſtjanu ſhe verh tega na ſmertni poſtelji ſtoriti?

¿Se more popolnim, in vſiga v' preſveto voljo boshjo isrozhiti.

Ta dar ſvoje volje ſmo kar ſtvari boshji vſigamogozhnoſti, in kar greſhniki boshji pravizi dolshni. Reſ velikokrat pravimo: sgodi ſe,

Digitized by Google

moj Bog! tvoja preſveta volja; ali je pa naſha volja tudi njegova, ali ne shelimo, de bi bila boshja volja ravno taka, kakorſhna je naſha? Mi ſmo Bogu podloshni, ker nam ni na sbiranje dano, podloshnim ali nepodloshnim biti, kakor svesana shivina, ktera le sato sa zhlovekam gre, ki jo pelje, ker ſvoje mozhi vezh ne more nuzati.

Naſhe ſerze ſhe more proſto biti, in ſvoja proſtoſt ſ' tem na snanje dati, de tudi mi shivljenja vezh nozhemo, zhe nam ga ni Bog vezh odlozhil, in de ſe tudi ſmerti ne branimo, zhe nam jo je previdnoſt boshja she namenila.

Kriſtjan more s' nepremakljivim saupanjem na boshjo neſkonzhno miloſt upati. To saupanje ſe nikjer tako prav ne perleshe, kakor na ſmertni poſtelji, kjer ſe she ſpolnovati sazhne. To upanje, ki je bilo v' shivljenji nekoliko ſtrahovito, more biti na ſmertni poſtelji terdno in ſtanovitno. Takrat naſ bo Bog veliko manj sapuſtil, kakor pa mi njega. V' tiſti uri she Boga najdeſh, de ga le najditi sheliſh: ‚Spomni ſe na-me v' ſvojim kraljeſtvu, de kaj kmalo k' meni pride.

Ljubi bratje! kako dobro vam dene, kadar vzhaſih kaziga umirajozhiga kriſtjana ſliſhite, de takrat ko od ſveta ſlovo jemlje, veſ ſvet sa samero savoljo pregreh, in ſvojiga pohujſhanja proſi, de ſvoje ſovrashnike po lepim imenu prijatlov klizhe, in jim reſ vſe is ſerza odpuſti, kakor sdaj reſnizhno in ſerzhno sheli, de bi mu nebeſhki Ozhe njegove pregrehe odpuſtil! Kako ſe vam ſerze topi, kadar vidite ſpo-

Digitized by Google

ſhteniga ozheta ali brumno mater, de pred ſvojim lozhenjem is tega ſveta ſvoje otrozhizhe k' ſvoji ſmertni poſtelji poklizheta, in jim nauke naſhe ſvete vere in kerſhanſko shivljenje ravno tazhaſ perporozhata, kadar ſe tako perporozhanje otrok savoljo njih shaloſti nar raji prime; in de ſvojim otrokam kakor Jakob ſvojim otrokam in vnukam, ſvoj sadnji shegen, in kakor Tobija ſvojimu ſinu neposabljivo povelje dajeta, de naj ſe Boga veſ zhaſ ſvojiga shivljenja boje. Kako dobro in lepo je, zhe kriſtjan ſam od ſebe sa vſe gnade odpuſtkov, ktere naſha mati katoljſhka zerkev umirajozhim bolnikam deli, ponishno proſi, in jih k' ſvojimu duſhnimu troſhtu sgrevano prejme!

Kako lepo je, zhe bolnik okrog ſebe ſtojezhe ljudi nameſt ſols, kterih ſe ne morejo sdershati, le to proſi de bi ga v' ſvoje proſhnje in v' ſvoje molitve ſklenili, in zhe sa dobrote, sa ktere ſe mu kdo hozhe sahvaliti, nobene druge hvaleshnoſti nozhe, kakor kratke molitvize sa njegovo duſho! Oh! pravizhni umerje v' ſvoji pravizhnoſti. Pravizhni umerje, in nihzhe ſi tega k' ſerzu ne vsame? —

Tretjizh. Kako more kriſtjan ſvojo bolesen terpeti, ktera smiraj hujſhi perhaja?

Pravizhniga kriſtjana ni treba uzhiti, kako mu je bolesen terpeti, ſej jo v' djanji po kerſhanſko terpi; on tega nar ſerzhniſhi sheli, de bi ſhe na tem ſvetu vezhni boshji pravizi sadoſti ſtoril, Bogu je hvaleshen, zhe ga njegovo krono tukej popolnim dodelati puſti, njegove bolezhine, ktere s' Jesuſovim terpljenjem ſklepa,

Digitized by Google

ſo mu le dobizhek, le venzi njegoviga premaganja in ſtopinje k' njegovimu kraljevimu ſedeshu, h' kterimu sheli kmalo priti.

¸Slabiga kriſtjana pa uzhi, kakor hozheſh, on bo ſvoj krish vender le kakor ¸Simon is Zirene, perſiljen vlekel; ne bo ſvoje volje v' boshjo voljo vdal, in ne bo nikogar s' ſvojim sgledam boljſhal; le takrat bo nehal nepoterpeshljiv biti, kadar bo shiveti nehal. Zhe ga tudi duhoven uzhi kolikor more, de bi mu ſerze umiril, ga po kerſhanſko in poterpeshljivo terpeti nauzhil, in de bi ga poduzhil, koliko ſi bo s' poterpeshljivoſtjo v' terpljenji pred Bogam saſlushil; pa vender kaj bo neki per takim zhloveku opravil, kterimu she v' shivljenji ni bilo mar, ne sa saſlushenje pred Bogam, ne sa poterpeshljivoſt. Duhoven bo s' shaloſtjo gledal kako ſi tak neſrezhen zhlovek perloshnoſt saſlushenja odſekuje, nov ogenj maſhevanja sashiga, in ſi zlo v' pokori nove ſhtrafinge ſlushi. Kdor jarm v' shivlenji od ſebe mezhe, ali pa le perſiljen vlazhi, ga tudi v' ſmerti ne bo rad in voljno noſil.

Torej sdaj oſkerbi ſvojo hiſho, v' malim sazhni terpeti, de boſh kdaj mogel veliko terpeti. ¸Svojo duhovno ſrezho ſkorej ravno tako uterdi, kakor ſvojo zhaſno ſrezho uterjujeſh. „Poprej ſvoje delo sunej opravi, in sveſto obdelaj ſvojo njivo, de boſh potlej ſvojo hiſho sidal.“ Pripov. 24, 27.

Poſkuſi, zhe moreſh majhine bolezhine terpeti, de boſh kdaj ſmertne bolezhine losheje terpel, in sdaj ſe s' Bogam tako ſkleni, de te

Digitized by Google

ne bo mogla nobena ſtvar od njega in od njegove ljubesni lozhiti.

Tretja reſniza.

Kadar ſmert pride, je ſhe zhesnatorna perprava k' ſmerti potrebna, perpravа namrezh k' sadnji gnadi.

Nikar ne miſlite, ljubi bratje! de je dobra ſmert le ſamo v' vaſhih rokah, v' vaſhi oblaſti, de jo le ſ' ſvojim brumnim shivljenjem, in s' reſnizhnim tèrdnim naprejvsetjem sadobite. K' dobri ſmerti je ſhe nar potrebniſhi ſoſebna gnada boshja, ktera vaſ ſpremlja, podpira, in vaſ Bogu sveſte, in v' dobrim zlo do ſmerti ſtanovitne ſtori. Sadnja gnada ſtanovitnoſti je mati dobre ſmerti, ta is une kakor jabelko is dreveſa iſraſte; tode taka gnada je nad naſho mozhjo, nad naſhim saſlushenjem, in ſoſeben dar boshji.

Ona v' naſ vſe ſtori, naſha dolshnoſt je pa s' njo vred delati, kadar jo imamo in jo sadobiti kadar je potrebujemo; ſ' zhim jo pa samo remo sadobiti? s' sgodnjo in pogoſtnjo molitevjo, de bi nam jo Bog dodelil, s' svelizhaſkim in modrim ſtraham, de bi je savoljo ſvoje saniker noſti ne sgubili, in sadnjizh s' ſerzhnim saupanjem, de naſ ona v' ſmerti ne bo sapuſtila, zhe le mi popred radovoljno Boga ne sapuſtimo.

Pervizh. Sa veliko gnado sadnje ſtanovitnoſti moremo Boga sgodej, o pravim zhaſi in vedno proſiti.

Digitized by Google

Ko bi ne bilo k' dobri ſmerti drujiga treba, kakor ſvete sakramente prejeti, britko martro v' roke vseti in kuſhevati, brumno sdihovati, kake lepe molitve sa duhovnim moliti, dobre miſli in shelje rasodevati, bi bil malo kteri zhlovek per ſmerti v' nevarnoſti, in perpravljenje k' ſmerti bi bilo grosno lahko. Ali pa nebeſhko kraljeſtvo le tako ſilo terpi? Ali ſrezhna vezhnoſt le tak trud od naſ hozhe imeti.

Dobro umreti, ljubi bratje! ſe pravi v' gnadi boshji umreti, ſe pravi, s' reſnizhno sgrevanim in nad grehi ſtertim ſerzam umreti, ſe pravi, umreti kakor ſovrashnik hudiga ali greha, kteriga zhlovek zhes vſe ſovrashi, in umreti kakor prijatel preſvetiga Boga, kteriga zhlovek zhes vſe ljubi. Taka notranja perprava pa ni per nikomur gotova; per nekterih je ſila teshka, per nekterih ljudeh ſkorde nemogozha.

Jeſt ſhe dalej grem. Stanovitnoſt v' dobrim zlo do ſmerti je ſoſeben dar gnade boshje, kteriga Bog ſhe nar vezhim ſpokornikam ni dolshan, in kteriga lahko nar bolj pravizhnim ljudem odrezhe. — — O nesapopadljive, pa vender zhaſti vredne ſkrivnoſti naſhiga Boga. „Tvoje ſodbe ſo globok bresen.“ Pſ. 35, 7.

Is te reſnize, ljubi bratje! ſe morete pa le tega uzhiti, kako ſerzhno, kako ponishno, in kako ſtanovitno ſte dolshni Ozheta vſiga uſmiljenja vſak dan in vſako uro sa to sadnjo gnado ſtanovitnoſti profiti in profiti. Profite Boga sa to gnado *ſerzhno*, ker je tako imenitna, profite sa-njo *ponishno*, ker je niſte saſlushili, in profite sadnjizh sa-njo *ſtanovitno*, ker nam je Bog

Digitized by Google

obljubil, de ſe bo dal ſproſiti, in tako rekozh perſiliti. ¿Sej naſ je on uzhil proſiti, nam je ukasal ga s' ſveto nadlego nadlegovati, in ga tako rekozh ſiliti; nam je ſhe zlo rekel: Uſliſhal vaſ bom, in vam ſvoje ozhetove roke ne bom umaknil, zhe me bote is zeliga ſerza iſkali. —

Miloſt tedaj, o Goſpod! in gnado dodeli meni neſrezhnimu greſhniku sdaj in ob ſmertni uri! ¿She takrat, kadar ſim te rasshalil, mi niſi ne miloſti ne gnade odtegnil, dodeli mi tedaj obe tudi sdaj, kadar ſvoje grehe obshalujem.

Zhe pa ſhe dolgo v' ſvetoſti preshiveno shivljenje ni gotov porok ſrezhne in ſvete ſmerti, kako ſi pa hozhe umirajozhi greſhnik to velko in ſoſebno gnado in dobroto obetati? Ali ſi bo savoljo sgleda ſvetiga Disma, deſniga rasbojnika, upanje delal?

¿Sej je naſh svelizhar tudi merlizhe oshivljal, sakaj tedaj tak greſhnik ne upa, de bo po ſvoji ſmerti prez ſpet k' shivljenju obujen? —

Drugizh. Modro in svelizhanſko ſe moremo bati, de bi sadnje gnade ſtanovitnoſti is laſtne sanikernoſti ne sgubili in od ſebe ne odvernili.

¿Sleherni smed naſ ſe more bati. ¿Svetniki ſo ſe savoljo tega bali, in mi ſe moremo ſhe bolj, ko drugi, bati. Naſh ſtrah je tedej moder, in naſ umodri, zhe naſ na-ſe pasniſhi, proti Bogu poboshniſhi, in sa svelizhanje ſkerbnejſhi ſtori. ¿Se uzhimo na nevarni poti na vſako ſtopinjo gledati in naſ vſaj ſtrah zhujezhe ſtori, zhe naſ ſhe ne more ljubesen ſkerbnih ſtoriti.

Torej iſhemo pomozhi per Bogu ſkosi proſhnjo tiſtih ki ſo pred njim veliko vrednishi in prijetnishi kakor pa ſmo mi, in kterſh proſhnja nam uterjeno upanje dela. Nar pred ſe obernemo k' Materi miloſti sato ko ſmo greſhniki, in revni in ſlabi Evini otrozi. V' ſvojih nadlogah jo na pomozh klizhemo in shugamo, de bi nam ſvoj shegnan Sad po tem revnim shivljenji pokasala, in ſe naſ v' shivljenji in v' ſmerti uſmilila. Taka ſerzhna proſhnja do prezhiſte Devize Marije je ſvetim zerkvenim uzhenikam snamenje isvoljenja, in ſrezhne ſmerti.

Smo ſi tudi ſvetiga Joshefa, shenina Marije, in Jesuſoviga rednika v' poſebniga patrona ſrezhne ſmerti isvolili; ſvojo sadnjo uro mu vſak dan perporozhamo, in miſlimo tudi v' sadnjim sdihleji per Jesuſu, Marii, in ſvetim Joshefu pomozhi iſkati.

Smiraj pomnimo ſvetiga arhangela Mihela, varha vojſkujejozhe zerkve, in ga proſimo, de bi naſ v' sadnji vojſki ne sapuſtil, de ne bomo ſtraſhni ſodni dan pogubljeni.

Imamo ime kaziga poſebniga ſvetnika, sato de bi bil tiſti ſvetnik naſh sgled v' shivljenji ino naſh beſednik v' ſmerti. Ob kratkim, mi bi radi ſvojo ſlaboſt ſ' ptujo mozhjo nadomeſtili, in per premagajozhi zerkvi pomozhi iſhemo, de bi nam bil prihodni ſodnik gnadljiv in miloſtljiv. Tako naſ zerkev uzhi, tako ſo vſi pravoverni kriſtjani delali, k' temu naſ ſila in ſpominj naſhe revſhine perganjata. —

Digitized by Google

Is tega namena dajemo vzhafih kaj vbogajme, dajemo sa ſvete maſhe, kake ſpokorne dela delamo, smiraj kake navadne molitvize molimo, vedno k' Bogu sdihujemo, sato de bi namrezh dobro ſmert, ſrezhno ſmertno uro, in sadnjo gnado ſtanovitnoſti v' dobrim od Boga isprosili.

Tretjizh. Moremo upati, in ſi ſveſti biti, de naſ Bog na ſmertno uro ne bo sapuſtil, zhe le mi njega poprej ne sapuſtimo.

Bres tega upanja bi nam grevinga nizh ne pomagala, in naſh ſtrah bi naſ kakor Kaina in Judesha v' obupanje ſpravil. Naſha nadloga naj bo velika kakor hozhe, mi vender nad miloſtjo boshjo nobene minute ne zviblamo. Vemo, kdo naſ samore osdraviti, in vemo, kakſhin je Bog proti nam. „Lej! Goſpod! ta, kteriga ti ljubiſh, je bolan.“ Janes 11, 3. Nimam sa kaj nad tvojo ljubesnijo zviblati, sakaj bi ſe pa na tvojo pomozh ne sanaſhal? Nad ſabo najdeſh urshah, nad mano pa perloshnoſt uſmiljenja. Tvoje ſerze, tvoja kri, tvoja ſmert mi je saſtava mojiga upanja, in tvoje ſtrele ſo le sa terdovratnike perpravljene, kteri tvojo ljubesen in tvojo jeso sanizhujejo. Zhe me tudi umoriſh, vender ne bom nehal na-te upati, ker me ravno tako lahko ſpet k' shivljenju obudiſh, kakor lahko Abrahamu otroke is kamenja uſtvariſh. „Samore mar mati na ſvoje dete posabiti, de bi ſe ne uſmilila nad ſinam ſvojiga teleſa?“ Isai. 49, 15. In ko bi lih ona na ſvoje dete posabila, vender ti na-me ne boſh posabil.

Digitized by Google

Ino jeſt tebe, moj Bog! doſihmal niſim ljubil. ¿She vezh: Vſe drugo sumej tebe, ſim ljubil! O neſrezhen zhaſ, v' kterim te niſim ljubil! Vekomej naj bo posabljen, in vedno ga bom objokoval! pa savoljo tega mi ſhe ſerze ne upade. Odſihmal more pa moja ljubesen do tebe tolikanj gorezhmiſhi in mozhnejſhi biti, de bo vſe ſamujeno nadomeſtila. Ti greſhnika is ljubesni v' prijasnoſt vsameſh, in tvoja ljubesen, zhe je kdaj kaj vezhi, je takrat nar vezhi, kadar nevredniga greſhnika ſpet sa ſvojiga otroka vsameſh. Nektere ta miſel ſtraſhi, de je sadnja gnada ſtanovitnoſti nesaſlushen, in ſoſeben dar hoshji, de ſi je ni nihzhe ſveſt, kakor de bi hotli rezhi: Jeſt je ne upam, sato ko jo le ſam Bog dati samore. Ko bi jo bilo zhloveku mozh saſlushiti, bi jo ſhe hotel saſlushiti.

¿Sromaki! kaj pa imate, de bi od Boga ne imeli, in de bi vam Bog ne bil bres vaſhiga saſlushenja dal? Le njegove miloſti iſhite, in s' njegovo gnado ſveſto delajte, potlej vam pa tudi sadnje gnade ſtanovitnoſti ne bo odrekel. Ko bi vam bila ta gnada tavshent krat obljubljena, in ko bi bila v' vaſhih rokah, bi jo pred sgubili in sapravili, kakor pa ſzer, ko je v' boshjih rokah bres vaſhiga saſlushenja sa vaſ ſ-hranjena. Vi bi bili bolj neſrezhni, ko bi bila le v' vaſhih rokah, kakor pa ſizer, ko jo Bog da, komur koli jo hozhe. On je ſam v' ſebi Bog dobrote, vi ſte pa greſhniki. On je neſkonzhen v' ſvojih dobrotah, in njegova miloſt nima ne konza ne kraja. —

Digitized by Google

Moj Bog! pred veſolnim ſvetam ſposnam, de ravno sato s' velikim veſeljem ſrezhne ſmerti upam, ker jo le ſam ti deliſh. Mojo upanje me ne ſme predersniga, tvoja vſigamogozhnoſt pa ne obupljiviga delati. Na-te upam, in vekomej ne bom oſramoten. — —

Deveto premiſhljevanje.

Navadna ſmert ljudi.

„Pot greſhnikov je s' kamenjem gladko vdelana, tode sadnjizh pelje v' pekel, v' tamo, in v' terpljenje.“ Sirah 21, 11.

Pot v' pogubljenje, ljubi bratje! je po beſedah ſvetiga piſma, ſhiroka, na vides sloshna in prijetna. Zhlovek bi miſlil, de ſe greſhniki na njej ſhe zlo nizh ne ſpodtikajo; vſe ſe jim godi po njih miſlih in sheljah; pot je s' roshzami natreſena, s' kamenjem uglajena, s' veſeljem navdana, pa màjhino poterpi, in potler ſe pride v' pekel, v' tamo, in v' terpljenje.

Tak, reſ tak je konez greſhnikov, kteri ſo zlo do konza greſhniki. Taka je s' hudodelniki, kteri ſvoje neſpokorjene grehe pred ſvojiga ſodnika neſo. Taka je huda ali neſrezhna ſmert ljudi. Taki greſhniki ſo mertvi na teleſu, in mertvi na duſhi, v' vezhni in nepreklizljivi ſmerti ſo. — —

Digitized by Google

Straſhno je njih shivljenje, ſtraſhna njih ſmert; ali je ona pa kaj redkiga in ſofebniga? Oh! kaj ko bi pazh mogel to k' ſvojimu in k' vaſhimu troſhtu poterditi. Pa ſkuſhnja me naſprotniga uzhi, in to mi ſhe vezhi ſkerb dela. Jeſt vam ſvoje ſodbe ne ſilim. Kriſtjani! bodite ſami ſvoji ſodniki; iſsodite is naukov reſnizhniga ſvetiga evangelija, in per luzhi ſvoje pameti, kaj ſe je nam kakor tudi drugim ljudem bati. De je dobra in frezhna ſmert redka, tega naſ uzhi vera, in ona ſe ne moti. De je hudobna in neſrezhna ſmert veliko navadniſhi, tega naſ uzhi laſtna pamet, in ona ſe ne perlisuje. To ſo shaloſtni, pa vender mozhni in nepremakljivi ſprizhljeji.

Pot greſhnikov je s' kamenjem gladko vdelana, tode sadnjizh pelje v' pekel, v' tamo in v' terpljenje. — — —

Perva reſniza.

Dobra in ſrezhna ſmert je redka, tega naſ vera uzhi, in ona ſe ne moti.

Tukej ne govorim ljubi bratje! od bres ſhtevila veliko nevernikov, kteri nimajo nobene luzhi vere; ne govorim od toliko krivovernikov, kteri ſo vero sapuſtili, in po tami ſmerti tapajo. Tukej govorim od tiſtih pravovernih kriſtjanov, kteri Ozhetovo voljo vedo, pa je ne ſpolnujejo; kteri ſe kriſtjane ſhtejejo, pa po kerſhanſko ne shive, tukej od naſ govorim.

Digitized by Google

Po ſprizhevanji kerſhanſki verſkih naukov je malo isvoljenih.

Po kerſhanſkih djanjſkih naukih je malo popolnama dobrih kriſtjanov.

Po shuganji ſvete vere je veliko terdovratnikov.

Torej more dobra ſmert redka in grosno draga biti, ker je tako redka.

Pervizh. Po ſprizhevanji kerſhanſkih verſkih reſniz je malo ljudi isvoljenih, in malo reſniz je v' ſvetim piſmu tako naravnoſt, tolikrat, in tako na tanko sapiſanih, kakor pa ſo te reſnize.

„Veliko jih je poklizhanih, pravi Sin boshji, pa malo je isvoljenih!“ Matevsh. 20, 16.

„Skuſhajte ſkosi teſne duri iti, ker vam rezhem, de jih bo veliko ſkuſhalo ſkos-nje priti, pa ne bodo mogli.“ Luk. 13, 24.

Poite ſkosi teſne duri, ker pot, ktera v' pogubljenje pelje, je ſhiroka in vrata proſtorne, in veliko jih ſkos-nje gre. „Kako teſne ſo pa naſprotí duri, in kako voska je pot, ktera v' shivljenje pelje, in malokteri jo najdejo.“ Matevsh. 7, 13. 14.

Kdo ſo neki *to veliko ſhtevilo savershenih*, in *majhino ſhtevilo isvoljenih?* Oni niſo kako ptuje ljudſtvo, ktero ſe od ſolnzhniga is-hoda in od sahoda ſ-haja, ampak oni ſo otrozi kraljeſtva, kteri bodo v' unanje tame pahnjeni, kjer je jok in ſhkripanje s' sobmi. Mat. 8, 12.

Oni niſo neverniki, kteri Israeloviga Boga ne posnajo, ampak tiſti ſlovezhi moshjè, kteri ſo v' Goſpodovim imenu prerokovali, v' nje-

Digitized by Google

govim imenu hudizhe isganjali, in zhudeshe delali. Mat. 7, 22.

S' kom je ſveti apoſtel Paul, kteri je bil gotovo poln Kriſtuſoviga duha, in Kriſtuſove modroſti, ſ' kom je on verne kriſtjane permeril? s' tiſtimi tekarji, kteri v' ograji teko, in deſlih vſi teko, pa vender le edin smed njih ſtavo dobi. I. Kor, 9, 24.

Svet Paul naſ ſám hozhe preprizhati, de ondi od pravovernih ljudi govori, satorej sgled Israelzov, ljudſtva boshjiga v' miſel vsame, rekozh: „Ljubi bratje! nezhem vam samolzhati, de ſo bili vſi naſhi ozhaki pod oblakam, in vſi ſo ſkosi morje ſhli; de ſo bili vſi pod Mojseſam v' oblaku in morji kerſheni; de ſo vſi eno duhovno jed jedli, in vſi eno duhovno pijazho pili, (pili ſo pa is duhovne ſkale, ktera je sa njimi hodila, ta ſkala pa je bil Kriſtuſ:) Pa vender jih veliko smed njih Bogu ni bilo vſhezh, ker ſo bili po puſhavi pomorjeni.“ I. Kor. 10, 1 — 5.

Bog je sato na Egiptovſkim zhudeshe delal, sato je Israelze po puſhavi redil, de bi jih bil v' obljubljeno deshelo perpeljal. Ino vender kaj miſlite, koliko smed njih jih je priſhlo v' obljubljeno deshelo? Smed milijona, in oſem ſto tavshent Israelzov, kteri ſo is Egiptovſkiga ſhli, ſta bila le Josua in Kaleb tako ſrezhna, de ſta v' obljubljeno deshelo priſhla. Isaija permeri ſhtevilo isvoljenih tiſtimu majhnimu ſhtevilu oliv kteri po terganji na oljki oſtanejo ker ſe isgreſhe; ga permeri tudi

Digitized by Google

tiſtimu majhnimu ſhtevilu grosdov, kteri ſe po tergatvi pobiravzam ſkrijejo. Isai. 24, 13.

V' ſvetim piſmu ſo sraven prilik tudi taki sgledi, kteri ravno to reſnizo terdijo.

Per ſplohnim potopu, pravi ſveto piſmu, jih je le malo, to je oſem duſh, ali perſhon, otetih. I. Ptr. 3, 20.

Is petih velikih meſt ſo le tri boshjimu maſhevanju odſhle. I. Mojs. 19, 30.

V' ¸Siloe je bil smed toliko reveshov in beteshnih vſak krat kadar je voda vrela, le edin osdravljen, in tudi Kriſtuſ je ondi le eniga osdravil. Jan. 5, 4.

Ako bi, poſtavim, ismed tavshent in tavshent ljudi, le eniga ſamiga zhloveka ta neſrezha snala sadeti, de bi bil shgavin dar vezhniga maſhevanja boshjiga, kaj bi ſe ne bil dolshan vſak smed naſ treſti, in vpraſhati: Ali ſim jeſt tiſti neſrezhni, tiſti pogubljeni? ¸Sveto piſmo pa ſhe naſproti pravi, de jih bo ismed vſih ljudi le malo, ismed velikiga ſhtevila ljudi komej edin otet. Kogar ta reſniza, ki je na beſedo boshjo sidana, f' ſvetim ſtraham ne navda, ta je she ismed tiſtiga velikiga ſhtevila ljudi, kteri ſo namenjeni, ſvoje dolge v' sunanjih tamah vekomej objokovati.

Jeſt vam reſ ne morem samolzhati, de mi ravno moj majhin ſtrah (nad to reſnizo) nar vezhi ſtrah dela. Moje sanaſhanje, ki je bres dna, moje nepremiſhljeno in nemarno shivljenje in sadershanje v' taki imenitni rezhi le is tiſte ſlepote isvirata, ktera me bo gotovo k'

Digitized by Google

padzu perpeljala, in mi branila, de ſe perloshnoſti h' padzu ne bom varoval in ogibal.

„On jih je okrog ſebe sapored biſtro pogledoval, in je bil savoljo njih ſlepote shaloſten.“ Mark. 3, 5.

Drugizh. Malokteri po djanſkih naukih naſhe ſvete vere na tanko shivi, in to ſe nad ljudmi tako ozhitno vidi, de ne more nihzhe tajiti.

V' nebeſa nikoli nizh nezhiſtiga ne pojde; Bog ſvetoſti, Bog, ki je ſama ſvetoſt, je tako ſklenil. Vſak dolg ſe more zlo do sadnjiga venarja poplazhati; Bog pravize, Bog, ki je sgol praviza, tako hozhe. Is poſtave ne bo noben slog, nobena zherka isbriſana, tako hozhe in sapove Bog, naſh poſtavodajavez.

„Bodite popolnama, kakor je vaſh nebeſhki Ozhi popolnama.“ Mat. 5, 48.

„Sveti bodite, kakor je tiſti ſvet, ki vaſ je poklizal; ker piſano je: „Sveti bodite, ker ſim jeſt ſvet.“ I. Petr. 1, 15. 16.

Tukaj ne govorim od tiſte ſtopinje popolnomaſti in ſvetoſti, na ktero ſtopinjo bi mogli priti, de bi vezhno svelizhanje doſegli; ampak vaſ le vpraſham, ali upate, de bodo taki kriſtjani svelizhani, kteri ſhe reſnizhno in s' tiſtimi perpomozhki, ktere vam Jesuſovi djanjſki nauki k' popolnamaſti in ſvetoſti dajejo, ſhe od delezh po ſvetoſti ne hrepene, kakor ſo ſvetniki po njej hrepeneli, in kteri ſhe nalaſh nozhejo po njej hrepeneti, kakor de bi bilo to hrepenenje nepotrebno ali pa nemogozhe.

Digitized by Google

Zhe premiſlite, koliko nam boshja poſtava veli, koliko ſo isvoljeni, dokler ſo bili ſhe popotniki, na tem ſvetu dobriga ſtorili, in koliko ſhe dan danaſhnji sveſti Israelzi vprizho naſ ſtoré; in zhe pa naſproti djanje in nehanje poſvetnjakov in naſhe laſtno shivljenje premiſlite, bote perſiljeni s' sbaloſtnim prerokam Mihejem rezhi: „Ni vezh ſvetiga (ali uſmiljeniga zhloveka) v' desheli, in brumniga ni med ljudmi.“ Mihej. 7, 2.

Lahko bi kdo miſlil, de bo ſeme reſnize ſzhaſama ſhe le smirej vezhi korenine poganjalo; pa ga povſod taremo in duſhimo. Lahko bi kdo upal, de je boshja poſtava v' ſerzu ſleherne ſtvari s' neisbriſljivimi zherkami sapiſana, in de jo vſi s' velikim ſpoſhtovanjem na tanko ſpolnujemo; pa she malokdo na-njo kaj porajta, ſhe manj pa jih jo ſpolnuje. Lahko bi kdo menil, de bomo ſhtrafijozhiga Boga, in urshâh ſhtrafing, ſ' kterimi naſ Bog tepe toljkanj bolj ſposnali, koljkajn bolj naſ Bog tepe; tode hudobija ſhe zlo pod ſhibami boshjimi raſte. Ni vezh ſvetiga v' desheli, ino brumniga ni med ljudmi.

Na ſvetu ſo sdaj novi djanjſki nauki v' navadi, (in ſlehern zhlovek jih she ſ' ſabo na ſvet perneſe,) kteri naſ ne uzhe, ſebe ſovrashiti, ampak ſe napazhno ljubiti; naſ ne uzhe, soper hude ſtraſti vojſkovati ſe, ampak jim sveſto ſtrezhi; naſ ne uzhe, vſakdanjih krishov voljno noſiti in terpeti, ampak teshko butaro od ſebe odvaliti. Zhlovek ſi je ſam ſebi poſtava in poſtavodajavez, in ker nozhe nobene ptu-

Digitized by Google

je poſtave bogati, satorej tudi ne terpi, de bi mu kdo branil po njegovi poſtavi shiveti. Ni vezh ſvetiga (zhloveka) v' desheli, ni brumniga ni med ljudmi.

Zhe ſo pa ſvetniki, zhe ne vſi, vſaj vezhi del is tega ſveta pobegnili, in zhe jim je le malokdo enak, kje bomo pa med ſidanjo druhalijo ſhe ſvetnike naſhli, in kako hozhimo pogoſtim dobre in ſrezhne ſmerti uzhakati?

Mi bi ne mogli bolj bres ſkerbi shiveti, kakor sdaj bres vſe ſkerbi shivimo, ko bi bil ravno ſin boshji rekel, de bodo vſi ljudje bres raslozhka ſvelizhani, in ko bi bil to ravno tako poterdil, kakor gotovo pravi, de ima le malo reſnizhnih uzhenzov, de je njegova zhediza majhina, in de ſe le malokdo najde, ki Boga v' duhu in v' reſnizi moli.

Pa le nikar ne miſlite, de nevarnoſt sato she ispred vaſ beshi, ker vi pred njo mishite. Pogubljenje je ravno tako gotovo, zhe tudi nad njim ne jokaſh. Ogenj, tamà in terpljenje ne bo le sa en laſ manjſhi, zhe naſ tudi sdaj ne more is ſmertniga ſpanja isbuditi.

Prerók Jona je ſpal, kadar ſo hotli bliſk, grom in valovi barko rasbiti, v' kteri je ſpal. Jona je takrat ſpal, kadar ſo ſe vſi drugi v' barki na vſo mozh trudili, de bi bili vihar premagali, in kadar ſo drugi vſe v' morje vergli, de bi bili ſebe oteli, in kadar ſo ſvoje pomozhnike na pomozh klizali, de bi jih bili reſhili. Jona je tako dolgo ſpal, de je bil ribam v' jed in boshjimu maſhevanju v' dar dan. „On je terdo ſpal.“ Jon. 1, 5.

Digitized by Google

Komej ſe své, de ſe je ena kupzhevſka barka na kakim klezhetu rasbila, she je grosno veliko kupzov savoljo tega v' ſtrahu. Ako bi bilo tudi tavshent bark na morji, vender ſe nad to novizo, de ſe je *ena ſama barka* rasbila, vſi kupzi preſtraſhijo, kteri imajo barke na morji. Sakaj pa? sato, ker ſi ni nobeden smed njih ſveſt, de bi ne bila ta neſrezha ravno njega sadela. Vſak smed njih je v' negviſhnoſti, in ta negviſhnoſt vſaziga preſtraſhi.

Vi pa veſte, de bo vezhi del ljudi pogubljenih, ali neſrezhnih, posnate ſvojo ſlabo barko, vidite viharje, ſte she v' ſredi valov, pa ſte vender mirni, bres vſe ſkerbi, in ſhe upate reſheni biti; sakaj pa upate? sato, ker ſliſhite, de jih bo nekaj maliga reſhenih in otetih. Vi reſ, kakor Jona terdo ſpite, zhe she ni to ſpanje, ſmertno ſpanje.

„Srezhni ſo hlapzi, ktere goſpod, kadar domu pride, zhuti najde.“ Luk. 12, 37.

Torej je tak hlapez neſrezhen, kteri ſpi, in ſhe bolj je neſrezhen, kdor smiraj ſpi.

Tretjizh. Po shuganji vere je veliko terdovratnikov, in veliko okolſhin, ki nevarnoſt ſhe vezhi delajo.

Sveto piſmo je polno ſtraſhniga shuganja in napovedovanja maſhevanja boshjiga nad terdovratniki, in ſvet je bil smiram poln takih terdovratnih greſhnikov.

Kako ſtraſhno je Bog po prerokih govoril! Jeſt ſim vaſ klizal, pa me niſte hotli poſluſhati. Svojo roko ſim po vaſ ſtegal, pa ſte jo sanizhevali. Ste moje sapovedi v' nemar puſtili,

Digitized by Google

in ſe mojim ſhtrafingam in mojimu shuganju poſmehovali; to de le pozhakajte, v' ſmertni uri, ktera bo na naglim kakor tozha nad vaſ perderla, vam ne bom na pomozh priſhel, vam ne bom pomagal, ampak ſe bom nad vaſho neſrezho ſmejal, in vaſ sanizheval.

Kako ſtraſhno Jesuſ, krotki kralj, terdovratnim podloshnim in nesveſtim hlapzam shuga! Gorje tebi Korozajm! Gorje tebi Betsajda! Gorje zhloveku, ki kaziga majhniga pohujſha! Gorje bogatinzam! Gorje vam, ki ſte le poſluſhavzi, ne pa tudi delavzi beſede boshje! V' ſvojih grehih bote pomerli; porezhete mi: Goſpod! Goſpod! jeſt pa sa vaſ ne bom hotel vediti. Ne bote me ſliſhali, ker ſte otrozi hudobniga ozheta; iſkali me bote, pa ne naſhli. —

O Israel! Israel! Jesuſ Kriſtuſ, Bog ino zhlovek hodi v' tebi tri ino trideſet let, prehodi dobrote ſkasovaje tvoje vaſi, terge in meſta; slaga ti uke svelizhanja, poterjuje jih s' grosovitnimi zhudeshi, in sadnjizh v' tebi ſhe dvanajſt sveſtih uzhenzov ne najde!

Kar je unim nekdaj rekel, ſhe sdaj nam vſim pravi, in njegov gromezhi glaſ ſe ſhe dan danaſhnji tiſtim po ufheſih raslega, kteri imajo ufheſa sa poſluſhanje.

Vaſhi bojezhi in treſijozhi veri ſe bom poſmehoval, prevsetni bresboshniki! kteri ſte moj nauk in moje ſkrivnoſti smiram sanizhevali. Vaſho molitev in shaloſt bom sanizheval, gerdi nezhiſtniki! kterim ni bilo drujiga mar, kakor pregrehe in ſladno shivljenje. Nad vaſho neſrezho ſe bom ſmejal, kteri ſte bili na tem ſve-

Digitized by Google

tu ſrezhni, in sanizhevaje ſe vam bom poſmehoval ker bote sa neumnim veſeljem ſpokorne ſolse tozhili. Moja dolgo zhaſa drashena praviza vaſhiga joka ne bo vezh poſluſhala. In ker ſim ſe she ſvojiga uſmiljenja navelizhal, sato vaſ bom sanizheval, in vaſ v' vaſhim pogubljenji ſramotil.

Kaj ſtorimo, ljubi bratje! kadar ſliſhimo, de je v' kaki desheli, v' kakim kraji ali pa v' kakim meſtu nalesljiva, kushna bolesen? Se na ſkuſhamo kar je mogozhe savarovati, ſe na nikogar ne saneſemo, ſe druſhin varujemo, ſe veſelja sdershimo, hozhemo v' ſamoti shiveti, s' beſedo, vſe ſtorimo, kolikor moremo, de bi ſvoje sdravje obvarovali. In, o moj Bog! sakaj ſe tako ſkerbno varujemo, sakaj ſe toliko prijetnih rezhi sdershimo? sato, de bi nekterih let ſvojiga shivljenja ne sgubili.

Ali pa ſmem ſhe ſvet ljubiti, kteri je savershen in pohujſhljiv? Ali ſmem vélko druhal ljudi poſnemati, kteri v' pekel gredo in druge sapeljujejo, s' beſedo, ali ſmem ljubiti in poſnemati, kar samore duſho umoriti?

Pot greſhnikov je ſ' kamenjem vloshena, sadnjizh pa pelje v' pekel, tmo in terpljenje.

Oh! kako bom kdaj pred Goſpoda priſhel, ker mi she sdaj ſvoje ſodbe osnanuje, ktere ravno mene sadenejo? Malo je isvoljenih, malo pravizhnih, veliko pa terdovratnih, veliko pogubljenih. Ino jeſt? . . . Ali bom med malim, ali pa med velkim ſhtevilam?

Digitized by Google

Druga reſniza.

Huda, in neſrezhna ſmert je nar bolj v' navadi: to nam ſprizhuje naſha pamet, ktera ſe v' tej rezhi ne perlisuje.

Ako bi tudi ne vedili, kaj naſ v' tej rezhi vera uzhi, bi nam she ſama pamet lahko pokasala, de ſhtevilo brumnih in pravizhnih ni veliko, in de je tedej od ljudi vezhi del le malo prida upati.

Naſha pamet ſe nam le takrat vzhaſih perlisuje, kadar od naſ kaj ſodi; kadar pa od drujih ljudi kaj ſodi, ſe pa nizh ne perlisuje. Torej ſi tukej le druge ljudi miſlite.

Kakſhen je zhlovek vezhi del v' ſvojim shivljenji? in kakſhen bi mogel biti?

Kaka je ſmert ſploh per zhloveku? in kako bi mogla drugazhi biti?

Pervizh. Kakſhen je zhlovek vezhi del v' shivljenji.

Zhlovek je v' shivljenji vezhi del ſlab beteshin, ino ſlab zhlovek pa lahko pade.

Je len, lenuh pa malo ſtori.

Je prevseten, prevsetnesh ſi pa veliko upa.

Is tega ſe lahko vidi, v' kaki nevarnoſti je zhlovekovo svelizhanje, savoljo njegoviga nagnjenja k' hudimu, savoljo njegove lenobe v' dobrim, in savoljo njegove predersnoſti v' padzu. Ta shaloſtni ſtan zhloveſhkiga rodu lahko vidiſh, de imaſh le sdrave ozhi, zhe ſi nimaſh prav prebriſane glave; in ti niſi predersen,

Digitized by Google

ampak pravizhen, nifi neufmiljen, ampak umeten, zhe fi ljudi vezhi del take mifliſh.

Kako pa je zhloveku shiveti, de bo svelizhan?

Kako mu je shiveti po natornih dolshnoſtih, ktere ſo tako ſplohne?

Kako po vernih dolshnoſtih, ktere ſo tako viſoke in imenitne?

Kako pa po dolshnoſtih njegoviga ſtanu, kterih je toliko?

Nekdaj je ſveti Janes Krisoſtom v' Konſtantinopelnu ſvoje poſluſhavze vpraſhal, rekozh: Kaj menite, koliko duſh is tega velkiga meſta, koliko duſh bo ismed tolikanj ljudi svelizhanih? Preſtraſhilo vaſ bo, kar vam bom povedal, pa vam vender ne ſmem samolzhati. Ismed ſto in ſto tavshent ljubi, kteri v' tem pervim meſtu kraljeſtva in ſveta prebivajo, jih bo komej ſto svelizhanih; ſhe sa tih ſto ſe grosno grosno bojim. . .

Konſtantinopel tazhaſ ni bil ajdovſko meſto; v' njem je ſvetila luzh kerſhanſke vere in kraljeviga ſedesha. Konſtantinopel je bil takrat, kakor ſhe sdaj kerſhanſke meſta, poln tempeljnov, duhovnov, pravovernih in bogabojezhih kriſtjanov. Ondi ſo boshjo beſedo osnanovali, ſvete sakramente prejemali, in ſo ravno tako bogabojezhe, ali pa ſhe bogabojezhniſhi shiveli in miſlili, kakor dan danaſhnji shivimo in miſlimo. Velki Krisoſtom, ſveti uzhenik katoljſhke zerkve je po Duhu boshjim tako govoril, in mi vam bomo pa ſ' prasnim upanjem ſerze delali, de je sdej pot sloshniſhi, ſvet boljſhi, in de ſo ſodbe boshje manj ſtraſhne, kot ſo

Digitized by Google

bile? „Jeremija! kaj vidiſh? (ga je Bog vpraſhal) in jeſt ſim odgovoril: Vidim zhujezho ſhibo.“ Jerem. 1, 11.

Drugizh. Kaka je ſmert ſploh per zhloveku? Dokler ſmert ne pride, mu ni mar sa-njo. Kader pride, mu vſelej presgodej pride. Ino kadar mine, je sa-nj neſrezhna.

Dobro vem, de ſe greſhnik ſ' ſvojo laſtno pametjo moti in ſlepí! on to na-ſe obrazha, kar je v' ſvetim piſmu troſhta polno, kar je pa v' njem ſtraſhniga, pa v' nemar puſha; on hozhe ſvoje ſlabe dela isgovarjati, sa boshjo zhaſt ſe pa nozhe potegovati.

Le nabiraj obljube ſvetiga piſma, in rezi: Greh greſhniku ne bo ſhkodoval, on ſe lahko ſpreoberne, kteri dan koli ſe hozhe. Bog ti pa odgovori, de sa terdovratniga greſhnika ni ne reſhila, ne svelizhanja, in de bo njegovo upanje s' njim vred poginilo.

Le rezite, kadar hozhete, de Bog nezhe greſhnikoviga pogubljenja, ampak njegovo ſpreobernjenje. Bog vam pa odgovori: Jeſt ſe bom maſheval, in nad ſvojim maſhevanjam dopadenje imel. —

Rezite: Otet bo zhlovek, kdor bo na ſveto Goſpodovo ime klizal. Bog vam pa odgovori, de ne pojdejo vſi v' nebeſhko kraljeſtvo, kteri njemu pravijo: Goſpod! Goſpod!

Rezite: Bog je poln uſmiljenja, in greſhnikam grevinga mu lahko ſerze omezhi. Bog vam pa odgovori: Je zhaſ uſmiljenja in odpuſhanja, in je zhaſ ſhtrafinge. Rezite: Sej je sapiſano: Terkajte, in ſe vam bo odperlo. Bog

Digitized by Google

vam pa odgovori, de porezhe neſpametnim divizam, kadar bodo terkale. Jeſt vaſ ne posnam.

Rezite: Piſano je: Profite, in ſe vam bo dalo. Bog vam pa odgovori: Greſhniki me bodo v' ſmertni uri klizali, pa jih ne bom vſliſhal. Sadnjizh rezite: Piſano je: Iſhite in bote naſhli. Bog vam pa odgovori: Iſkali me bote, pa bote v' ſvojih grehih umerli. . .

Sodite ſami, ljubi bratje! po ſvoji laſtni pameti in ſprevmetnoſti shivljenje vezhi del kriſtjanov, ktere vidite, in nad kterimi ſe vam ſtudi, in povejte mi, kako bi bilo neki mozh, de bi bila njih ſmert dobra in ſrezhna? kaj ſmete po pameti od njih upati?

Kaj ſmemo od takih kriſtjanov upati, zhe premiſlimo njih navadno perpravljanje k' ſmerti, ki ga nad njimi vidimo?

Kaj ſmemo upati, ako premiſlimo v' kakim ſlabim ſtanu, ki ga lahko ſposnamo, ljudje vezhi del umirajo?

Kaj ſmemo upati, ako premiſlimo ſtraſhno shuganje boshje, ſ' kterim Bog ſmerti shuga, in ktero vemo is njegovih uſt.

Vzhaſih pravite ſami od ſebe, de ſvet shè ni bil nikoli tako hudoben, kakor je sdej; de Bog vender tega ne more dalje terpeti; de bi vaſ bilo grosa, ko bi mogli s' marſikakim zhlovekam umreti, ki ga dobro posnate.

To, kar tako govorite, ni prasno; vera in pamet vam perterdite. Vſi brumni in modri ljudje tako, kakor vi, miſlijo. Sakaj pa tih gotovih reſniz tudi na-ſe ne obrazhate? in ker ſte tako ojſtri ſodniki drugih ljudi, sakaj upa-

Digitized by Google

te de bo vezhni, ſveti in pravizhni Bog vaſ kdaj kaj mehkejſhi ſodil?

„V' zhimu koga drusiga ſodiſh, v' tem ſam ſebe obſodiſh, ker ti ravno to delaſh, kar (nad drugimi) ſodiſh.“ Riml. 2, 1.

Vpraſhaj ſvoj um, kako enakoſt najde med Jesuſam Kriſtuſam, in med tabo, med boshjo poſtavo, in med tvojim sadershanjem, med katoljſhko vero, in med tvojim shivljenjam, med pervimi kriſtjani in med teboj, med pokoro in med tvojim obnaſhanjem? Ino zhe tudi meniſh, de imaſh vſe, kar ti je potrebniga, pa ſhe potlej ſodnik pride, kteri tvoje dela s' baklo v' rokah preiſkuje, kteri v' pravizhnoſti pomanjkanje vidi, in nad nebeſhkimi duhovi ſlaboſti najde.

Pa morebiti porezhete: Ali ni Goſpod nizh vezh dobrotljiv? Goſpod-Bog, ljubi bratje! je ſhe dobrotljiv, neſkonzhno je dobrotljiv, ſizer bi naſ she tukej ne bilo. Goſpod je dobrotljiv; ali je pa tudi v' ſvojih ſodbah ſhe pravizhen? ali je v' ſvoji bèſedi ſhe reſnizhen? Jeſt ſim v' ſtrahu savoljo ſvojiga vpraſhanja; treſem ſe savoljo vaſhiga upanja, ktero vaſ ne pelje k' poboljſhanju ampak k' terdovratnoſti.

Bog je dobrotljiv; satorej naſ neſrezhe ſvari; satorej nam pomaga, zhe hozhemo; satorej naſ vabi in opominja, de bi hotli, satorej nam daje gnado in perganjke, dè sadnjizh reſ hozhemo. Dobrotljiv je, sato nam daje zhaſ k' pokori, gnado k' ſpreobernenju, perloshnoſt k' ſposnanju. Zhe pa zhlovek ſhe smirej hudobno shivi, zhe je k' njegovimu opominovanju in

Digitized by Google

ſvarjenju smiraj gluh, zhe vedno njegove sapovedi prelomljuje, ſi pa Boga ne ſmete nemarniga goſpodovavza tega ſveta miſliti, kteri na nobeno rezh nizh ne porajta. „On bo nad greſhniki sadrege deshil; ogenj, shveplo, in piſh bo odlozhik njih terpljenja. Ker Goſpod je pravizhen in pravizo ljubi, njegovo oblizhje vſe, kar je prav, s' dopadenjem gleda.“ Pſalm. 10, 7. 8.

Kogar imate radi, mu tudi ſrezhno ſmert in vezhnoſt perſojujete. Vzhaſih pravite: Vender je lepo umerl, deſiravno je bil ſlab v' shivljenju. Veliko jih na vides in po vaſhih miſlih lepo umerje, pa ſo vender v' peklu. Zhe tudi vezhi del ljudi lepo umerje, je vender gotova, de je le malo isvoljenih.

Lepo je umerl. Na ſmertni poſtelji ſi je dal tiſte roke ſkupej sdrushene proti nebeſam povsdigniti, ktere je malokdaj, ali pa nikoli k' Bogu povsdignil. Njegove uſta ſo govorile, kadar je duhoven pred njim molil, deſiravno je popred poboshnoſt smiraj ſovrashil. Je nar vezhi ſkrivnoſti prejel, pa ſe je she malo savedil, kadar jih je prejel, in per sdravi pameti jih ni nikoli hotel prejeti.

Lepo je umerl; Bog daj, de bi bil! ſvet veruje, de je lepo umerl; merlizh pa ſam ſkuſha ali je lepo umerl ali ne. Mene pa, o Goſpod! vari take ſmerti, in daj mi gnado, brumno in ſveto shiveti. Dobro vem, de po ſvetim shivljenji vezhi del dobra in ſrezhna ſmert pride; tega pa ne vem, in mi ne gre v' glavo, kako bi mogli po hudobnim shivljenji

Digitized by Google

tako hitro dobre ſmerti perzhakovati, ali pa kako bi bilo mozh dobro od hude ſmerti na tanko raslozhiti.

Saul ſposna, de je greſhil. Antijoh objokuje v' Jerusalemu ſtorjene pregrehe. Judesh pravi, de je nedolshno kri isdal, vershe kervavi dnar v' tempeljnu od ſebe, in ſposna, de je Jesuſ nedolshen. Smert tih treh pa vender ni bila lepa in nihzhe smed naſ ſi je ne voſhi.

Per ſmerti ſe na nektere ſoſebne sunanje snamenja sanaſhamo; notranji ſtan umirajozhiga zhloveka pa le Bog vé, in duhoven je filjen ſam per ſebi veſ preſtraſhen veliko hudiga natolzovati. Velikrat pa ſam ſebi in drugim ljudem dobre sapopadke od ſmerti ranziga dela; kaj bi pa ſliſhali, ko bi ſmel ſam merlizh od ſvoje ſmerti govoriti? — — —

Goſpod! bodi gnadljiv in miloſtljiv vſim shivim in mertvim! bodi tudi meni, nar revniſhimu greſhniku v' shivljenji in ſmerti gnadljiv! „Ne pomni naſhih ſtarih pregreh, pridi nam hitro ſ' ſvojim uſmiljenjem na pomozh, ker ſmo v' ſilno revſhino sabredili.“ Pſalm 78, 8.

Tvojiga uſmiljenja, o Goſpod! ne morejo merlizhi nizh vezh povelizhevati, in le edin ne smed tiſtih, ki v' pekel gredo; ampak mi, mi ki ſhe shivimo, in kterim ſhe zhaſ pokore in ſolſ dajeſh. Oh! koliko bo ſhe tih ur, in tih dni svelizhanja? Pa vender jeſt ne vpraſham, koliko jih ſhe bo, temuzh ſhe doneſ, ravno sdej terdno ſklenem, v' prihodno tebi sveſto ſluſhiti. Vem de nar terdneji ſklep sgine, nar vezhi ſpoznanje otamni, in ſe nar reſnizhniſhi

Digitized by Google

volja rasbije, zhe ti ſvojo roko od naſ odtegneſh. Satorej je vekomej od naſ ne odtegni. Raji nam poſhlji teleſno ſmert, kakor pa de bi te ſpet nesveſto sapuſtili. S' tem te hozhemo ſiliti, de naſ boſh ſ' ſvojo gnado podpiral, ker drujiga ne shelimo, kakor te ſrezhe, de te ne bomo nikdar vezh shalili. Marija! mati gnade! mati miloſti! vari naſ pred ſovrashnikam, in usami naſ na ſmertno uro v' ſvoje miloſtive roke!

Vi pa, greſhniki in greſhnize! hitite sa mano Goſpoda iſkat, dokler ga ſhe moremo najditi. Klizhimo ga, dokler je ſ' ſvojo gnado bliso naſ. Bersh pojmo, deſlih je she enajſta ura, in delajmo v' nogradu hiſhniga goſpodarja. Ravno tako plazhilo nam bo dal, kakor unim, kteri ſo veſ dan delali. Hitimo, hitimo, de bomo ſad reſnizhne pokore rodili. Nogradov goſpodar bo natvegama priſhel, in koliko dreveſ bo naſhel, ktere ſo she dolgo zhaſa nerodovitne? Ali bo vſe kmalo vkasal poſekati in v' ogenj vrezhi? Perpuſti mi, Goſpod! de bom jeſt po sgledu evangelſkiga vertnarja sa-nje proſil rekozh: „She eno leto pozhakaj, puſti jih nekej zhaſa, de bodo bolj obſekane, de ſe jim bo bolj perlivalo, in zhe bodo potlej ſad rodile, bo prav; zhe pa ne, jih pa she potlej poſekaj. Luk. 13, 9.

Digitized by Google

Deſeto premiſhljevanje.

Zhlovek v' grobu.

„Trohnobi ſim rekel: ti ſi moj ozhe, in zhervam: vi ſte moja mati in moja ſeſtra.“ Job. 17, 14.

O reven delesh! in ta delesh je vſim umerjozhim ljudem odlozhen! O gotov naſtopnik ſhe tako dolgiga in ſhe tako veſeliga zhloveſhkiga shivljenja! o sanizhljiva shlahta, is ktere ſmo vſi, in ktero moremo vſi sa ſvojo shlahto ſposnati! Trohnobi ſim rekel: ti ſi moj ozhe, in zhervam: vi ſte moja mati in moja ſeſtra.

Zhe tudi (dolgo) shivim ali zhakam pravi Job, je vender grob moja hiſha, in v' tmi ſim ſvojo poſteljo poſtlal.

Grob je moja edina hiſha, ktera me zhaka, in v' kteri me najdeſh, in v' tami ſim ſi pozhivaliſhe naprávil, kjer ſe bom v' prah in pepel ſpremenil. Tukej leshi, od mene poreko, tukej je vſe, kar ſe po njem ſhe vidi. Tukej pozhiva, ker ſam nizh ne dela, in ker je pridnoſti zhervov isdan. Kraj ſhe imenujejo in kashejo, kjer ſo oſtanki trohljiviga trupla, ker ne morejo kraja imenovati, kjer je moja duſha.

Poſtavite ſi, ljubi bratje! v' miſlih ſvoj grob prav shivo pred ozhi; ali pa zhe ſhe ſvoji laſtni ljubesni persanaſhate, ſi pa vſaj grob ka-

Digitized by Google

ziga drujiga zhloveka pred ozhi ſtavite, kteriga ſte pred nekterimi dnevi, meſzi ali letmi posnali. Ta grob pred ſabo odprimo, poglejmo, kaj je ſhe zhlovéku od tega ſveta oſtalo, ali pa kaj je od zhloveka ſhe na ſvetu oſtalo.

To, kar bomo v' grobu vidili ni ſizer nar vezhi rezh, ktera nam ſmert ſtraſhno dela; to je le ſlabeji del, le lupina zhloveka, pa nam vender rasodeva sapeljanje ljudi v' njih shivljenji, in nam pomaga, de ſe od golufivih poſemljſkih dobrot in nizhemernoſt losheje pametnò odtergamo. S' beſedo, sdaj bomo premiſhljevali ſidanje sapeljivoſti tega ſveta, kakorſhne jih v' grobu najdemo; in pa sapeljaniga zhloveka v' grobu, kakorſhin je sdaj na ſvetu.

Premiſhljevali bomo pervizh, kako prijeten in vſim vſhezh je bil zhlovek, kak je pa sdaj v' grobu, drugizh, kako je bil nekdaj bogat in koliko ima pa sdaj v' grobu, in tretjizh: Kako je bil nekdaj zhaſten, kako je pa sdaj sanizhevan in sanizhljiv.

Perva reſniza.

Ta zhlovek ki je v' grobu je bil nekdaj lep, prijeten in vſim ljudem vſhezh, kak je pa sdaj?

Kaj vam je ſploh nad kakim zhlovekam vſhezh? Kaj vaſ na-nj navesuje? *Zvet* njegove mladoſti, *lepota* njegove poſtave, *ljubesnivoſt* njegoviga ſerza, *perljudnoſt* njegove druſhine.

Ljubi bratje! gotovo ſte she tudi kdaj in vezhkrat kako mertvò truplo vidili, preden ſo

Digitized by Google

ga h' pogrebu neſli in pokopali. Kakſhino ſe vam je tiſto truplo vidilo? Kako vam je njegov pogled, njegova podoba in njegov ſidanji ſtan dopadel? Tiſto nagnuſno truplo je tega shiva podoba, kar bote vi kdaj. V' njem ſte ſe ſami ſebe kakor v' ſhpeglu (serkalu) lahko gledali.

Ker morete umreti, pravi ſveti Bernard, sato ſi miſlite, kakor de bi bili she umerli, in premiſhljujte ſvoj prihodni ſtan.

Jeſt ſliſhim mertvaſhki sgon, kteri me ſpomni, de nekdo umira, vpraſham, kje kdo umira, bersh na tiſti kraj hitim, de bi sadnjizh nekiga snanza umirati vidil; kdo me ſrezha, in mi pove, de je she ugaſnil. Pa vender grem v' njegovo prebivaliſhe, tode nikogar ne najdem, sunej odperto hiſho, odperte okna, prasno poſteljo, na ſtrani lampizo, belo sagrinjalo, pare, de ga bodo k' pogrebu neſli, in na parah ſvojiga mertviga prijatla. —

Tukej leshi mladenzh. Truplo bres gibanja, meſo bres gorkote, zhlovek bres shivljenja; ſam ſebi ni vezh podoben, vojſkvanje ſ' ſmertjo ga je ſkasilo, je gerd oſtanik tega, kar je kdaj bil.

Pred nekterimi dnevi ga je ſhe bilo ſamo shivljenje, pred nekterimi urami ſmo njemu in njegovim domazhim upanje dajali, de ſe bo ſhe gotovo osdravil. Pred nekterimi minutami je ſhe ſ' ſvojimi domazhimi govoril, ti ſo per njem jokali, in mu tako tolashbo dajali, ktere ſhe ſami niſo imeli. Stariſhi ſe ne dajo potolashiti, ker dalje, kot on, shive; ozhitno ſe jokajo, ker ſe je paliza njih ſtarih dni, in podpora njih ſlabiga sdravja prelomila. Pravijo,

Digitized by Google

de ſmert ne dela po pravizi, ker njim ſhe persanaſha, de jim bo njih prihodno revno shivljenje ſhe grenkejſhi ſtorila, ker bodo mogli dvakrat umirati.

Ljudje ſo jim she sdavnej ſrezho voſhili, de bodo vredniga erba ſvoje ſrezhe in ſvoje zhednoſti sapuſtili, sdaj ga pa morejo shaloſtni k' pogrebu ſpremiti. Njegovo sdravje, in pametno shivljenje ſta bila porok, de bo dolgo shivel, sdaj je pa sginil. ¿So mu she prihodno tovarſhizo isbrali; pa ſe je ona le sato popred veſelila, de je sdaj shaloſtno oblazhilo oblekla, in de sdaj sgubo tiſte ſrezhe objokuje, ktere ſhe ni imela. On je le sato med shive ljudi priſhel de ſe je sdaj ſpet od njih lozhil, in je bil le toliko zhaſa med njimi na ſvetu, de ga sdaj lahko s' vſih milovanjam sapuſti. „Perkasal ſe je, kakor zvet, vſahnil je, in sbejshal kakor ſenza.“ Job. 14, 2.

Tukej leshi lepota. Sgodnja in ſtraſhna ſmert! poshri lepoto njegove koshe, in konzhaj mozh njegovih rok. „Vſe mu more od hiſhe vseto biti, na kar ſe je sanaſhal, in ſmert ga more, kakor kralj s' nogami ſtreti.“ Job. 18, 13. 14.

¿Smert ga je reſ ſterla, in tako ſpremenila, de ga ne posnamo, in ne moremo vezh terpeti. Rudezha roshiza je obledela, sapeljivo oko okamnelo, lepe uſta ſo ſpazhene, ſladak jesik je ugaſnil, lepi obras ſe je ſpremenil; tega zhloveka, kteri je popred tako ſlovel, sdaj she komej po imenu posnamo. Peglejte to podobo, nad ktero ſte ſe velikrat, in morebiti ſ' pregreſhnim dopadenjem zhudili.

Digitized by Google

Lejte tukej biſtre poglede, kteri ſo vam bili vſhezh, tihiga malika, kterimu ſte velikrat ſvoje ſerze, ſvoje ozhi, ſvoje uſta in ſvoje miſli darovali. Kam je tiſta lepota sginila, nad ktero ſo ſe vſe ozhi rasgledovale? kje je tiſta prijetnoſt, ktere niſte nikoli prehvaliti mogli? Ali ſo te mertvaſhke, glashovnate in na tem gerdim truplu tako ſtraſhno ſpreobernjene ozhi, ſhe tiſte ozhi, v' kterih ſo vſe ſtraſti shivo igrale? Ali vidite plave shnable, odperte uſta, is kterih ſmerdi? Vi ſtermite nad tem gerdim truplam, niſte radi per njem, iſhete kak isgovor, de bi jo prezh potegnili. Stoj! nizhemern saljubljenz! tukej poglej ſvojo laſtno podobo, paſi ſvoje ozhi nad to perſhono ſvoje pregreſhne ljubesni. Tako ſo tiſte nizhemerne prijetnoſti minele, savoljo kterih bi bil ti ſvojo duſho tudi v' nar vezhi nevarnoſt rad poſtavil.

Neſrezhna in sanizhljiva snadnoſt bled in gerbaſt obras s' golfivimi ſarbami liſhpati, jo je lepo delala. Rada bi bila lepa in mlada, sato je hotla natoro premagati, in snamenja ſvoje ſtaroſti isbriſati. Lejte! sa temi golfivimi ſarbami je priſhla ſenza ſmerti, ſtraſhna bledoſt, zherna kosha, in vſe snamenja ſmerti. Nekdanji prijatli ſe nozhejo k' njej blishati, ampak v' ſtran beshé. Nar vezhi snanzi od delezh ſolse tozhe, ktere bodo kmalo ptuje soke obriſale. Kadar domazhi memo merlizha gredo, ſe na lash v' ſtran obrazhajo. Vſim je vſhezh, de ſe merlizh kmalo pokoplje, sato de toliko ſmradu in gnuſa ne vshijejo. Truplo, ktero je she

Digitized by Google

gnjiti sazhelo, bersh v' trugo denejo, in ga ſhe pred zhaſam v' mertvaſhko hiſho neſo.

Tukej leshi ljubesnivi prijatel. Prijatel, kteriga ſmo ljubili, in kteri naſ je ljubil, leshi tukej bres beſede, bres snaminj, bres obzhutljivoſti. Ravno daneſ ſe pervizh ne da s' naſhimi ſolsami omezhiti, in pregroſiti. Ni duſha prijasna, ki ſe je od trupla lozhila, in ki nizh vezh nasaj ne pride, ne truplo, ktero ſhe pred ſabo vidimo. V' shivljenji ſmo ſi vezhkrat obetali, de naſ ne ſme ſmert nikdar lozhiti, mi ſe pa ſami v' ſmerti lozhimo. Velikrat nam je rekel, de naſ ne bo nikoli posabil; sdaj pa sa naſ nizh vezh ne mara; obetali ſmo mu, de ga ſhe v' ſmerti ne bomo sapuſtili, sdaj pa od njega kakor od kake poſhaſti beshimo. Vſe ſe lozhi, in nar mozhnejſhi svesa ſe ravno tako kakor ſlaba rasterga. Njegov ſpominj je ſhe nekoliko zhaſa per naſ, njegove prizhijozhnoſti pa nizh vezh ne moremo terpeti.

„Jeſt shalujem po tebi, ljubi Jonata! Kakor mati ſvojiga ediniga ſina ljubi, tako ſim jeſt tebe ljubil.“ II. Kraljov, 1, 26.

Velikrat ſim shelel s' njim umreti, sdaj pa vidim, de ni bila moja reſnizhna volja s' njim umreti, in moje shelje ſo mi she shal. Niſim miſlil de bi mogel bres njega shiveti, in jeſt ſim veſel, de je on mogel bres mene umreti. Kadar niſim bil per njem mi je bila vſaka ura dolga kot zel dan, in vſak dan kot zel teden. sdaj pa she ne morem vezh per njem obſtati; radovednoſt me je k' njemu perpeljala, in laſt-

Digitized by Google

na ljubesen me od njega goni. She ſam ſmrad mi ne puſti, mu sadnje ljubesni ſkasovati.

Tukej tedaj leshi, kaj pravim? morebiti tukej leshi deleshnik naſhih pregreh, naſh pohujſhljivez! — — Moj Bog! kaj ſhe ni dovolj, de v' tej podobi ſvojo zhaſno ſmert vidim, kaj morem nad tem merlizhem ſhe ſvojo vezhno ſmert popred viditi? Ali ni le ſamo v' grob pred mano ſhel, kaj mi more tudi v' pekel pot pokasati, in pred mano va-nj iti?

Pridite ſemkej, vi, ki ſte bili deleshni pregreh njegove mladoſti, pridite ſemkej, in per njegovih nogah ſe ſhe med ſabo opominjajte de ſi bote is roshiz venze delali, in ſpomladanje leta ſvoje mladoſti ſvojim hudim ſtraſtim darovali. Vprafhajte ga, kak dobizhek ima od tega, ko je v' vaſhe druſhine hodil, in vam ſvoje neſrezhne roke podajal? On je bil deleshen vaſhih pregreh, hozhete li tudi vi njegove vezhnoſti deleshni biti? —

Tukej leshi tiſti perljudni zhlovek, kteri je shelel vſim dopaſti, in je, sunaj Goſpod-Bogu, vſim dopadel. Njegovo prijetno obnaſhanje je nadomeſtilo, kar mu je na pameti in pravizi manjkalo, in njegova sunanjſhina bi bila ſleherniga ſodnika preſlepila, le tega ſodnika ni mogla preſlepiti, kteri v' globozhino ſerza vidi. On je bil hvaleshen bres ljubesni, prijasen bres obzhutljivoſti, odkrit bres rasodetve, ſe je ſmejal bres veſelja, je norze bril bres de bi ſe mu bilo ljubilo, satorej ſo ga v' druſhinah radi imeli, radi poſluſhali, in ga poſnemali. Sdaj je pa njegov jesik obmolknil, roke ſo omahnile,

Digitized by Google

noge ſo terde, on je tako napravljen, kakor nam ga mertvaſhki ſlushabnik napraviti hozhe. Oh! kdor ga sdaj vidi, kako bi ga neki is ſidanjiga ſtanu mogel ſposnati kakſhin je nekdaj bil? in kdo bi ſi mogel is podertiga pohiſhtva ali trupla, dusho le od delezh miſliti, ktera je bila v' njem? Tode posabimo, kaj je bil, in le to miſlimo, kaj je sdaj. „Kadar merlizh pozhiva, pusti tudi ſpominj na-nj pozhivati.“ Sirah, 38, 24.

Oſem in ſhtirdeſet ur je preteklo, v' kterih ſo mogli merlizha v' hiſhi imeti, dalej ga nozhejo; pred zhloveſhkimi ozhmi ga ſkrijejo, v' trugo ga denejo, trugo sabijejo, kakor de bi mu hotli ubraniti, de bi nikdar vezh nasaj ne priſhel; pogrebzov naproſijo, kteri ga k' pogrebu poneſo, pogrebzi ſo mu she jamo ſkopali, mertvo truplo v' jamo ſpuſte; ſ' perſtjo ga saſujejo in tako je vſa njegova rezh na ſvetu per kraji.

Revni merlizh! kaj ſi pokokan? O! sdaj je ſ' tabo per konzu. Vſi ljudje, ki ſo te k' pogrebu ſpremili, ſe k' ſvojim opravkam vernejo; vſak smed njih ſi novih prijatlov iſhe. Zhlovek bi kmalo miſlil, de ti niſi bil nikoli na ſvetu; vſe je per ſtarim, ali pa kar noviga poſtane ljudem bolj dopade, in sato na-te ſhe hitrejſhi posabijo. Ti ſe pa mej tem oberni k' ſvojim ſidanjim prijatlam verni ſe k' ſvoji imenitni shlahti, rezi trohnobi: Ti ſi moj ozhe, in zhervem: Vi ſte moja mati, in moja ſeſtra, sunej vaſ me nihzhe nozhe posnati. —

Digitized by Google

Mladenzha, sa kteriga svelizhanje je sveti Gregor, papesh, sosebno skerbel, je bila neka persona drujiga spola popolnim preslepila, in smotila. Sveti Gregor mu je ni mogel ne s' svetam, ne s' opominovanjem, ne s' prosbnjo in molitevjo is serza isbiti. Gospod-Bog je pa to persono, v' ktero je bil mladenzh ves samishljen, po svoji strashni sodbi, ktero smo moliti dolshni, natvegama udaril; nagla smert jo je is tega sveta spravila. Savoljo tega je mladenzh neisrezheno tarnjal, in ta shalostna smert njegoviga serza she ni od nje odtergala, ampak je ogenj, ki ga je shgal, she bolj podpihovala.

Nad mladenzhevo objokovonja vredno slepoto je sveti Gregor mozhno shaloval, in je sklenil vso mozh si persadjati, de bi mu dusho od vezhniga pogubljenja otel.

Enkrat tedaj, kadar je bil she Gospod-Boga prosil, de bi mu per njegovim delu pomagal, prime mladenzha sa roko, in mu rezhe: Pojdi s' mano, jest ti bom sapopadek tvoje pregreshne ljubesni pokasal. Ga pelje k' grobu, v' kterim je bila tista shenska pokopana, in jo ukashe odkopati. Kako strashne rezhi je mladenzh sagledal! strah in trepetanje sta ga nasaj pahnila. Sveti Gregor mu pa rezhe: Ljubi moj sin! nikar ne beshi, prav poglej podobo, ktero ti smert kashe. Vidish, kaj je pred tabo. Lej! kaka je sdaj tista svenljiva lepota, v' ktero si bil neisrezheno samaknjen. Poglej usedeno glavo, saperte ozhi, zherne ude, gerdo trohnobo, gnjilobo, in zherve. Poglej tukej sapopadek

Digitized by Google

ſvoje hude ſtraſti, poglej perſhonb, savoljo ktere ſi tolikanj jokal, in duſho, svelizhanje, ſrezhno vezhnoſt in Boga sapravil.

Tudi jeſt, ljubi bratje! vam morem ravno to rezhi; kaj ko bi pazh gnada boshja in glaſ reſnize ravno tak ſad v' naſ rodila! Mladenzh je bil omezhen, ſposnal je nizhemernoſt vſih ſtvari, sapeljivoſt hudih ſtraſt, in je odſihmal v' pokori sgol Bogu in sa svelizhanje ſvoje duſhe shivel.

Druga reſniza.

Zhlovekova nekdanja bogatija, in ſidanja revſhina v' grobu.

„Ne boj ſe, pravi kraljevi prerok, kadar kak zhlovek bogati, in zhaſt njegove hiſhe raſte, ker ne bo zlo nizh ſ' ſabo neſel, kadar umerje, tudi njegova zhaſt ne pojde s' njim v' jamo.“ Pſalm. 48, 17. 18.

To reſnizo s' ozhmi vidimo; in ſhe nevernik je ne more ovrezhi, krivoverz je ne more drugazhi, kakor mi, raslagati. Kaj ima pa bogatinz na tem ſvetu pred reveshem?

To veſelje, de ima veliko blaga, po kterim jih veliko saſtonj hrepeni.

To perloshnoſt, de ſi lahko vſe sloshnoſti shivljenja napravi, kterih ſi marſikdo ne more napraviti.

To zhaſt, de mu vſi ljudje radi ſtreshejo, ktere zhaſti pa revesh nima.

Digitized by Google

„Bogatinz goſpoduje zheſ revesha.“ Pripoveſt 22, 7. Ali pa tudi v' grobu ſhe zhesnj goſpodari?

Kaj pa ima bogatinz, ki je na semlji vſiga dovolj imel, pod semljo pred berazham? Kje prebiva bogatinz, kteriga ſe je vſe balo? Ali ne v' grobu v' ſredi berazhev? Ali ima kaj taziga, kar bi ne imel ſlehern berazh? Is velikiga pohiſhtva, ſkosi dolge in ſhiroke ſtanovanja ſo bogatinza ravno tako v' jamo neſli, kakor ſromaka ſpod ſlamnate bajtize. Odſihmal mu more jama, toljka de ſe v' njo ſpravi, dovolj biti, kakor nar vezhimu ſromaku. Od njegove proſtorne in velike semlje mu je ſheſt zhevljov ſveta oſtalo, kakor nar uboshniſhimu reveshu, Popred je imel pravizo do veliko deshel, sdaj pa ima pravizo do nekaj pedi perſti. Ima kolikor potrebuje, in enakoſt pravize, je vſe pravde s' njegovimi podloshnimi dokonzhala.

Tukaj pozhiva. Ne delaj mu nepokoja, kakor ga je ‚Saul ‚Sámuelu delal. I. Kralj. 28, 15. V' shivljenji ni mogel pokoja upati. Njegove velike ſlake ſo mu veliko ſkerbi delale; njegova oblaſt mu je veliko opraviti dajala; v' njegovih prebivalſhih je bilo veliko proſhnjavzov; okrog njegove mise veliko perlisovavzov, in njegove nozhi ſo bile savoljo veſelja nepokojne.

Tukaj pozhiva. Kadar je umerl, ni nizh ſ' ſabo vsel. Rjuha njegove ude pokriva. Krish v' rokah je le snamenje, de bi mu bilo po kerſhanſko shiveti, de bi bil ſrezhne ſmerti u-

Digitized by Google

merl. Is ſveta ni drujiga neſel, kakor kar je na-nj perneſel. Shtiri deſke ſo mu nameſt materniga teleſa, de ſe bo v' ſvoj nizh vernil, is kteriga je priſhel. Poite, preſhtejte njegove ſhaze, bote vidili, de je ſhe vſe na ſvetu popuſtil; njegove drage oblazhila ſo ſhe v' ſtarih omarah, mise in ſtoli po njegovih ſ-hrambah, njegove kupne in dolshne piſma po ſkrinjah, in ſhe nar hujimu tatu ne bo na miſel priſhlo, de bi per njem v' grobu le venarja vrednoſti iſkal.

Tukaj pozhiva. Nizh njegove zhaſti ni ſhlo s' njim v' jamo; nihzhe ga ne ſpremlja, ker pozhiva! in nizh ga ne sbudi, deſiravno zhervovi njegovo truplo jedo. Ti ſi moj ozhe, pravi trohnobi; Vi ſte moja mati, in moja ſeſtra, pravi zhervovam. Sunaj vaſ nimam nobeniga tovarſha, nobeniga snanja nimam, kakor ſamo ſ' ſvojimi konzhavzi. Kazhe ino shivali! ve mi pomagate, de ne bom dalej kakor gnuſoba ljudem pred ozhmi. Ve dokonzhate, kar je ſmerti oſtalo, in ve me v' prah in pepel drobite, v' kteriga ſim she od nekdaj namenjen.

Tukaj pozhiva; kakor kdo tiſtih velkih reveshev, ktere je nekdaj od ſebe pahal, kadar ſo hotli k' njemu iti. Bogatinz in revesh ſkupej mirno pozhivata, in nihzhe smed nju ne sheli ſoſebne zhaſti, ne milovanja, ne ſpoſhtovanja, ne uſmiljenja, ne letniga zhimsha, ne odloga. Ravno tiſta perſt oba pokriva, in nju pepel ſi je tako enak, de ga ne moreſh raslozhiti. —

Digitized by Google

Tukaj pozhiva, on, ki ni nikogar per miru puſtil, in tudi ſam ſebi ni pokoja dal. *Nabotova* njiva ga je smiraj v' ozhi bodla. Nekteriga je ſ' ſilo na beraſhko palzo djal, nekteriga pa ſ' pravdami premagal. Memo njegoviga groba grede ſe ſiromak ſhe na-nj nasaj osira, ne vem ali ga je grosa in ſtrah, ali ranziga sanizhuje, ali pa ſe ſpomni, koliko hudiga je od ranziga bogatinza preſtal. Revesh je bil v' shivljenji bogatinzu nevoſhljiv, ali bi pa tudi sdaj s' njim rad menjal? Ali bi ſi tudi nar neſrezhniſhi zhlovek voſhil de bi bil s' rankim bogatinzam v' viſokim ſtanu in v' obilnoſti shivel, pa tako de bi sdaj s' njim vred v' grobu trohnel? Vſak zhlovek ima raji ſvojo kozho, in tudi nar hujſhi jezho, kakor pa lep kraljov grob. „Shiv pes je boljſhi od mertviga leva.“ Pridgar. 9, 4.

Tukej pozhiva, kamor ſo ga ljudje pokopali; kje pa je njegova duſha? ali ni morebiti po ſodbi boshji v' peklu pokopana? Svojimu truplu je ſhe v' teſtamentu kraj isvolil, ali ſi je pa samogel sa ſvojo duſho kak kraj isvoliti? Ljubi bratje! ali je to pozhitek, kadar truplo gnjije, duſha pa v' daljnim kraji martre terpi? Ali ſe pravi pozhivati, kadar nima zhlovek nizh zhaſniga, in na unim ſvetu pa ſtraſhno vezhnoſt? O kako ſtraſhno je tako pozhivaliſhe! kako neisrezheno ſe zhlovek golfa! Dokler je bil v' zhaſti, tega ni umel, in dokler je bil ſrezhen ſi kaj taziga ni domiſhljeval.

Sdaj je grob njegova hiſha. Njegoviga ſtanovanja na tem ſvetu ſo ſe drugi ljudje po-

Digitized by Google

laſtili. Njegov dnar gre ſkosi ſto in ſto ptujih rok. Sa njegovo erbſhino ſe poſmehujozhi erbi pulijo. „On pa leshi kakor ovze v' peklu, in ſmert ga gloda.“ Pſalm 48,,15.

Sa tako plazhilo je reſ na ſvetu she doſti dolgo zhaſa delal, ſe je nozh in dan trudil, in ſovraſhtvo boshje, in obrekovanje ljudi dovolj drago kupil. Dovolj dolgo zhaſa je na tem ſvetu goſpodoval, deshele pod-ſe ſpravljal, in ſromake derl. Sdaj pa njega ni drujiga oſtalo, kakor kupiz trohnobe in koſti, ali pa eno peſt pepela, kteri ſe she malo od perſti lozhi. — „Kaj nam je prevsetnoſt pomagala? In bahanje s' blagam, kaj nam je perneſlo?“ Modr. 5, 8.

Poite, ljubi bratje; ſ' ſvojimi miſlami le eno ſamo leto nasaj, in pomiſlite, kakſhin je bil vlani oſorej, kakſhin je pa sdaj v' grobu. Kako slo ſe mu je ſpremeniſo! Kako ſe je njegova ſrezha rasbila! kako ſtraſhno je padel! Neſrezhno truplo! od kod ſi padlo, in kaj bo is tebe? Ali je mogozhe? ali je reſ, de ſi is kratkozhaſnih druſhin, is narozhja mehkushnoſti, is posemliſkiga veſelja, od veſelih pojedinj, is hiſhe, v' kteri je lepota, sapravljanje, in prevsetnoſt, natvegama priſhlo v' ſtraſhen grob? Tukaj je tedaj vſiga zhaſniga konez. Po lepih verteh, po velikim poſlopji, po dragim bahanji, po prijetnih kratkozhaſih je priſhel grob, jama, pepel in shaloſtni oſtanki tvojih ozhetov. Tukaj, o bogatinz! kjer ne boſh nikdar vezh delal, ne zhutil, tukaj ſi ti ſvojim zhervem, kteri ſe v' tebi srede, nepremakljiva jed. Tukaj trohni tvoje truplo, ktero ſi

Digitized by Google

dobro redil, mozhno ljubil, lepo oblazhil, in s' pregrehami madesheval, tukaj trohni to truplo sraven revesha bres veljave, bres shlahtnoſti, bres zhaſti, v' tami in posabljivoſti.

Mogozhni in bogati tega ſveta! kaj tedaj prevezh od vaſ hozhemo ker vam vpijemo: *‚Spomnite ſe na vezhnoſt; ker ſe je s' drugimi vred ne bote ognili!* — ‚Svojiga ſerza ne navesujte na minljive ſtvari; ker vam ne bo kmalo, kmalo nizh vezh od njih oſtalo! — Drugih ljudi nikar ne sanizhujte, ker ſe vam bo kdaj ravno taka godila, kakor drugim ljudem! — Zhe imate vſiga obilno, kar vaſhe pozhutke veſeli in vaſhe ſerze posheli, tedaj ſe ſpomnite, de ſhe zlo nizh nimate ako nimate tudi zhednoſti sraven teh zhaſnih rezhi. ‚Smertno ſpanje jih je omoglo, in kadar ſo ſe prebudili, ſo imeli prasne roke. Tukaj je ſpanje gotovo, isbujenje iſpanja she ni dalezh; pa kako ſtraſhno bo to isbujenje! — „Od jutra do vezhera bodo pokonzhani, in ker ſi tega nihzhe k' ſerzu ne vsame, sato bodo vekomej poginili. Kteri bodo oſtali bodo od njih prozh vseti; umerli bodo, to de ne v' modroſti.“ **Job. 4, 20. 21.**

Tretja reſniza.

Zhlovek je bil v' shivljenju zheſhen, v' grobu je pa sanizhljiv.

Je zhaſt perlisovanja, ktero hozhe prevsetnesh v' shivljenji vshivati. Je zhaſt dolsiga

Digitized by Google

ſpominja, ktero sheli zhaſtilakomnik po ſmerti imeti. Zhaſt in hvala ſta sapeljiv vabek zhloveſhkiga ſerza, shivesh njegove nizhemernoſti, perganjk njegovih del.

Ker zhlovek ve, de more vſe druge rezhi sapuſtiti, torej upa, de ga vſaj te dve ne bote sapuſtile, upa de bo njegovo ime ſhe po njegovi ſmerti ſlovelo, in de tiſti, ki ga hvalijo, ſhe nad njegovim pepelam ſ' hvalo ne bodo nikdar obmolknili.

Jeſt ne rezhem, de boſh na ſvetu tako naglo posabljen, kakor naglo moreſh ſvet sapuſtiti, ampak te le vpraſham, koliko zhaſa bo tvoja posemljiſka zhaſt obſtala? in zhe tudi dolgo zhaſa obſtoji, kaj ti bo v' vezhnoſti pomagala? —

„Lej! konez pride, pride konez, hiti nadte, glej! pride.“ Ezeh.“ 7, 6. *Zhaſtit pogreb imenujemo sadnjo zhaſt.* Pa vender, kar koli ranjkimu ſtorimo, ne sadene zhaſti ranjziga mertviga, ampak zhaſt shive shlahte. Hozhemo prijatelſtvo v' zhaſti imeti, satorej vſe take rezhi k' pogrebu perpravimo, de vaſhe ime in vaſha shlahta bolj ſlove, kakor pa kaka druga poſvetna shlahta. Zhe tudi velika truma ſoſedov in njih shaloſt njegov pogreb imeniten delate, vender ta zhaſtit pogreb merlizha ne more veſeliti, kteri ga ne vidi, in ne zhuti. Te lepe perprave k' pogrebu ſo le rop, kteriga ſmert s' veliko zhaſtjo v' grob pelje. She zlo shaloſtne perprave v' zerkvi, kteri bi mogle prav sa prav merlizhevi duſhi pomagati, ſo velikrat bres ſadu, in morejo shivim ljudem v'

Digitized by Google

nizhemern rasgled ſlushiti. ¿S' tem hozhe shlahta ne le ſamo pokasati kolikor je nad ranjkim sgubila, ampak ſoſebno kako mogozhna je, in koliko je poerbala. Snamenja, ktere na njegov grob ſtavijo, ſo snamenja premaganja, ktere bolj ſmerti, kakor pa od ſmerti premaganimu merlizhu zhaſt delajo. Plazhane hvalne pridige shivih pridgarjev ne dojdejo ſkosi semljo do merlizha; njegovo uho je gluho per isreku njegoviga imena, in njegove ozhi ne morejo napiſov brati, kteri mu nevmerjozhnoſt obetajo. Vſe je nizhemernoſt.

Pa vſaj njegova ſlava po ſvetu mu more velik dobizhek ſtoriti? ¿She enkrat jamo odkopljite; lejte, vpraſhajte in poſluſhajte, koliko mu njegova ſlava pomaga. V' jami drujiga ne vidite, kakor revno, rasjedeno, in ſmradljivo mertvaſhko truplo, kteriga ne morete raslozhiti od mertvaſhkiga trupla kaziga nesnaniga in revniga zhloveka. Modri in norz pod eno ruſhino pozhivata, in zhe ſe nad enim smed nju zhudite, ſi drugi prez lahko miſli, de ſe njemu zhudite. Kako dobro je mertvimu pepelu, de ne ſliſhi ne sanizhevanja, ktero vzhaſih sa merlizham poſhiljajo; ne hvale, ſ' ktero ga nekoliko zhaſa povikſhujejo!

Savoljo ſvoje dobre glave in savoljo ſvojih ſoſebnih darov imenitni moshje niſo kake druge nature, kakor drugi ljudje, torej ſe jim sadnjizh kakor drugim ljudem godi.

Tukaj velki imenitni mosh ni v' boljſhim ſtanu, kakor pa neumno ljudſtvo, ki okrog njega leshi. ¿Suha mertvaſhka zhepina nam ne

Digitized by Google

kashe velike pameti, ne dolge ſkuſhnje, in trohnijozhe koſti ne osnanujejo mozhi ne ſerzhnoſti. ¿Sgovorni jesiki ſo sdaj obmolknili, med mertvimi je velika tihota in nihzhe ni od drujiga bolj prebriſane glave. —

Umerl je, ſe bo nekaj zhaſa tiſtim odgovarjalo, kteri bodo sato po tebi vpraſhali, ker ſo te posnali. Posnejſhi mlajſhi pa poreko, kadar ſe bo po tebi vpraſhalo; *mi nizh ne vemo od njega, je mogel she sdavnaj umreti.* Od tebe ſe bo smiraj manj ſliſhalo in govorilo, in v' nekterih letih bo tvoje ime med ljudmi vgaſnilo. „Tako bo naſhe ime ſzhaſama posabljeno, in nihzher ſe ne bo naſhih del ſpomnil.“ Modr. 2, 4.

¿She zlo naſhe dobre drugim ljudem ſtorjene dela bodo posabljene, in morebiti bodo tiſti, ki ſo nam veden ſpominj na naſ obetali, na naſ nar popred posabili. Pa ſ' tem nam bodo le to ſtorili, kar ſo shé drugim delali, in kar tudi njih zhaka. ¿S' glaſam petje neha. —

Je she umerl. Tiſti zhlovek je umerl, ki je imel toliko imenitnih ſprednikov, kterih ſhe ni posnal, in kteri bi ſhe manj njega posnali. Miſlil je, de ga njegovo rojſtvo od drugih ljudi slo raslozhi; naj nam pa tudi pokashe raslozhik ſvoje ſmerti. Naj ſe v' grobu vſaj ſ' takim meſam od drugih raslozhi, ktero ne trohni tako naglo, kakor pa drugih ljudi.

Shlahten zhlovek ſe baha, de ima boljſhi in lepſhi kri kakor pa neshlahten, naj nam pa tudi zhaſtitniſhi prah pokashe. Kadar v' grob pride ſe ljudem niskiga ſtanu perdrushi, in

Digitized by Google

imenitne pisma njegoviga visoziga stanu so ravno tako moljam, kakor njegovo truplo zhervovam, isrozhene. „Kadar sim bil rojen," pravi Salomon, „sim s' vsim ljudem dano sapo sopel, sim tudi ravno na to semljo padel, ktera je sa vse ljudi vstvarjena, in sim svoj pervi glas, kakor vsi drugi ljudje, s' jokam od sebe dal. V' plenizah sim bil s' veliko skerbjo isrejen, ker nima nihzhe, tudi noben kralj ne, drujiga sazhetka svojiga rojstva. Vsi ljudje imajo tedaj enak prihod v' shivljenje, in enak is-hod is njega." Modr. 7, 3.

Ni jih, pomerli so tisti velikani, kterih ime je tako slo slovelo, in pred kterimi se je vse treslo. Valovi njih napuha so se nad grobam rasbili, in njih visokost so revni zhervizhki posobali. Ni jih vezh tistih imenitnih ljudstev, kraljov in mest poprejshnih zhasov; in sdaj mu v' sosebno uzhenost shtejemo, kdor njih ime ve, ali pa kraj, kjer so bili, ali pa nektere shege, po kterih so shiveli. Njih letne bukve so s' njimi vred poginile; njih sgodovina je pod njih podertim kraljestvam sakopana.

Kmet na tistim kraji, na kterim so oni pokopani, shito seje. Njih pepel je med poljskim praham pomeshan. Zhes njih podobe in lepe pomenljive snamenja so sdaj zeste storjene. Njih poslopja je drevje saraslo. Na njih ulizah kosovi strashnih hribov leshe, po njih kraji in polji nove reke teko in je tako rekozh ves kraj prestvarjen. Zhas vse spremeni, zhas vse podere, zhas vse pokonzha. In ti, shiv neumnik! se veselish nad pajzhevno vezhnosti svojiga ime-

Digitized by Google

na, ſ' ktero te hudobni perlisovavzi ſlepe, in ktere ſi takrat nar manj vreden kadar je iſheſh? „Jeſt ſim nar neumniſhi med ljudmi, in zhloveſhke modroſti ni per meni. Modroſti ſe niſim uzhil, in uzhenoſti ſvetnikov ne posnam.“ Pripov. 30, 2. 3.

Ko bi jo bil posnal, bi bil tudi she sdavnaj ſposnal nizhemernoſt vſih zhaſnih rezhi, ktere me ſizer slo ſlepe, in velko nevarnoſt, ktera je s' njimi terdno ſklenjena. Ko bi jo bil posnal, bi bil ſvoje ſerze na kaj boljſhiga in vredniſhiga navesal, ſvoje mozhi v' potrebniſhi rezhi obrazhal, in ſvojimu Bogu sveſtejſhi in ſtanovitniſhi ſlushil, in ga reſnizhniſhi ljubil. — Ko bi jo bil posnal, bi ſi ſmel vezhi upanje delati, de bom ſrezhne in dobre ſmerti umerl, ker bi ſe bil k' ſmerti bolj na tanko in ſkerbnejſhi perpravljal. Jeſt ſim pa nar neumniſhi zhlovek, in zhloveſhke modroſti ni v' meni, ker ſe niſim k' ſmerti perpravil, deſiravno je nevarna. —

Ljubi bratje! jeſt vaſ ne miſlim ſ' praſnim ſtraham pred ſmertjo navdajati, ampak jeſt vaſ le shelim od vſih minljivih dobrot odtergati, ob ktere naſ ſmert perpravi. Dobri kriſtjan ſmert veliko losheje sanizhuje, kakor pa greſhnik in nevernik bres vere in bres ſtrahu boshjiga. Kriſtjan ſe pa is naukov od ſmerti uzhi, kar bi ſe imel tudi nevernik uzhiti, de je vſe zhaſno le praſen dim, in de na tem ſvetu ni nobena ſtvar njegoviga nagnjenja in ſerza vredna. De nam more ta reſniza, ktero tudi boljſhi modrijani ſposnajo, sato slo k'

Digitized by Google

ferzu iti, ker vemo, de bo naſh imenitniſhi del (duſha) v' vezhnoſti shivel; de ſe umreti drujiga ne pravi, kakor is tega revniga ſveta sa vſelej na nov ſvet preſtopiti ſe; in de ſe neſkonzhnih dobrot prihodniga shivljenja le ſ' tem vdeleshimo, zhe ſe tukaj od golufnih dobrot odtergamo. Zhe pa sdaj ſvoje dosdanje miſli per tej luzhi pregledam, pazh reſ ſposnam, de ſim nar neumniſhi zhlovek, in de zhloveſhke modroſti ni v' meni. Modroſti ſe niſim uzhil, in uzhenoſti ſvetnikov ne posnam. —

„Ti tedaj, Bog gnade in uſmiljenja! ti mi daj modroſt, ktera je per tvojim ſedeshi, in ne isversi me is ſhtevila ſvojih hlapzov; ker jeſt ſim tvoj hlapez, ſin tvoje dekle, ſlab zhlovek in kratkiga shivljenja, in preſlab, de bi ſodbo in poſtave umel.“ Modr. 9, 4. 5. Napolni me, Goſpod! ſ' to svelizhanſko miſlijo. ¿Smert mi more vedno pred ozhmi biti. Grob mi bo nameſt ſhpegla, v' kterim ſe bom gledal, in po tem shivel. Ker mi je ſmertna ura nesnana, torej morem ſmertno koſo smiraj nad ſabo viditi. ¿Strah de bi me ſmert neprevidama ne prehitela, me more tiſte velke uzhenoſti nauzhiti de ſi bom is ſmerti vrata v' ſrezhno vezhnoſt vedel narediti.

„Popravimo kar ſmo nevedama pregreſhili, de naſ ne bo dan naſhe ſmerti neprevidama prehitil, kadar bi zhaſa pokore saſtojn iſkali, pa bi ga najditi ne mogli.“

To opominjevanje naſhe matere katoljſhke zerkve naj nam bo s' neisbriſljivimi zherkami v' ſerzu sapiſano! —

Digitized by Google

Drugi poglavitni del.

Sodba.

Digitized by Google

Digitized by Google

Pervo premiſhljevanje.

Zhlovek v' vezhnoſti.

„Zhlovek pojde v' hiſho ſvoje vezhnoſti.“ Pridg. 12, 5.

Torej je reſ ljubi bratje! de tukaj nimamo obſtojezhiga ſtanovanja, ampak de prihodniga iſhemo. Hebrej. 13, 14.

„Reſ je, de ſe je naſha hiſha k' ſmerti (k' tlam) naklonila, in de s' vſako ſtopinjo k' vezhnoſti hitimo.“ Pripov. 2, 18.

Gola reſniza je, de je is-hod is tega shivljenja le preſtop v' drugo shivljenje; de je konez popotovanja ſazhetik ſtanovitniga in obſtojezhiga prebivanja; in de ſe ſa naſ ondi vezhnoſt ſazhne, kjer zhaſ neha.

Zhlovek pojde v' hiſho ſvoje vezhnoſti. — Umerje, in ga ni vezh tukaj. Shivel je, pa vezh tako ne shivi. Med nami je shivel, pa je ſa vſelej od tod pobegnil . . . Kadar bi ljudje okrog njegove ſmertne poſtelje radi ſvedili, ali ima ſhe kaj toplote in shivljenja, ali mu ſerze ſhe bije, ſhila ſhe gre in ali ſhe kaj

Digitized by Google

ſope ali ne, oh! kje je she on takrat! kako dalezh je she od naſ! on je she na vſe vezhne zhaſe obſojen! Zhlovek gre v' hiſho ſvoje vezhnoſti. Duſha je ſhla tiſto minuto, ko ſe je od trupla lozhila, v' hiſho vezhnoſti, je she v' vezhnoſti. Vſiga popotovanja je sdaj konez; umerjozhnoſt je ſ' zhaſam vred minila, Sdaj pa nizh ne pride, nizh ne odide, vſe je prizhijozhe, vſe je vezhnoſt, ktera ſe je sa-nj sazhela, pa ne bo nikoli nehala. Kako slo ſe je zhloveku ſpremenilo! Kaj miſli od tega ſpremenenja? Kako miſli ſam od ſebe per tem ſpremenenji? . . . Sdaj ſi jeſt le ſamo to pred ozhi poſtavim, kako je namrezh zhloveku, kadar ſe po sadnjim sdihljeji na tem ſvetu, v' vezhnoſti prebudi. — Kaj duſha takrat zhuti. — Nad kom ſe zhudi. — In kaj ſposna in isve. — Zhlovek pojde v' hiſho ſvoje vezhnoſti.

Torej vpraſham: Kaj je zhlovek v' vezhnoſti? —

Kaj je vezhnoſt v' zhloveku? —

Nikar mi ne rezite: Zhlovek je prez tazhaſ ſojen, kadar ſe is tega ſveta lozhi, njegova ſodba je she ſklenjena, kraj mu je she odbran; vém de je temu tako; pa sdaj to nà ſtran puſtim ino ſi le zhloveka ſploh v' njegovi vezhnoſti pred ozhi ſtavim, v' tiſti vezhnoſti namrezh, na ktero kdaj ni miſlil, deſlih je bila she bliso; v' tiſti vezhnoſti, ktere ni hotel, deſlih je bila njegova; v' tiſti vezhnoſti, ktere ni umel, deſiravno je bila gotova. —

Digitized by Google

Perva reſniza.

Kaj je zhlovek v' vezhnoſti?

On ni vezh dvomivez in zviblavez ker je Bog pred njim, in ſe mu nizh ne ſkriva.

Ni vezh vnemarnesh, ker je on pred Bogam, in ſe mu ne more hliniti.

Ni vezh popotnik, ker je ſvet sginil ispred njegovih ozhi, in ga nikoli vezh ne bo.

Pervizh. Zhlovek v' vezhnoſti vezhne dvomi in ne zvibla, ali je Bog ali ne, ker je Bog pred njim in ſe mu nizh ne perkriva.

Jeſt ſi ſhe duſho tako rekozh na shnablih umirajozhiga zhloveka miſlim, in kar, kakor bi s' ozhmi trenil, je s' boshjo vſigaprizhijozhnoſtjo okrog in okrog obdana in oklenjena. Ona v' neſkonzhno bitje gleda; Bog je edin, nepremakljivi in potrebni sapopadek njeniga gledanja, od kteriga ne more vezh ozhi odmakniti. Ona ravno takrat njegovo prizhijozhnoſt ugleda, kadar ji vſe ſtvarjene rezhi ispred ozhi sginejo.

Mala luzh ugaſne, in shé pred njo neſkonzhno velika gori, duſha je vſa v' ſvitlobi kakor opoldne. Oh! pred Bogam ne more pobegniti, pred njegovimi ozhmi ſe ne more ſkriti. Okrog in okrog je Bog okoli nje. Naj ſe oberne, kamor koli hozhe, ſej drujiga ne vidi, kot Boga, drujiga ne zhuti, kot Boga. Je tako rekozh v' to morje velikoſti boshje vtopljena; kjer ſe neſkonzhno teshkiga Boga ne more ogibati, ga ne preſtati. Komu, ljubesnivi

Digitized by Google

bratje! je mozh, ſtermenje take duſhe per naglim sagledu tega ſtraſhniga Boga popiſati? Savsetje, ſtrah, togota, grisenje veſti, in obupanje je na tem ſvetu le po meri ſnaſhe ſlaboſti. Ko bi ſe doſti obilniſhi savseli, vſtraſhili, utogotili i. t. d. bi mogli prez umreti. V' vezhnoſti pa, zhe je lih britkota ſhe tako huda, vender ne more neumerjozhe duſhe konzhati. In Bog temu ſtrahu, v' kterim je duſha savoljo njegove prizhijozhnoſti, nobenih mejnikov ne ſtavi.

„Goſpod je ſtraſhen, in ſilno velik, in zhudna je njegova mozh.“ Sirah 43, 31.

She ſtraſhnejſhi je pa v' ozheh take duſhe, ktera ga je popred malo posnala, in ga ni premiſhljevala. In njegova mozh je sa take ljudi ſhe ſilniſhi in ſtraſhnejſhi, nad kterim jo bo neprenehama ſkasoval.

Tudi brumna duſha je v' shivljenji Boga le v' podobah in v' prilikah od dalezh gledala. Se ji je le s' dobrotami rasodeval, in ſ' ſvojimi lepimi deli nekoliko poozhitoval. Kadar je to duſho po pameti in po ſtvarjenih rezheh k' ſvojimu ſposnanju povsdignil, je predersno domiſhljevanje zhloveſhkiga uma raskropil, de bi njeni ſlaboſti persanefil; in je pred njo ſvitlobo ſvoje boshje nature ſhe zlo v' naſhih tempeljnih, kjer vender poſebno prebiva, s' goſtim sagrinjalam sakril.

„Sdaj tako rekozh le ſkosi ſhpegel v' megli vidimo; takrat pa bomo Boga od oblizhja v' oblizhje gledali.“ I. Kor. 13, 12. Ta zhaſ je sdaj priſhel, sdaj ſo podobe sginile. Umerjozhi zhlovek v' shivljenji ni mogel Boga vi-

diti, de bi ne bil umerl; umerjozhi zhlovek le sato na tem ſvetu shivi, de bi kdaj Boga gledal. Bog ſe tùdi pogubljeni duſhi pokashe; ſe ji da popolnama ſposnati, kakor on njo posna; to de ne v' ljubesnivi velikoſti, ktera je veſelje ſvetnikov, ampak ſe ji pokashe v' veliki jesi, ſ' ſtrelami, ſ' ſtraſhnim orodjem ſvoje pravize, in s' neisrezheno ſvitloſtjo ſvojiga velizhaſtva, in ſe nad njo po pravizi moſhuje.

„Svoj ſerd je nad mano nabral, shuga mi, in nad mano s' sobmi ſhkriplje, moj ſovrashnik me je neisrezheno hudo pogledal.“ Job. 16. 10.

Ta duſha najde tiſtiga Boga, kteriga ſi ni upala popolnama tajiti, pa ga vezh ne najde poterpeshljiviga in ljubesniviga Boga, kakorſhniga ſi je tako rada miſlila, ampak pravizhniga, sa ſvojo zhaſt unetiga, in neſproſljiviga Boga, kakorſhniga ni nikoli hotla prav verovati. Ona vezh ne vpraſha: kdo je neki Boga vidil? Ona ga vidi, kakorſhen je, zhuti ga, posna ga, de je on, kteri ji je dobre poſtave, velike obljube, reſnizhno shuganje dajal.

Drugizh. Zhlovek v' vezhnoſti ni vezh vnemarnesh, (de bi mu ne bilo mar sa duſho, sa vezhnoſt, in sa Boga) ker je ondi pred Bogam bres udershka.

Udershik, ljubi bratje! imenujem tukej le omèjeno ſposnanje prizhejozhiga; pomankljiv ſpomin pretezheniga; nesnanoſt prihodniga.

Duſha ni vezh sadershani duh, de ſe le truplova hiſha podere, ktera je njene mozhi sadershevala. V' njej ni posabljivoſti, ne tame.

Digitized by Google

Ona umé reſnizo in golfijo; vidi dobro ni njegov ſad; posna hudo in njegove naſtopke. Vſe je pred njo ſvitlo deſi ne premiſhljuje, vſe ji je prizhijozhe, deſi ne pomiſhljuje, vſe je pred njo, deſi ne popraſhuje. Kakor ona vidi, tako vſe oſtane, in kakor ona oſtane, tako vidi in sapopade.

Sdaj tedaj pred Boga pride, s' vſimi na tem ſvetu ſtorjenimi deli. Kakſhna pazh pred-nj pride! Pred njegove ozhi vezh taka ne pride, kakorſhna je priſhla is ſtvarnikovih rok, ampak taka pred-nj pride, kakorſhno ſe je na tem ſvetu prenaredila. Truplo je v' to lepo podobo boshjo nekake neisbriſljive ſnamenja vtiſnilo; s' beſedo, ona taka v' vezhnoſt pride, kakorſhna je bila v' shivljenji. Shpegel, v' kterim ſe je vzhaſih gledala, ni bil prav zhiſt, in rezhi ſe v' njem niſo take kasale, kakorſhne ſo ſame na ſebi; sdaj ſe pa duſha v' Bogu gleda, in kake rezhi oh enim krati v' njem sagleda? Ljudje pravijo, de zhlovek v' vezhnoſt nizh ne neſe. Ali pa ſvojo veſt ſhe le ondi najde? kaj je ne neſe ſ' ſabo? Ali ſo njene dela v' ſmerti vſe umerle, ali ſe pa morebiti ſhe le ondi prav oshive? Smem rezhi, de ſe tudi nji ſto let ravno tako kratkih sdi, kakor vzherajſhni dan, kteri je nje sadnji bil.

Dolgo shivljenje ſe je v' eno pizhizo ſkupej ſtiſnilo, in verſto sgodeb ktere ſo ſe dokler je na semlji bila godile, ona v' *vezhnim sdaj* vſe kmalo sopet najde. Daneſ je prerojena, vſe ji je novo, pa vender v' tem novim vſe ſtaro ſpet najde. Zhaſi mladoſti, in perletne

Digitized by Google

ſtarosti, in dolgo terpljenje na ſmertni poſtelji je vſe tako shivo pred njo, kakor kar je to minuto vidila, ki je ravno bila. „Sakaj nji ſvitloba boshja ſveti, in jagnje je njena luzh.“ ¿Skriv. rasoden. 21, 23.

Per tej neſkonzhni luzhi ſe pred dusho nizh ne ſkrije. ¿She le sdaj posna imenitnoſt ſvoje nature, na ktero poprej ni nizh kaj porajtala.

¿She le sdaj prav vidi ſvojo laſtno neumerjozhnoſt, nad ktero je nekdaj nekoliko dvomila in zviblala. ¿She le sdaj natanko ve, koliko bi bila mógla in môgla ſtoriti, de bi bila ſvoj zilj in konez doſegla. ¿She le sdaj, oh! sakaj ſhe le sdaj? sato namrezh, ko je zhaſ nevednoſti, ſtraſt, predſodkov, in ſlepote minil, in ker je vezhnoſt edina, reſnizhna, in nar vezhi rasſvetljenoſt. ¿Svitloba boshja ji ſveti, in jagnje je njena luzh.

Zhloveku ſo v' shivljenji tako rekozh goſti, in tamni oblaki tiſto luzh sakrivali, ktera ſizer vſaziga zhloveka, ki na ſvet pride, rasſvitli, on ſam je golfivo tamo ljubil. V' ſtarosti je ſvoje mladoſti, v' ſmerti ſvojiga shivljenja in ſebe posabil. Vidil je v' ſvojim shivljenji rezhi, ktere ſo ſe mu grosno majhine sdele, vidil je ſlaboſti, ktere ſo bile uſmiljenja vredne, on je le od delezh rezhi gledal, pa je vſe napak vidil.

Sdaj pa zhlovek v' vezhnoſti drugazhi vago najde, ktera vſo golfijo rasodene; najde drugazhi preiſkovanje, kteriga ne moti laſtna ljubesen, ne ſpregled, ne napzhnoſt. Boshja ſvitloba ji ſveti, in jagnje je njena luzh.

Digitized by Google

Bog mu ni vezh krivizhin, zhe ga tudi od ſebe pahne, ne najde krivize, deſiravno ſi tudi gnade ne najde. Ker ſposna Boga in ſam ſebe, torej tudi ſposna njegovo pravizo in ſvojo krivizo. O shaloſtno ſposnanje, ker je veliko preposno! —

Zhlovek je v' vezhnoſti s' vſimi deli obloshen, ktere je na tem ſvetu ſtoril.

Ali je tedaj ſhe tak pred ſvojim ſodnikam, kakorſhen je bil pred ſvetam, pred ſvojimi prijatli in zhaſtivzi? Ali je njegovo shivljenje ſhe tako nedolshno, njegova ſmert ſhe tako troſhta polna, njegova zhednoſt ſhe tako ſlovezha, njegova duſha ſhe tako lepa, kakor ſo jo ljudje hvalili? Bog ſe ga uſmili, pravimo po njegovi ſmerti, pa ſe ga ne more vezh uſmiliti. Kriſtuſovo saſlushenje mu vezh ne pomaga; gnada boshja ga vezh ne ſpremlja; opzhinoſt, ali gmajna ſvetnikov ga vezh ne varije. On je v' vezhnoſti, je na zilji in konzu, obloshen ſ' ſvojimi grehi, sa ktere ni vezh mogozhe sadoſtiti, obloshen ſ' ſvojimi zhednoſtmi, ktere ſo bres korenine, obloshen s' opuſhenjem dobrih del, ktero je bres ſhtevila. Zhlovek je v' vezhnoſti.

Tretjizh. Zhlovek tedaj v' vezhnoſti ni vezh popotnik, ker je ſvet ispred njegovih ozhi ſginil in ker ga nikoli vezh ne bo.

Svet reſ zhloveku nizh ni dal, pa mu je Bog na ſvetu vſiga obilno dal, kolikor je k' ſvojimu zilju ino konzu potreboval. De pa le ſvet sapuſti, de le ni ismed shivih, she tudi njegova *proſta volja* neha, ſ' ktero bi ſi ſhe kaj mogel saſlushiti.

Digitized by Google

Zhaſ mine, v' kterim je mozh dolg poplazhati.

Gnada sgine, ktera bi mu ſhe mogla pomagati.

Duſha bres teleſa, duſha v' vezhnoſti ne more vezh zhloveſhkih del delati. Ona je tako rekozh novo bitje.

Vſe podobe vida ſo ispred nje sginile. Vſi pozhutki ſo nehali, po kterih je ta ſvet vshivala. Njene nekdanje miſli ſo konzhane s' moshganami vred, v' kterih ſo ſe rodile. Vſi sapopadki ſo ſe sgubili s' ſtvarmi vred, is kterih ſo israſtli. Vſe domiſhljevanje je vgaſnilo s' luzhjo vred, in isvir podob, je ſ' podobo nature preſhel. Ona ni ſ' truplam v' nobeni savesi, ktero je sunaj ſebe naſhla. Per ſvoji nejevolji ſi ne more s' nizhemur pomagati, per ſvojim ſtraſhnim terpljenji nizh ſpremeniti, in le ene minute ne more ſ' prijetnim ſpanjem potratnjati.

S' beſedo, ona ne more vezh delati, le terpeti ſhe samore, torej nima proſte volje, ne mozhi, de bi ſi kako pomagala. —

V' zhaſnim shivljenji bi bila merebiti le ena ſama dobra miſel duſho reſhila, v' vezhnoſti je pa ne morejo vſe miſli, vſe ſposnanje, vſe obtoshenje nizh vezh reſhiti. Oh! kako drag je tedaj zhaſ! Koliko pazh sgubi, kdor zhaſ sgubi! Kadar ſim mertev, ne morem nizh vezh *popraviti*, zhaſ je pretekel. Vezhnoſt le zhloveku kashe kako ſe je pregreſhil, pa mu nobene pomozhi ne pokashe, ſtorjen greh poboljſhati, in isbriſati.

Digitized by Google

¸Svetniki v' nebeſih ſi ne morejo ſkosi zelo vezhnoſt kake vezhi zhaſti kakiga noviga saſlushenja saſlushiti, meni je pa to v' eni minuti v' tem zhaſu mogozhe, zhe le enkrat is prave ljubesni do Boga kaj ſtorim. —

Pogubljeni v' peklu ne morejo ſkosi vſo vezhnoſt s' vſim obupanjem s' vſimi bolezhinami, s' vſim terpljenjem, jokam in ſhkripanjem boshje jese le kolzhkaj potolashiti, in odpuſhanja le od eniga ſamiga greha isproſiti, in kar uni v' vezhnoſti ne morejo, to je meni mozh doſezhi v' tem zhaſu s' edino ſolso, s' edinim sdihlejem, s' ſamim sgrevanim obtoshenjem, de ſim greſhil: Goſpod! greſhil ſim!

Delo svelizhanja je bilo tedaj le delo zhaſa, v' vezhnoſti zhlovek nizh nad njimi ne more delati. ¸Srezha ali pa neſrezha ſe je le v' nekterih minljivih letih saſlushila; vezhne leta ſo pa she gotove. Zhlovekov tek je bil do groba, na uni ſtrani groba pa more vezhno v' ſvojim ſtanu nepremakljivo obſtati. Umerjozhi zhlovek ſi ſhe samore kaj perdobiti, neumerjozhi zhlovek pa le vshiva, kar ſi je perdobil. Zhlovek pojde v' hiſho ſvoje vezhnoſti. Zhe ſhe ni ſhel, pa pojde; bersh pojde, bodſi kdor koli ſi hozhe.

Le brumni zhlovek je ſhel tako rekozh, v' hiſho ſvoje vezhnoſti, ker je radovoljno in s' vdanim ſerzam k' Bogu hitel, kteriga ljubi.

Greſhnik je pa ſhel v' ſvojo vezhnoſt soper ſvojo voljo, in nar vikſhi Goſpod ga je tje potegnil, deſiravno ſe je branil. Kadar ſe je zhlovek ſmerti nar bolj varoval, je Bog vesi rastergal, ktere ſo njegovo neſrezhno duſho

na truplo vesale, in jo je prez v' neismernoſti ſvojiga bitja vtopil. Satorej Bog pogubljeni duſhi ni vezh dobrotljiv ozhe, in svelizhar, ampak je njeni nar huji ſovrashnik in neſproſljiv ſodnik. On jo je le sato is njeniga posemljiſkiga ſtanovanja potegnil, de jo je prez ſ' tesho ſvoje velikoſti obloshil, in ſvoji oſtri pravizi isdal. Ko bi bila sa-njo ſhe kaka gnada, bi ji ne bil dni svelizhanja odresal. Ko bi ſe ji bilo ſhe mozh poboljſhati, bi ji ne bil zhaſa reſhenja odvsel; ko bi mogla ſhe upati, bi pa ſhe ne bila v' vezhnoſti.

Neſrezhna minuta! ſtraſhen padez! Oh! moja duſha! ali bo taka neſrezha tebe sadela? Tudi jes poidem v' hiſho ſvoje vezhnoſti; tudi jes bom priſhel pred ſvojiga Boga; in kakiga bom njega, in kaziga ſebe naſhel?

Druga reſniza.

Kaj je vezhnoſt v' zhloveku?

Vezhnoſt je zilj in konez savoljo kteriga je bil zhlovek vſtvarjen.

Vezhnoſt je zhlovekova ſrezha ali pa neſrezha, kar ſi je saſlushil.

Vezhnoſt je vshitek zhlovekove neumerjozhnoſti, ktere ne more sgubiti.

Pervizh. Vezhnoſt je zilj in konez, savoljo kteriga je bil zhlovek vſtvarjen.

Bog Ozhe ſvoje podobe ni sa zhaſ, ampak sa vezhnoſt ſtvaril. Bog ¸Sin ſe ni nad zhaſnim, ampak nad vezhnim delam trudil. ¸Sveti Duh

Digitized by Google

v' katolſhki zerkvi ne ſkerbi sa zhaſno, ampak sa vezhno ſrezho.

Premiſlite *ſtvarjeni ſvet*, v' njem vidite lep red, de je vſaka ſtvar na ſvojim kraji, pa tudi lahko ſposnate, de ſvet ni sa vezhnoſt, ampak le sa minljiv zhaſ vſtvarjen. Solnze, luna, in svesde ſo le snamenja zhaſov, dni in let. Solnze po dnevi ſija, luna in svesde pa po nozhi ſvetijo. Semlja seliſha in dreveſa poganja, ſ' kterimi ſi zhlovek pomaga. Sverine, ptize, ribe in vſe shivali, ſo le sato vſtvarjene, de ſo zhloveku v' potrebo in veſelje podloshne, ktere zhlovek zlo v' hudo obrazha. I. Mojs. 1. Vſe te ſtvari boshjo zhaſt le nekoliko zhaſa osnanujejo, potler ſe pa ſzhaſama v' ſvojim bitji rasdero, in nehajo delati. Solnze bo otamnelo, luna ne bo dala ſvitlobe, in svesde bodo od neba padle, in nebo in semlja bota preſhla, boshja beſeda pa, in zhlovek, kterimu je dana, nikdar ne bota preſhla.

Le posemljiſki del podobe boshje je trohljiv; pa tudi truplo more kdaj, kakor ſeme is semlje, od mertvih vſtati, in ſe s' duſho vred vezhno veſeliti, ali pa vezhno terpeti.

Neumni greſhnik tedaj, kteri ſi je miſlil in morebiti shelel, de bo od ſmerti kakor shivina popolnama konzhan, je Boga in ſam ſebe onezhaſtil. Odpovedal ſe je pameti in ſvojimu notranjimu obzhutenju, ker ſi je ſvojo duſho kaj lozhljivega, in kaj minljiviga miſlil.

Sdaj je pa greſhnik v' vezhnoſti, in ondi najde, kar ni hotel verovati, in zhuti, kar

Digitized by Google

ni hotel miſliti. Zhlovek pojde v' hiſho ſvoje vezhnoſti.

Premiſlite *velko delo naſhiga odreſhenja.* Kraljeſtvo Jesuſa Kriſtuſa ni bilo od tega ſveta, on je le sato k' nam na ſvet priſhel, de nam je v' hiſhi ſvojiga Ozheta ſtanovanje saſlushil, in perpravil. Nikogar ni k' minljivi ſrezhi vabil. Na tem ſvetu ni nizh dobriga obetal. Svoje kervi ni sato prelil, de bi nam bil kak zhaſen shegen saſlushil, ampak sato jo je prelil, de naſ je reſhil od vezhne neſrezhe, v' ktero ſmo bili she namenjeni. On, naſh poſtavodajavez, naſ je ſ' zhaſnimi ſhtrafingami le pred vezhnimi ſvaril, in nam je obljubil, de bo le v' vezhnoſti dobro ſeme ſamoſto rodilo.

Umerjozhi zhlovek! sakaj tedaj ſam ſebi le zhaſen zilj in konez dajeſh, ker ti je Bog vezhniga isvolil? sakaj ſi zilj ſvojiga bitja tako bliso ſtaviſh, de bi lahko s' roko do njega doſegel, ker ti je nar vikſhi Goſpod ravno tak neismeren zilj in konez odmeril, kakor je on neismeren? Ti pojdeſh v' hiſho ſvoje vezhnoſti, ker je ona tvoja laſtna hiſha. —

Premiſlite *velki namen naſhe ſvete vere.* Ona nam ni le sa ta ſvet dana. Nima tazih perpomozhkov, kteri le na semlji ſad poganjajo. Ne hvali tazih del, ktere ſo le is zhaſniga namena ſtorjene. Ne mara sa ſerze, ktero je le na sginljive rezhi natveseno. Ob kratkim, naſha vera je boshja, in naſ sheli le k' Bogu, kteriga tukaj ne moremo vshivati, po duhovnih potih peljati. Ona naſ, tako rekozh, s' novimi vesmi na vezhnoſt navesuje. Ona nam jo

Digitized by Google

bolj na tanko kashe, kakor pa ſo jo ljudje pred posnali. Nam odpira njeno imenitnoſt, njene tolashbe, in ſhaze. Nam sveſto kashe pot, ktera v' ſrezhno vezhnoſt pelje. Ona nam vezhni ſtrah in vezhne martre osnanuje, de bi naſ ſ' ſvetim ſtraham navdala. Ona je le v' to namenjena in ſi na vſo mozh persadeva, de bi naſ k' ſrezhni vezhnoſti perpravila. Ko bi vezhnoſti ne bilo ljubi bratje! ni Bog ſtraſhen, ne odreſhenik ljubesniv. Tode zhlovek pojde v' hiſho ſvoje vezhnoſti, in tam, tam, zhe tudi neſrezhen, bo ſposnal velikoſt ſvojiga Boga, gnado ſvojiga odreſhenika, dobrote ſvoje vere, jih bo zhiſlal, in ſe nad njimi zhudil. —

Drugizh. Vezhnoſt je zhlovekova ſrezha ali pa neſrezha, kar ſi je saſlushil.

Smert in shivljenje ſta bila v' popotnikovih rokah, ſrezhna in neſrezhna vezhnoſt mu je bila na ſbiranje dana; dovolj perpomozhkov je imel, de bi bil ſrezhno vezhnoſt doſegel, in ſe neſrezhne ogibal. Pa dokler je shivel, je po dveh potih hodil. Dvema goſpodama je ſlushil, sdaj temu, sdaj temu. Ni vedil, ali bi ſvoje ſerze med nju rasdelil, ali pa kterimu smed nju bi vſiga dal. Preſtop v' vezhnoſt ga na en kraj prenagne; ve, zhigav je, in zhigav je po pravizi po ſvojim laſtnim isberu. Njegova negotovoſt, je nehala, sdaj vezh ne dvomi, drevo leshi, kamor je padlo.

Morebiti prave poti ni prav poſnal, dokler je bil ſhe popotnik; veliko nevarnoſt in sapeljivih potov je vidil, in nektere krive poti

Digitized by Google

ſo ga morebiti reſ ſapeljale, ali vſe ſo ga sadnjizh le ſem (k' ſmerti) perpeljale. Na ſvetu je le lepih ſtanovanj iſkal, najemati sadnjizh ſe je pa v' ſvojo laſtno hiſho preſelil, ktero ſo mu natura, Bog, in njegove dela odlozhili. V' hiſho ſvoje vezhnoſti je ſhel. . . . O zhlovek! — O vezhnoſt! —

Kako terdno ſta med ſabo ſklenjena, deſiravno ſe nju ſapopadki neismerno lozhijo!

Kdor je nektere leta v' veſelji, zhaſti, ſladnoſti, kratkozhaſih, in obilnoſti preshivel, gre v' tiſto vezhnoſt, kjer bo vekomej v' velikim sdihovanji v' velikih bolezhinah, in v' vednim obupanji terpel.

Kdo je pa nektere kratke leta v' krishih, nadlogah, terpljenji in v' bogabojezhnoſti shivel, pa pridi k' ſvojimu zilju ino konzu, kjer bo vſo vezhnoſt v' nesapopadljivim veſelji, v' neismerni ſrezhi in v' neisrezheni sadoveljnoſti shivel! Torej nektere letiza, in zela vezhnoſt! Ena merviza, in vſe kar vezhnoſt ima! Gorje mu, kdor ſi sdaj tega prav k' ſerzu ne vsame! Gorje mu kdor ſi to ſzer k' ſerzu vsame, pa vender kerſhanſko, ſveto ne shivi! „Miſli v' ſerzu na Boga, in vſe tvoje govorjenje naj bo od ſapoved nar vikſhiga.“ ¿Sirah 9, 23. ¿Spodobi ſe, de imajo ſerze in uſta s' Bogam opraviti, ker v' vezhnoſti, v' ſapopadku vſih zhaſov, ni noben zhaſ, nobena minuta k' tem perpravna. Tukaj vzhaſih zhlovek ne ve, kako bi kratke dni ſvojiga minljiviga shivljenja potratil. Zhaſ, kteriga Bog sa-ſe imeti hozhe, mu je slo predolg; kadar pa ſvetu ſlushi, ali

Digitized by Google

pa kadar ga more sapustiti, mu je pa zhas prekratik. Mej tem se perblisha konez zhasa, in sa njim pride dobra ali huda vezhnost, kakor je zhlovek zhas dobro ali slabo obrazhal. Ah! koliko jih bo na konzu svojiga zhasa, ko she ne bodo mogli govoriti, per sebi tako le mislilo: O kaj ko bi pazh imel vsaj eno uro, vsaj eno minuto tistih let, ktere sim sgubil! O kaj ko bi pazh samogel vnovizh shiveti, kakor sim she takrat shivel, kadar sim to she le od delezh premishljeval, kar se sdaj s' mano godi! Oh! kaj ko bi pazh sdaj imel tiste perloshnosti, tiste perpomozhke, ktere sim takrat samudil! O jest nesrezhen zhlovek! Sdaj so shelje bres sadu, zhas je pretekel, ura je odbila.

Ljubi bratje! zhas je tudi nas sa kratik. Stoletja naj stoje ali naj teko, in se spreminjajo; kakor koli se hozhejo, zhas je sa me le toliko dolg, kolikor dolgo je moje shivljenje. Vem, de sim vezhi del svojiga shivljenja she preshivel; pa ne vem, koliko zhasa mi je she odlozheniga. Zhe moja sadnja ura danes bije, se moja vezhnost danes perzhne. . . .

Strashna misel! nikoli vezh ne smem nanjo posabiti.

Zhlovek umerje. . . Ino sdaj je vso vezhnost, tak, kakorshin je. — Skosi boshjo neskonzhno milost bi bil she pred eno minuto samogel otet biti, sdaj je pa bres reshenja sgubljen. — Pred eno uro se mu je bilo s' gnado boshjo she mozh svelizhati, sdaj pa je v' sodnikovih rokah. Vzheraj ga je she duhoven opominjal

LOR INST.
Digitized by Google

in profil, sa svelizhanje skerbeti, in danes pa med pogubljenimi prebiva. Danes teden smo ga she mi svarili, de naj se s' opravili tega sveta nikar tako ne pezha, naj sa svoje sdravje skerbi, in sdaj je pa res na unim, nesapopadljivim svetu. . . . Tode zhimu koga drujiga premishljujemo? Premislite raji sami sebe, ker bote morebiti sdaj na tem kraji umerli, kjer sdaj stojite. Nashe stopinje so ishtete; dobri in hudobni ne bota nobene stopinje vezh storila, kakor kolikor jima jih je odlozhenih; kadar se sadnjizh prestopish, si pa v' hishi svoje vezhnosti, is ktere nihzhe ne pride. „Ti si sizer vse moje stopinje ishtel, tode odpusti mi moje grehe.“ Job. 14, 16.

Tretizh. Vezhnost je vshitek neumerjozhnosti, ktere zhlovek nikdar ne more sgubiti.

Prav rezhi, je sam Bog vezhen; ker je is sebe potrebno in neskonzhno bitje bres sazhetka in bres konza.

Zhlovek, podoba boshja, ima le nepopolnama vezhnost, ker se namrezh njegova vezhnost s' njim perzhne, pa nikdar ne neha. Njegova dusha je po nashih sapopadkih vezhna, ker je neumerjozha, je vezhna po konzu, kteriga nikdar ne bo (ker ne bo nikoli biti nehala) pa ni vezhna po sazhetku, ker se res perzhne (kadar je zhlovek stvarjen.) Kaj pa bi bila neki umerjozhnost dushe bres vezhnosti? Ali pa kaj je vezhnost v' dushi? Je toliko, kakor:

Dusha bo neumerjozha per Bogu,
Dushine dela bodo neumerjozhe pred Bogam.

Digitized by Google

Dusha bo neumerjozhe plazhilo od Boga dobivala.

Dusha nikdar biti ne neha, ker ne more umreti, ne poginiti.

Dushine dela ne nehajo, ker se ne morejo vezh spremeniti.

Dushino plazhilo ne neha, ker sa-njo ni vezh odpushanja.

Kakor je ta resniza sa malo shtevilo isvoljenih vesela in polna troshta; ravno tako je strashna sa velko shtevilo pogubljenih.

Zhlovek gre v' hisho svoje vezhnosti, *kjer bo vezhno shivel.*

Pogubljeni zhlovek naj smerti klizhe, kakor je hozhe, vender je nikoli ne bo.

Naj si svoje pogimbe ali v' dobrote ali pa v' shtrafinge sheli, dokler je hozhe, ne bo prishla. Zhlovek, podoba boshja, ravno tako, kakor Bog, njegov stvarnik, ne bo nikoli nehal biti, in ta strashna popolnomast v' revnim zhloveku bo neskonzhnó vsigamogozhnost neskonzhniga stvarnika vekomej osnanovala. —

Zhlovek gre v' hisho svoje vezhnosti, *kjer njegove dela vezhno shive.*

Svet se spreminja, svesde tamné, rod sa rodam odmira, dusha pa vekomej taka ostane, kakorshna v' vezhnost pride. Kain je po toliko tavshent letih ravno tako hudoben, kakor je bil ob zhasu svoje smerti. Kri njegoviga brata Abelna she sdaj sa mashevanje vpije, in kadar bo she milijon let in stoletij preteklo, pa she le ne bo jenjala vpiti. Kadar bo toliko let minulo, kolikor je peska v' morji, listja na

Digitized by Google

semlji, prahu v' ljuſtu, bom jeſt ſhe ravno tak, kakorſhin bom v' vezhnoſt priſhel.

Zhlovek gre v' hiſho ſvoje vezhnoſti, *kjer njegovo plazhilo vezhno shivi.*

Kakor duſha ne more poginiti in nehati, ravno tako ne more njene ſrezhe ali pa neſrezhe konez biti. Kakor je Bog neſpreminjliv, tako ſe tudi duſhni ſtan v' vezhnoſti ne ſpremini. Dokler je Bog Bog, tako dolgo je on ſhtrafovavez hudiga in plazhevavez dobriga. Ogenj, kteriga je njegovo maſhevanje v' peklu pershgalo, nikdar ne vgaſne. Kdor pa v' nebeſih Boga vshiva, ga ne bo nikoli vezh nehal vshivati. Sazhetik in obſtojezhnoſt drujiga niſta, kot *neismeren sdaj*, ondi ni nobeniga preſtopa, kjer ni konza. Po tem ko ſe zhlovek she dolgo zhaſa v' nebeſih veſeli, ali pa she dolgo zhaſa v' peklu terpi, je ſhe smiraj le per sazhetku ſvojiga veſelja ali pa terpljenja.

O vezhnoſt! kdo samore na-te prav miſliti, in ſe pred tabo ne treſti? Kako samore ſoſebno ozhitni greſhnik na-te miſliti, in ſe vender ne odverniti od ſvojih grehov? Kaj ſo neki kratke minutize naſhiga shivljenja, ktere tukej shivimo, proti neisrezheno dolgi vezhnoſti, v' kteri bomo ali med pogubljenimi v' terpljenji, ali pa med nedolshnimi in ſpokorniki v' zhaſti in veſelji shiveli! Kaj ſo nekteri dnevi, ktere ſe perpravljamo in sa ſvojo hiſho ſkerbimo, proti zhaſam bres zhaſa, bres let, v' kterih bomo vedno nabirali in ſpravljali, karſmo le enkrat ſejali! Kaj je dobro, ktero sdaj na tem ſvetu hozhemo, proti hudimu, ki naſ

Digitized by Google

po ſmerti zhaka! kaj je hudo, ki naſ sdaj sadeva, proti dobrimu, ki je v' desheli shivih sa naſ perpravljeno!

Ljubi bratje! Zhe niſmo mi ſlepi kdo je pa ſlep, in komu ſhe ſlepiz porezhemo? Sdaj na zhaſ miſlimo, kteriga nimamo, sa zhaſe delamo kteri ſo nam nesnami. Sa vezhnoſt vemo, pa vender nozhemo sa-njo vediti. Doneſ veſelje obhajamo, in ſvojim pozhutkam ſtreshemo; jutri ſe pa sdihovanje, ſtokanje in jokanje perzhne, ktero ne bo nikoli vezh nehalo. Kolikor blisheje ſmo velkiga, in ſtraſhniga preſtopa v' vezhnoſt, toliko manj miſlimo, kje ſmo. Sadnje ſtopinje v' pogubljenje ſo ſkorej vſelej nar veſeliſhi; in velikrat je sadnji osir na ſvet nar neſrezhniſhi, kteri naſ ob dobri pogled v' vezhnoſt perpravi. Zhlovek pojde v' hiſho ſvoje vezhnoſti, in bo tak oſtal, kakorſhin bo va-njo priſhel. „Jesuſ, Sin Davidov! uſmili ſe me, de ſpregledam.“ Mark. 10, 48.

Drugo premiſhljevanje.

Greſhnik pred ſodnikam.

„Straſhno je shivimu Bogu v' roke priti.“ Hebrejz. 10, 31.

Vſi ljudje bodo ſodniku, ki je vezhen, v' roko priſhli.

Digitized by Google

Vſi greſhniki bodo ſodniku, ſvojimu ſovrashniku, v' roke priſhli.

Zhlovek tega ne premiſli, greſhnik tega ne verjame, dokler v' reſnizi ne ſkuſi. Pa na nanaglim ura perdere, v' kteri more vſigamogozhni Bog predersnim in nevernim ljudem pokasati, kaj in kdo je on; kaj in kdo ſo pa oni, in kaki bodo. Bresboshnik je rekel: Ni Boga; ſ' zhaſnim shivljenjem je vſiga konez. Naturnik vedno ſam per ſebi pravi: Naſhimu Bogu ni mar, kako kdo shivi; on na naſ nizh ne porajta. Slab kriſtjan pa ſmiraj ſam per ſebi miſli: Sej je le dober Bog, on ſe bo vſih naſ uſmilil.

Pridite tedaj, ſnidite ſe vſi ſkupej, in poſkuſite v' vezhnoſti, ali je bila ſleparija ali reſniza, kar vaſ je vera uzhila, ali je dobro, ali ſtraſhno, shivimo Bogu v' roke priti. Zhlovek umerje, njegova duſha pride pred Boga, pred Boga, ſodnika, pred Boga ſhtraſovavza hudobnih, ali pa plazhevavza dobrih. Ljubi bratje! s' miſlami zlo tje pred Boga ſpremimo zhloveka, kteri gre pred nami v' vezhnoſt, in sa kterim bomo tudi mi v' nekterih letih ali pa v' nekterih dneh tje pred ſodnika priſhli. Ondi premiſhljujmo zhloveka in Boga, obſojenza in ſodnika, kakorſhna ſta. Premiſlimo greſhnika, ki umerje, in ſodnika, kterimu greſhnik v' roke pride.

Greſhnik je bres isgovora, ſodnik pa bres uſmiljenja.

Greſhnik ſe ne more vezh isgovarjati, ſodnik pa ne vezh uſmiliti.

Digitized by Google

Greſhnik ne more sbeshati, ſodnik pa ne persaneſti.

Straſhno je tedaj shivimu Bogu v' roke priti, ker ſi zhlovek nizh vezh ne more pomagati, in ker mu Bog nizh vezh ne more persanaſhati. Goſpod! preſuni ſ' tem ſvetim ſtraham mojo duſho in moje ſerze, dokler ſhe shivim, de te bom shivo ſposnal, in ti sveſtejſhi ſlushil. Tvoja prihodna ſtraſhna ſodba naſ more boljſhati, ali pa bomo pred tabo ſhe vezhi ſhtrafinge vredni. „Prebodi ſ' ſvojim ſtraham moje meſo, ker ſe bojim tvoje ſodbe.“ Pſalm 118, 120.

Perva reſniza.

Greſhnik je per ſodbi bres isgovora.

S' zhim ſi greſhnik pred posemljiſkimi ſodniki pomaga?

On ſvoje pregreſhenje isgovarja, zhe ga poſluſhajo.

Drugih ljudi proſi, de bi sa-nj proſili, zhe ga uſliſhijo.

Si persadeva ſodnika omezhiti ako mu ga je mozh kaj preproſiti.

Pred vezhnim ſodnikam pa, ljubi bratje! vſe to nizh ne pomaga.

Pred njim ne pomaga nobeno isgovarjanje, ker je ſodnik vſigavedozh.

Ne pomaga nobena proſhnja in pomozh soper ſodnika, ker je on vſigamogozhin in edin Goſpod vſih ſtvari.

Digitized by Google

Ni nobeniga upanja in sanaſhanja na ſodnika, ker je sdaj le pravizhin in ſe ne da isprofiti.

Pervizh. Pred vezhnim ſodnikam ne pomaga noben isgovor.

On vſe posna, kar vaſ sadene, torej ne more vaſhiga sagovarjanja in isgovarjanja poſluſhati.

Vi njega posnate, torej ſe ne bote isgovarjali.

¿Sodnik vaſho krivizo bolj, neisrezheno bolj posna, kot vi; vi pa njegovo pravizo tako posnate, kakor drugi ljudje. Vaſha veſt ſo velke bukve, ktere greſhniku vſe pokashejo; vaſhe laſtno ſposnanje je prizha vaſhih pregreh; vaſhe shivljenje, vaſha ſmert, je tako rekozh, vaſh edini ſodnik. „Vſi bomo pred Kriſtuſovim ſodnim ſtolam ſtali.“ Rimlj. 14, 10.

Od te reſnize nam ni treba ptujih sgledov, ljubi bratje! ſej naſ vſe sadene.

Vſim ſe nam bo taka godila; vſi bomo prez ob uri ſvojiga lozhenja is tega ſveta pred Kriſtuſovim ſodnim ſtolam ſtali; ondi bomo prez, ko bomo od sves trupla reſheni, ſtali, in tudi bomo ob enim vſe ſvoje shivljenje, ſvoje grehe in hudobije vidili, tukaj bomo ſvojo ſodbo she, tako rezhi, popred ſposnali. Kaj miſlite, ko bi nam bilo perpuſheno, ſ' zhim bi ſe neki pred ſodnikam isgovarjali?

¿Smo imeli v' shivljenji doſti ſposnanja, pa niſmo po ſposnani reſnizi shiveli.

¿Smo imeli obilno zhaſa, pa ſmo ga sapravljali.

Digitized by Google

¿Smo imeli doſti perpomozhkov in gnad, pa jih niſmo v' ſvoj prid obrazhali.

¿Smo imeli veliko poſvarjenja, pa ſo ſe nam uſheſa ugladile.

„Kaj bom pozhel, kadar bo Bog vſtal mene ſodit? Kaj mu bom odgovoril, kadar me bo ispraſheval?“ Job. 31, 14.

Deſiravno ſhe prav ne vem, kakſhin bom v' vezhnoſti, vender morem ſhe sdaj rezhi, *de imam dovolj ſposnanja* (de vérne djanſke reſnize dovolj dobro vem).

Vem, kar mi je nekdaj ravno ta Kriſtuſ, moj poſtavedajavez djal. Vem, kdo je Kriſtuſ, kteri je sdaj moj ſodnik. Torej dovolj vem kar mi je verovati in ſtoriti. Dobro vem sakaj mi je verovati, in sakaj ſtoriti.

Zhe pa verne in djanſke reſnize po ſvojim raslagam, jih is predersnoſti islagam, ktere ne morem isgovarjati. Zhe mejnike boshjih in zerkvenih sapoved preſtopam, jih sato preſtopam, ker ſim hudodelnik, kteri po ſvojih hudih ſtraſtih shivim. Zhe ſim ſvoj talent sakopal zhe po ſvojim ſposnanji ne shivim ſim len hlapez, kteri goſpodovo voljo vem, pa je ne ſpolnujem. Kadar ſe modrejſhiga ſhtejem, kakor ſo brumni ljudje, ſe ne ſhtejem modrejſhiga savoljo premajhniga ſposnanja, ampak savoljo prevsetnoſti. Kadar ſim v' nekterih reſnizah neveden, je moja nevednoſt pregreſhna, ker le is lene volje, ne pa is pomankanja perloshnoſt isvira. Moji isgovori, moje prasne svijazhe me le v' shivljenji ſlepe, po ſmerti mi

Digitized by Google

pa vezh ne bodo golfale, vſigavedozhiga ſodnika pa she zlo ne morejo golfati.

Tukaj, ljubi bratje! tukaj naj ſe prevſetni modrijan k' nam vſtopi; tukaj naj ſe ſa ſvoje svijazhe potegne, ſ' kterimi naſ je motil; tukaj naj terdi ſvoje nauke, kteri ſo nam bili nekdaj vſhezh; tukaj naj ſvojo varnoſt ſkuſi, ktero je drugim osnanoval. Oh! kaj govorim! „In vſi hudobni ſi bodo uſta samaſhili.“ Pſalm. 106, 42. Greſhnik bo omolknil, in bo mogel ſodbo boshjo moliti, ktera ga bo v' gogubljenje obſodila. Sdaj ſ' vſimi ſvojimi isgovori le Bogu ozhitamo; ſ' tem ſe opravizhujemo, de na Boga ſvoje pregrehe ſpahujemo. Ali jih bomo pa tudi v' vezhnoſti tako na-nj ſpahovali? Ali porezhemo ſodniku: ſmo bili nevedni, ti ſi nam premalo luzhi dodelil, satorej ſmo saſhli? ſmo bili ſlabi, ti ſi nam pa premalo mozhi dal, sato ſmo padli: ſmo ſe prenaglili, ti ſi nam prevezh rastreſeno naturo dal, sato naſ je sapeljala? — Vſi hudobni bodo molzhali. Kaj bom pozhel, kadar me bo Bog priſhel ſodit? ino kaj mu bom odgovoril, kadar bo od mene rajtingo hotel?

Jeſt ſim imel obilno zhaſa. Bukve ſmerti ſe pred mojimi ozhmi odpro, in jes videm, koliko zhaſa ſim imel, kadar ſim *greh* delal; koliko zhaſa je minulo, de niſim *nizh* delal, koliko zhaſa bi bil lahko imel, *dobre dela* delati. Veſ ta zhaſ mi je Bog le v' dobre dela dal, zhe jih pa niſim delal, ſim pa ta zhaſ ſvojimu Bogu in ſvoji duſhi kradil. Bog mi sato ni toliko zhaſa dal, kolikor ſim ga imeti

Digitized by Google

hotel, ker nisim pretezheniga zhasa tako obrazhal, kakor je Bog hotel. Veliko se jih je v' malih letih svelizhalo, jest pa, ko bi bil she dalje shivel, bi se bil she nesrezhnishiga storil.

Bog je nektere ljudi sato sgodaj is tega sveta poklizal, de bi se ne bili dali pohujshati in sapeljati.

Mene je pa sato poklizal, de bi ne bil she dalje pohujsheval ali de bi ne bil pohujshan.

Bog je zlo v' svoji strashni sodbi miloshljiv, in pravizhen v' vsih svojih potih.

Samorem li leta tajiti, ktere mi je on v' svelizhanje dal, in ktere sim pa jest v' pogubljenje obernil? Ali mi je mozh ur posabiti, ktere sim tudi jes hotel Bogu darovati, ktere sim pa vender potlej ptujim malikam daroval? S' zhasam sim kakor s' blagam delal, ktero se ne da nikoli smanjshati; sdaj pa ne morem nobene minutize vezh isprositi. „Lej! prevsetnesh! nad-te pojdem, rezhe Gospod-Bog vojshknih trum; ker prishel je tvoj dan, prishel zhas tvojiga obishkanja.“ Jerem. 50, 31.

Kaj bom pozhel, kadar pride Gospod sodit? in kaj mu porezhem, kadar bo od mene rajtingo hotel imeti?

Sim imel dovolj gnad in perpomozkkov. Moje serze je bilo velikrat ginjeno, sam s' sabo sim bil nesadovoljin. Vest me je pekla, sposnal sim, de se je potrebno poboljshati in spreoberniti. Slishal sim glas, ki je nekaj od mene hotel; vzhasih sim si mislil: *Tako se ne bo srezhno isshlo.* Velikrat sim se sklenil po-

Digitized by Google

boljſhati, in ſvoje poboljſhanje ſim hotel *jutri* sareſ sazheti. Ta ſrezhni *jutri* kteri bi me bil lahko otel, pa ni nikoli priſhel; in sdaj je pa samujeni *daneſ*, moj toshnik, moj padez. Ali ſim samogel ſhe kaj vezh sa-te ſtoriti, me ſodnik vpraſha, in de bi ne bil ſtoril? Ino ali ſi pa ti samogel ſhe kaj vezh soper mene ſtoriti, in niſi ſtoril? Le ſam ſodi. V' pravizhni Kriſtuſovi ſodbi, pravi ſ. Krisoſtom, ne bo le Kriſtuſ ſposnal, de zhloveka po pravizi ſodi, ampak tudi zhlovek more ſposnati, de je po pravize obſojen. — Is mojih uſt, is mojiga govorjenja, is mojiga ſerza me bó tedaj Kriſtuſ ſodil; in zhe tudi ne morem reſnize vezh ljubiti, vender je ne morem tajiti in ovrezhi.

Sam ſebe ſe ſramujem; moje obupanje je moje obſtanje (de ſim reſ greſhil) moja laſtna pamet me pogubljuje; moja neſrezhna vezhnoſt je delo mojih rok.

Oh! kaj bom pozhel, kadar pride Goſpod ſodit? in kaj mu porezhem, kadar bo od mene rajtingo hotel imeti?

Bog me je vedno ſvaril. Tudi v' moji rasujsdanoſti in v' mojim samaknjenji v' ta ſvet mi ni dal reſnizhniga pokoja, ne popolnama sadovoljnoſti. Velikrat ſim s' sholzam napolnjen kelh pil; neſrezhe ſo moje namene rasbile, hinavſki prijatli ſo ſulize soper mene vsdigovali, sunaj ſtrah, snotraj pa trepet ſta dni mojiga shivljenja ozhitno glodala. Velikrat ſim ſe jesil, de ſim, in ſim tiſte ſrezhne ſhtel, kteri v' tamnim grobu ne marajo sa ſrezho in neſrezho. Tudi ſmert k' meni ni priſhla, kakor tat.

Digitized by Google

Velikrat je per meni terkala, pogledal ſim jo, pa ſe je ſpet ſkrila. Njene osnanovavze ſim she vezh let posnal; ljudje ſo mi v' obras pravili, de ne bom dolgo med njimi prebival. Bal ſim ſe ſmerti, pa ſe vender niſim k' njej perpravil.

Vſaki dan ſim vidil pogrebze per njih shaloſtnim delu; pa, zhe ſim jih vezhkrat vidil, manj ſim na ſmert porajtal. Shaloval ſim po ſvojim ſoſedu, prijatlu, in shlahtniku sa-ſe pa ſhe niſim bil nizh v' ſkerbi. Jeſt ſim ſi miſlil: Oni ſo sdaj v' nebeſih dobro preſkerbljeni, pa mi ni priſhlo na miſel, de jih le malo ſkosi voske duri gre.

Bral ſim ſveto piſmo, boshje shuganje, nepremakljive poſtave; pa ſe mi je sdelo de ni v' njih sa-me nizh imenitniga in potrebniga.

Radovoljno ſim tedaj hotel pogubljen biti, in sdaj ſim vezhno pogubljen.

Vezhni ſodnik! tvoje dobrote le moje grehe tesheji delajo, in tvoje persanaſhanje moj dolg mnoshi. Tvoja reſnizhna volja, mene svelizhati, te sdaj ſili, me vekomej pogubiti. Jeſt ſim te bil dolshan sa vezh dobrot, ko drugi ljudje, sahvaliti, ti pa nad mano vezh grehov vidiſh, ko nad drugimi ljudmi, savoljo kterih me saversheſh. Neſrezhen ſim hotel biti, in sdaj ſim vezhno neſrezhen. —

Ljubi bratje! kaj bom pozhel, kadar pride Bog ſodit? in kaj mu porezhem, kadar bo od mene rajtingo hotel imeti?

Drugizh. Soper ſodnika ni nobene pomozhi.

Digitized by Google

Kadar ſe na tem ſvetu hudodelnik ne more, ali pa ne ſme pred ſvojim posemljiſkim ſodnikam isgovarjati, iſhe proſhnikov, kteri sa-nj profijo, in jih velikrat najde. Ponuja povrazhilo sa ſtorjeno ſhkodo, in ſi ſ' tem ſvoj dolg manjſha. Obeta poboljſhanje, in ſe mu velikrat verjame. Tukaj pa ljubi bratje! govorimo od tiſte ſtraſhne ſodbe, per kteri ſe ne da vezh glihati in poravnavati.

Tukaj ne pomaga nobeno ſposnanje, nobena volja, nobeno obetanje, noben ſklep.

Tukaj ne pomaga molitev in proſhnja brumnih ljudi na semlji.

Ne pomaga pomozh in varſtvo ſvetnikov v' nebeſih.

„Tvoja ſhtrafenga, pregreſhna duſha! je natvegama perderla.“ Skriv. Rasod. 18, 10. Sodnik ſe vſede, in bukve ſe odpro. Sadnjizh, pa she veliko preposno ſpregledam. Shtevilo mojih grehov je neſkonzhno. Nad njih velikoſtjo in oſtudnoſtjo ſtermim. Vidim sgodnjo hudobijo ſvojih otrozhjih dni, rasujsdanoſt ſvoje mladoſti, grehe in hude navade, v' kterih ſim ſ' premiſlikam shivel, kadar ſim bolj odraſtel, gerdo nagnjenje, in pregreſhne shelje ſvoje ſtaroſti. Moje poboljſhanje, ktero ni bilo obſtojezhe, je le delo nature, in bliſh brumnoſti; moje ſvete dela ſo ſvojoglavnoſt, moja molitev je hinayſka ſvetoſt; moje dobre dela bahanje in laſtna ljubesen. Sdaj ſe ſpomnim, koliko hudiga ſim ſtoril.

Od sibeli do groba je vſe pred menoj. Vſe moje leta ſo ſe sedinile. Ob enim ſe vſih sgo-

Digitized by Google

deb ſvojiga ſerza in ſvojih del do tanziga ſpomnim. Bersh je pred mano zela verſta miſel, shelja, nagnenja, pregreſhnih ali vſaj nepotrebnih beſed. Bresen hudobije, kteriga nisim nikoli pregledoval, ſe mi naglo pred ozhmi odpre.. Jeſt revni neumnik ſe nisim nikoli ſam ſebe ſposnal. Sdaj grem pervizh v' ſvoje ſerze. Samorem li v' vſim ſvojim shivljenji, kakor nekteri, kako reſnizhno ſpokorno ſolso naiditi? Ali mi je mozh k' mojimu troſhtu sraven neisrezheno veliko hudih del vſaj nektere pravizhne dela dobiti? Ali mi je perpuſheno smed toliko del, ki me teshé, le eno ſamo preklizati? O prasna shaloſt! o nepridno ſposnanje! o nepridna volja! . . . Vezh ni tiſtiga prijetniga zhaſa, v' kterim me je Goſpod iſkal, ali pa v' kterim ſim ga ſhe mogel iſkati. Tukaj ni miloſtljiv ſodni ſtol miloſti, pred kterim zhlovek odpuſhenje ſvojih grehov doſeshe, kadar ſe jih prav obtoshi. Bog hudobnike le sato k' tem ſposnanju ſili, de jih is njih govorjenja obſodi, in de dajo na snanje, de ſo njegove ſodbe pravizhne.

She vezh. Meni sdaj ſhe ni mozh shelj po dobrim, in po poboljſhanji imeti. Sdaj ſim ſodnikov ſovrashnik pred ſodnikam, in bom vekomej njegov ſovrashnik. Grevinga bi mi pekel ugaſnila, obupljivoſt mi ga bo pa kurila.

Moje pregrehe ſe ne morejo vezh mnoshiti, pa tudi ne manjſhati.

Kakor ſim ſvet terdóvraten sapuſtil, tako bom v' vezhnoſti vedno terdovraten; in kakor ſe ne more ſodba premeniti, ravno tako ſe moj

Digitized by Google

dolg in moje ſhtrafinge vrednoſt ne bote ſpremenile. Obſtal bom, de Boga niſim ljubil, pa ga bom ſhe tudi na dalej ſovrashil. Jokal ſe bom, de ſim pogubljen, pa vender ne bom nehal pogubljenja vreden biti. Moje ognjene ſolse bodo ſolse togote, ne pa ſolse ljubesni in dobriga ſklepa! — — —

Kaj mi bodo takrat vſi ljudje na semlji, in ſhe vſi brumni na semlji ſ' ſvojimi sheljami, molitvami, in dobrimi delmi pomagali? Dokler ſim bil na semlji, kakor ſo oni, bi mi bila njih pomozh ſhe lahko pomagala. Goſpod-Bog, neſkonzhni miloſtivi Bog, bi jih bil ſhe lahko uſliſhal, savoljo njih ſols bi bil lahko moje ſerze omezhil, in ga na dobro pot perpeljal. Sdaj bo pa njih dobra shelja le njim v' prid, moji duſhi pa ne bo zlo nizh pomagala. Opzhinoſti ſvetnikov, Jesuſoviga neſkonzhniga saſlushenja, sakladov zerkve bodo drugi deleshni, ki ſo jih bolj vredni, sa-me je pa vſe reſhilo preposno.

Miloſt boshja bo duſhe v' vizah prijatle boshje tolashila, in hladila, vezhni ogenj v' peklu ſe pa ne da ne gaſiti, ne hladiti. Greſhnik je sapuſhen, sato ko je on Boga sapuſtil, ni vreden uſmiljenja in ſpregledanja, ker je ſvoje ſpreobernjenje smiraj odlaſhal.

Ljubi bratje, kje bodo ta zhaſ sagovarjovzi naſhih pregreh, ktere sdaj tako radi poſluſhamo? Kje bodo opravizhevavzi naſhih miſel, ki ſo nam sdaj vſhezh? Kje bodo proſhniki in beſedniki naſhih ſlaboſt, kteri nam sdaj vſe lahko delajo?

Digitized by Google

Kje bodo takrat golufje, na ktere ſe sdaj sanaſhamo? Kje bodo tiſti modrijani, kteri nam sdaj vſe drugazhi perpovedujejo, kakor pa bomo takrat naſhli. Kje bodo takrat vſi naſhi dobrotniki in prijatli, kterih prijasnoſt moremo tako drago kupovati?

Menim, de she glaſ s' ſodniga ſtola ſliſhim, kteri vpraſha? Kje ſo njih maliki, na ktere ſo ſvoje saupanje ſtavili? . . . „Naj pridejo in naj vam pomagajo, in naj vam v' potrebi pomozh dajo.“ V. Mojs. 32, 37.

Lejte tedaj, de ſim jeſt ſam, in de ni drujiga Boga sraven mene, in de ni nikogar, kdor bi mogel is moje roke oteti. Proti nebu bom ſvojo roko povsdignil, in rekel: Jeſt shivim vekomej. Kadar bom ſvoj mezh, kakor bliſk, bruſil, in po ſvoji mozhi ſodil, ſe bom nad ſvojimi ſovrashniki maſheval, in tiſtim poplazhal, ktere mene ſovrashijo. Svoje ſtrele bom ſ' kervijo, ſ' kervijo pobitih napajal, in moj mezh bo tiſtih ſovrashnikov meſo sherl, kteri ſo bres oroshja in bres mozhi.

Ta ſtraſhni mezh, ljubi bratje! zhaka greſhnika v' vezhnoſti pred ſodnim ſtolam, in kdo ga bo njega varoval?

Oh! ſvetniki v' nebeſih, na ktere sdaj morebiti predersno saupanje ſtavite, vam takrat ne bodo vezh mogli pomagati. V' shivljenji in v' ſmerti je njih proſhnja reſ mozhen in svelezhanſk perpomozhik, po kterim nam je vſim hrepeneti; per ſodbi pa greſhnik nima vezh od njih proſhnje upati. Svetniki ne bodo vezh sa-nj proſili, ker je njegov zhaſ svelizhanja

Digitized by Google

pretekel. Oni sato ne bodo vezh sa-nj profili, ker ne morejo kaj drusiga hoteti, kakor kar nesprosljivi sodnik hozhe. „Svetniki, pravi s. Augustin, nam takrat ne bodo na pomozh prishli, ker takrat ne bo zhasa usmiliti se, in milost isprositi.

Tudi mati milosti, perbeshalishe shivih greshnikov, takrat ne bo sa nas prosila; ne bo vezh nasha mati, ker tudi njeni sin ne bo vezh nash odreshenik, in Bog ne bo vezh nash dobrotljivi in ljubesnivi Ozhe.

Angelzi varhi, kteri nas v' shivljenji varujejo, se nam bodo takrat nashi slushbi odpovedali, oni bodo nashi toshniki in spolnovavzi strashne sodbe boshje. Oni poreko: Gospod! ti si pravizhen, pravizhna je tvoja sodba, ker krivizhnika ne pustish bres saslushene shtrafinge! . . .

Adamovi otrozi! kteri to greshnikovo nesrezho, in njegovo prihodno obupanje pred vidite, kaj se vam je is tega uzhiti, de ne bote v' ravno tako nesrezho prishli? „Poslushajmo vsi skupej," pravi Salomon, „zhimu je bilo vse to govorjeno: *Boga se boj, in njegove sapovedi dershi, ker to je ves zhlovek.* In Bog bo vsaki prestopik, in vse, kar se je sgodilo, bodi si dobro ali hudo, pred sodbo vsel." Pridgar. 12, 13. 14.

Tretjizh. Per sodbi nima greshnik nobeniga upanja in sanashanja na sodnika.

Na tem svetu hudodelnik kteri sodnikovo mehko serze posna, tako dolgo upa, de mu bo sodnik persanesel, dokler se sodba nad njim

Digitized by Google

ne ſpolni. On upa, de mu bo ſodnik ſhtrafingo odpuſtil, ali smanjſhal, ali pa ſkrajſhal.

Kako ſe je pa tebi mozh, neſrezhni greſhnik! od mehkote vezhniga ſodnika preprizhati, ſ' ktero ti bo ſodni dan tvoje grehe ſpregledal? Kaj ni to, boshjo pravizo tajiti, soper boshjo beſedo govoriti, Bogu nezhaſt delati, in veri ſe odpovedati?

Boshja miloſt! nihzhe ni bolj dolshan, kot jeſt, nad tvojo velikoſtjo ſtermeti! nikomur ni bolj potrebno, kot meni, proſiti te! Pa vender bi tebi veliko nezhaſt ſtoril, ko bi od tebe upal, de bo greſhnik vedno bres ſhtrafinge; sgubil bi te, ko bi miſlil, de ſe bo grehu tudi v' vezhnoſti persanaſhalo. Oh! ljubi bratje! ravno to predersno saupanje na boshjo miloſt v' shivljenji, je vezhi del isvir naſhiga pogubljenja v' vezhnoſti. Greſhnik, ki je umerl, odpuſhanja ſvojih grehov ni po kerſhanſko upal, ampak ſi je boshjo miloſt ſhe le v' ſvoje pogubljenje obrazhal, ker je ravno sato, ko je Bog miloſtljiv, nove grehe delal. Ta lepa laſtnoſt boshja ga ni od njegovih hudih potov odvernila, ampak mu je le v' to ſlushila, de je smirej daljej po njih hodil.

Kar bi ga bilo moglo perganjati, Boga zhes vſe ljubiti, mu je pa le perloshnoſt dalo, Boga ſovrashiti; in on je le sato Boga klel, ker je svedil, de ſe boshja miloſt ſhe ni navelizhala, preklinovanja terpeti. Rekel je: Greſhil ſim, in kaj ſe mi je savoljo tega hudiga sgodilo? Narvikſhi je poln poterpeshljivoſti. Smem greh na greh nakladati, boshja miloſt

Digitized by Google

je neſkonzhna, in mi je porok, de bom odpuſhenje ſvojih grehov sadobil. In tako je bil greſhnik savoljo ſvojiga neſpametniga in predersniga upanja vezhi greſhnik. Ker je boshjo poterpeshljivoſt v' ſlabo obrazhal, ſe je je nevredniga ſtoril. Ko bi bil greſhnik le pravizo boshjo shalil, bi ga bila dobrota boshja varovala. Ker ſe je pa tudi nad dobroto boshjo pregreſhil, kaj ga bo ſhe reſhilo?

K' ſvojimu in k' vaſhimu ſtrahu ſpet pravim: She na tem ſvetu ſo taki greſhniki, ki odpuſhanja proſijo, pa ga ne doſeshejo. Hudobni Antijoh je Goſpoda profil, od kteriga ni imel miloſti prejeti. II. Makab. 9, 13.

V' vezhnoſti pa ſhe takih ni, ki bi samogli proſiti.

V' vezhnoſti ni vezh upanja, ker je vſe, in sa vſe ſkosi isſojeno.

V' vezhnoſti ni vezh golufanih ljudi, ker vſi reſnizo posnajo, in ſhtrafinge ſvoje perve smote vezhno terpe.

Gorje! pravi ſvet Auguſhtin, gorje! tudi hvale vrednimu shivljenju, zhe ſi ga bres miloſti boshje miſliſh. In is tega on ſklene: Dusha naj tukaj, kjer je kraj, in zhaſ miloſti, sa-ſe dela, kolikor more. Tukaj delaj pokoro, de bo samogel Bog naſh ſodnik ſvojo ſodbo premeniti.“

Ljubi bratje! vi ſe *nad zhaſam* motite, zhe po ſmerti sa greſhnika miloſti upate. Vi ſe *nad rezhijo* ſamo na ſebi motite, zhe v' shivljenji sa grehe bres pokore miloſti upate.

Digitized by Google

Druga reſniza.

Sodnik bres uſmiljenja.

Dolg je neſpremenljiv, ſodnik je neſpremenljiv, torej more tudi ſhtrafinga neſpremenljiva biti, in ravno to je ſhtrafinga vezhnoſti. Ta reſniza, ljubi bratje! naj uſtraſhi kakor hozhe, je vender le smiraj reſniza, in ſzer taka reſniza, ki naſ sadene.

Po ſmerti ſe Bog nima koga uſmiliti, ker je greſhnik nepoboljſhljiv. Po ſmerti ni mogozhe miloſti sadobiti, ker je ſodnik neſpremenljiv. Torej miloſti per ſodbi ni.

Pervizh. Greſhnik pride k' ſodbi nepoboljſhljiv.

On pride tje, kakor ſovrashnik boshji, ki ſe vezh ne more ſpreoberniti.

Ker je ſovrashnik boshji, torej Boga ſovrashi, in ga vekomej vezh ne bo ljubil.

On posna Boga, torej vekomej ne bo nizh vezh va-nj upal.

On posna ſam ſebe, in ſe bo vekomej v' ſvojim obupanji klel.

Greſhnik pekel she ſ' ſabo v' vezhnoſt perneſe.

On pride pred ſodnika kakor saversheniz, in ki je ſhe med nami shivel, je she imel vſe snamenja ſvojiga pogubljenja nad ſabo. Kadar ſmo ga na ſmertni poſtelji obiſkali, in ga voljno umreti opominjali, je she tudi v' ſvoji duſhi ſmert imel, ktere niſmo vidili, in je she zhutil ſvoje blishno pogubljenje, kteriga

Digitized by Google

pa mi ſhe zlo natolzovali niſmo. Ondi je bil neſpokoren, tukej je pa po ſmerti nepoboljſhljiv.

Na ſmertni poſtelji, pravim, je bil *neſpokoren*, in je nad Bogam le nepreproſljiviga ſodnika in maſhevavza vidil, torej ſe je nesaupljivoſti in obupljivoſti isdal. Kadar je vidil ſvoje grehe in ſvoje oſtudnoſti, je she takrat miſlil, de sa-nj ni odpuſhenja, ne miloſti. Is britke martre, ki ſo mu jo v' roke podali, je sa-ſe le prekletſtvo ſliſhal. V' odreſhenikovih rokah je le bliſk in ſtrele vidil.

¿Sam ſe je savergel, in ſ' ſvojo pregreſhno nesaupljivoſtjo ſi je ſam ſvoje vezhno obſojenje v' ſerze sapiſal. Ali pa ſe je naſproti v' ſvoji *neſpokornoſti* na ſmertni poſtelji vſe prevezh s' obzhutleji napzhniga in predersniga saupanja mamil. ¿Sodnika ſi je predobriga miſlil, torej ſo ga njegovi grehi premalo grevali. Miſlil je, de ſe Goſpod ne more vekomej ſerditi, sato ſe ni nizh jokal, ko ga je raſserdil. Pre nemaren je bil, ker je menil, de Goſpod greſhnikam ſkosi perſte ſpregleduje. ¿Smert ſe mu je lahka sdela, ker je upal, de bo dobre in bres vſiga truda dobre ſmerti umerl; ob kratkim, on je pokoro v' nemar puſtil, in ker je ſvoji duſhi le ſerzhnoſt dajal, ji je pezhat ſvojiga pogubljenja vtiſnil. —

Ali pa sadnjizh je bil *neſpokoren* na ſmertni poſtelji, ker ga je njegova terdovratnoſt neobzhutljiviga ſtorila. Morebiti je vero she sdavnaj v' ſerzu saduſhil, in ſe vſim gnuſobam nevere in rasujsdanoſti isdal, in ni hotel ſliſhati od ſpreobernjenja, ne od vere, ne od ſvetih

Digitized by Google

sakramentov. Proti vſimu opominovanji je ozhi in uſheſa samaſhil, in je v' takim ſlabim ſtani ſvojo neſrezhno duſho isdihnil. S' tem je vſe okrog ſebe ſtojezhe ſ' ſtraham in trepetam napolnil, in je konzhal rasujsdanoſti hudobniga in pohujſhljiviga shivljenja, s' ravno tako pregreſhno in shaloſtno ſmertjo. Sdaj je pa vſiga tega konez. Mertvaſhki svon je sapel, in kaj nam je osnanil? de je sdaj en zhlovek manj v' hiſhi, ena duſha manj na ſvetu, in en savershen vezh v' peklu. —

Greſhnik je v' vezhnoſti *nepoboljſhljiv*, in more neſrezhen pravizo vſigamogozhniga Boga zhaſtiti, kakor je v' shivljenji njegovo miloſt sanizheval.

On, krivizhni v' ognji velkiga Boga povelizhuje, kakor ga ſvetniki, pravizhni v' vezhnim veſelji povelizhujejo.

On vshiva plazhilo hudiga, kakor uni plazhilo dobriga vshivajo; sdaj shanje, kar je v' veſelji ſejal, kakor uni shanjejo, kar ſo jokajozh ſejali. Kadar ſe tedaj ſpomnite na uſmiljenje naſhiga svelizharja proti neſpokorni duſhi, ki hozhe pogubljena biti, ſi ne ſmete krivizhniga uſmiljenja miſliti, ktero s' Jeſuſovo pravizo obſtati ne more; to uſmiljenje bo oſtalo neſpolnjeno kakor uſmiljenje ſodnika, kteriga poſtave veshejo, hudodelnika k' ſmerti obſoditi.

Zhe ſe Goſpod-Bog nad vezhnim pogubljenjem nevredniga greſhnika joka, to jokanje, ſolze, ki jih je nad Jerusalemam jokal, eſrezhe od greſhnika odvernilo. Kadar

Digitized by Google

ga bo ſodnik savergel in pogubil, mu k' vezhimu porezhe, kar je rekel hudobnimu meſtu, ktero je preroke morilo: Dnev ſvojiga obiſkaſkanja nifi posnal. Dan ſvojiga svelizhanja ſi v' nemar puſtil. Sdaj je pa priſhel zhaſ, de te bodo tvoji ſovrashniki obſuli. Njim te bom isrozhil, ker tudi jes ne morem vezh tvoj prijatel biti. —

¿Sveta vera! premagaj mojo pamet, in sapovej ji ſpoſhtljivo molzhanje. ¿She bolj pa moje ſerze premagaj, in napolni ga s' svelizhanſkim ſtraham pred priſhodno ſodbo boshjo.

Ti mi kasheſh ſodnika bres ſpremenljivoſti, neſpremenljiviga ſodnika v' njegovim ſerdu nad greham, neſpremenljiviga ſodnika v' ſhtrafanji greha, neſpremenljiviga ſodnika v' njegovi ſodbi greſhnikov, in kdaj? takrat, kadar bo reſ kakor ſodnik priſhel, kadar bom reſ pred njegovim ſodnim ſtolam ſtal. Ti mi kasheſh Ozheta, ki me sheli reſhiti, nar boljſhiga ozheta, kteri moje edine ſrezhe iſhe, nar dobrotljivſhiga Ozheta, kteri mi vſiga obilno da, nar persanaſhljivſhiga ozheta, kteri ima zlo s' naſhimi grehi poterpljenje, dokler shivimo, in vaſ k' ſpreobernjenju vabi, in nam ſhe dolgo shivljenje daje. Tode on ſe kakor ſveto piſmo pravi, sadnjizh ſvojiga nerodovitniga uſmiljenja navelizha, in njegova roka ſe umakne zhe jo greſhnik dolgo sanizhuje. Meſta ¿Sodomo in Gomoro je ſhe per miru puſtil, deſiravno ſo she tri oſtudnoſti doperneſle, zheterto je pa s' ognjem ſhtrafal. Goſpod! jes zha-

Digitized by Google

ſtim tvojo neſkonzhno modroſt v' tih mejnikih, ktere ſi ſvoji dobroti poſtavil.

Kam pa bi naſ ſizer bres tih ſtraſhnih ſgledov naſha predersnoſt ſapeljala, ker bi upali, de ne bomo nikdar ſhtrafani? in kako slo bi ſe ſhtevilo neſpokornikov namnoshilo! Ko bi ſe tebe kakor ſodnika ne bali, bi te tudi kmalo ne hotli kakor Ozheta zhaſtiti. Ko bi nam ne bil ſvoje poſtave med bliſkam in gromam osnanil, bi jo, kakor Israelzi, ne hotli ſpolnovati. —

Pa kako ſtraſhin raslozhik je ljubi bratje! med Jesuſam ſvelizharjam, kteri je sa naſ vſe umerl, in med Jesuſam ſodnikam, kteri ne more nobenimu greſhniku vezh persaneſti! Kak raslozhik je med dnevi pokore in svelizhanja in med dnevi plazhila in maſhevanja!

Tukaj me Jesuſ k' ſebi vabi, in me perganja, kakor koklja, kadar hozhe ſvoje piſheta pod ſvoje perute ſpraviti. Tam pa me od ſebe pahne, in me ſpred ſvojiga oblizhja vershe. Tukaj ſhe njegova kri sa-me tezhe ktero je na krishi sa-me prelil. Tam pa sa maſhevanje nad mano vpije, in me v' pogubljenje obſodi. Tukaj ſe njegoviga krisha terdno dershim, in s' njegovo pomozhjo premagam. Tam mi je pa vojſka she napovedana, in me na tla pobije. Tukaj imam vſiga dovolj; vſe bi bil imel; pa ker ſim tukaj vſe napak obrazhal, torej tam drusiga nimam, kakor prekletſtvo, maſhevanje in pogubljenje.

On, dobrotljivi Ozhe, nam je pred pravil, de ga moremo iſkati, dokler ſe ſhe dobiti

Digitized by Google

da; in de bo pa zhaſ priſhel, ob kterim ga ne bomo vezh najditi mogli.

„Iſhite Goſpoda, dokler ſe naiti samore, klizhite va-nj, dokler je bliso.“ Isai. 55. 6.

Nam je vkasal po pravi poti hoditi, dokler imamo luzh, in je rekel, de naſ bo ob ſvojim zhaſi tma obſhla. „Hodite, dokler imate luzh, de vaſ tma ne obide.“ Janes. 12, 35.

Nam je vkasal moliti in zhuti, ker ne vemo, kteri dan in ktero uro bo zhlovekov ſin priſhel. „Torej tudi vi bodite perpravljeni, ker bo zhlovekov ſin priſhel ob uri, ki ſe vam ne dosdeva.“

Prerokval nam je, de ga bomo kdaj iſkali, pa ne naſhli, de bomo va-nj klizali, pa naſ ne bo uſliſhal. Luk. 12, 40.

Prerokoval nam je, de bomo v' grehih umerli, in savoljo grehov pogubljeni, zhe bersh pokore ne delamo.

On nam je vſe, kakor ozhe ſvojim otrokam prerokoval, in sdaj? in sdaj je ſpolnjenje njegove beſede, dan reſnize, ſtraſhni ſodni dan je priſhel. Bog ni lashnik. Reſ je priſhel pravizhni, neſproſljivi, neſpremenljivi ſodnik. Prejeli bomo, kar ſmo ſi saſlushili, in kar bo vſak sa nami prejel, kteri bo po naſhih neſrezhnih ſtopinjah hodil.

Bog naſh ſodnik ſe podkupiti ne da, ker je pravizhen; vſtavljati ſe mu ne moreſh, ker je vſigamogozhen; ſ' ſilo ne ſodi, ker je poterpeshljiv. (Rich. a ſ. Vict.)

Oh! ljubi bratje! kaj vam ſhe hozhem povedati? Kaj ſi hozhem ſam ſebi k' temu per-

Digitized by Google

djati, de bi ſe te neſkonzhne neſrezhe obvaroval?

Premiſhljujte ſodbo boshjo; ker bomo vſi bres raslozhka pred-njo priſhli.

Bojte ſe is vſe mozhi ſodbe boshje, ker vtegne sa vaſ neſrezhna biti.

Perpravite ſe k' ſodbi boshji, ker sa-njo pride ſrezhna ali neſrezhna vezhnoſt.

¸Sodite ſami ſebe s' vſo ojſtroſtjo, sato, de vam bo Goſpod miloſt ſkasal.

Nizh ne porajtajte na revne zhloveſhke ſodbe, ker vam ne bodo nizh pomagale.

Jes vam pa hozhem povedati, koga ſe bojte: „Bojte ſe tega, kteri samore duſho in truplo v' peklenſki ogenj pahniti. Rezhem vam, tega ſe bojte.“ Luk. 12, 5. 6.

Zhe more na ſprizhevanje dveh ali treh prizh she tak zhlovek bres uſmiljenja umreti, kteri Mojseſovo poſtavo prelomi, koliko vezhi ſhtrafingo ſi pa ſhe le tak zhlovek saſlushi, kteri ¸Sinu boshjiga s' nogami tapta, kri savese, ſ' ktero ſmo bili poſvezheni, nezhiſto ſhteje, in duha gnade omadeshuje? ¸Sej posnamo tega, ki je rekel: Moje je maſhevanje, jes bom poplazhal. In na dalej: ¸Goſpod bo ſvoje ljudſtvo ſodil. ¸Straſhno je shivimo Bogu v' roke priti. —

Kje, ljubi bratje! kje bo to ſtraſhno ſodiſhe sa naſ?

Ondi, greſhnik! ondi, kjer boſh umerl. Na ta imenitni ſtan nikdar ne posabi. Preglej ſvoje prebivaliſhe, ſvoje leshiſhe, ſvoje ſtene, na kterih neſramne podobe viſe; tukaj boſh

Digitized by Google

umerl, in ravno tukaj boſh ſojen. Preglej ſvoje ſkrinje in predale, kjer ſo neſramne bukve ſkrite, ſvoje mise, na kterih krivizhin denar v' kupih leshi; preglej drage oblazhila in dragine, ktere ſi maliku ſvoje ljubesni namenil, tukej boſh umerl, in tukej boſh ſojen. Miſli na tiſto neſrezhno hiſho, kamor te tvoja huda ſtraſt vodi, na tiſte kote, kjer te ſpazheni tovarſhi zhakajo; na tiſte poti, na kterih hozheſh kaj hudiga ſtoriti; tukaj boſh umerl, in tukaj boſh ſojen. Sodnik je povſod per tebi, in povſod je lahko kraj tvojiga ſodiſha in tvojiga odhoda v' pekel. —

Pred boshjo ſodbo ſe nihzhe ne more ſkriti, pravi ſ. Gregor, ker ni nikjer mogozhe, de bi naſ Bog ne vidil, kaj delamo, ali pa de bi posabil, kar vidi.

Tretje premiſhljevanje.

Zhlovek, kteri po ſmerti she ſplohne ali gmenj ſodbe zhaka.

„Ljudje bodo ſahnili od ſtrahu in zhakanja tega, kar ima zhes veſ ſvet priti, sakaj nebeſhke mozhi ſe bodo gibale.“ Luk. 21, 26.

Velki dan ſplohne ſodbe je pezhat vſih ſodeb boshjih zhes ljudi. Ona je poterjenje in dopolnjenje poſebne ſodbe, ktera je bila

Digitized by Google

she nad mertvimi ſklenjena; *Poterjenje*, pravim, ker je ozhitno pred nebam in semljo osnanjena; *dopolnjenje* pa ker bo tudi truplo od mertvih vſtalo, in bo s' dusho vred vezhne srezhe ali pa vezhne nesrezhe deleshno.

Nikar ne rezite, de vaſ ſplohna ſodba nizh ne sadene, ker bote she takrat mertvi. Ona vſe sadene, ljubi bratje! shive in mertve, ker moremo vſi k' njej priti; vſe vſe sadene, pogubljene in isvoljene, ker bo takrat odlozhba vſaziga zhloveka popolnama. —

Neſkonzhno velik dan, sadnji dan smed boshjih dni! kakſhin boſh neki sa-me? Tak in nizh drugazhi, kakorſhin bo sadnji dan mojiga shivljenja. Kakorſhniga te bo tvoj sadnji dan naſhel, pravi ſ. Avguſhtin, taziga te bo sadnji dan ſveta naſhel. Ker boſh sadnji dan ſveta tak ſojen, kakorſhin boſh ſvoj sadnji dan umerl.

Ta dan je ſtraſhin, ako ravno ſi ga ſhe tako delezh miſlite. Zhe ſi ga tudi ſhe tavshent in tavshent let delezh miſlite, vender je, kar vaſ sadene, tako bliso, kakor bliso je dan vaſhe ſmerti, ker je s' njim terdo ſklenjen, in je le njegov odraſlik. „Velki Goſpodov dan je bliso," pravi prerok, „bliso je, in ſe naglo blisha. Glaſ Goſpodoviga dne je shaloſten, nar mozhnejſhi bo takrat v' ſtiſkah. Ker ta dan je dan jese, dan britkoſti in ſtiſk, dan shaloſti in nadloge, dan tame in mraka, dan megle in viharja, dan trobente in buzhanja nad mozhnimi meſti, in nad viſokimi turni. Ljudi bom ſtiſkal, in bodo kakor ſlepzi hodili,

Digitized by Google

ker ſo ſe v' Goſpodu pregreſhili, torej more njih kri kakor prah, in njih trupla kakor blato rasmetane biti.“ Sofon. 1, 14 — 17.

Ljudje, ljubi bratje! bodo preſtraſheni ker ſo ſe nad Goſpodam pregreſhili; ſahnili bodo od ſtrahu in zhakanja tega, kar ima zhes veſ ſvet priti. ‚Splohen ſtrah savoljo tega, kar ſe vprizho vſih godi; ſplohno ſahnjenje savoljo tega, kar ſe bo ſlehernimu godilo. Shivi ljudje bodo vidili, in ſtermeli, mertvi bodo vedili, in ſe treſli.

Premiſlimo tukaj ſami per ſebi ſplohni ſtrah tega velziga ſodniga dneva, kakor nam ga ſveto piſmo popiſhe.

‚Strah nam bo delala natura s' osnanovavzi tega dne.

‚Strah nam bo delala veſt savoljo namena tega dne.

‚Strah nam bo delal ſodnik, kadar ſe bo ta dan ozhitno perkasal.

Ljudje bodo ſahnili od ſtrahu in zhakanja tega, kar ima zhes veſ ſvet priti. Vi pa, ljubi bratje! samorete li to reſnizo bres ſtrahu premiſhljevati, savoljo ktere ſe je ajdovſki ſodnik treſel, kadar mu jo je apoſtel osnanoval; ktera je Tehniſko puſhavo s' puſhavniki napolnila; ktera ſhe dan danaſhnji teliko perbeshaliſh sa pokoro sida; in ktera je nar vezhim ſvetnikam tako slo k' ſerzu ſhla, de jim je bilo kakor bi ſtraſhno trobento smiroj po ſvojih uſheſih ſliſhali buzhati?

Digitized by Google

Perva reſniza.

Natura nam bo ſtrah delala ſ' ſtraſhnimi osnanovavzi ſodniga dneva.

¿Sin zhlovekov, ljubi bratje! bo drugizh veſ drugazhi, kakor je pervizh priſhel. Ne bo priſhel kakor kralj miru, kadar je na semlji lep mir; ne bo priſhel neprevidama kakor po nozhi shenin ob uri, kadar ſe ga ne bomo nadjali.

On, ſodnik, on, rasdrasheni ſodnik bo ozhitno priſhel; veliki zhudeshi mozhi in ſtrahu bodo njegov prihod na glaſ osnanovali, in ſtraſhne perprave bodo osnanovavzi njegove ſodbe in njegoviga maſhevanja. Bodo snamenja. (Luk. 21, 25.)

Snamenja na ljudeh, kteri ſe bodo med ſabo meſhali in divjali.

Snamenja na semlji, ktera ſe bo v' ſvojih podſlombah treſla.

Snamenja na nebu, zhigar lepi red bo rasdert.

¿Svet ſe ne boljſha, deſiravno ſe ſtara; ſe ne smodruje, sato ko je savershen, in je ſhe le toliko hudobniſhi, kolikor blisheje je ſvojiga savershenja, in sadnjiga rasdjanja.

Zhloveſhka pamet ſe bo narpred smeſhala, in s' njo ſe bo sazhela vſa natura meſhati; in nar pervi tamni oblaki kteri bodo semljo obdali, ſe bodo nar pred nad reſnizo in zhednoſt ulegli. Pervi osnanovavzi sadnje nadloge bodo: *Duh smote in lashi*, *duh hudobije*, *preklino-*

Digitized by Google

vanja boshjiga, divje bledenje, in oſtudno Jovraſhtvo med ljudmi.

Hude vojſke ſe bodo perzhele, ktere bodo bolj is prevsetnoſti, kakor pa is ſtorjene krivize isvirale. Od hudih ſtraſt oſlepljeni ljudje bodo vſi uneti, de ſami ne bodo vedili, kaj delajo. Is vojſke bo israſtel nepokoj, preganjanje, in raspertje. To raspertje bo narozhje zerkve preoralo, kraljeſtva omajalo, in ta ogenj bo veſ ſvet sashgal. Ljudſtvo bo soper ljudſtvo vſtalo in ga konzhalo; kraljeſtvo bo kraljeſtvo posherlo; brat brata umoril, hiſha hiſho ſprasnila, in kdor ſe bo takrat mezhu ognil, bo pa kmalo per konzhanji ſveta konzhan.

Ob tih shaloſtnih zhaſih nepokoja in krivize bo ljubesen ſkorej povſod omrasnila. Polno golufov bo, kteri bodo po ſvojih hudih ſtraſtih shiveli, in bodo ljudi s' mnogimi svijazhami sapeljevali, ktere svijazhe golufija in hinavſhina lésheta.

Take snamenja, ljubi bratje! bodo gerdi osnanovavzi pregreſhniga zhloveka (Antikriſta) kteri bo sa njimi na ſvet priſhel. Svet more, preden pogine, tega otroka pregrehe viditi, kteri ſe bo prevsetno zhes vſe vsdignil, kar je boshjiga, in ſi bo zhaſt perlaſtil, ktera ſe le ſamimu Bogu ſpodobi. Vſi ljudje sunaj teh, kterih imena ſo v' bukvah shivljenja sapiſane, bodo to sverino molili, ktera bo Boga klela, in tudi oblaſt imela, soper ſvetnike vojſkovati ſe. Ta v' svijazhah hudih duhov isuzhena poſhaſt, bo s' vſim ſlepenjem sapeljevala, ſe s' mnogim premaganjem ſkasovala, in kraljeve ſede-

Digitized by Google

she ſ' filo jemala. Antikriſt bo tako predersen, de bo v' tempeljnu boshjim, prebival, kakor de bi bil Bog, in de bo tiſte neisrezheno preganjal, kteri ga ne bodo hotli moliti. Take britkoſti je ni, in je ne bo, kakorſhna bo te sadnje zhaſe nad zerkev priſhla. Vſi bi ſe dali premagati, nihzhe bi ne bil ohranjen, ko bi Bog tih ſtraſhnih dni ſkuſhnjave savoljo isvoljenih ne perkrajſhal. Moj Bog! ſhe zlo tvoji isvoljeni bi pred golufa poklekovali, in mu boshjo zhaſt ſkasovali, ko bi jih Ti ſ' ſvojo vſigamogozhno roko ne podperal.

Ta sverina, kakor jo ſveto piſmo imenuje ta Antikriſt, kteri je is globokiga bresna priſhel, Goſpodove ſlushabnike ſvoji togoti daroval; s' njih kervijo bo ſvoje tempelne in meſtne ulize polnil; Bog pa ſe bo savoljo kervi ſvojih ſlushabnikov nad njim smaſheval, in ga bo ſ' ſapo ſvojih uſt konzhal.

Sa rasdjanjem vere, bo priſhlo rasdjanje zhloveſhke drushbe. Angel maſhevanja bo poſodo nagnil, in gnuſobe kuge, lakote, vojſke, in vſih nadlog zhloveſhkiga rodu ſe bodo po ſvetu islile. Omamljeni, smoteni, vſi klamaſti ſe ti reveshi kakor Kain v' ſvojim obupanji po ſvetu klatijo, in nektere kuga poshanje, nektere sgresnjene pohiſhtva saſpo, nektere valovi poshro, nektere ſtrela pobije, nekteri od ſtraha ſahnejo. Saſtonj iſhejo otenja, kadar ſe namrezh hozhejo neſrezhe ogniti, pa naravnoſt vanjo lete. Pred ſmertjo beshí, pa jim ſmert povſod naproti leti. Perbeshaliſha iſhejo, pa pogubljenje najdejo. Beshé pred ſodnikam, pa

Digitized by Google

je povſod, kamor koli pridejo. ‚Se mu hozhejo is rok istergati, pa mu ravno v' roke pridejo.

Ali verujete, ljubi bratje! de bodo ti zhaſi ti hudi zhaſi priſhli? Pa ſo ſhe le ſtraſhen sor velziga dneva, kteri bo priſhel; ſo le sazhetik sadnje shaloſtne sgodbe; majhen sazhezhetik neſkonzhniga terpljenja. „To je pa ſhe le sazhetik britkoſti.“ Mark. 13, 8.

Drugizh. Snamenja na semlji, ktera bo v' ſvoji podſlombi pretreſena.

Nova trobenta sabuzhi, in na njeni glaſ vezhi del vſe pogine, kar na ſuhim raſte, kar v' morji in po rekah shivi; viri bresna ſe odpro, in sraven oblakov dima poſhaſti is ſebe mezhejo, ktere greſhnike martrajo. ‚Spet sabuzhi, in vſa semlja ſe zlo do dna potreſe, treſe ſe in ſerza vſih ljudi ſ' trepetam napolni. Morje v' ſvojim divjanji ſvoje poſtavljene mejnike preſtopi, in ſhumi in divja, kakor truma rujovezhih levov. Voda ſe v' ſmradljivo in gnjilo kri ſpremeni. Is oblakov gredo od vſih ſtrani kakor desh, bliſki in ſtrele. Divje sverine deró is ſvojih berlogov, in ljudem, kar jih ſhe shivi, s' nesnanim tulenjem blishnjo ſmert osnanujejo. Otoki in hribi ſe pogresnejo. Svesde ne bodo vezh ſvetile, ali pa bodo vſe kervave. Vſe ſtvari in vſa natura ſe med meſhanjem, ſtraham in trepetam k' ſplohnimu rasdjanju perpravljajo. Vſe britkoſti ſe morejo ſterniti, pravi ſ. Gregor, de vezhno britkoſt napovedo. In ker je zhlovek vſe ſtvari soper ſtvarnika napak obrazhal, torej ſe morejo, ka-

Digitized by Google

kor pravi ſveto piſmo, vſe ſtvari s' ſerditim Bogam soper zhloveka vojſkovati. — „Svojo netolashljivo jeso bo kakor ſulizo nabruſil, in zel ſvet ſe bo s' njim soper neumne bojeval.“ Modroſt. 5, 21.

Trobenta ſpet sabuzhí, in povſod ſtraſhen ogenj ſhe ſtraſhnejſhi pokonzhuje. Vſe je rasdjano; vſe je v' tem ognjenim potopu poginilo. Ta ſplohen ogenj je morje in reke poſuſhil, in nebo rasdjal. Semlja je sdaj le velik grob in vſe vidno drujiga ni, kakor kup pepela.

S' ſapo boshje jese podkurjeni ogenj je priſhel is semlje, je posherl velki ſvet, in zhloveſhki rod je is ſveta poginil, ſvet je poginil.

Tukej leshi tedaj ſvet v' ſvojim rasdjanji; on je kup mertviga pepela, v' goſti megli. Preteklo je tavshent in tavshent let, minile ſo kakor vzherajſhnji dan, kteri je ſvetovo mladoſt in ſtaroſt dokonzhal. In kako je mogla neumerjozha duſha po tem minljivim ſvetu tako gorezhe hrepeneti; ſi toliko domiſhljevati, ſe sa-nj toliko potegovati, in savoljo njega toliko grehov ſtoriti? Minil je ſvet, in s' njim vred je vſe minilo, kar ſmo na njem drasiga ſhteli. Ni ljudi ne shival; ni meſt, ne polja, ne bogaſtva. Nad ſvetam drusiga ne vidimo, sunej sna menja maſhevanja bosbjiga. Kje ſo sdaj sakladi semlje, ktere je zhlovek ſ' takim trudam nabiral, ſ' takim veſeljem imel, in tako napzhino obrazhal? Kje ſo kraljeſtva in njih mej-

Digitized by Google

niki, savoljo kterih je bilo toliko zhloveſhke kervi prelite? In kje ſo kralji, kteri ſo ſe jih polaſtili? Kje ſo tiſti velikani, ki ſo Bogu shugali, in ſe soper njega vsdigovali? Ali ljudje niſo vedili, de ſo oni umerjozhi, de je ſvet minljiv, in de greh nikoli bres ſhtrafinge ne oſtane?

Tretjizh. Snamenja na nebu: Na ſolnzu, luni in svesdah bodo snamenja, pravi naſh svelizhar. Luk. 21, 25.

Solnze bo otemnelo, luna ne bo dala ſvoje ſvitlobe, svesde bodo od neba na semljo padale, neisrezhena nozh bo veſ ſvet pokrila, in ga v' terdo tamo savila.

Tako, ljubi bratje! ſe sazhne nesnani Bog ſvojim ſtvarem ſpet rasodevati. Tako sazhne Bog hudobni ſvet podirati, kterimu ſo ſe ſtvari boshje, lepi redni tek svesd, saporedni letni zhaſi, oshivljenje vſih ſtvari le nesapopadljiva nakljuzhba sdéle.

Tako Goſpod-Bog prizha, de je on ſtvarnik nature in de ſe ni natura ſama ſebe ſtvarila. Tako sazhetnik vſih rezhi njih podertijo ſpet osnani, in nam sadnjizh ſveto reſnizo poterdi, de ſo vſe ſtvari is njegovih rok priſhle, in de jih ſpet lahko v' nizh ſpravi, kadar koli njemu dopade. *On bo priſhel, in ne bo dolgo odlaſhal.* On, ki je tolikrat pred naſhimi ozhmi ſneg kakor volno, in meglo kakor pepel po semlji rasgrinjal. On, pred kterim ſo ſe gore prez iskadile, de ſe jih je le dotaknil. On, bo priſhel, in ne bo dolgo odlaſhal, ki

Digitized by Google

ima ſam vſe svesde popiſane, in ki vſako po njenim imenu klizhe.

Ljudje bi bili lahko Boga dovolj ſposnali. Nebo je njegovo velizhaſtvo vedno osnanovalo, in semlja je bila njegovimu povelju vſelej pokorna. Le pametni ljudje ſo bili glùhi k' vſakimu glaſu, neobzhutljivi k' vſaki ſhibi. Oni morejo nar pred s' ſvetam poginiti, in potlej pod njegovo podertijo Boga maſhevavza ſposnati. Posemljiſki zherv more ſhe le pod nogo tiſtiga, ki ga s' njo tare, ſvojo revſhino in ſlaboſt ſposnati.

Pa mi morebiti, kakor uzhenzi Jesuſa Kriſtuſa, porezhete: *Kdaj ſe bo to godilo? Ali bomo mi to doshiveli?* Ino ali imaſh prav, de naſ s' takimi neſrezhnimi sgodbami ſtraſhiſh in nadleguješh, ktere bodo le take ljudi sadele, zhes ktere bodo Goſpodovi prihodni zhaſi natvegama perderli? —

Ljubi bratje! zhe she nad revnim oſtankam ljudi nimate nobeniga uſmiljenja, kteri bodo takrat na ſvetu shiveli, pa vſaj ſami naſe miſlite. Kmalo kmalo bote ravno kaj tako shaloſtniga doshiveli. Vaſh odhod is tega ſveta bo sa vaſ veſ ſtrah ſodniga dne nad ſabo imel. Kadar vam bo ſmert ozhi satiſnila, bodo pred vàmi svesde in luna otamnele. Nozh groba bo sa vaſ vezhna nozh. Solnze vam ne bo vezh perſijalo, in bo zhaſu konez ſtorilo. Padez vaſhiga trupla bo sa vaſ padez veſolniga ſveta.

Ravno ta Bog, ki bo kdaj v' oblakih ſvet ſodil, bo na ſvojim ſedeshi zhes vaſ ſodbo ſklenil. —

Digitized by Google

S' beſedo, sadnje minute vaſhiga shivljenja bodo kratek, pa ſtraſhen sapopadek sadnjiga rasdjanja in konzhanja ſveta. Zhe ravno te trobente ne bote ſliſhali, ktera bo pogimbo ſveta napovedala, ali bote, savoljo tega uno trobento kaj manj ſliſhali, ktera bo vaſ, kakor druge ljudi k' ſtraſhni ſodbi poklizala? —

Druga reſniza.

Veſt nam bo ſtrah delala savoljo namena ſodniga dne.

V' dolini pogubljenja (Josafat) bo ljudſtvo per ljudſtvu, pravi prerok; ker dan je bliso, ob kterim bo Goſpod v' dolino pogubljenja priſhel. Joël 3, 14.

In kako bo to? Sej bodo ljudje savoljo ſtraſhnih napovedovavzov ſplohne ſodbe ſahnili, in ſej ne bo nobeniga shiviga zhloveka vezh na ſvetu! Spomnite ſe, ljubi bratje! imenitne reſnize, ktere vaſ vera uzhi, in ktero tolikrat molite, hozhem rezhi, ſpomnite ſe vſtajenja mertvih. Zhloveku je *enkrat* umreti, potlej pa ſojenimu biti. Hebrej. 9, 27.

Ta *enkrat* bo per ljudeh sapored in marſikako priſhel. Vſtajenje bo pa per vſih ljudeh na *enkrat*, ob enim. Mertvi, vſtanite! vpije Goſpodov angel ſ' ſtraſhnim glaſam, kteri ſe od jutra do vezhera, od polnozhi do poldne raslega: Mertvi vſtanite! in pridite k' ſodbi! Vſtanite! Goſpod shivljenja in ſmerti ukashe, ſlushabniki njegove pravize vaſ klizhejo, njih

Digitized by Google

glaſ je po vſi semlji gromel. Vſtanite! Zhaſ je, de ſe zhloveſhki rod is ſvojiga pepela s' noviga prerodi. Mertvi vſtanite!

Rastreſene koſti! ſklenite ſe, vſaka na ſvoj kraj. Meſo! ktero ſi bilo velikrat premenjeno, vsami ſvojo nekdajno podobo. Pepel! kteri ſi po semlji, po vodi in po ljuſtu rastreſen, ſpravi ſe ſkupej in shivi. Mertvi prah! ſterni ſe ſkupej, kot ſi bil popred. Globoki prepádi! dajte merlizhe, ki ſte jih posherli in raskropili. Semlja! odpri ſvoje grobe, ispljuj poſhaſti, ki ſo v' tebi, in daj Bogu trupla njegovih isvoljenih nasaj, ktere ti je kakor drag saklad isrozhil. Svelizhane duſhe! pogubljene duſhe! pridite doli is nebeſ, ali pa gori is pekla, de bo to truplo, od kteriga vaſ je ſmert lozhila, vaſhiga velizhaſtva ali pa vaſhe ſhtrafinge deleshno.

Oshivljajozhi duh! pihaj od ſhtirih krajev ſveta, in te mertve trupla ogrej in oshivi. Vſtanite! Merlizhi vſih narodov in zhaſov vſtanite! in poite k' ſtraſhni ſodbi, de bote ſvoje obſojenje ſliſhali.

Merlizhi vſtanite! Na ta ſtraſhni trobentini glaſ ſe vſi grobi odpro. To minuto, kot bi s' ozhmi trenil, vſtanejo in pridejo vſi merlizhi ſleherniga ſtanu, ſleherne ſtaroſti, obojiga ſpola, bogati in revni, vſih zhaſov in rodov, is par, is jam in pokopaliſh, is gojsdov in travnikov, is rek in morja. Pepel ſe ſkupej sbera, koſti ſe ſklepajo in kite in meſo jim sraſtejo. Meſo ſe more k' meſu, koſt k' koſti perraſti, zhe ſo tudi deli trupla ſhe tako de-

Digitized by Google

lezh po ſvetu rastreſeni, zhe je tudi pepel alí prah ſhe tako majhin; vſaka koſt more v' ſvoj ſklep, vſaki ud k' ſvoji mozhi in k' ſvojimu opravilu, in tako bo vſe ſhtevilo zhloveſhkiga rodu ſpolnjeno. „Oshivljajozhi duh pride vanje; dusha pride na ſvoj poprejſhin kraj, ljudje ſtoje na nogah, kakor ſilno velika truma.“ Ezeb. 37, 10.

Oni ſo v' ſmerti pokorniſhi, kot ſo bili v' shivljenji; ker med njimi ni nobene neukretne ſtvari vezh; vſe meſo od otroka, ki je v' maternim teleſa umerl, do nar ſtarejiga ſivzhika, od kralja, ki je na kraljevim ſedeshi ſedel, do divjiga zhloveka, ki je po gojsdih shivel, od perviga zhloveka, ki ga je boshja roka ſtvarila, zlo do sadnjiga zhloveka, kteri bo is zhloveſhkiga rodu rojen, vſi, vſi ſtoje tukaj na nogah. — Merlizhi vſtanite! in poite k' ſodbi. O kako vabljenje! Kak ukas! kako gromezhe povelje!

Nezhiſti pepel! treſi ſe; pregreſhne koſti! trepetajte; ve ſe gerdo dershite. S' ſvojo ſapo, ki vaſ shivi, daſte nasnanje ſvoj ſtrah in ſvoje obupanje. Merlizhi vſtanite! poite ſpet v' shivljenje, ktero bo tavshent krat ſtraſhnejſhi kakor je bila ſmert. Vſtanite in poite k' ſodbi.

Sdaj, ljubi bratje! sdaj ſi jes miſlim veſt greſhnika, in njegov nesapopadljiv ſtrah.

Miſlim ſi saſpano veſt mlazhniga zhloveka; ktera ſe bo tukaj gotovo isbudila.

Shiroko veſt greſhnika, ktera bo tukej gotovo bolj tanka.

Digitized by Google

Terdovratno veſt neſpokornika, ktera bo tukej gotovo vſak udar zhutila.

Vſak je imel she popred ſvoj namenjen kraj, vſiga plazhila pa ſhe ne. Truplo more biti deleshno dushniga veſelja ali pa terpljenja, ker je bilo deleshno njenih del. Veſ zhlovek more ſojen biti, kakor je veſ shivel. Zhlovekove zhednoſti ali pa pregrehe morejo vſimu zhloveſhkimu rodu snane biti, vprizho nebeſ in semlje in pekla more njegova vezhna ſrezha ali neſrezha ſklenjena, in njegova ſodba ſpolnjena biti. Poite k' ſodbi, to de ne sato, de bi ſe od pravizhne ſodbe boshje preprizhali, ampak de jo bote enkrat ozhitno pravizhno ſposnali.

Takrat, ljubi bratje! bo naſha veſt preprizhana de je reſniza, ker bomo mogli k' ſodbi iti.

Takrat bo veſt preprizhana, de nam ni obſtati, ker moremo obſojenje poſluſhat iti.

Takrat bo veſt preprizhana, de ni reſhila, ne otenja sa naſ, ker ſe more ſodba nad nami ſpolniti.

¸Svojo veſt ſami premiſlite, ljubi bratje! kakorſhna je sdaj, in is tega ſodite, kaj bote na ſtraſhni ſodni dan obzhutili. Pa tudi to premiſlite, lepo vaſ proſim, kaj bi bilo, kako bi vam bilo per ſerzu, ko bi ravno sdaj trobenta sapela: *Vſtanite, in poite k' ſodbi! Svelizhane duſhe! pridite is nebeſ. ¸Spokorne duſhe! pridite is viz. pogubljene duſhe! pridite is pekla.* Poite! mi ſe bomo k' vam perdrushili, in bomo s' vami vred prihodniga ſodnika zhakali.

TAYLOR INST.

Digitized by Google

Sdaj, sdaj je zhaſ goram rezhi: Padite ha naſ, in hribam: Pokrite naſ. Pa naſ ne bodo poſluſhali, in ko bi v' ſredi semlje ſtrohneli, naſ bo semlja is ſebe vergla, in naſ vſim pokasala. *Vſtanite*, in mi bomo vſtali; *poite k' ſodbi*, in mi bomo prez per ſodbi. O kako slo bo ta glaſ ljudem po uſhefih buzhal! Kdor koli ga bo ſliſhal, mu bo po uſhefih brenzhalo. Jerem. 19, 3. Brenzhalo bo po uſhefih mozhnih duhov, kteri ſi sdaj sapopadke od vere po ſvoji laſtni volji delajo; po uſhefih hudobneshev, kteri nozhejo vediti sa ſpolnjenje boshjih sapoved; po uſhefih velkih tega ſveta, kteri tukaj le druge ſodijo, in ne morejo od nikogar ſojeni biti, zhe ſo tudi ſhe take ſhtrafinge vredni; po uſhefih neuſmiljenih poglavarjev, kterih beſeda ljudi mori, in nedolshno kri tozhi.

Sdaj vender enkrat ſkupej ſtojta goſpodovavez zhes tavshent in tavshent ljudi, in nar sadnji ſlushabnik njegoviga kraljeſtva, kteri ga je kdaj na vosu vosil; poſemljiſki kralji in revni bolniki, ki ſo po bolniſhnizah shiveli: ſlovezh vites ſtarih zhaſov, in nesnani zhlovek vzherajſhniga dne. Oh! kako ſe bodo nekteri preſtraſhili! in kako slo ſe bodo pa nekteri oveſelili! Is eniga kraja, is eniga pokopaliſha smed dveh, ki ſta v' eni jami leshala, ki ſta bila v' shivljenji in ſmerti ſedinjena, bo eden k' zhaſti vſtal, de bo pred vſim ſvetam opravizhen; eden pa k' oſramotenju, de bo vprizho vſih oſramoten; kak raslozhik! Na ta raslozhik, ljubi bratje! smiraj miſlite; pa ſami na-ſe nikdar ne posabite.

Digitized by Google

Tudi vi bote ravno v' tem meſu, v' kterim sdaj tukaj ſtojte, od mertvih vſtali. Po tih ùſheſih ktere sdaj mene poſluſhajo, bo angelovo trobenta buzhala. S' temi ozhmi, ſ' kterimi ſe sdaj gledamo, bomo kdaj konzhanje tega ſveta gledali. Mi vſi bomo takrat vprizho pa kako? ali s' veſeljem, ali ſ' ſtraham? s' upanjem, ali s' obupanjem? S' vami, ki vaſ tukej videm, s' vami ſe bo tako godili; *merlizhi vſtanite!* ſoſebno vam ſe tako porezhe, ki ſmertno ſpanje ſpite; *vſtanite in poite k' ſodbi!*

„Sbudi ſe, kdor ſpiſh, in vſtani od mertvih, in Kriſtuſ te bo raſsvetil.“ Efes. 5, 14. Kogar sdaj ne raſsveti s' luzhjo vere, tega bo ſodni dan s' sharki ſvojiga bliſka raſsvetil. Sbudi ſe, kdor ſpiſh, in Kriſtuſ, kteri naſ bo ſodit priſhel, te bo raſsvetil.

Tretja reſniza.

Sodnik nam bo ſtrah delal, kteri bo ſodni dan ozhitno priſhel.

„Kadar ti bom to ſtoril o Israël! ſe pa perpravi, ſvojimu Bogu naproti iti. Ker lej! on je, ki hribe nareja, vetrove ſtvari, ljudem ſvojo beſedo osnanuje, sjutraj meglo raspenja, in po viſozhinah semlje hodi; Goſpod; Bog vojſknih trum mu je ime.“ Amos. 4, 12. 13.

On bo sadnjizh priſhel, ki ſo ga nekteri sheleli, nekteri pa sanizhevali, in ki ga sdaj vſi posnajo in ſe ga vſi boje. Kakor bliſk naglo,

Digitized by Google

kot bi s' ozhmi trenil, od jutra do vezhera, od neba do semlje ſveti, ravno tako bo priſhel ſin zhlovekov is nebeſ na ſodni kraj.

¸Strah gre pred njim, in gre v' ſerza vſih ljudi.

¸Strah savoljo tega, kar ſe blishati vidi.

¸Strah savoljo namena, is kteriga ſodnik gre.

¸Strah savoljo ſodbe, ktere ſi je vſak ſvèſt.

¸Sodnik gre k' ſodbi, in kako?

Tedaj bodo vidili, pravi ſam svelizhar, zhlovekoviga ſina priti na oblakih, s' veliko oblaſtjo in zhaſtjo. Luk. 21, 27.

„Takrat ſe bo perkasalo snamenje ſina zhlovekoviga, na nebu; takrat bodo vſi narodi semlje tulili.“ Mat. 24, 30.

„Kadar bo pa zhlovekov ſin v' ſvoji zhaſti s' vſmi ſvojimi angeli priſhel, bo ſedel na ſedeshi ſvoje zhaſti.“ Matt. 25, 31.

Nebeſhke trume, ki ga ſpremijo, ſe tako hitro perkashejo, kakor pervi ſolnzhni sharki nar vikſhi goré hitro obſejejo. Njegov krish ſe ſveti v' oblakih, kakor ſtraſhno bandero. Na ſvitlim oblaku ſtoji. ¸Smert gre pred njim. Hudizhi pod njegovimi nogami ſo perpravljeni ſodbe njegove nepreprofljive pravize ſpolniti. Od njega gre ogenj, ki njegove ſovrashnike shre. Is uſt mu ſhviga gorezh plamen, in od njegoviga ſvitliga obrasa ſe ogli vnemajo. Bliſk po daljnih krajih semlje ſtraſhno ſveti. Pred njegovo ſvitlobo svesde tamne. One ſo le po luzhi njegovih pſhiz obrazhajo, in ſe po bliſhi njegoviga ognjeniga oroshja ſukajo.

Digitized by Google

Semlja prez odpre ſvoje bresne. Sodnik vidi sbrane ljudſtva ſvojiga ſtvarjenja, in one ſodnika vidijo. Neſrezhni greſhniki! kako slo bo ta ſtraſhni pogled vaſhe pregreſhne duſhe preſunil, ker ſe pred njim po beſedah ſvetiga piſma gore kakor vosik topé, in ker nebo in semlja pred njim nasaj odſtopita? Kam bote pred njim pobegnili? In kako ſe bote njegovi vſigaprizhijozhnoſti ſkrili, ali pa pred njo beshali?

Oh! deſiravno ga nozhete, vender ga morete gledati. Vidili bote pravizo in ſodbo, ki ga ſpremite. Posnali ga bote, in bote od njega posnani.

Goſpod bo ſposnan, ki ſodbo dela. Pſalm. 9, 17. Greſhniki bodo vidili koga ſo prebodli. Pſalm.

Nevernik ga bo kakor kriſtjan posnal, Jud in krivoveriz, kakor katoljſhki kriſtjan, brumni in greſhnik. Goſpod bo ſposnan.

Njegov gromezh glaſ ſe bo smed angelzov in ſvetnikov ſliſhal, rekozh: *Jeſt ſim.* Janes. 18, 5. Jeſt ſim Jesuſ, kteriga ſte vi preganjali, tajili, in kleli. *Jeſt ſim.*

Ta vſigamogozhni glaſ je she takrat vſe lovze na tla vergel, kadar je imel Jesuſ ſojen biti, kako mozh bo pa ſhe le takrat imel, kadar bo Jesuſ priſhel shive in mertve ſodit. (*Auguſhtin.*) Jeſt ſim, ki ſim vam ta dan povrazhila osnanoval, in vaſ pred njim ſvaril. Jeſt ſim. Te ſo rane, ktere ſte mi vi naredli; ta je glava, ki ſte jo ſ' ternjem prebodili; ta je ſtran, ki ſte jo vi preſunili; ta je kri, ki

Digitized by Google

ſte jo nad-ſe in nad ſvoje otroke klizali. Ta je moj krish, na kterim ſim viſil, in ſvoje shivljenje dal v' odreſhenje njih veliko; ta je moj krish, pohujſhanje Judov, in neumnoſt nevernikov, in saſmehovanje hudobnih kriſtjanov. Jeſt ſim. Jeſt, ki ſim vam po odreſhenikovo dobro hotel, vaſ po prijatlovo klizal, po bratovo opominjal, po ozhevovo ſhtrafoval. Jeſt ſim. Pa niſim vezh *Jesuſ odreſhenik*, ampak ſim *Jesuſ vaſh ſodnik*. Jeſt ſim Goſpod.

„Sodnik bo priſhel, pa sakaj?

Bo priſhel ſodit shive in mertve, kakor naſ vera uzhi; ſodit bo priſhel po ſvoji poſtavi, ktero ſmo vedili, pa je niſmo ſpolnili.

Po ſvojih sgledih, ktere ſmo hvalili, pa jih niſmo poſnemali.

Po ſvojih svelizhanſkih perpomozhkih, ktere ſmo imeli, pa jih niſmo v' ſvoj prid obrazhali.

„Kdo pa bo dan njegoviga prihoda sapopadel, in kdo bo njegov pogled preſtal? Ker on bo kakor rastopezh ogenj, in kakor valavzov seliſhe.“ Malah. 3, 2.

Jeſt ſim, ki vaſ ſodim, ker mi je Ozhe vſo oblaſt dal. Vi ſte, ki vaſ bom ſodil, ker ſte ſoſebno moji. Vam ſim vezh kakor vſim drugim narodam na ſemlji dobriga ſtoril, in od vaſ ſim nar vezhi nehvaleshnoſt prejel. Vam ſim preroke poſhiljal, vi ſte jih pa morili; ſam ſim k' vam priſhel, pa me niſte hotli ſprejeti. Per moji misi ſte jedli, ſte bili moji prijatli; snanzi, in uzhenzi, pa ſte me isdali. Vam ſim ponudil ſvojo kri v' reſhnino, ſvoje sakra-

Digitized by Google

mente v' pomozh ſvoje gnade v' podporo, in nebeſa v' plazhilo. Vi ſte pa moje beſedo sanizhevali, moje povelje smanjſhevali, in moje shuganje v' nemar puſhali. *Jeſt ſim, in vi ſte.*

Gorje! pravi prerok, gorje! ta dan je ſtraſhen dan, ni ga njemu enaziga; to je zhaſ britkoſti sa Jakopa. Jerem. 30, 7.

„Gorje jim, pravi drugi prerok, ki Goſpodoviga dne shele; zhimu ſi ga voſhite? Tiſti Goſpodov dan ni luzh, je le tama. Ne bo drugazhi, kakor ko bi zhlovek pred levam beshal, pa bi medveda ſrezhal, in kakor ko bi kdo v' hiſho ſhel, bi ſe s' roko na ſteno naſlonil, pa bi ga kazha pizhila.“ Amos. 5, 18. 19.

Pa bo vender ta dan priſhel, in kakſhin vtegne sa naſ biti?

Jeſt vaſ bom priſhel ſodit, in bom hitra prizha soper hudodelnike. On bo ſodnik in prizha, mi bomo pa tosheni in toshniki per ſodbi. Malah. 3, 5. Dobro ſe ve, kako ſe jim bo godilo, kadar bodo od mertvih vſtali. Svojo ſodbo she pred vedo; pogubljenje jih pa more ſhe bolj pezhi, morejo ſhe bolj oſramoteni in martrani biti. Njih oſramotenje je martra, ne poboljſhanje; njih obupanje ſhtrafinga ne ſpreobernjenje, in ker she pekel ſ' ſabo k' ſodbi perneſo, od nje dvojin pekel nasaj neſo. — „Povernite ji, kakor vam je poſojevala, dvakrat toliko ji povernite po njenih delih; in kelh, kteriga vam je nalivala, ji dvakrat natozhite.“ Skriv. rasod. 18, 6.

Kako ſrezhni bi bili, ljubi bratje! ko bi ſe mi ravno sato ſpreobernili in poboljſhali,

Digitized by Google

ker sdàj ſhe ne vemo, kako bomo ſodni dan obſojeni! kako ſrezhni bi bili, ko bi ſe raji sdaj dali od prihodne trobente poboljſhati, kakor pa takrat preſtraſhiti, kadar bo she reſ pela!

Lej! jes bom kmalo priſhel, vam pravi ſodnik; kmalo bom priſhel, in moje plazhilo je s' mano, de bom ſlehernimu po njegovih delih povernil. ‚Skriv. rasod. 22, 12.

„Blagor jim kteri ſvoje oblazhilo v' jagnjetovi kervi opero, de bodo imeli pravizo k' dreveſu shivljenja, in ſkosi vrata v' ſveto meſto iti. ‚Skriv. rasod. 22, 14.

Tiſti ſo pa tedaj neſrezhni in pogubljeni, kteri ſvojo prihodno neſrezho vedo, pa ſe ne trudijo, de bi ſe je ognili.

Ako ſe ne ſpreobernete, vam pravi prerok David, bo on ſvoj mezh vsdignil, ſvoj lok je she napel in nameril; ſmertne ſtrele je na-nj poloshil, ognjene pſhize ſi je ſkoval. Pſalm. 7, 13. 14.

Kdor ſe savoljo tega ne boji, kdor je v' prizhijozhim len, sa pretezheno nemarn, sa prihodno bres ſkerbi; kdor ſe sdaj pred ſodnikam, ki ga posna, ne treſe, pred njegovo ſodbo ne trepezhe, tak zhlovek, ljubi bratje! ima vſe snamenja nad ſabo, de bo kdaj ismed ſhtevila pogubljenih.

„Satorej ſin zhlovekov! prerokuj, ploſkaj s' rokami, in ta mezh, ta morijozhi mezh naj bo dvakrat, trikrat omozhen; ta je mezh velike morije, pred kterim bodo oni trepetali.“ Ezeh. 21, 14,

Digitized by Google

Zheterto premiſhljevanje.

Greſhnik bo oſramoten vprizho vſiga ſveta.

„Narodi ſliſhijo tvojo nezhaſt, semlja je polna tvojiga tulenja.“ Jerem. 46, 12.

To ſe bo sgodilo, kadar bo ſodni dan naſha veſt rasodeta in odkrita. Oſramotenje pred vſim ſvetam naſ bo mozhno peklo, in to pezhenje bomo s' velikim tulenjem na snanje dajali.

Po vpitji pogubljenih ſe velikoſt njih terpljenja, in po terpljenji velikoſt njih greha in saſlushene ſhtrafinge posna. Narodi ſliſhijo tvojo nezhaſt, in semlja je polna tvojiga tulenja.

Skrivne svijazhe greſhnikov, kakor ſpoſhtene ſtopinje pravizhnih morejo enkrat na ſvitlo bo priti, de bodo Goſpodovi právizi zhaſt dale, in de bo to rasodenje del ſhtrafinge greſhnikov, in plazhilo pravizhnih. Vſe pregreſhno bo, kakor ſ. apoſtel Paul pravi, s' luzhjo poſvetljeno; ker luzh vſe rasodene in odkrije. Efes. 5, 13.

Sdaj luzh ſovrashi, kakor jo hozheſh, ſej te bo vender ozvetila, in bo tebe ſvetu, in ſvet tebi v' pravi podobi pokasala. Ker nam je vſim, kakor ſpet ſ. Paul pravi, pred ſodnim Kriſtuſovim ſtolam rasodetim biti, de bo vſak prejel, kar je v' ſvojim truplu dobriga ali pa hudiga

Digitized by Google

ſtoril. II. Korin. 5, 10. Per ſodbi tedej ne bodo ſami oſramoteni, ampak tudi oſramujozhi ljudje vprizho, kar je kdo v' ſvojim teleſu dobriga ali pa hudiga ſtoril. Ta dan bo pravizhnimu dan veſelja, ker ſe mu njegovo odreſhenje perblisha.

„Kadar ſe bo pa sazhelo to goditi, glejte, in povsdignite ſvoje glave, ker ſe je vaſhe odreſhenje perblishalo.“ Luk. 21, 28.

Greſhniku bo pa ſodni dan ſtraſhen dan ſmerti, ker je na ta dan v' saklani dar boshjiga maſhevanja perhranjen. „Greſhnik bo do dne ſodbe perhranjen, in k' dnevu ſerda perpeljan.“ Job. 21, 30. Pravizhnimu ni treba shalovati, ker ſe je popred v' ſvoj prid jokal. Greſhnik bo saſtonj tulil, in trepetal, ker ſi ne more vezh pomagati.

Sdaj bomo premiſhljevali, ljubi bratje eniga nar imenitniſhih namenov ſplohne ſodbe, in eno nar vezhih marter neſpokorniga greſhnika per njej, namrezh greſhnikovo oſramotenje per ſplohni ſodbi; in pa kakoſhno oſramotenje?

Greſhnikovo oſramotenje pred *drugimi ljudmi*, ker bodo lahko njegove gerde pregrehe vidili.

Njegovo oſramotenje pred *drugimi* ljudmi, ker bo mogel njih lepo pokoro viditi.

Takrat bodo ljudje vidili, kaj ſmo mi ſtorili, in naſ bo ſram.

Takrat bomo vidili, kaj ſo drugi ljudje ſtorili, in naſ bodo oſramotili.

Oh! moj Bog! med mano in med ſmertjo je le ena ſtopinja, kako hozhem grevingo ali

Digitized by Google

obshalovanje ſvojih grehov v' prihodno shivljenje odlaſhati. I. Kralj. 20, 3.

Ker ne morem ubraniti, de bi narodi semlje od mojih pregreh ne ſliſhali, naj pa vſaj tudi od moje grevinge od moje pokore ſliſhijo. Ker niſim nedolshnih isvoljenih poſnemal, bom pa vſaj ſpokornike naſledoval. Naglo ſe hozhem k' tebi, o Goſpod! ſpreoberniti, in ti ſe ne boſh vekomej od mene obrazhal. Ker ſam po preroku praviſh: Ako ſe pa tiſto ljudſtvo zhes ſvojo hudobijo kaſá, ſavoljo ktere ſim mu shugal, ſe pa tudi jes kaſam zhes hudo, ktero ſim miſlil nad-nj perpeljati. Jerem. 18, 8.

Perva reſniza.

Greſhnikovo oſramotenje vprizho drugih ljudi, ker bodo per ſodbi njegove gerde pregrehe vidili.

„Lej! jes bom priſhel, pravi Goſpod vojſknih trum, in ti bom tvojo nezhaſt pred ozhmi odgernil; nevernikam bom tvojo nagoto, in kraljeſtvam tvojo nezhaſt pokasal. Gnuſobe bom vergel na-te in te saſramotil in drugim v' sgled poſtavil.“ Nahum. 3, 5. 6.

Goſpod bo naſho nagoto in nezhaſt narodam pokasal.

Naſho nagoto, hozhem rezhi, naſhe *prasne hinavſke zhednoſti*, ktere ſmo pred ſvetam delali.

Naſho nezhaſt, ali pa *naſhe pregrehe*, ktere ſmo na ſvetu ſtorili.

Digitized by Google

Pervizh. Per ſodbi bodo naſhe prasne zhednoſti na ſvitlobo priſhle, kiere ſmo le pred ljudmi, ne pa tudi pred Bogam imeli.

Greſhnike pred njih ozhmi preprizhati, in jih perſiliti, de ſami ſebe v' pogubljenje obſodijo, ſerditimu Bogu ſhe ni dovolj, ampak on jih hozhe v' prizho vſiga ſveta od njih pregreh preprizhati, in njih veſt vſim pokasati, de jih bodo vſi ljudje v' pogubljenje obſodili; ker ni nizh ſkritiga, kakor pravi naſh svelizhar, kar bi ſe ne rasodelo, in nizh ſkrivniga, kar bi na dan ne priſhlo. Luk. 8, 17.

Dobre dela, ktere ſte v' ſtanu greha ſtorili, sa vezhno shivljenje ne bodo saſlushenja imele.

Slabi nezhiſti nameni, ktere ſte per ſvojih dobrih delih imeli, ſe bodo taka hinavſhina vidili, ktera je v' boshjih ozheh velika oſtudnoſt.

Smiſhljena dobra veſt, f' ktero ſte ſi bili ſami ſebi vſhezh, ſe bo pokasala kakor radovoljna ſlepota, in pregreſhna terdovratnoſt.

„Jes vém tvoje dela: Imaſh ſzer ime, de shiviſh, pa ſi mertev.“ Skriv. Rasod. 3, 1. Ljudje ſo menili, de ſi ſpoſhten zhlovek, in dober kriſtjan, pa ſi bil pobeljen grob, vedanz, ne pa luzh, dim ſi bil, ne pa ogenj.

Tvoje lepe dela ſo ljudje prepevali, hvalili tvoje zhloveſhke zhednoſti, tebe veliziga mosha kadili; jes bom pa tvoje ſerze odkril, in rasodel plitvo dno tvojih del, in ſlaboſti, ktere ſo bile s' njimi ſklenjene, in bliſh, kteri je tebe in druge ſlepil. Ti imaſh ſzer ime, de shiviſh, pa ſi mertev.

Digitized by Google

Poſluſhajte, ſlabi ſvojoglavni kriſtjani! poſluſhajte, ki ſe le is ſvojoglavnoſti poſtite, ki ſe brumne ſhtejete, deſiravno ſte le ſvojoglavni in prevsetni, ker le po ſvoji termi shivite. Vi imate ſzer ime, de shivite, pa ſte mertvi.

Poſluſhajte, neumni hinavzi! kteri imate le prasen bliſh dobrih del nad ſabo; ſkriti nameni vaſhiga hinavſkiga shivljenja bodo snani; vidili bodo ljudje nizhemernoſt, is ktere ſte delali, zhloveſhko hvalo, savoljo ktere ſte kaj dobriga ſtorili, grisejozhe zhervove, kteri ſo vaſhe dela na ſkrivnim ſpodjedali.

Poſluſhajte golufni ſpokorniki! kteri ſte Goſpodovim ſlushabnikam tolikrat reſnizhno grevingo, terdne ſklepe praviga poboljſhanja obetali, de ſte nerodovitno odveso doſegli, ktera vam je blasine pod komolze pokladala. Vaſha ſkrita neſpokornoſt bo rasodeta, in veſ troſht, veſ shegen golufaniga ſpovednika bo bres ſadu.

Poſluſhajte, reſrezhni greſhniki! kteri per ſpovedi ſvoje grehe is pregreſhne ſramoshljivoſti samolzhujete, ali pa jih sato na naglim, smedeno, in pretiho pravite, de bi jih ſpovednik preſliſhal. Vaſhi grehi bodo na dan priſhli, in bodo vſim ljudem snani. Vi imate ſzer ime, de shivite, pa ſte mertvi.

Tudi ti, ſveta ſamà ſvetiſha! tudi ti ne boſh ſkrivnoſt krivize pred ozhmi ljudſtva sakrivala. Vſi ljudje bodo, kakor nekdaj prerok, sid prebili, in v' ſvetiſhe gledali.

Zhe ſo sdaj med ſlushabniki shiviga Boga volkovi v' ovzhjih oblazhilih, lakomni najemniki, in nesveſti nameſtniki Jesuſa Kriſtuſa; zhe

Digitized by Google

ſvete rezhi pſam mezhejo; zhe omadeshvane roke neomadeshvano jagnje darujejo; zhe je ajſer sa hiſho boshjo ſlep, in nepremiſhljen ajſer; zhe je kdo s' vero ſvoje hude ſtraſti sakrival; zhe je ljudſtvo savoljo uzhenikove nevednoſti ali lenobe kruha shivljenja ſtradalo; in zhe je kak farisej pred altarjem nad nar ſvetejſhimi ſkrivnoſtmi ſvoj napuh paſel, bo pa ſodni dan tiſta neprijetna in soperna bakla vſo to oſtudno hinavſhino pokasala. Vſi taki videsni ſvetniki in farisēji bodo ſvoj delesh s' hinavzi imeli. Vſe nekdaj ſ' ſpokornimi oblazhili, in s' odejo vero pokrite pregrehe bodo ſodni dan ſvetimu ſtanu v' nezhaſt rasodete. Ti imaſh ſzer ime, de shiviſh, pa ſi mertev.

„Skritimu oſtati bo greſhniku nemogozhe; ſe pokasati mu bo neisrezheno teshko.“ S. Anselm.

Drugizh. Per ſodbi bodo naſhe pregrehe na ſvitlobo priſhle, ktere ſmo na ſvetu ſtorili.

Goſpod bo *vſe pregrehe*, in *vſim ljudem* rasodel.

Goſpod bo rasodel *vſe pregrehe* po njih ſhtevilu, oſtudnoſti, in ſkrivnoſti.

Goſpod bo vſe pregrehe rasodel *vſim ljudem*, ki ſo naſ posnali, zhiſlali in ljubili, ki ſo bili s' nami vred greſhniki sdaj pa ſo ſpokorniki; tudi nesnanim ljudem jih bo rasodel, ki niſo sa naſ nizh vedili.

Nesveſta shena! ti sdaj zhujezhnoſt ſvoje matere, sveſtobo ſvojiga mosha, in pasnoſt drugih ljudi saſtonj golſaſh.

Digitized by Google

Oni bodo per ſodbi vſo verſto tvoje rasujsdanoſti in nesveſtobe vidili. Sposnali bodo, kar ſi ti savoljo majhniga oſtanka ſramoshljivoſti po tamnih kotih ſkrivala, in ti bodo neisrezheno ozhitali, te saſramovali in rotili. Ti ſvojih perlisovavzov ki ſo ti hotli dopaſti vezh ne boſh vidila okolj ſebe, de bi ſe ſkuſhali, kteri te bo bolj zhaſtil in hvalil; temuzh njih sanizhljivo saſmehovanje te bo v' obupljivoſt ſpravilo. Vidili bodo isvir tvojih gerdih miſel in shelja, ktere ſi ti *lepo ſtraſt* imenovala. Sposnali bodo vſo verſto tvojih svijazh, ſ' kterimi ſi hotla veliko ljudi ob enim v' ſvojo pregreſhno ljubesen sapleſti. Vidili bodo vſo gnuſobo, ktero ſi ti s' mladih nog do tiſte ſtaroſti na kup ſpravila, v' kteri ſi shelela ſvet nasaj perklizati, de bi ſe bila pred ſvetam ſ' ſvojimi svijazhami bogabojezho in ſpreobernjeno delala.

Neſrazhna hzhi! tvoja ſkrita nezhiſta ljubesen bo sadnjizh s' vſmi ſvojimi naſtopki tvoji oſlepljeni materi pred ozhmi.

Hudobni ſin! tvoje pohujſhljive dela bodo tvojimu premehkimu ozhetu oſramotenje, jok, in maſhevanje na glavo nakopale. Nesveſti prijatel! tvoja neſtanovitnoſt bo tvojimu prijatlu snana. Vi vſi! ki ſte navajeni na ſkrivnim hudobno shiveti, vi bote ravno nad tiſtimi ſvoje prizhe toshnike, in ſodnike naſhli, pred kterimi sdaj ſvoje hude dela sakrivate.

Tode vſih tih oſtudnoſt ne bodo le tiſti ljudje prizhe, pred kterimi jih sdaj ſkrivate, ampak vſi ljudje, vſi narodje vſih zhaſov. Ka-

Digitized by Google

dar bote pred vſim ſvetam oſramoteni ſtali, bote zlo od delezh ozhi vidili, ktere ſo v' gerdo podobo vaſhiga sapeljiviga shivljenja obernjene. Kako vam bo mozh pogled vſiga ſveta preneſti, ker ſher tega niſte mogli preshiveti, de bi bilo le eno smed vaſhih hudih del pred ljudmi snano?

„Lej! pravi ſ. Avguſhtin, pred toliko tavshent narodov bodo moji grehi odkriti; toliko trumam angelov bodo vſe moje pregrehe snane, ne ſamo tiſte, ki ſim jim v' djanji, ampak tudi s' miſlami ſtoril. Jes revesh bom pred tolikimi ſodniki ſtal, kolikor me jih je s' dobrim deli preſeglo. Toliko ljudi me bo ſaſramovalo, kolikor mi jih je dobre sglede dajalo.“

O ſprideni sarod! kteri ſe ſhe greha vezh ne ſramujeſh, ti takrat ne boſh tako predersen, de bi ſaſramovanje in sanizhevanje prevsetno preterpel, in ſe ſhe greha hvalil; sdaj ne maraſh sa ſpoſhtenje; sdaj ſi is pohujſhanja zhaſt delaſh; tode prihodni ſvet bo ſposnal vſo gnuſobo in tamo tvojih del, in takrat bo tako tvoje ſaſramovanje, kakorſhne ſo tvoje hude dela.

Greſhniku bo takrat veliko bolj kakor Kainu treba rezhi: „Kdor koli me bo ſrezhal, me bo ubil.“ I. Mojs. 4, 14. Kdor koli me vidi, mi je kakor mezh v' ſerzu. Sodniki Susane bodo nad vſakim zhlovekam Danjela naſhli, kteri jih bo oſramotil, in v' pogubljenje obſodil. Ljudſtvo ſe od farisejeviga bliſha in k' videsu lepiga sgleda ne bo vezh dalo golfati. Podloshni bo krivo ſodbo ſvojiga goſpoda po-

Digitized by Google

snal; poſvetni ljudje bodo ſposnali, kako hudoben duhoven ſvojimu ſtanu nezhaſt dela. Oh! kaj od drugih govorim? Kakſhin bom jeſt? „O kaj ko bi bil pazh pokonzhan, de bi me nobeno oko ne vidilo!“ Job. 10, 18.

Vidil ſim, pravi ſ. Janes v' ſvojim ſkrivnim raſodenji, vidil ſim mertve velke in male pred ſedeshem ſtati; bukve ſo ſe odperle, in ſhe druge bukve ſo ſe odperle, ktere ſo bukve shivljenja; in mertvi ſo bili po ſvojih delih ſojeni, ki ſo bile v' bukvah sapiſane. Skriv. Raſod. 20, 12.

Te trojne bukve, pravi ſ. Bonaventura, ſo bukve krisha, bukve veſti, bukve shivljenja.

V' bukvah krisha beremo, koliko ſte gnada in miloſt boshja sa naſ ſtorile.

V' bukvah veſti beremo, kaj ſmo is sanizhvanja in neumnoſti ſ' kervijo Jesuſa Kriſtuſa in s' njegovo poſtavo ſtorili.

V' bukvah shivljenja beremo, kaj ſmo sdaj sgubili, in kak bi bil lahko naſh delesh in kako naſhe plazhilo. Mi beremo s' obupljivoſtjo, drugi ljudje pa v' naſ s' sazhudenjem in s' gnuſenjem berejo. Veſ zhloveſhki rod bere naſho nesveſtobo; in naſhe oſramotenje ſe sato nizh ne smanjſha, zhe tudi mi nesveſtobo drugih ljudi beremo.

Vſe bo raſodeto, kar sdaj od ſebe vem. She vezh. Vſe bo odkrito, kar ſim she posabil. She vezh. Vſe bo odkrito, kar ſim bil jes vediti dolshan. Kaj mi tedaj pomaga, de ſe sdaj ſam pred ſabo ſkrivam? Kaj mi pomaga, de sdaj nozhem pred tabo, o Goſpod! ſvojih grehov obtoshiti? Ino ali bi bilo tebi

Digitized by Google

Goſpod! kaj nesnaniga, ko bi jih tudi jes ne hotel pred tabo ſposnati? Sej tvoje ozhi vidijo v' dno zhloveſhke veſti. Jeſt bi le tebe ſebi, ne pa ſebe tebi ſkril. (Avguſht.)

Sdaj ſvoje grehe pred kakim zhlovekam ſkrivam, pred vſim ſvetam, pred nebam in semljo, jih pa ne morem ſkriti? Kratko oſramotenje me ſtraſhi, ali me pa vezhno in nerodovitno oſramotenje nizh ne gine?

Miſli poſtavim, pravi ſ. Krisoſtom, ko bi bil v' prizhijozhi zerkvi en ſam ſkriti greh koga smed naſ vſim prizhijozhim poſluſhavzam snan in ozhiten, ali bi ne imel raji, de bi umerl, de bi ſe semljà odperla in ga posherla, kakor pa de bi imel toliko prizh ſvoje pregrehe? Koliko bomo pa ſhe le ta zhaſ terpeli, kadar bodo vſe naſhe pregrehe na takim ſvitlim gledaliſhi odkrite, kjer jih bodo snanzi in nesnanzi vidili? Pa vender gorje meni! pred kom vàſ ſilim trepetati? pred ſodbo ljudi, deſiravno bi ſe mogli is ſtrahu boshjiga, pred boshjim obſojenjem treſti.

Druga reſniza.

Greſhnikovo oſramotenje pred drugimi ljudmi, ker bo mogel njih lepo pokoro viditi.

Kadar drugi ljudje naſhe pregrehe vidijo, naſ drugi obſodijo, ki jih vidijo; kadar ſo pa zhednoſti drugih ljudi rasodete, ſe pa mi ſami ſebe obſodimo, ker njih zhednoſti vidimo. Naſhe oſramotenje bo takrat popolnama, naſha

Digitized by Google

obupljivoſt neisrezheno velika. Bomo savershe-ni in pogubljeni, in ſe bomo ſami pogubili.

Oſramotila naſ bo nedolshnoſt drugih ljudi, ktero ſo ohranili.

Pokora drugih, ktero ſo delali.

Saſlushenje drugih, ktero ſo ſi perdobili.

Oni ſo bili velikrat v' vezhih nevarnoſtih, kakor pa mi, pa ſo vender nedolshnoſt ohranili.

So velikrat po vezhih grehih, kakor pa ſo bili naſhi, pokoro delali.

Nekteri ſo bili ſlabeji nature in mlajſhi kakor mi, pa ſo ſi per Bogu veliko saſlushili.

„Moje saſramovanje je vedno pred mano, in ſramota pokriva moje oblizhje.“ Pſl. 43, 16.

Pervizh. Oſramoteni bomo od drugih ljudi, kteri ſo ſvojo nedolshnoſt ohranili v' vezhih nevarnoſtih kakor pa ſo bile naſhe nevarnoſti.

Oni ſo bili ſvojimu Goſpod-Bogu sveſti v' vſih nevarnoſtih ſvoje ſtaroſti, ktera je imela, kakor naſha, ſvoje neumnoſti; v' vſih nevarnoſtih ſvojiga ſtanu, kteri je imel, kakor naſh, ſvoje vabke; v' vſih nevarnoſtih ſvoje ſlabe nature, ktera je, kakor naſha, ſvoje hudo nagnjenje imela. V' oblazhilu nedolshnoſti hodijo sa jagnjetam; de ſi ſo ljudje, kakor mi; ljudje is ravno tega ſveta, is kteriga ſmo mi; ljudje ki ſo med hudobnimi ljudmi shiveli, kakor mi; od ljudi sanizhevani ljudje, in nekdanji sapopadek njih saſmehovanja.

Njih ſkrito, tiho shivljenje je sdaj ozhitno; njih tama je sginila in Goſpod je njih ſkrite namene njim k' zhaſti, nam pa k' oſramotenju rasodel. „In on bo tvojo pravizo kakor luzh,

Digitized by Google

in tvojo nedolshnoſt kakor poldanſko ſvitlobo pokasal.“ Pſl. 36, 6.

O ſrezhni ljudje! ki niſte hotli ſ' ſvetam delesha imeti, in tudi sdaj nimate delesha nad njegovim pogubljenjem! Straſhna trobenta je vam pazh malo nepokoja delala! Kako veſeli ſte is grobov vſtali, in ſte ſkakljali, kakor prerok pravi, enaki ovzhizam, ktere is dobre paſhe gredo, in ſe lepiga dne veſele! Kako ljubo vam je vaſhe meſo, ktero je bilo orodje vaſhe nedolshnoſti, in tempel duha zhiſtoſti! Nikar ſe ne bojte ſvoje truplo ſpet na-ſe vseti, zhigar trohnobe ſte tako ſerzhno shelelj. To meſo sdaj ni vezh ſvojoglavno in ſpazheno meſo, ktero ſe soper duha vojſkuje. Nima vezh nekdanjih potreb, hudih bolesen, terdovratnih ſtraſt, neſrezhniga nagnjenja, in posemljiſke in ſpridene ſlaſti, savoljo kterih ſte ſe nekdaj nad zhloveſhkimi ſlaboſtmi toshili. Sdaj ſo vaſhe teleſa zhaſtito ſpemenjene, ſpremenjene vaſhe duſhe, in ſpremenjene in zhaſtite vaſhe dela vprizho veſolniga ſveta. —

Kdo ſo pa ti ſrezhni ljudje? Ali niſo tiſti, ktere ſmo ſi mi malo popred vſe drugazhi miſlili? Ali niſo oni tiſte perproſte duſhe, kterim je bil lepi ſvet le kraj njih nadlog? Ali niſo tiſte bojezhe duſhe, ktere ſo ſe pred laſtno ſenzo treſle, in vſako ſtopinjo ſvojiga popotvanja trepetale? Mi neumneshi ſmo vaſ takrat saſramovali, sdaj naſ pa vi kakor hudobneshe saſramujete. „Hudoben pa saſramuje, in je saſramovan.“ Pripov. 13, 5.

Digitized by Google

Drugizh. Tiſti naſ bodo ſramotili, kteri ſo pokoro ſtorili, deſiravno ſo ſhe vezhi grehe, ko mi, nad ſabo imeli.

Naſhe oſramotenje ſe ſodni dan ne bo toliko merilo po velikoſti naſhih pregreh, ampak po velikoſti naſhe neſpokornoſti sa grehe. „Zhe bi bili vaſhi grehi kakor ſhkarljat, rezhe Goſpod, bodo beli kakor ſneg, in ako bi bili kakor barſun rudezhi, bodo kakor volna beli.“ Iſai. 1, 18. Vezh ne bom na-nje ſmiſlil, in oni bodo is mojih bukev isbriſani. Jes bom vaſh Ozhe, vi pa moji otrozi.

Kako pazh ta boshja obljuba ſpokorniku ſerze hladi! kako slo pa neſpokornika pezhe!

Tukaj vidimo naglo pokoro, mi pa ſhe na ſvojo miſlili niſmo.

Tukaj vidimo reſnizhno pokoro, nam pa ſ' pokoro ni bila nikoli prav reſniza.

Tukaj vidimo ſtanovitno pokoro, mi ſmo ſe pa kmalo ſpet v' ſtaro pregreſhno shivljenje vernili.

Kako slo ſe bodo ſvetile ſolſe Marije Magdalene, na perſi terkanje ozhitniga greſhnika, ſpreobernjenje sgubljeniga ſina, milo jokanje ſ. Petra, s' beſedo, grevinga, poboljſhanje toliko tavshent in tavshent greſhnikov, ſ' kterih sgledam ſmo ſe mi isgovarjati hotli. Oh! kako bodo kasali velki raslozhik med ſabo in med nami! kako naſ bodo v' pogubljenje ſodili! Shtejte ſlaboſti, ki ſo jih nad ſabo imeli, pa ſhtejte tudi ſolſe, ktere ſo tozhili; ſhtejte bolezhine, ktere ſo sa to preſtali, in miſlite njih ſmert in ſvojo ſmert! Okrog ſebe ſmo veliko greſhnikov posnali, sdaj jih pa s' velikim

Digitized by Google

sazhudenjem med isvoljenimi vidimo. Pa sakaj ſe nad njimi zhudimo? sato ker niſmo vidili njih pokore, grevinge, in njih ſpreobernjenja. Ispred naſhih ozhi ſo sginili, de ſo ſe po puſhavah ſhtrafovali, v' britkoſtih ſvoje duſhe ſmerti zhakali, in v' ojſtrim shivljenji ſvoje sadnje minute preshiveli.

Morebiti ſmo ſhe zlo tovarſhe ſvojih pregreh imeli; take ljudi, kteri ſo bili naſhi pervi nedolshnoſti v' ſpodtikljej, in naſhi hudobii vabek; in sdaj jih pa vidimo med prihodnimi nebeſhzhani. Sakaj? Oni ſo naſhi prijasnoſti in naſhim pregreham ſhe o pravim zhaſu ſlovo dali, in ſe is vſe duſhe k' neſkonzhno miloſtivimu Bogu vernili. Mi pa ſmo jih poſnemali le v' hudim, ne pa tudi v' dobrim; mi ſmo ſe po njih sgledih le na napazhnih potih ravnali, ne pa na poti ſpreobernjenja; in ſmo hotli biti otrozi jese, ne pa otrozi ſprave s' Bogam. Morebiti ſmo miſlili, de ſe jim ne bo nizh boljſhi ko nam godilo; tode oni ſo klizhejozhi glaſ boshji poſluſhali; ſo v' ſpokornih oblazhilih in v' pepelu ſvoje rane sazelili, in tvoja miloſt, o Goſpod! je nad njimi ravno tolikſhina, kolikorſhna je nad nami tvoja praviza. Deſni rasbojnik ſi je vezhni raj sadnje minute ſvojiga shivljenja perdobil, in veliko drugih ſpokornikov je k' naſhimu oſramotenju ſ' ſilo ſkosi voske duri perrilo.

Tretjizh. Oſramoteni bomo od tazih ljudi, kteri ſo imeli ſlabeji naturo kot mi, ſo bili mlaji, kot mi, pa ſo ſi vender per Bogu veliko perſlushili.

Digitized by Google

Ne ſmete miſliti, de bodo le grehi na ſvitlobo priſhli, ker bo takrat dan maſhevanja. Tudi vſe dobre dela bodo rasodete, ker bo dan plazhila. Na tanko bote tedaj vidili, koliko dobriga ſo isvoljeni pred Bogam ſtorili, in koliko pa vi niſte ſtorili.

Vidili bote, kar je njih ponishnoſt pred ſvetam ſkrila,

Kar ſo hudobni ſovrashniki od njih sakrili,

Kar je njih duſha nā ſkrivnim miſlila in shelela.

Vidili bote saſlushenje per radovoljnih dobrih delih, ktere ſo ſami od ſebe delali,

Saſlushenje per snotranjih boshjih ſkuſhnjah, v' kterih ſo bili sveſti.

Saſlushenje per ozhitnim preganjanji, ktero ſo od ljudi ſerzhno preſtali.

Kolikrat ſmo bili neſrezhni pomagavzi k' njih ſrezhnimu saſlushenju? ‚Smo terdno ſklenili, njih zhednoſti nagajati, in njih ſtanovitnoſt ſkuſhati. ‚Smo jim ſ' ſvojim ojſtrim in gerdim obnaſhanjem, s' saſmehovanjem, in vednim preganjanjem marſikako grenko in britko uro naredili. Pa ſej mi ſhe njih posnamo oni pa naſ. Malo let, malo dni je kar jih je ſmert is naſhiga ſtiſkanja reſhila. Naſhe roke ſe ſhe od njih kervi kadé. Naſhe ſ-hrambe ſo ſhe polne njih blaga, ktero ſmo jim po krivim vseli. . . .

Pa kako naglo ſe je vſe ſpremenilo! Kako nepreſtraſheni sdaj soper naſ ſtoje? „Tedaj bodo pravizhni soper tiſte s' veliko ſerzhnoſtjo ſtali, kteri ſo jih ſtiſkali, ino jim dela vseli.“ Modroſt. 5, 1.

Digitized by Google

Posnam take ljudi, ljubi bratje! kteri se tistiga dné she sdaj lahko vesele. Sapushéni, isgnani, savoljo pravize preganjani, se potikajo semtertje po preganjajozhim svetu, ino se s' drugim ne morejo tolashiti, kakor s' vezhnim, prihodnim shivljenjem. Preganjane dushe! ktere sili in krivizi hudobneshev le shaloshno molzhanje in svojo poterpeshljivost v' bran stavite, le she nekoliko zhasa poterpite. She nekoliko prestojte; Bog se bo ozhitno sa vas potegnil, in vam bo vasho rezh v' prizho nebes in semlje rasstodil. Vasha sguba na semlji ni nikoli prevelika, zhe si veste s' njo srezhno vezhnost slushiti. —

„Vsi moji sovrashniki naj se sramujejo, in silno prestrashijo, naj pobegnejo in se sdajzi sramujejo.“ Psalm. 6, 11.

Pa vender Gospod! nikar tega; ampak k' tebi naj se vernejo dokler je she zhas, de se sveliżhajo. In zhe she le morejo osramoteni biti, naj bo to njih osramotenje pred tabo in pred njimi k' njih svelizhanju, de sami v' se gredo, in tebe svojiga prihodniga sodnika sposnajo, in se te boje! Ne misli na to, kar so meni storili; pa tudi tega se nikar ne spomni, kar sim jes revni zhlovek soper tebe storil. Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpushamo svojim dolshnikam. —

Kako si bo pazh nepoterpeshljivi zhlovek sodni dan ozhital, kadar bo krono poterpeshljivosti drugim na glavah vidil? Kaj si bo slabi zhlovek mislil, kadar bo mozhne v' Israelu s' njih bogatim ropam obloshene vidil? Kaka

Digitized by Google

ſramota naſ bo ſprehajala, zhe pridemo k' ſodbi ſ' prasnimi rokami, s' lampizami bres olja, s' talentam bres dobizhka, in zhe nad krono pravize ne bomo delesha imeli? O kaj ko bi pazh od naſ pohujſhani ſvet od naſhiga reſnizhniga ſpreobernjenja ſhiſhal, sato de bi ondi naſhiga preposniga sdihovanja ne fliſhal! Narodi ſo tvojo nezhaſt fliſhali, in tvoje tulenje je vſo semljo napolnilo.

Peto premiſhljevanje.

Greſhnik per ſodbi permerjen s' drugimi ljudmi.

„Nebo in semljo danſi na prizho poklizhem, de ſim pred vaſ poſtavil shivljenje in ſmert, shegen in prekletſtvo.“ V. Mojs. 30, 19.

Greſhniki! semlja prizhúje soper vaſ, ktera ima ſhe vſelej take brumne duſhe, ki vſe drugazhi, ko ví, miſlijo in delajo.

Nebo prizhuje soper vaſ, ktero ima she sdaj v' ſebi prebivavze, ki niſo sa-nj nizh vezh ſtorili, kakor vi sa ta ſvet terpite.

Pekel soper vaſ prizhuje, ki ima v' ſebi veliko pogubljenih, kteri niſo zlo nizh vezhih grehov, kot vi ſtorili.

Ta je ſtraſhna ſodba greſhnikoviga permerjenja s' drugimi ljudmi, ktera nam bo

Digitized by Google

naſhe pogubljenje nar bolj shivo pred ozhi ſtavila. Jeſt ſi namrezh miſlim danaſhni ſvet in naſ na njem, kakor de bi she sdaj k' ſodbi ſhli. Sdaj ſi taziga miſlim pred ſodbo, kakorſhin je sdaj, ker vem, de takrat ne bo nizh boljſhi, kakor pa je sdaj. Miſlim ſi, de she vidim prihodniga ſodnika, kteri greſhnika is njegovih uſt ſodi. S' tem jes le zhaſ predenem, vſe drugo pa bo oſtalo, kakor je sdaj.

Greſhnik bo ſam ſebe k' pogubljenju obſodil, ker bo nad ſabo vidil, de je sa ſvet vezh terpel, kakor pa mu je bilo sa nebeſa terpeti.

Greſhnika bodo ſvetniki v' pogubljenje obſodili, ker bo nad njimi vidil, de ſo oni sa ſvoje svelizhanje vezh terpeli, kakor pa bi bil on v' ſvojih okoljſhinah terpel.

Greſhnika bodo pogubljeni v' pogubljenje obſodili, ker bo nad njimi vidil, de ſo oni velikrat manj, kakor pa on, hudiga ſtorili.

Bojim ſe, in moja duſha od veliziga ſtrahu trepezhe; bojim ſe, pa veliko bolj po pravizi, kakor ſ. Apoſtel Paul, de bi ne bil tudi jes pogubljen, deſiravno drugim evangeli osnanujem. I. Korin. 9, 27. Tode is globozhine ſvoje revſhine, v' kteri tizhim, povsdigujem k' tebi, o Goſpod! ſvoj glaſ. Kaj je shaloſtni duſhi drusiga ſtoriti, kakor sdihljeje ſvoje shaloſti k' tebi poſhiljati, in tebe pomozhi in gnade proſiti? Dobrotljivi, in miloſtivi Bog! kaj ſe boſh branil, ſterto in ponishano ſerze v' prijeten dar vseti? Preljubi Ozhe! greſhil, greſhil ſim v' te in v' nebo, tode uſmili ſe me, in nikar ne hodi s' mano v' ſodbo, ker ſi ſhe moj ozhe.

Digitized by Google

Perva reſniza.

Greſhnik bo ſodni dan ſam ſebe v' pogubljenje obſodil, ker bo nad ſabo vidil, de je ſa ſvet vezh terpel, kakor pa bi mu bilo ſa nebeſa treba terpeti.

Greſhnik she sdaj dovolj ſposna, de bi ſe imel *poboljſhati*, in k' ſvoji ſrezhi ſe sdaj ſhe samore poboljſhati; ſodni dan bo ſzer tudi prav do tanziga ſposnal, pa ſe ne bo mogel vezh poboljſhati in popraviti.

On she sdaj vidi, zhe ſe nozhe smiraj ſlepiti, de je ſa ſvet vezh *zhaſa* potratil, vezh *dela*, vezh *ſopernoſt* preſtal, kakor nekteri ſa ſvoje svelizhanje, ki ſo ſi nebeſa saſlushili.

Torej tudi vidi, kako revniga, neuſmiljeniga, in nehvaleshniga goſpodarja je ſlushil, in kako dobriga, uſmiljeniga, in radodelniga je sanizheval in sapuſtil.

Greſhnik! ſoſhtej dneve, ktere ſi vſe v' ſvetovo ſlushbo obernil, in kterih je polno tvoje shivljenje. Soſhtej dneve, kterih bi bil potreboval, de bi ſe bil s' reſnizhno pokoro pred Bogam opravizhil, in ſi ſhe upanje do vezhniga svelizhanja perdobil. Soſhtej dneve, kterih je malo, pa jih je bilo vender dovolj, de ſo ſe v' njih nekteri greſhniki, ki jih pred ſabo vidiſh, reſnizhno ſpokorili. Nekteri ſo od jutra do vezhera sa ſvet delali, sdaj ſo pa s' njim vred vezhno neſrezhni. Nekteri ſo pa v' Goſpodov nograd ſhe le sadnjo uro delat priſhli,

Digitized by Google

pa ſo ſi vender vſiga plazhila ſveſti. Tukaj vidiſh leta s' letmi ſklenjene, in na sadnje le ſad ſmerti. Ondi pa vidiſh ſrezhne ure ino minute, in sa njimi pride vezhno shivljenje. Tukaj tebe tesha dneva in vrozhina v' pogubljenje pelje, ondi pa drugim ſama ſolsa reſnizhne grevinge hladilo in veſelje poganja.

Oh! kako je pazh neſrezhno moje hiſhvanje ſ' zhaſam, kteriga mi je Goſpod v' mojo ſrezho dal! Ljudi vidim, kteri ſo kmalo kmalo ſvoje dolge rasujsdanoſti poboljſhali, in isbriſali. Jes pa vſe ſvoje shive dni ſlushim, pa me vender drusiga kot pekel, ne zhaka. Ker ſim toliko let naſhel v' ſvoje pogubljenje, bi ne bil li tudi mogel kazih ur naiti v' ſvoje svelizhanje? Ko bi bil jes ſvoje zhaſne opravila, kakor nekteri, v' Boga obrazhal, bi ſe jim ne bila nobena ſhkoda godila; moje poſemljiſke ſkerbi bi ne bile samujene, zhe bi bil tudi nar bolj in nar pred sa ſvoje svelizhanje ſkerbel. Jes bi ſveta, tako rezhi, ne bil popolnama sgubil, ko bi bil tudi v' vſih rezheh ſamiga Boga iſkal. Sdaj ſim pa trideſet, ſhtirideſet in ſhe vezh let, sato preshivel, de ſim ſe pogubil; ti, in ti ſo pa nektere dni sato preshiveli, de ſo ſe svelizhali! „Peljite neſrezhne v' meſnizo, gorje jim, ker priſhel je njih dan, in zhaſ njih obiſkanja!“ Jerem. 50, 27.

Kako *teshke in drage dari*, je hotel ſvet od mene! in kako majhine bi mi bil Bog rad obilno poplazhal! —

Premiſlite lakomnika, koliko sdaj dela in terpi, de bi obogatil! On ſe po vſim morji pre-

Digitized by Google

vosi, v' vſe viharje in nevarnoſti ſe poda, vſe nozhi prezhuje, ſvoje truplo martra, ſi per jedi in pijazhi perterguje, ſvojimu sdravju ſhkodije, vſe mozhi mu opeſhajo. In kadar vſe miſli imeti, vender nizh nima; nikoli toliko nima, kolikor sheli, in ſ' tem ni nikdar radovoljin, kar ima.

Bi mu bilo li treba toliko terpeti, de bi ſi bil neumerjozhih sakladov nabral? Ino ali bi mu njegovi erbje ne bili toliko hvaleshni, ko bi jim bil sraven po pravizi perdobljeniga pramoshenja tudi sglede lepih zhednoſt sapuſtil?

Premiſlite dvornika, kteri je reven ſushnik, de ſi kako premenljivo prijasnoſt kaziga veliziga goſpoda perdobi. Vſe sho zlo na pomiglej ſvojiga goſpoda ſtori, ino nima proſte volje. S' prevsetnim poveljem ſe mu sapoveduje, in zhe shelesno ſhibo zhuti, jo more ſhe ſ' perhljinjenim veſeljem kuſhevati. Kaj bi mu ne bilo losheje ko bi ſe bil prijatlam boshjim perdrushil, in ſi v' proſtorni hiſhi neumerjozhiga kralja prebivaliſhe saſlushil?

Premiſlite kaziga vitesa, kteri ſvoje shivljenje v' ſmertno nevarnoſt poſtavi, de bi kratko in neſtanovitno dopadenje ljudi doſegel. Pogimba je njegovo saſlushenje, ſmert njegova krona, in kervave rane njegov venz. Ali bi mu bilo treba toliko ſtoriti, de bi ſi bil neumerjozho zhaſt brumnoſti saſlushil? Vſe premiſlite, kteri ſo ſvetu in ſvojim hudim ſtraſtim sveſto ſlushili, in uzhite ſe, kako ſtraſhin jarm ſo noſili, kako teshko breme ſo sa ſabo vlazhili. Dobrotljivi Bog bi jim bil vſako dobro miſel,

Digitized by Google

poshirk marsle vode, in ſhe nar manjſhi dobro delo obilno poplazhal, oni pa ſvojih malikov ſ' tavshent in tavshent darmi niſo mogli potolashiti in ſe s' njimi poprijasniti.

O neſrezhni zhlovek! Edino opravilo ſi na tem ſvetu imel, in kako ſi ga pazh dodelal? Ali ſi ſe svelizhal? po tem te bo tvoj ſodnik vpraſhal, na to vpraſhanjé boſh mogel odgovoriti. Ali ſi ſe svelizhal? Zhe ſe niſi svelizhal, ſi ſvoje dni saſtonj sapravil, saſtonj ſi blago in premoshenje nabral, saſtonj ſi ſe sa imenitne in zhaſtite ſlushbe potegoval, saſtonj per teshkim delu, in nevarnim trudu sdihoval in ſtokal. V' desheli mertvih velja le saſlushenje sa Boga, le plazhilo sa tvojo duſho. Ti ſi ſi pa s' velikim trudam saklade jese (boshje) nabral; ſvojo mero ſi s' verham napolnil, in sdaj je zhaſ, de ſad ſvojih del vshivaſh.

Shivljenje brumnih ljudi ſe ti je smirej shaloſtno sdelo, in te ſtraſhilo, ali ſe pa na ſvoji poti niſi v' noben ternj sbodil? Tesha krisha ti je bila tako ſilna in soperna, ali pa niſi v' kelhu hudobije is kteriga ſi nepreneha-ma pil, nobeniga sholza nameſhaniga okuſil? Ali ſi ſe v' ſvojih zhaſnih teshavah tolashil, kakor pravizhni, s' upanjam prihodnih, vezhnih dobrot? Ali te je v' tvojih ſlaboſtih, ktere ſo ti ſerze pobijale, podperala vſigamogozhna gnada boshja, kakor je isvoljene boshje podpérala? Ali te je ta miſel, de ſe Bog sa-te vojſkuje in poteguje, v' nevarnoſtih, ki ſo te motile, dajala ſerze, kakor isvoljenim in svelizhanim duſham?

Digitized by Google

Pa vender, zhimu vpraſham neſrezhniga greſhnika? ¿Sej njegovo obupanje nameſt njega govori, njegovo trepetanje rasodeva njegovo smoto, in njegovo pogubljenje zhednoſt hvali. On je ſvetu ſlushil, in je ſ' ſvetam vred savershen; njemu ſe tako godi, kakor goſpodu, kterimu je raji, kot Bogu ſlushil. „Tako ſo miſlili, pa ſo ſe motili, ker jih je njih hudobija oſlepila. Ino ſkrivne ſodbe boshje niſo posnali, in niſo verjeli, de pravize plazhilo zhaka, in sa zhaſt brumnih duſh jim ni bilo mar.“ Modroſt. 2, 21. 22.

¿She sdaj jim ni mar sa-njo, morebiti tudi mi, ljubi bratje! sa-njo nizh ne maramo, kdor pa sa-njo mara, na tem ſvetu nar bolj ſkerbi, svelizhati in pred shaloſtnimi naſtopki ſodniga dneva, kolikor je mozh obvarovati ſe. Obvaruje ſe, ako ſe hozhe; ſlehernimu zhloveku je v' Bogu, ki naſ pokrepzhuje, vſe mozh ſtoriti. Zhe ſe pa zhlovek nozhe obvarovati in svelizhati, mu bo v' ſtraſhni greh ſhteto, kteriga bo mogel kdaj pred ſodnikam ſam ſposnati, in savoljo kteriga bo pogubljen. Ubogi goſpodar! ti neutrudeno delaſh, ſe na vſo mozh vkarjaſh, ne varujeſh sdravja, ne shivljenja sato de bi ſvojo hiſho v' boljſhim ſtanu sapuſtil, kakor ſi jo na-ſe vsel. Zhe boſh pa kdaj v' terpljenji in ognji gorel, kdo bo imel ſ' tabo uſmiljenje? kdo ti bo le kapljizo vode v' tvoje hladilo podal?

Neſrezhna mati! ti ſi vſa v' domazhe ſkerbi samiſhljena, de bi ſvojo hzher sa ta ſvet isredila, in jo k' dobrimu kruhu, kakor pra-

Digitized by Google

vish, perpravila. Zhe je pa strahu boshjiga ne nauzhish, kak trosht bo neki sa-te, de si ji k' njenimu vezhnimu podubljenju tako svesto perpomogla?

¿Slepi ljudje! vi raji svojo dusho v' vezhno nevarnost postavite, kakor pa se kakimu prijatlu samerite, svojimu hudimu nagnjenju slovo daste, in se svojimu posvetnimu namenu odpoveste. Kako plazhilo pa upate, kadar pred sodni stol pridete? Kdaj mislite pred sodni stol priti, ker ste res vedno pred sodnikovimi ozhmi? „Gorje vam! pravi prerok, kteri ste globokiga serza, de bi svoje namene pred Gospodam skrili; kterih dela so v' tami; in kteri pravite: Kdo nas vidi, in kdo nas posna?“ Isaij. 29, 15. Bog vas posna, de ste hudobni, in vi bote njega posnali, de je neskonzhno pravizhen.

Druga resniza.

Greshnika bodo svetniki v' pogubljenje obsodili, ker bo nad njimi vidil, de so oni sa svoje svelizhanje vezh terpeli, kakor pa bi bil on v' svojih okolshinah terpel.

¿Svetniki so imeli vezhi unajne sovrashnike, kot mi, pa so jih vender premagali.

¿So imeli vezhi notrajne sadershke in spodtikljeje kot mi, pa so jih vender is pota istrebili.

Bog jih je bolj, kot nas, skushal, pa so bili vender v' vsih skushnjavah Bogu stanovitno sveshi.

Digitized by Google

Zerkev ſe ſama nad tem sazhudi, koliko ſo mogli vſi ſvetniki terpeti, de ſo palmove veje premaganja v' ſvojim vojſkovanji dobili! — —

Greſhnik! vpraſhaj ſodni dan neuſmiljenih goſpodovavzov in rabeljnov, kteri bodo morebiti vſhtriz tebe ſtali, koliko shaliga ſo ſposnovavzam naſhe ſvete vere ſtorili, kako neuſmiljeno ſo jih martrali, pa njih ſtanovitnoſti vender niſo mogli premagati. Mezhi rabeljnov ſo ſe sagulili, njih koleſa iſule, rasbeljeno olje ſe ohladilo, njih galge ſe poderle, njih rasbeljene pezhi omrasnile, rabeljni ſo opeſhali, divje sverine ſo ſe ukrotile; ſtanovitnoſt vernih kriſtjanov (ſvetnikov) ſe pa ni omajala. Zele trume kriſtjanov ſo pomorili; k' malikvanju jih pa niſo mogli prenagniti. Zhe ſe je tudi veſoln ſvet pred rabeljni treſel; kerſhanſko ſerze ſe jih pa ni zlo nizh balo. Pregrehe rabeljnov, ktere vidiſh, ſo nepremagljivim duſham v' zhaſt, ktere okrog Jesuſoviga bendera sbrane vidiſh. Svetnikov ni malo, ampak njih velike trume ne more nihzhe preſhteti. Is palmovih vej v' rokah, in is ſvojiga kraja pred ſedesham ſe posnajo.

Vpraſhaj neſramnih sapeljivzov, kterim je njih obſojenje na zhelu sapiſano, koliko svijazh, ſile in hlinjenja ſo ſi persadjali, de bi bili nedolshnoſt tiſtih mladih diviz, tiſtih sveſtih mladenzhev, ki v' belih oblazhilih sa jagnjetam hodijo, utrudili, premagali in ſpridili. Oni niſo poſluſhali ſvoje nature, ne kervi, ne lepote, in ſo ſi terdno ſklenili ſamiga Jesuſa, ki

Digitized by Google

jim je bil sveſt do ſmerti, sa ſvojiga shenina in prijatla imeti. Oni ſo per ſvojim dobrim ſklepu ſtanovitni oſtali, in ga na tanko ſpolnili, zhe bi jim bil tudi kdo kraljeſtva in kraljeve krone obetal, ali pa jim s' jezho, s' ketnami ali s' mezham shugal. Nevarnoſt je le njih premaganje zhaſtito ſtorila, in ogenj je njih zhednoſt ozhiſtil.

Vpraſhaj divje ſovrashnike lepiga reda in dobrih poſtav, koliko prekanjeniga djanja, koliko preganjanja, koliko marter ſo ſi ismiſlili, de bi bili oshanovanje ſvete vere vbranili, delu zhujezhih paſtirjov sadershke ſtavili, in ajſer kerſhanſke zhede ugaſnili. Ti hudobneshi ſo bili sdaj prekanjeni, sdaj kervi shelni, ſo kriſtjane sdaj ſ' perlisovanjem motili, sdaj ſ' ſilo morili. Kriſtjani ſo bili pa Bogu smirej sveſti, in ſo ſvoje ſkuſhnjavze vſelej premagali. — Ob kratkim, vpraſhaj vſe greſhnike kako ſo ſ' pravizhnimi ravnali, in koliko ſo ſi pravizhni persadjali, de ſo ſ' ſilo premagali, ſe dobro vojſkovali, in vero ohranili, in ſi palmove veje v' potu ſvojiga obrasa, in v' ſvoji kervi nabrali. Kake martre ſo ſvetniki terpeli!

Ti ſi tedaj ſhe sato vezhi ſhtrafinge vreden, ker ſi ſe dal ſhe v' manjſhih nevarnoſtih, manjſhih ſkuſhnjavah, od ſlabejih ſovrashnikov premagati. Lenuh pravi: Lev je sunaj, jes bi vtegnil na ſredi terga umorjen biti. Pripov. 22, 13. Tako je lenoba is tebe govorila, in to je bilo ſnamenje tvojiga premaganiga bojezhiga ſerza.

Ali ne veſte greſhniki! de bodo isvoljeni, kakor ſam Kriſtuſ pravi, na ſedeshih okrog nar

Digitized by Google

vikſhiga ſodnika ſedeli, in vaſ s' njim vred ſodili? Njih zhednoſt bo vaſhe pregrehe, njih ſerzhnoſt vaſho bojezhnoſt, njih lep isgled vaſhe pohujſhljivo shivljenje ſodil. Vi ſte imeli losheji pot proti nebeſam pred ſabo, kakor pa oni, pa vender niſte po njej hodili; satorej bodo oni vaſhi ſodniki. Mat. 12, 27.

Poglejte nekdajnih prebivavzov puſhave Tebais, ki ſo is ſvojih podsemljiſkih jam perleſli, v' ktere jih je bil duh reſnizhne pokore toliko let sakopal. Oni ſo bili nedolshni, pa vender ſpokorniki, in ſzer ojſtri ſpokorniki, in ſ' tem ſo premagali ſovrashnike ſvojiga svelizhanja, v' ſvetim ſtrahu ſo shiveli, ako ravno ſo ſovrashnika premagali; smiraj ſo ſe ſlabe in revne ſhteli, ako ravno ſo na viſoke ſtopinje popolnamaſti priſhli; satorej bodo oni vaſhi ſodniki. —

Poglejte lepih sgledov, ktere ſhe sdaj vſak dan pred ſabo vidite, poglejte sgledov poterpeshljivih ljudi, kteri she veliko let na poſtelji bolni leshe, pa le beſedize ne godernjajo zhes Boga ne zhes ljudi. Ti ofri prave poterpeshljivoſti she le, tako rezhi, v' duhu shivé, ker je njih shivljenje bolj pozhaſni ſmerti, kot shivljenju podobno; tode is njih bolezhin jim bo obilno plazhilo perraſtlo. Satorej bodo oni vaſhi ſodniki.

Poglejte shlahtnih duſh, ktere imajo per velikim sopervanji tega ſveta, per velikim mikanji perlisnjene ſrezhe, per veliki obilnoſti ſhe vender toliko gorezhe ljubesni do krishaniga Jesuſa, de mu vſe v' dar perneſo, kar ſo in kar imajo. Vaſha natura per takim laſtnim sa-

Digitized by Google

tajenji ſtermi, in vi ſi sato voſhite v' ravno takih okolſhinah biti, de bi samogli poſvetno ſrezho vshivati, in ne pa sato, dè bi njih sglede poſnemali. Satorej bodo oni vaſhi ſodniki.

Poglejte poſhtenih kriſtjanov, kteri ſvojih krivizhnih ſovrashnikov ne preganjajo, od kterih ſo preganjani, kteri tiſtih ne sanizhujejo, od kterih ſo sanizhevani, kteri ne saſramujejo, ako ravno ſo od vſih ljudi saſramovani, kteri ſe ne pertoshijo ako ravno ſo od vſih sapuſheni. Vi ſe ſzer nad njih poterpeshljivoſtjo zhudite, pa jih vender nozhete poſnemati. Satorej bodo oni vaſhi ſodniki.

Poglejte ſami ſebe, in vi bote ſvoji ſodniki. Pokashite, koliko ſte savoljo zhednoſti ſtorili, koliko sa ſvoje svelizhanje terpeli, kolîko nadlog preſtali. Permeriti tiſte zhaſe kerſhanſtva, v' kterih ſo bili kriſtjani hudo preganjani ſ' temi mirnimi zhaſi, v' kterih vi shivite; premiſlite, kaj bi bili vi pod ſvitlim in ojſtrim mezham ſtorili, ker ſe ſhe mirni paſtirſki palizi ne daſte vladati. Satorej bodo oni vaſhi ſodniki. —

Pa morebiti imate *snotraj vezhi sadershke in ſpodtikljeje*, kakor pa ſo jih ſvetniki imeli? Imate morebiti hudobniſhi nagnjenje, kot oni, bolj ſpazheno naturo, ſlabeji voljo, bolj mikavne okolſhine? Sodniku to ſpomnite, on vaſ bo saſliſhal, zhe ſe po pravizi per njem pertoshite. Obdolshite ga, de ni ſvojih darov vſim enako rasdelil. Ozhitajte mu smote, kterih bi vtegnil v' vaſhim ſtvarjenji kriv biti. Pokashite mu, kako lahko ſo ſe ſvetniki svelizhali, in kake sadershke in ſpodtikljeje je pa vam na potu

Digitized by Google

isvelizhanja naſtavil. Tode, kaj govorim? „Kdo ſim néki, de bi mu odgovoril, in ſe ſ' ſvojimi uſtmi s' njim menil?“ Job 9, 14.

Denite ſvojo toshbo na vago dobriga ino hudiga, in poglejte na ktero ſtran bo potegnila. Jes hozhem rastergati sagrinjalo, ſ' kterim velikoſt ſvojih grehóv sakrivate. Hozhem pregnati to sadovoljno ſlepoto, ktera vaſ je golfala. Saſlúshenje ſvetnikov bi ne bilo tolikſhino, kolikorſhino je, ko bi ne bili imeli toliko sadershkov premagovati. Plazhilo bi ne bilo tako imenitno, ko bi ne bil njih trud tako teshak. Oni ſo le sato tako hitro premagali, ker ſo snali ſami ſebe premagati, in vi ſte le sato v' teshavah in ſkuſhnjavah omagali, ker ſte ſe dajali ſvoji volji premagati.

Vaſhe hudo nagnjenje je le savoljo vaſhe sanikernoſti smirej mozhneji perhajalo, in le ſami ſebe toshite, kadar pravite, de ſe vaſhe ſerze ne da vezh poboljſhati. Ako bi ſe bili ſvojimu hudimu nagnenju ſ' perviga v' bran ſtavili, bi ne bila is njega 'nikoli huda navada israſtla. Ako bi bili sdravila nuzali, bi vaſha ſlaboſt ne bila tako vélika, de bi vam bilo po nji umreti. Satorej bodo oni vaſhi ſodniki.

„Oni ſo saſramovanje, tepenje, shelesja in jezhe preterpeli; ſo bili kamnjani, preshagani, ſkuſhani, s' mezham umorjeni; hodili ſo v' ovzhjih in v' kosjih koshah, uboshni, v' nadlogi, in v' revſhini; ſvet jih ni bil vreden, in potikali ſo ſe po puſhavah, pó gorah, berlogih in podsemljiſkih jamah.“ Hebrej. 11, 36.

Digitized by Google

Taki ljudje ſo vſe te nadloge preterpeli, kteri niſo bili bres sholza, ne bres mozhi, ne bres prebriſnoſti, tode v' ſprizhevanje vere ſo bili ſkuſheni. Satorej bodo oni vaſhi ſodniki.

Svet ino natura sa-nje ſhe niſta dovolj ſkuſhnjav imela; tudi Goſpod-Bog jih je ſkuſhal, de je njih saſlushenje pomnoshil. Bog jih je ſkuſhal, in jih je ſebe vredne naſhel. „Kakor slato v' pezhi jih je ſkuſil, in jih je v' shgan dar vsel, in ob ſvojim zhaſu ſe bo na-nje oserl.“ Modroſt. 3, 5. Sdaj ſe je reſ na-nje oserl; sdaj ima nad njimi ſvoje dopadenje; in sdaj ſo oni, ktere ſi je isvolil, erbi njegoviga kraljeſtva.

Sdaj pa Bog tudi na vaſ gleda greſhniki in greſhnize! gleda, in njegov ſtraſhni pogled vam je uſta samaſhil, in vſi vaſhi poprejſhni isgovori ſo obmolknili. Straſhna luzh je notranje vaſhiga ſerza preſvetila. Ta je smed vaſhih nar vezhih marter, de ſami ſebe posnate in vidite. Vaſha veſt je vaſh nar huji rabelj. Vaſhe miſli ſe soper vaſ vsdvigujejo. Sposnanje vaſhih grehov, in prizhijozhe ſhtrafinge vam ſerze pobijajo, satorej vaſ bo vedno tale notrajni glaſ obſojeval, rekozh: *Ker ſo mogli ti ino ti sa nebeſa toliko terpeti, ſi jih jes gotovo niſim saſlushil, ker to, kar ſim jes ſtoril, ſhe ſenza ni proti tem, kar ſo uni ſtorili. Ker je bilo tem in tem mozh nebeſa sadobiti, bi jih bilo gotovo tudi meni mozh dobiti, ker bi meni ſhe toliko sadershkov ne bilo premagati treba.* Vsamite tedaj, kar je vaſhiga, in pojte k' ſvojimu odreſheniku. Mi

Digitized by Google

imamo, kar je naſhiga, in leshimo pred ſodnikam, kteri nam je ſmert v' naſho pregreſhno dusho djal. Ino deſiravno Boga kolnejo, morejo vender njegovo pravizo ſposnati, in njegovo maſhevanje sa dobro imeti.

Tretja reſniza.

Greſhnika bodo pogubljeni v' pogubljenje obſodili, ker bo nad jimi vidil, de ſo nekteri smed njih manj, kot on, hudiga ſtorili.

Mertvimu greſhniku ni vezh ſvetovati, ne pomagati, ker je she savershen. V' desheli, v' kteri prebiva, ni dela, ne rasuma, ne modroſti, ne snanja. Pridg. 9, 10. Poidi tedaj greſhnik! dovolj sgodej, dokler ſhe shiviſh, v' miſlih med pogubljene, in uzhi ſe od njih, kar te njih isgled doſti umetno uzhi. Med njimi boſh naſhel neſrezhne, kteri ſo gotovo manj greſhili, kakor ti, in ktere je vender ſtrela maſhevanja boshjiga sadela.

Nekteri niſo toliko ſhtevila grehov ſtorili. Nekteri ſo savoljo eniga ſmertniga greha pogubljeni.

Nekteri niſo toliko raspolov ali ſort grehov ſtorili. Nekteri ſo savoljo nar manjſhiga ſmertniga greha pogubljeni.

Nekteri niſo toliko zhaſa v' grehih shiveli, kakor pa ti shiviſh. Nekteri ſo bili prez perve minute pogubljeni, ko ſo ſmerten greh ſtorili.

Digitized by Google

Is tega naj ſlehern smed vaſ ljubi bratje! ſklene, kar mu je ſkleniti, tode vaſ lepo proſim le ſamo to ſkleniti, de ſe bomo prez to minuto vſi k' Bogu vernili, in de dalje vezh ne bomo, kakor ſo pogubljeni, njegovi ſovrashniki. —

Serze mi tolzhe, tega vam ne morem tajiti, in noge ſe mi treſejo, kadar ſam per ſebi miſlim:

De jih je veliko savoljo eniga ſamiga greha pogubljenih,

De jih je veliko savoljo nar perviga ſmertniga greha pogubljenih,

De jih je veliko po ojſtrim dobrim shivljenji ſmertno greſhilo, in de ſo sadnjizh vender pogubljeni.

Veſ trepezhem, ozhitno ſposnam, kadar premiſlim, de jih je veliko, in veliko bres ſposnanja te vere, ktero jes ſposnam, in po boljſhim shivljenji pogubljenih, kakor pa je moje shivljenje.

Trepezhem, kadar pomiſlim, kako teshko je per vſaki perloshnoſti mejnike med majhnim in ſmertnim greham ſposnati, in de me vſak ſmerten greh ſovraſhtva boshjiga, in vezhniga pogubljenja vredniga ſtori. —

Trepezhem, kadar ſe na to ſpomnim, koliko ſkritih grehov je morebiti v' meni, kterih ne vem, in kteri me vender lahko v' pogubljenje pahnejo.

Trepezhem, kadar pomiſlim, kako lahko in kako hitro zhlovek s' miſljo, s' beſedo ali

Digitized by Google

pa s' djanjam ſmertno greſhi, in ſe pogubljenja vredniga ſtori.

Trepezhem, kadar premiſlim, de mi ſveta vera vſak greh, bodſi ſhe tako majhni, prepoveduje, in de moj ſtan viſoko ſtopinjo zhednoſti in popolnomaſti sapoveduje. —

„She bolj trepezhem, kadar premiſlim vſe ſvoje shivljenje, in veliko verſto ſvojih grehov saglédam; ſoſebno trepezhem pa sato, ker ne vem, ali ſim dovolj pokore ſtoril in odpuſhenje ſvojih ſmertnih grehov sadobil, ali ne. „Savoljo odpuſheniga greha ne bodi bres ſtrahu, tudi greha na greh ne nakladaj. Nikar ne rezi: Uſmiljenje boshje je veliko, Bog ſe bo uſmilil zhes obilnoſt mojih grehov, ker njegov ſerd ſe tako hitro perblisha, kakor njegovo uſmilenje, in njegov ſerd ſe na greſhnika osira.“ Sirah 5, 5. 6. 7.

Greſhnik ſe pa toliko in toliko ſmertnih grehov save.

Toliko let, ſ' kterimi mu je ſodnik persanaſhal, in ga na pokoro zhakal, je greſhnik bres pokore preshivel.

Njegova pokora ni bila reſnizhna, temuzh je bila le videsna ino hinavſka, torej mi povejte greſhniki! kaj neki taziga greſhnika pred neſkonzhno pravizhnim in nepreproſlivim ſodnikam zhaka? kaj ſme od njega upati? kako bi ga vi obſodili? „Hudobne bo hudobno pogubil. Take hudodelnike bo ſtraſhno pokonzhal, in bo ſvoj nograd drugim nogrodnikam dal, kteri mu bodo perdelke ob ſvojim zhaſu odrajtovali.“ Mat. 21, 41.

TAYLOR INST.
Digitized by Google

Ta je gotova, ljubi bratje! pogubljeni ſe bodo med ſabo toshili, obſojevali, eden zhes drujiga sa maſhevanje vpili. Vſtali bodo ſodni dan, pravi Jesuſ, moshje soper moshe, narod soper narod, ljudſtvo soper ljudſtvo, in ſe bodo pogubljevali. Vſtali bodo kakor toshnik soper ſvojiga sopernika pred ſodnikam vſtane, in ſ' preklinvanjem in toshbo zhes hudobijo ſvojiga sopernika ſam ſebe lepiga dela. Poſluſhajte pogubljene, kteri ſo v' ſenzi nevednoſti shiveli, in praviga Boga niſo posnali; poſluſhajte jih ſoſebno vi pravoverni kriſtjani! kteri ſte tolikanj vezhi ſhtrafinge vredni, kolikor ſvetejſhi bi bili lahko shiveli; poſluſhajte jih vi! kterim je luzh vere ſvetila, kteri ſte bili v' narozhji zerkve, in ſte ſvete sakramente tolikrat po nevrednim prejeli. Poſluſhajte jih, pravim, kako oni ſploh soper vaſ vpijejo, rekozh: O vi neſramni ljudje! Mi bi bili na vaſhim meſtu, v' vaſhih okolſhinah veliki ſvetniki, vi ſte pa veliki greſhniki. Vaſhe terpljenje more ravno toliko biti, kolikorſhna je vaſha pregreha, ker ſte toliko perpomozhkov k' poſvezhenju in svelizhanju napak obernili.

Hudobni in terdovratni Kafarnaumljani, Korozainzi, ino Betsajdzi! rasujsdani kriſtjani vſih deshel in vſih zhaſov! poſluſhajte Tirze in Sodomljane, poſluſhajte! kaj vam vſi divji in bresboshni narodje pravijo: O hudobni ljudje! vi ſte veliko vezhi ſhtrafinge, kakor mi, vredni; in vaſhe terpljenje bo ſhe filo vezhi, kakor pa naſhe. Zhe bi bili namrezh mi take zhudeshe vidili ali ſliſhali, kakorſhni ſo ſe med

Digitized by Google

vami godili in osnanovali; bi bili mi v' pepelu in ſpokornih oblazhilih pokoro delali. Ninivljani! vſtanite, oſramotite ta ſpazhen ſarod nevrednih kriſtjanov, in rezite jim: Mi ſmo na Jonovo opominovanje pokoro delali. Tode kaj je bil Jona proti Jesuſu Kriſtuſu?

¸Sabinſka kraljiza! tudi ti pred-nje ſtopi in rezi jim: Jes ſim ſhla iz pokrajin semlje ¸Salomonove modroſti poſluſhat. Ali pa ni bil Jesuſ, kteriga vi niſte hotli poſluſhati, ſhe modrejſhi od ¸Salomona?

Per ſodbi bojo vſtali. Vſi ti bodo soper vaſ vſtali, ino vaſ v' pogubljenje obſodili. Greſhnik! ſoſebno ti bodo neisrezheno ozhitali, in te ſtraſhno toshili tovarſhi in prizhe tvojih hudih del, ktere ſi ti v' ſvoje vezhno pogubljenje sapletel, ker ſi jih sapeljal, de ſo bili tvojih grehov deleshni, ali pa de ſo jih ſami delali. ¸Silno ſe togoti ſin nad ſvojim ozhetam, hzhi nad ſvojo materjo. Odgovor hozheta imeti sa ſvoje duſhe. ¸Sin ſvoje pogubljenje lenobi in pohujſhljivimu sgledu ſvojih ſtarſhov perlaſtuje; hzhi materi v' greh ſhteje, de jo je porodila; in sdaj oba vidita de ſo sdaj ſtariſhi ſvojo nekdajno ljubesen v' neuſmiljenoſt ſpreobernili, ker ſe nad njih terpljenjem veſele.

Ino kako ſtraſhno ſe ſhe le vi med ſabo kolnete, vi neſrezhni ofri pregreſhne ljubesni, kteri ſte ſi vezhno sveſtobo obetali, Oh! v' kako ſtraſhno ſovraſhtvo ſe je sapeljevanje ſpremenilo, ſ' kterim ſta eden drujiga v' neismerno neſrezho pahnila! V' tej togoti je vſak smed vaji toshen, ino toshnik.

Digitized by Google

Sdaj ſe med ſabo preklinjata in hudizhu isdajatà; ſe ſerditá, togotità in ſi hudo shelità; lejta! tak is-hod ima neſrezhna pregreſhna ljubesen. Taki greſhniki bi ſi ſami med ſabo dovolj hudiga sheléli ino ſtorili, ko bi jih lih Goſpod ne hotel ſoditi. Oni bi ſe med ſabo v' pogubljenje obſojevali, in ſe eden drujiga va-nj pahali. Vſtali bodo per ſodbi.

¿Spodobilo bi ſe, ljubi bratje! de bi per pogledu tako shaloſtniga ſtanu drugih pogubljenzov kervave ſolse tozhili, ſoſebno, ker ſe bo nam ravno tako, kakor njim, godilo, ako po njih sgledu v' pregrehah terdovratni oſtanemo. Njim ſe je tako kakor nam prerokovalo, pa ſo ravno tako malo sa to marali, kakor mi ne maramo. Bog je njim ravno tako kakor nam, shugal; pa ſo, na boshje shuganje, kakor mi, posabili. Smiram ſo ſe, kakor mi, na boshjo gnado sanaſhali, pa je niſo sadobili. — Ino Goſpod je rekel: „Jeſt hozhem ſvoje oblizhje pred njimi ſkriti, in viditi, kako ſe jim bo na sadnje godilo ker oni ſo ſpazhen rod, ino nesveſti otrozi.“ V. Mojs. 32, 20.

¿Sodnik tako govori, in vi ſhe vſelej pravite: Goſpod nam je dober, deſni rasbojnik ſe je na krishi ſpreobernil, torej ſmemo ſhe dolgo zhaſa upati in ſe na miloſt boshjo sanaſhati.

¿Srezhni rasbojnik nam tedaj tudi more v' naſho neſrezho pomagati!

Greſhniki! vi ſe s' njegovim sgledam tolashite! Osrite ſe na leviga rasbójnika, in treſite ſe. Ta v' prizho Jeſuſa v' ſvoji obupljivoſti umira; na Jeſuſovi ſtrani ſe pogubi; bliso Je-

Digitized by Google

ſuſoviga ſerza je, pa je vender savershen; na dan ſplohniga odreſhenja gre on v' pekel. Tega poglejte, terdovratni greſhniki! in delajte ſi upanje, ako ſi ga ſhe morete.

Brat! greſhnik! bodſi kdor in kakorſhniga imena koli hozheſh. Jes ti danſi prerokujem de boſh poginil, in de boſh kmalo na semlji umerl. V. Mojs. 30, 18.

V' imenu shiviga Boga te te ſtraſhne reſnize opomnim, ktera ſe je nad vſimi terdovratnim greſhniki pred nami ſpolnila, in ſe bo gotovo tudi sa nami nad njimi ſpolnovala.

Prerokujem ti, de boſh bres pokore pogubljen.

Daneſ ti prerokujem, de boſh na tem ſvetu she le malo zhaſa sa pokoro imel.

Ta ſtraſhna ſodba je she ſklenjena; Bog jo je ſklenil, kteri jo lahko vſako minuto ſpolni. Spolnjenje te ſodbe she le na tanki niti zhaſa viſi. Tudi zhaſ je she odlozhen, in nihzhe ſi ne more ſvojiga shivljenja le eno minuto podaljſhati. Jes ti daneſ prerokujem, de boſh poginil, in de boſh malo zhaſa v' tej desheli prebival. Maſhevavna ſtrela sna mene ravno sdaj sadeti kadar tebi govorim, in moje beſede, preden jih isrezhem, v' gerlu saduſhiti. Morebiti boſh jutri od mene ſliſhal, de vezh ne shivim in de me je Goſpodova roka sadela. Pa morebiti bom jes ravno to od tebe ſliſhal, in morebiti te sdaj tukaj sadnikrat vidim. Kaj ſi bo ta smed naji miſlil, kteri bo ſhe per shivljenji oſtal? Kam pa ta poide, kteri ſe bo is tega ſveta lozhil? Sojeni in pogubljeni zhlovek bo shiviga zhloveka, kakor neſrezhni bogatinz revniga Lazara,

Digitized by Google

ſhe od delezh vidil, morebiti bo tudi vidil, de bo tudi shivi zhlovek kmalo pogubljen. Ali mu bo pa samogel v' poſvarjenje povedati, kako ſe njemu v' vezhnoſti godi, mu bo li samogel po kom porozhiti, de naj ſe varuje take neſrezhe?

Oh! grosoviten sid naji bo lozhil, neismern prepad bo med nama, dokler ſhe drugim ravno taka ſtrela, ravno tiſte poti ne odpre. Mi, mi, ki shivimo, mi greſhniki ſi moremo med ſabo roke podajati, de v' tak bresen vſi ſkupej ne pademo. Kaj vaſ bom tukaj v' negviſhnoſti sapuſtil, ali vaſ hozhem od tod ſpuſtiti bres terdniga ſklepa shivljenje poboljſhati? Kaj ne bomo vſi ſkupej na ſvoje pregreſhne perſi tolkli, in ſvoje ſmerti krishanimu Jesuſu perporozhili? — Rezimo:

¿Spomni ſe naſ v' ſvojim kraljeſtvu, ker ſe mi na semlji ſvoje revſhine ſpomnimo.

¿Spomni ſe, o Jesuſ mili!
De ſo sa-me te vmorili,
Proſim, tiſti dan ſe vſmili.

Zhe ta ſtraſhna neſrezha koga smed tiſtih sadene, ki jih tukaj ni, ſe vi ljubi bratje! nad njih ſlepoto rasgledujte, in hitro hitro ſe k' Goſpodu vernite, de ne pridete tudi vi na kraj terpljenja, ktero je she perpravljeno. Zhe pa na koga smed mojih prizhijozhih poſluſhavzov verſta pride, ſi pa miſlite, de ſi tako neſrezho reſ saſlushimo, ker ſmo sa-njo vedili, pa ſe je niſmo ogibali, ker ſe nam jo je bilo mozh ogibati, pa ſe je niſmo hotli ogibati,

Digitized by Google

Kdor je pameten, temú bodi naſha ſlepota v' ſvarljiv nauk. —

Umerjozhi ljudje! Na ſvetu vſak dan greſhnike vidite, kteri v' grehih shivé, in v' grehih merjejo. Ti ſo tiſti pogubljenzi, kteri vaſ bodo v' pogubljenje obſodili. Na ſmertni poſtelji umirajozhi pravijo, de ſe hozhejo ſpreoberniti. She v' peklu jih ſerze boli, de ſe vezh ne morejo ſpreoberniti. Ni ga med njimi, de bi ſi ne hotel tegá zhaſa v' prid oberniti, kteriga sdaj mi imamo; sakaj bi ſi ga pa mi ne hotli v' ſvoj prid oberniti? Nebo in semljo daneſ saprizham, de ſim shivljenje ino ſmert, shegen in kletev pred vaſ poſtavil. Tudi tebe, o greſhnik! ſhe vſelej saprizham, de niſi nedolshen nad ſvojim pogubljenjem. Nameſt Boga te vpraſham, kaj ravno sdaj hozheſh, shivljenje ali ſmert, shegen ali kletev? „Isberi ſi tedaj shivljenje, de boſh shivel ti in tvoj sarod.“ V. Mojs. 30, 19. Isberi ſi, kar te bo vezhno sadovoljniga delalo. Isberi ſi pokoj in mir ſerza, sadovoljnoſt ſvoje duſhe, isberi ſi ſlushbo Goſpodovo, nameſt neſrezhne ſlushbe saversheniga ſveta. Isberi ſi, dokler ſi ſhe samoreſh isbrati; isberi ſi.

Goſpod! jes ſi ne ſmem isbirati, tvoj ſim, in vezhno hozhem tvoj biti. On naj ſi isbera kdor ſhe dvomi; Ti pa ſi moj Bog, in jes ſim tvoja oſramotena ſtvar. On naj ſi isbira, kdor je v' pogubljenje namenjen; ti ſi moje vſe, in jes ſim ſ' ſolsami namozhen pepel.

Digitized by Google

Shesto premishljevanje.

Sodba boshja, ktero bo Bog sodni dan nad zhlovesshkim rodam sklenil.

„Zhe bo she pravizhni komej isvelizhan, kje se hozhe gresshnik perkasati?“ I. Petr. 4, 18.

V' mislih vidim bres shtevila veliko pravizhnih ino gresshnikov pred vezhnim sodnikam stati. Vidim, de je tista ura prishla, v' kteri bo dvojna sodba sklenila, kako se bo vsim ljudem v' vezhnosti godilo. Narodje posslushajte. Srezhni ino nesrezhni ljudje! dobro pasite. Angeli vsigamogozhniga Boga! mirno pozhakajte njegove sodbe. Stréle! stojte. Grom! jenjaj buzhati. Nebo in semlja! obmolknita. Ti pa, o moj Bog! vstani ino svet sodi!

O ljubi bratje! kako nam bo kdaj per sodbi? Zhe bo pravizhni komej svelizhan, kako hozhe hudodelnik, gresshnik k' sodbi priti? Pa bota vender oba prishla, pravizhni ino krivizhni, brumni ino gresshnik, isvoljeni ino saversheni; gresshniki bodo prishli, ino vsi prestrasheni nastopkov svojih grehov zhakali. „Oni bodo vsi prestrasheni prishli, ker se bodo svojih grehov spomnili, ino njih lastne hudobije jih bodo toshile.“ Modr. 4, 20.

Velki Bog, kteri je k' pregreham rasujsdaniga sveta she dovolj dolgo molzhal, bo s' strashnim glasam saupil. Gromel bo s' svojim

Digitized by Google

mozhnim glaſam. „V' ſvoji jesi jih bo nagovoril, ino jih v' ſvojim ſerdu preſtraſhil.“ Pſalm. 2, 5.

Spomnite ſe, ljubi bratje! ſtrahu ino trepetanja Israelovih otrok, kadar je Bog na gori Sinai s' Mojseſam govoril. Trobenta je smiraj bolj buzhala, ſiln dim je goro pokrival, grom ino bliſk ſta poſtavodajavzov prihod osnanovala. Preſtraſheni Israelzi ſo od delezh ſtali, Goſpoda niſo vidili, njegoviga glaſu niſo ſliſhali, temuzh vidili ſo oblake okrog Goſpoda, v' kterih ſe je bliſkalo ino kadilo. Israelzi ſo vſi preſtraſheni Mojseſu rekli: „Govori ti s' nami, in mi te bomo poſluſhali, naj Goſpod nikar s' nami ne govori, de kje ne umerjemo.“ II. Mojs. 20, 19.

Sdaj (per ſodbi) pa ni tiſti zhaſ, de bi ljudje, ali angeli govorili, ampak ſam Bog govori.

Tiſti Goſpod govori, kteri sdaj ne daje poſtave, ampak ſe savoljo prelomljene poſtave maſhuje; nad predersnimi ino nepoboljſhljivimi prelomvavzi ſvojih sapoved nepreklizljivo ſodbo ſklene. —

On vkashe ljudem lozhiti ſe, in ſo lozheni.

Sodbo ſklene nad ljudmi s' beſedo, in ſo ſojeni.

On hozhe ſvojo ſodbo nad ljudmi v' djanji ſpolniti, in je ſpolnjena.

Kriſtjani! jes vam ſhe vezh pravim. Sodnik ſhe dan danaſhni ſkrivej nad nami ſpolnuje, kar bo ſodni dan ozhitno s' nami ſtoril.

Takrat naſ bo ozhitno lozhil, sdaj naſ pa na duſhi lozhi.

Digitized by Google

Takrat naſ bo ozhitno ſodil, sdaj naſ pa na ſkrivnim ſodi.

Takrat bo ſvojo ſodbo reſ nad nami ſpolnil, sdaj nam jo pa ſhe odlaſha.

Ta ſvet je, tako rezhi, she sdaj ſojen, vojvoda tega ſveta je she sdaj isgnan. Janes 12, 31.

Perva reſniza.

Lozhenje ljudi ſplohni ſodni dan.

Ali je bilo greſhniku nesnano to ſtraſhno lozhenje, ktero nam je Jesuſ tolikrat prerokval, tako na tanko popiſoval, in tako hudo shugal? Ali pa mu ni bilo mar sa to lozhenje? ali pa je ſhe nad njim zviblal, ali dvomil? Nizh mu ne pomaga, ſ' komur koli ſe isgovarja; to lozhenje ſe bo sgodilo, ino ſzer nad njim ſe bo sgodilo. „Vſi narodje bodo pred ſodnika priſhli, in lozhil jih bo, kakor ovzhar ovze od koslov lozhi. Ino ovze bo djal na ſvojo deſnizo, kosle pa na ſvojo levizo.“ Mat. 25, 32. 33.

Zhaſ shetve je priſhel; jes she ſliſhim ſlushabnike maſhevanja ſodnika vpraſhati: „Ali hozheſh, de gremo, ino luliko poberemo?“ Mat. 13, 28.

Svet je njiva, otrozi kraljeſtva ſo dobro ſeme, greſhniki ſo lulika, hudizh je ſovrashnik, kter je luliko saſijal, konez ſveta je zhaſ shetve; angeli ſo shnjizi. Kakor ſe tedaj lulika isruje in v' ogenj vershe, tako bo na

Digitized by Google

konzu ſveta. „Angeli bodo ſhli, in hudobne od pravizhnih lozhili, in jih v' ognjeno pezh vergli; ondi bo jokanje, ino ſhkripanje s' sobmi.“ Mat. 13, 49.

Kako shaloſtna bo ta sapoved sa tiſte duhove v' vezhnoſti, kteri ſo bili na ſvetu naſhi varhi, prijatli, in vodniki? Oni bodo hudobne od dobrih lozhili; tiſte, ki ſo bili njih varſtvu isrozheni, in ki ſo bili njih ſkerbi nevredni, bodo med savershene poſtavili; tiſte bodo med pogubljene pahnili, kterim ſo bili sato dani, de bi jih bili v' nebeſa perpeljali; tiſte bodo ſ' ſilo od ſebe pahnili, ktere ſo nekdaj na rokah noſili, de bi ſe ne bili kam sadeli. Vezh ne bo uſmiljenja, ne tolashbe, ne odlaſhanja. . . . „Odlozhite ſe od te druſhine, de jih na naglim pokonzham.“ IV. Mojs. 16, 21.

Per tem naglim lozhenji, premiſlite ljubi bratje! *lozhenje* ljudi ali perſhon, *lozhenje ſerz, lozhenje namenov.*

Pervizh. Lozhenje ljudi ali perſhon.

„Smed dveh, ki bota na polji, bo eden vset, eden pa popuſhen. Dve bote v' malnu mleli, ena bo vseta, ena pa popuſhena.“ Mat. 24, 40. 41.

„Dva bota v' poſtelji leshala, eden bo vset, eden pa popuſhen.“ Luk. 17. 34. Goſpod bo tudi tiſte svesi-rastergal, ſ' kterimi je ljudi v' enim ſtanu, in v' enim poklizu svesal. Hudobni mosh bo od brumne shene, nesveſta shena od pravizhniga mosha vseta in lozhena. Dober ſlushabnik bo is ſrede ſvojih hudobnih ſohlapzov vset; ſpoſhtena dekla ispred ozhi

Digitized by Google

ſvojih pohujſhljivih goſpodarjov vseta. Ne bo hlapez od goſpodarja, kralj od podloshniga, revesh od bogatinza vset, ampak dobri od hudobniga; pravizhni od krivizhniga, nedolshni od greſhnika. Marſikak prijatel bo od ſvojiga preljubiga prijatla, marſikak otrok od ſvojih ſtarſhev, marſikak brat od ſvojih bratov in ſeſter, marſikak nefrezhen ſpovednik od tiſtih ſpokornikov, kteri ſo k' njemu k' ſpovedi hodili, marſikak nevreden paſtir od ſvojih bogljivih ovaz vekomej lozhen. *Oni bodo lozhili.*

Branite ſe, treſite ſe, proſite ali pa preklinjajte. *Angeli vaſ bodo vender lozhili.* Vesi kervi, ljubesni ali savese naj bodo kakorſhne koli hozhejo. *Angeli vaſ bodo lozhili.* Od sazhudenja, obupljivoſti, ali ſtrahu okamnite, ako hozhete. *Angeli vaſ bodo lozhili.*

Drugizh. Lozhenje ſerz.

Sdaj ſe tako lozhenje godi, ktero ſe na ſvetu nikoli ni moglo sgoditi. Dobri ſe sdaj ne dershi ljudi, ampak ſamiga Boga. Hudobni nima nizh vezh prijatlov. Kakor je ſodnik bres uſmiljenja, tako ſtvarem nefrezha drugih ſtvari nizh k' ſerzu ne gre. Greſhniki naj ſi od bolezhin jesik sgrisejo. (Sriv. rasoden. 16, 10. Pravizhni bodo vender Goſpodu hvalo peli, rekozh: „Ti ſi pravizhen, kteri ſi bil in boſh; ti ſi ſvet, kteri ſi to isſodil.“ (Skriv. rasoden. 16, 5. Mati bo ſvojiga edinorojeniga ſina is narozhja vergla; nedolshno dete bo pred pregreſhnimi ſtarſhi beshalo. Isvoljeni zhlovek porezhe: Tiſta je moja mati, tiſti ſo moji bratje ino ſeſtre, kteri ſo beſedo boshjo ſliſhali,

Digitized by Google

ino ſpolnili. Luk. 8, 21. Druge shlahte sdaj ne posnam sunaj ſvoje ſoerbe boshjiga kraljeſtva. Nad nikomur ne shalujem, kteri je Goſpodovo voljo vedil, pa je ni ſpolnil. Tak zhlovek je, bodſi kdor koli hozhe, hudobnesh, in ſovrashnik mojiga Boga. Tukaj ima tedaj, ljubi bratje! mezh lozhenja neisrezheno veliko opraviti. On lozhi fina od ozheta, hzher od matere, neveſto od taſhe, in zhlovekovi poprejſhni domazhi ſo njegovi ſovrashniki. Nihzher ne shaluje nad neſrezho ſvojiga blishniga. Goſpod dobre k' ſebi vsame, hudobne pa od ſebe pahne.

Tretjizh. Lozhenje namenov.

V' ſrezhi ino neſrezhi ſo nekake ſtopinje. Slehernimu ſe bo tako godilo, kakor ſi bo saſlushil. Kdor je ſ' ſvojim talentam deſet talentov perdobil, bo zhes deſet meſt oblaſt imel; kdor jih je pa pet perdobil, bo pa le zhes pet meſt oblaſt imel. Luk. 19, 17. „Luliko pa shnjizi v' ſnopke poveshejo, de ſe ſoshge.“ Mat. 13, 30. Nekteri bo per hinavzih prebival, nekteri bo ſvoj delesh per hudobneshih imel, vſi neſpokorni greſhniki pa bodo ſvoj del v' peklu imeli.

O moj Bog! Jeſuſ! moj prihodni ſodnik! na kteri ſtrani bom takrat ſtal? Ali bom na tvojo levizo, ali na deſnizo poſtavljen? Ti mi ne daſh odgovora; tode moje dela nad mano vpijejo. Sveti angelz varh! kteri me varujeſh, tudi ti sdaj ſhe molzhiſh; kam me boſh pa ſodni dan poſtavil? Kriſtjani! ſodba lozhenja ſe she, tako rezhi, med nami perzhenja. Pſhe-

Digitized by Google

niza ino lulika, shito ino plevel she sdaj v' ſvoj prihodni namen raſteta. To she shnjizi vedo, satorej ſvojimu goſpodarju she sdaj ſvojo ſtraſhno ſlushbo ponujajo. Le uſmiljeni goſpodar ſvoje povelje do odlozheniga zhaſa shetve odlaſha. „Puſtite oboje do shetve raſti.“ Mát. 13, 30.

Kdo drugi te posna, o zhlovek! kakor Goſpod, kterimu ſo poſode isvoljenja, in poſode jese snane? Dobri paſtir posna ſvoje ovze, in ovze njega posnajo. One njegov glaſ ſliſhijo, on pa njih sdihljeje ſliſhi. On jih na dobro paſho vodi, in one ſe is nje ne sgubé. „Ktere je popred vedil, pravi apoſtel, jih je popred isvolil. Ktere je pa popred isvolil, jih je tudi poklizal, ino ktere je poklizal, jih je opravizhil; ktere je pa opravizhil, jih je tudi povelizhal.“ Riml. 8, 29. 30.

¿Sej vzhaſih she zlo mi lahko lozhimo nektere isvoljene, kteri ſo vſi boshji, od nekterih zhaſtivzov sverine, kteri njeno imé na zhelu in v' uſtih noſijo. She tudi mi ljudi od ljudi lozhimo, in jih moremo raslozhiti, de ſe vemo hudobnih ogibati, dobre pa poſnemati.

¿Sami ljudje med ſabo raslozhik delajo. Brumnim je sapovedano, de ſe ne ſmejo nizh ſ' hudobnimi pezhati. Hudobni ſi pa ſ' tem kratik zhaſ delajo, de brumne ſovrashijo in preganjajo. Vezhi ſhtevilo ljudi manjſhi ſhtevilo ſtiſka; brumni morejo vſak dan med mezhmi ſvojih ſvorashnikov hoditi, in perpravljeni biti, de ſe od njih preganjanja ne dajo premagati. —

Digitized by Google

Odlozhite ſe, pravi Goſpod, odlozhite ſe od te druſhine, de jih na naglim pokonzham. Odlozhite ſe od greſhnikov, de ne bote s' njimi vred pokonzhani. —

Druga reſniza.

Sodba, ktero bo Bog ſodni dan nad ljudmi s' beſedo ſklenil.

Ali ſhe ni dovolj, ljubi bratje! de Bog ljudi v' djanji obſodi, ker hudobne od pravizhnih lozhi, ali jih more ſhe *s' beſedo* ſoditi? Kaj ſe niſo hudobni she ſami ſebe obſodili, ali jim more tudi ſodnik njih obſojenje napovedati? Greſhnika laſtno ſposnanje v' pogubljenje obſodi, ſodnikova ſodba pa pogubljenje nad njim ispolni.

Pervizh. Pogubljeni ſo ſodnikovo ſodbo she popred vidili.

Naſh odreſhenik jim jo je ſ' ſvojimi nauki she sdavnaj napovedoval, shę sdavnaj ſo jo brali v' sapopadku poſtave, ſo jo she popred vidili v' ſvojim sadershanji in v' ſvojih delih. Tode v' ſvoji terdovratnoſti in ſlepoti ſo bili okamneli. Ker ſerze tega ljudſtva je terdovratno, in s' oddertimi uſheſmi ne ſliſhijo, ſvoje ozhi ſo satiſnili, de kdaj njih ozhi ne vidijo, njih uſheſa ne ſliſhijo, njih ſerze ne rasume, de ſe ne ſpreobernejo, ino de jih jes ne osdravim.

Drugizh. Pogubljeni ſo ſodnikovo ſodbo she sdavnej saſlushili. Velikrat ſo sapovedi prelomili, ktere ſo vedili, vedno ſo poſtavo-

Digitized by Google

dajavza sanizhevali, kteriga so posnali, velikrat so svoje grehe hvalili, ktere so bres framoshljivosti dopernashali, in jih pred svetam sposnali, satorej morejo she vsaj sdaj prejeti, kar se jim je she sdavnej spodobilo, in kar bi she na dalej sasmehovali, ko bi sdaj ne prejeli. „Nama se szer prav godi, ker prejmeva kar sva si s' svojimi deli saslushila.“ Luk. 23, 41.

Tretjizh. Sodnikova sodba je sadnjizh vezhno obsojenje pogubljenih.

Bog od ljudi nozhe vezh noviga sanizhevanja ino rasshalenja; on hozhe, zhe smem tako rezhi, pred svojimi sovrashniki mir in pokoj imeti; on hozhe svojim gnadam, ino njih sanizhevanju konez stoviti; na semlji ne bo vezh njegoviga shegna, ne njegoviga prekletstva; namen stvarjenja je dosheshen in spolnjen, in zhlovesshki rod je jenjal. „Glej dan, glej pride, potrenje se je perkasalo, iszvetla je shiba, oselenel je napuh.“ Ezeh. 7, 10.

„Sdaj kmalo bom svojo jeso na-te islil, in ves svoj serd nad tabo ispustil; sodil te bom po tvojih delih, in obloshil te s' vsmi tvojimi pregrehami.“ Ezeh. 7, 8.

„Poslushajte nebesa! in semlja! nastavi svoje ushesa, ker Gospod govori. . . . Gorje gresshnimu rodu, s' pregreho obloshenimu ljudvu, hudobnimu sarodu, hudodelnim otrokam; ker Gospod je govoril.“ Isai. 1, 2. 4. Gorje golusanim Adamovim otrokam, gresshnikam bres modrosti, bres sveta, gorje svijasshki kazhji salegi, ker Gospod je govoril. Gorje gresshnikam vsih zhasov in vsih krajov sveta, posodam saver-

Digitized by Google

shenja, jese in mashevanja, ker Gospod je govoril. *Pridite k' meni vi poshegnani mojiga ozheta, kteri ste moji. Poberite se spred mene, vi prekleti; od kterih nozhem nizh vezh vediti.* — — —

Ali se per tej strashni sodbi boshji tresete? Ljubi bratje, danes se raji sami pred sabo tresite, sakaj ne savoljo sodbe, ktera je splohna, ampak savolj tega, kar njo sashlushi, in je v' vas, je vredno de od strahu trepezhete. To obsojenje je she v' vashih rokah; zhe bo to obsojenje nad vami spolnjeno, je to delo vashih rok, vash trud, nad kterim vsak dan delate. „Satorej sim vam rekel, de bote v' svojih grehih umerli; zhe namrezh ne verujete, de sim jes (Kristus, sin shiviga Boga, govori nash svelizhar) bote v' svojim grehu umerli.“ Janes. 8, 24.

„Ako pokore ne storite, bote vsi ravno tako poginili.“ Luk. 13, 3.

Ta resniza je gotova, in ravno sato, ker je gotova, tudi brumniga zhloveka tako slo veseli in tolashi. Ona je gotova; in ravno sato, ko je gotova, je sa greshnika tako strashna. Zhe taziga obsojenja in take nesrezhe nozhete, se morete sosebno tega ogibati in varovati, sa zhimur tako obsojenje pride. Obsojenje je she sklenjeno, pa nad kom? nad vsakim zhlovekam, kteri je v' grehih terdovraten.

O usmiljenje nashiga Boga! kako si pazh neisrezheno veliko! kako veliko si proti greshniku! Ti nam sodbo popred osnanish; de se je samoremo oganiti; ti nam dash dovolj zhasa, de ji samoremo oditi. Ti bi nas lahko to

Digitized by Google

minuto v' vezhni bresen pahnil; to de ti nozheſh greſhnikove ſmerti, ampak de ſe ſpreoberne ino shivi.

Povej mi tedaj, neſrezhni greſhnik! kaj te ſili, de ſe vſak dan ſhtevilu savershenih bliſhaſh? ¿Soſhtej gnade, ako jih moreſh, ktere ſi savergel; snotranje opominovanje, ktero ſi saduſhil; nauke, ktere ſi sanizheval; in perloshnoſti k' svelizhanju, ktere ſi s' omadeshvanjem, s' pregrehami, in s' padzi v' poprejſhne grehe potratil. ¿Soſhtej velko ſhtevilo ſvojih pregreh, ktere ſi veſ zhaſ ſvojiga shivljenja, od tvojiga perviga greha do danaſhnjiga dneva ſtoril; ſoſhtej, koliko gnad ſi od Boga od ſvojiga perviga greha doſihmal prejel. Kaj drusiga, kakor peke' ſi ſi saſlushil? Bog ti je pa vender vſak dan nove dobrote dajal. ¿Sej ni nobena minuta pretekla, de bi te Ozhe miloſti ne bil zhakal, te klizal, ti ſvojiga odpertiga ſerza kasal, sato de bi te bil is bresna islekel, v' kterim ſi leshal in te s' drugo, s' ſrezhniſhi ljubesnijo navdal. Ino to je ſtoril ako ravno ſi ſe mu ti v' bran ſtavil, in Bog ſe tvojiga branenja ni navelizhal; in to ſhe dan danaſhnji dela, in tvojiga rasshaljenja ſe ſhe vſelej ni navelizhal, ali bo to tudi ſhe sanaprej delal? Oh! v' tej rezhi ti pa ne morem porok biti. Zhe ſo ti pa drugi ljudje kaj taziga obetali, ſo enaki tiſtim ljudſkim sapeljivzam, od kterih Jeremija govori, rekozh: Tvoji preroki ſo ti prasne ino norſke rezhi prerokvali, in ti niſo rasodeli tvojiga pregreſhenja, de bi te bili k' pokori pervabili; ampak ſo ti prerokvali lashnjive prerokvanja in isgnanja, sa kte-

Digitized by Google

rimi je tvoja nefrezha prifhla. Shaloft. pefem. Jeremija. 2, 14.

Ta ftrafhni fodnik ref med vami hodi, in ima, tako rezhi, fvojo fodbo v' rokah, de bi vaf pred njo fvaril. S' ozhmi vere ga na altarjih v' perfhoni vidite; po duhovnim ga vidite f' fvojimi telefnimi ozhmi nad vfakim revefham in fromakam, kteri fo okrog vaf. Nikar ga ne vprafhajte, kakor ga bodo pogubljeni prafhali: Gofpod! kdaj fmo te vidili? Kdaj fmo te vidili lazhniga, shejniga, popotnika, nasiga ali bolniga ino ti nifmo poftregli? Ker on bi vam, kakor njim odgovoril: Refnizhno vam povem, kar nar manjfhimu smed fvojih bratov nifte ftorili, tega tudi meni nifte ftorili. Mat. 25, 44. 45. V' vafhim blishnjim fim bil jes lazhen, v' njem fim bil martran, vi fte me martrali, vi fte me preganjali, vi fte me v' njem sanizhvali. Sdaj fim vam pa povernit prifhel; s' menoj je moje plazhilo, per vaf fo pa vafhe dela. S' tem fe tolashite, ako fe hozhete, de fte fami febe frezhne, te moje prijatle pa na tem fvetu nefrezhne fhteli. „Spomnite fe, de fte na fvetu vfiga obilno imeli, kar je vafhe ferze poshelelo, de ti pa nizh nifo imeli. „„Spomni fe, de fi ti v' shivljenji dobro, Lazar pa hudo prejel; sdaj fe pa on vefeli, ti pa terpifh.“ Luk. 16, 25.

Digitized by Google

Tretja reſniza.

Sodba, ktero bo Bog ſodni dan nad ljudmi v' djanji ſpolnil.

Pridite k' meni, vi isvoljeni! ker ondi ſo nebeſa, kjer ſim jes. Poberite ſe ispred mene, vi saversheni! ker ondi je pekel, kjer ni mene s' gnado per vaſ.

Pridite tedaj vi poshegnani! in prejmite krone, kterih ſo vaſhe zhednoſti vredne. Polaſtite ſe kraljeſtva, ktero vam je she od sazhetka ſveta perpravljeno, in vshivajte mojo prijetno prizhijozhnoſt vſe vezhne zhaſe. Pridite k' meni, jes ſim Jesuſ, sunaj kteriga niſte hotli nikogar posnati. Jes ſim ubogi Bog, kterimu ſte vi vbogajme dajali. Jes ſim sgled, kteriga ſte poſnemali. Pridite k' meni, jes vaſ zhakam, ino vi ſte mojiga dne dosheleli. Tudi ti, nekdaj sgubljeni otrok! pridi k' meni, ker ſi ſvojo nehvaleshnoſt obshaloval, in ſe je ſpokoril. Pridi k' meni, vſe ti je posabljeno; tvoji bratje te bodo po bratovſko ſprejeli, jes pa po ozhetovo. Pridite, poshegnani! —

Pridite vſi is dela k' pozhitku, is sanizhevanja k' nebeſhki ſlavi, is uboſhtva k' obilnoſti, ino is terpljenja v' neismerno veſelje. Vi ſte erbi tiſtiga kraljeſtva, v' kterim je vſe dobro bres vſiga hudiga, vi ſte ſoerbi Kriſtuſovi, in otrozi boshji. . . .

Vi pa, neſpokorni greſhniki! ſe ispred mene poberite, ker vaſ nozhem drugazhi, kakor ſkosi maſhevanje posnati. Neismern bresen vaſ

Digitized by Google

bo od mene lozhil. Deleshni bodite hudizheviga terpljenja in njegovih marter. Poberite ſe, vi prekleti! — — Moje prekletſtvo je vaſh delesh; nameſt poprejſhnih imenitnih imen, sa ktere ſte ſe potegovali, bote sdaj vekomej to le ime imeli: *Od Boga prekleti.* —

Te ſtraſhne beſede je ſodnik v' ſvojim ſerdu govoril, in neismerni bresni ſo ſe ſpet nad vami, neſrezhni greſhniki! saklenili, in ſo vaſ posherli. Ti prelepa truma isvoljenih! ti ſi ſe v' narozhji ſvojiga Boga vtopila. Saperle ſo nebeſa ſvoje vezhne vrata, in saperl je pekel ſvoje globozhine. Velik bresen lozhi nebeſa ino pekel vſo vezhno vezhnoſt. Zhaſi ſo istekli. Straſhna vezhnoſt! ti ſe sa savershene sdaj sazhneſh. Ino vi, vi prijetni dnevi! v' kterih ne bo oblakov ne nozhi, vi ſte ſe sa isvoljene sasnali, sanje je sdaj vezhen dan, sa kterim ne bo nobene nozhi.

Jes ſe motim, ljubi bratje! vi ſhe shivite; pa mi ſmo ſe vezhnih let ſpomnili. O kaj ko bi pazh na-nje tako dolgo nikoli ne posabili, de reſ kdaj sa naſ ſrezhno pridejo! Oh! kaj ko bi ſi pazh snali ta kratki zhaſ v' ſvoj prid oberniti, kteriga nàm ſhe ſodnik da, de bi ſi isvolili kako ſe nam bo v' vezhnoſti godilo! Tako ſe s' greſhnikam iside, tako ſe bo s' mano isſhlo, ako v' grehih umerjem! Tak je tiſti ſtraſhni zhaſ, v' kterim ſe more vſe zhloveſhtvo lozhiti; tako ſe bom jes lozhil, ako bom savershenim perſhtet! — — Zhe bi bil le edin med nami, kteri bo ſodniku na levizo poſtavljen, kdo smed naſ bi ſi upal vpraſhatî: Goſpod! Ali

Digitized by Google

ſim jes, — Zhe bi bil le edin med nami, kteri bo ſodniku na deſnizi ſtal, kdo bi ſmel vpraſhati: Goſpod! ali ſim jes? Naj bo savershen, kdor hozhe, naj je med nami savershenih kolikor jih hozhe, vi ljubi bratje! le na ſtraſhno lozhenje miſlite! — Greſhnik ſe more od Boga lozhiti, od Boga pravim, kteri ga je vender sa-ſe vſtvaril, kteri je sa-nj ſvojo kri prelil, savoljo njega zerkev in ſvete sakramente poſtavil, in vſe sa njegovo svelizhanje ſtoril. Od Boga ſe more lozhiti, kteri je vender njegov zilj ino konez, njegova edina ſrezha, sunaj kteriga greſhnik ne najde nobeniga pokoja, nobene ſrezhe, nobeniga veſelja; od Boga ſe more lozhiti, zhigar sguba greſhnika bolj pezhe, kakor pa ogenj, v' kterim gori; pa vender greſhnik ne more vekomej vezh popraviti, ſi ne more vekomej vezh ſpremeniti. Goſpod-Boga v' desheli shivih ne bom nikdar vezh vidil. Isai. 38, 11.

Torej ſe more greſhnik tudi od vſiga lozhiti, kar je boshjiga; lozhiti ſe more od prezhiſte divize Marije, na ktero je vender smirej ſvoje upanje ſtavil; od ſvojiga ſvetiga angela varha, in od drusih angelov varhov, kterim je bil perporozhen; lozhiti ſe more od tiſtiga brumniga ozheta, kteri je sa-nj tako slo ſkerbel, in ga od hudiga odvrazhal, dokler je shivel; od tiſte dobre matere, ktera ga je tako ſerzhno ljubila, deſiravno ji je veliko shaloſt delal, in ktera ga je povſod, kakor Monika ſvojiga Avguſhtina, ſ' ſolsami ſpremljala; od tiſtiga reſnizhniga brata, kteri mu je ſvoje ſerze rasodel, in ga tolikrat k' zhednoſti opominjal; od tiſtiga sve-

Digitized by Google

ſtiga prijatla, ſ' kterim je raſtel, ſkupej prebival, ga velikrat obiſkal, ino na zhigar ſtrani morebiti ſhe ſdaj ſedi, kadar jes to govorim. Ti ſi isvoljenim perſhtet, on je pa drubali savershenih perſhtet.

Goſpod je ſvojo ſodbo isrekel, in komej jo je isrekel, je bila she ſpolnjena.

Ta ſodba je bila *mozhna*, ker ſe je prez vſe ſgodilo, kakor je Bog hotel,

Je bila *popolnama* ali *zela*, ker je truplo in dufho obſegla.

Je *nepreklizljiva*, ker ſe bo vſo vezhnoſt ſpolnovala.

¿Sodnik, kteri ſe ſdaj tako rad potolashiti da, je ſa savershene ſedel nepremakljiv. Ti nefrezhni ſo ga ſhe te ſtraſhne gnade profili, de bi jih vſaj popolnama pokonzhal, pa jih ni vſlifhal. ¿So ga ſhe njegove nekdajne dobrote opomnili, pa ni vſe nizh pomagalo. Mi ſmo vprizho tebe jedli ino pili, in ti ſi v' naſhih krajih uzhil. On jim je pa odgovoril: Poberite ſe ispred mene vſi, kteri ſte krivizo delali. Luk. 13, 26. 27. Poberite ſe, in oni ſo ſe pobrali, kam ſo pa pobegnili? Morebiti nasaj na ſvet, kjer ſo med, veſelje, in dobrote vshivali? Tega ne, ampak v' ogenj. V' tifti ogenj ſo pobegnili, kteri vedno gori, ino nikoli ne vgaſne; v' tifti bresen, is kteriga ni reſhenja, na tifti kraj, kjer ni nizh dobriga, temuzh vſe hudo; v' vezhni ogenj, kteri je bil ſizer le sa hudizha in njegovo druhal pershgan. Mat. 13, 49. 50. 51. Tako ſe bo, ljubi bratje! per konzu ſveta godilo; angeli pojdejo in bodo lo-

Digitized by Google

zhili hudobne od dobrih, in jih v' ogenj vergli, ondi bo jok ino fhkripanje s' sobmi. Ali ſte vſe te reſnize umeli? —

Tiſti jih bodo umeli, kteri ſo v' shivljenje isvoljeni, kteri ſo pa v' ſmert namenjeni, tega ne bodo umeli. Isvoljeni ſo te reſnize umeli, ino ſi jih k' ſerzu vseli. Makarij ſe treſe v' ſvoji utizi: Hilarijon trepezhe v' ſvoji jami; in Hieronim je v' ſvoji ſamoti v' velikim ſtrahu savoljo vezhne ſodbe boshje. On ſe ſ' kamnam na perſi terka, in ſvoje pol mertvo truplo ſ' kervijo pokriva. Neprenehama premiſhljuje ſ' ſtraham in trepetam ojſtro ſodbo boshjo. Va-njo veſ samiſhljen saupije: Oh! jes miſlim de mi mozhni glaſ trobente, ktera naſ k' ſodbi klizhe, vedno po uſheſih buzhi. Nozh in dan mi po uſheſih buzhi, in moja preſtraſhena duſha ſi ne ve kako pomagati. Tako, ljubi hratje! je Hieronim ſvoje shivljenje v' ſtrahu in zhakanji boshje ſodbe preshivel. Blagor mu! de jo je s' ojſtro in dolgo pokoro prehitel. Nam pa gorje! zhe ſe le nad drugimi zhudimo, pa jih ne poſnemamo. Zhe bo pravizhni komej svelizhan, kje ſe hozhe breshoshnik in greſhnik perkasati? —

Digitized by Google

Sedmo premiſhljevanje.

Sodba boshja ſ' ktero Bog sdajni ſvet she sdaj ſodi.

„Kdor pa mene sanizhuje, in mojim beſedam ne verjame, ima nekoga kteri ga bo ſodil. Beſeda, ktero ſim jes govoril, ga bo ſodni dan ſodila.“ Janes. 12, 48.

Kadar jes, ljubi bratje! ſodbo Boga Ozheta, ktero she sdaj nad tem ſvetam ſpolnuje, od ſodbe Boga Sina lozhim, ſ' ktero bo ſodni dan ſodil, vam le pomnitev njegovih beſed raslagam. Kdor moje beſede ſliſhi, in po njih ne shivi, tega jes ne ſodim, ker niſim priſhel ſveta ſodit, ampak ſvet svelizhat. Janes. 12, 47.

Ker ſim vaſh svelizhar vaſ niſim priſhel pogubljevat, ampak jes vam dam odlog k' pokori, reſhnino sa vaſhe grehe ſ' ſvojo kervijo plazham, in ſe bom sa vaſ v' daritev dal. Jes vaſ shelim svelizhati, ako svelizhanja shelite, jes bom vaſh reſhnik, ako reſhenja iſhete. Kdor pa mene sanizhuje, in po mojih naukih ne shivi, ta ima nekoga, kteri ga bo ſodil. Moj Ozhe je njegov ſodnik, kteri me je poſlal, zhigar povelja osnanujem, in zhigar voljo ſpolnujem.

Beſeda, ktero ſim jes govoril, ga bo ſodni dan ſodila. Takrat bom priſhel kakor vaſh ſodnik, kterimu je Ozhe vſo oblaſt dal. Takrat

Digitized by Google

vaſ bodo toshile in pogubile moje beſede, ktere ſo beſede shivljenja; moje nauki kteri ſo vaſhe sapovedi; moje shuganja, ktere ſo gola reſniza. Nebo ino semlja bota preſhla, elementi ſe bodo smeſhali, vſe ſtvari ſe bodo ſpremenile, moje beſede pa ne bodo preſhle, reſnizhne bodo, in ſe bodo nad vami ſpolnile. Beſeda, ktero ſim jes govoril, ga bo ſodni dan ſodila.

„Splohna ſodba bo tedaj, tako rezhi, perſtavek, rasodevanje, ali dokonzhanje tiſte ſtraſhne ſodbe, ktero Goſpod-Bog she dan danaſhnji nad tem pregreſhnim ſvetam ſklepa.

Hudobni ſvet ſe temu govorjenju poſmehuje. Pa naj ſe le ſhe dalej poſmehuje, naſ pa, ljubi bratje! naj puſti mej tem shalovati. Gotovo bo priſhel tiſti dan, ob kterim ſe bodo hudobni treſli, tiſti pa od veſelja poſkakovali, kteri ſo Goſpodovi. „Vaſha shaloſt ſe bo v' veſelje ſpremenila.“ Janes. 16, 20.

Hudobni ſvet je tedaj she sdaj na savershenih ſtrani (na ſodnikovi levizi.) Hudobni ſvet ni svelizharja nikoli posnal, in nikoli ſprejel; svelizhar pa ni hotel od tega ſveta biti; ſvet ga je vedno preganjal, on pa sa ſvet ni molil; ſvet ſe je Jesuſovim naukam vſelej soper ſtavil, Jesuſ ga je pa vſelej premagal in oſramotil. Satorej she sdaj ljubi bratje! s' shaloſtnim ſerzam premiſlimo velki raslozhik med duham tega ſveta in med duham boshjim, in uzhimo ſe is tega k' ſvojimu poſvarjenju ſkleniti, kako ſe bo kdaj ſvetu godilo, in de bo kmalo poginil, in gotovo savershen in pogubljen.

Dan danaſhnji vidim ſvet, kteri is hudobije prav nalaſh Boga posabljuje.

Digitized by Google

Pa tudi vidim pravizhniga Boga, kteri bo ſvet nar ſtraſhnejſhi v' njegovi ſlepoti ſhtrafal. Ob kratkim,

Bog sdajni ſvet ſodi, ker hozhe ſvet rasſvetljen in prebriſan biti,

Bog ſodi sdajni ſvet, ker je ſvet terdovraten.

Perva reſniza.

Bog she sdaj hudobni ſvet ſodi, kteri hozhe rasſvetljen ino prebriſan biti.

Kadar vam, ljubi bratje! sdajni rasſvetljeni ſvet popiſujem, vam morem hudoben, golufen in sanizhljiv ſvet pred ozhi ſtaviti; tak ſvet namrezh, na kterim je ſtraſhna smeſhnjava, ozhitna golfija, in vſakdanja rasujsdanoſt. Povſod vidim krivize, ktere ſe, tako rezhi, nesnanimu Bogu gode:

Bog namrezh, nar bolj popolnama bitje je bres zheſhenja; she naturna poſtava je pol ugaſnila.

Ljudje Boga nar modrejſhiga poſtavodajavza ne bogajo; ſveti evangeli ſe malo zhiſla.

Ljudje ſe Boga ſvojiga ojſtriga ſodnika nizh ne boje; nekteri ſhe zlo prihodno shivljenje taje. „Zhlovekov ſin! prederi sid.“ Ezeh. 8, 8.

Kaj je vera po naukih rasſvetljeniga ſveta?

Vera je po naukih sdajnih modrijanov lep glaſ, kteriga ſo ſi nekteri prebriſani poſtavodajavzi smiſlili, de loshej ljudi v' pokorſhini obdershe, perproſte bebijo, léne pa ſtraſhijo.

Taki prebriſani modrijani ſukajo in ſukajo ſveto piſmo, kolikor ga morejo; pa-

Digitized by Google

met ſe nad vero bruſi, in ti modrijani vſe umetovnoſti le v' to obrazhajo, de bi ljudi preſlepili, de ſo nebeſa kak smiſhljen kraj, in de je Bog (odpuſti mi o Goſpod, ker tako govorim) le kako smiſhljeno bitje.

¸Svet je paradish tazih ljudi, in zhlovek ſi je ſam ſvoj bog na ſvetu.

Zhlovekovo ſerze je v' vſih rezheh, ktere vero sadénejo, mertev koſ meſa, ktero ne zhuti ne ſtrahu, ne ſkerbi, ne grisenja veſti. Zhlovek je, savoljo krivih naukov, in is dolge navade tako terdovraten, de ga zhednoſt nizh vezh ne mika, v' pregrehah je pa she tako slo vajen, de drujiga ne sna, kakor greh na greh nakladati. Mi ſmo reſ ſizer she po naturi greſhniki, ker greh she ſ' ſabo na ſvet pernesemo; per zhloveku ſe je pa greh ſzhaſama v' shelesno navado ſpremenil; zhlovek je ſ' perviga greſhil bres pokore, sdaj pa greſhi bres vednoſti in bres veſti. Sunaj ſvojiga posheljenja ne posna nobeniga goſpodarja; pamet je njegova ſlushabniza, vera njegov norez, pozhutki njegovo ſveto piſmo, in naturna gnatev vodnik njegove vere. ¸Srezha je njegov malik, kterimu vſe v' dar noſi; ker ſvojo ſrezho raji kazimu maliku perlaſtuje, kakor pa, de bi praviga shiviga Boga nebeſ in semlje sanjo salivalil. ¸Sveto boshje ime le takrat isrezhe, kadar ga kolne, preklinjevanje boshjiga imena je edina zhaſt, ſ' ktero ſe na Boga ſpomni. Ali med sdajnim ſvetam nikogar take vere ne vidite? Zhlovekov ſin! tukej ſi reſ vidil,

Digitized by Google

tode, kadar ſe boſh okrog oserl, boſh ſhe vezhi gnuſobe od teh vidil. Ezeh. 8, 15.

Kaj je zhednoſt po naukih raſvetljeniga ſveta?

Nar vezhi ſvetniki tega zhaſa ſo vezhi del malopridniga duha, in omadeshvanih rok; njih poboshnoſt ni njih nar manjſhi nizhemernoſt; in kar dobrih del ſture jih ne delajo sato de bi ſvojo dolshnoſt ſpolnili, ampak de bi per ljudeh ſloveli. Bogabojezhnoſt le takrat hlinijo, sraven pa sanizhujejo, kadar vedo, de jim bo njeni bliſh kak zhaſin dobizhek perneſel. Kadar ſe jim kaka naſnova ſkasi, preklinjajo previdnoſt, in Boga, kteriga hozhejo le s' zhaſnim dobizhkam posnati. Kadar ſe jim pa kaj po volji iside, pa dobri is-hod ſvojih del ſvoji dobri ſrezhi in ſvoji modroſti perlaſtujejo. Oni gredo vzhaſih v' zerkev, pa nizh drugazhi, kakor v' kako gledaliſhe, le v' ſpreménjo, le savoljo lepſhiga, le is navade, le de ſi nekoliko pozhijejo, de ſvoje uſheſa in ozhi paſejo, in de ſi sa ſvoje poshelenje nove jedi perdobe. Ali med sdajnim ſvetam nikogar ne vidite, de bi bil take brumnoſti? Zhlovekov ſin! tukej ſi reſ vidil, tode, kadar ſe boſh okrog oserl, boſh ſhe vezhi gnuſobe od teh vidil.

Kaj je praviza po naukih raſvetljeniga ſveta?

Velikrat je praviza ſlushabnikam pot k' krivizi, je terma in ſvojoglavnoſt mogozhnih ljudi, in sagrinjalo lakomnoſti. Vſe je perpuſheno, kar koli kak dobizhek perneſe; poſtave ſo is voſka, njih prelomlenje je isvirk dobizh-

Digitized by Google

ka, in perloshnoſt k' ohernii,' in odertii. Morebiti tudi kak ſprednik marſikje veliko grehov ſpregleduje, in jim ſhe le potuho daje, ali pa le malo koga po poſtavi ſhtrafa. Morebiti marſikaziga ſodnika, kteri druge ljudi ſodi, laſtna veſt ſhe hujſhi toshi, kakor pa uniga, kteri je ſojen. Morebiti ſpredniki hude dela perpuſte, ker jih ſpregledujejo, ino ſe ſtore s' persanaſhanjem vſaj ptujih pregreh deleshne.

Praviza, ktera je nekdaj divje in proſte ljudſtva ſ' ſveto viſokoſtjo v' bersdah dershala, je sdaj saveso odvesala, ſ' ktero je imela ozhi savesane, je tehtnizo prelomila, ktero je v' rokah imela, in mezh na ſtran poloshila, kteriga je kdaj v' rokah dershala. Njena naturna ojſtroſt ſe je sdaj v' tako mehkoto ſpremenila, de ſodnikov veliko bolj ſkerbi hudodelnika ſhtrafati, kakor pa nedolshniga bres pomozhi puſtiti, de pogine. Zhlovek ſe more dan danaſhni bolj na ſvojo s' dnarmi napolnjeno moſhno, kakor pa na ſvojo pravizo sanaſhati.

Nar proſtejſhi zhlovek je tudi nar ſrezhniſhi; nar mozhnejſhi je nar uzhenejſhi; nar vezhi jesizhnik je nar nedolshniſhi; nar predersniſhimu ſe tudi nar bersheje miloſt ſkashe. Spazhenoſt sdajnih zhaſov nar bolj is ohernije raſte in poganja. Ohernija zhednoſt vklepa, ji beſedo sapera, in bogati greſhnik povſod premaguje. Splohna bresduſhnoſt s' odperto peſtjo ſeme vſih pregreh ſeje.

Ker she ſodniki na poſtave ne porajtajo, in pregreh po saſlushenji ne ſhtrafujejo, sato she marſikdo sa dobro ime in sa ſtrah nizh

Digitized by Google

vezh ne mara; ino ſlehern ſi she v' ſvojih pregrehah dopade, in ſe s' sgledam drugih greſhnikov k' njim ſpodbada, ker ga ni, de bi rasujsdane greſhnike ſhtraſoval in boljſhal. Ali velikrat na tem raſvetljenim ſvetu kako drugo pravizo vidite? Zhlovekov ſin! tukej ſi reſ vidil, tode kadar ſe okrog osreſh, boſh ſhe vezhi gnuſobe od teh vidil.

Kaki ſo dobri in ſpoſhteni moshje po naukih raſvetljeniga ſveta?

Dober je, kdor ſ' ſlabimi ljudmi poteguje, in jim v' vſe njih ſlabe namene ſlushi. Vſi ſo *ſpoſhteni*, kteri ſvoje beſede ne preklizhejo, ktero ſo tiſti druſhini dali, ki ſo va-njo ſtopili, in kteri ſe ſkerbno varujejo, de bi ne bili ſpoſhteni. Greſhnik greſhnika varuje, greſhnik greſhnika hvali. Perlisnjenzi ſo prijatli, tatje, umetovni isdajavzi modrijani, opravljivzi ſo odkritoſerzhni, prevsetneshi pametni, in kervi shelni ſo ſerzhni ljudje. Vſe pregrehe in krivize le ſ' tem imenam: *ajfer v' dobrim*, pokrivajo.

Takim ljudem pravijo, de imajo ajfer v' dobrim, kteri ſe soper bogabojezhnoſt vsdvigujejo, duhovnam ſilo in mirnim prebivavzam krivizo delajo, in vſe pregrehe dopernaſhajo, ktere je mozh v' puntu soper kralja, soper zerkev, in soper domazho deshelo dopernaſhati. Kdor je naj bolj rasujsdan, je hvaljen od ſvojih pomagazhev, in je vojvoda raſajajozhih trum. Neſramni rokodelz je njih duhoven, pregreſhen potepuh uzhenik ljudſtva, delaviz je islagovavez zeſarſkih poſtav, ino nar predersnishi

Digitized by Google

med njimi je poglavar puntarjov. Prijatli ſo hinavzi; oherniki ſo tatje, zhaſtilakomni ſo neuſmiljeni, in togotniki ſo ubijavzi.

Vſe s' sedinjenim glaſam vpije, de je ſpoſhtenoſt s' naſhimi ozhetmi vred umerla; ker ſi pa nihzhe ne upa kak zhudesh ſtoriti, torej ſi tudi nihzhe ne persadeva, de bi naſhe lepe ozhete k' shivljenju obudil. Hudobija je ljudi tako slo oſlepila, de nimajo toliko dobre volje de bi ſe ji v' bran poſtavili, ko bi ravno dovolj mozhi imeli, de bi jo premagali. Ali raſsvetljeni ſvet kake boljſhi ljudi, kakor ſo ti, slega? Zhlovekov fin! tukej ſi reſ vidil, tode, kadar ſe boſh okrog oserl, boſh ſhe vekſhi gnuſobe od teh vidil.

Kaj je prijasnoſt po naukih raſsvitljeniga ſveta?

Prijasnoſt sdaj ni drusiga, kot lepo pa prasno ime, ali pa sgoli hinavſhina. ¿Svojimu blishnimu hozhemo s' lepimi beſedami kri isſerkati, in s' perljudnim sadershanjem hozhemo ſvoje hinavſke svijazhe ſpolniti.

Sdaj zhlovek zhloveka le takrat ljubi, kadar samore v' njem ſam ſebe ljubiti, in le take ljudi hvali, kteri mu hvalo ſ' hvalo povrazhujejo. Kadar zhlovek prijatla na poti ſrezha, mu prez v' roke ſeshe, ga objame, kuſhne, in ga ſili, de naj ga kaj kmalo in gotovo doma obiſhe; pa komej prijatel memo odide, ſe pa she veſeli, de ſe ga je s' snebil, in ga olagal.

V' sdajnih zhaſih ne pogreſhamo lepih beſed, in perljudniga sadershanja, ampak pravizhne ſpoſhtene ſerza ſe pogreſhajo. Vſak

Digitized by Google

liſhpaviz lahko nekoliko zhaſa vſe take rezhi govori, ktere ſo nam vſhezh, in jih radi poſluſhamo. On lahko o prijetnim zhaſu ſvoje govorjenje sazhne, in ga modro dokonzha, ino nar huji laſtnoſt, ktero ima nad ſabo, je njegova laſtna perſhona. Tak zhlovek je ptujzam ſvetnik, ſoſedam teshko brême, dobrim v' pohujſhanje, v' ſvoji hiſhi hudizh, sunaj ſvoje hiſhe angelz, in je veliko bolj nevarn, kadar je angelj, kakor pa kadar je hudizh. Ali na naſhim ſvetu nobeniga taziga prijatla ne posnate? Zhlovekov ſin! tukaj ſi reſ vidil, tode, kadar ſe okrog osreſh, boſh ſhe vezhi gnuſobe od teh vidil.

Kdo ſo nedolshni rasſvetljeniga ſveta?

Svet vezhi del lepe in mlade perſhone drusiga ſpola *nedolshne* imenuje, pa jim ne pravi sato tako, ko ſo tega imena vredne, ampak sato, ko ſo ga morebiti bolj odraſhene perſhone ſhe manj, kot mlade vredne. Vſe je nedolshno, kar ozhem dopade, in vſe je ljubesnivo, kar je ſerzu vſhezh. Zhiſtoſt je taka zhednoſt, ktere ſe ljudje le vzhaſih v' miſli ſpomnijo, pa je nozhejo vezh ohraniti. S' greham ſe ni nikoli vezhi dobizhek, ko dan danaſhnji, delal. Ker je nezhiſtoſt ſplohna, torej ſe jo she ſlehern delati predersne, in ledik in sakonſki ljudje ſe ſkuſhajo, kteri bi vezhi pregrehe dopernaſhali. Rasujsdanoſt ima ſvoje ozhitne in snane prijatle in varhe; malo she manjka, de je nimajo sa ſvojiga ozhitniga malika, in de ji ſhe altarjev in tempelnov v' laſt in poſeſt ne dado.

Digitized by Google

Bógina zhloveſhke pameti, ktera ſe je she po nekterih krajih tako oſhabno delala, de bi jo bili po boshje zhaſtili, ſe je reſ ſizer is pohujſhljiviga gledaliſha ſpet umaknila, in je sdaj she le po meſtih kakor meſtna vlazhugarza snana; tode naſtopki, nameni tega ſtraſhniga sazhetka ſe ſhe snajo, in ta kuga sato ni varna, ker ljudi na tihama mori. To je she nar oſtudniſhi, de marſikdo ravno v' pregrehah zhaſti iſhe; zhlovek hozhe sa take dela hvaljen in polonan biti, ſ' kterimi ſi je saſluſhil ſ' koleſam tert, in s' ognjam shiv shgan biti; ljudje she tako bres ſkerbi neſramno shive, kakor de bi bil greſhnik na ſvetu v' naj vezhim savetji. Nekdaj ſo ſi ſhe vender ljudje v' saſlushenje ſhteli, zhe ſo ſvoje ſlaboſti in pregrehe ſkrivali. Neſramnoſt je ſhe tmo ljubila, in nepreſhernoſt je v' ſamoto hitela. Tako ſramoshljivoſt je ſama natura v' duſhe nar bolj divjih ljudi vtiſnila, in ſhe zlo ajdje ſo ſe vzhaſih oſramotenja ſhe bolj, kot poſtav bali. Takrat je ſhe ljudi v' ozhi séblo, ſo jih vſheſa bolj bolele kakor pa tepenje ſ' ſhibo, ino prizh ſo ſe bolj, kakor pa ſodnika vſtraſhili.

Dan danaſhni ſo pa taki negodniki, take poſhaſti, ktere bolj veſeli, hudih del bres ſramoshljivoſti hvaliti ſe, kakor pa hude dela delati, ino kteri bi morebiti bolj poredkama greſhili, ko bi jih kdo savoljo njih prevsetniga perpovedovanja njih gerdih pregreh sanizheval, in saſramoval. Takim ljudem je premalo per lepim ſolnzu hudobije dopernaſhati, ampak ſhe

Digitized by Google

druſhinam ſ' perpovedovanjem ſvojih pregreh kratik zhaſ delajo, in ſvoj jesik s' osnanovanjem ſvoje rasujsdanoſti bruſijo. Ali ſo vam na tem rasſvetljenim ſvetu kake drugazhi nedolshne duſhe snane? Zhlovekov ſin! tukaj ſi ſizer reſ vidil, tode, kadar ſe okrog osreſh, boſh ſhe vezhi gnuſobe od teh vidil.

Osri ſe, kamor koli hozheſh ſej ne boſh na tem rasſvetljenim ſvetu drusiga vidil, kakor pohujſhanje, nad kterim nedolshni zhlovek ſtermi, krivizo, savoljo ktere ſe ſpoſhteni zhlovek joka, sapeljivoſti, v' ktero ſe predersni zhlovek prez saplete, in take gnuſobe, kterih bi ne mogel verjeti, ko bi jih ne bil perſiljen vſak dan gledati.

Vſe to, ljubi bratje! je ſhe le malo, je ſhe komej poloviza gerde podobe tega rasſvetljeniga ſveta, med kterim shivimo. Ino ta ſvet boſh ti, vſigamogozhni Bog! kdaj ſodil, kteri ima take sapopadke od tebe! Je li mogozhe, de bi ta ſvet, kteri ti je tako neisrezheno sopern, kdaj ſtraſhnimu mezhu tvojiga maſhevanja odſhel? Kaj ta ſvet ne bo savershen, in pogubljen, kteri ſe soper tebe vojſkuje?

Kdor mene savershe, ino ne vsame naſe mojih beſedi, ima (she) ſvojiga ſodnika. Beſeda, ktero ſim jes govoril, ona ga bo ſodila. „Nikar tedaj ljubi bratje! tega ſveta ne ljubite; tudi tega ne, kar je na ſvetu; kdor ta ſvet ljubi, v' njem ni Ozhetove ljubesni.“ I. Janes. 2, 15.

Ino kako? kako bi nam bilo mozh ſvet ljubiti, kteri naſ tudi takrat ſovrashi, kadar ſe

Digitized by Google

nam perlisuje? kteri naſ duſhi in mori, kadar naſ objema? kteri je ravno tako ſovrashnik naſhe duſhe, kakor je ſovrashnik naſhiga Boga? — Vedite, de je ſvet she na kraji ſvojiga pogubljenja. Vedite, de je nad njim she ſodba ſklenjena, ino de je she bliso ura njeniga ſpolnenja.

Moji otrozhizhi! sadnja ura je she bliso, in kakor ſte ſliſhali, de bo Antikriſt priſhel, tako je she sdaj veliko Antikriſtov (Kriſtuſovih sopernikov) kar nam na snanje daje, de je sadnja ura she bliso pred durmi. I. Janes, 2, 18.

Vſtani, o Goſpod! v' ſvojim ſerdu, vsdvigni ſe zhes meje ſvojih ſovrashnikov; vſtani o Goſpod, moj Bog! sato de bogotaj vezh ne porezhe: Ni Boga, ino nihzhe me ne vidi. — Pa vender, kaj govorim? Sej Goſpod ljudſtva in narode ſodi, in on jih ſodi, kakor pravizhen, mozhan, in poterpeshljiv ſodnik. Njegov glaſ ſe je oglaſil, in ſvet je reſ ravno tako neſrezhen, kakor je hudoben.

Druga reſniza.

Bog she sdaj hudobni ſvet ſodi, ker je terdovraten.

Gotova je, ljubi bratje! kdor Goſpoda savershe, ino ne vsame na-ſe njegovih beſedi, ima ſvojiga ſodnika. Sdajni ſvet Boga sametje in sanizhuje, torej bo tudi sdajni ſvet ſvojiga ſodnika imel. Tukej pa raslozhik ſtorim med

Digitized by Google

Sodbo savershenja, ktera je ſvetu osnanjena.

Med ſodbo sapuſhenja, ktera ſe nad ſvetam she vidi.

Ino med ſodbo povrazhila, ktera ſe sa ſvet tukaj sazhne, in ſe bo v' vezhnoſti ſpolnovala.

Ob kratkim: Bog ſvet sametuje, Bog ſvet sapuſha, Bog ſvetu povrazhuje.

1. *Bog ſvet sametuje.*

Boshja reſniza lash tega ſveta savershe; naj ſe vam ſvet lashe, kakor ſe vam hozhe.

Boshja poſtava savershe ſvetovo rasujsdanoſt, naj ſe ſvet isgovarja, kakor ſe hozhe.

Boshja beſeda savershe ſvetovo upanje, naj ſi ſvet upanje dela, ſ' komur koli ſi ga hozhe.

Sdaj je ravno tako ſodba ſveta, kakor je bila ob zhaſih naſhiga svelizharja; ino sdaj je ſvetova ſodba ſhe veliko ſtraſhnejſhi, kakor takrat, ker je tudi ſvet sdaj veliko hudobniſhi, kakor pa je takrat bil.

„Goſpodova reſniza oſtane na vekomej.“ Pſal. 116, 2. Ona ſe ne ravna po tem zhaſi.

„Njegova reſniza ſeshe do oblakov.“ Pſal. 35, 6. Ona ni na ljudi natvesena.

„Vſe njegove povelja ſo gola reſniza.“ Pſal. 118, 86. Zhlovek naj jih ſpolnuje, ali pa prelomljuje.

S' to reſnizo Bog sametuje ſvoje ſovrashnike, in ſodbe prekletſtva nad njimi ſklepa. S' teleſnimi ozhmi ſte vidili, ljubi bratje! koliko ſo ſi nejeverniki naſhih zhaſov persadjali, de bi bili, ako bi bilo mozh, luzh prave vere na semlji ugaſnili; vidili ſte, kako ſo peklenſke

Digitized by Google

vrata vihar sa viharjem soper Petrov zholnizh vsdvigovale, ino napihovale! vidili ſte, kako ſo osnanovavzi lashi in smote po deshelah in kraljeſtvih ſemtertje letali, in ſe bolj soper vero kakor pa soper ljudi vojſkovali. Pa ſte tudi s' teleſnimi ozhmi vidili de Goſpodova roka ſhe ni perkrajſhana; de je njegova luzh ſkosi nar debeleji oblake ſvetila; in de je on ravno ondi valove vſtavil, kjer ſmo menili, de ſo valovi ſvoje bregove pretergali. Sverina, ktero ſi vidil, je bila, pa je ni; is ſvojiga bresna bo vſtala, pa ſe bo v' ſvoje pogubljenje pogresnila; tedaj ſe bodo tiſti, kteri na semlji prebivajo, in kterih imena niſo bile od sazhetka ſvetá v' bukvah shivljenja sapiſane, zhudili ino ſtermeli, kadar bodo to vidili, kar je bilo, pa vezh ni. (Skriv. rasod. 17, 8.

2. *Bog ſvet sapuſha.*

Ker jes bres ſhtevila veliko ljudi na ſvetu vidim,

Kteri ſo v' smotah ſvojih krivih naukov vſi oſlepéli,

Kteri ſo v' ſvojih mozhnih hudih ſtraſtih vſi obdivjali,

Ino kteri ſo sato obupali, ker ſvojo nadlogo zhutijo.

Njih hudobija je ſhiba, ktera jih tepe, njih ſtanovitna terdovratnoſt je kelh pelina ino sholza, is kteriga pijo. Goſpod jih tare v' viharji, kteriga ſami napravljajo, ino njih duſhe polni ſ' tiſtimi britkoſtmi, kterih ſami iſhejo; on jih isda njih ſpazhenimu poshelenju, ino

Digitized by Google

oni ſami ſoper ſebe divjajo, kadar ſe ſoper reſnizo vojſkujejo.

„O mezh Goſpodov! kako dolgo ne boſh pozhival? Pojdi v' ſvoje noshnize, ohladi ſe, ino pozhivaj.“ Jerem. 47, 6. Pa vender, ljubi bratje! od Boga ni persanaſhanja upati, dokler ne moremo ſvetoviga poboljſhanja upati. Njih dnevi bodo dnevi bolezhin ino britkoſt, in ravno takrat, kadar bodo pozhitek sa ſvojo duſho upali, bo nova smota, ino nesnan vihar nad njih glavami vſtal. Bog jih bo perſilil, njih revſhino ſposnati, in zhe ſ' tem is njih ne ſtori ſpokornikov, bodo pa v' ſvoji neſrezhi in nadlogi ſhe bolj terdovratni. „Ti ſi me sapuſtil, pravi Goſpod, in ſi nasaj ſhel; sato bom nad tabo ſvojo roko istegnil, in te umoril, ker ſim ſe opominovanja she navelizhal.“ Jerem. 15, 6.

3. *Bog ſvetu povrazhuje.*

Goſpodovo povrazhilo ſe she nekoliko tukej sazhenja, pa ſe bo ſhe v' vezhnoſti ſpolnovalo, in ſpolnilo.

Goſpod velkim tega ſveta povrazhuje, ker ſe njih napzhini nameni, ktere imajo ſ' ſvojimi podloshnimi, she tukej rasbijajo.

Goſpod povrazhuje ljudſtvu ali podloshnim, kterih neſramno upanje, ki ga v' ſvoje prijatle in ſprednike ſtavijo, velikrat kakor ſneg ſkopni.

Goſpod povrazhuje greſhnikam, smed kterih ſe marſikdo v' ſvojih pregrehah konzha.

Mogozhneshi ino velki tega ſveta, nikar ne bodite sadovoljni ſ' ſamim maſtnim delesham, kteriga vam je previdnoſt boshja v' roke dala,

Digitized by Google

in savoljo kteriga vaſ narodi savidijo. Sraven tega ſhe rasdelite delesh Jesuſa Kriſtuſa, kteriga vezh ne ſpoſhtujete, vsamite reveshu njegov vshitek, istergajte delavzu njegov kruh is uſt, in goſpodarju njivo is rok. Metajte vedno nove ſhaze v' luknjato moſhno ſvojih sakladov, napolnite ſvoje ſ-hrambe s' tempelnovim ropam, nakladajte podloshnim nove davke, de bote bolj obogatili, in ſvojo lakomnoſt nafitili. Le dershite ſe tega nauka, de more ubogi Kriſtuſ le reveshe ino ſromake sa ſvoje ſlushabnike imeti; ino sadnizh? ino sadnizh ſe majzhkino nasaj osrite, in poglejte, kaj vam je vſe vaſhe persadevanje pomagalo, ino kod ſe je lepi peſik istrefil, kteriga ſte na kviſhko metali. Vi ſte miſlili, de ſe bo zerkev Jesuſa Kriſtuſa pred vaſhimi povelji trefla, in lejte! vaſhe kraljeve ſeshesha ſe vshe majejo, in gibljejo, vaſhi ſvetovavzi ſo vaſhi isdajavzi, vaſhi vojſhaki bres ſerzhnoſti ino mozhi, vaſhe ſ-hrambe ſo ſe vshe isprasnile, vaſhi ſlushabniki ſe soper vaſ vsdigujejo, ino vaſhi prijatli ino nekdajni pomagavzi ſo sdaj vaſhi ſovrashniki. Punt nevadama in natvegama raſte, in zhe vaſ vera v' ſvoje savetje in varſtvo ne vsame, bi vtegnili rasſvetljenju dareni biti, kterga ſte ſami podperali.

O golufani narodje! upajte in upajte proſtoſti in enakoſti med ljudmi, po kteri ſe vam ſline zede. Sanaſhajte ſe na ſvoje odreſhenike, kteri vaſ bodo is ſtarih sves reſhili, in vaſho posemljiſko ſrezho s' oroshjem v' rokah uterdili. Njih poſlaniki naj vam po tergeh revne snamenja vaſhiga reſhenja naſtavljajo, in od

Digitized by Google

veſelja poſkakujte savoljo tiſte ure, ktera je v' zhloveſhko pravizo, ino v' odreſhenje od vſiga ſamovoljniga goſpodvarſtva odlozhena; ino potlej? ino potlej pa ob beraſhki palizi objokujte ſvojo neumno neſtanovitnoſt, ino ſposnajte Goſpodovo ſhtrafingo, ktera vaſ ſpet na pravo pot shene.

Raſsvetljevavzi ino sapeljivzi sdajnih zhaſov! trofite in trofite ſvoje pregreſhne in krive nauke po ozhitnih krajih in po ſkrivnih kotih. Uzhite, de ſmo dolshni vſe zeſarju dati, sato de mu bote vi samogli vſe vseti. Navdajte nevedneshe s' plitvimi sapopadki in dvomi nejevere, sato de bote njih ſerze ſhe loshej kakor njih pamet v' ſvoje snane napzhine namene obrazhali. Ino potlej? ino potlej ſe pa ſpet ſkrite v' ſvoj peklenſki bresden, is kteriga ſte priſhli, ako ſe hozhete ogniti mezhu neſkonzhno pravizhniga Boga, kletvini sapeljaniga ljudſtva, in sanizhevanju vſih dobrih ljudi.

Je tako oko, ktero vſe vidi, je ſtraſhna in ſveta praviza, ktera vſe hudo ſhtrafuje; ino is tega ſveta ſte le dve poti v' vezhnoſt, perva je sa zhaſtivze in poſnemavze lepih zhednoſt, druga pa sa prijatle ino ſushnike greha. Umerjozhi Adamovi otrozi! nikar ſe ne motite; sdajni zhaſ ima sa vaſ premalo plazhila in premalo ſhtrafinge; vezhnoſt je sa ſleherniga smed naſ plazhilo ali pa ſhtrafingo perhranila. Zhe tudi greſhnik na tem ſvetu bres ſhtrafinge v' ſvojih pregrehah shivi, vender le nikar ne miſlite, de bo pravizhni zhlovek, kteriga dobre dela niſo tukej oplazhane, tudi na unim ſvetu bres plazhila.

TAYLOR INST
Digitized by Google

Kdor mene savershe, ino ne vsame na-se mojih besedi, ima (vshe) svojiga sodnika. Posledniji dan ga bo beseda sodila, ktero sim jes govoril. — V' vezhnost imejte svoje ozhi obernjene, ondi je tisti velki kraj, kjer bo ves svet, svet vsih zhasov svoje veselje vshival, ali pa svoje shtrafinge terpel. V' nekterih letih, kar she mi pomnimo, so vojska, kuga, bolesen, lakota in mnoge britkosti tavshent in tavshent ljudi ispred nas v' vezhnost spravile, in oni so svoj zilj ino konez she dosegli, to de kje so? — Nikar ne poprashujmo kje so mertvi, raji s' straham premishljujmo, kje bomo v' kratkim tudi mi. Misel na sodnika, kteri je vedno per nas, na postavo, ktera je vsak zhas nespremenljiva, na shtrafingo, ktera vsaziga nespokorniga greshnika zhaka, ta misel, pravim, naj nas vselej spremlja, in naj nam vsako stopinjo na svetu prav obrazha. Slehern smed nas naj si misli, de mu kdo na vsako steno, na vsak sid, pred vsako stopinjo tiste strashne besede, tisto obsojenje hudobniga Baltasarja pishe: *Mane*, *Tekel*, *Fares*, to je: Jes sim shtel, vagal ino rasdelil. Jes sim tvoje dnove isshtel, in sdaj so she istekli. Jes sim tvoje dela potehtal ali prevagal, one te pa v' pogubljenje obsodijo. Tvoje kraljestvo sim rasdelil, tvojim sovsrashnikam te bom v' roke dal.

Baltasar je prez tisto nozh kakor savershenz umerl, ker je kakor greshnik shivel.

Digitized by Google

Digitized by Google

Tretji poglavitni del.

P e k e l.

Digitized by Google

Digitized by Google

Pervo premiſhljevanje.

Kaj ſo peklenſke martre?

„Bogatinz je tudi umerl, ino je bil v' pekel pokopan.“ Luk. 16, 22.

Umerl je bogatinz, kakor vſi drugi ljudje; v' pekel je bil pokopan, kakor vſi drugi neſpokorni grèſhniki.

Od tega, kar je na ſvetu imel, mu je ſama ſmert oſtala.

S' tem, kar je na ſvetu ſtoril, ſi je le pekel saſlushil.

Bogaſtvo ſe je v' pepél, zhaſt v' dim, ino ſladno shivljenje v' vezhen ogenj ſpremenilo, on pa? on bo vekomej v' peklu pokopan.

Oh! kako ſtraſhan je ta grob, is kteriga ni reſhenja, v' kterim ni pokoja! Kmalo kmalo od vſaziga smed naſ poreko: *On je tudi umerl.* Ali bodo pa tudi mogli k' temu perſtaviti (vſigamogozhni Goſpod! nikar mi ne sameri tega ſkerbniga vpraſhanja, deſiravno ſim prah in pepel) ali bodo pa tudi mogli k' sgornim beſedam perdjati: *Ino on je bil v' pekel pokopan?* —

Digitized by Google

Umreti moremo, v' pekel lakho pridemo, ino ta ſila (ko moremo umreti) in ta lahkota, ktera naſ utegne vekomej neſrezhne ſtoriti, nam more greh vſe dni naſhiga shivljenja ogreniti, ino naſ s' dobrimi svelizhanſkimi miſlami navdati. Lahko v' pekel prideſh; morebiti boſh kmalo v' pekel priſhel: in zhe v' pekel prideſh, kako ſe ti bo v' njem godilo, ino kaj boſh v' njem terpel? Oh! kriſtjan! vezhne martre boſh v' peklu terpel, ino kar je vezhniga, preſeshe vſe naſhe sapopadke. Te vezhne peklenſke martre ſo:

Sguba, ktera ſe ne da poravnati.

Terpljenje, ktero ſe ne da ſmanjſhati in ſkratiti.

Sguba neſkonzhne dobrote, bres ktere ni nizh dobriga.

Terpljenje neisrezhenih marter v' kterih je vſe hudo.

Vſe je sgubljeno sa naſ, kar je dobriga, ino vſe, kar je hudiga, je v' naſ.

Premiſlimo tedaj, kako bi ſe nam utegnilo v' neſrezhni vezhnoſti goditi, ker ſe bomo morebiti savoljo tega premiſhljevanja varovali, de ſe nam ondi ne bo hudo godilo.

„Od jutra do vezhera bodo pokonzhani, in ker tega nihzher ne ſposna, torej bodo vezhno pogubljeni.“ Job. 4, 20.

Digitized by Google

Perva reſniza.

Pogubljeni bodo v' peklu neſkonzhno sgubo terpeli, ker ne bodo oblizhja boshjiga gledali.

Pogubljeni v' peklu Boga sgubé, to je, sgube nar *vezhi dobroto*, ktere ſi v' ſvoje terpljenje ſhe morejo sheleti, pa je vender nikdar doſegli ne bodo. Od tod isvira njih *nerodovitna ali prasna volja.*

Sgubé nar *vezhi dobroto*, ktero bi bili lahko doſegli, sdaj jim je pa vekomej ſhe upati ni. *Od tod isvira njih preposna grevinga.*

Sgubé nar *vezhi dobroto*, ſ' ktero ſo vender terdno ſklenjeni in ktere ſe v' ſvoje terpljenje vekomej snebiti ne morejo. Od tod isvira njih *nepotrebno preklinvanje.*

Pervizh. Pogubljeni sgubé Boga, neſkonzhno dobroto, kteriga bodo saſtonj sheleli.

Bog je zilj ino konez, savoljo kteriga ſmo vſtvarjeni, po njem tedaj more naſhe ſerze hrepeneti. Od sves naſhiga teleſa reſhena duſha vidi in posna Boga, de je neſkonzhna dobrota. Pametna ſtvar ga tedaj more sheleti. Pogubljeniga zhloveka pa Bog neſkonzhna dobrota, od ſebe pahá, ino ta ſhtrafiga mu je nar ſtraſhnejſhi, sato ko je smirej mozhna, ſtanovitna ino neisbriſljiva. Greſhnikova volja ſzer oterpne, ker ſe saſtonj trudi, njegovo nagnjenje pa in hrepenenje po neſkonzhni dobroti ne more ugaſniti, ker njegova duſha in njegovo ſerze bres Boga niſta naſitena. O kaj ko bi

Digitized by Google

vam pazh mogel prav popiſati, kako grosoviten, ino ſtraſhen je neismérno prasni proſtor, kteriga ſtori pomankanje edine dobrote, ki samore naſhe ſerze napolniti, v' ſerzu greſhnikov! O ko bi vam pazh mogel shivo pred ozhi poſtaviti, kako ſe greſhnik neprenehama proti nebeſam povsdviguje, in kako ga pravizhna roka boshja vedno nasaj ſuje! Kako neuſmiljeno ga pazh hrepenenje po naſhim Bogu martra, savoljo kteriga je bil vſtvarjen! ino kako neisrezheno bo shaloval, de je vekomej od njega lozhen.

Tode grosno teshko je, tako neſrezho ſi shivo pred ozhi poſtaviti, ktere ne vidimo drugazhi, kot s' ozhmi vere. Miſlite ſi vender, ljubi bratje! kako mozhno ino nepremagljivo nagnenje naſhiga ſerza, ktero ne da pameti nobene oblaſti, umú nobeniga pokoja, duſhi nobeniga pozhitka, volji nobeniga premiſlika, gibanju nobeniga odloga in nehanja, obupanju nad sasheljeno ſrezho nobenih mejnikov; tako nagnjenje je ſhe le nepopolnama podoba tiſtiga hrepenenja po neſkonzhni dobroti, kteriga pogubljeni v' ſebi zhutijo, ako ravno ga nozhejo imeti; je le ſlaba podoba tiſtih neſkonzhnih bolezhin, ktere pogubljeni sato terpé, ker ſo ſe ob Boga perpravili.

Boga imeti, jim je sdaj naj vezhi ſrezha; ino bres Boga biti, jim je sdaj naj vezhi neſrezha. Per uni vidijo vſe veſelje, per tej vſe terpljenje; ondi vſo sadovoljnoſt, tukej vezhno sdihovanje. Koliko greſhnik sato terpí, ker je od Boga lozhen, ne morejo ne pogubljeni, ne isvoljeni popiſati, ampak greſhnika le shaloſtna

Digitized by Google

ſkuſhnja tega uzhi. Terpljenje, kteriga greſhnik savoljo tega terpi, ko je Boga sgubil, je tako rezhi peklov pekel, ino ko bi bil peklenſki ogenj ſhe tavshentkrat huji, kakor je sdaj, bi vender greſhnika ſhe ne peklo tako slo, kakor ga ta miſel pezhe, de je Boga in nebeſa sgubil. Zhe mi kdo od tavshent peklov govori, pravi ſ. Krisoſtom, mi nizh taziga, nizh tako shaloſtniga in hudiga ne pove, kakor pa je shaloſtno, hudo, ino ſtraſhno Boga in nebeſa sgubiti. (S. Krisoſtom hom. 24.)

Ravno tako ſmem rezhi: Ko bi bilo drugo nebeſhko veſelje ſhe tavshent in tavshentkrat vezhi, kakor je, bi ſhe vender ne bilo ſenza proti veſelji, kteriga isvoljeni nad boshjim pogledam vshivajo, ali pa, vſe drugo nebeſhko veſelje bi ne bilo veſelje, ko bi isvoljeni Boga ne gledali. Kakor tedaj ne moremo sapopaſti, kako veſelje, kako dobroto zhlovek nad pogledam boshjim vshiva, ravno tako sdaj ne moremo sapopaſti, koliko greſhnik sato v' peklu terpi, ker Boga ne vidi. Ob kratkim, nebeſa sgubiti je tako hudo, taka neſrezha, ktera na ravnoſt od Boga isvira, je taka neſrezha, v' kteri je, tako rezhi, ſam Bog greſhnikova ſhtraſinga, torej je ta taka neſrezha, ktera je ravno tolikſhina, kolikorſhin je ſam Bog. Ta ſhtraſinga je tolikſhina, kolikorſhin je Bog, (ki ſhtraſuje). S. Bernard.

Drugizh. Pogubljeni sgube Boga, neſkonzhno dobroto, po kterim bodo bres ſadu shalovali.

Vekomej bres Boga biti, je neſkonzhna ſhtraſinga; vekomej Boga sgubiti, je ſtraſhen dolg,

Digitized by Google

kteriga ſpominj je veden notrajin pekel. Moj greh mi je vedno pred ozhmi. —

Pogubljeni zhutijo sgubo nebeſ, pa bres ſadu, polni obupljivoſti nad njo shalujejo. Oni vidijo, kakor saversheni bogatinz, Abrahamu v' narozhje, in sato ſhe vezh terpe; v' njem vidijo mir, in smiraj novo veſelje, ktero Lazar vshiva. Svojo neſrezho pa vſako minuto premiſhljujejo, in jo vſo zhutijo. Vedni ſpominj na sgubljeno in sapravljeno ſrezho jih bolj boli, kakor bolezhine, ktere terpe, torej jih tudi po naukih nekiga zerkveniga uzhenika, nebeſa ſhe bolji, kot pekel, peko!

O kako ſtraſhno ſe jim godi! Narozhje nebeſhkiga veſelja bo pred temi neſrezhnimi pogubljenimi smiraj odperto, oni ſi neprenehama ſami ſebi porezhejo? Lejte kraljeſtvo, ktero je bilo nam perpravljeno; lejte obljube, ktere ſo bile nam ſtorjene; lejte Goſpod-Boga, kteri je ſam ljubesniv, ſam mogozhen, ſam miloſtiv, ſam neſkonzhen, sa kteriga ſmo bili ſtvarjeni; njemu ſmo ſe mi savoljo kazih ſanj, savoljo neſramniga veſelja odpovedali. Mi neſpametni! Na ſvetu ſmo bili bres pameti, tukej pa bres reſhenja! Ko bi nam ravno na tem kraji ſtrahu in obupljivoſti ne bilo zlo nizh terpeti, ali bi samogli le ſamo to sgubo dovolj objokati?

Straſhin glaſ bo vedno nad njimi vpil: *Spomni ſe, de ſi v' shivljenji veliko dobriga prejel.* Ino koliko dobriga? koliko dobriga proti hudim, kar pogubljeni savoljo tega terpe? Spomni ſe tega, kar ſi raji imel, kot Boga, ſpomni ſe povrazhila, ktero ſi na ſvetu nameſt

Digitized by Google

nebeſ vshival. Spomni ſe dni, ktere ſi v' obilnoſti preshivel; ozhitne zhaſti, ktera ti je toliko ſladkih in prijetnih ur ſtorila, lepih naturnih darov, savoljo kterih te je ljudſtvo zhiſlalo, in ſe nad tabo zhudilo.

¿Spomni ſe dobriga, ktero ſi prejel, ſpomni ſe, de ſi bil kakor otrok ſvetnikov v' ſredi verniga ljudſtva rojen; de ſi vſo pomozh kerſhanſke reje prejel; de ſim ti jes dal dobro duſho, ino tako ſerze, kteriga je ſrezhno nagnjenje pred greham varovalo; de je vſaka minuta tvojiga shivljenja s' snotrajnim navdihvanjem ali pa ſ' kako ozhitno sgodbo sasnamnovana, ktera bi te bila lahko na pot svelizhanja perpeljala; de ſim ti jes toliko sadershkov po ſtraſtih shiveti v' bran poſtavil, ino tebi dopernaſhanje lepih zhednoſt tako ſlajſhal, de ſi veliko vezh sa ſvoje pogubljenje terpel, kakor pa bi ti bilo sa svelizhanje potrebno ſtoriti. ¿Spomni ſe toliko gnad, ktere ſi po nehvaleshnim sapravil, in kako lahko bi ſe bil tej neſrezhi ognil, v' ktero ſi priſhel. ¿Spomni ſe, de ſi v' ſvojim shivljenji veliko dobriga prejel.

Kadar savershena duſha ſama per ſebi premiſhljuje, kako ji je boshja dobrotljivoſt pot svelizhanja slajſhala, ſe ſama nad ſabo togoti. Kolikor bolj ſvojo ſlepoto premiſhljuje, toliko bolj jo njena neſrezha pezhe in grise, toliko vezhi je njena togota, in v' ſvoji obupljivoſti ſama ſebe vekomej ſovrashi ino kolne.

Tode ta grevinga, ta shaloſt, ta togota je bres ſadu, greſhniku zlo nizh ne pomaga! Moj

Digitized by Google

Bog! kako ſi pazh pravizhen, kadar greſhnika ſhtraſujeſh, ker ſtoriſh, de ſi je greſhnik ſam ſebi nar ſtraſhnejſhi martra! —

Tretjizh. Pogubljeni ſo s' Bogam ſhe v' savesi, is ktere ſe pa v' ſvoje terpljenje ne morejo istergati.

Kadar bo Bog to ſtraſhno ſodbo nad greſhnikovo duſho isrekel: *Poberite ſe ispred mene!* ſe bo vſim pravizam zhes-njo, tako rezhi odpovedal, sunaj tiſtih, kterim ſe po ſvojim potrebnim goſpoſtvu ne more odpovedati. Taka duſha pa bo vſe ſvoje pravize do Boga sgubila. Takrat bo tedaj ſtraſhno lozhenje, vezhno ſovraſhtvo med ſtvarjo in ſtvarnikam poterjeno, ino vſe vezhne zhaſe terdno oſtalo. „Imenuj ga: *Ne moje ljudſtvo*, ker vi niſte moje ljudſtvo, in jes ne bom vaſh Bog.“ Osej. 1, 9.

Pogubljena duſha ni vezh boshja, de bi kako pomozh ali polajſhanje od njega dobila; ino Bog ni vezh Bog take duſhe, de bi tako ſtvar ljubil ino varoval. ¿Stvarnik bo ſtvar vezhno ſovrashil, ino is pred ſvojiga oblizhja in is ſvojiga ſerza savergel, deſiravno ſe ne bo s' priſojenimi in saſlushenimi martrami nikoli od nje ganil. ¿Stvar bo ſvojiga ſtvarnika ſovrashila, klela, in ſtudila, deſiravno mu ne bo mogla uiti, ali ſe od njega kaj odmakniti. Imenuj ga: *Ne moje ljudſtvo*, ker vi niſte moje ljudſtvo, in jes nozhem vaſh Bog biti. Ta je moj ſovrashnik, kteri mene ſovrashi, jes ſim pa njegov ſovrashnik, kterimu hudo delam. On je le sato moj, ker je v' moji mozhi in

Digitized by Google

oblasti, ino on sato ni moj, ker ni vezh v' moji gnadi. On me ne bo jenjal kleti, in jes se ga ne bom navelizhal martrati. Imenuj ga: *Ne moje ljudstvo.*

Ta velka shtrafinga pogubljene dushe, ljubi bratje! ktera vse druge shtrafinge povezhni je ta shtrafinga, de dusha nespremenljivo, ino vekomej hudobna ostane. Ino ravno sato v' peklu ni reshenja, ker v' njem ni poboljshanja, ne svelizhavne grevinge.

Dokler je nesrezhna dusha she na svetu shivela, je she v' vsih svojih grehih nekako naturno ljubesen do zhednosti imela. Njeno nagnjenje k' hudimu se je she dalo premagati, in per vsi svoji rasujsdanosti je she vedila, de se samore she na dobro pot verniti, na ktero jo je svelizhavno grisenje njene vesti klizalo. V' peklu pa se svoje pregreshne in shtrafinge vredne volje ne snebi, desiravno nad svojimi storjenimi grehi joka. Ona ostane v' grehih nepremakliva, njena spazhena volja je nespremenljiva, pa vender tiste grehe preklinja, kteri so jo v' vezhni bresen potegnili; ona sheji take zhednosti imeti, nad kterimi se ji studi, sheli, de bi bila tistiga Boga ljubila, kteriga bo sdaj vekomej sovrashila.

Ona je sosebno is punta in is shalosti, is shelja in obupanja, is vestniga grisenja in is grehov sostavljena, satorej ji je ravno tako shal, de je hudo storila, kakor ji je shal, de nagnjenje k' dobrimu v' sebi zhuti. Ona je terdovratna v' svojih pregreshnih slastih, in v' svojih pregreshnih sheljah, ktere ji vest vedno

Digitized by Google

ozhita. Ino dèfiravno nozhe nehati ſhtrafinge vredna biti, pa vender sheli, de bi ne bila nikoli ſhtrafinge vredna. Ta njena neſpremenljivoſt pa, ktero takrat zhuti, kadar ſe od teleſa lozhi, njeno togoto neisrezheno pomnoshi, ino njeno vezhno neſrezho uterdi. Imenuj ga: *Ne moje ljudſtvo*, ker vi niſte moje ljudſtvo, jes pa nozhem vaſh Bog biti. Vi ſte vekomej pregreſhni, jes ſim pa vekomej pravizhen. Vi nad manoj nimate nobeniga delesha, jes imam pa sa vaſ ſame ſhtrafinge. Vaſh greh ne bo nikdar isbriſan, ino moje maſhevanje nima ne konza ne kraja. Vi mene ne ljubite, jes vam pa nikoli ne odpuſtim.

Druga reſniza.

Neisrezhena martra, ali terpljenje v' peklu.

Doſihmal ſim vam ljubi bratje! tako rêzhi, le od pekla duſhe ino ſerza govoril, ſmem li tudi pekel pozhutkov v' miſel vseti? Vſe, *kar zhlovek terpi* ni nizh proti sgubi Boga in nebeſ; pa vſe je ſtraſhno savoljo maſhevanja boshjiga, kteri tiſte, ki mu v' roke pridejo, tudi kakor pozhutne ſhtrafe vredne ſtvari, pozhutno ſhtrafuje.

Spomnite ſe, v' meſeno veſelje samaknjeni ljudje! ſpomnite ſe vi, ki le meſeniga veſelja in kratkozhaſov iſhete, zhe tudi v' ſvoji ſlepoti sa Boga ino nebeſa nizh ne marate, ſpomnite ſe vſaj tiſtiga ſtraſhniga prebivaliſha pogubljenih, kterimu mi *pekel* pravimo; ſpom-

Digitized by Google

nite ſe ſtraſhnih tovarſhev, ktere mi *pogublje-ne* imenujemo; ſpomnite ſe ſtraſhniga plamena, kteri mu ſe *vezhni ogenj* pravi.

Vſe to je naſtopik vezhniga pogubljenja; vſe to je sapopadek vezhniga terpljenja.

Pervizh. Spomnite ſe ſtraſhniga prebivalſha pogubljenih, kterimu mi pekel pravimo.

Greſhnik me vpraſha, ali je reſ pekel, ali je pa le ſtraſhilo de naſ od delezh sh' njim ſtraſhijo?

Jas pa njega vpraſham, ker hozhe ſhe vender kriſtjan biti: Ali je reſ Bog, kteri le reſnizo govori? Ali je reſ ſveto piſmo, ktero je gotova reſniza? Ali je reſ vera, ktera je na ſkalo sidana, ino ktere peklenſke mozhi ne bodo premagale? Reſ je, neſrezhni greſhniki! reſ je pekel, de bi tako ne, reſ je pekel, ino ta kraj je vezhno prebivaliſhe greſhnikov.

Naſha duſha je neumerjozha, poſledni dan bodo naſhe trupla od mertvih vſtale, po ſmerti ſe bo naſha duſha ſpet ſ' truplam ſklenila, ino Bog bo dobro vezhno plazheval, hudobne pa vezhno ſhtraſoval, pravizhni bodo od krivizhnih, ſrezhni od neſrezhnih lozheni, isvoljeni bodo vekomej Boga gledali, pogubljeni bodo vekómej ispred oblizhja boshjiga savershени, isvoljeni bodo v' nebeſih mir in pokoj in veſelje vshivali, pogubljeni pa v' ſvojim kraji (v' peklu) ne bodo pozhitka, ne tolashbe naſhli, ino ta kraj pogubljenih je *pekel* kakor ſe kraju isvoljenih *nebeſa* pravi.

Ta pekel je tiſta ſtraſhna tma, v' ktero bodo le greſhniki versheni. Sveshite mu roke

Digitized by Google

in noge, ino verſite ga v' unajne tame, ondi bo jok ino ſhkripanje s' sobmi. Mat. 22, 13.

Ta pekel je tiſta gerda jezha, v' kteri bodo greſhniki ſtokali. Oni bodo povesani, kakor ſe butariza povesuje, de bodo v' jesero versheni, in tam bodo v' jezho saperti. Isai. 24, 22.

Ta pekel je tiſta prekleta deshela, kjer vſe hudo, vſa neſrezha prebiva; je deshela jokanja, ino tme, v' kteri ſenza ſmerti, ino noben red ampak vezhni ſtrah prebiva. Job. 10, 22.

Ta pekel je tiſta pesa, kraj nesrezheniga terpljenja, kjer bo hud plamen greſhnike nameſt ketin in ſtebrov oklepal. „On bo nad greſhniki sadrege deshil; ogenj, shveplo, ino piſh bodo odlozhik njih terpljenja.“ Pſal. 10, 7.

Sdaj vam ni nizh leshezhe, kaj je pekel, kje, ino kakſhin je, sato vam pa more neisrezheno mar biti, de k' ſvoji neſrezhi va-nj ne pridete. Greſhniki ſe morejo v' pekel sverniti, pravi David, in vſi neverniki, kteri Boga posabijo. Pſal. 9, 18.

Vſi pa, ki ſo v' njem, ſo neisrezheno neſrezhni, neſrezhni *bres mere*, *bres zhaſa*, in *bres ſpremenenja*. Naſh svelizhar nam na mnogih krajih ſvetiga evangelija pove, kak jok in ſhkripanje s' sobmi, kaka ſtiſka ino nadloga bo v' njem; on na ravnoſt pravi, de bodo angeli ſhli, krivizhne od pravizhnih lozhili ino jih vergli v' ognjeno pezh; ondi bo jok ino ſhkripanje s' sobmi. Ino de bi ga apoſtelni napak ne saſtopili, jih je ſhe vpraſhal: Ali ſte to saſtopili?

Digitized by Google

ali umeli? Oni mu odgovore: Umeli ſmo, umeli. Mat. 13, 49. 50. 51.

Ali sdaj tudi vi saſtopite, vi, prihodni prebivavzi tega ſtraſhniga bresna? Ali saſtopite velki raslozhik med ſvojim sdajnim prebivaliſham, v' kterim ſo mehkushnoſt, pregrehe, obilnoſt ino veſelje, ino med prekletim bresnam, med prebivaliſham pogubljenih, med hiſho vezhnoſti, ktera vaſ zhaka? Bogatinez je umerl, ino je bil v' pekel pokopan. V' natori ne najdem kake podobe tako ſtraſhniga groba, ino tako oſtudniga prebivaliſha. Ko bi vam vſe gerde rezhi ktere viditi, vſe neſrezhe, ktere ſi miſliti moremo, ino vſe bolezhine, ktere terpeti samoremo, prav shivo popiſal, bi vam vender ſhe ſenze peklenſkiga bresna ne popiſal.

Kakor sdaj velikoſti nebeſhkiga veſelja ne sapopademo, tako ſi tudi ne moremo tme, sapuſhenja, ino ſtrahu pekla tudi le od dalezh ne prav miſliti. Med peklam ino med nami je velik velik proſtor, kteriga zhlovek ne more pregledati; tode s' ozhmi vere ſe preprizhamo, de je v' peklu vſe nesapopadlivo hudo, ker ſe Bog v' njem po vſi ſvoji ojſtroſti maſhuje. „Njemu, pravi ſ. Janes v' ſvojim ſkrivnim rasodenji, ſo bili kljuzhi peklenſkih vodnjakov dani. Ino on je odklenil bresnovi vodnjak, ino is njega ſe je kadilo, kakor ſe is velike pezhi kadi, in dim je ſolnze ino srak sakril.“ Skriv. rasod. 9, 1.

Drugizh. Spomnite ſe gerdih tovarſhev v' peklu, ktere savershene ali pogubljene imenujemo.

Digitized by Google

Sveti ozhaki uzhe, de bo druſhina ſvoljenih ſlehernimu smed njih v' ſoſebno veſelje, de je opzhinoſt ali gmajna ſvetnikov ſoſebna ſrezha, ino de naſ bo krona naſhih bratov v' nebeſih neisrezheno veſelila. „Sleherno meſo ſe rado perdrushi k' meſu ſvoje enakoſti, ino ſleherni zhlovek ſe bo s' enim ſebi enakim (zhlovekam) sdrushil.“ (Sirah. 13, 20.

Prijatli ſlabih in pohujſhljivih tovarſhev ino druſhin! ravno vam morem to ſtraſhno reſnizo osnaniti, de bote v' vezhnoſti ſvoje ſlabe tovarſhe ſpet naſhli, ino de bote vekomej med njimi. Vaſhe terpljenje v' peklu bo ſoſebno sato popolnama, ker ne bote ſami v' njem terpeli, ampak bote, kakor ſveto piſmo pravi, v' ſnope povesani, in v' ogenj versheni, bote v' soperni druſhini hudih angelov, ino vſih pogubljenih; is eniga kelha bote terpljenje vſak po ſvojim saſlushenji pili; vi ſi bote med ſabo vezhne prizhe, vezhni toshniki ino vezhni rabeljni.

Potolashite ſe vſi, kteri sdaj savoljo sgube ſ' pregreſhno ljubesnijo ljubljenih perſhon shalujete ino zagujete; vi jih bote v' ſvoje terpljenje ſpet naſhli, ino vekomej ſe jih ne bote mogli snebiti. Neſrezhni ſtariſhi! nehajte jokati nad presgodno ſmertjo ſvojih ſlabo srejenih otrok, kteri ſo ſi ſvojo ſmert s' rasujsdanim shivljenjem presgodaj perklizali; ondi vaſ oni ſpet zhakajo, ino ondi jih bote ſhe le presgodaj sagledali. Kakor je apoſtel Korinzhanam rekel: „Mi imamo savoljo vaſ terdno upanje, ker vemo, de bote naſhiga troſhta deleshni,

Digitized by Google

kakor ſte naſhi tovarſhi v' terpljenji.“ II. Korinzh. 1, 7. Ravno tako jes vam rezhem: Jes ſim savoljo vaſ po pravizi v' velikim ſtrahu, ker vem, de bote, ako v' nepokori oſtanete, ſhtrafinge, jokanja ino obupljivoſti tiſtih ljudi deleshni, kteri ſo bili tovarſhi vaſhih pregreh.

Ljubi bratje! kaj menite, koliko vaſhih nekdajnih tovarſhev je she pogubljenih, ino koliko jih ravno savoljo tih pregreh v' peklu she gori, ktere vi dopernaſhate? Morebiti ta nefrezhni zhlovek, kteri te je pervizh ob nedolshnoſt perpravil, sdaj na kraji ſvojiga terpljenja neisrezheno vpije ino ſvojiga ſodnika od delezh proſi, de bi ti pokasal terpljenje tiſtiga zhloveka, kteri je v' tvoji ſramoshljivi duſhi nezhiſte shelje budil, is kterih je potlej tvoje pregreſhno shivljenje pognalo. Morebiti bresboshnik, kteri je v' tebi vero tvojih ozhakov ſpodkopal, ino ti um ino ſerze ſ' krivimi nauki ispridil, sdaj na kraji ſtrahu vpije, ino proſi, de bi ti Bog tvoje krive sapopadke ino nauke odvsel, ino mu ſ' poboljſhanjem tvoje nejevere njegovo terpljenje nekoliko polajſhal. On ſe v' peklu tvoje druſhine boji, ker bi mu ti vekomej ſvoje pogubljenje ozhital, ino njegov dolg pred ozhi ſtavil. Ti ſe moreſh pa njega bati, ker bo on vekomej tvoj ſovrashnik, vekomej tvoj neuſmiljen soperník. Pogubljeni ſo ſi, tako rezhi, med ſabo nov pekel. Njih vpitje, kletev, rotenje, dolshenje, divjanje, in obupljivoſt ſo ſlushabniki pravize boshje, ktera jih ſhtrafuje.

Digitized by Google

Slehernimu ismed pogubnjenih, pravi ſ. Tomash, ſe terpljenje savoljo velkiga ſhtevila pogubljenih mnoshi. Pohujſhljivi sanizhevavzi! kteri ſe pekla sato, kakor pravite, nizh ne bojte, ker ne bote ſami v' njem, vi bote ſzer tavshent tovarſhev imeli, ino savoljo njih bote pa ſhe neſrezhniſhi; bote martrani ino martrali; bote vſih ſovrashniki, ino vſi bodo vaſhi ſovrashniki; ne bote pokoja imeli, ne dali, ino s' beſedo, v' enim ſamim peklu bote veliko peklov naſhli, pa ſe nobeniga ne bote snebiti mogli. Ljudſtvo bo, kakor Isaija pravi, ognja jed; brat ne bo bratu persaneſel. . . . Sledni bo sherl meſo ſvoje roke, Manaſe Efrajma, Efrajm Manaſeta ino ona oba vkup soper Juda. Isaij. 9, 19. 20. 21.

Per vſim tem njegov ſerd ſhe ni potolashen, ampak njegova roka je ſhe ſtegnjena.

Tretjizh. Spomnite ſe ſtraſhniga plamena, kteriga mi vezhen ogenj imenujemo.

Dan danaſhni nekteri vpraſhajo: Ali je reſ vezhen ogenj, ali pa, ali naſ le tako s' njim ſtraſhijo? Vpraſhaj naſhiga svelizharja, ino ti s' vezhnim plamenam shuga; vpraſhaj ſvojiga prihodniga ſodnika, ino on te v' vezhni ogenj obſodi; vpraſhaj evangelſkiga bogatinza, in on ti s' velikim vpitjem odgovori: Jes v' tem ognji veliko terpim. Ali naſ beſeda boshja ne more dovolj poduzhiti? Ali naſ more laſtna ſkuſhnja te reſnize preprizhati? —

V' peklu je ogenj ſhtrafinge nad greſhniki. „Ker greſhnikov ſhtrafinga ſta ogenj ino zherv." Sirah. 7, 19.

Digitized by Google

V' peklu je ogenj Goſpodoviga maſhevanja. „Ker ſtvar, ktera tebi ſvojimu ſtvarniku ſlushi, ſe rastogoti, de krivizhne tepe.“ Modroſt. 16, 24.

V' peklu je tiſti ogenj, v' kteriga ſodnik grefhnike obſodjuje.

„Poberite ſe ispred mene, vi prekleti! v' vezhni ogenj.“ Mat. 25, 41.

V' peklu je ſoſeben ogenj, kteri dufho ino truplo shge, pa vender nobeniga ne ſoshge.“ „Poberite ſe v' vezhni ogenj, kteri je hudizhu ino njegovim angelam perpravljen.“

V' peklu je tak ogenj, ki je vſelej po velikoſti grehov ismerjen, kteri med grefhniki raslozhik dela, ker nektere bolj, nektere pa manj, ſleherniga po njegovim saſlushenji shge.

„Ino vſi bodo ſvoj delesh v' ognji in v' shveplenim jeseru imeli.“ ¿Skriv. rasod. 21, 8.

V' peklu je tak ogenj, ki meſa, ki ga shge, nikdar ne ſoshge. „Ker vſak (grefhnik) bo s' ognjem naſoljen.“ Mark. 9, 48.

¿Shelite ſhe kaj vediti? ljubi bratje! Ravno tiſti ogenj je v' peklu, kteri naſ vſih zhaka, akó v' neſpokornoſti umerjemo. Ravno tiſti ogenj je v' peklu, kteri je she v' vaſ, kakor prerok pravi, kteri she iſkre is vaſ mezhe, ino vſak dan huji perhaja. „¿Spozheli bote vnetilo (ogenj) rodili bote pleve, vàſh duh (vaſha hudobija) vaſ bo kakor ogenj sherl.“ Isai. 33, 11.

Kdo ismed vaſ, vpraſha Isaija, bo samogel v' poshrefhnim ognji prebivati? Kdo ismed vaſ bo samogel v' vezhni sherjavzi ſtanovati? Isai. 33, 14.

Digitized by Google

S' temi beſedami hozhe rezhí: Kdo ismed vaſ bo samogel s' tiſtim ognjem in v' tiſtim ognji prebivati, kteri greſhnike, ki jih shge, tako rezhi v' ſe ſpremeni, ino is njih shive pogoriſha nareja? Kdo bo tako neſrezhen, de bo mogel v' njem prebivati? Ino kdo smed vaſ sdaj ne shivi tako, kakor bi shelel vekomej v' njem prebivati?

Mi bi sdaj radi vedili nesapopadljive laſtnoſti peklenſkiga ognja, pa ſe ne trudimo, de bi ſe ga ognili. Radi bi vedili, kako neſrezhni ſo drugi ljudje, ki ſo vshe v' njem, pa ne premiſlimo, de tudi sa naſ, kakor sa hude duhove gori.

„Kdo posná mozh tvoje jese, ali kdo posna, kako ſtraſhna je tvoja jesa?“ Pſal. 89, 11. Kdo pa tudi posna nesrezheno nemarnoſt ljudi, ino kdo jo manj posna, kakor ravno greſhniki, kterim ſe je nar bolj bati? Kriſtjani ſhe verujejo, de je pekel, verujejo, de je v' njem ſtraſhin ogenj, ino neisrezheno terpljenje; verujejo, de naſ lahko vſak ſmerten greh va-nj pahne. Ali ſe pa tudi pred peklam treſemo? Ali trepetamo pred ſmertnim greham? Hudobni kriſtjani ſe gotovo ne boje pekla, ne ſmertniga greha. Hudizh veruje ino trepezhe, hudoben kriſtjan pa veruje, ino je vender veſ miren. Oh! ta pokoj greſhnikove veſti v' ſmertnim grehu je ſhe bolj nesapopadljiv, kakor pekel! Pekla ſe bati, in vender va-nj hiteti, pred ognjem trepetati, ino ſi ga vſako mínuto pridno ſlushiti; ſe ſhtrafinge uſtraſhiti, pa vender dolg predersno mnoshiti!

Digitized by Google

Oh! ljubi bratje! nikar ſe unimi, ki jim ni vezh pomagati, ne imejte prasniga uſmiljenja, ampak uſmilite ſe ſamih ſebe. Zhe boshje pravize ſ' hitro ino reſnizhno pokoro ne prehitimo, bomo kmalo mogli s' neſrezhnim evangelſkim bogatinzam vpiti: *Jes v' tem ognji ſilne martre terpim.* Ino tebi, o Goſpod! je peklenſki ogenj oroshje, ſ' kterim ſe maſhujeſh, ti dajeſh ognji mozh, duſhe martrati. Mi ſzer ne vemo, na ravnoſt ſposnam, koliko pogubljeni zhlovek terpi, to pa vemo, de je on, kakor ſ. Auguſhtin pravi, zhudno pa vender reſnizhno ino gotovo martran. Vemo, de vſe kar ima ſvet ſtraſhniga, ino kar ſi samoremo miſliti, vſe kar ſi samorejo neuſmiljeni rabeljni smiſliti, ino vſe kar samorejo marterniki terpeti, ſhe ſenza ni peklenſkiga ognja. Kolikor samorejo ljudje v' tem shivljenji terpeti, v' permerjenji ſ' tem ognjem ni le majhno, ampak zlo nizh ni proti peklenſkim ognji. Jeſt v' tem ognji velike martre terpim. Vſe v' meni terpi, in vſe je ogenj. Nezhiſti jesik je ogenj, posheljivo oko je ogenj, predersno uho je ogenj, hudobno ſerze je ogenj. Slehern del zhloveka terpi, ino ſlehern del vezh terpi, kakor je sgol zhloveku mozh terpeti. Velikoſt ino mozh terpljenja ſte nesmirni. Veliko v' tem ognji terpim. Ino kdaj bom nehal terpeti? Jes ſe motim, ljubi bratje! ker pogubljena duſha ne miſli na nehanje ali na konez ſvojiga terpljenja. Ona gre v' ſvojih miſlih, de ſhe vezh terpi, v' nar globokejſhi dno vſih zhaſov. To neſkonzhnoſt ſvojiga terpljenja ſi shivo pred

Digitized by Google

ozhi ſtavi, ino satorej tako rezhi, she sdaj vſe terpi, kar bo vſe prihodne zhaſe terpela: ino v' ſvoji obupljivoſti vſako minuto na vſo vezhnoſt miſli. Pogubljeni zhlovek tedaj vedno vpije, ino ne more ſvojiga vpitja uſtaviti, ali pa is njega kako polajſhanje upati. V' tem ognji veliko terpim. Ino greſhnik! koliko jih reſ v' njem terpi, ktere ti v' pregrehah delezh preſheſh? Ino koliko jih she savoljo tebe terpi? „Jokati ſe, ima ſvoj zhaſ.“ Pridgar. 3, 4. Sdaj je zhaſ, ſebi v' prid pridno jokati ſe, tode ta zhaſ je kratik.

„Ino on je perſegel per tem, ki od vekomej do vekomej shivi, de ne bo vezh zhaſa.“ Skriv. rasod. 10, 6.

Drugo premiſhljevanje.

Peklenſke ſhtraſinge ſo vezhne.

Boljſhi ti je, s' eno roko v' shivljenje iti, kakor pa obe roki imeti, ino v' neugaſljivi peklenſki ogenj priti, kjer zherv ne umerje, ino ogenj ne vgaſne.

Boljſhi ti je kruljevimu v' vezhno shivljenje iti, kakor pa obe nogi imeti, ino v' pekel, v' neugaſljiv ogenj priti, kjer zherv ne umerje, ino ogenj ne vgaſne.

Boljſhi ti je s' enim ozheſam v' boshje kraljeſtvo iti, kakor pa oba ozheſa imeti, in v'

Digitized by Google

peklenſki ogenj vershenimu biti, kjer zherv ne umerje, in ogenj ne ugaſne. Tako govori neſkonzhna reſniza per ſvetim Marku v' 9, p. 42. v.

Kriſtjani! ali tedej ſhe dvomite ali zviblate, zhe ſo vezhne ſhtrafinge, zhe je neisrezhena martra v' peklu ali ne, ktera ne bo nikdar nehala biti? Ali vam morem pervo reſnizo naſhe vere ſhe s' drugimi ſprizhleji uterditi? Ali vaſ hozhem preprizhati, de more neſkonzhno reſnizhni Bog ſvoje obljube in ſvoje shuganje ſpolniti? de more neſkonzhno pravizhni Bog ravno tako greſhnike vezhno ſhtrafovati, kakor pravizhne vezhno plazhuje? . . . Oh! ta reſniza je tako ozhitna, vera tako na ravnoſt govori, in Goſpodova beſeda je tako umetna, de pameten kriſtjan ne more nizh gotovſhiga hoteti. Le neverniki sdajnih zhaſov nad to reſnizo dvomijo, ali zviblajo, le nevernik miſli, de ima pravizo prasno domiſhljevanje reſnizi naſproti ſtaviti, le on ſe hozhe v' ſodbi s' Goſpodam prepirati.

Reſ ſo taki neſrezhni ljudje na ſvetu, tode ſtraſhna praviza boshja ſe bo nad njimi rasodevala; taki neumneshi ſe goli reſnizi v' bran ſtavijo, sato bodo pa v' peklu prebivali. Tega ni reſniza kriva, ampak ſovrashniki reſnize ſo tega krivi, de ſe ji vedno, deſiravno saſtonj v' bran ſtavijo, ino noben pameten ſe ne ſme nad tem savseti, de je po meſu modrim ljudem vſe v' ſpodtiklej, kar koli ſe s' njih berljavo pametjo in s' njih shivinſkim ſerzam ne ſklema. „Ker njim je to noroſt, kar od ſvetiga Duha is-haja, pravi ſ. Pavel, in oni tega ne rasume-

Digitized by Google

jo, ker ſe more v' duhovni saſtopnoſti umeti.“ I. Korin. 2, 14.

O kaj ko bi ſe pazh greſhnik vezhni neſrezhi ravno tako lahko ognil, kakor lahko pravi, de je ni! Tode takimu neſrezhnimu ne bo nizh pomagalo, de ſe sdaj brani vezhno terpljenje verovati. „Kdo vaſ je uzhil prihodni jesi oditi?“ Luk. 3, 7.

Kazhja in gadova salega! kako ſe bote peklenſkimu pogubljenju ognili? Mat. 23, 33.

Tukej ljubi bratje! peklenſke ſhtrafinge ſ' ſtraham premiſhljujmo in ſzer premiſlimo pervizh ſtraſhno vezhnoſt peklenſkih ſhtrafing, brumnim v' nauk, de bodo vedili, kaj ſe jim je varovati. —

Drugizh premiſlimo greſhnikam v' poſvarjenje gotovo vezhnoſt peklenſkih ſhtrafing, de dodo vedili, kaj jih zhaka.

Gorje, gorje, gorje takim ljudem! kteri peklenſke ſhtrafinge popred ſkuſijo, preden jih verujejo. (Euseb.)

Perva reſniza.

Vezhnoſt peklenſkih ſhtrafing je ſtraſhna. Torej veſte, kaj ſe vam je varovati.

Kdor v' terdovratnoſti in neſpokornoſti umerje, ſi saſlushi neſrezhno vezhnoſt, in o moj Bog! koliko ſtraſhniga, koliko nesapopadljiviga imenujem, kadar neſrezhno vezhnoſt imenujem! Vezhnoſt gruntati je ravno tako neſpametno, kakor je neſpameten, kdor na-njo ne-

Digitized by Google

zhe miſlíti. Brumne duſhe! ſtraſhna vezhnoſt naj vaſ uſtraſhi, kolikor hozhe, ſej morete vediti, kake neisrezhene neſrezhe ſe hozhete ogibati, in kak bresen ima terdovratni greſhnik pred ſabo, v' kteriga tako slo hiti.

Komej greſhnik umerje, she je v' vezhnim bresnu; she ima vſe, kar bo zelo vezhnoſt imel; she je ravno v' tiſtim ſtanu, ravno na tiſtim kraji, na kterim bo zelo vezhnoſt. Ob zhaſu ſvoje ſmerti sazhne vſe terpeti, kar bo vekomej terpel; vſako minuto terpi, tako rezhi, zelo vezhnoſt, in zela vezhnoſt je neſkonzhna ino vezhna verſta tazih minut.

V' peklu ni zhaſa, v' kterim bi terpljenje nehalo, ne okoljſhine, ktera bi terpljenje le kolzhkaj ſpremenila, ni miſli, ktera bi greſhnika vſaj ſ' prasnim upanjem tolashila, in ga pokrepzhala. O neſpremenljiv zhaſ! o neſpremenljivo terpljenje! Kdo vaju samore sapopaſti? Kdo pa samore tudi rezhi, de bi ſe greſhniku tako ne godilo?

Savershena duſha gleda ino gleda v' vezhnoſt, pa v' njej konza ſvojiga terpljenja ne more sagledati. Take ſhtrafinge niſo bres vſe tolashbe, ktere bodo vſaj kdaj nehale, ino neſrezhni ljudje ſe s' takim prijetnim upanjem vedno tolashijo. Pogubljenim je pa miſel na prihodni zhaſ nar ſtraſhnejſhi miſel. Kolikanj dalje gre pogubljena duſha ſ' ſvojimi miſlami v' neismirni proſtor, kteriga pred ſabo vidi, tolikanj daljſhi pot vidi, ktero ſhe more preiti. Sama vezhnoſt je mera njeniga terpljenja. Kjer zherev ne umerje, in ogenj ne ugaſne.

Digitized by Google

O umerjozhi Adamovi otrozi! kaj je neki to: *Vſe mogozhe terpljenje terpeti? Vſe martre kmalo terpeti? Vſe martre ſkupej ino vedno terpeti, ino nobeniga upanja ne imeti, de bi martre kdaj jenjale, odjenjale, ali pa prejenjale?*

Kaj ne, de bi bilo terpljenje pogubljenih she neisrezheno veliko, ko bi ſhe le po toliko ſto letih nehalo, kolikor je dni od sazhetka do konza ſveta? Greſhnik, kteri bi ſi nalaſh ſ' kratkim veſeljem tako dolgo terpljenje kupil, bi gotovo ne mogel ſvoje predersnoſti isgovarjati. Pa bi vender njegova neſpamet ne bila tako velika, kakor je ſzer, ker vezhno terpljenje pred ſabo vidi, pa vender greh dela.

Reſ je ſzer ſtraſhno savoljo ene ſame miſli, ktera je ſmerten greh, veliko ſto let v' peklenſkim ognji goreti. Savoljo eniga greha, ki ga v' eni minuti ſtoriſh, veliko milijonov let pokoro delati, pa je vender ne dodelati; ta neisrezheno dolgi zhaſ nima ſ' kratkim zhaſam greha nobene podobe in enakoſti.

Tode pozhakajte! tako terpljenje (od kteriga ſim sgorej govoril) bi vender kdaj nehalo, ino neſrezhni zhlovek bi ne bil nikoli tako slo neſrezhen, kolikor samore neſrezhen biti; ampak vezhno terpljenje? — *Pa smiraj ino nikoli?* — Vedno terpeti, pa nikoli kaziga upanja imeti! Smiraj martran biti, ino vſelej vediti, de bo zhlovek vſelej martran! Smiraj v' ſredi ſtrahu ino bolezhin biti, in nikoli upanja, nikoli polajſhanja, nikoli konza peklenſkiga terplenja ne upati!

Digitized by Google

Le povej od vezhnoſti kolikor hozheſh, pravi ſ. Avguſhtin, ſej ne boſh nikoli doſti povedal. Miſlite ſi tedaj, ljubi bratje! de pogub. ljeni v' peklu ne bodo vekomej terpeli, ampak le toliko zhaſa, de bodo njih ſolse samogle tiſti ognjeni bresen ſame od ſebe ogaſiti; ino verh tega ſi miſlite, de bi le vſak milijon let ena taka ſolsa pertekla, ktera bi ſe samogla v' ognji ohraniti. Oh in gorje! Kako delezh bi bila ſhe nar perva ſolsa! Tavshent in tavshent let bi preteklo, preden bi le nar perva ſolsa na pomozh pertekla. Koliko milijonov let bi preteklo, preden bi ſe le eno peſt vode nateklo! Koliko milijonov let bi minilo, preden bi is tiſtih ſols potok naraſtel, koliko tazih potokov bi bilo potrebnih, de bi en ſam bresen ogaſili! koliko bi jih bilo potrebnih, de bi vſe peklenſke bresne ogaſili! Pogubljeni zhlovek naj milijone in milijone let po eni ſami kaplji vode vpije, de bi ſe ohladil, njegov jesik vender smirej shejo terpi, ktere nikdar ne bo ogaſil. — Naſhe miſli ſe v' tem rajtanji sgubé, naſh duh ſe mota ino mota po tem neismernim zhaſi; nobeno ſhtevenje ni dovolj veliko, de bi samogli s' njim leta vezhnoſti ſoſhteti. —

Karkoli ſe ſoſhteti da, ni nizh proti vezhnoſti. Kadar bo she toliko let minilo, de jih nihzhe ſoſhteti ne more od vezhnoſti ſhe vender le ena pika ne bo pretekla; vſa vezhnoſt bo ſhe ravno taka pred nami, kakorſhna je bila, kadar ſmo va-njo priſhli. —

Le povej od vezhnoſti kolikor hozheſh, ſej boſh od nje ſhe vſelej premalo povedal. —

Digitized by Google

Vezhne martre ſo tedej tiſti kraj, kjer ſe vſi raslozhni zhaſi ſkupej ſnidejo, de greſhnika neisrezheno neſrezhniga delajo. Vezhnoſt je hip, ino ſlehern hip je zela vezhnoſt; vezhnoſt je okroshnik bres sazhetka ino konza; je hudo bres mere, je *sdaj* bres odlaſhanja, je *vſelej* bres rasdeljenja, je nesapopadljiva neſkonzhnoſt. —

Pojte tedaj greſhniki ino greſhnize! ino iſhíte v' pregrehah ſvoje tolashbe, ſvojiga veſelja! Pojte, iſhite kratkiga veſelja, ktero vam bo vezhne martre saſlushilo! *Kratko veſelje, vezhno terpljenje.*

Pogubljena duſha ſhe zlo te ſrezhe nima, de bi ſe, kakor na ſvetu, ſama ſebe golfala, ino de bi ſi prasno upanje delala, de bo she njeniga terpljenja kdaj konez, ali pa dè ſe bo smanjſhalo. Ona bi morebiti vſaj na ſtraſhno vezhnoſt posabila, kakor je na ſvetu na-njo posabila, tode boshja praviza ji to ſtraſhno podobo neprenehama pred ozhi ſtavi, in jo ſili, nanjo miſliti, jo pregledovati, ino jo v' ſvojo neisrezheno ſhtrafingo vedno pred ozhmi imeti. Ona ſe le v' ſvojo ſhkodo nizh vezh golfati ne da; njena proſtovoljna ino zhaſna ſlepota je minula, njeni predſodki ſo sginili, ino ona je perſiljena, zhe ſmem tako rêzhi, ſkosi boshjo ſvitlobo ſvojo tmo, ſvoje terpljenje, in ſvojo neisrezheno neſrezho gledati. Ona naj mishi ali gleda, ſej vſe na tanko vidi, vſe do shiviga zhuti, she vſe v' prihodno ve, ſi je smirej enaka, kakor ſi je Bog proti njej smirej enak; njeni dolg ſe ne ſmanjſha, torej ſe tudi ſhtrafinga nad njo ne more vezh manjſhati, nikoli

Digitized by Google

ne neha terpeti, in vſak dan sazhenja s' noviga terpeti, s' beſedo, njena neſrezha je ravno tako vezhna, kakor je ſama neumerjozha. Tako ſe neſrezhni duſhi godi! ino ſlehernimu smed naſ ſe utegne tako goditi. Gorje! gorje! gorje jim! kteri bodo te reſnize popred ſkuſhali, preden jih verujejo.

Druga reſniza.

Vezhne ſhtrafinge ſo gotove. Torej veſte, neſpokorniki! kaj ſe vam je bati, ino kaj vaſ zhaka.

Vezhne ſhtrafinge ſo ravno tako gotove, kakor gotovo je ſveto piſmo, ktero je od Boga.

One ſo ravno tako reſnizhne, kakor reſnizhni ſo ſklepi ino nauki katolſhke zerkve, ktero duh boshji vish a.

One ſo ravno tako gotove, kakor gotovo je naſha pamet, kedar ſe po naukih vere ravna.

Ta reſniza de ſo vezhne ſhtrafinge gotove, je s' vſmi drugimi reſnizami naſhe ſvete katolſhke vere tako terdno, tako bliso, ino tako nerasvesljivo ſklenjena, de moreſh popred vſe druge reſnize po nevernikovo tajiti, preden samoreſh nad reſnizhnoſtjo vezhnih ſhtrafing zviblati ali dvomiti. To proſtazhi naſhih zhaſov ſami ſposnajo, torej pravijo, de ni Boga, ker ſe jim nad njegovo vezhno pravizo ſtudi; torej pravijo, de ni pekla, ker ſe njegovih vezhnih marter boje.

Digitized by Google

Gorje vam, ki ſte globoziga ſerza, de bi ſvoje ſklepe pred Goſpodam ſkrili, kterih dela ſo v' tami, ino pravite: Kdo naſ vidi, ino kdo naſ posna? Ta vaſha miſel je napazhna, ravno kakor bi jilo soper lonzharja miſlilo, ino delo ſvojimu delavzu reklo: „Ti me niſi naredil, ino bi zhepina ſvojimu mojſtru rekla: Ne snaſh.“ Isaij. 29, 15. 16.

Le neſpametneshi, le hudobni neumneshi v' ſvojim ſerzu pravijo: *Ni Boga.* „Oni ſo vſi ſpazheni, ino ſo ſe ſ' ſvojimi deli ognuſili, nikogar ni, kteri bi dobro ſtoril, le eniga ni.“ Pſ. 13, 1. Tukej takim ne govorim. Le k' vam ſe obernem neſrezhni greſhniki! kteri rasodete ino nerasodete (kterih naſ she pamet uzhi) reſnize naſhe ſvete vere ſhe posnate, pa ſi terpljenje pogubljenih sato manjſhi domiſhljujete, de bi ſvoje laſtne ljubesni prevezh ne shaliti, de bi ſe ſtraſhne vezhnoſti prevezh ne bali, ino de bi ſ' ſvojimi svijazhami grisenje ſvoje veſti saduſhili. Vi ſzer veſte, de ſveto piſmo drugazhi uzhi, kakor pa vi govorite, tode ſi persadevate ſveto piſmo nalaſh ino po ſvoji volji drugazhi islagati. Vi veſte, de je katolſhka zerkev v' ſvojih sborih drugazhi ſklenila, tode vi iſhete tazih beſedi, kterih katolſhka zerkev, kakor pravite, ſhe ni dovolj ozhitno savergla. Vi veſte, de brumni katolſhki kriſtjani ſveto piſmo ino zerkvene ſklepe ino nauke drugazhi, kakor vi, saſtopijo, tode vi to le njih pretanki veſti perlaſtujete. Vi veſte, de ſte dolgo zhaſa tudi vi ſveto piſmo ino zerkvene sbore drugazhi saſtopili; tode vaſha

Digitized by Google

nepokojna, s' grehimi obloshena veſt vaſ ſili, ſtrah pred peklam smanjſhevati, ali pa ſi vſako minuto neſkonzhne neſrezhe ſveſtim biti. Is proſtovoljne smote hozhete ſad sheti, in vi bote ſad ſmerti naſhli. Gorje, gorje, gorje jim, ki bodo te reſnize pred ſkuſhali, preden jih verujejo.

Pamet ſe tem naukam od vezhnih ſhtrafing v' bran ſtavi, tode kdaj?

¿She le ta zhaſ, kadar je ſ' pregrehami ſpridena, in je tedaj v' duhovnih rezheh ſlepa.

¿She le tazhaſ, kadar je she bliso pekla, ino tazhaſ ſe sa-ſe ino sa ſvoje rezhi po krivizi vlezhe.

¿She le tazhaſ, kadar jo je she Bog sapuſtil, in je torej she nekoliko boshjiga shuganja nad njo ſpolnjeniga. Ino taziga ſodnika, greſhniki ino greſhnize! taziga sopernika ſi soper beſedo boshjo isvolite? Takimu raslagavzu ſvojo vezhnoſt isrozhite? Taki prizhi prez na njeno beſedo verjamete? ¿Straſhno je miſliti, ljubi bratje! de bi na vſim ſvetu vaſhih krivih naukov soper vero nihzhe isgruntati, istuhtati ino sapopaſti ne mogel, kakor le ſami isvershki ismed ljudi, kakor le nar rasujsdaniſhi Adamovi otrozi; ino ſ' tako pravdo je grosno ſlaba, ktera drujiga beſednika ne najde, sunaj greſhnikov, kteri ſe ſami sa-ſe potegujejo. —

Povejte, kdaj ſo sazheli ſumniki nad vezhnoſtjo peklenſkih ſhtrafing zviblati ali dvomiti? Kdaj je ſerze pameti reklo: *Nikar ne veruj, de ſo vezhne martre v' peklu?* Njih rasujsdano shivljenje je bil pervi isvir njih viſoke ras-

Digitized by Google

ſveſtljenoſti. ¿She preden ſe je barka njih vere rasbila, je bila she njih pamet ſpridena, njih shivljenje pregreſhno, ino njih sadershanje pohujſhljivo. ¿She preden ſo ſe prebébili, de ni pekla, jim je bilo she ljubo verovati, de ga ni; ino dolg vshitek zhaſniga veſelja jim je ſzer morebiti greh perſtudil, zhednoſti jim pa ni perkupil, ino ljubesnjive ſtoril. Nebeſhko veſelje bi ſhe morebiti verovali, ko bi ga ſmeli upati, peklenſke martre ſo jim pa sato soperne, ker ſo ſi jih saſlushili.

Gotova je, ljubi bratje! de ſe more zhlovek popred kerſhanſkimu shivljenju, ſpoſhtenoſti, ſramoshljivoſti ino vſim dobrim obzhutlejem odpovedati, preden veri ſlovo da; zhlovek neha zhlovek biti, ino ſe poshivini, kadar nozhe vezh kriſtjan biti. ¿Spazheni ſo, ino ſ' ſvojimi deli ſo ſe ognuſili.

Pamet ſe tem naukam od vezhnih ſhtraſing v' bran ſtavi, tode kako ino ſ' zhim?

S' natolzovanjem, ktero je na peſik sidano.

S' svijazhami, kterih ſhe ſama ne umé, ino ne saſtopi.

S' takim saupanjem na Boga, ktero mu je naravnoſt naſproti.

Krivi uzheniki pravijo: *Boshja praviza ne perpuſti ſtvari, ktere je Bog vſtvaril, vezhno ſhtrafati, ino ne more sa grehe tako kratkiga shivljenja, take sadoſtitve hoteti, ktera ne bo imela ne konza, ne kraja.*

Jes pa pravim s' Tertulijanam ino ſ' ſvetim Avguſhtinam: Bog je dober, kdo tega ne vé? Tode ta dobrota v' Bogu ni ſama mi-

Digitized by Google

loſt, ampak je tudi ſvetoſt. Vezhna ſvetoſt je pa vezhna ſovrashniza greha. Torej more ona greh vſelej ſovrashiti, vſelej preganjati, zhertiti, ino vſelej ſhtrafovati, dokler greh greh oſtane; ker pa v' peklu greha nobena ſtvar ne isbriſhe ino ne konzha, torej tudi v' peklu nobena rezh ne more grehove ſhtrafinge vbraniti ali vſtaviti. Ravno tako je treba rezhi od pravize boshje, ktera more greh ino greſhnika v' vezhnoſti ſhtrafovati.

To reſnizo, ljubi bratje! ſhe ſpet povsamem: V' vezhnoſti ni ſpreobernjenja, ni poboljſhanja, ino she is te reſnize lahko ſposnate, de morejo peklenſke martre vezhne biti.

Greſhnik bo v' vezhnoſti, vekomej greſhnik, ino Bog bo pa vekomej pravizhen. Bog bo greſhnika, greſhnik pa Boga vekomej ſovrashil, torej bo pekel vekomej, ali vezhen pekel. Nad povelizhanjem boshjim, ktero bo is greſhnikove ſhtrafinge isviralo, ſe bodo isvoljeni veſelili, ino nad boshjo pravizo od veſelja poſkakovali. „Pravizhni ſe bo veſelil, kadar bo maſhevanje vidil, on bo ſvoje roke v' greſhnikovi kervi umival. Ino tako ſe porezhe: Pravizhni ima reſ plazhilo, Bog reſ na semlji ſodi.“ Pſ. 57, 11. 12.

Le rezite, ako ravno tako hozhete, de peklenſke ſhtrafinge niſo vezhne, ino potlej mi pa povejte, sakaj bi moglo plazhilo v' nebeſih, ki ſi ga voſhite, vezhno, ino veſelje v' nebeſhkim kraljeſtvu bres konza ino kraja biti?

Jes ne vem, de morejo taki pametni ljudje na ſvetu biti, kteri vſe lahko verujejo, kar

Digitized by Google

je k' naſhimu pridu, tega pa ne morejo verovati, ne umeti, kar nam ſhkoduje. Oni ſi vezhno ſrezho voſhijo, ino je shele, vezhne neſrezhe ſe pa ne boje. Bog bi mogel, po njih miſlih ſvoje zhaſti le v' polonanji, ne pa tudi v' ſhtrafanji iſkati; ſvojo vſigamogozhnoſt more le nad dobrimi kasati, ſvoje pravize ſe pa nad greſhniki ne ſme ſpomniti; s' beſedo, zhednoſt, ktera le is njega isvira, more nad nami vekomej polonati, greh pa, kteri is naſ isvira, more le zhaſno ſhtrafovati. „Ti ſi po krivim miſlil, de bom jes tak, kakorſhen ſi ti; jes te pa hozhem ſhtrafati, ino te ſ' tvojo veſtjo preprizhati.“ Pſalm. 49, 21. 22. Posablivzi na Boga! To ſi globoko v' ſerze vtiſnite, de vaſ tje ne potegne, in de vaſ potlej nihzhe ne reſhi. —

Le rezite, de pekel ni vezhen, ino potlej mi pa povejte, kaj vaſ bo samoglo k' zhednoſti perganjati, ino od greha odvrazhati, ker vaſ ſhe to od njega ne odvrazha, deſiravno vidite, de ſi s' njim vezhne ſhtrafinge ſlushite?

Ako hozhe poſtavodajiz, de bi ljudje njegovo poſtavo na tanko ſpolnovali, more s' njenim prelomlenjem take ſhtrafinge ſkleniti, nad kterimi ſe tudi nar terdovratniſhi ljudje preſtraſhijo. Ker poſtava, kakor vshe veſte, je bolj savoljo hudobnih, ki je nozhejo ſpolnovati, kakor pa savoljo dobrih dana, kteri jo radi ſpolnujejo, hudobnesh tedaj ne ſpolni poſtave, zhe ſe ſhtrafinge ne uſtraſhi ino ne boji, ino zhe kaziga podloshniga ſtraſhna, ino grosovitna ſhtrafinga v' bersdah ne dershi, je

Digitized by Google

gotovo snamenje, de ſe njegova terdovratnoſt vezh ne da poboljſhati.

Greſhnik ſe pa, *sunaj vezhnih* ſhtrafing v' peklu, nobene druge zhesnaturne ſhtrafinge ne uſtraſhi ino ne boji.

Rezi greſhniku, de zhlovek ſ' ſmertnim greham gnado ino prijasnoſt boshjo sgubi. On ſi tega ne bo k' ſerzu vsel.

Rezi greſhniku, de ſ' ſmertnim greham sgubi pravizo do vezhniga svelizhanja ino veſelja v' nebeſih. Greſhnik sa vſe to nizh ne mara, zhe mu je le mozh ta ſvet ino ſzer nar hudobniſhi ſvet vshivati.

Rezi greſhniku, de bo mogel na unim ſvetu savoljo ſmertniga greha velike bolezhine ino britkoſti terpeti. On bi te bolezhine ſhe vſelej sanizheval, ko bi ſi le mogel upanje delati, de jih bo kdaj konez.

Kako ſtraſhen, ljubi bratje! je ogenj v' vizah, ino greſhnik more savoljo majhniga greha, savoljo majhniga preſtopka take grosovitne martre terpeti! Greſhnik ſi pa mirno ſam per ſebi miſli: ‚Sej ogenj v' vizah ne bo vekomej gorel, bo vshe vgaſnil.

Greſhniki ino greſhnize! vi tedaj zhakate, de bi vaſ vezhno terpljenje, vezhin jok preſtraſhil ino pretreſil, ti pa, o Goſpod! jim moreſh nar grenkejſhi kelh ſvoje neſkonzhne pravize na uſta naſtaviti, de bi obzhutili, kako neisrezheno ſo neſrezhni, ker ſo bili tebi nesveſti. Kaj pravim? Tudi pekel, tudi vezhne ſhtrafinge jim ne gredo k' ſerzu, ino jih ne preſtraſhijo. Njih uſheſa ſo she te ſtraſhne

Digitized by Google

beſede (pekel) navajene; njih ozhi pekla ne vidijo, ino njih klamaſta duſha ſe ſhe is pekla norza dela. Oni preshive zele dni, zele meſze, ino zele leta v' neveri, ino bodo popred v' pekel priſhli, preden bodo verovali, de je pekel. Gorje, gorje, gorje jim! kteri bodo to reſnizo pred ſkuſhali, preden jo verujejo.

Le rezite, de pekel ni vezhen; ino potlej mi povejte, ali je ſmerten greh ſhe ſmerten greh, to je, ali je ſmerten greh ſhe ſpridenje zhloveſhke duſhe, ali je ſhe neſkonzhno hudo, ino naj vezhi rasshaljenje neismerniga Boga? Povejte mi, ali she ſama zhaſna ſhtrafinga tako hudo (taki greh) isbriſhe, savoljo kteriga je mogel neſkonzhin ofer, to je, Jeſuſ Kriſtuſ, Bog ino zhlovek, boshji pravizi darjen biti? Nikar ne rezite, de je she Kriſtuſ sa pekel sadoſti ſtoril, ino njegoviga neſkonzhniga saſlusheenja nikar njemu v' nezhaſt ne obrazhajte.

„On ni Bog mertvih, ampak shivih.“ Luk. 20, 38, on ni odreſhenik pogubljenzov, ampak popotnikov, on ni reſhnina sa te, ki ſo v' peklu, ampak sa te, ki ſo na ſvetu; on ni ſodnik ſvojih ſodeb; on ne preklizuje ſvojih naukov. Jeſuſovo saſlushenje, njegova gnada, pomozh ino miloſt vam na tem ſvetu ſhe samorejo k' pokori ino k' svelizhanju pomagati, na unim ſvetu pa bodo vaſhe vezhno pogubljenje sapezhatili. Kolikor vezhi ſo sapravljene gnade ino dobrote, toliko vezhi more maſhevanje ali ſhtrafinga biti, ino vi ſi ne mo-

Digitized by Google

rešte vezhniga dolga bres vezhne shtrafinge misliti.. Dolg je vezhen, ker je zhaſ gnade sa vſo vezhnoſt minil, ino ker pogubljeni greſhnik ne more sadoſti ſtoriti, ne sadoſti terpeti. Ker je tedaj sadoſtenje v' pretezhenim zhaſi nemogozhe, torej je tudi vezhna ſhtrafinga potrebna ino gotova. ‚Sromaki v' peklu, pravi ſ. Avguſhtin, imajo ſmert bres ſmerti, konez bres konza, mrak bres mraka, ker bo ſmert vedno shivela, konez ſe vſelej sazhenjal, ino mrak ne bo snal mrakniti.

Le rezite, de pekel ni vezhin, ino potlej mi pa povejte, kakſhniga Boga imate, kteri obeta ino shuga, pa ſvoje beſede ne ſpolni? Kako vero imate, ktera kaj taziga veruje, kar nizh ni? Kako upanje imate, ktero ſe bliſhí, pa vaſ ne tolashi? Zhimu je Jeſuſovo shuganje, zhe ſo nam vſi grehi enako lahko odpuſheni? Zhimu ſo nam tako tanki ino oſtri djanjſki nauki, zhe ſe nam sadnjizh vſimi enako persaneſe? Zhimu ſo ſe pa ſvetniki treſli, zhe ni v' vezhnoſti med ljudmi nobeniga raslozhka? . . .

Ti, o Goſpod! ſi naſ golfal (to ſmem rezhi, zhe pekel ni vezhen) ti ſi naſ golfal v' vſih ſvojih naukih, v' vſih sapopadkih, v' vſih ſvojih potih, v' vſim ſvojim rasodenji, ali pa je tak zhlovek prekleț, kteri ti le *zhaſno pravizo* perlaſtuje. Zhe samorejo pogubljeni is pekla kedaj reſheni biti, bo tudi ſrezhe isvoljenih v' nebeſih kedaj konez. Isvoljeni te bodo sgubili, zhe te pogubljeni potolashijo. Pekel ſe bo v' nebeſa ſpremenil, nebeſa pa v'

Digitized by Google

pekel. Gorje! gorje! gorje jim! ki bodo pred ſkuſhali, preden verujejo. —

Le terdite, de pekel ni vezhen; — gorje mi! jes ſe motim. Jes vam vkasujem tak kriv nauk terditi, kteriga ne more Bog dovoliti, ne pameten zhlovek miſliti, ino kteriga ſhe ſlepi ajdje ſvojim revnim malikam niſo perlaſtovali. Ajdje ſo verovali nekake vezhne ſhtrafinge, ino ſo ſvojim ubogim malikam vezhno ſhibo, vezhno maſhevanje perlaſtovali. Tode tukej nozhem meriti tih tamnih naturnih sapopadkov ſ' zhiſtimi sapopadki vezhnih ſhtrafing, ktere nam prava vera da. Kriſtjan ima dovolj ſtraſhnih sgledov pred ſabo, is kterih lahko ſposna, de ſe vſigamogozhni Bog nozhe, ino ne more smiraj uſmilovati, ino smiraj persanaſhati. „Ker Bog tudi angelam, ki ſo greſhili, ni persaneſel, temuzh jih je s' peklenſkimi vesmí v' pekel potegnil, ino jih terpljenju isdal.“ II. Petr. 2, 4. Ali hozhe hudobni prah ino pregreſhni pepel, de bi ſe s' njim boljſhi godilo? Ino ali hozhe ſhtrafinge vredni greſhnik ſodniku rezhi: Goſpod! nad manoj nikar ne bodi tako slo pravizhen? —

H' temu ſte ſe, zhe ſmem tako rezhi, proſtovoljno savesali, kadar ſte ſveti kerſt prejeli; takrat ſte temu Goſpod-Bogu sveſtobo obljubili, zhigar nar imenitniſhi laſtnoſt je, de je plazhevaviz dobriga ino ſhtrafovaviz hudiga; ſte mu obljubili sa vezhno plazhilo ſlushiti, ino on ſe vam je ponudil, ako hozhete, de vaſ pred vezhnim terpljenjem obvaruje. Shivljenje ino ſmert vam je v' roke dal, ino

YLOR INST.
Digitized by Google

vam dal tudi proſtoſt, ſi shivljenje isvoliti. Tudi njemu ſilo ſtorite, zhe imate raji njegovo maſhevanje, kot njegovo miloſt. Vi ſi tedej ſami vezhno hudo saſlushite, pravi ſ. Auguſhtin, zhe tako dobroto pokonzhate, ktero bi bili lahko vekomej vshivali. Kdor vaſ bo isgovarjal, zhe v' tiſti bresen padete, kteriga pred ſabo vidite, in ſe ga lahko ognete? Kdo ſe bo nad vami jokal, zhe savoljo tiſtiga ſtrupa umerjete, kteriga dobro posnate, de je ſtrup, pa ga vender poshrete?

„Hudobni hlapez! is tvojih uſt te ſodim. Kaj niſi vedel, de ſim ojſter goſpod?“ Luk. 19, 22.

Moj Bog! sdaj ſe zhlovek nad tvojim ſklepam zhudi, de ſi v' ſhtrafingo sa greh pekel vſtvaril. Kadar pa v' pekel pride, ſe bo pa zhudil, de niſi v' maſhevanje sa ſvoje rasshaljenje ſhe vezh peklov vſtvaril, ino de ſi le kterimu s' njim persaneſel, kteri te je sa odpuſhenje proſil, in ſvojo neſrezho o pravim zhaſi obshaloval.

„Pogubljenje hudizhev bi ne bilo vezhno, pravi ſ. Auguſhtin, ko bi ne bila njih hudobija neſkonzhno velika.“ Ino jes ſhe pravim: Kriſtjani bi ne bili nikoli nad vezhnimi ſhtrafingami v' peklu dvomili ali zviblali, ko bi ne bile hudobija ino pregrehe tih hinavſkih kriſtjanov she vezhniga terpljenja vredne.

Pravite, de ne morete umeti ali sapopaſti, kako bi ſe samogel Bog nad vami vekomej maſhevati? ali pa sapopadete, kaj je Bog? Ali sapopadete, kaj je greh? Ali sapopadete, kaj je pogubljeni greſhnik? She veliko tesheje je sa-

Digitized by Google

popaſti, kako ſi vi upate boshji beſedi ſoper govoriti, in ſvoje svelizhanje v' nevarnoſt, ino vezhnoſt v' eno van poſtaviti? ¸She tesheje ſe umé, kako samore pameten kriſtjan pekel verovati, pa vender tako shiveti, kakor de bi ne bilo nobeniga ſledu v' ſvetim piſmu od pekla. V' tej rezhi ſe pravizhni ino greſhniki neisrezheno lozhijo; pa ſe tudi lahko vé, sakaj ſe tako slo lozhijo. Ti, namrezh greſhniki, pojdejo v' vezhno terpljenje, kakor ſodnik pravi, pravizhni pa v' vezhno shivljenje. Mat. 25, 46.

Ljubi moji bratje! nedolshni ino greſhniki! bojte ſe prihodne vezhnoſti. Vi, ki verujete, de je pekel, bojte ſe ga, ker veſte de je *gotov;* vi pa, ki ga ne verujete, bojte ſe ga, ker ne veſte prav ali je *gotov* ali ne. Vezh ne vpraſhajte, kako ſe na unim ſvetu godi, od kteriga vam govorimo, temuzh vpraſhajte ſe neprenehama, kako v' prizhijozhim shivljenji shivite. Umirite ſvojo veſt ſ' poboljſhanjem ſvojiga shivljenja, ne pa ſ' hudobnim domiſhlovanjem ino natolzovanjem. ¸S' tem ſvoje ſerze napolnite, de Boga va-nj poklizhete, ne pa ſ' zviblanjem, ali vaſ Bog vidi ali ne. Mir greſhnikov je le ſtraſhno obupanje. Hozhete neverniki biti, pa kashete, de ſte savershenzi, nad kterimi ſe more ſtraſhno shuganje ſvetiga piſma ſpolniti. ¸Is tega ſi zhaſt delate, de imate tako tanke veſti, kakor pa brumni ljudje; brumni zhlovek ſe pa ſramuje, vaſhih oſtudnih del deleshen biti. ¸Svoje uſheſa pred vami satiſka, ker she is vaſhih uſt govorjenje pogubljenih greſhnikov ſliſhi.

Digitized by Google

Ljubi bratje! ognimo ſe nar vezhi neſrezhe, dokler je ſhe zhaſ. Svelizhajmo ſe, ker naſ miloſt boshja ſhe klizhe. Reſhimo ino otmimo ſvoje duſhe, ko bi tudi mogli kri ino teleſno shivljenje sgubiti.

Jes Boga proſim, de bi nikogar smed vaſ v' vezhni ogenj ne puſtil, temuzh, de bi vſe po poti pokore k' ſebi perpeljal, kakor je vſe odreſhil. Proſite ga pa tudi vi, de tudi meni miloſt ſkashe, ako ravno je niſim vreden. „Eden sa drujiga molite, de bote svelizhani.“ Jakop, 5, 16.

Tretje premiſhljevanje.

Pogubljeni greſhnik ſi je ſam ſvoj pekel.

„To bo greſhnik vidil, in ſe bo jesil, ſ' ſvojimi sobmi bo ſhkripal, in ſe bo ſuſhil. Shelje hudobnih bodo poginile.“ Pſ. 111, 10.

Ko bi v' shivljenji pogoſtim v' pekel hodili, pravi neki uzhenik, ino ga premiſhlovali, bi pa v' ſmerti ne bili va-nj pahnjeni, de bi v' njem terpeli.

Sam svelizhar naſ vedno na pekel opominja, ker nam vedno pred ozhi ſtavi ſtraſhni kraj, kjer je tama, jok ino ſhkripanje s' sobmi, jezha ino vesí, zherev, ki ne umerje, ino

Digitized by Google

ogenj, ki ne ugaſne. Bratje! miſlite ſi pogubljeniga greſhnika v' peklu ino premiſlite ga. To bo greſhnik vidil, ino ſe bo jesil. Vidil bo, kaj ſi je ſtoril, ino jesil ſe bo, ker ſi je saſtonj to ſtoril.

S' ſvojimi sobmi bo ſhkripal, in ſe bo ſuſhil. Shkripal bo savoljo bolezhin, ktere terpi, ino ſuſhil ſe bo v' terplenji, ktero ga bo jedlo.

Shelje hudobnih bodo poginile. Shelel bo pokonzhan biti, pa ne bo uſliſhan, smirej bo v' tem ſtanu, v' kterim je sdaj. Torej bo to njegov ſoſeben, in njegovim pregreham permerjen pekel:

Grisenje njegove veſti savoljo tega, kar je kdaj bil.

Njegove britkoſti nad tem kar je sdaj.

Njegovo obupanje savoljo tega, kar bo vſo vezhnoſt oſtal.

Perva reſniza.

Grisenje greſhnikove veſti savoljo tega, kar je kdaj bil, je ſoſeben pekel pogubljeniga greſhnika.

Sdaj ſim pogubljen, pa bi bil lahko svelizhan.

Sdaj ſim vekomej pogubljen, pa tega ſim ſi ſam kriv.

Greſhnik bo vidil, in ſe bo jesil.

Pervizh. Sdaj ſim pogubljen, pa bi bil lahko svelizhan.

Bog ozhe me je sato ſtvaril, de bi me bil ſrezhniga ſtoril.

Digitized by Google

Bog Sin, moj odreſhenik je sato terpel, de bi me bil svelizhal.

Sveti Duh me je poſvetil, in me hotel v' tej veri svelizhati, v' kteri ſim shivel.

Tudi jes ſim ſam v' ſebi zhutil nagnenje po ſrezhi in svelizhanji. Ino sdaj ſim pa pogubljen! Nad mano je velki namen sgubljen!

Kaj ni nihzhe tako ſrezhen, de bi bil ſvoj zilj ino konez doſegel? So ſo, taki ſrezhni ljudje. Veliko jih je, ki ſo pred mano shiveli, ino jes ſim njih shivljenje bral. Veliko jih je, ki ſo s' mano shiveli, ino ktere ſim vidil, in ſe jim poſmehoval. Kdo ſo oni sdaj? ino kdo ſim pa jes?

Njih terpljenja, truda, ino njih nevarnoſti je sdaj konez, jes pa terpim.

Oni ſo sdaj v' velikim veſelji, veliki ſrezhi ino sadovoljnoſti, jes pa terpim.

Srezhna vezhnoſt je njih plazhilo, ino ſam Bog je njih shivljenje, jes pa terpim.

Ali ſo oni sa ſvojo ſrezho kaj veliko terpeli?

Njih zhaſ je bil ravno tako kratek, kakor moj.

Njih troſht je bil vezhi, kot moj.

Njih pomozh mozhnejſhi, kot moja.

Sdaj je ſzer vſe minilo; mojih pregreh ni vezh; oh! kaj ko bi pazh njih ſpominj ino naſtopki minuli.

Greh ſo uſhli is rok, is ſpominja pa niſo uſhli. S. Bernard.

Bog ino greſhnik ne moreta ſtoriti, de bi ſtorjeni grehi ne bili nikoli ſtorjeni. Ino

Digitized by Google

ti ſtorjeni grehi greſhnika le sato na ſvetu in v' peklu martrajo, ker ſo bili ſtorjeni. Ino satorej ga ſhe takrat martrajo, kadar jih ni vezh; ali pa ſhe le takrat ga sazhnejo martrati, kadar minejo. Ino ker bo zelo vezhnoſt gotova reſniza, de ſo bili ti grehi ſtorjeni, torej bodo zelo vezhnoſt mozh imeli, greſhnika martrati.

Drugizh. Jes ſim vekomej pogubljen, ino tega ſim ſi ſam kriv.

Bog me je ſvaril, pa ſim na njegovo ſvarjenje kmalo posabil.

Veſt me je pekla, pa ſim njeno grisenje nalaſh duſhil.

Drugi ljudje ſo me opominjevali, pa sa njih opominjevanje niſim maral.

Velikrat ſim greſhil, deſiravno niſim imel mozhnih ſkuſhnjav, ino jes bi jih bil lahko premagal.

S' nevednoſtjo ſe ne morem isgovarjati, pa ſim ſe vender shelel s' njo lepiti.

V' grehih ſim bres ſramoshljivoſti shivel, pa vender niſim bil ſam ſ' ſabo sadovoljin.

Boga ne morem mojih grehov kriviga delati, ker je bil s' mano grosno poterpeshljiv ino persanaſhliv.

Drugih ljudi tudi ne morem mojih grehov krivih delati, ker mi njih sgled ni nikoli pravize dajal.

Tudi nature ne morem mojih grehov dolshiti, ker je mene ravno tako, kakor druge, rada bogala, ko bi bil le tudi jes, kakor drugi ljudje, poboljſhanja ſerzhno shelel: „Moj

Digitized by Google

greh je tako velik, de mi ne more odpuſhon biti.“ I. Mojs. 4, 13.

Koliko dobriga ſim na ſvetu vshil, de morem sdaj savoljo tega v' vezhni neſrezhi biti?

Kratko veſelje ſim vshival, ktero je bilo s' sholzam nameſhano. Tako veſelje, kteriga ſim ſe she v' shivljenji framoval, ino ktero je pred vſim ſvetam rasodeto. Veſelje — oh! ſej ni bilo veſelje. Sama neſpamet je bila, (kar ſim delal) ktera je moje truplo s' bolesnimi napolnila, mene sgodej v' grob ſpravila, mojo duſho pa v' pekel pahnila. Take minute pa sdaj ſ' tako vezhnoſtjo plazhujem.

Zhaſt ſim vshival, ktere niſim nikoli saſlushil, ino savoljo ktere me je ſvet po pravizi saſramoval.

Zhaſt, ktera me je prevsetniga ino neuſmiljeniga ſtorila.

Zhaſt, pravim, ktera me je upijanila, ino mi ni puſtila na svelizhanje miſliti.

Prave zhaſti pa, de bi bil otrok boshji, ino ſoerbizh Jesuſov, nikoli niſim imel, ne iſkal.

Bogaſtvo ſim imel, ktero je pa bolj zhesme goſpodarilo, kakor jes zhes-nj.

Bogaſtvo, ktero ſim le drugim ljudem nabral, ino kteriga sdaj ne vidim.

Bogaſtvo, ſ' kterim ſim ſi le v' neſrezho perpomogel.

Nesveſtimu ſvetu ſim vſe sapuſtil, ino sato pa sdaj v' ognji terpim.

„Tako govore greſhniki v' peklu. Tako govore ti v' peklu, kteri ſo greſhili.“ Modroſt. 5, 14.

Digitized by Google

Grefhniki ſo vshe sdavnaj tako govorili, ljubi bratje! Vſaki dan ſpet drugi tako govore, ki v' pekel pridejo. Ino morebiti bomo tudi mi, kadar umerjemo, ravno tako govorili. To je pa ſhe nar ſhtraſhejſhi, de zhlovek v' shivljenji tako govorjenje drugih grefhnikov s' nemarnoſtjo poſluſha, ino de ſhe le v' peklu sazhne tako govoriti. Jes pa hozhem is svelizhanſke previdnoſti she sdaj to ſtoriti, kar ſo pogubljeni vekomej delati perſiljeni, ker morejo namrezh ſvoje grehe vekomej premiſhljevati. „Premiſlil bom vprizho tebe, kakor Ezekija, vſe ſvoje leta v' britkoſti ſvoje duſhe. Isaij.“ 38, 15.

Ako jih sdaj, ino ſzer v' britkoſti ſvoje duſhe ne premiſlim, jih bom pa v' peklu vſo vezhnoſt s' obupanjem pogubljenih premiſhljeval. Oh! tako premiſhljevanje je pazh shaloſtne, v' kterim ni pomozhi, ne ſveta, ne ſpremenenja! O ſtraſhen zherev veſti, kteri vedno shivi, ino nikoli ne pozhiva, smirej grise, pa nikoli ne sgrise, smirej mori, pa nikoli ne umori! Esau ſe savoljo ſvoje sgube ne da potolashiti. Sarijul je s' velikim vpitjem, ino mozhno na glaſ jokal.

O kaj ko bi ga pazh vſak shiv grefhnik ſliſhal, ino ſe od njega ſvojo sgubo ino ſhkodo objokovati nauzhil! O kaj ko bi bili pazh tako frezhni, de bi to na tem ſvetu v' ſvoje svelizhanje delali, kar pogubljeni vekomej v' ſvoje pogubl[illegible] Tako ſo v' peklu ljuſhili.

Digitized by Google

Druga réſniza.

Britkoſti greſhnikove nad tem, kar je, je njegov ſoſeben pekel.

„Ali ſo ti ſmertne vrata odperte, ino ali ſi vidil tamne duri.“ Job. 38, 17. Ali ſi pogubljene v' duhu premiſlil, *koliko vſi* enako terpe, ker ſo pogubljeni, ino *koliko ſlehern ſmed njih* poſebej savoljo tiſtih grehov terpi, savoljo kterih je pogubljen?

Greſhnik bo s' sobmi ſhkripal, in ſe bo ſuſhil. Vſi greſhniki bodo s' sobmi ſhkripali, ker vſi neisrezheno veliko terpe. Vſe terpi, kar je v' njih; kar koli je okrog njih, povikſhuje njih terpljenje. Duſha, kakor truplo v' ognji gorí, veſt, kakor meſo, zhuti; miſel jih martra, kakor njih pozhutki; duſha je, kakor truplo, martrana; musek je preſunjen, kakor kosha. Vſi ſe treſejo, ino nizh boljſhiga jih ne zhaka; vſi divjajo, pa nizh ne pomaga; vſi klizhejo na pomozh, pa jim nihzhe odgovora ne da; vſi po pomozhi tulijo, pa ne najdejo hladila. Vſak s' evangelſkim bogatinzam vpije: „Uſmili ſe me, ino poſhlji Lazara, de konez perſta v' vodi omozhi, ino mi jesik ohladi, ker jes v' tem ognji velike bolezhine terpim.“ Luk. 16, 24.

Le en perſt, le konez perſta, le ene kaplje vode shele, pa tudi ta jim ni dovoljena.

O ſtraſhno povrazhilo sa tiſto mervo medu, kteriga ſo v' ſvojim shivljenji okuſili! O

Digitized by Google

nepreprosljiva roka, ktera jih tepe, ktera jih mori, pa jih nozhe umoriti, ampak jih v' vedno terpljenje vekomej shiveti fili!

Pojte, ljubi bratje! akò smem tako rezhi, she globokejshi v' bresen tega terpljenja, premislite, de shtevilo ino raspol grehov sraven sploshniga neskonzhniga terpljenja she nekako drugo neskonzhno terpljenje saslushita; mislite si, de ima slehern smed pogubljenih greshnikov po svojim saslushenji, pomeri svojih pregreh, tako rêzhi, soseben pekel, ali pa vsaj v' ravno tistim peklu svoje soseb ne bolezhine, svoje strashne obzhutljeje, svoje posebne martre.

„Kedar bosh Israel savergel, ga bosh s' mero svaril (sodil.) Tako je Bog sklenil v' svojim ostrim duhu na dan serda.“ Isaija, 27, 8.

Zhe sim tako nesrezhen, de bom savershen, mi bo pravizhni Bog *moj soseben pekel* dal, hozhem rêzhi, Bog mi bo dal saslusheno plazhilo sa moje grehe; zhe bo vezh grehov, vezhi bo moje terpljenje; kakorshni bodo grehi, tako bo terpljenje; kolikor vezhi bodo grehi, toliko strashnejshi bo terpljenje. Vera me uzhi, de en sam smerten greh peklenske martre saslushi, kaj pa me moja vest uzhi, kaj me vse na unim svetu zhaka? . . . Ni mi mozh soshteti shtrafing, ktere en sam smerten greh v' vezhnosti saslushi. Nekaj svojih grehov, kterih je sila veliko, samorem preshteti, ktere sim toliko let storil, ino nekterih se she shivo spomnim. Zele verste nemarnost ino nerodnost lahko shtejem, ktere sposnam, de so nerodno-

Digitized by Google

ſti; grosovitno verſto pregreſhnih del vidim, kterih ne morem tajiti, ne pred ſabo ſkriti. Veliko sapoved vidim, ktere ſim proſtovoljno, rad, ino nalaſh prelomil. „Kdo pa posna mozh tvoje jese, o Goſpod! ali kdo posna, kako ſtraſhna je tvoja jesa.“ Pſ. 89, 11.

Savershena duſha saſtonj túli v' ognjenim jeseru, kteriga ſi je ſama saſlushila; njeno tulenje je Bogu maſhevavzu, v' sadoſtenje. „Sakaj vpijeſh savoljo ſvojiga potrenja, tvoja bolezhina je nevsdravljiva; savoljo veliziga ſhtevila tvojih pregreh, ino savoljo tvoje terdovratnoſti v' grehih ſim ti tako ſtoril.“ Jerem. 30, 15.

„To bo tvoje plazhilo, ino tvoj delesh, kteriga ſim ti odmeril, rezhe Goſpod, ker ſi na-me posabil, in ſe na lashi saneſel.“ Jerem. 13, 25.

Nizh ne marajte pregreſhne duſhe! ktere v' dopernaſhanji pregreh ſvoje ſrezhe iſhete, vaſhe nagnjenje ſe tudi v' peklu ne bo od vaſ lozhilo. Ropa shelna roka bo tudi ondi proti ptujim blagu ſtegnjena; posheljivo oko, tudi ondi ne bo zhiſtejſhi ino ſramoshljivſhi; pohujſhljivi jesik ne bo nizh prida govoril; pregreſhne miſli ſe ne bodo poboljſhale. Bote ſploh ſvoje pregrehe ohranili, pa bote tudi sa-nje permerjeno ino saſlusheno ſhtrafingo terpeli.

Nizh ne marajte, hudobni tovarſhi! vi bote ſvoje druſhine ſpet ſkupej dobili; sapeljivzi nedolshnoſti! vi bote sapeljane ljudi ſpet dobili; pohuſhljivzi zelih ſoſeſk! vi bote ſvoje pomagavze ſpet sagledali; ſijavzi krivih naukov! vi bote ſvoj ſad, ſvoje oſatje ino ternje ſpet vshivali; osnanovavzi smot! vi bote ſvojo druhal

Digitized by Google

okrog ſebe vidili. — To bo tvoje plazhilo, ino delesh, ki je tebi odlozhen, pravi Goſpod. —

Tvoji nekdajni prijatli ſo te vgledali, ino te kolnejo; njih kletev je sdatna, ker moreſh ti njih pogubljenje plazhevati. Duhovi, kteri ſo ti nekdaj hudo vdajali, te sdaj martrajo, ker ſi jih bogal. Vſe posnaſh, kteri ſo savoljo tebe v' peklu. Vidiſh sdaj ſvoje otroke, ktere ſi pohujſhal, ino po ſhegah tega ſveta sredil; sdaj ſvojo sheno, ktero ſi v' njeni nizhemernoſti podperal, ino kteri ſi nesveſtobo s' nesveſtobo povrazheval; sdaj ſvoje poſle, kteri ſo te poſnemali, ino v' hudobii preſegli. Ti jih posnaſh ino krona ſtare prijasnoſti je maſhevanje, ſovraſhtvo, kletev ino rotenje ali isdajanje. To bo tvoje plazhilo, ino tvoj delesh, kteri ti je odlozhen, pravi Goſpod. Kolikor ſi bil od drugih hudobniſhi, toliko hujſhi boſh ſhtrafan; ſoſebna velikoſt tvojih grehov bo ſoſebna mera tvojih bolezhin, tvoj pekel bo ſtraſhen, ino tvoji rasujsdanoſti umerjen. Na dan maſhevanja ſi ſhazov nabiraſh, kteri ti bodo oſtali, ino kterih ſe boſh navelizhal. To bo tvoje plazhilo, ino delesh, kteri ti je odlozhen, pravi Goſpod.

Tretja reſniza.

Obupanje pogubljeniga greſhnika savoljo tega, kar vekomej oſtane, bo njegov ſoſeben pekel.

Greſhnik bo obupoval ſam savoljo ſebe, ker bo vedno hudoben oſtal, deſiravno posna ſvojo hudobijo.

Digitized by Google

Obupoval bo savoljo terpljenja, ker se vezh ne more spokoriti, ako ravno se smiraj pokori.

Obupoval bo savoljo Boga, ker ne sme nizh vezh od njega upati.

Grešhnik ve, de je shtrafinge vreden, pa se vender ne more poboljshati.

Grešhnik terpi, kolikor mu je mozh terpeti, pa si vender ne more nizh persaslushiti.

Grešhnik ve, de je Bog neskonzhno dober, pa vender ne more od njega nizh vezh sprositi.

Tukaj tedaj, tukaj je strashno povrazhilo sa toliko sapravljevih dobrot, sa ktere v' shivljenji nizh ni maral. Grešhnik! tukaj bosh nashal, kar si iskal, ali kar se nisi saslushiti bal.

V' shivljenji si imel prosto voljo, takrat bi se bil lahko spreobernil. Sdaj se pa svoje hude volje nikdar ne bosh snebil.

V' shivljenji si imel zhas gnade, takrat ti je bilo mozh sa storjene grehe sadostiti, ino si per Bogu kaj saslushiti. Sdaj pa ne bosh nizh bolj nedolshen, desiravno bosh vso vezhnost terpel.

V' shivljenji so ti bile boshje obljube dane, Bog se je she dal sprositi. Sdaj pa tvoje vezhno tulenje ne more boshje sodbe preklizati.

„Vashe pregrehe so vas ino vashiga Boga narasen lozhile, ino vashi grehi so njegovo oblizhje pred vami sakrili, de vas vezh ne uslishi.“ Isaij. 59, 2. Vezhen bresen je med Bogam ino grešhnikam, Bog grešhnika veko-

Digitized by Google

mej ne bo usliſhal, satorej bo greſhnik v' vezhnim obupanji.

„Sato ſe bom jes nad njimi maſheval, pravi Goſpod, moje oko jim ne bo persaneſlo, ino ſe jih ne bom uſmilil, ino kadar bodo v' moje uſheſa s' velikim glaſam vpili, jih vender ne bom usliſhal.“ Ezeh. 8, 18.

Nasaj ſe vernite, ljubesnivi poſluſhavzi! kteri ſte bili ſ' ſvojimi miſlami v' peklu; vam ſhe to lahko ukashem, pogubljenim pa ſhe ſam Bog tega ne ukashe. Vernite ſe nasaj na ſvet, delajte pokoro, ino ſposnovajte sdaj Boga ſvojiga ozheta, kteri je bolj vaſhe ljubesni, kakor ſtrahu vreden. On ſe rad ne jesi, zhe ga ne ſilite, jeſite ſe. „On ſvoje mozhi ne kashe rad nad liſtjam kteriga veter ſemtertje noſi, ino on ſuhe bilike ne preganja, zhe ſe soper njega ne vsdigne.“ Job 13, 25.

Pekel vam je k' vaſhimu pridu, dokler ga le od delezh premiſhljujete. Zhe pa sdaj na-nj nizh ne porajtate, ga pa she tako rêzhi, ſ' ſabo v' vezhnoſt neſete. Ali vam ne more ſpominj na pekel nizhemerniga poſvetniga veſelja perſtuditi, ktero vaſ v' pekel vlezhe? Ali vam peklenſko terpljenje ne more take ſerzhnoſti dati, de bi ſe premagali, sato de bi ſe tiſtiga terpljenja ognili? Ko bi vam tudi vezhnoſt, ktera vaſ zhaka, nobeniga terpljenja ne pernesla, ampak bi vaſ le od vſiga veſelja lozhila, ſej bi vam bila vender taka vezhnoſt pekel, kraj nejevolje, ſtuda, in obupanja.

Vi, ljubi bratje! ne morete taziga branja terpeti, v' kterim je smiraj le od enih reſniz

Digitized by Google

govorjenje, ne morete eniga veſelja terpeti, ampak hozhete, de bi ſe veſelje ſpreminjalo, de bi veſelje sa veſeljem hodilo, ali ſe pa nizh ne uſtraſhite, kadar ſe na vezhno nefrezho ſpomnite v' kteri ne bo nobeniga veſelja, nobene tolashbe, nobeniga ſpremenenja, nobeniga odloga? Mehkushni in obzhutljivi ljudje! kteri po ſpremenenji ino kratkozhaſih hrepenite, vi ſe morete v' ſredi ſvojiga sloshniga shivljenja tudi na tiſto vezhnoſt ſpomniti, v' kteri greſhnik vedno v' eni nefrezhi, vedno v' enim kraji terpljenja vedno v' enih bolezhinah oſtane, ino ne more upati, de bi ſe mu kdaj kaj polajſhalo. Tiſte ljudi, ki v' vrozhih deshelah prebivajo, po dnevi ſzer ſolnze mozhno pezhe, pa ſe vender vſaj po nozhi nekoliko ohladé.

Bolniku vſaj vzhaſih v' njegovih bolezhinah nekoliko odleshe, ino posabi na ſvoje terpljenje, kadar veſ truden sadremlje. S' beſedo, na ſvetu ni take nefrezhe, ktera bi vſaj zhes dolgo zhaſa ne odlegla. Tode vezhniga jokanja pogubljenih pa nikar po zhaſnih rezheh ne merite, vezhnoſt je vſelej vezhnoſt.

V' vezhnoſti je neisrezheno terpljenje, groſoviten ſtrah, neisrezhen smrad, ſmert duſhe ino trupla, bres upanja, odpuſhenje ino miloſt odſezhi. „Greſhniki bodo vender tako umirali, de bodo smiraj shiveli, ino bodo tako shiveli, de bodo smiraj umirali. S. Bernard. Ali pa kakor ſ. Auguſhtin pravi: V' peklu je zherev veſtí, ſo ognjene ſolse, sdihljeji; nadloga, bolezhina bres sdravila, ſvesi bres reſhenja, vezhna ſmert, ſhtrafinga bres konza, ino kra-

Digitized by Google

ja, lozhenje od Kriſtuſoviga pogleda, in ſamo to lozhenje je hujſhi, kakor vſe, kar ſim doſihmal imenoval, ino ſe teſheje terpi, kakor vſe druge ſhtrafinge.

Zheterto premiſhljevanje.

Nauk, kteriga nam pogubljeni greſhnik is pekla daje.

„Torej te proſim, ozhe Abraham! poſhli Lazara v' hiſho mojiga ozheta. Ker imam ſhe pet bratov, de jim bo ſprizhal (koliko jes terpim) sato de ne pridejo tudi oni na ta kraj terpljenja.“ Luk. 16, 27. 28.

Moj Bog! kaj ſo ſhe zlo v' peklu uſmiljeni ljudje? Ino ali ſe samorejo taki ljudje pogubljenim v' peklu ſmiliti, kteri ſe ſami ſebi nizh ne ſmilijo? To ne, pogubljeni bogatinz ne govori tako is uſmiljenja proti ſvojim bratam, ampak is obupanja nad ſabo.

Neſrezhni bogatinz tudi sa druge ljudi terpi; grehi, ktere bodo ſhe njegovi bratjè ſtorili, podpihujejo njegov ogenj, ker ſo tiſti grehi naſtopek njegoviga daniga pohujſhanja, in on sato proſi sa ſpreobernjenje ſvojih bratov, de bi ſe mu njegovo laſtno terpljenje ſmanjſhalo. Zhe mu tudi ne pervolijo nobene kaplje

Digitized by Google

vode v' ohladenje njegoviga gorezhiga jesika, pa bi on vender vſaj rad urshah ſvojiga pogubljenja smanjſhal. *Proſim te, ozhe!* vpije bogatinz nad Abrahamam, *poſhlji Lazara v' hiſho mojiga ozheta.* On bi ne hotel tje iti, ko bi mu jes ukasal, ker jes tega niſim vreden. Torej tebe proſim; ti ga poſhlji k' mojim peterim bratam. Naj jim ſprizhuje, koliko jes terpim, ino kako hudo ſe mi godi. Naj jih ſvari pred tem, kar jih zhaka; on, mertvi Lazar naj jih preſtraſhi, de ne pridejo na ta kraj terpljenja, ino de mene v' grehih in v' ſhtrafingi ne poſnemajo. —

On je tedaj v' peklu ſhe ravno take miſli, kakorſhne ſmo mi na ſvetu, de bi ſe namrezh popred ſpreobernili, ko bi ſe nam merlizh perkasal, kakor pa zhe le ſliſhimo vſigamogozhni glaſ boshji, glaſ Jesuſa Kriſtuſa, ſvojiga ſvelizharja, glaſ poſtave, ino prerokov, glaſ vere, nebeſhki glaſ, ino glaſ ſvetnikov.

Velikrat pravite: Ko bi naſ kak pogubljen greſhnik is pekla uzhil, bi ſe ſlehern smed naſ preſtraſhil. On bi naſ bolj omezhil, kakor ismed isvoljenih kdo, ino mi bi ſe sazheli pokoriti. Prav je, to miſel, ako ravno je napazhna, ſi v' ſvoj prid obernimo, poſluſhajmo nauke ino sglede pogubljeniga greſhnika. Miſlite ſi tedaj koga ki je vaſhih grehov kriv ino deleshen, kteri je pred vami umerl, ino je pogubljen; miſlite ſi, de on nekoliko zhaſa nasaj na ſvet pride, sato de bi vam povedal, kako hudo ſe mu godi, ali pa, de is peklenſkiga vezhniga ognja, v' kterim je vkljenjen, k' vam

Digitized by Google

vpije. Kaj bi vam on néki rekel? ali pa ko bi on molzhal, kaj bi vaſ uzhil, njegov sgled, ino njegovo obupanje?

On bi vam rekel: Jes ſim bil zhlovek, kakor ſi ti, pa ſim vender v' tako neſrezho priſhel. Zhlovek! miſli na ſvojo nevarnoſt.

Vezhi del ſim tako miſlil, kakor ti miſliſh, pa ſim ſe tako delezh golfal. Revesh! miſli na ſvojo ſlepoto.

Jes ſim slo tako shivel, kakor ti shiveſh; pa niſim gnade doſegel. Greſhnik! miſli na zhaſ ſvoje pokore!

To ſprizhevanje ti sato dam, de ne prideſh tudi ti na ta kraj terpljenja. —

Perva reſniza.

Jes ſim bil zhlovek, kakor ſi ti, pa ſim vender v' tako neſrezho priſhel. Zhlovek! miſli na ſvojo nevarnoſt!

Jes ſim bil zhlovek, kakor ſi ti, ſim bil ravno take nature:

Jes ſim bil veſ rastreſen, torej na kaj potrebniga niſim miſlil.

Sim imel hude ſtraſti, torej ſim bil vſelej k' hudimu nagnjen.

Sim bil predersen, torej ſim bres premiſlika v' nevarnoſti hodil.

Sim bil zhlovek, kakor ſi ti; ſim bil ravno v' takih ſavesah.

Po dolshnoſtih, ktere mi je zhloveſhka natura naloshila, ino kterih niſim posnal.

Digitized by Google

Po dolshnoſtih, ktere mi je vera naloshila, ino ktere ſim sanizheval.

Po dolshnoſtih, ktere mi je pamet naloshila, ino ktere ſim samudil.

Jes ſim bil zhlovek, kakor ſi ti, ſim imel ravno take perpomozhke, k' zhednoſti, kakorſhne ti imaſh.

Jes ſim imel lepé lepé perloshnoſti k' brumnoſti, pa ſim jih v' nemar puſtil.

¿Sim imel ſilno mozhne perganjke k' zhednoſti, pa jih niſim bogal.

¿Sim ſliſhal neisrezheno lepe nauke, pa mi niſo bili vſhezh.

Sdaj pa, kako ſim mogel v' tako neſrezho priti?

Bog me je k' ſvetoſti poklizal, jes ſim pa greſhnik.

Jesuſ me je ſ' ſvojo kervijo odkupil, ino jes ſim vender pogubljen.

Bog me je sa nebeſa vſtvaril, ino jes ſim sdaj v' peklu.

Zhlovek! ſpomni ſe, v' kaki nevarnoſti ſi tudi ti!

Ravna ta pot je mene sapeljala, po kteri ti hodiſh.

Ravna ta reſniza tebe toshi, ktera je mene obſodila.

Ravno ta nauk tebe pogubljuje, kteri je mene pogubil. Oh! pravite vzhaſih, ſej bi mogel zhlovek obupati, ko bi smirej miſlil, v' kaki nevarnoſti je njegovo svelizhanje; taka miſel bi bila she v' tem shivljenji pekel. Pogubljeni bi vam pa odgovoril: Tudi jes ſim

Digitized by Google

menil, de mi ni treba vſak dan na mojo nevarnoſt miſliti, satorej ſim v' nevarnoſti poginil. Sdaj pa vekomej ne bom posabil, de ſim ſam ſvoj isdajavz, ino ſvoj nar huji ſovrashnik. Vekomej mi ne bodo ispred ozhi sginili tiſti veſeli dnevi, ktere ſim ſi pervoſhil, tiſte roshize, ktere ſim po ſebi natikal, tiſto veſelje, savoljo kteriga ſim pa na edino potrebno posabil. Nikdar vezh ne morem posabiti na tiſto previdnoſt, modroſt, ino tankoto, ſ' ktero ſim revne poſvetne dela opravljal. V' zhaſnih rezheh ſe mi je vſe po ſrezhi godilo, ino sraven tega ſim pa vſe sgubil. Miſlite na-ſe, ker ſo vſe druge miſli prasne. Tudi jes niſim na-ſe miſlil, kakor vi ne miſlite, sato v' tem ognji terpim.

Goſpod! ſtori, de ſe nam bo to shaloſtno vpitje vedno po vſheſih raslegalo!

To vpitje naj prevpije veſelo musiko naſhih prasnikov, veſelje naſhih drúſhin, naſhe pohujſhljive pogovore, naſho pregreſhno ljubesen. To vpitje naj gre ſ' ponishno proſhnjo uboshzov vred hudobnim bogatinzam v' uſheſa.

V' tem ognji veliko terpim. Naj ſe raslega to grosovitno vpitje po poſlopjih kraljev, ino po dvorih zeſarjev, kterih ſerze je terdo proti sdihljejem podloshnih, ino proti jezhanji vidov ino sapuſhenih otrok. To ſtraſhno tulenje naj budí poſvetnjaka, kedar je v' poſvetne opravke samaknjen, kedar miſli koliko je she ino koliko bo pa ſhe perdobil, ino kako bo vezhi dobizhek ſtoril; naj ſpomni poſvetnjaka na uro njegove ſmerti, ktera je bliso. V' tem ognji veliko terpim.

Digitized by Google

Druga reſniza.

Jes ſim ſploh ravno tako miſlil, kakor ti miſliſh, pa ſim ſe tako slo golfal. Revesh! miſli na ſvojo ſlepoto!

Jes ſim, kakor ti, od ſveta predobro miſlil, kteriga ſim vidil.

Na vero niſim nizh kaj porajtal, ktera mi je mejnike ſtavila.

Sim nepopolnama sapopadke imel od vezhnoſti, ktere ſhe niſim ſkuſhal.

Kdo pa me je tako slo golfal?

Laſtna ljubesen me je ſlepila.

Sapeljivzi ſo me krivo uzhili.

Prevsetnoſt me je neboglivoſti ino ſvojo glavnoſti nauzhila.

Moji grehi ſo me uzhili ſveto piſmo smirej mehkejſhi raslagati.

V' zhim ſim ſe golfal?

V' letih, kterih ſim ſi vezh obetal.

V' grehih, ktere ſim ſi majhne ino lahko odpuſtljive miſlil.

Nad ſodnikam, kterimu ſim le miloſt perlaſtoval.

Revesh! miſli na ſvojo ſlepoto!

Jes nemarnesh! ſim ſe tako lahko dal golfati.

Jes neumnesh! ſim ſe hotel v' vſim golfati.

Jes neſrezhni zhlovek! ſim ſvojo golfijo preposno ſposnal.

Ti ne posnaſh ſvoje ſlepote vezh, kader je neisrezheno velika.

Digitized by Google

Ti je ne poboljſhaſh, kader jo je nar bolj potreba poboljſhati.

„Ne veſh, de ſi revesh, uboshiz, ſromak, ſlep, ino nag.“ Skriv. Rasod. 3, 17.

O kako ſtraſhna je ta reſniza ljubi bratje! pa je vender reſniza, pa reſ! gola, zhiſta reſniza je, duhovna ſlepota je ſplohna, ktera ſe vezhi del nad ljudmi vidi; ona ſe ne zhuti, torej jo samorejo le ſoſebne gnade boshje is zhloveka pregnati. Dokler zhlovek shivi, in bi ſi lahko pomagal, je ſlep; po ſmerti pa ſpregleda, kedar she ni nobene pomozhi. Verni ſe, revni zhlovek! verni ſe in pojdi nasaj! tvoja predersna noga ſe she nekoliko v' vezhnoſt sadeva. She ena ſtopinja, ino ti ſi v' njej, vezhno ſi pogubljen. Spreglej, ino poglej, kaj je pred tabo, ino kaj je sa tabo; pred tabo je pekel, sa tabo je tvoje pregreſhno shivljenje. Verni ſe, verni ſe k' ſvojimu Bogu, od kteriga na vpeh letiſh, verni ſe. Lej ſhiroko pot, po kteri ſ' tako ſerzhnoſtjo hodiſh. Lej ſtopinje ſvojih ſprednikov; lej ſtraſhne ſtopinje tiſtih neſrezhnih ljudi. . . . „Jes vidim ſtopinje mosh, shen, in otrok.“ Daniel 14, 19.

Leſtna ljubesen ino ſvojoglavnoſt ſte jih she tavshent ino tavshent pogubile. Zele vojſkne trume jih je v' te sadrege saſhlo, ktere ſo tebi naſtavljene. Veliki narodje ſo tukej sapuſtili snamenja ſvoje neſpameti. Ino ti pa miſliſh, de ſhe niſi v' nevarnoſtih? Ti ſe sanaſhaſh na ſvoj duſhni ſtan, kteri je she snamenje tvojiga pogubljenja? — „Lej tla, poglej zhigave ſo te ſtopinje.“ Dan. 14, 18.

Digitized by Google

Tukej ne govorim od smedenih ſtopinj neſrezhnih narodov, kteri niſo nobene poti snali; jes ne govorim od krivih potov nevernikov in ajdov.

Lejte, ljubi bratje, na ſtopinje hudobnih kriſtjanov, kteri ſo Goſpodovo pot sapuſtili, ino kteri proſtovoljno po krivih potih v' pogubljenje hite; lejte napazhnih ſtopinj ſvojih tovarſhev, snanzov, kterih konez ali ſmert ſte vidili, kar ſe je vidilo, kar je pa le ſam Bog vidil, ſe vam je pa lahko dosdevalo. Njih ni vezh na ſvetu, kje ſo pa? — Lej tla, poglej, zhigave ſo te ſtopinje. Njih dela nam povedo, kam ſo ſhli; njih shivljenje kashe ſteso, po kteri ſo ſhli, in kraj, kamor ſo priſhli. Poglej zhgave ſo te ſtopinje.

To je reſ, de ſe moremo varovati, od koga ſoſebno hudo miſliti, in ga hudo ſoditi, ali pa preſojevati, kako ſe temu ali temu v' vezhnoſti godi. Tode tiſtih krivih potov, po kterih druge ljudi hoditi vidimo, ſe moremo bati, in vedno v' ſpominji imeti, de le ena, ino de voska in ojſtra pot v' nebeſa pelje. Kdor po tej poti ne hodi, je oſlepljen, in po tami gre v' vezhno tamo, ſ' ktero nam naſh svelizhar smiraj shuga.

Prevsetneshi! le ſmejajte ſe nad tem ſlepenjem, kakor ga vi imenujete, de puſtim pogubljeniga greſhnika k' vam govoriti. Morebiti bote kdaj s' evangelſkim bogatinzam sheleli koga v' hiſho ſvojiga ozheta poſlati, de bi vaſhe brate ſvaril. Morebiti bote kdaj ravno tako govorili, kakor greſhniki po ſprizhevanji Modroſtnih bukev 5, 14. v' peklu govore. Morebiti

Digitized by Google

bote tiſto jokanje in ſhkripanje s' sobmi ſkuſili, ktero nam je naſh svelizhar popiſal. Morebiti bote reſ is terpljenja vpili, in vſe to obzhutili ino terpeli, kar sdaj le v' prilikah ſliſhati menite. —

„Kaj vpijeſh savoljo ſvojiga potrenja? tvoja bolezhina je neosdravljiva; savoljo velikiga ſhtevila tvojih pregreh, in savoljo tvoje terdovratnoſti v' grehih ſim ti tako ſtoril.“ Jerem. 30, 15.

Tretja reſniza.

Jes ſim ravno tako shivel, kakor ti shiviſh; pa niſim vezh gnade naſhel. Greſhnik! miſli na zhaſ ſvoje pokore.

Jes ſim slo slo tako shivel, kakor ti sdaj shiviſh.

Per ſvojih vſakdanjih hudobijah in pregrehah ſim mirno shivel.

Sim bil sadovoljin s' napazhno hinavſko pokoro, ktero ſim vzhaſih delal.

Sim ſe ſ' tem naprejvsetjem tolashil, de bom na ſmertni poſtelji vſe poravnal, ino reſnizhno pokoro ſtoril.

Pa niſim vezh gnade sadobil;

Niſim sadobil nobene gnade pomozhi, ker ſim ſvojo revſhino preposno ſposnal.

Nobene gnade odloga, ker je moja ura istekla.

Nobene gnade odpuſhenja, ker ſim she pred ſodnika priſhel.

Digitized by Google

Grefhnik! mifli na zhaf fvoje pokore.

Hitro, hitro delaj pokoro, ker zhaf hitro mine.

Pridno delaj pokoro, ker refnizhna pokora veliko potrebuje.

Delaj veliko pokoro, ker ti bo vfe poplazhano po tvojim saflushenji.

Grefhnik! mifli na pokoro, ktero pogubljeni v' peklu delajo, pa fi vender nizh ne saflushijo.

Mifli na terpljenje, ktero pogubljeni v' peklu terpé, in fo vender ne morejo k' Bogu verniti.

Mifli na vezhnoft, ktero le v' enim hipu zhafa sgubifh.

Jes imam fhe pet bratov, tem hozhem fprizhevanje dajati, de ne pridejo na ta kraj terpljenja.

Oh! ljubi kriftjani! nikar fe ne motite, mi, mi fmo tifti revni bratje. Mi fmo tiftih oftanek, kteri fo fe she v' pepel pogresnili. Mi fmo nefrezhni pofnemavzi tiftih ljudi, kteri she v' bresnu vezhniga ognja sdihujejo, in obupujejo. Mi fmo sa mafhevanje perpravljena shivina, ktera vfako minuto na klavzov nosh zhaka. „Moja dufha je polna nadlog, in moje shivljenje je bliso groba.“ Pfalm 87, 4. „Jes fim ismed tiftih, ki v' jamo (v' pekel) gredo.“ Baruh. 3, 11.

Bratje! grefhniki! vernimo fe! She majzhkino zhafa imamo v' refhenje, tega fi hozhemo v' prid oberniti, in fe verniti. Vernimo fe. Nobene poti nove ne ifhimo, le na tifto fe ver-

Digitized by Google

nimo, is ktere ſmo ſvojimu ſposnanju imo glaſu veſti naſproti po neſrezhi saſhli, in jo sapuſtili. Povsdignimo ſerza in roke nakviſhko k' Goſpodu. Shaloſt. peſem Jerem. 3, 40. 41.

„Goſpod! ti boſh mojim greham savoljo ſvojiga imena miloſtiv, ker veliko jih je.“ Pſ. 24, 11.

Pazh reſ, Goſpod! mojih grehov je pazh veliko; lej! ravno njih velikoſt naj te omezhi, de mi jih odpuſtiſh. Ker kolikor vezhi je sdaj moj greh, toliko vezhi zhaſt ſe bo tvoji miloſti, vſigamogozhnoſti in gnadi sgodila, ako mi ga odpuſtiſh. Moj greh je velik, nejgovo velikoſt shivo zhutim, pa tudi dobro vem, de je tvoja dobrota ſhe vezhi, ker je neſkonzhna. Moj greh je velik, in jes ga ſ' ſvojo mozhjo ne morem isbriſati; to de te ponishno proſim isbriſhi mi ga, reſhi me od njega, te gnade, sa to te proſim, kar mi ti ponujaſh, in kar mi proſiti veliſh. Oh! Moj greh je ſilo velik, tode ti, Goſpod! mi boſh savoljo ſvojiga imena miloſtliv. Sdaj ſe vezh ne treſem pred peklam, kteriga ſim ſi saſlushil, ampak tega ſe bojim, de bi ne bila tvoja kri nad mano sgubljena. Jes vezh ne poſluſham glaſu mertvih, ampak to me pezhe, to mi je is ſerza shal, de ſim bil nesveſt tvoji beſedi, in ſvoji obljubi. „Jes ſim zhlovek, kteri ſvojo neſrezho pod ſhibo ſerda ſposnam.“ Shaloſt. peſem Jerem. 3, 1.

Oh! ljubi bratje! imate poſtavo in preroke, imate poſtavodajavza in vezhno reſnizo. Zhe tem ne verujete, bi vam tudi saſtonj pri-

Digitized by Google

digvali mertvi, pogubljeni in pekel. Zhudeshi Jesuſa Kriſtuſa niſo poboljſhali hinavſhine farisejev, ne nevere ſaduzejev; fariseji in ſaduzeji ſo imeli ſzer savoljo Jesuſovih zhudeshev pred Bogam manjſhi isgovor, pa savoljo tega vender niſo imeli vezhi vere. Viſoke ſkrivnoſti, ſveti djanjſki nauki, zhaſtito, od Boga navdihnjeno ſveto piſmo je naj vezhi zhudesh naſhe ſvete vere. Zhe vaſ ta zhudesh ne omezhi, ne resſvetli, in ne poboljſha, vam tudi nobena druga rezh ne bo pomagala.

Oni imajo Mojseſa, ino preroke, njih naj poſluſhajo. Zhe pa Mojseſa in prerokov ne poſluſhajo, tudi ne bodo verovali, ko bi kdo od mertvih vſtal.

Peto premiſhljevanje.

Neumerjozhnoſt ſrezhnih ino neſrezhnih duſh.

„Strohljivo more neſtrohljivoſt, in umerjozhe neumerjozhnoſt oblezhi.“ I. Korin. 15, 53.

Ko bi ne bila duſha neumerjozha, ne vem, sakaj bi moglo trohljivo meſo per ſplohnim vſtajenji neſtrohljivoſt oblezhi.

Ko bi bila duſha umerjozha, bi ne mogli upati, de bi samoglo umerjozhe truplo neumerjozhnoſt oblezhi.

Digitized by Google

Neumerjozhnoſt duſhe je tedaj velki sapopadik naſhe vere, ino podſtava tiſtih reſniz, ktere ſmo doſihmal premiſhljevali. Pa je grosno shaloſtno, de moremo tako veſelo reſnizo naſhe vere kriſtjanam ſprizhevati, ino de moremo ljudi, kterim Jesuſa Kriſtuſa osnanujemo, ſhe preprizhevati, de bodo oni ſvoje pregrehe preshiveli; de ſ' truplam ne umerje veſ zhlovek, in de bo to shivljenje ſzer njih pregreham, ne pa njih neſrezhi konez ſtorilo. Tode shivimo v' takih zhaſih, v' kterih ſe je barka vere marſikomu smed kriſtjanov rasbila, in v' kterih je, zhe ne potrebno vſaj pridno, vſaj pravo verno kriſtjane v' veri bolj uterditi in ukoreniniti.

Kriſtjani! Trohljivo more neſtrohljivoſt, in umerjozhe neumerjozhnoſt oblezhi. Sakaj? sato, ker ſe moreta po ſmerti meſo in truplo s' neumerjozho duſho ſpet ſkleniti, de bota njene vezhne ſrezhe, ali pa vezhne neſrezhe deleshna.

Torej bi bil zhlovek *ſtraſhno ſlep*, kteri bi nad neumerjozhnoſtjo ſrezhnih in bogabojezhih duſh zviblal ali dvomil, ker naſ vera uzhi, de bodo gotovo vezhno ſrezhne.

She bolj bi bil pa tak *zhlovek neumen*, kteri bi nad neumerjozhnoſtjo neſrezhnih in pregreſhnih duſh dvomil, ker je neisrezheno pravizhno, de take duſhe vezhno ſhtrafingo terpé.

Lejte! Ta je tiſta velka ſkrivnoſt, ktero nam ſ. Paul osnanuje rekozh: „Vſi bomo ſzer

Digitized by Google

vſtali, pa ne bomo vſi ſpremenjeni.“ I. Korin. 15, 51.

Ker naſh ſvelizhar pravi, de takrat pojdejo greſhniki v' vezhno terpljenje, pravizhni pa v' vezhno shivljenje. Matev. 25, 46.

Perva reſniza.

¿Straſhno je ſlep, kdor nad neumerjozhnoſtjo ſrezhnih in bogabojezhih duſh zvibla ali dvomi, ker naſ vera uzhi, de bodo take duſhe gotovo vezhno ſrezhne.

Golufani Kriſtjani, kteri nad neumerjozhnoſtjo ſvoje duſhe dvómite, kdo ſte? in kako vam je ſhe mozh pomagati?

Ali ſte ljudje? ſej vaſ more sdrava pamet k' reſnizi nasaj peljati, ker naſ ona te reſnize uzhi.

¿Ste kriſtjani? ſej vaſ more beſeda boshja preuzhiti, ker ona to reſnizo naravnoſt terdi.

¿Ste greſhniki? Poboljſhanje shivljenja vam more luzh vere ſpet pershgati, ker ona le od tod pride.

Pervizh. Sdrava pamet naſ uzhi neumerjozhnoſti duſhe.

To sdravo pamet najdete v' uterjenih pametnih ſklepih nar modrejſhih ljudi vſih zhaſov; v' ſplohnim preprizhanji nar bolj ſpoſhtenih narodov na semlji; tode imate le takrat sdravo pamet, kedar Boga in ſami ſebe prav posnate, in kedar nektere is-hajke posnanih reſniz umete.

Digitized by Google

Ta sdrava pamet, pravim, vam ozhitno ino terdno kashe neumerjozhnoſt zhloveſhke duſhe.

Is kterih ſprizhenj vam jo pa kashe?

Is naturnih sapopadkov od zhloveſhke duſhe.

Is gotovih sapopadkov, ktere ima od laſtnoſt boshjih.

Is ozhitnih sapopadkov od ſtraſhnih naſtopkov ali is-hajkov, kteri ſe nad takimi ljudmi rasodevajo, ki neumerjozhnoſti zhloveſhke duſhe ne verujejo.

1. §.

Naturni sapopadki, ktere imamo od zhloveſhke duſhe, naſ uzhe njene neumerjozhnoſti.

Jes imam duſho, ta duſha je duh, ta duh je neumerjozh. Tako jes miſlim, ino tako tudi vi s' mano vred miſlite.

Jes imam duſho: moji notrajni obzhutleji me tega uzhe.

Jes ſam ſebe zhutim, zhutim, de ſim, zhutim, de ſe raslozhim od drugih ſtvari, ktere ſo okrog in sunaj mene. Uzheni in neuzheni zhlovek to zhuti. Gotovo tudi vi vſi to zhutite, kar jes zhutim; in ko bi jes komu smed vaſ rekel: *Tebe ni sdaj tukaj, ti ne zhutiſh in ne veſh, de ſi na ſvetu*, bi ſe mi gotovo, kakor neumniku poſmehoval. Ko bi mu jes rekel: *Tebi ſe le dosdeva, de shiviſh, pa ne shiviſh*, bi mi prez odgovoril: Kako bi ſe mi moglo kaj taziga dosdevati, ko bi reſ ne shivel, in ko bi duſhe ne imel? Jes ſhe zlo

Digitized by Google

zhutim, de ſim ravno tiſto bitje, ktero ſim bil pred pedeſetmi letmi, kteri ſim imel marſikake miſli, shélje, bolezhine, obzhutenje in ſtraſti. Jes tedaj nekaj v' ſebi zhutim, kar ſe je ſzhaſama marſikako rasodevalo in kasalo, pa ni nikoli biti nehalo, in ſe ni ſamo na ſebi nikoli ſpremenilo. To *nekaj*, ta *jes*, ki ga v' ſebi zhutim, in ki mi je tako ljubo, ni kaka nakljuzhna ſtvar, ktera bi ſe bila le v' meni nakljuzhila, ampak ta *jes* je moje bitje, je bitje moje duſhe, *jes* ſim ta *jes*.

Mene bi vezh ne bilo, ko bi vezh ne zhutil, de ſim, in de shivim, jes bi bil mertev. Tiſtimu notrajnimu bitju pa, ktero ſtori, de jes zhutim, ktero v' meni zhuti, miſli, hozhe ali pa nozhe, ktero ſe veſeli ali shaluje, tiſtimu bitju pravimo *duſha*. Vſak zhlovek ima tedaj *duſho*; vſak zhlovek zhuti in ve, de ima *duſho*.

Ta duſha v' meni pa ni kaj teleſniga de bi ſe vidila, ſliſhala i. t. d.) *ampak je duh, sakaj?*

Ker teleſne rezhi ne morejo tega ſtoriti, kar duſha v' meni dela.

Vem, de ſhe niſte nikoli ſami per ſebi tako le rekli: *Moja roka miſli, moja noga miſli, moja kosha, moji laſje miſlijo.* Ampak menim, de ſte tako le miſlili: *Moja duſha miſli, moj duh prevdari, moja glava sapove, in moji udje morejo bogati.* Ino tako tudi je; teleſne ſtvari ne morejo miſliti, ſizer bi kámenje, dreveſa, liſtje, in ſploh vſe miſlilo, kar je teleſniga; te neumnoſti pa ſhe nar bolj neumen zhlovek ne verjame.

Digitized by Google

Ker tedaj telesne stvari ne morejo misliti, torej tudi ne morejo hoteti ali sheleti, ne delati, ne vkasovati, ali veliti. Poleno ne more hoteti, de bi v' kakim kraji leshalo, ali pa se kam drugam premaknilo; sakaj tega ne more? sato ker nima v' sebi mozhi ali prostosti gibati ali premakniti se, ampak more od kaziga drujiga bitja premaknjeno biti.

Take stvari pa, ktere se is svoje mozhi, same od sebe giblejo, in premikajo, ino ktere shive, imajo tudi nekako dusho v' sebi. Ta je gotova.

Pa je tudi ta gotova, de je neskonzhin raslozhik med pametnimi ino nespametnimi dushami. Shivinska dusha je sizer boljshi kakor pa telesne rezhi, kakor postavim: trava, kamenje, derva, sato, ko shivi, zhuti in hozhe. Pa je vender neisrezheno slabishi, kakor pa je zhlovesbka dusha, ktera samore soditi, po previdnosti in sposnanji hoteti, pametne sklepe delati, resnizo od lashi lozhiti, dobro ljubiti, hudo pa sovrashiti. Pa desiravno je sleherna dusha nekak duh, vender ne smete savoljo tega misliti, de je sleherno bitje neumerjozhe, kterimu se duh pravi. Jes nozhem, de bi tje v' eno van, ampak de bi prav verovali. Bog je le, kar jih je bolj popolnama, prostovoljnih duhov, sa neumerjozhnost vstvaril. Shivina je po dushi in truplu umerjozha, ker je njena dusha nepopolnama duh. Le zhlovekova dusha, ta lepa podoba boshja, je neumerjozha.

Te resnize se tudi lahko is namena preprizhate, is kteriga je Bog dusho shivine, ali

Digitized by Google

pa dusho zhloveka vstvaril. Sakaj je Bog shivini nekako dusho dal, bodsi she kakorshna koli si hozhe? Sakaj? Sato, de shivinsko truplo *shivine* shivi, in de ga po natornim gnanji giblje. Shivinska dusha vlada shivinsko truplo po svojim obzhutenji, sadostuje mnogim potrebam sgol sato, de ga ohrani, bres daniga zil in konza. Zhe pa shivinsko truplo pogine, je pa taka shivishka dusha svoj zilj ino konez vshe dosegla, torej nima nobeniga opravka vezh, in s' truplam vred pogine, ker jo je stvarnik le v' to vstvaril, kar sim sgorej rekel. Sakaj ali zhimu je Bog kako stvar vstvaril lahko sposnamo is mozhi in smoshnost, s' kterimi jo je previdil; in kakor ni Bog nobene rezhi bres urshaha vstvaril, ravno tako tudi nobene rezhi bres urshaha vekomej ne ohrani.

Zhimu pa je Bog zhlovesbko, pametno, bolj popolnama dusho stvaril? Sato jo je stvaril (globoko si to vtisnite) de *resnizo* sponava, *dobro* ljubi, de je po nji truplo shivo, in de ona truplo vlada. Ona je s' vsimi lastnostmi v' to previdena, in to je, je *pametna*.

Kedar tedaj zhlovek umerje, ali kedar se dusha od trupla lozhi, je sadnji namen (de dusha truplo oshivlja in vlada) vshe doseshen, kakor per shivalih; ta namen, pravim prejenja, preneha zlo do vstajenja mesa; perva dva ino nar imenitnishi namena (resnizo namrezh sposnavati, in dobro ljubiti) pa smiraj she ostaneta, in dusha jih, kedar se od trupla lozhi, veliko losheje, in bolj popolnama dosega. Tudi truplo bo per vstajenji nove popolnamasti

Digitized by Google

dobilo, de ne bo dushe per doseshenji tih namenov vezh motilo, ampak de ji bo po njenih sheljah, k' njenimu namenu slushilo, in de je ne bo vstavljalo ali motilo v' sposnanji resnize, ne v' ljubesni dobriga. Takrat bo dusha namen, savoljo kteriga je stvarjena nar bolj popolnama dosegla, in pametna zhlovesbka dusha bo takrat nar svestejshi delala, in od dela nikdar nehala.

Ta dusha tedaj, ki je v' meni, je neumerjozha. Sakaj?

Ona ne more poginiti, ker se ne da rasdeliti (ker ni is delov sostavljena.)

Ona ne sme poginiti, ker je Bog ne pokonzha.

Sa unajno podertijo trupla ne more tudi notrajna podertija dushe priti, ker duh nima takih rasdelivnih delov, kteri se samorejo lozhiti, streti, ali pa sgubiti. Dusha je bres delov, je nerasdelivna, ino nevidna, torej ni njena natura truplu, s' kterim je sklenjena, zlo nizh podobna. Prebivalishe se podere, nekdajni prebivavez se pa ne podere in ne pogine. Kar je is semlje, se spet v' prah in pepel sdrobi, kar je pa od Boga vdihnjeniga, boshja podoba pa more vezhno shiveti, de je Bogu vsaj nekoliko (v' neumerjozhnosti namrezh) podobna.

Zhlovesbka dusha! nikar se ne boj svojiga pokonzhanja; nobeniga urshaha ni, nobeniga natolzvanja, de bi se bilo tega bati. Nobeniga urshaha ni per Bogu, de bi svojo nar lepshi stvar na semlji poderl, ji bres namena take

Digitized by Google

lepe laſtnoſti dal, in ji njene dari ſpet odvsel. Nobeniga taziga urshaha ni v' duſhi, savoljo kteriga bi mogla po naſhi ſmerti nehati, poginiti, in jenjati po tiſtim namenu hrepeneti, savoljo kteriga je ſtvarjena. Nobeniga taziga urshaha ni v' truplu, de bi savoljo njegove pogimbe tudi mogla duſha poginiti, ktera kar duh bres trupla lahko ſhe bolje obſtoji?

Is pogimbe ali konzhanja shivinſke duſhe tedaj ne ſmemo ſklepati, de bo ravno tako zhloveſhka duſha poginila, de ſe bo njej ravno tako godilo, ſzer bi mogli rezhi, de je Bog shivino ravno is tega namena ſtvaril, is kteriga je zhloveka vſtvaril, de je Bog proti neſpametnim ſtvarem ravno tako dobrotljiv, ravno tako radodeljin, kakor proti pametnim ſtvarem, ali proti ljudem. To bi pa Bogu ino nam nezhaſt delalo, ko bi Bog s' nami ravno tako ravnal, kakor s' shivino.

Le sdravo zhloveſhko pamet sa ſvet vpraſhajte; popraſhajte ſplohno preprizhanje vſih zhaſov, in vſih ljudi; popraſhajte tudi uſtno isrozhilo nevernih in divjih narodov, kteri ſo ſhe na semlji drugi ſvet kraj plazhila in ſhtrafinge verovali, in upali, de bodo njih vitesi in imenitni moshje boljſhi shivljenje, in sa ſvojo krepoſt neumerjozhnoſt doſegli.

Glaſ nature, in glaſ vere, kteri je vſe zhaſe in vſe narode na semlji uzhil, njih upanje in njih ſtrah ſe ſhe zhes grob istegujeta, glaſ, ki naſ uzhi Boga moliti, kteri dobro polona in hudo ſhtrafuje, ino kteri to, kar na tem ſvetu ne plazha, po tem minljivim shivljenji gotovo

Digitized by Google

plazhuje, ta glaſ ozhitno ſprizhuje in na snanje daje, de ſo vſi in povſod neumerjozhnoſt zhloveſhke duſhe verovali. Nauk od neumerjozhnoſti duſhe tedaj ni lash, in ſlepenje, in domiſhljevanje bogabojezhih ſanjavzov.

Kdor hozhe vezh in boljſhi vediti, kakor nar boljſhi in nar bolj uzheni narodje, kdor hozhe modrejſhi biti kakor pa ſo bili vſi modri in ſpoſhteni ljudje od ſtvarjenja ſveta, kdor hozhe ſam ſebe poshiviniti, is Boga pa lashnika ſtoriti, tak zhlovek, pravim, more ſvoje nove nauke s' vkoreninjenimi ſprizhleji uterditi, ali pa je njegova neumnoſt vredna ſaſmehovanja, njegov napuh pa prekletſtva.

Neſkonzhno modri in dobrotljivi Bog, kteri ni nizh bres namena vſtvaril, in kteri vſe ſtvari tako obrazha, de ſvoj zilj ino konez doſeshejo, gotovo ni saſtonj v' naſhe ſerze vtiſnil natorniga vdajanja, ſplohniga upanja, in perrojenih shelj po neumerjozhnoſti.

Grisenja veſti, ino natorniga ſtrahu pred prihodno ſhtrafingo, kteri ſe nikoli ne da is ſerza isbriſati, ſi gotovo ni ſama natura smiſlila, kteriga bi ſe vzhaſih rada snebila, ampak ſtvarnik je ta ſtrah kakor ſtvarnik v' naturo vtiſnil. —

„Goſpod! Ti ſi naſ ſ' ſvojimi miloſtivimi ozhmi pogledal.“ Pſalm 4, 7.

„Luzh, ktera vſaziga zhloveka raſvitli, ki na ſvet pride.“ Janes, 1, 9.

Digitized by Google

2. §.

Gotovi sapopadki od popolnamaſt boshjih nam kashejo neumerjozhnoſt naſhe duſhe.

Tiſti narodje, ki ſo imeli tamne sapopadke od Boga, ſo tudi imeli le tamne sapopadke od neumerjozhnoſti zhloveſhke duſhe; pa ſo ravno sato imeli vſaj nektere sapopadke od nekake neumerjozhnoſti duſhe, ker ſo imeli nektere sapopadke od Boga. Danaſhni neverniki pa veliko neumniſhi miſlijo, in veliko ſlabſhi ſklepe delajo.

Oni pravijo: Bog je ſzer, tode je neſkonzhno velik, ino ker je neſkonzhno velik, torej mu niſo majhine rezhi nizh mar, torej nezhe neumerjozhih Adamovih otrok pred ſabo terpeti. — ¿Sej lahko vidite, ljubi bratje! kam je ta neumni ſklep obernjen. Neverniki ſzer poterdijo, de je Bog, pa ravno v' njegovi velikoſti varſtva in savetja sa greh iſhejo. Oni pravijo, de Bogu sato ni mar sa zhloveka, ker je Bog previſok, zhlovek pa prenisek; torej ſe je zhloveku le toliko dobriga troſhtati in le toliko hudiga bati, kolikor ga po nakljuzhbi sadene, torej ni miſliti na prihodno shivljenje, ne na neumerjozhnoſt zhloveſhke duſhe. — „Kriviza je ſama ſebe oblagála.“ Pſalm 26, 12.

Kako ſtraſhne sapopadke ſi neverniki ſ' tem od ſvojiga Boga delajo, kteriga nam hvalijo; kteriga ponishujejo, kedar ga hozhejo poviksſhati; kteriga taje, kadar terdijo, de je Bog; kterimu nezhaſt delajo, ker pravijo, de mu sa zhloveſhke rezhi ni mar. Vſak smed naſ lahko

Digitized by Google

vidi, de ſ' tem neverniki Boga ponishujejo, in sanizhujejo. ¿Se li more neſkonzhno bitje kaj truditi, kedar sa zhloveka ſkerbi? ali je sa nar imenitniſhi bitje neſpodobno pametno dusho ohraniti, ker ni bilo sa-nj neſpodobno ravno tiſte dusſhe vſtvariti? Ali ni per neſkonzhno popolnim bitji nobeniga raslozhka med zhednoſtjo in med greham? Ali je od tiſtiga zhaſa, kar ſo ſtvari is rok vezhniga Boga priſhle, vſe previdnoſti boshje konez? Kriviza je ſama ſebe oblagála; tukej je ni treba ovrazhati, ker ſe ſama dovolj rasodeva, ovrazha, in mori.

Poſluſhajmo, ljubi bratje! pametniſhih in bolj gotovih sapopadkov od Boga.

Kedar Boga isrezheſh, isrezheſh nar bolj popolnama bitje, ktero ima vſe popolnamaſti v' ſebi, ktero je ſamo od ſebe in is ſebe, ki je ſamo na ſebi potrebno ino na vſe vezhne zhaſe neſpremenljivo. Torej je neſkonzhno previden Bog. Ta previdnoſt hozhe po vſi fili sa ſvoje pametne ſtvari prihodno shivljenje, torej tudi ohranenje ali shivljenje zhloveſhke dusſhe po ſmerti zhloveſhkiga trupla. Kako bi bilo namrezh mogozhe miſliti, de neſkonzhno modra previdnoſt boshja ſzer zhloveka imenitniſhiga vſtvari, kakor vſe druge ſtvari na semlji, de mu tudi shelje po imenitnoſti da, pa bi mu to imenitnoſt le majhno zhaſa dovolila? de bi bil Bog zhloveka, ſvojo podobo le sa nektere dni ali leta vſtvaril, deſiravno mertve ino neobzhutljive svesde pred njim tavshent in tavshent let ſvetijo? Neſkozhno pametni in modri Bog reſnizhno ne dela tako ſ' pametnimi ſtvarmi.

Digitized by Google

Bog je neſkonzhno dobrotljiv. On nam je dal mozh, ga ſposnavati, hvaliti, zhaſtiti in ljubiti; in po ſvoji neſkonzhni dobroti ſvojih pametnih ſtvari nozhe neſrezhnih, ampak ſrezhne ſtoriti. Zhloveſhko ſerze je pa tako ſtvarjeno, de ni na tem ſvetu nikoli prav sadovoljno, nikoli popolnama veſelo, in de le po prihodnim veſelji, po vednim in ſtanovitnim pokoji hrepeni, in sdihuje. Kako tedaj samore zhlovek na tem ſvetu, v' takim ſtanu ſrezhen biti?

Bog je neſkonzhno pravizhen. Bres pravize ni Boga; in ni pravize bres poſhtrafanja greſhnikov in bres polonanja brumnih; bres prihodniga shivljenja pa ni saſlusheniga plazhilo sa zhednoſt, ne saſlushene ſhtrafinge sa greh; in ni prihodniga shivljenja ako bi ne bila duſha neumerjozha, ker je tedaj Bog Bog, je duſha neumerjozha; ker je Bog pravizhen, ſe ſrezhni greſhnik na tem ſvetu ne ſme povsdigovati, neſrezhni pravizhni zhlovek pa ne ſme obupati.

Bog je vſigamogozhen. Satorej more zhlovek vekomej pod njegovo oblaſtjo biti, in jo vedno ſposnavati. Luzh pameti mu je sato vshgana, de mu v' tem ſposnanji vedno ſveti. Ko bi pa duſha s' umerjozhim truplam vred umerla, bi pa zhlovek lahko Boga ushugal, in ſe s' laſtnim ubijanjem njegovi ſhtrafajozhi roki umaknil.

Bog je neſkonzhno moder ino ſvet. Bog je zhloveka v' ſvojo zhaſt in ſlushbo vſtvaril. Ali bi bili pa perpomozhki v' ta zilj ino konez perpravni, ko bi bila duſha umerjozha? Ali

Digitized by Google

bi bili ti perpomozhki taki, kakorſhnih po pravizi od Boga zhakamo? Ali bi imel zhlovek potrebni perganjik Boga, kakor nar vezhi dobroto ljubiti? Bogu, kakor nar vikſhimu Goſpodu ſlushiti? Se Boga, nar vikſhiga ſodnika bati?

Nar perpravniſhih ino nar mozhnejſhih perganjkov k' ljubesni, ſlushbi, in k' ſtrahu boshjimu bi pogreſhovali (ko bi bila duſha umerjozha), mi bi namrezh ne imeli upanja in plazhila vezhne ſrezhe. Sromaki, bolniki, terpinzi, in neſrezhni ljudje bi ne bili Bogu hvaleshni sa ſvoje revno shivljenje; in velikrat bi bil nar vezhi hudodelnik ſrezhniſhi, kakor ſtiſkani pravizhni, in od neſrezhe in ſovrashnikov preganjani brumni zhlovek.

3. §.

Ozhitni in jaſni sapopadki od ſtraſhnih naſtopkov umerjozhnoſti zhloveſhke duſhe naſ preprizhajo, de duſha ne more biti umerjozha, in de ſo taki ljudje grosno neumni, ki uzhe, de je duſha umerjozha.

Ko bi bila duſha umerjozha, bi bile saſtonj in bres ſadu vſe njene lepe laſtnoſti. Po njih bi bila ona lahko vezhne ſrezhe deleshna, neuſmiljeni ſtvarnik pa bi ji ta troſht f' filo odtegnil. Tedaj bi ne bilo zhlovekove shlahtnoſti; in zhlovek bi ſe ne raslozhil od neſpametne shivine, zhes ktero ga pamet povikſhuje, ne v' rojſtvu, ne v' shivljenji, ne v' ſmerti. Pa ſhe premalo pravim. Zhlovek bi bil revniſhi

Digitized by Google

vſtvarjen, kot vſe sverine. Sakaj? ker je vezhi del ſlabſhi, obzhutljivſhi, in ſploh neſrezhniſhi, kakor pa je shivina, ker zhlovek ſvojo neſrezho vidi, jo she delezh vidi, in jo tedaj smirej zhuti.

Ko bi bila duſha umerjozha, bi ſi jes mogel neſkonzhno dobrotljivega Boga kakor ſvojiga rabeljna miſliti, ker mi nikoli ne puſti tako ſrezhnimu biti, kakor bi bil lahko ſrezhen. Jes vem, de bi bil lahko vekomej vprizho njega, jes bi ga lahko vshival, hvalil in ſlushil, in on mi tega ne dovoli, kar bi jes lahko ſtoril. Moja natora in pamet po boljſhi ſrezhi vpijete. Bog mi je dal vkoreninjeno nagnjenje k' vezhni ſrezhi, kteriga ne morem saduſhiti. To nagnenje, ta glaſ ne isvira is pozhutkov, ker pozhutki ne obſeshejo nevidniga in prihodniga upanja. Ono ne isvira is podobnize, ktera ſi le is ſkuſhnje sapopadke dela. Ono ne isvira is reje; ker je reja med narodi marſikaka, je raslozhna, ta snotrajni glaſ pa vender vſak zhlovek enako ſliſhi. Ta glaſ tedaj isvira is nature, ali pa boljſhi rezhi, ſtvarnika in sazhetnika nature, in kdo bi samogel miſliti, de nam je Bog ta glaſ le sato dal, de naſ s' njim saſtonj martra in zlo do ſmerti golfa?

Ko bi bila duſha umerjozha, bi ſe rastergale svesi zhloveſhke druſhine, sginil bi perganjik k' zhednoſti, ajſer v' dobrim, veſelje nad reſnizhno zhaſtjo, ino nevarniſhi bi bilo ſ' zhlovekam kakor pa s' sverino pezhati ſe. Dober zhlovek bi obdivjal, nar mozhnejſhi bi bil nar

Digitized by Google

pravizhnifhi, in neufmiljeni Herodesh bi bil nar boljfhi ino nar frezhnifhi zhlovek.

Ako bi bila dufha umerjozha, bi ne bilo gotoviga plazhila, ino fmem rezhi, de bi ne bilo ne v' nebefih ne na semlji dovolj oftre pravize. Zhe bi jes mogel na tem fvetu f' tavshent in tavshent drugimi nefrezhnimi ljudmi revno in bres upanja boljfhiga shivljenja shiveti, sakaj me je nefkonzhno modri Bog vftvaril? fej bi bilo boljfhi sa-me de bi me nikoli vftvaril ne bil. Moje shivljenje, ki fim ga od fvojiga ftvarnika dobil, bi ne bila nobena dobrota sa-me ko bi bila dufha umerjozha, jes bi ne bil dolshan Bogu sa-nj hvaleshen biti, temuzh moje shivljenje bi bilo veliko hudo, savoljo kteriga bi po pravizi godernjal, in fe nad njim jokal, Jes fim v' revah in nadlogah rojen, moje flabo in bolehno truplo me vfako ftopinjo blisheje groba pelje, gerdi opravljivzi moje dobro ime zhernijo, in mi vfak dan mojiga shivljenja sagrene, hudobni fovrashniki me s' nagim mezhem femtertje podi; kaka dobrota je tedaj neki sa-me, de fim na tem nesveftim fvetu, zhe ne morem per vfim fvojim fpofhtenim shivljenji nobeniga pravizhniga fodnika, v' satiranji nobeniga ufmiljeniga Samatirana, v' nadlogah nobeniga plazhnika upati. Kaka frezha neki isvira sa-me is frezhe, ktero drugi ljudje vshivajo? Kak trofht je neki sa Nabota, ker fe je Ahab potolashil, in je obogatel? Ali je zhlovek le sato na tem fvetu vftvarjen, de fe mu tukaj tako ftrafhno hudo godi, in de mu ni njegov vifok duh, njegova imetna dufha, ktero

Digitized by Google

je od ſvojiga ſtvarnika dobil, v' nobeno drugo rabo, kakor v' njegovo laſtno terpljenje?

Vſe me ſpreleti, kedar ſe na tako pregreſhno miſel ſpomnim, in ſram me je, shaloſtne poganjke tako hudobniga uka vprizho kriſtjanov ſhe dalej rasgrinjati.

Kaj nam je pa is vſiga tega ſkleniti? Teh reſniz ſe moremo nauzhiti, de namrezh tudi *pamet* ino *veſt* reſnizhne ſkritnoſti in nauke naſhe ſvete vére terdite. Zhloveſhka duſha more sa vezhnoſt namenjena biti, ker bi bila ſizer nar neſrezhniſhi in nar nevredniſhi ſtvar. Neſkonzhno modra previdnoſt boshja zhuje nad zhlovekam v' naturnih ino zhesnaturnih rezheh. Pametni zhlovek najde le v' naukih ſvete vere urshah ino podſtavo ſvoje sadovoljnoſti, kdor pa vero ſpremeni ali pa popolnama sgubi, temu je pa she ta ſvet pekel, in on je hudizhev marternik. She trud hudobnih ljudi, kteri ſi persadevajo umerjozhnoſt zhloveſhke duſhe ſprizhati, nam je ozhiten ſprizhlej, de je naſha duſha neumerjozha. Veſt greſhnikam nizh dobriga ne osnanuje, oni v' vezhnoſti sa-ſe veliko ſtraſhniga videjo, torej ſi na vſo mozh persadevajo ſami ſebe in druge preſlepiti, de ni prihodniga, vezhniga shivljenja, ker ſe jim je v' njem vſiga hudiga bati. Brumen zhlovek veruje, de je duſha neumerjozha, de je prihodno shivljenje, in je miren in pokojin; greſhnik pa zvibla ali dvomi nad prihodnim shivljenjem ino trepezhe. Greſhnik taji vezhnoſt, in ſe per njenih vratih treſe in obupa. On pravi, de je neſpametno vezhnoſt verovati,

Digitized by Google

in vſa njegova pamet ſe nad njo savsame in ſtermi. Hudobija je ſama ſebe oblagála.

Drugizh. Beſeda boshja naſ uzhi, de je naſha duſha neumerjozha. Kedar ſ' pametnim zhlovekam le kakor zhlovek govorim, mu rezhem: Vſe ſmeſh gotovo verovati, kar Bog govori. Ino zhlovek me ume.

Kedar pa ſ' pametnim zhlovekam kakor kriſtjan govorim, mu rezhem: Vſe ſam Bog govori, karkoli nam ſveto piſmo pové, ker ſveto piſmo je od Boga, in Bog nam ga je rasodel. Ino kriſtjan mi jo poterdi.

Kako pa je to, de ſo dan danaſhnji taki pametni ljudje, kteri pravijo: Neumerjozhnoſt duſhe ni mogozha? Ali pa sakaj ſo reſ taki ljudje, kteri pravijo: Duſha ni reſ neumerjozha? Taki ljudje ſo gotovo smed tiſtih uzhenzov, od kterih ſveti Janes pravi: „Oni ſo is med naſ ſhli, pa niſo bili is med naſ, ker bi bili per naſ oſtali, ko bi bili reſ ismed naſ; is tega ſe pa ſposna, de niſo vſi ismed naſ.“ I. Janes, 2, 19.

Nauk od neumerjozhnoſti zhloveſhke duſhe je hiſhni in uſtni nauk ſveta od ſtvarjenja zlo do te minute, ktero jes s' vami govorim. Adam je to reſnizo veroval in Noe; Abraham in Moſeſ, Judje ino kriſtjani, mi, ino naſhi ozhetje. S' perviga ni bilo potrebno tega nauka sapiſovati, ker je bil ſlehernimu zhloveku vtiſnjen, in dovolj globoko v' ſerze vtiſnjen. Pervo rasodenje tega nauka je bilo tedaj v' naturi, in dokler je bila naturna vera v' ſvoji ſvitlini mogel ta nauk nikomur nesnan biti.

Digitized by Google

¿She zlo malikvavez je ſvojim revnim malikam take ſtrele v' roke dajal, ktere ſo ſhe zhes grob ſegale; in teshko boſh tako hudobniga ajda naſhel, kteri od neumerjozhnoſti duſhe zlo nizh ne ve.

Kedar ſo ſe pa ljudje tako slo pohujſhali ino ispridili, de ſo glaſ ſvojih rasujsdanih hudih ſtraſt bolj kakor glaſ nature poſluſhali, kedar ſo hudobni meſeni ljudje luzh, ktera je bila v' njih vſtvarjena, na pol ugaſnili, takrat je ſhe le Bog po ſvoji neſkonzhni miloſti greſhivſhimu zhloveku sapiſano poſtavo dal; on mu je ſvojo voljo ſhe bolj ozhitno rasodel, in mu je ſ' poſtavo taziga vodnika dal, de ga, tako rêzhi, tudi ſ' filo ni mogel sgubiti ali pa sgreſhiti.

V' rasodeti beſedi boshji tedaj, ali v' ſvetim piſmu, najdemo tako ozhitne in tako preprizhljive nauke od neumerjozhnoſti naſhe duſhe, de lahko vſakimu zhloveku, ki nad njo zvibla, v' obras rezhemo: *Satáji popred vſe dobro, satáji vſo zhednoſt, satáji vſe rasodenje, satáji Jesuſa Kriſtuſa, sataji Boga, satáji ſam ſebe, ſizer ſi neisrezheno neumen, in predersen zhlovek, ako hozheſh nad neumerjozhnoſtjo zhloveſhke duſhe dvomiti.*

To reſnizo (de je duſha neumerjozha) povſot berete, v' novi in ſtari savesi, in zhe tudi ſposnam, de ni ſ' takimi beſedami sapiſana, kakorſhne bi vi radi imeli, vender vam morem to-le rezhi: Vſe govori v' ſvetim piſmu od nje, ker bi bilo bres nje prasno vſe govorjenje, vſa vera in vſe djanje. Vſe je v' to reſ-

Digitized by Google

nizo obernjeno, sakaj? sato, ker se vse le savoljo nje godi, ino ker bi se ne bil zhlovek na nobeno postavo, na nobene shege, na nobene sapovedi vesati dal, ko bi ne bil nobeniga prihodniga shivljenja upal, ali pa ko bi se ne bil nesrezhne vezhnosti bal. On bi se zlo Boga ne bil bal, bi ga ne bil svesto slushil, bi ne bil s' njim nikoli sadovoljin, ko bi mu Bog ne bil vezhniga plazhila in vezhnih shtrafing rasodel. „Jes sim svoje serze sa vselej k' spolnenju tvojih sapoved nagnil, savoljo povrazhila.“ Psalm 118, 112.

Abraham bi ne bil hotel svojiga sina dariti, in bi ne bil upanja zhes vse upanje imel; Isak bi ne bil tako mirno saspal; Jakop bi ne bil svojih otrok s' takim veseljem shegnoval; in ljudje stare savese bi ne bili imeli urshaha prihodniga odreshenika sheleti, nad njegovim prihodam se veseliti, in vsiga od njega upati, ko bi ne bili ob svojih zhasih verovali, de bomo po zhasnim minljivim shivljenji she v' prihodnim shivljenji shiveli.

Brumni Job je na svojim gnoji ravno tako vesel, kakor kralj na kraljevim sedeshi, ker ve, de bo od mertvih vstal, in v' prihodnim shivljenji shivel, in ker mu je to upanje globoko v' serze utisnjeno. „To upanje je v' mojim narozhji s-hranjeno.“ Job. 19, 27.

David se rad boshji shibi in vsi pokori vda, de bi se le Gospod vekomej ne jesil, in de bi ga le ispred svojiga oblizhja ne savergel. Velki Makabejiz Juda bi ne bil ne dnarjev ne darov sa dushe pobitih vojshakov v' Jerusalem

Digitized by Google

poſhiljal, ko bi ne bil dobro in brumno od vſtajenja miſlil.

Preroki bi ne bili vezhniga plazhila obetali, in s' vezhnimi ſhtrafingami shugali. „Ino veliko ismed teh, ki v' prahu semlje pozhivajo, ſe jih bo sbudilo, nekteri k' vezhnimu shivljenju, nekteri pa k' vezhnimu oſramotenju, ktero bodo smiraj pred ſabo vidili.“ Danjel. 12, 2.

Modroſt bi ſizer pravizhnim v' Israelu ne dajala te tolashbe. „Njih lozhenje od naſ je bilo v' nadlogo ſhteto, ino njih odhod od naſ v' pogubljenje, tode oni ſo v' miru. Zhe ſo tudi oni pred ljudmi bolezhine terpeli, vender imajo popolnama upanje na neumerjozhnoſt.“ Modroſt. 3, 2. 3. 4.

Mladi marterniki (muzhenzi) ſtare savese, bi bres upanja neumerjozhnoſti ne bili tako ſtanovitni. „Ti hudobnesh! nam ſzer vsameſh to zhaſno shivljenje, tode kralj ſveta bo naſ, ki sa njegovo poſtavo umerjemo, per vſtajenji k' vezhnimu shivljenju obudil.“ II. Makab. 7, 9.

Ino dobra mati bi ſvojih otrok ne bila tako le k' ſtanovitnoſti nagovarjala: „Ljubi moj otrok! lepo te proſim, poglej nebo, potlej ſe pa tega rabeljna ne boſh bal, temuzh boſh vreden, de boſh ſ' ſvojimi bratmi enak delesh imel.“ II. Makab. 7, 29. „Umri tedaj, de te v' tiſtim uſmiljenji ſ' tvojimi bratmi vred ſpet dobim.“ —

Ali hozhete od te reſnize tudi dokonzhavza ſtare in sazhetnika nove savese ſliſhati?

Digitized by Google

Potlej bo pa tudi vſak dvom velika oſtudnoſt, in vſako drugako raslaganje pravo preklinovanje.

Te reſnize naſ Jesuſ Kriſtuſ uzhi.

„Ne bojite ſe takih, ki truplo ſizer umore, duſhe pa ne morejo umoriti, veliko bolj ſe tega bojite, ki lahko duſho in truplo v' pekel pahne.“ Mat. 10, 28. Njegov prihod na ſvet, njegovo delo, njegovi nauki, njegove obljube, in njegovo shuganje, s' beſedo, vſe vſe je na to reſnizo sidano.

To reſnizo apoſtelni ſprizhujejo.

„Ko bi mi le v' tem shivljenji na Kriſtuſa upali, bi bili revniſhi, kakor vſi ljudje.“ I. Kor. 15, 19.

„Bog bo pa ſlehernimu po njegovih delih povernil. Tiſtim ſizer vezhno shivljenje, kteri ſ' poterpeshljivoſtjo v' dobrih delih zhaſti, ino neumerjozhnoſti iſhejo; tiſtim pa jeso ino maſhevanje, kteri ſe radi prepirajo, in ſe ne dershe reſnize, ampak krivizi ſlushijo.“ Riml. 2, 6. 7. 8.

Apoſtelni ſo ſ' ſvojim shivljenjem in ſ' ſvojo ſmertjo nar mozhnejſhi in nar lepſhi ſprizhali, de je prihodno shivljenje reſnizhno, in de je duſha gotovo neumerjozha.

To reſnizo Kriſtuſova zerkev ozhitno prizha.

Mi vſe od ſebe lozhimo, in jih savershemo pravi Lateranſki zerkveni sbor, kteri terdijo, de je duſha umerjozha, deſiravno ima um in pamet. (Conc. Lat. 5. Sess. 8.)

Tvoja duſha je neumerjozha, pravi ſ. Auguſhtin; zhe ima vero, ji neumerjozhnoſt shivljenje rodi; zhe pa vere nima, je pa neumer-

Digitized by Google

jozha v' vezhno ſhtrafingo. (S. Aug. lib. 3. de symb.)

Koliko saſlushenje in plazhilo je, pravi ſ. Gregor, dusho od ſmerti reſhiti, de bo v' nebeſhki desheli vezhno shivela? (S. Greg. homil. 26. Moral.)

Ko bi mi prihodniga shivljenja ne imeli k' kterimu naſ zerkev vodi, bi ona ne imela nobeniga zilja ino konza, nobene oblaſti, nobene veljave.

Mi na ravnoſt ino terdno verujemo vſtajenje mertvih in vezhno shivljenje. To preprizhanje je marternikam mozh dajalo, devize v' deviſhtvu ohranovalo, ſpokornike delalo, osnanovavze po ſvetu poſhiljalo, ljudi k' brumnoſti vodilo, to preprizhanje je vſe rodilo, kar je na ſvetu hvale vredniga, veliziga, lepiga ino zhuda polniga.

Viſoki duhovi! nikar naj vaſ tedaj ni ſram tega nauka terdno ino ſtanovitno dershati ſe; ker ta nauk je vezhi duhove, kot ſte vi, rodil, in veliko imenitniſhi moshje, kot ſte vi, ſo ſe do ſmerti sa-nj vlekli. Pokashite mi na ſvetu kaziga ſpoſhteniga mosha, reſnizhnizhniga prijatla ljudi, prijatla dobriga, reſnizhniga ino pravizhniga, in ſkashite mi, ako mi morete, de tega nauka ne veruje. Pokashite mi na ſvetu ljudſtvo, ktero neumerjozhnoſti dushe ni verovalo, pa je bilo vender mirno, ſrezhno, in je veſelo shivelo. Pa jes ne bom le ſamo ſvetiga evangelija v' miſel jemal, berite tudi sgodbe nevernikov, berite hukve poſvetnih modrijanov, in potlej mi povejte, ali je ta nauk

Digitized by Google

le domiſhljevanje kerſhanſke perproſtnoſti, in sgol predſodik pravovernih kriſtjanov. „Spomni ſe nekdajnih zhaſov, in premiſli sapoved ſlehern rod. Poprashaj ſvojiga ozheta, in on ti bo osnanil, ſvoje ſtariſhe, in oni ti bodo pravili.“ V. Moſeſ, 32, 7.

4. §.

Straſhni naſtopki, kteri is nauka od umerjozhnoſti duſhe isvirajo, nam ſprizhajo, de je duſha gotovo neumerjozha.

Ko bi jes ne veroval, pravi velki Avguſhtin ſam od ſebe, de je po ſmerti trupla ſhe drugo shivljenje, bi bila ſladnoſt moje ſerze vshe sdavnaj premagala. Ino on pravi, de mu ni nobena miſel is njegoviga pregreſhniga shivljenja bolj pomagala, kakor ſtrah pred ſmertjo ino prihodno ſodbo.

Vpraſhaj vſak ſam ſebe, sakaj ſe greha varuje, in v' zhednoſtih vadi? On namrezh veruje, de bo greh o ſvojim zhaſi ſhtrafan, zhednoſt pa polonana. Ko bi tih bersda ne imel, ktere ga nasaj dershé, kje bi she neki bil, ino kam bi ga njegove noge noſile? Sdaj pa vé, de je Bog njegov ſodnik, njegova prizha ino njegov toshnik ali sopernik; ino Bog je ſizer greſhnikov ſodnik, ker je nar vikſhi ino nar sadnji ſodnik; Bog je njegova prizha, ker vſe vidi, vſe ſliſhi; Bog je greſhnikov sopernik, ker on veſ greh ſovrashi. Greſhnik ſhe verh tega ve, de je poſtava snana, pregreha ozhitna, greſhnik greha kriv; ſlehern isgovor prasen,

Digitized by Google

ſodba nepreklizljiva, in ſhtrafinga, sadnja ſhtrafniga v' prihodnim shivljenji vezhna.

Is tih naukov ljubesni in ſtrahu po kterih kriſtjan ſvoje shivljenje ravna, lahko ſ' Tertulijanam ſklene, de zhlovek, kterimu ſe nad greham nizh ne ſtudi, tudi nizh ne sheli svelizhanje ſvoje duſhe doſezhi.

Pa deſiravno ima kriſtjan take nauke, vender mu ſhe le velikrat ſpodleti, ſe ſhe ſpodtika. ¿She v' greh sabrede, ker je ſlab, in ker ſo miſli in shelje zhloveſhkiga ſerza is mladiga k' hudimu nagnjene; kriſtjan pa nozhe obleshati, temuzh ſpet vſtane, in ſvojo kratko ſlepoto s' obilnimi grenkimi ſolsami in s' ojſtro in ſtanovitno pokoro popravi.

Zhe pa zhlovek prihodniga shivljenja ne veruje, je pa vshe vſe jesi in ograje rastergal, njegovo hudo nagnjenje, in njegove hude ſtraſti ga ſ' ſabo potegnejo, in on je ſtanoviten neſpokornik.

Zvibli ali dvomi nad kako reſnizo ſvete vere, kteri ſe v' kakim brumnim zhloveku bude, ſo le peklenſke ſkuſhnjave soper vero, kterim ſe brumnik ne da premagati; ſo le ſkuſhnja njegove sveſtobe, ktera njegovo saſlushenje mnoshi; ſo le lepa perloshnoſt, de ſe brumnik da bolj poduzhiti, in de ſe pred Bogam bolj ponishuje.

Zvibli ali dvomi terdovratniga greſhnika ſo pa le ſad njegovih pregreh, ino naſtopki njegoviga ſpazheniga ſerza. Ker ſi ne upa poboljſhati ſe, torej ſi persadeva nad ſhtrafingo zviblati, ino jo tajiti, ktera ga zhaka, in pred ktero ſe she treſe. ¿Sam v' ſebi isgovora iſhe, ino

Digitized by Google

meni, de Bog sato ni pravizhen, ker ima s' njim vshe toliko zhasa poterpljenje.

¸S' tem se hozhe mirniga delati, in tolashiti, de bres vere, bres boshje slushbe, bres Boga in bres vesti shivi. Sheli bres sopernika biti, torej s. evangeli imenuje smishljene kvante, vero vsih zhasov babjo vero; misli vsih ljudi, kmetishko smoto; perve nauke nature ino pameti otrozhje nauke; s' besedo, vse kar koli je na svetu skasaniga ino sprizhaniga, imenuje prasno, sato de bi ne bil vekomej nesrezhen. Kako neumen je, kdor se hozhe pred mashujejozho roko boshjo s' predersnimi nauki varovati, in v' nespametnih menitvah pokoja iskati! — Kak dobizhek ima neverni neumnesh od tega? Bomo sdaj sdaj vidili.

Druga resniza.

¸She vezhi nespamet je, nad neumerjozhnostjo nesrezhnih ino pregreshnih dush zviblati ali dvomiti, ker so nastopki njih shtrafnige neisrezheno pravizhni.

¸So taki ljudje, ljubi bratje! kteri svojo vero le po dobizhku ravnajo, taki ljudje so namrezh, kteri neumerjozhnost v' vezhnim veselji v' nebesih verujejo, neumerjozhnosti v' vezhnim terpljenji v' peklu pa ne verujejo.

Vezhno srezho verovati in upati jih ne dela nepokojnih.

Vezhno nesrezho pa verovati, in bati se, jih nepokojne dela ino strashi.

Digitized by Google

Ta velki raslozhik, kteriga taki neumniki v' eni ino ravno tiſti reſnizi delajo, ozhitno kashe, sakaj taziga raslozhka shele. Neumerjozhnoſt ſrezhnih ino neſrezhnih duſh je na enake nauke pameti in beſede boshje sidana, in jes ſhe rezhem, de je greſhnik veliko neſpametniſhi, kedar ſe neſrezhne vezhnoſti ne boji, kakor takrat, kedar ſrezhne vezhnoſti ne upa, sakaj? Strah pred neſrezhno vezhnoſtjo mu vezh dobriga rodi, ſe namrezh poboljſha, zhe ſe je pa nizh ne boji, pa sabrede v' vezhi nevarnoſt, je namrezh smiraj terdovratniſhi.

Povejte mi, ſoſebno vi, ki nad vezhnoſtjo peklenſkiga terpljenja zviblate! povejte mi, kdo vam je porok, de bo greh bres vezhne ſhtrafe?

Morebiti vam je Bog to povedal, kteri je pravizhne sa nebeſhko kraljeſtvo vſtvaril? Tode nam na ravnoſt rezhe, de je neſrezhna vezhnoſt, ino nam vedno s' njo shuga.

Morebiti imate kak nápek sapopadik od njegove dobrote? Tode nam je le tako dolgo zhaſa miloſtljiv, dokler ſmo na tem ſvetu proſti, kedar zhaſ pokore mine, bo tudi naſha proſtoſt minila, in tudi njegova miloſt do naſ bo minila.

Morebiti ſe vam dolg greha majhin sdi? Tode dolg greha je velik ino ſhtrafniga she pred osnanjena.

Morebiti upate, de bote v' nekterih letih v' pekla popolnama poginili? Tode is pekla ni reſhenja, v' Bogu je le ena ſodba, in v' vezhnoſti ni vezh zhaſa.

Digitized by Google

Morebiti .... pa kaj bom toliko zhaſa vaſhih prasnih isgovorov iſkal? Odlog k' pokori v' to obrazhate, de ſhtevilo ſvojih grehov ſ' ſvojo nevero mnoshite. Zhloveſhki otrozi namrezh hudo sato bres ſtraha dopernaſhajo, ker ſe obſojenje hudobnih ne sgodi bersh per ti prizhi. Pridg. 8, 11. Ko bi ſmeli ſladnoſti tega ſveta tako vshivati, de bi ſe vam peklenſkiga terpljenja ne bilo treba bati, kdo bi vaſ neki samogel pregovoriti, de bi ſe sa nebeſa ſ' filo trudili? Kaj porezhete, ako vam s' svelizharjem vred osnanim: *Ako ſe ne ſpokorite, bote vſi pogubljeni?*

„Nehajte s' golfijo ſlepiti ſe, ker le ſami ſebe golfate. „Ne puſti, de bi ſe tvoje ſerze k' hudobnim beſedam nagnilo, ino pregrehe isgovarjalo, kakor hudodelniki delajo; jes nozhem njih veſelja s' njimi deliti.“ Pſalm. 140, 4.

Zhe s' boshjo pravizo bolj po ſvoji neumnoſti modrujete, bolj jo v' ſvoje pogubljenje drashite.

Praviza boshja je namrezh vezhna ino neumerjozha. „Hudodelniki ſo pa ſmert s' beſedo ino djanjem k' ſebi pervabili, ino ker ſo jo v' ſvojo prijatlizo ſhteli, ſo bili pa konzhani, oni ſo s' njo ſtorili, ker oni ſo vredni, de ſo je deleshni.“ Modroſt. 1, 16. Zhaſ ſ' prasnim natolzovanjem tratite, kako ſe vam bo po ſmerti godilo, in ta zhaſ, v' kterim bi ſe lahko pred vſim hudim obvarovali, le v' to obrazhate, de ſe v' vſe nevarnoſti predersno podajate. „Od jutra do vezhera bodo vſi pokonzhani,

Digitized by Google

in ker ſi tega nihzhe k' ſerzu ne vsame, bodo vſi poginili.“ Tob. 4, 20.

Vi tedaj nehate pravoverni kriſtjani biti, kedar nad neumerjozhnoſtjo zhloveſhke duſhe zviblate. Zerkev boshja vaſ is ſvojiga narozhja vershe, ker ſpet take nauke terdite ino ponavljate, ktere je ona vshe sdavnaj savergla. Kdor ne veruje je she ſojen, ino ſizer obſojen v' vezhni ogenj, kteriga sdaj verovati nozhe. Kdor zerkve ne poſluſha, je enak neverniku in ozhitnim greſhniku, kteri nimajo delesha nad Kriſtuſovo jerbſhino, ino nad nebeſmi, ktere vender veruje.

Nihzhe mi tedaj ne rezi, de ſo le prasne beſede ino prasno ſtraſhilo, kedar pravim de bodo greſhniki v' peklenſkim vezhnim ognji vekomej terpeli.

Ta nauk, de ſo martre pogubljenih vezhne, je bil in bo vſelej gotov.

Le veruj ga, ino nikar nad njim ne zviblaj; kedar bo sadnja neſpremenljiva ſodba ſklenjena, poidejo greſhniki v' vezhni ogenj. Tiſti bodo vezhno pogubljeni, kterim Goſpod Jesuſ porezhe: Poberite ſe ispred mene, vi prekleti v' vezhin ogenj.

Mi ſposnamo, de bodo vſi ſ' ſvojimi trupli vſtali, sato de bo ſlehern po ſvojih delih prejel .... de greſhnikov ſ' hudizhem vred vezhna ſhtraſniga zhaka.

Tem pametnim ſklepam tedaj, beſedi boshji, veljavi zerkve, ino ſplohnimu preprizhanju vſih pravovernih kriſtjanov naſproti ſtavite, kar koli hozhete; svijajte raslozhne nauke, de-

Digitized by Google

lajte raslozhik med okolifhnami, branite fe s' lashnjivimi fklepi, kolikor fe morete, fej morete vender le, ako fte fpofhteni ljudje, ozhitno fposnati, de vafhi zvibli nifo nesmotljivi, in vafhi nauki ne gotovi, de je tedaj lahko mogozhe, de fe vi motite, in ravno tako lahko, ino fhe veliko losheje je mogozhe, de fe vi motite, kakor pa, kar fe vam mogozhe sdi, de fe vfi drugi ljudje, sunaj vaf, motijo. Ali pa zhe imate kako nepremakljivo gotovoft, de fo vafhi nauki refnizhni, jo pa ozhitno vfimu fvetu pokashite.

Sdaj vaf pa vprafham, ino fizer kakor vafh brat, kteri vaf perferzhno ljubi, ino kterimu fe neisrezheno fmilite, jes vaf vprafham: Hozhete tedaj, ki fte pametni, vfo nefrezhno vezhnoft *fvojimu zvibla* saupati? Ali bote nar imenitnifhi rezh, ktero vam samore Bog, fvet, ali pa ki fi jo vi fami samorete dati, ftrafhnimu: Morebiti prepuftili? Ali hozhete po vfi fili tiftiga nefrezhniga modrijana pretezheniga ftoletja pofnemati, kteri je na fmertni poftelji, ko fe je bolj fpregledal, s' neisrezheno nepokojno veftjo, in med grenkim premifhljevanjem fam febi rekel: Sdaj fim na konzu fvojiga teka, sadnji dan fe je perblishal, jes she fmert v' febi zhutim.

Kak dobizhek imam sdaj od fvojiga teshkiga premifhljevanja, in od fvojiga tuhtanja? Dalej nifim prifhel, kakor do nekaziga *Morebiti:*

Morebiti je Bog, *morebiti* je vezhnoft, *morebiti* pa ni ne Boga ne vezhnofti.

Morebiti fta Bog ino vezhnoft, ino takrat dobro vem, de bo flaba sa-me.

Digitized by Google

Morebiti ni Boga ne vezhnoſti, in kaj ſim jes takrat na dobizhku? Jes nobeniga dobizhka ne vidim.

Prijatli! tako je rekel okrog ſebe ſtojezhim, jes tedaj tje grem, de bom ta velki *Morebiti* ſkuſil, in je umerl.

Oh! vi neſpametni poſnemavzi tega neſrezhniga modrijana! kak dobizhek bi imeli, ko bi vezhnih ſhtrafnig ne bilo? Kaj pa ſte na sgubi, zhe ſo reſ vezhne ſhtrafnige? Kako velik raslozhik je med sgubo in dobizhkam! Ko bi bili vaſhi zvibli reſnizhni, ali bi bili vi v' ſmerti toliko na dobizhku, kolikor bote na sgubi, zhe vaſhi zvibli niſo reſnizhni? V' zhaſnih opravkih gotovo tako bres premiſlika ne delate, ſoſebno v' tiſtih opravkih, v' kterih vam sa glavo gre. Takrat ſe vam nar bolj gotova, tudi nar pametniſhi sdi. Le takrat, kedar bi imeli sa duſho ſkerbeti, vam je kar nar ljubſhi tudi nar boljſhi, kar nar bolj vſhezh tudi naj bolj gotovo, vam je kar shelja tudi reſniza.

Le ena je gotova, le ena reſnizhna, le ena potrebna. Torej ſi nimate zlo nizh prebirati, zhe ſi nozhete nápak isbrati.

Ko bi ravno pogubljeni v' peklu ne terpeli vezhno, ampak le nekak prav dolg zhaſ, bi bilo li vredno, de bi ſi tako dolgo terpljenje s' vshitkam kratkiga veſelja saſlushili?

Ali bi vam bilo mozh vaſho ſhkodo doſti objokati, ko bi ravno v' peklu nizh ne terpeli, ampak bi bili le od nebeſ odlozheni?

Sodni dan bodo neverniki soper vaſ vſtali, in vaſho neſrezhno modroſt oſramotili. Savoljo

Digitized by Google

revniga veſelja ſvoje domiſhljene ſrezhe ſo bili oni morebiti bolj ſpoſhteni ljudje, kot ſte vi. Njih tamno upanje prihodniga shivljenja jim je shlahtnejſhi ſapopadik od zhednoſti in krepoſti dalo, kakor jih vi imate. Oni ſo golufnim isrekam ſvojih malikov vezhi ſpoſhtovanje in vezhi pokorſhnoſt ſkasovali, kakor jih vi ſposnani beſedi shiviga Boga ſkasujete. Vi njih piſma sato hvalite, ker ſo bili oni ajdje, poſnemajte vzhaſih tudi nijh zheſtite dela, ker hozhete kriſtjani biti. Jes vam ſzer nad ajdmi ne ſtavim sgledov kerſhanſke popolnomaſti pred ozhi, le ſamo to vaſ profim, de vſaj nikar hudobniſhi ne bodite, kakor pa ſo bili nekteri ſtari ajdje, zheſiravno hozhete po ſili novi ajdje biti.

Pa vender, ſej ſim she posabil, de imam le kerſhanſke poſluſhavze ali bravze, kterih ne shelim s' neſpametnim shivljenjem sdajnih nevernikov pohujſhati, ampak ſ' kerſhanſkimi reſnizami boljſhati.

Prijatli! bratje! kriſtjani! shaloſtna ſlepota drusih ljudi naj bo nam v' ſvarljiv nauk; varimo ſe, de naſ ne bo hudobno shivljenje ſhe v' hujſhi nevero, kakor pa druge ljudi, potegnilo. Vedno ſe bojmo, de bi nam shaljeni Bog luzhi ſvete vere ne odvsel, in je drugim ljudem ne dal, kteri ſo njegove miloſti vredniſhi od naſ.

Nikar ſe ne jesite, de vam tolikrat od dvomzov, nevernikov in greſhnikov govorim. vi ſte ſzer od reſnize naſhe ſvete vere prepriſzhani, ſ' ſtraham boshjim napolnjeni, ſe ſvoje

Digitized by Google

ſlabosti ſramujete; pa mi vender le verjemite, de ſo tudi hudobni ljudje na ſvetu, in ti greſhniki ſo tisti hudoben ſvet, kteri je od Boga preklet in savershen. „Pohujſhanja ſzer morejo priti, tode gorje zhloveku, po kterim pohujſhanje pride.“ Mat. 18, 7.

„Tudi krivoverſtva morejo biti, sato de ti, kteri ſo pravoverni, ozhitni med vami poſtanejo.“ 1. Kor. 11, 19.

Na ſvetu ne bo nikoli tazih hudobnih ljudi mankalo, kteri hudo miſlijo, hudo delajo, in hudo ali napak uzhé; ſpazheno ſerze bo vſak zhaſ isvir ali ſtudeniz nevere. Kolikor napazhniſhi bo djanje ljudi, toliko nesaupniſhi ſe bodo ljudem djanjſki nauki naſhe vere sdeli, toljko ſitniſhi jim bo ſlehern sadershik, kteri jim bo v' hude dela ali v' greh branil.

Greſhnik more le ſzhaſama tudi v' nevero priti ker ſi vſe pota sapre, ktere bi ga k' reſnizi perpeljale. Kedar mu ni vera vſhezh, ktera njegovo shivljenje pogubljuje, jo le sato premiſhluje in preiſkuje, de bi ſe je snebil, jo preklinjal, in tudi per drusih ljudeh ograjal.

Greſhnik sabrede v' neſramno nezhiſtoſt, veſt mu proti notrajnim in sunajnim ozhitanji oterpne; v' neisrezheno oſtudnih navadah shivi, kterih ſi premagati ne upa, greh na greh naklada; padez padez perneſe. Lejte ljubi bratje! to je pot, po kteri greſhnik sadnjizh do zhudne in viſoke uzhenoſti *nevere* pride.

„Savoljo tega jih je tudi Bog isdal sheljam njih ſerza ino nezhiſtoſti.“ Riml. 1, 24.

Digitized by Google

„Savoljo tega jih je duh kurbanja (nezhisti duh) golfal, in oni so se skosi kurbanje od svojiga Boga lozhili.“ Oseja 4, 12.

Savoljo tega so se shivini poenazhili, svojo pamet satajili, de niso nizh boljshiga, kot shivina, upali.

Mi pa, moji bratje! imejmo zhisto nedolshno serze, podversimo svojo berljavo pamet boshji neskonzhni pameti, terdno upajmo srezhne vezhnosti, ino potlej bo pa nashe serze savoljo prihodniga shivljenja polno miru. „Hitimo v' ta pokoj, ali mir priti, de ne bo kdo ravno v' tak sgled nevere postal.“ Hebr. 4. 11.

Mi si res ne moremo nikakor pomagati, ali si vodo ali pa ogenj isberimo. Ali bomo vezhno per Bogu, ali pa vezhno per nepokornih angelih; ali bomo zhutili ogenj svete ljubesni v' nebesih, ali pa mashujejozhi ogenj v' peklu. . . . .

Oh, Gospod! kaj ko bi pazh sveti strah tvojih strashnih sodeb vse greshnike, kteri so od tebe sashli, spet k' tebi perpeljal! Jes pa hozhem is otrozhje ljubesni in s' svetim sposhtovanjem vse vezhne zhase tvoj biti.

Ti si Ozhe, jes pa sgubljen sin. Ozhe! vsemi moje solse v' prijeten dar. Jes sim she tvoj otrok, ker si ti she smirej Ozhe.

Ti pa, moja uboga in usmiljenja vredna dusha!

Ti edina dusha, ktero imam, na kteri mi je tedaj vse leshezhe!

Ti, moja edina dusha, ktere srezha ali nesrezha je v' mojih rokah!

Digitized by Google

Ti moja neumerjozha dusha, ktera bosh vezhno srezhna, ali pa vezhno nesrezhna! kaj sim jes dosihmal sa-te storil? kaj je Jesus Kristus sa-te storil? kaj hozhe Bog odsihmal sa-te storiti? kaj ti hozhe dati? On te is ljubesni k' sebi klizhe. Pekel te pa hozhe is nevoshljivosti poshreti. Kaj si bosh isvolila? Kaj imash raji?

Gotovo bodi sklenjeno de te nozhem v' nevarnost vezhne nesrezhe postavljati. Jes te shelim svelizhati, hozhem svelizhanje dosezhi, hozhem vse perpomozhke k' svelizhanju v' svoj prid oberniti, naj velja kar velja. Vem, de me Bog she vselej sa svojiga otroka vsame, sato ker me k' sebi vabi, in ker bi ga jes slishati ne mogel, ko bi me ref ne vabil. On me k' sebi vlezhe, szer bi jes ne shel k' njemu.

Neskonzhno usmiljeni Bog! vezhna hvala in zhast tedaj bodi tvoji, neskonzhni dobroti in milosti! Dan moje pokore se je sdaj napozhil, nikdar se ne sme omrazhiti. Veliko truda bo treba, ali pa nisi ti, o Bog! vsiga truda in persadevanja vreden? Bom mogel solse tozhiti, ali pa ne bodo v' vezhnosti dobro in obilno poplazhane?

Bom szer v' nevarnosti sadel, ali jih pa ne morem s' tvojo sveto gnado premagati?

Pokora bo szer grenka, ali pa samore kdaj tako grenka biti, kakor je vezhno terpljenje?

O moj Bog! Bog mojiga serza in moje dushe! koliko zhasa ti bom she na tem svetu slushil, in svoje pregrehe objokoval? „Moji dnevi so kakor dim sginili, in moje kosti so se kakor glavnja posushile.“ Psalm 101, 4.

Digitized by Google

Kar ſim in kakorſhin ſim, vſe vſe mi osnanuje mojo blishno ſmertno uro, in she zlo v' ſebi zhutim, de konez mojiga teleſniga shivljenja she ne more delezh biti. Oh, Goſpod! ti veſh, in tudi jes v' ſvojo vedno shaloſt vem, de ti ſvoje mladoſti vezh ne morem darovati, ker je she sgubljena, le s' sgrevanimi ſolsami ti jo ſhe samorem prijetno in dopadljivo ſtoriti. Daj mojim ozhem potoke ſpokornih ſolz, de jih bom tozhil; moji grehi ſo velike shaloſti, in ſoſebniga objokovanja vredni.

Druge dni mojiga shivljenja, ktere mi boſh ſhe po ſvoji dobroti dal, pa vſe vſe sa-ſe vsemi. ¿Samimu tebi, tebi morejo biti poſvezheni, le sa-te in sa tvojo zhaſt morejo biti obernjeni. Nizh vezh nozhem biti proti tebi krivizhen, ali pa proti ſvoji duſhi neuſmiljen.

V' prihodno hozhem tebi shiveti, in v' tebi umreti, naj she umerjem, kedar koli ſi bodi; ſej vem de me ne boſh od ſebe savergel, ker ſim v' te veroval ino na-te saupal. —

Zhe ljudje toliko ſkerbe, de bi posnejſhi umerli, koliko bi ſhe le mogli ſkerbeti, de bi nikdar ne umerli! S. Aug.

Digitized by Google

Zheterti poglavitni del.

N e b e ſ a.

Digitized by Google

Digitized by Google

Pervo premiſhljèvanje.

Svetniki ſo v' nebeſih od vſiga proſti in reſheni, in pred vſim obvarovani, kar naſ na tem ſvetu teshi, in zhes kar tukej toshimo.

„Bog bo vſe ſolze od njih ozhi obriſal; in ſmerti ne bo vezh, ne shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine ne bo vezh, ker pervo je minilo.“ Skriv. rasod. 21, 4.

Morebiti na nebeſa le sato malokdej miſlite, ker jih ne morete rasumeti ali sapopaſti, jes pa menim, de bi mogli ſhe savoljo tega na-nje bolj pogoſto miſliti, ker ſo nebeſa neisrezhene velikoſti, ino neſkonzhne zene. Vezhna ſrezha bi ne bila tolikoſhna, kolikorſhno nam jo vera popiſuje, ona bi ne bila Boga vredno plazhilo, ako bi vam samogel kak zhlovek povedati, kaka je ſama na ſebi.

Mi ſi jo bomo tedaj, kakor omejeni, ſlabi ljudje, le ſ' pomozhjo ſvojih pozhutkov nekoliko poozhitili; bomo is vidnih na nevidne rezhi ſklenili, sato de bomo ſvojo podobnizo nekoliko na kviſhko povsdignili. Miſlite ſi tedaj, moji bratje! zheſar v' nebeſih nizh vezh

Digitized by Google

ni, de bote vſaj nekoliko umeli, kaj ſo nebeſa. O kako ſladka ura je sa pravizhniga, ura njegove ſmerti! Koliko veſelje, konez vſiga terplenja v' sdajnim, in sazhetik vſe ſrezhe v' prihodnim shivljenji na enkrat sagledati! Karkoli je popred bilo, je sdaj vſe vſe minilo. „Ino kteri je na ſedeshi ſedel, je rekel: Pole, vſe rezhi nove ſtorim.“ Skriv. rasod. 21, 5.

Sdaj ni nobene nevarnoſti sa svelizhanje ſvetnikov, savoljo kterih nevarnoſt ſo ſe tukej toliko jokali.

Bog bo vſe ſolze od njih ozhi obriſal.

Sdaj ni nobeniga terplenja vezh sa njih truplo, savoljo kteriga ſo umerli. Smerti ne bo vezh.

Vſa nesadovoljnoſt njih duſhe je minila, ktero ſo jim zhaſne rezhi delale.

Ne bo shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine ne bo vezh. Vſe ſvesi ſo rastergane, in mi ſmo reſheni; ker, kar je nekdej bilo, je minilo.

Oh! kako ſrezhni ſo tedaj, kteri v' tvoji hiſhi, Goſpod Bog! reſ prebivajo? Ino kdaj ſe bo ſrezhna ura perblishala, v' kteri bom tudi jes pred tvoje oblizhje priſhel?

Perva reſniza.

V' nebeſih ne bo svelizhanje ſvetnikov nikoli vezh v' nobeni nevarnoſti, savoljo kterih ſo ſe na tem ſvetu toliko jokali. Bog bo vſe ſolze od njih ozhi obriſal.

Slehern ſvetnik je bil na tem ſvetu ali *smirej nedolshen*, de je Boga smirej zhes vſe

Digitized by Google

ljubil, ſe ga smirej bal, in ga ni tedej nikdar s' nobenim vſaj ſmertnim greham rasshalil; ali pa je *bil ſpokoren greſhnik*, kteri je ſhe na tem ſvetu dovolj obshaloval in ſe sato pokoril, ker je ſ' ſvojimi grehi Boga shalil, kteri ſe je tedaj ſam ſebe bal. *Nedolshni zhlovek* je vidil nevarnoſt, v' kteri je smirej tizhal, in ſe je jokal savoljo vedne ſkerbi, in savoljo vedniga ſtrahu, kteriga je preſtal; *Spokornik* je ſkuſil nevarnoſt, ali ſkuſhnjavo, v' kteri je padel, in ſe je jokal nad neſrezhnimi grehi, ktere je ſtoril.

V' nebeſih ſo ſe pa ſolse obeh poſuſhile, ker ſe je tudi njih vir sa vſelej uſuſhil. Per pervim je nedolshnoſt na vekomej obvarovana; per drugim je pa pokora sa ſtorjene grehe sadoſti velika snajdena.

Pervizh. Solse nedolshniga ſo ſe na vekomej poſuſhile. Nedolshin zhlovek ſe je velikrat ſ' ſolsami, kakor ſ' kruham redil, njegove ſolse ſo ſe po tamnih jamah raslegale, po kterih ſe je sato potikal, de je bil dalje od sapeljiviga ſveta; po nebeſih je, kakor shejin jalen po mersli vodi hrepenel, je ſerzhno shelel is tega ſveta reſhen ino ſ' Kriſtuſam ſklenjen biti. Sdaj je pa popolnama proſt, je v' proſtoſti boshjih otrok, per zilji ino konzu ſvojih gorezhih shelj, in per kraji ſvojiga terdniga upanja. „Jes ſim ga naſhla, kteriga moja duſha ljubi, jes ga dershim, in ga nikakor ne ispuſtim.“ Viſoka peſem. 3, 4.

Veſelja zhes to, de ſo vſe nevarnoſti sveliznanja minile, drugi ne more prav obzhutiti,

Digitized by Google

kakor kdor popolnama vé koliko bi bil sgubiti vtegnil, in kdor she v' reſnizi vshiva, zheſar je she dolgo zhaſa pogreſheval.

Miſlite na veſelje revniga jetniga, kteri je dolgo zhaſa v' ſtraſhno tamnih jezhah tizhal, kedar ſpet ljubo ſolnze sagleda. Miſlite na tolashbo ſushnika, kteri je veliko let terdo uklenjen v' ſlushbi neuſmiljeniga goſpodarja prejokal, kedar je is ſushnoſti ispuſhen, kedar vſo proſtoſt dobi. Miſlite na veſelje preſtraſheniga zhloveka, kteri ſe je dolgo zhaſa po nevarnim in divjim morji vosil, kteri je bil savoljo velikih viharjev, in ſtraſhnih klezhetov velikrat v' ſmertni nevarnoſti; kako veſel je, kedar ſrezhno is morja na ſuho pride. Miſlite na vſe, kar nam na ſvetu neprevideno veſelje, tolashbo in oveſelenje dela.

Pa vender kako ſlabe, ino nepopolnama ſo vſe te podobe proti ſrezhi pravizhniga ino nedolshniga zhloveka, ki ſe is tega ſveta lozhi, kedar is dolge ſushnoſti, is shaloſtniga popotvanja, is veliziga terpljenja, is doline ſols sadnjizh v' deshelo shivih pride, de ondi vekomej sadovoljin tako rekozh od shivljenja boshjiga shivi, in ſvojiga ſtvarnika, njega, zilj ino konez ſvojih shelja, sazhetnika in dokonzhavza ſvojiga miru in pokoja bres vſiga ſtrahu ga kdej sgubiti vshiva. Nad njim ſe obljuba preroka Baruha popolnama ſpolni, kteri pravi: „Serzhni bodite otrozi! vpite na Goſpoda, in vaſ bo is roke ſovrashnih poglavarjev reſhil. Sej ſim vedno upal, de vam bo pomagano, in meni je dodelil ſvetnik veſelje nad miloſtjo.

Digitized by Google

ktera vam bo doſhla od naſhiga vezhniga svelizharja. Ker s' shaloſtjo ino s' jokam ſim vaſ sgubil; Goſpod pa mi vaſ bo nasaj perpeljal s' veſeljem in rasveſelenjem na vekomej.“ Baruh. 4, 21. 22. 23.

Drugizh. Solse ſpokornika ſo ſe sa vſelej poſuſhile. Spokornik je veliko terpel, preden je neſrezhne vesi rastergal, ki ſo ga na nevarne ſtvari vesale; slo ſi je persadeval, preden ſe je dolgih in globoko vkoreninjenih pregreſhnih navad odvadil; slo ſe je mogel premagovati, de ſe je mikanju sapeljiviga ſveta, ki ga je ljubil, v' bran ſtavil; sdaj je pa ſpokornik v' nebeſih v' takim savetji, kakorſhniga bi ſi ne bil v' shivljenji tudi per naj ſerzhnejſhim vojſkovanji nikdar ſveſt. Leta in leta ſo pretekle dokler ſe je ojſtro in proſtovoljno pokoril, pa vender ſhe ni vedil, zhe je she Bog ſvoj mezh v' noshnize vtaknil, in zhe ſo mu grehi she odpuſheni ali ne. Ta ſtrah je njegovimu duhu veliko hujſhi djal, kakor krishanje meſa njegovimu teleſu. V' ſvojim pepelu in v' ſvojim ſpokornim oblazhilu ſe je ſhe vedno treſel, ker ni vedil, zhe je ojſtroſt njegove pokore velikoſti njegovih grehov permerjena ali ne, in zhe ſe bo shaljeni Bog ſ' ponishanjem revniga posemljiſkiga zherva dal sadovoliti, ali ne.

Sdaj pa dobro ve, per zhim je, sdaj ſe je vſe ſkerbi snebil. Njegove shelje ſo ſpolnjene, njegova sheja ogaſhena, njegovo ſerze je sadovoljno.

Digitized by Google

Kdo ſi pa samore to sadovoljnoſt prav miſlite? Kdo samore raslozhik med jokajozho ino sadovoljno duſho prav umeti?

Ubogi popotnik je zvizhal, pobeſedah ſvetiga piſma, kakor mlada laſtovka, in je grulil kakor golob. „Njegove ozhi ſo oſlabele od na kviſhko gledanja.“ Isai. 38, 14.

Sdaj ſe pa veſel na tiſto pot nasaj osira, ktera je bila popred sa-nj ſtraſhna, in ktero je she ſrezhno prehodil, in ſe veſeli v' ſvojim Bogu, de je v' teshavah sdajniga shivljenja le ſtopinje k' ſvoji zhaſti naſhel. Prijatli! bratje! kteri ſe nad sgodnjo ali pa bolezho ſmertijo rajnziga jokate, nehajte jokati, in savoljo njega shalovati; nikar ſe ne jokajte nad njim, temuzh jokajte ſe raji nad ſaboj ino nad ſvojimi otrozi, kteri morete ſhe dolg ino nevaren tek tezhi.

Rajnik je odſhel vſim nevarnoſtim k' grehu, torej tudi vſimu vsroku ſhtrafinge; veſ boj je preſtal, ino Bog, ljubi Bog mu je she v' kroni pravize saſtavo vezhne ſrezhe dodelil. Svitli dan je napozhil, ob kterim ſolnze nikoli ne saide in ondi ni mogozhe saiti od prave poti, kjer ni nobene tame. Bog bo vſe ſolze od njih ozhi obriſal.

Tretjizh. Vſi ſvetniki ſo proſti od ediniga vsroka ſols, ker ſo vſi na vekomej proſti od greha.

„Bote reſnizo ſposnali ino reſniza vaſ bo ſproſtila.“ Janes, 8, 32.

Svet jih ne more vezh sapeljevati, in motiti, ker do njih ne more. Meſo ſe vezh soper

Digitized by Google

duha ne punta, ker nima nobeniga sela. Pekel jih vezh ne salasuje, ker nima zhes-nje nobene oblasti. Oni morejo Boga ljubiti, ker ga shele ljubiti, in oni morejo sheleti Boga zhes vse ljubiti, ker ga posnajo, in she imajo.

Njih um in pamet nista vezh slepa. Njih volja ni vezh premenljiva, ona le to hozhe, kar dela, in kar ima. ¿Serze ni vezh nestanovitno, ono se svojiga saklada, (Boga), stanovitno dershi. ¿Spominj ni vezh posabljiv on se spomni Gospodoviga usmiljenja, in ga vedno sa-nj hvali. Ob kratkim, serze svetnikov je le sa Boga, in Bog je le Bog njih serza; njih dusha je v' ljubesen in veselje vsa samaknjena, kar je njeno svelizhanje in srezha, in ker nemore drusiga opravila vezh imeti, tudi drusiga dela nima, kakor srezhna biti.

Pokashite mi bratje! pokashite mi kazigk po duhu boshjim shivezhiga zhloveka, kteri svelizhan biti resnizhno sheli, in on bo vsaj nekoliko umel, koliko srezho zhlovek obzhuti, in vshiva, kedar svojo dusho resnizhno reshi, in svoje svelizhanje popolnama sagotovi. Tak zhlovek je neskozhno veselishi, kot una shena, ktera je sgubljeni denar spet nashla, veliko veselishi je, kot popotnik, kteri je neusmiljenim televajem srezhno odshel; veliko sadovoljnishi je, kot zhlovek, kteri je kak saklad nashel; sato pa tudi Bogu svojiga svelizhanja vekomej gorezhe sahvalne pesmi poje. ¿She le v' nebesih prav zhuti, kaj ino koliko ima, she le sdaj popolnama sposna, kaj ino koliko bi bil utegnil sgubiti.

Digitized by Google

„Jeſt pa bom v' pravizi pred tvoje oblizhje priſhel, in bom naſiten, kedar ſe bo tvoja zhaſt perkasala.“ Pſalm 16, 15.

Druga reſniza.

V' nebeſih je sa vſelej konez tiſtiga terpljenja, ktero ſo ſvetniki tukej na ſvojim truplu terpeli, ino savoljo kteriga ſo umerli. Ino ſmerti vezh ne bo.

Kakor ni v' nebeſih per ſvetnikih duſhne ſmerti (greha), ravno tako ondi tudi ni teleſne ſmerti (lozhenja duſhe od trupla), ktera je ſhtrafinga sa greh, ino naſtopik naſhe pokashene nature. Jes pravim, de v' nebeſih *ni*

rasdjanja in trohnenja teleſa, ker nebeſhzhani vezh ne morejo umreti;

ne teleſoviga terplenja, ker nebeſhzhani ne morejo vezh terpeti;

ne teleſnih potreb, ker nebeſhzhani nizh ne pogreſhajo.

„Kedar pa bo umerjozhe neumerjozhnoſt obleklo, ſe bodo ſpolnile beſede, ki ſo piſane: ‚Smert je posherta v' premaganji.“ I. Kor. 15, 54.

Bojezhi ino ſtrahoviti kriſtani! kteri ſe pred ſmertjo kakor terſt pred viharjem treſete, smirej miſlite na tiſti ſrezhni zhaſ, kedar bote ſmertni ſtrah premagali; kedar ſe bo vaſh raſtreſen pepel ſpet ſkupej sbral, kedar ſe bodo vaſhe trohle koſti ſpet oshivele, kedar bo vaſhe rasdjano telo ſpet kal sagnalo, kedar bote od mertvih vſtali, ino ne bote nikdar vezh

Digitized by Google

umerli. Beteshniki ſno hromi! kteri imate she od rojſtva ali pa od kake neſrezhe polomljene ude, neprenehama miſlite na tiſto dosheljeno minuto, o kteri poidete s' sdravimi udmi v' hiſho ſvojiga nebeſhkiga Ozheta. Zhe ſte na ſvetu od drusih sanizhevani ali pa sapuſheni, ſe pa ſ' to miſlijo tolashite: V' nebeſih bom tudi jes sdrav; gori ſe bom na enkrat vſih krishev snebil; jes bom ravno tako ſrezhen, kakor bodo uni, ktere sdaj blagorvam, ali pa kteri me sdaj sanizhujejo. Moje truplo, ktero je sdaj od tolikanj nadlog ſtiſkano, in Bog vé kako bo ſhe nadlegvano, je enako ſemenu, ktero v' semlji sato sgnjije, de potlej tolikanj lepſhi poshene. „Pravizhni bo zvetel kakor palmovo drevo, raſtel bo kakor zeder na Libanu.“ Pſalm. 91, 13.

On bo ſmerti praſhal rekozh: ¿Smert! kje je tvoje premagajne? ¿Smert! kje je tvoje sèlo? ino ne bo ſe bal, de bi ſe ſmert ſhe kdaj nad njim maſhevala. Le greh je premaganje ino sèlo ſmerti, kjer pa ni greha, ondi tudi ni nobene ſmerti. Ino ſmerti vezh ne bo.

Per ſvetnikih tudi ni navadnih osnanovavzov ſmerti, poſtavim bolesen, nadlog, in tega, kar nam hudo dene. Spremenjeno truplo ne more vezh terpeti, vezh ne potrebuje, nima nobene nepopolnamaſti nad ſaboj. V' njem ino sa-nj je vſe dobro, vſe rasveſeljivo, ino vſe boshjiga plazhila vredno.

Kolika je ſrezha ſvetnikov v' nebeſih, bodo ſoſebno tiſti ljudje shivo zhutili, kteri ſo tukej ſvoje dni in léta v' ſtraſhnih bolezhinah preshi-

Digitized by Google

veli, ino veſ zhaſ ſvojiga shivljenja umirali; kteri ſo ſe shiveti navelizhali, kteri bi ſe v' zhaſnim peklu miſlili, ko bi jim Bog sdajno terplenje ſhe podaljſhal; kteri v' ſredi ſvojih bolezhin s' Davidam sdihujejo: „Gorje meni, ker moje popotvanje tako dolgo terpi!“ Pſalm 119, 5.

¿Sveti ¿Sion! nebeſhki Jerusalem! ti pa nimaſh ne ternja ne oſatja, ne kamnov v' ſpodtiklej, torej tudi nimaſh nobeniga urshaha sdihovanja, nejevolje, ino neſpolnjenih shelj. O tí lepi sapopadik naſhih sdajnih shelja, tí zilj ino konez naſhiga hrepenenja! tí ſpolnenje naſhiga upanja! ali ſmemo tedej reſ terdno upati, de te bomo doſegli? Ravno to terdno upanje nam she sdaj naſhe shaloſtno shivljenje slo lajſha, sholz s' medam meſha, ino ternje gúli, de naſ vezh ne bòde, ali de naſ vſak tako slo ne more boſti.

Sdajno shivljenje, miſlimo ſi ga, kakor koli ſi ga hozhemo, je bolj v' terplenje kakor pa v' veſelje, ne le sa naſho duſho, ampak tudi sa naſhe truplo. Truplo v' létih, ktere mu voſhimo, opeſha; v' veſelji, kteriga mi iſhemo, oſlabi; terplenja, pred kterim beshi, ſe ne more ogniti; ino kar duſha, to tudi truplo terpi, ino kar truplo terpi tudi duſha zhuti. Satorej ni drusiga naſhe umerjozhe shivljenje kot dolgo premenjanje terplenja, ino nepretergana verſta nadlog, ktere le vzhaſih sato nekoliko odjenjajo, de potlej ſpet hujſhi poprimejo.

Zhlovekovo shivlenje je na ſvetu kakor Job pravi, vedna vojſka, in njegovi dnevi ſo kakor

Digitized by Google

dnevi najemnika. „Kakor hlapez ſenze sheli, in kakor najemnik konza ſvojiga dela teshko zhaka, ravno tako imam jes meſze bres pokoja, ino ſhtejem nozhi.“ Job. 7, 1. 2. 3.

In pa komu smed naſ, ljubi bratje! komu ſe ne godi ravno tako? Kakor na divjim morji val val pobija, ravno tako ſe v' sdajnim shivljenji krish v' krish saleta, ino kjer perva nadloga neha, ondi ſe vshe druga perzhne.

Kako shaloſtno bi bilo tedaj naſhe shivljenje ko bi v' tolizih nadlogah, v' tolikim terplenji ne mogli vezhne ſrezhe (v' nebeſih) upati! Ino komu bi bilo mozh toliko neismerno neſrezho sadoſti objokati?

Kedar zhlovek ne more vezh terpeti, je sa-nj taka ſrezha, de jo tako rekozh po pravizi ſmemo *nebeſa ali raj meſa* imenovati.

Ravno tako, ljubi bratje! nima zhloveſhko truplo v' ſrezhni vezhnoſti nobenih potreb, sa ktere bi mu bilo ſkerbeti; ne veſelja, ktero bi mogel ſhe le saſlushiti; ne kratkozhaſov, ktere bi ſi mogel zhlovek kupiti. Svetnikam noben pot ne tezhe po trudnim obrasi, prekleta semlja jim nobeniga oſata ne rodi; uboſhtvo jih ne ſpravlja drugim ljudem v' oblaſt; nobena neſrezha jih ubosih ne dela; noben bogatinz jih ne tare, nihzhe jih ne sanizhuje; noben ptujiz jim ni nevoſhljiv.

Kedar perpovedujete, de je kdo na tem ſvetu ſrezhen, vezhi del tako le pravite: Temu zhloveku nizh ne manka, vſiga ima v' obilnoſti, kar koli njegovo ſerze posheli. On ne vé sa nadlogo, ne sa terplenje, ne sa pomankanje. . . .

Digitized by Google

She veliko boljſhi ſi morete tiſto ſrezho miſliti, ki vaſ v' nebeſih zhaka, in v' saupanji na-njo morete v' dobrim ſtanovitni oſtati.

Jas pravim, de ne bo v' nebeſih nobenih teleſnih potreb, savoljo kterih ſte tukej tako nepokojni, ſe toliko trudite, in toliko ſkerbite; in vi ſi pa morete sraven tudi vſe nedolshno veſelje miſliti, ki ga truplo vshivati samore. Truplo je v' nebeſih veſelja ino zhaſti s' duſho vred deleshno, kakor je bilo tukej njene zhednoſti ino njeniga saſlushenja nekako deleshno.

Le terpi tedaj, o ſtiſkana duſha! le terpi, zhe je tako boshja volja, jokaj bres ſtrahu, in sdihuj bres trepeta v' dolini ſols, na ſvojim sdajnim popotovanji; tode nikdar ne posabi na ſvojo prihodno domazho deshelo, kjer boſh s' veſeljem shela, kar tukej s' jokam ſejeſh. Na pol poderta hiſha, v' kteri sdaj prebivaſh, ſlaboſt tvojiga trupla ti le osnanuje, de je tiſta ſrezhna hiſha she sa-te perpravljena, v' kteri boſh ſ' ſvojimi bratmi boshji delesh vshivala. Zhe te Bog dalje k' ſebi ne poklizhe, vezhi pravizo imaſh do njegoviga deleſha. Bog ti tvoje plazhilo le mnoshi, kedar ti ga perdershuje.

Tukej raſte vſijano ſeme med ognjem ino mezhem, ino nebeſhzhanam ſe v' tem zhaſt ali povelizhanje perzhne in ſpolni, kar poſvetnjaki v' nadlogo ino neſrezho ſhtejejo. Kako lepo ſe slato ſveti, de ſe le nektere minute v' ognji zhiſti! Le nektere leta moreſh tukej ſkuſhnjo preſtati, de ſe boſh potlej vſo vezhnoſt v' nebeſih veſelila! Krona, ktera veſ um preſeshe,

Digitized by Google

je she nad taboj; osri ſe na kviſhko proti nebeſam, ino ſ' tem ſe tolashi, de boſh ondi gotovo neumerjozha. „Satorej ſe ſ' temi beſedami med ſaboj tolashite.“ I. Teſal. 4, 17.

¿Slehern smed vaſ, ljubi bratje! naj ſvojiga brata v' njegovim teleſnim terpljenji k' temu upanju opominja; ſlehern naj ſe v' bolezhinah ſvojiga trupla ſ' to reſnizo podpira; ino kedar ſe bo vaſha natura pod ſhibami vaſhiga nebeſhkiga ozheta vpenjala, ſi pa v' duhu ſvete vere rezite: ¿Sej ne terpiſh dolgo zhaſa: ſej ne terpiſh saſtonj. Satorej ſe ſ' temi beſedami med ſaboj tolashite.

Tretja reſniza.

V' nebeſih nima duſha ſvetnikov nobene nesadovoljnoſti, ktero ſo jim tukej zhaſne rezhi delale. Ne bo shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine ne bo vezh.

Na tem ſvetu je nesadovoljnoſt zhlovekova naj vezhi ino naj gotovſhi terpljenje.

Zhlovek ni sadovoljin ne ſ' ſvetam, ker njegove shelje niſo ſpolnjene, ako ravno ga vshiva.

Ni sadovoljin ſ' ſvojim blishnim, ker blishni njegovim sheljam nikoli prav ne vſtreshe.

Ni sadovoljin ſam ſ' ſabo, ker smirej nad ſabo pregreſhke in pomankanje vidi, kar mu teshko dene.

Ni sadovoljin (ali ſmem povedati?) ſhe zlo s' Bogam, ker od njega smirej manj doſeshe,

Digitized by Google

kakor pa sheli, ali pa drugazhi doseshe, kakor pa bi rad dosegel.

Neki stari modrijan je rekel, de sadovoljnost ni zhlovesbka zhednost; in po nekakimu umu je pazh prav rekel. Misslite si nar srezhnisbiga zhloveka na semlji; vse mu dajte kar je zhloveku mozh posheleti, pa bote vender vidili, de mu she zherv nesadovoljnosti serze gloda. Zhe ima kraljestva, pa she zelih delov sveta sheli; zhe ga ljudje zhaste, pa she hozhe, de bi ga molili; zhe she vesselje vshiva, pa hozhe she vezhiga vshivati. Ohernikovo oko se ne da s' krivizo nasititi; ni sit, dokler se ne usushi, in svojiga shivljenja ne konzha. „Hudobno oko je k' hudimu (nagnjeno) ino ne bo kruha sito, ampak je lazhno ino shalostno per svoji misi.“ Sirah, 14, 9. 10.

Ravno taka je s' slehernim zhlovekovim nagnenjem, bodsi to ki si hozhe. V' tej rezhi so si dobri ino hudobni ljudje naj bolj podobni; nesadovoljnost je sploshna, desiravno je ta zhlovek savoljo tega, ta pa savoljo tega nesadovoljin. Poboshen zhlovek bi rad tolashbo imel, in kolikorshno koli mu Bog poshlje, mu vender ni nikoli dovolj velika. Vzhasih sheli, de bi ga Bog pred shtrasingami obvaroval; pa ga vender she smirej s' njimi tepe. Bi she rad konez svojiga terpljenja vidil, pa se she le vsak dan ponavlja. Njegove shelje se ravno tako netezhne nasititi, kakor shelje vsakiga drusiga, in je nekako nesadovoljin, ker she sheli, kar nima, in po takih dobrotah hrepeni, ktere se le v' prihodnim shivljenji dobé.

Digitized by Google

Zhlovek ſploh malo zhiſla, kar she ima, ker tega sheli, kar ſhe nima, ino nikoli le sato ne ſkerbi, kar ſe sdaj godi, ker ga smirej uno ſkerbi, kar ſe ſhe ne godi. Od tod ſploh isvirajo njegova nejevolja, ino njegove vedne shelje, de bi ſe mu drugazhi godilo, kakor pa ſe mu reſ godi. „Oh! kaj ko bi bil pazh pokonzhan, je ſhe zlo poterpeshljivi Job rekel, de bi me oko ne vidilo! (nihzhe ne vidil)!“ Job. 10, 18.

Vzhaſih ſe nad vſimi ljudmi hudujemo, de na ſvetu ne moremo biti veſeli, ino popolnama sadovoljni; tode ſe nekako po krivizi nad njimi hudujemo. Ljudje she vedo, sakaj niſo zhaſnih rezhi prav prav veſeli, ino njih popolnama sadovoljnoſt na semlji bi imela ſtraſhnejſhi naſtopke, kot njih nadleshni nepokoj. Kriſtjani! naſh vezhni poſtavodajavez nam ni sadovoljnoſti ſ' tem ſvetam odlozhil; on ni priſhel, de bi nam tak mir dal, ampak de nam je mezh perneſel. Mat. 10, 34.

Zhe ſami ſebe malo bolj premiſlimo, prav lahko ſposnamo, de ſo vſe zhaſne rezhi sa naſ premajhne, de naſ ne morejo sadovoljiti ino de ako hozhemo reſnizhno ſrezhni biti, naſ je mogel naſh ſtvarnik sa kaj drusiga (kakor zhaſne rezhi) nameniti. Druge ſtvari naj bodo sadovoljne, kedar imajo, kar njih natura potrebuje, le ti, o zhlovek! ti podoba boshja! ſe v' ſvojih sheljah toliko zhaſa ne daj naſititi, dokler tiſte neismerne dobrote (Boga) ne sadobiſh, ktero vshivati ſi ſtvarjen.

Digitized by Google

Tvoje ſerze naj ſmirej nekak ſvet nepokoj zhuti, dokler tjckej (v' nebeſa) ne prideſh, kjer je (Bog) tvoj ſhaz ali saklad. Naj ti ne bo nikoli sadoſti, kar koli je manj kot Bog, ali kar ti Boga vshivati ne da. Saſtojn nam vidne saklade ali ſhaze na kup ſpravljate, de bi naſ ſ' tem ſvetam sadovoljne ſtorili; saſtojn nam zhaſt ino ſladno veſelje napravljate, de bi mi na vſe drugo posabili. Kedar bi she imeli shejo ogaſiti, naſ ſhe le shejati sazhne. Komej ſo naſhe ſtare shelje naſitene, ſe she nove v' naſ vnamejo. Svet nam vzhaſih kako peſt poſemljiſkiga prahu v' ozhi vershe, de bi ſami ſvoje velikoſti vezh ne vidili. Pa komej nekoliko tega prahu od ſebe otreſemo, pa she zhutimo, de ſmo ſhe delezh od ſtudenza reſnizhne ſrezhe.

O ſrezhna vezhnoſt! le ti boſh naſhe nagnenje osdravila, ino ispolnila; le ti boſh naſhe shelje s' reſnizhnimi dobrotami, ſ' ſtanovitno zhaſtjo, ino ſ' zhiſtim veſeljem napolnila, in sadovoljne ſtorila. Kdaj pa bo tiſti velki dan napozhil, o kterim naſ boſh v' ſvoje narozhje vsela, ino naſho shejo po edino dobrim, ino neſkonzhno reſnizhnim Bogu ogaſila?

Puſtimo, ljubi bratje! pravizhniſhi duſhe, kot ſmo mi, pred ſabo ta dan sadovoljnoſti doshiveti.

Tudi na uni ſtrani groba ſo namrezh ſhe duſhe, ktere ſhe tudi niſo naſitene; to je, tiſte duſhe, ktere v' ognji v' vizah po odreſhenji in ſpolnenji ſvojih pervih shelja gorezhe hrepene. Deſlih dobro vedo, de bodo kdej

TAYLOR INST.
Digitized by Google

gotovo v' nebeſa prishle, vender njih shelje ſhe nisso popolnama, naſitene. Ravno to jih pezhe, de ſo ſhe Boga gledati sadershane. Pridi tedaj, o Gospod! kres tebe ſo shivi in mertvi nesadovoljni. Pridi, Gospod Jesuſ. Skriv. rasod. ſ. Janesa: 22, 20.

Sej tedej, ſami ſposnate, moji bratje! de ondi ni shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine, kjer nasha dusha ne more vezh nesadovoljna biti. Kar je popréd bilo, je minilo, ino kar je minilo, vekomej vezh ne bo. Minil je vef nepokoj, minile ſo vſe nizhemerne, ino prasne misli, ſ' kterimi je imel nash um na tem ſvetu opraviti. Minile ſo mnoge shelje, ktere ſo nashe ſerze med ſaboj delile, ino terpinzhile. Minile ſo vſe ptuje pohujſhanja, nesveſtobe, svijazhe, natolzovanja, ktere ſo nas nadlegovale. Minili ſo vſi dvomi, ino kar je negotoviga, kar nam je le tamno ſenzo od reſnize puſtilo. Kar je bilo, je minilo, in vſe je novo, vſe popolnama.

Ako ravno ima nasha dusha od te novine ſhe tako nepopolnama sapopadke, vender she ve, de je novo veliko boljſhi, kakor pa pretezheno, ino de je gotovo persadevanja vredno s' vſo mozhjo po novim krepeneti ino sdihovati.

Kar ſim vam tukej povedal, ſveti Avguſhtin ob kratkim na snanje da, ker od nebef tako govori: Ondi bo nashe shivljenje bres ſmerti, nashe snanje bres smote, nasha ljubesen bres ſpodtikleja.

To je; V' nebeſih bomo shiveli, ino ne bomo nikdar umerli; bomo vſe ſposnali, ino

Digitized by Google

ſe ne bomo nikdar motili, ali golſali; bome (Boga) ljubili, ino ſi ne bomo v' ljubesni nikdar ſpodtikali. Taka ſrezhna je le v' nebeſih gotova, in nihzhe ſe je ne more na semlji hvaliti. —

Vſigamogozhni Goſpod! kako ljubesnive ſo tvoje prebivaliſha! Moja dushа po Goſpodovi hiſhi hrepeni, in omedluje. Moje ſerze ino moje meſo ſe v' shivim Bogu veſelita. Pſalm. 83, 2. 3.

Gotovo je taka! kedar nadloge tega ſveta prav premiſlim, to je, kedar premiſhlujem ſvoje revno shivljenje, ſvoje tamno ſposnanje, in ſvoje nevarno nagnenje, ſim perſiljen, ſ' ſvetam nesadovoljin biti, ino le nebeſ sheleti. Ko bi ſi te neisrezhene ſrezhe ne pervoſhil, bi ſi bil naj vezhi ſovrashnik; ſam ſebe bi terpinzhil, ko bi ſe v' desheli fols ſ' tem ſladkim ino edino terdnim upanjem ne tolashil. Meni je mozh k' tebi, o Goſpod! priti, torej hozhem k' tebi, moj Goſpod! iti. Kjer ni tebe, ondi ni reſnizhniga veſelja; ſunaj tebe ni prave ſrezhe.

Vzhaſih pride tako ſrezhna ura, kjer ſe mi sdi, de to veljko reſnizo ſposnam; pa vender, oh! kako neſrezhin ſim! kolikrat je moja neſtanovitnoſt shaloſtin ſprizhlej, de ne morem ſrezhin biti, dokler tebe nimam. Doneſ ſizer moja dushа po tvojim vezhnim ſtanovanji sdihuje in joka, jutri pa (oh! de bi ſe pazh nikoli ne sgodilo!) jutri pa ſe bom ſpet na semljo natvesil.

Moji bratje! oblezite Goſpoda Jesuſa Kriſtuſa, ino ne ſtreſite meſu po njegovih sheljah. Rimlj. 13, 14.

Digitized by Google

Kdor ſe Goſpoda boji, temu poſſlednizh dobro poide, in bo na dan ſvoje ſmerti shegnan, (oblagodarjen). Sirah 1, 13.

Drugo premiſhljevanje.

Svetniki v' nebeſih ſhe veliko vezhi ſrezhko vshivajo, kakor pa ſi jo mi miſliti samoremo.

Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni ſliſhalo tudi ni v' ſerze nizheſar priſhlo, kar je Bog tem perpravil, kteri ga ljubijo. I. Kor. 2, 9.

Kar sdej naſhe oko viditi more je le posemljiſko; kar sdej umemo, je le zhaſno. Jesuſ Kriſtuſ nam je pa kraljeſtvo perpravil, ktero ni od tega ſveta, ktero ſi tedej tudi prebivavzi tega ſveta (posemljizhani ali posemljani) ne morejo prav pred ozhi ſtaviti, ali poozhititi, ne prav zeniti. To kraljeſtvo je kraljeſtvo boshje, je nebeſhko kraljeſtvo sa ktero vedno proſimo; ſam Bog, ali pa poſeſtvo boshje, je to kraljeſtvo.

Mi tedej, ljubi bratje! imamo le premiſhlovati ne le koliko hudiga ni v' nebeſih, ampak tudi koliko dobriga je v' njih; sa nadlogami, od kterih naſ nebeſa reſhijo, premiſlimo, kolikor nam je mozh, tudi dobrote, kterih bomo v' nebeſih deleshni. Reſ je ſizer: Kdo

Digitized by Google

vam hozhe take dobrote prav popiſati, kterih ni vidil, ne ſliſhal, in jih ne vume? Ko bi pa ſvetnikov kdo is nebeſih priſhel, in bi vam popiſoval, kake dobrote ſvetniki gori vshivajo, ali miſlite, de bi ga prav umeli? 1. ¿Srezha ſvetnikov v' nebeſih je veliko *shlahtniſhi*, kakor je pa vſe, kar mi sdej zhutimo.

2. ¿Srezha ſvetnikov v' nebeſih je veliko *viſokejſhi*, kakor je vſe, kar mi sdej umemo.

3. ¿Srezha ſvetnikov v' nebeſih je *veliko vezhi*, kakor je vſe, kar mi sdej saſlushimo. S' beſedo: V' nebeſih ſo vſe dobrote sedinjene.

V' nebeſih *bote vſe* imeli, kar sheleti ljubiti samorete.

Bote ſhe *boljſhi dobrote* imeli, kakor jih sdej umeti samorete.

Bote *ſhe vezh* imeli, kakor hoteti morete.

Perva reſniza.

¿Srezha ſvetnikov v' nebeſih je veliko shlahtnejſhi kakor pa je vſe, kar mi sdej zhutimo.

Kake obzhutleje imamo, moji bratje! na semlji? Imamo *teleſne* obzhutleje kteri truplo, ino *duſhne obzhutleje*, kteri pa duſho sadenejo.

Zhloveſhko ſerze, kakor ſim rekel, ino kakor ſami zhutite, ſe ne da v' nobenih (ne v' teleſnih, ne v' duſhnih obzhutlejih) naſititi; ino vender v' oh dvojih ſvoje ſrezhe in ſvoje sadovoljnoſti iſhe. Te ſrezhe pa nikoli nikjer druge ne bo dobilo, kakor v' nebeſhkim veſelji, kjer bodo vſe naſhe mogozhe shelje po neisre-

Digitized by Google

zheni shlahtnosti popolnama nasitene; kjer bodo vse dobrote bres hudiga, vse popolnamasti, bres nepopolnamasti, vse prijetnosti sladkosti? bres studa, vsa srezha bres preneha.

Bog me vari, ljubi kristjani! de bi vam jas le telesne ali mesene nebesa obetal, kakor so jih lashnivi preroki golsanim ino mesenim narodam osnanovali. Jas le toliko rezhem, de bo po uku svete vere tudi truplo, ta revni del zhloveka dushniga plazhila deleshin, ker je tudi truplo dushi k' sasslushenju pomagalo, ino de bodo v' povelizhanji zeliga zhloveka (dushe ino telesa) tudi vsi zhlovekovi pozhutki svojo srezho vshivali.

Jesus Kristus bo nashe revno telo spremenil, ker ga bo po mozhi, s' ktero si samore vse rezhi podvrezhi, podobi svojiga telesa enaziga storil. Filip. 3, 21.

To prenovljenje, moji bratje! in to spremenenje nashe sdajne nepopolnomasti nam bo mozh dalo, de bomo svojo ondotno srezho (v' nebesih) popolnama zhutili in vshivali. Sdaj je nad nami she vse nepopolnama: nepopolnama so *pozhutki*, s' kterimi zhutimo, *rezhi*, ktere zhutimo, *vsroki*, savoljo kterih zhutimo, ino *poganjki*, kteri is nashih obzhutlejev isvirajo. Jas vas pa nozhem previsokih ino nesapopadlivih resniz uzhiti, temuzh vam le rezhem: Mislite na *povelizhanje svojiga telesa*, ktero je sdej tako revno, na *popolnamast svojih pozhutkov*, kteri so sdej tako slabi, na *rasvitlenje svojiga uma in svoje pameti*, ktera sta sdej tako omejena, potler bote pa sami lahko skle-

Digitized by Google

nili, de more vaſha prihodna ſrezhna (v' nebeſih) shlahtnejſhi biti, kakor pa je vſe, kar sdej zhutite, ali pa zhutiti samorete. Truplo je sdej sa dusho, kakor teshko breme, kakor sadirshik njenih mozhi, kakor jezha, is ktere sheli reſhena biti. Ali bo truplo dusho per ſrezhnim od mertvih vſtajenji lih tako nadlegovalo? Ne bo je ne, ljubi bratje! temuzh takrat bo truplo s' dusho vred dushne zhasti, dushne tolashbe ino dushinga veſelja deleshno. Gospoda bo podobi, svojiga telesa enakiga storil. Berite sveto pismo, ktero nam na toliko krajih truplovo svitlobo, njegove lastnosti ino njegovo zhast tako lepo popisuje. Pravizhni, pravi vezhna modrost, se bodo svetili, ino kakor iskre med sternisham semtertje skakali. Modrost. 3, 7.

Uzheni, pravi Danijel, to je, v' Bogu uzheni se bodo svetili, kakor svetloba neba, ino kteri veliko drusih v' pravizi poduzhe, bodo kakor svesde na vse vezhne zhase. Danijel. 12, 3.

Takrat, pravi sam nash isvelizhar, se bodo pravizhni svetili, kakor solnze v' kraljestvu svojiga Ozheta. Kdor ima ushesa poslushat, naj poslusha. Mat. 13, 43.

To bo tedej gorivsetje med otroke boshje, na ktero nam s. apostel zhakati veli, in odreshenje nashiga telesa. Rimlj. 8, 23.

To truplo bo tako rekozh kakor duh s' dusho vred delalo, deslih ne bo duh. To slabo truplo bo svoje odreshenje sadobilo, in vse po polnomasti imelo, ktere mu je mozh imeti.

V' takim spremenjenim ino popolnama truplu si morete, moji bratje! tudi neisrezhene

Digitized by Google

bolj popolnama pozhutke miſlite, kakor pa jih sdej imamo. Oko ſe ne bo ſpregledalo, ne uho preſliſhalo, noben pozhutik ne bo terpel, nobena miſel naſ ne bo shaloſtnih delala. Svetniki ne bodo vezh lažhni, ne shejni. Ino ſolnze jih ne bo vezh peklo, tudi nobena vrozhinja. Ker bo jagnje ktero je v' ſredi ſedesha, zhes nje goſpodovalo, ino jih vodilo k' ſtudenzam shive vode, ino Bog bo vſe ſolze od njih ozhi obriſal. (Skriv. rasod. 7., 16. 17.

Na ſvetu ſo tako rekozh; le kalni ſtudenzi, is kterih nam veſelje isvira, ſhe zlo zhiſta ino duhovna tolashba, ktero nam Goſpod daje, nam ne tezhe, ampak le kaplja. K' vezhimu komej pokuſimo, kako ſladak je Goſpod, ino ta polnuſhnja, ktero Goſpod isvoljenim duſham she v' shivljenji daje, je le hladin poshirek na popotovanji; le ſpominj tiſte ſtotere *hrane* (ali shive vode) ktera jih na konzu njih popotovanja zhaka, je le podoba tiſte neisrezhene ſrezhe, ktere bodo v' nebeſih deleshni. Oni bodo naſiteni od obilnoſti tvoje hiſhe, (Goſpod!) ino ti jih boſh ſ' potokam ſvojiga veſelja napajal. Ker per tebi je ſtudenz shivljenja, in v' tvoji luzhi bomo ljuzh gledali. Pſalm 35, 9. 10.

Takrat bo ſlehern pozhutik popolnama, ſlehern pozhutik popolnama veſel, popolnama ſrezhen, in ſlehern po ſvojim bo imel nar popolnamſhi rezhi, nad kterimi ſe bo rasveſelil. Oko bo v' tem veſelu ino ſrezhno, kar bo gledalo; uho pa v' tem, kar bo poſluſhalo i. t. d. Ponovljeni zhlovek bo v' vſih delih isvelizhan, ali ſrezhen. Qndi ſe ne more nizh po-

Digitized by Google

greſhati, pravi ſ. Avguſhtin, kjer je Bog, kterimu nizh ne manjka.

Bog je poterdil, kar ſleherna rezh v' ſebi dobriga ima. Ino kdo ſe bo njegove zhaſti do ſitiga nagledal? (Sirali, 42, 26.

Peter je ſrezhen na Taborji, in hozhe na njem ſhotarje narejati, deſlih je komej sharek Jesuſoviga ſpremenenja vidil; zhe je pa she v' shivljenji (na ptujim) tako obilno veſelje pravi ſ. Bernard, kolikorſhino bo ſhe le v' domashi desheli? (S. Bernard in declam. sub finem.)

Peter je eno kapelzo veſelja okuſil, pravi ſ. Avguſhtin, pa ſe mu je prez nad vſim drugim veſeljem ſtudilo. Kaj menish, kaj bi bil ſhe le rekel, ko bi bil tiſto obilno veſelje tvojiga boshjiga bitja okuſil, ktero ſi sa tiſte perhranil, ki te ljubijo? S. Aug. soliloqu. cap. 22.

Vem, bratje moji! kako slo vaſ veſeli, kedar sveſtiga prijatla dobîte, kterimu ſmete ſvoje ſkrivnoſti ino ſvoje ſerze rasodeti, ino kteri ſe s' vami veſeli ino joka.

Vem, v' koliko zhaſt in v' koliko veſelje ſi ſhtejete, zhe ſmete h' kakimu velikimu knesu ali kralju na ravnoſt iti, ino zhe ſte s' zeſarji tega ſveta kaj bolj na tanko v' savesi.

Vem, kake posemljiſke nebeſa bi imeli, ko bi ſ' kakim ſvetnikam is nebeſ govorili, ko bi kaziga angela v' zhloveſhki podobi vidili, ko bi ſoſebno vidili ſveto kraljizo nebeſ ino semlje, ſvojo ſploſhno mater.

Pa tudi dobro vem, de bote v' nebeſih ſvetnike, angele ino mater boshjo vidili, in v' njih druſhini vekomej veſeli. Oni vaſ ne

Digitized by Google

bodo manj ljubili, kakor vſi njih ljubite; lih tako bote njih, kakor ſvoje ſrezhe veſeli; bote v' njih druſhini ſrezhni, ino s' njimi vred ſrezhni. V' tiſti popolnama ljubezni bres ſhtevila veliko angelov ſvetnikov ino ljudi, v' kteri ſlehern ſvojiga blishniga, kakor ſam ſebe ljubi, ſe bo vſak ſvetnik savoljo drusih ravno tako veſelil, kakor savoljo ſamiga ſebe. Zhe bo tedej zhlovekovo ſerze veſelje savoljo ſvoje tolikoſhne ſrezhe komej obſeglo, kako bo moglo tolike ino toljkoſhne veſelja obſezhi? (S. Anselm. Prosol. cap. 25.)

Pazh reſ! moji bratje! mi bi sdej kakor popotniki, tiſtiga obilniga veſelja ſhe preſtati ne mogli, ino ker preveliko veſelje ino prevelika shaloſt naſhe umerjozhe truplo umorita, satorej bi mogel sdej ſlehern smed naſ, kdor koli bi to ſrezho okuſil, prez umreti. Noben zhlovek, ki mene vidi, ne bo shivel. II. Moſeſ buk. 33, 20.

Duſhne mozhi bodo tedej tudi neſkonzhno holj popolnama, kakor pa ſo sdaj, in bodo shlahtnejſhi, kot na semlji zhutile. Ondi ni nesveſtiga ſpominja, ne sadershaniga uma, ne neispolnjene volje. Vſe je ondi mozh, vſe ljuzh, vſe vshitek, vſe naſitenje.

Spominj od veſelja poſkakuje, savoljo vedne miſli na miloſtboshjo, savoljo dobriga, kar je ſvetnik ſtoril, ino savoljo hudiga kar je opuſtil. Svetnik dobro ve, de ſe mu ni vezh bati ne ſmerti, ne shaloſti, ne nepokoja, ne bolezhin, ino de je vſa grenkota sa vſelej minila. Ko bi mu bilo ſhe mogozhe, kako shalaſtno miſel imeti

Digitized by Google

(pa mu ni mogozhe) bi k' vezhnimu sato shaloval, de je na ſvetu sa Boga pre malo terpel, de je bilo njegovo shivljenje prekratko veliko pred Bogam saſlushiti, ino de ni ſhe bol v' ſvojim shivljenji ſleherne minute v' flushbo ali shaſt boshjo ſhe pridniſhi obrazhal.

‚*Svetnikov um* ſe veſeli nad ſposnanjem neſkonzhniga bitja (Boga). Nenaſitliva radovednoſt je naſitena, hrepenenje po reſnizi ispolnjeno, ino mejniki umnoſti ali sapopadljivoſti ſo is pota ſpravljeni. ‚Splohna, sdej ſhe nesapopadljiva vednoſt *ali snadnoſt* bres tame, bres smote, bres truda, nam rasodene zelo verſto popred nesnanih ſkrivnoſt, v' kterih ſe bomo tako rekozh sgubili. Ker piſano je: Vſi bodo od Boga poduzheni (ali, vſe bo Bog poduzhil). Janes. 6, 45.

‚*Svetnikov volja*, tako rekozh neha volja biti, ker she vſe ima, kar hoteli ali posheleti samore. ‚Svetniki oshivajo, kar shele, ino le tega shele, kar vshivajo. ‚Njih veſelje smirej lih tiſti ſad rodi, in ravno tiſti ſad smirej is ravno tiſtiga ſtudenza isvira.

Oni ſo, pravi ſ. Aguſhtin od ſvetnikov, smirej sheljni pa smirej naſiteni. Shelje jim ne delajo nepokoja, ino ſitoſt jim ne dela ſtuda.

Ljubi bratje! jas vaſ ne golſam, kedar vam vſe obetam v' nebeſih, kar koli dobriga posheleti morete; vaſ ne golſam, kedar vam od shlahtnejſhi ſrezhe perpovedujem, kakor pa je sdej zhutiti morete. Miſlite ſi, kar ſi hozhete, pravi ſ. Bernard, sheljite, kolikor le morete, tode tiſta ſrezha, tiſta vezhnoſt, tiſto

Digitized by Google

svelizhanje, ktero od delezh premiſhlujemo, bo vſe miſli, vſe shelje délezh preſeglo. (S. Bernard. in declam. od calcem.)

Ljubi bratje! vpraſhajte le ſami ſebe, kaj hozhete, zheſar iſhete, zheſar zhakate? *Ali bogaſtva?* bogaſtvo imate v' Bogu bres pomanjkanja. *Ali lepote?* to imate v' Bogu v' obilnoſti. *Ali uzheneſti?* to imate v' Bogu bres trudá. *Ali mozhi?* to imate v' Bogu bres ſlabôſti. *Ali pozhitka?* tega imate v' Bogu bres preneha. *Ali raſveſelenja?* to imate v' Bogu bres ſtuda. *Ali veſélja?* to imate per Bogu bres ſhtevila. Miſli kar koli hozheſh; kar koli hozheſh, dobriga pôsheli. V' edini dobroti (v' Bogu) najdeſh vſe dobrote, v' neismernim bitji vſo mogozho ſadovoljnoſt. Ker zhaſt, ktere bomo takrat deleshni, kedar bomo v' nebeſih Boga vshivali, preſeshe vſe miſli in vſe shelje; doſezhi jo ſizer ſamoremo, ženiti pa po vrednoſti je ne moremo.

Ako bi vam povedal, kolikor koli je zhloveku isrezhi mozh, bi vam vender ne dal popolnama ſapodádka od tiſte vezhne ſrezhe v' nebeſih. Ker ona bi ne bila vezh neſkonzhna ſrezha, ko bi jo mi revni ljudje isrezhi ali pa ſapopaſti mogli. Torej ſhe enkrat rezhem: Doſezhi jo ſizer ſamoremo, ženiti pa po vrednoſti je ne moremo.

Digitized by Google

Druga reſniza.

Srezha ſvetnikov je v' nebeſih veliko viſokejſhi, kakor pa je vſe, kar mi sdej sapopademo.

Sej veſte, ljubi bratje! de vzhaſih kako reſnizo umemo, *de je reſ* tako, deſlih ne umemo *kaka* je ta reſniza v' tej ali v' tej rezhi. Vzhaſih imamo zhiſte sapopadke ino raslozhne snamenja de je ta ali ta ſtvar reſ na ſvetu, deſlih nimamo popolnama ino zhiſtih sapopadkov od njene natore. (To vemo, de je, tega pa ne vemo popolnama kakſhina de je.)

Lih taka je ſ' ſrezho ſvetnikov v' nebeſih. Vemo ſizer, in umemo, de bo njih plazhilo po Jeſuſovih beſedah neisrezheno veliko, de ſe jim bo neisrezheno dobro godilo, ino de bo njih veſelje shahtnejſhi, kakor pa je sdaj vſe duſhno ino teleſno veſelje; bo veliko shlahtnejſhi, kakor pa vſe veſelje uma, umetalnoſti ino snanja; bo veliko shlahtnejſhi veſelje, kakor pa je tiſto veſelje, ki ga med zhednoſtjo nad dobrim, ino nad reſnizo obzhutimo, od kterih imamo po vſim ſvojim persadevanji ſhe vender le ſlabe, tamne sapopadke, ino ktere naſ ſhe veliko manj veſele, kakor pa naſ bodo v' nebeſih veſelile.

Is naukov naſhe ſvete vere vemo in umemo, de bomo kdej neisrezheno ſrezhni; ſrezhni bomo, savoljo ſvojiga ſpremenjeniga ali povelizhaniga teleſa, v' kterim shivimo, in ſi sapopadke in obzhutleje nabiramo; ſrezhni bo-

Digitized by Google

mo savoljo povikſhanja ſvojih duſhnih mozhi, ſ' kterimi ſposnavamo, ſodimo, in vshivamo; ſrezhni bomo savoljo neisrezheno dobre, shlahtne in ravno tako povikſhane druſhne, od ktere ſo ne bomo nikdar vezh lozhili; ſrezhni bomo sato, ko bomo Boga, nar bolj popolnama bitje vshivali, v' kterim bomo vidili vſe prijetnoſti in popolnamaſti, ktere koli je mozh v' poſamesnih ſtvareh viditi, ino vſe naſhli, kar koli je mozh v' *vſih ſtvareh kmalo* najditi, ino ſizer vſe bomo vidili ino naſhli sdrusheno v' edinim Bogu bres pomankanja, bres mejnikov. Umemo ſizer, ino vemo (ſhe enkrat rezhem) de bomo v' vezhnoſti vſe to imeli, ali pa tudi sapopademo kaj ima vſe to v' ſebi in kako obſtoji, ino koliko bo ſlehern ismed naſ ſrezhen? Zhe ſhe nekoliko tiſte ſrezhe ne vidimo kako pa hozhimo she sdej vſo ſrezho vezhniga ¿Sijona previditi? ¿S. Bernard pravi: Zhe ſhe tiſti, ki je ſkuſil, ne more le nekoliko (tiſte vezhne ſrezhe) s' beſedo isrezhi; kaj hozhimo nek mi od tiſte popolnama ſrezhe govoriti, ker je ſhe nizh ſkuſili niſmo?

Nekteri ljudje ſi nebeſa kolikor nar bolj je mozh, shivo pred ozhi ſtavijo, ino ſi jih po ſvojih sdajnih sapopadkih kolikor nar bolj morejo, prijetne miſlijo, in popiſujejo. Oni ſi miſlijo poſtavim vſo ¿Salomonovo lepoto, in vſe njegovo bogaſtvo, nad kterim ſe vſelej, kedar koli od njega ſliſhijo, neisrezheno savsamejo. Miſlijo ſi vſe, kar jim na nebeſu dopade, kar jim je vſhezh nad lepimi kraji, lepimi deshelami nad lepimi vertmi ino pod ſlopjami, nad

Digitized by Google

slatam ino srebram, nad oblazhilam, in nad lepo snago, nad lepimi podobami, nad ozhitnimi sgodbami, nad prashnizhnim obnashanjem, ino nad sploshnim veseljem. Mislijo si posle, lepoto, bogastvo, veselje in kratkozhase vsih posemljiskih kraljev in zesarjev. Memo tega si she mislijo, de se vse reke v' drago pijazho, vse skale in vse kamenje v' drage kamne, vesi srak v' lepo dishezhe masila, ino vsa semlja v' paradish, ali raj spremeni.

Ino kedar si oni vse to pred ozhi postavijo, ino kedar si to ismishljeno srezho, in ismishljeno veselje bres truda in nepokoja, bres studa, in sopernosti, bres konza ino odlashanja mislijo, kaj menite, ljubi bratje! de so si vso vezhno srezho domislili! Nak'a, oni si s' tem she sharka vezhne srezhe, she senze nebeshkiga veselja niso domislili. Natorne rezhi sa nizh ne morejo odvagati zhesnatornih, kar je umetniga ali sapopadliviga ne more zlo nizh pobotati, tega, kar je nesapopadliviga, ino stvari se s' neskonzhnim stvarnikam kratkornikar ne morejo meriti.

Le mislite si tisti nesapopadliv okus, ino njegov sad, s' kterim so vzhasih nektere isvoljene dushe she na svetu, ako lih sila nepopolnama, nebeshko veselje okusile. Sej she ne morete umeti samaknenja svetnikov, kteri so se she s' truplam na kvishko stesovali, ne tolashbe marternikov ali muzhenzov, kteri so si s' smertjo, in s' vsmi bolezhinami igrali; ne veselja sposnovavzov, kteri so se v' svojim preganjanji in terpljenji veselili; ne notrajne sladkosti, v' kteri so nekteri spokorniki, tako

Digitized by Google

rekozh plavali s' befedo, ne morete umeti duhovniga veſelja, ktero je na tem ſvetu mogozhe, ino kako pa hozhite sapopaſti tiſto veſelje, ktero je le v' vezhnoſti mogozhe, Sdajno veſelje je le kar kaplja proti velkim morji, je le iſkra vezhniga ognja ſvete ljubesni, je le ſlab shark jutrajniga ſolnza.

Jas ſim ſe tolashbo napolnjen, je rekel ſ. Pavel v' ſvojim terpljenji, ino imam ſilno veliko veſelja v' vſi naſhi nadlogi. II. Kor. 7, 4.

Zhe je pa she v' dolini ſolſs mogozhe tako tolashbo vshivati, kakſhin ſad bo ſhe le domazha deshela, ali domazhija (ozhetnjava) rodila? S. Bernard pravi: Goſpod' zhe ſi she tem tako dober, kteri sa taboj hodijo (po tebi hrepene) kako dober boſh ſhele unim, ki te bodo doſegli? (S. Bernard. serm. 47. in cantica.)

Ne sapopademo, kaj je Bog, ino lih tega bomo imeli.

Ne umemo, kaj je ſpremenjen zhlovek, ino kakor ſpremenjeni ljudje bomo frezhni.

Ne umemo, kaj je vezhnoſt, ino kolikor bo vezhnoſt dolga, toliko dolga bo naſha frezha. Moj Bog! kako hozhemo tvoje vezhne zhudeshe, ino tvoje naj levſhi dela v' nebeſih she sdej umeti, ker ſhe tvojih zhaſnih zhudeshev, ino tvojih del na ſemlji ne moremo umeti?

Ako vam poſemljiſke rezhi pravim, je Jeſuſ djal meſenim Judam, ino vender ne verjamete, kako bote verjeli, ko bi vam nebeſhke pravil? Jan. 3, 12.

Digitized by Google

Ozhitno ſpesnam, ljubſ bratje! de ſi jas dve rezhi miſlim, sato da bi ſi velikoſt nebeſhkiga veſelja bolj pred ozhi poſtavil; Jas ſi namrezh miſlim: 1. *veden zhudesh*, kteriga Bog savoljo isvoljenih smirej dela, ſ' kterim zhudeshem jim mozh daje, de samorejo to veſelje vshivati, in jih ſkosi zhesnatorno laſtnoſt, ktero mi *ljuzh zhaſti ali pa zhaſtilo ljuzh* imenujemo, zhes vſe ſtvarjene mozhi povsdigne. 2. Naſha ſrezha v' nebeſih je po meri natore ino saſlushenja tako rekozh lih tiſta, ktero Bog vshiva. Tàk sapopadek mi ſveto piſmo od nje da. *V' tvoji ljuzhi* bomo ljuzh gledali. Pſalm 35, 10.

Ino Goſpod rezhe hlapzu: Prav je, ti dober ino ſveſt hlapez, ker ſi bil v' malim ſveſt, te bom zhes veliko poſtavil *pojdi v' veſelje ſvojiga Goſpoda*. Mat. 25, 21.

Ljuzh zhaſti ali zhaſtilo ljuzh zhloveka bolj s' Bogam ſklene, kakor pa je otrok s' ozhetam, ali pa truplo s' duſho ſklenjeno. Tiſta ljubh tako rekozh vſo duſho preſeshe, preſune, in v' ſe vtopi. Ni mozh Boga ondi popolnama posnati, in ga pa ne neſkonzhno ljubiti; ga neſkonzhno ljubiti, in ga is ljubesni pa ne doſezhi in ne imeti: ni ga mozh vekomej imeti, ino vender ne tako rekozh s' njim vred ali (po njegovim) ſrezhen biti. Satorej pravi ſ. Janes: Preljubi moji! sdej ſmo otrozi boshji, ino ni ſhe ſizer na dan priſhlo, kaj bomo; pa (vender) vemo, de kedar on pride, (kedar ſe on perkashe) bomo njemu enaki, ker vidili ga bomo, kakorſhin je. Ino vſak, kteri

Digitized by Google

to upanje na-nj ima, ſe poſveti, kakor je tudi on ſvet. I. Janes, 3, 2. 3.

Tó poſvezhenje ſe mora pa she sdej v' naſ goditi, in je moj uk, tiſti velki uk, kteriga ſi moramo per premiſhljovanji nepopiſljive ſrezhe ſvetnikov globoko v' ſerze vtiſniti. Od nebeſ dovolj vemo in dovolj umemo, zhe le vemo, (kako ſe saſlushijo) ino zhe ſi v' reſnizi persádevamo, de bi jih saſlushili). Vſe drugo nam bo ſrezhna vezhnoſt ſamo od ſebe rasodevala.

Nikar dolgo ne popraſhuj, pravi nek uzhenik, koliko ti bo nebeſhki goſpodar dal, temuzh le v' to miſli, kako bi mogel njegovo dobrodeljnoſt saſlushiti, ino njegovo voljo ſpolnite. „Pojditi tudi vi v' moj vinograd, ino kar bo prav, vam bom dal.“ Mat. 20, 4.

Tretja reſniza.

Srezha ſvetnikov v' nebeſih je veliko vezhi, kakor pa je vſe, kar mi sdej saſlushimo.

Vam ne bom pravil, de naſ ſvet ſrezhnih ne ſtori, de na ſvetu ni prave, ino popolnama ſrezhe iſkati ne perzhakovati. Vera vam od tega tako naravnoſt govori, ino vaſha pamet to tako na tanjko vidi, de vam ni mozh drugazh miſliti. Sdej pa, pravi naſh svelizhar, vam mir sapuſtim, ſvoj mir vam dam; ne kakor ga ſvet da, ga jas vam dam. „Vaſhe ſerze naj ſe ne preſtraſhi, ino ne boji.“ Jan. 14, 27.

Ta mir je terdno upanje, de bote kdej vezhno ſrezhni. To terdno upanje je she sdej ne-

Digitized by Google

koliko naſha ſrezha, ker je tako rekozh piſmo, ino saſtava tiſtiga vezhniga miru ino veſelja, kteriga vſi zhakamo, in po kterim smirej hrepenimo. „Veſelite ſe in od veſelja poſkakujte, ker je vaſhe plazhilo obilno v' nebeſih.“ Mat. 5, 12.

To plazhilo ſe ſhe zlo Jesuſu, pravimu shivimu Bogu, veliko sdi, deſiravno je pred njegovimi ozhmi vſe majhino, (kakor prasen nizh) kar koli je na ſvetu veliziga, kar koli je ſtvarjeniga. Sato ſe moremo nad tem plazhilam ſhe bolj veſeliti, ſhe bolj od veſelja poſkakovati.

Tode vaſ vpraſham, ljubi bratje! in vaſ proſim, te imenitne vpraſhanja dobro premiſliti.

Ali je ſrezha vſih ſvetnikov enaka?

¿Smemo to ſrezho is laſtniga saſlushenja upati?

Ali bomo toliko ſrezho she ſ' tem shivljenjem saſlushili, kakorſhniga sdej shivimo?

1. *Vpraſhanje*: Ali je ſrezha vſih ſvetnikov enaka?

¿Srezha vſih ſvetnikov je *vezhna*, *vſih je nepopiſljiva*. Vſak ſvetnik je tedej popolnama ſrezhen. (Perva reſniza.)

¿Srezha ſvetnikov je per vſakim po poſebnim saſlushenji merjena, ktero ſi je tukej nahral. Vſakimu ſvetniku ſe tedej prav po pravizi godi. (Druga reſniza.)

¿Srezha ſvetnikov je per vſakim ſhe veliko obilniſhi, kakor pa je njegovo saſlushenje.

Vſak ſvetnik je tedej bolj sadovoljin, kakor ſi pa mi miſliti moremo. (Tretja reſniza.)

Digitized by Google

Od tega ſi ne ſmete, ljubi bratje! krivih sapopadkov delati. Reſ je, de bodo vſi ſvetniki v' zhaſtitim ſtanovanji neſkonzhno ino popolnama ſrezhni: pa je tudi gotovo, de niſo vſi ſvetniki enako s' boshjimi darmi napolnjeni. Per nekterih ſvetnikih bo vezhi ſposnanje ino vezhi ljubesen, kakor pa per nekterih. „V' hiſhi mojiga ozhita je veliko prebivaliſh. Ako bi pa tako ne bilo, bi vam bil jas povedal; ker vam grem proſtor perpravljat.“ Janes, 14, 2.

Kadar je kaka rezh ſama na ſebi she popolnama, ſo lohka ſhe nove popolnamaſti v' okoljſhinah. „Druga ſvitloba namrezh je od ſolnza, druga od lune, ino druga ſvitloba od svesd. Ker svesda je od svesde v' ſvitlobi raslozhena. Tako bo tudi vſtajenje od mertvih.“ I. Kor. 15, 41.

Tode vſak ſvetnik bo s' mero ſvoje ſrezhe popolnama sadovoljin, ino drugim ne bo nevoſhljiv, kteri ſo vezh prejeli, ker bodo s' ljubesnijo med ſaboj ſklenjeni. „Prijatel! ne delam ti krivize. . . Vsemi, kar je tvojiga, ino pojdi. Hozhem pa tudi tem poſlednim, ravno kakor tebi, dati.“ Mat. 20, 13. 14.

Torej ta raslozhik darov ne bo vsel miru ſvetnikam v' nebeſhkim Jerusalemu, tudi to ne bo pravizhnih ob mir perpravilo, ker bodo vidili ſhtraſingo pogubljenih, in rasujsdanoſti ino pregrehe ſvojiga nekdajniga shivljenja. Savoljo vſiga tega bodo le pravizo in miloſt boshjo vekomej hvalili. Poterdili bodo vſe sadershanje boshje proti ſebi in proti drugim ſtvarem; ino ker bodo ſvojo voljo s' boshjo

Digitized by Google

voljo popolnama ſklenili, sato ſe ne bo tudi njih volji nizh v' bran ſtavilo, kakor ſe boshji volji nizh soper ne ſtavi.

Is tega v' reſnizi vidite, de Bog ne gleda na zhloveſhke obrase. (Apoſt. djanje 10, 34.) Njegova vaga ſe ne da pokasiti, ino njegovo plazhilo je neisrezheno veliko. „Dobro, natlazheno, in potreſeno ino zhes tekozho mero vam bodo dali v' vaſhe narozhje.“ (Luk. 6, 38.) „Vſmiljenje ino reſniza ſe bota ſrezhala; praviza ino mir ſe bota kuſhnila.“ (Pſalm 84, 11.) Sveſti hlapez bo ſvoje ſtotero dobil, ino bo bolj po bogaſtvu ſvojiga goſpoda, kakor pa po ſvojim saſlushenji poplazhan. „Aj ti dober hlapez! ker ſi bil v' majhnim sveſt, imej oblaſt zhes deſet meſt.“ Luk. 19, 17.

2. *Vpraſhanje.* Ali ſmemo ſrezho ſvetnikov is laſtniga saſlushenja upati?

To ſrezho ſmemo upati savoljo miloſti boshje, ker jo je Bog pravizhnim obljubil.

„Pridite poshegnani mojiga Ozheta! poſedite kraljeſtvo, ktero vam je od sazhetka ſveta perpravljeno.“ Mat. 25, 34.

To ſrezho ſmemo gotovo upati savoljo saſlushenja Jesuſa Kriſtuſa, kteri nam je pravizo do nje kupil, in she zeno sa-njo plazhal. „Ino kedar je vſe dokonzhal, je vſim, ki ſo mu pokorni, sazhetik vezhniga svelizhanja poſtal.“ Hebrej. 5, 9.

„Plazhilo greha je ſmert. Gnada boshja pa je vezhno shivljenje v' Kriſtuſa Jesuſu goſpodu naſhimu.“ Rimlj. 6, 23.

Digitized by Google

„Le po enim ofru ali daru je poſvezhene (isvoljene) na vekomej popolnama ſtoril.“ Hebr. 10, 14.

To ſrezho ſmemo pa ſhe le takrat upati, kedar mi ſami s' gnado boshjo vred sa ſvoje svelizhanje delamo, in ſe sa-nj trudimo. Bog, ki naſ je bres naſ vſtvaril, naſ nozhe bres naſ (bres naſhiga persadevanja) svelizhati, pravi ſ. Auguſhtin. On nam pomaga, de ſami ſebe (ſvoje hudo nagnenje) premagamo, pa naſ nozhe ſ' ſilo v' nebeſa vseti. Naſhe persadevanje, ali sveſto poſluſhanje glaſu boshjiga je k' naſhimu svelizhanju zlo zlo potrebno, ino ſizer sato potrebno: de *pervizh v' gnadi boſhji bolj raſtemo.* „Abraham je Bogu verjel, in mu je bilo k' pravizi perpiſano, in je bil tudi prijatel boshji imenovan.“ Jak. 2, 23.

2. *de ſi prihodno zhaſt povikſhamo.*

„Kdor je pravizhen, bodi ſhe pravizhniſhi; kdor je ſvet, bodi ſhe ſvetejſhi.“ Skriv. rasod. 22, 11.

„Ta pa, kteri ſejavzu ſeme daje, mu bo tudi kruha jeſti dal, in bo pomnoshil vaſhe ſeme, in bo ſtoril, de bo vaſha praviza ſhe obilniſhi ſad pernesla.“ II. Kor. 9, 10.

3. *de ſi vezhno shivljenje sagotovimo.*

„Bog bo vſakterimu po njegovih delih povernil. Tiſtim ſizer vezhno shivljenje, kteri ſ' ſtanovitnoſtjo dobriga djanja zhaſti ino hvale ino neſtrohlivoſti iſhejo.“ Rimlj. 2, 6. 7.

3. *Vpraſhanje.* Ali bomo toliko ſrezho she ſ' tem shivljenjem saſlushili, kakorſhniga sdej shivimo? Oh! kar mene sadene, ſim veſ oſra-

Digitized by Google

moten, naj govore moje ſolse, moja veſt in moje oſramotenje nameſt mene. „Goſpod! persaneſi mi, ker moji dnovi nizh niſo.“ Job. 7, 16.

Tode, ljubi bratje! ptuja neſrezha vaſ ne obvaruje pred vaſho laſtno neſrezho, kakor vaſ tudi ptuja ſrezha ſhe ne ſtori ſrezhnih.

Slehern ismed vaſ naj tukaj premiſhljuje ſvoje shivljenje, in ſtan ſvoje veſti.

Srezha ſvetnikov v' nebeſih je veliko vezhi, kakor pa je vſe, kar samorete na tem ſvetu sa-njo ſtoriti, ali pa sato, ali nameſt tega na semlji upati.

Ali jo tedaj shelite doſezhi? ali pa vam je she morebiti dovolj, de ſte le na tem ſvetu ſrezhni? Ali ſe kej trudite sa-njo? ali pa vam ni morebiti nizh v' zhiſli? Gorje nam, pravi ſ. Hieronim, zhe le zhaſti ſvetnikov shelimo, zhe pa nozhemo persadevanja ſvetnikov poſnemati! — „Le ſpokornikam je dal pot pravize, in je v' poterpeshljivoſti opeſhajozhe pokrepzhal, (de samorejo na dalej iti) tudi reſnizo jim je v' delesh odlozhil. Spreoberni ſe tedej h' Goſpodu, in sapuſti ſvoje grehe. Proſi pred Goſpodovim oblizhjem, in smanjſhaj ſpodtikleje.“ Sirah, 17, 20 — 22.

Digitized by Google

Tretje premiſhljevanje.

Srezha ſvetnikov je zhes vſe velika, keř je ſam Bog njih ſrezha.

„Jas ſim tvoj varh, ino tvoje neisrezheno obilno plazhilo.“ I. Mojs. buk. 15, 1.

Skloni ſe sdej moja dusha! in povsdigni ſe h' Bogu, kteri te je ſtvaril, ino sa kteriga ſi ſtvarjena. „Poj hvalne peſmi, ukaj, veſeli ſe in v' ſvojim ſerzu od veſelja poſkakuj; ker Goſpod je tvoje obſojenje isbriſal, ino tvoje ſovrashnike od tebe odvernil. Goſpod, Israelov kralj, je v' ſredi tebe, odſihmal ſe ti ne bo nizh hudiga bati.“ (Sofon. 3, 14. 15.) Vsdigni ſe *od semlje*, ktera je le podnoshje Goſpodovih nog; *zhes nebeſa*, ktere ſo le Goſpodovo oblazhilo; *zhes vſo zhaſt*, ktera je le njegov ſedesh; *zhes vſo ſrezho*, ktera le is njega isvira; *zhes vſe angele*, kteri ſo le Goſpodovi ſlushabniki; vsdigni ſe zhes vſe te ſtvari, ino imej Boga, in v' Bogu vſe, ino ſizer vſe vſo vezhnoſt, kakor je tudi Bog vezhen.

Bog je bil tvoj varh na divjim morji tega ſveta, kjer te je vodil; sdej je pa tvoj varh v' vezhnoſti, kjer tvojo ſrezho, tvojo vezhno ſrezho uterduje, ino kjer ſe ti ſam ſebe vshivati daje. Jas ſim tvoj varh, ino tvoje neisrezheno obilno plazhilo.

Digitized by Google

Ob zhaſi tvojiga popotovanja ſim ti nebeſhke duhove poſhiljal, de ſo te varovali, v' domazhi desheli ſim pa ſam jas tvoj varh. Na tvojim popotovanji ſim ti gnado, tolashbe, ino nebeſhko veſelje ponujal; na konzu tvojiga popotovanja ſim pa sdej jas tvoje nebeſa, tvoje plazhilo, tvoj saklad, tvoja vezhnoſt. Jas ſim tvoje neisrezheno obilno plazhilo.

Tako ſe tedej isidejo ſkrivnoſti ino nesapopadljive ſodbe, ktere je Bog nad zhlovekam ſklenil; ali pa veliko vezh, tako ſe sazhnejo odperati ino rasjaſnovati. Bog je zhloveka sa ſrezho vſtvaril, ktero mu je v' nebeſih perpravil. Majhin, in kratek zhaſ ga je na ſvet poſtavil, de ſi to plazhilo saſlushi. Kedar ta kratki zhaſ mine, ſe zhlovekova duſha k' Bogu verne, de ſe s' njim vekomej ſklene. V' tem ſklenenji bo duſha Boga gledala, Boga ljubila, in Boga vshivala.

Duſha bo Boga zhiſto gledala od oblizhja v' oblizhje.

Ga bo popolnama ljubila, njeno ſerze ne bo rasdeljeno.

Ga bo vekomej imela, in vshivala, ino ga ne bo mogla nikdar vezh sgubiti.

Lej! moja duſha! sa to plazhilo ga ſlushiſh; ali ti ſhe ni dovolj? Jas ſim tvoj varh, in tvoje neisrezheno obilno plazhilo.

Digitized by Google

Perva reſniza.

V' nebeſih bomo Boga gledali. Perva ſtopinja naſhe ſrezhe.

„To pa je vezhno shivljenje: de ſposnajo tebe ſamiga praviga Boga, ino Jesuſa Kriſtuſa, kteriga ſi poſlal.“ Jan. 17, 3.

To ſposnanje v' megli vere je she sdej sazhetik naſhe prave ſrezhe. To ſposnanje v' luzhi zhaſti bo ſpolnenje naſhe vezhne ſrezhe.

„Ker per tebi je isvir shivljenja, in v' tvoji luzhi bomo luzh gledali.“ Pſalm 35, 10.

Ljubi bratje! Boga bomo gledali, in v' Bogu bomo vſe prav vidili, *vſe dobro bomo* v' njem vidili, vſe bomo *neprenehama* gledali.

Spomnite ſe tukej ſvojih velikih shelj, de bi radi ſvojiga ſtvarnika vidili, njegove ſkrivnoſti posnali, ino njegove ſodbe pregledali. Ta radovednoſt ſtori, de nam ni vſhezh na semlji, in de bomo v' nebeſih sadovoljni. Mojſeſ je hotel she na tem ſvetu to ſrezho vshivati, satorej je Goſpodu rekel: Pokashi mi ſvojo zhaſt. Ino Goſpod mu je odgovoril: „Vſe dobro ti hozhem pokasati, ino zelo Goſpodovo ime pred taboj rasloshiti, ino ſe bom uſmilil zhes kteriga ſe bom hotel, ino bom miloſtiv, komur ſe bo meni ſljubilo. Mojiga obrasa pa ne bosh mogel viditi; ker noben zhlovek ne bo mene vidil, ino vender shiv oſtal.“ II. Mojs. buk. 33, 18. 19. 20.

Digitized by Google

Sa tega voljo je Job upal ſhe le v' deshe li shivih ſvojiga Boga viditi. „Jas pa vem, pravi Job, de moj odreſhenik shivi, ino de bom poſledni dan ſpet is semlje vſtal; ino bom ſpet ſ' ſvojo kosho obdan, ino v' ſvojim meſi bom ſvojiga Boga vidil; kteriga bom prav jas vidil, in moje ozhi ga bodo gledale, ino nihzhe drugi; to upanje je v' mojim ſerzu hranjeno. Job. 19, 25. 26. 27.

Moje teleſne ozhi bodo tedej gledale mojiga odreſhenika, kteri me je ſ' ſvojo kervijo odkupil, ino kteriga ſim tolikrat pod podobo kruha nevidno prejel; vidile bodo moje ozhi Jeſuſovo ſveto mater, ktera je tudi moja mati, moja beſedniza, moja pomozhniza, vidile bodo vſe ſvetnike, kteri ſo bili moji sgledje in beſedniki, vekomej jih bodo gledale, ino njih ſladko druſhno vshivale. Moje duſhne ozhi bodo pa ſhe neisrezheno veliko vezh vidile; bodo vidile, boshjo reſnizhnoſt, modroſt, dobrote, uſmiljenje, in vſe boshje popolnomaſti. „Jas hozhem tje iti, ino pogledati to veliko perkasen.“ II. Moſeſ. buk. 3, 3.

S. Avguſhtin raslozhi v' pameti ſvetnikov dvojino ſposnanje. Pervizh ſposnanje bitniga, to je kar je v' Bogu, in v' njegovih neſkonzhnih popolnomaſtih; in grugizh ſposnanje nakluzhniga to je kar je sunej Boga, kar pa vender od Boga, ino is njegoviga neſkonzhniga uſmiljenja isvira. Oboje pa bomo le v' Bogu vidili, ker bomo le v' njegovi luzhi vſo luzh gledali. V' tvoji luzhi bomo luzh gledali. Ti tedej, moja duſha! boſh Boga vidila, ino ka-

Digitized by Google

ke neisrezhene rezhi ſe bodo per tem pogledu tvojim ozhem odperle! Ti boſh Boga vidila, torej boſh tudi dobro ſposnala vſe velike ſkrivnoſti ſvete vere, kterih sdej naſha pamet nemore umeti.

Sdej vidimo kokor v' ſhpeglu ali serkalu, kakor v' megli, pravi ſ. Pavel; takrat pa bomo (Boga) vidili od oblizhja v' oblizhje. Sdej (Boga) le nekoliko posnam, takrat pa (ga) bom ſposnal, kakor ſim bil ſam ſposnan. I. Kor. 13, 12. Bog posna mojo nótrajſhino, in mojo unanjſhino, ino jas bom pa njega ino njegove dela ſposnal. ¿Sposnal bom ediniga Boga, trojniga v' perſhonah, ino tri boshje perſhone v' eni natori, v' enim bitji; ſposnal bom Beſedo, ktera je meſo poſtala, ino med nami prebivala; ſposnal bom pod vidnimi podobami kruha ino vina v' sakramentu ſvetiga reſhniga teleſa ſkritiga ino prizhijozhiga Jesuſa Kriſtuſa, kteri je Bog ino zhlovek ſkupej; ſposnal bom tolashnika ſvetiga Duha, kteri ſe od Boga Ozheta in od Boga ¿Sina kakor zhiſta ljubesen od vekomej is-haja; s' beſedo, vſi zhudeshi in vſe ſkrivnoſti boshje, kterih noben zhlovek umeti ne more, bodo pred manoj odkrite, ino nad njih premiſhlovanjem ſe bom vekomej neisrezheno veſelil.

Duſha! ti boſh Boga vidila, in ſe v' njem nad darmi njegove dobrote zhudila, ktere ti je veſ zhaſ tvojiga shivljenja, ino ſhe zlo takrat delil, kedar ſi ſe od njega lozhila. Vidila boſh vſe snamenja njegove neſkonzhne miloſti, ſ' kterimi te je od greha, pò kterim ſi ſe od njega lozhila, ſpet k' ſebi klizal, te is ljubesni

Digitized by Google

iſkal, s' dolgo sanaſhanjem zhakal, ſ' prijasnoſtjo ſpet sa ſvojiga otroka vsel, ino te zlo do konza na poti pravize ohranil. S' sazhudenjem boſh vidila, kolikrat ſi bila she na kraji vezhniga pogubljenja, ino bi bila gotovo v' peklenſki bresen padla, ko bi te ne bila njegova ozhetova roka pred padzam, in vezhnim pogubljenjem obvarovala.

Is hvaleshnoſti boſh vedno vpila? O neſkonzhna dobrota mojiga Boga! o neſkonzhna dobrota! Moj Bog! Koliko ſi ti sa-me ſtoril, kaj ſim pa jas ſtorila, de ſim to ſoſebno pred tolikanj drugimi saſlushila?

Duſha! ti boſh Boga vidila, in v' njem ſklepe njegove neſkonzhno modre previdnoſti rasodela; vidila boſh vſe pota, po kterih je ſvoje isvoljene vſak zhaſ vodil, ino k' njih zilju ino konzu peljal; vſe vsroke, savoljo kterih je nektere ljudi s' ljuzhjo vere raſsvetil, nektere pa v' tami ſmerti popuſtil. Savoljo tih ſtraſhnih ſkrivnoſt ſe sdej ſhe vſa treſeſh, pa le pozhakaj, de ſe rasjaſnijo. Dan vezhnoſti bo vſo tamo, vſe dvome raskropil, rastergal bo sagrinjalo, ktero vezhne ſodbe perkriva, in ſkasal bo, de ſo boshje ſodbe pravizhne.

Duſha! ti boſh Boga vidila, in v' njem vſe ljubesnive, vſe potrebne laſtnoſti; vidila boſh *njegovo prelepo lepoto*, ktera te bo smirej s' novim mikam k' ſebi vlekla; *njegovo neſkonzhno modroſt*, ktera je v' ſvojih namenih tako raſsvitljena, v' ſvojih ſklepih tako nesapopadljiva, in v' doſeshenji ſvojiga namena tako varna in gotova; njegovo *neismirno mogozhnoſt*, kte-

Digitized by Google

ra je ſvet is nizh ſtvarila, nebes nad semljo sidala, svesde na nebesu vterdila, semljo bres podpore obdershala, ſolnzu gorkoto in ſvitlobo dala, ino morju njegove bregove poſtavila, in vſe elemente s' mozhmi previdila.

Duſha! ti boſh Boga vidila, tedej boſh ſrezhe, dela in opravka angelov boshjih ſkosi vſo vezhnoſt deleshna. „Ker vam povem, de njih angeli v' nebeſih vſelej gledajo oblizhje mojiga Ozheta, kteri je v' nebeſih.“ Mat. 18, 10. Vidila ga boſh, kakſhin je ſam na ſebi, kakſhin je proti tebi in proti vſim ljudem; njega boſh vidila, ki je ſam od ſebe od vekomej popolnama, in edino potrebno bitje, ki je vſe druge rezhi vſtvaril, ki je sazhetnik ino konez vſih ſtvari; zhigar natora je ljubesen, zhigar um zhiſta ljuzh, zhigar bitje radovitnoſt, ſad je njegova ſveta gnada.

Duſha! ti boſh Boga vidila, od kteriga sdej le nekoliko ſliſhiſh, in kteriga bi sdej ne mogla viditi, ker bi ne mogla preſtati velikoſti njegove zhaſti. V' Bogu, v' njem boſh vſe ſamu dobro v' ſebi, vſe dobro sa-ſe vidila; ne boſh vezh mogla nehati, ga gledati, ſe ga ne boſh nikdar navelizhala gledati. Bog ſe ti bo kakor smirej ſtara ino smirej nova reſniza neprenehama v' vſi ſvoji lepoti, velikoſti, in v' ſvojim velizhaſtvu kasal; savol tega vedniga gledanja ga boſh ſhe le prav ljubila, v' ljubeseni ga ſerzhno shelela, po shelji tudi v' poſeſtvu imela, in v' poſeſtvo boſh s' njim terdno ſklenjena. Neſkonzhno ſposnanje boshje, rodi neſkonzhno ljubesen, neſkonzhna ljube-

Digitized by Google

sen pa neſkonzhne shelje po Bogu; ino ker dusha Boga proſto in popolnama vshiva, sato je tudi s' neſkonzhnim veſeljem in s' neſkonzhno sadovoljnoſtjo in ſrezhnoſtjo napolnjena. Takrat tedej, moja dusha! takrat bosh naſitena, takrat bodo vſe tvoje shelje ispolnjene! Goſpod! ti bosh mene pred tvojim oblizhjem s' veſeljem napolnil, na tvoji deſnizi bo vezhno veſelje. Pſalm, 15, 11.

Puſtite tedej, ljubi bratje! ljudem to veſelje, de bodo natorne rezhi bolj ſposnali, kakor pa jih mi ſposnamo; pervoſhite jim tisti nizhemurni trud, posemljſke reſnize bolj globoko prejiſkavati, kakor pa jih mi moremo prejiſkavati; nasha radovednoſt naj je ſosebno v' to obernjena, de bomo ſposnali ino nashli pravo pot k' tistimu vſigavedozhimu bitju (k' Bogu) v' kterim bom kdaj vſe vidili in vſe vshivali. „Na vſo mozh ſi persadevajmo, de bomo Boga gledali, kteriga angeli gledati shele.“ I. Petr. 1, 12.

Druga reſniza.

V' nebeſih bomo Boga ljubili. Druga ſtopinja ſrezhe ſvetnikov.

Neſkonzhna ſrezha je, Boga reſnizhno ljubiti, in od Boga reſnizhno ljubljen biti; neſkonzhno dopadajenje nad Bogam imeti, ino veden sapopadek boshjiga dopadajenja biti.

Ino pa reſ! ljubi bratje, kako bi bilo mogozhe, de bi naſhe ozhi Boga, neſkonzhno

Digitized by Google

dobroto, ino Isvir vſih dobrot zhiſto gledale, ino de bi ſe naſhe ſerza vender nad njim ne veſelile? Kdo bi samogel, njega, neſkonzhno lepoto bres ljubesni gledati, ali ga pa bres veſelja ljubiti? To reſnizo morete prav dobro umeti sakaj po tem ſe ſklene: Zhe umerjozhi zhlovek ſhe kako minlivo ſtvar, ktera ſe mu dobra sdi, vzhaſih tako ſilno mozhno ljubi, kako mozhno more ſhe le neumerjozhi zhlovek Boga ſtvarnika vſih ſtvari, njega edino ino popolnama, neſpremenljivo dobroto ljubiti, kedar jo prav ſposna? Ljubesen (de mi namrezh koga ljubimo, in ſmo od njega ljubljeni) je naſha ſrezha; nar vezhi ſrezha je tedaj, kedar Boga, nar vezhi dobroto, nar bolj prav ljubimo, ino ſmo od njega ljubljeni. Kedar bomo tedaj Boga sagledali, ſe bo v' naſhim ſerzu tako gorezha in shiva ljubesen, in toliko veſelje vnelo, do njune mozhi ino velikoſti noben zhlovek sapopaſti ne more. Toliko pa vender vemo, de bo ljubesen, ſ' ktero bomo Boga ljubili, in s' njim ſkleneni naſho duſho s' neisrezhenim veſeljem napolnila, ali pa de je ſama ljubesen tiſto veſelje, ker veſelje drusiga ni, kakor ljubesen, ktera to vshiva, kar ljubi. Is boshje velikoſti, is boshje zhaſti ino ſrezhe bo tedaj veſelje ſvetnikov isviralo, ino ker ſe jim Bog nesapopadljivo vshivat da, jih bo tako terdno ſ' ſaboj ſklenil, de bodo tako rekozh va-nj vtopljeni, ino njegove velikoſti, ino neſkonzhne ſrezhe deleshni.

V' vezhnoſti bomo Boga ljubili, ino ſizer is zeliga ſvojiga ſerza ljubili. Vſe naſhe nag-

Digitized by Google

nenja, obzhutleji, ino ſposnanja ſe bodo k' njemu povsdignile, ino pa ſhe ſ' kako gorezhnoſtjo? Kamen, kteri k' tlam hiti, ino ogenj, kteri na kviſhko puhti, ſta le ſlabe podobe tiſte gorezhnoſti in mozhi, ſ' ktero naſha duſha po Bogu hrepeni, ino k' njemu hiti. Takrat bo Bog, Bog naſhiga ſerza; takrat bo ſpet dobil, kar nam je dal, ino ker bo vſe naſhe ſerze v' laſt dobil, ga ne bo vekomej zlo nizh sgubil.

Boga bomo ljubili, ino ſizer le njega ſamiga, in vſe druge rezhi bomo le v' njem, in savoljo njega ljubili. Nagnenja naſhe duſhe ſe v' nebeſih vezh ne raslozhijo; vſe je v' duſhi le ljubesen, ino ljubesen nam je vſe. Nagnenja ſe ravno tako, kakor duſha, ne dajo rasdeliti. S. Gregor pravi: ſvetniki Boga bres truda shele, ker sa sheljami ſitoſt pride; in oni ſo naſiteni bres ſtuda, ker ſe is ſitoſti ſpet nove shelje (po Bogu) vnemajo.

Boga bomo ljubili, in pa is zhiſte bres dobizhka sheljne ljubesni ga bomo ljubili, ljubili ga bomo savoljo njega, *ino pa sato* ker je on edina, ino ſama na ſebi vſe ljubesni vredna dobrota. Nihzhe ne bo vezh gledal na plazhilo, in vſak ſvetnik bo she v' ljubesni ſvoje plazhilo dobil. Nihzhe ne bo Boga savoljo ſebe ljubil, in vſak bo v' ljubesni ſrezhen. Mi bi raji imeli, de bi naſ ne bilo, kakor pa de bi Boga ne ljubili; in mi ga bomo mogli is vſe mozhi ljubiti, in v' tej ljubesni vekomej oſtati.

Boga bomo na vſo mozh ljubili, ino nam ne bo mogozhe, ga kaj manj ljubiti.

Digitized by Google

Ker dusha ne more sunej Boga nobene rezhi najditi, ktera bi bila sama na sebi ljubesni vredna, torej je tako rekozh perstljena, Boga prostovoljno ljubiti. Ker se dusha ne bo vezh mogla golsati, torej se bo mogla v' resnizo vtopiti. Gnatuv natore, gnade ino zhasti, bo le v' ljubesni neskonzhne resnize in dobrote nasitena, in je k' njej bolj naganjana, kakor je pa ogenj goreti nagnen. V' Bogu, pravi s. Tomash, je taka sladkost in ljubesnivost, de dusho, kedar ga sposna, prezej k' sebi potegne, in jo mozhno v' se vtopi. Boga bomo ljubili, in pa kakor je vreden ljubljen biti, in v' sklenjenju s' tisto ljubesnijo, s' ktero se sam sebe ljubi; jas hozhem rezhi, de ga bomo ljubili bres sadershika, bres skerbi, bres konza. „Nashla sim ga, kteriga moja dusha ljubi. Dershim ga, in ga nikdar vezh ne ispustim.“ Visoka pesem. 3, 4.

Jas sizer upam, de Boga she na tem svetu ljubimo, tode kako slab ino nepopolnama je ta sazhetik ljubesni! Vzhasih she sdihujemo, in shalujemo savoljo svoje slabe ljubesni. V' nebesih bomo pa nasproti Boga bres teshave ljubili, ker bomo per njem; is vse mozhi ga bomo ljubili, ker nam bo zhes vse ljub, in ker bomo vsi va-nj samaknjeni.

Na tem svetu vsaj shelimo Boga ljubiti, deslih si nismo svoje prave ljubesni do njega svesti, ker sami sebe prav ne posnamo. V' srezhni vezhnosti nam bo pa lih ljubesen porok, de ga res ljubimo, in de smo od njega ljubljeni. To sagotovljenje je vezhno shivlje-

Digitized by Google

nje, shivljenje miru, shivljenje luzhi. S' tem nam Bog da vezhin pokoj, in vezhna luzh nam v' Bogu ſveti.

Boga bomo ljubili, in ſe s' vſmi ſvetniki in angeli ſklenili, de ga bomo bolj ſpodobno, in bolj popolnama ljubili. V' nebeſih bomo vſi ſkupej in vſak poſebej Boga hvalili, in ta zhaſt in hvala bo le is naſhe ljubesni, is naſhiga samaknjenja, in veſelja isvirala. Hvalo mu bomo dajali savoljo njegove neſkonzhne velikoſti, ſvetoſti, miloſti, pravize, in vſigamogozhnoſti. Hvalo mu bomo peli savoljo vſih ſtorjenih zhudeshev. Hvalili ga bomo sa vſe gnade, ktere nam je ſkasal, ino sa uſmilenje, ktero je nad nami, ino nad vſimi isvoljenimi ſtoril.

Vſak ſvetnik ga bo savoljo ſebe, ino savoljo vſih drusih ſvetnikov hvalil. Vſi ſvetniki ſe bodo ſtrinili, in uſmiljenje neprenehama prepevali, ktero jim je Bog ſkasal. Vedno ſe mu bodo v' ſvojih ſerzih kakor darovi ljubesni darovali. Ino ker bo Jeſuſ Kriſtuſ ſvoj ofer, s' ofram ſvetnikov, ſvojih udov ſklenil, bo ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu smirej ljubesniv ofer daroval, kteri mu more grosno vſhezh biti. „Srezhni ſo, kteri v' tvoji hiſhi, o Goſpod! prebivajo; oni te bodo vekomej hvalili.“ Pſalm 83, 5.

Kakor pa bomo Boga v' vezhnoſti ljubili, tako bo tudi Bog naſ ljubil. Moj ljubek je moj, in jas ſim njegova. (Viſoka peſem 2, 16.) Ljubimo, in ſmo ljubljeni; Boga, kakor otrozi ozheta ljubimo, ino Bog naſ kakor ozhe otroke ljubi.

Digitized by Google

Oh, ja, ljubi bratje! boshja ljubesen do naſ je she sdaj reſnizhno neſkonzhna; neſkonzhna je v' ſvojim sazhetku, v' ſvojim ſadu, in v' ſvojih perpravah. To de tukej dvojno ljubesen raslozhimo; to je, *ljubesen uſmiljenja*, ſ' ktero naſ Bog she v' tem shivljenji ljubi, in *ljubesen dopadenja*, ſ' ktero naſ bo v' vezhnoſti ljubil.

„S' vezhno ljubesnijo, pravi Goſpod zhloveku, ſim te ljubil; sato ſim te is uſmiljenja k' ſebi pervlekel.“ Jerem. 31, 3. On je pa le ſamimu Jesuſu Kriſtuſu, ſvojimu ſinu rekel: „Ti ſi moj ljubi ſin, nad tabo imam ſvoje dopadajenje.“ Luk. 3, 22. S' ljubesnijo dopadajenja samore Bog le popolnama podobo boshjo ljubiti; s' ljubesnijo uſmiljenja pa Bog tudi nepopolnama podobo boshjo otme. „Vaſh ozhe vaſ ljubi, je naſh isvelizhar ſvojim uzhenzam rekel, ker ſte vi mene ljubili, in verovali, de ſim od Boga priſhel.“ Jan. 16, 27. Kako nesapopadljiva bo pa ſhe le ta ſrezhna, kako neisrezheno mozhna bo svesa ljubesni, kedar v' vezhnoſt kakor jerbi boshji, ino ravno jerbi Jesuſa Kriſtuſa pridemo, kedar pridemo kakor otrozi k' Ozhetu, kteri ima vſiga obilno, kakor bratje k' Jesuſu Kriſtuſu, kterimu je vſa oblaſt dana!

Tudi ti, ſpreobernjeni, ſpokorni greſhnik! ja tudi ti ſi ſpet otrok po volji ſvojiga dobrotljiviga ozheta, vezhin sapopadek njegoviga dopodajenja! Ozhe pa je rekel ſvojim hlapzam: „Hitro pernesite naj boljſhi oblazhilo, in oblezite ga, ino dajte mu perſtan na njegovo roko,

Digitized by Google

ino zhevlje na noge. Ker ta moj ſin je bil mertov, in je ſpet oshivel; sgubljen je bil, in je najden.“ Luk. 15, 22. 24.

Sakaj pa bi she sdaj ne mogel taziga ozheta zhes vſe, in ſzer njega ſamiga ljubiti? Jas te hozhem ljubiti, o Goſpod! moja mozh. Pſalm, 17, 2.

Tretja reſniza.

V' nebeſih bomo Boga imeli, in vshivali. Tretja ſtopinja ſrezhe ſvetnikov.

¿Smemo rezhi: Ker ſvetniki v' nebeſih Boga ljubijo, ga tudi imajo, in ker ga gledajo, ga tudi vshivajo. ¿She bolj umevno ſmemo rezhi: Je ni vezhi ſrezhe, kakor je ta, ktere ne moremo nikoli vezh sgubiti, in sraven ktere ſi ne moremo nizh boljſhiga voſhiti. Le ti dve laſtnoſti vezhne ſrezhe, ljubi bratje! dobro premiſlite: Ne morem manj ſrezhin biti, kakor ſim she; ne morem ſi vezhi ſrezhe voſhiti, kakor pa jo she vshivam. Vſelej imam vſiga obilno, ker imam vſe, kar imeti hozhem; ino nikoli ſe mi ne perſtudi, kar imam, ker tega smiraj shelim, kar she imam. Ker bodo tedej ſvetniki Boga imeli, bodo vſe, njih potrebe in shelje ispolnjene, ino njih ljubesen, in njih shelje bodo tako naſitene, de sunaj Boga ne bodo nizh drusiga ljubili, ker v' njemu vſe najdejo, in ker jim je Bog nameſt vſih rezhi.

Nebeſhko shivljenje ſe ne more spremeniti, ino ni mogozhe Boga gledati, ino pa ga

Digitized by Google

vender ne ljubiti, kakor ga tudi ne moreſh prav popolnama ljubiti, zhe ga ne vidiſh. Is pogleda boshjiga more tedej ljubesen poganjati, is ljubesni pa hvala, ino ljubesen in hvala ne bote imele konza, ker v' Bogu ni nizh takiga, kar naſ na tem ſvetu per ſtvareh k' ſpremenjenju ali isberanju perganja.

¿Stvari na semlji ſo pomankljive in omejene, sato ſe jih navelizhamo. Per pogledu boshjim pa ni taka. Ker ni nad Bogam zlo nizh pomankljiviga, sato ſe ga tudi ſvetniki ne morejo nikoli navelizhati. Ino ker ſe ga nikoli gledati ne navelizhajo, ino ker je Bog dushi vſelej prizhijozh, sato dusha ne more nikoli nehati ljubiti, ino hvaliti ga. Kako shlahtne ino kolike zene je nebeſhko kraljeſtvo, pravi ſ. Avguſhtin! ondi ſe mladoſt ne poſtara, sdravje ſe ne sgubi; ondi ſi je veſelje smiraj enako, ino shivljenje nima konza. (S. Aug. in soliloqu. cap. 15.)

Pa kdo bo umel, koliko veſelje ſvetniki savoljo tega vshivajo, ker gotovo vedo, de njih ſrezha ne bo imela ne konza ne kraja, de bo namrezh vezhna? Nebeſhzhani bodo s' Bogam in v' Bogu toliko zhaſa veliki, bogati, veſeli ino neisrezheno ſrezhni, dokler bodo nebeſa obſtale, in one bodo vekomej obſtale, dokler bo Bog mogozhin in dobrotljiv, in on more bres konza mogozhen in dobrotljiv biti; ino dokler bo dusha shivela, in ona je nevmerjozha. Vſako minuto ſe jim bo sdelo, de ſe njih vezhnoſt perzhenja, in vſako minuto bodo veſelje zele vezhnoſti vshivali; ker njih ſrezha

Digitized by Google

isvira is ſtanovitne vezhnoſti dobotljiviga Boga, kteri je njeni ſtudenz; njih vezhnoſt je v' neismerni ſrezhi vezhniga Boga, kteri je njeni delesh.

Vezhna ſrezha, v' kteri bodo ſvetniki *Boga imeli*, tedej ne more boljſhi biti, ker ni nobene boljſhi rezhi, kakor pa je Bog. Vezhna ſrezha, v' kteri bodo ſvetniki *Boga vshivali*, ne more per vſih ſvetnikih enaka biti, ker ſe Bog vſakimu po njegovim saſlushenji vshivat daje. To vshivanje neſkonzhne dobrote, more vſaziga ſvetnika neſkonzhno ſrezhniga ſtoriti; ta neſkonzhna ſrezha more vſaziga ſvetnika sadovoljniga ſtoriti; po tej sadovoljnoſti, ktera je le v' nebeſih mogozha, bi mogle she sdaj vſe pametne ſtvari hrepeneti, ſe sa-njo truditi, in je upati; in zhe ſe v' reſnizi sa-njo trudite, ljubi bratje! imate she v' tem shivljenji veſelje ino gotovo upanje, de bo Bog vaſh dejl, ino de bodo nebeſa vaſhe plazhilo, de bote tedej neisrezhene ſrezhe v' nebeſih deleshni. Jas ſim tvoj varh in tvoje obilno plazhilo. — —

O ſveti Sijon! O prelepo boshje meſto! zhaſtitljive rezhi ſe od tebe govore. Pſalm 86. 3. Tode ſhe vſe, kar nam more kdo od nebeſ povedati, ino vſe, kolikor nam je od njih umeti mozh, ni drusiga kakor ſenza proti temu, kar bomo kdej v' vezhnoſti gledali, ljubili, imeli, in vshivali. Kedar tebe moj Bog! imam, koliko pazh imam, kako bogat ſim! Ali pa kaj nek samorem imeti, kar bi v' tebi ne naſhel! Kaj ſo nek vſe ſtvari proti tebi, ſvojimu ſtvarniku? Kako malo je, kar mi ſvet obeta, proti

Digitized by Google

tem, kar mi ti obljubish? Jas sim tvoj varh, ino tvoje obilno plazhilo. Revni svet mi govori le od minlivih, ino posemljishkih dobrot, deslih je moja dusha neumerjozha; vse, kar mi samore sapeljivi svet dati, je she neisrezheno slabshi in revnishi, kakor sim jas; ubogi svet mi ne more nizh taziga dati, kar bi mi ti ne dal. Kako slo tedaj satajim svojo pamet, zhe svoje zhasne, ali pa zlo svoje vezhne srezhe od kod' drugot, kakor od tebe upam, in shelim?

De hote sladkost nebeshkiga veselja she holj sposnali, posslushajte, kaj nam s. Augushtin od njega pové. On pravi: Prihodna zhast je tako sladka, de, ko bi le ena kaplja od nje v' pekel pertekla, bi vso grenkost pogubljenih dush osladila. (S. Aug. serm. 7. de sransfig.)

Ker je tedaj vezhna srezha tolika dobrota, je grosno slabo, zhe na-njo ne mislish, ker s' tim kasheſh, de stvari ljubish, ktere se v' tvoje serze vrivajo, ino duhovne rezhi is njega isganjajo; ino od tod pride veliko nashih nadlog, ker na nebesa ne mislimo. Ko bi na vezhno shivljenje, ktero nam je Bog obljubil, spodobno mislili, bi vse posvetne dobrote ino nadloge ispred ozhi sgubili, ker niso ne dobrote, ne nadloge tega sveta vezhni zhasti permerjene, ktero je Bog svojim prijatlam perhranil; ker pa na nebesa ino na vezhno shivljenje spodobno ne mislimo, sato dobrote tega sveta toliko zenimo, ino sato nadloge tega shivljenja s' tako nepoterpeshljivostjo terpimo.

Digitized by Google

Kdor je tedaj koljkaj per sdravi pameti, is velikiga sapopadka, kteriga nam vera od ſrezhe prihodniga shivljenja da, prav lahko ſposna, de je prihodno shivljenje naſh zilj ino konez, v' kteriga moremo vſe ſvoje djanje, ino nehanje v' prizhijozhim shivljeni obrazhati, ino fizer sato ſhe toliko bolj, ker na ſvojim popotovanji lahko na tiſto pot ſajdemo, ktera v' pekel pelje.

Pomagaj mi, o Goſpod! ker ſvetniki ſo preſhli! reſnize ſo med zhloveſhkimi otroſi redke poſtale. Pſalm 11, 2. Nebeſ sato ne vemo prav zeniti, ker ſi hozhimo is tega ſveta revne nebeſa ſtoriti. Tebe, moj Bog! ne znamo prav ljubiti, ker ſmo ſi ſami ſvoji maliki, ino ker ſmo navajeni ſvoji laſtni ljubesni ſtrezhi. Moj Bog! neſkonzhna dobrota! ali bi ne bil she ta ſvet nekak okuſ nebeſhkiga veſelja, ko bi mi tukej tebe prav ljubili, ino ti sveſto ſlushili? V' tej dolini ſols nam le ſpominj na-te vſe grenkoſti oſladi, ſ' kterimi je naſhe shivljenje napolnjeno. Jas ſe ſpomnim na Boga, ino to me rasveſeli, jas ga premiſhlujem, in moj duh ſlabi. Pſalm 76, 4. Stori, o Goſpod! de bom le na-te miſlil, sato de ſe bom smiraj bolj ino bolj v' tebi veſelil.

TAYLOR INST. OXFORD
Digitized by Google

Zheterto premiſhljevanje.

Srezha ſvetnikov je neisrezheno velika, ſoſebno zhe jo permerimo s' malim ino kratkim terpljenim, ktero ſo tukej ſvetniki sa-njo terpeli.

Naſha sdajna zlo kratka ino lohka nadloga nam perneſe vezhno ino viſoko zhaſt, ktera vſe prevaga in preſeshe. Sato ne gledamo na vidne, ampak na nevidne rezhi. Ker to je zhaſno, kar ſe vidi; kar ſe pa ne vidi, pa je vezhno. 2. Kor. 4, 17, 18.

Nesapopadljiva, ljubi bratje! je ſrezha ſvetnikov v' nebeſih, kakor ſim vam she sgorej povedal.

Pa ſhe bolj je nesapopadljivo, kako ſo namrezh ſvetniki mógli na tem ſvetu toliko ſrezho saſlushiti.

Bog je ſizer neſkonzhin v' plazhevanji, kako pa samore zhlovek tako rekozh neſkonzhin biti v' saſlushenji? Zhlovek bi kmalo miſlil, de ima boshja praviza le v' ſvojih ſhtrafingah pravizhno mero, v' plazhevanju je pa bres vſe mere. Oh! moj Goſpod, in moj Bog! kaj je nek zhlovek, de ga tako povikſhaſh, in ga vekomej med ſvoje prijatle, in otroke, in vshivavze ſhtejeſh? Kaj ſo nek zhlovekove dela, de jih vezhne krone vredne ſhte-

Digitized by Google

jesh? . . Usmilenje boshje je saresˇ vezhi, kakor pa so vse druge boshje dela. Nehvaleshni ljudje! kteri vesˇe, koliko vam je Bog perpravil, sdaj se mi she kdaj pertoshite zhes majhine nadloge, ktere vam Bog vzhasˇih v' skushnjo, ali pa sato poshilja, de bi vas loshej neskonzhno srezhne storil. Le perpovedujte mi kaj storite, koliko terpite, in jas vas bom vprashal, kako plazhilo sa svoje terpljenje terjate, ino koliko od svojiga terplenja upate? Moram vam le povedati, de med delavzovim potam, ino med gospodarjevim plazhilam ni nobene permere; nobene enakosti med vojskovanjem in med zhastjo, nobene enakosti med setujo in med shetvjo. Ti, Gospod! nas prav sa prav, kakor Bog plazhujesh, nashe saslushenje je per tebi le zhlovesˇko saslushenje; to de tvoja neskonzhna dobrota, ino neskonzhna zena Jesusove kervi napolnite neskonzhno prasnoto med nashim saslushenjem, in tvojim plazhilam.

Spomnite se svetnikov, in vse skupej denite, kolikor koli so tukej sa Boga storili. Veliko morem rezhi, veliko so sa-nj storili. Sato pa sdaj svetniki Boga vso vezhnost vshivajo. In to je neskonzhna srezha.

Misslite sami na-se, ino permerite svoje sdajno terplenje s' svojo prihodno zhastjo. Kaj je nek nashe sdajno terplenje?

Nashe sdajno terpljenje, kar zhas sadene, je sila kratko proti vezhnosti.

Nashe sdajno terpljenje, kar nash trud sadene, je grosno lahko proti plazhilu v' vezhnosti.

Digitized by Google

Kaj je tedaj ſploh naſhe saſlushenje, naſhe terpljenje, ino naſhe delo na ſvetu proti plazhilu, ktero sa to v' nebeſih doſezhi upamo?

Zlo nizh ni; perpuſtite mi, de vam reſnizo povem na ravnoſt.

Sdajni zhaſ ni nizh proti vezhnoſti.

Naſhe terpljenje ni nizh proti plazhilu, ktero ſvetniki od Boga prejemajo.

O vezhni Jerusalem! o preljubi dom! ali niſi naſhiga truda vreden? Ali pa raji vpraſhajmo, kako te ſ' ſvojim malim ino ſlabim delam saſlushimo? Gorje zhloveku, kteri ſe tebe, moj Bog! sato ne dershi, ker ſi mu premalo! Gorje zhloveku! kteri kaj vezh, ali pa kaj drusiga, kakor tebe iſhe! Gorje pa tudi takimu zhloveku, kteri je tako ſlep, de kaj manjſhiga sheli, kakor pa ſi ti Goſpod!

Perva reſniza.

Zhaſ v' kterim tukej terpimo, ni nizh proti vezhnoſti, v' kteri bomo potlej ſrezhni.

Dolgoſt terpljenja je nar vezhi terpljenje, ino dolgoſt ſrezhe, je nar vezhi ſrezha. Te reſnize bi vam ne bilo treba ſprizhevati, ampak le v' djanji pokasati. —

Pa porezhate: Sej sa nebeſa je vender le treba veliko terpeti.

Ker zhlovekovo shivljenje je dolgo, pa ſi zhlovek ni smiraj enak.

Krishi ſo vedni ino zhlovek ne more smiraj poterpeshljiv biti.

Digitized by Google

Nevarnoſt je vedna, je vſakdanja, ino zhlovek ſe je ne more vſelej prav varovati, (ſe je ne save).

Pervi isgovor. Zhlovekovo shivljenje je dolgo, ino pa kdaj ſe vam tako dolgo sdi? Takrat namrezh, kedar bi ga imeli sa Boga in sa svelizhanje ſvoje dushe oberniti. Kedar ſvetu ſlushite vam je shivljenje ſhe le prekratko. Naſhi nameni ſo tako slo rasproſteni, de jih ſhe veſ zhaſ ſvojiga shivljenja ne doſeshemo; opravkov imamo toliko, de jih na ſmertni poſteli ſhe polovizo neopravljenih popuſtimo: Naſhe ſkerbi ſo tako velike; kakor de bi nam bilo ſhe tavshent let shiveti. Smert nam tedej vſelej presgodej pride, naj she pride, kedar koli ſi bodi. Vſelej zhes-njo godernjamo, in ſe pertoshimo, sakaj de naſ ne puſti ſhe nektere leta shiveti, de bi ſvoje rezhi poravnali, ino ſvoje namene ispeljali.

Shivljenje je dolgo, ino *pa zhigavo* shivljenje je tako dolgo? Sej ljudje vezhi del, v' ſvoji mladoſti, kakor roshize v' ſvojim zvetji svenejo. V' mladoſti nar vezh ljudi umerje. Tiſti ljudje pa, ki ſo v' ſredni ſtaroſti, ſo tako vſim nevarnoſtim ſmerti isdani. Le malo ljudi viſoke ſtaroſti doshivi. Vſi naſhi dnevi ſo le kakor otrozhje leta proti viſoki ſtaroſti naſhih pervih ſtarſhev. Mehkushnoſt in pregrehe, in praviza boshja, ktera ſhtrafuje, vezhi del naſhe shivljenje prav sgodej perkrajſhujejo.

Vſi naſhi dnevi ſo pretekli, pravi kralj David, ino savoljo tvoje jese ſmo omagali. Na-

Digitized by Google

ſhe leta ſo kakor pajzhine. Naſhe shivljenje terpi ſedemdeſet let, ino per naj mozhnejſhih oſemdeſet let, ino kar je vezh, je britkoſt, in bolezhina. Is tvoje dobrote isvira, de naſ tako ſtrahujeſh. Pſalm 89, 9. 10. Ko bi namrezh dalej shiveli, bi te ſhe bolj shalili, in ko bi ne bila ſtaroſt tako revna in nadloshna, bi tudi v' njej ne hotli tebi ſlushiti, ampak bi jo v' ſvetovo ſlushbo obernili.

Shivljenje je dolgo, pa sakaj je dolgo? ker le na prizhijozhe shivljenje miſlimo, ki ga vidimo, ne pa na prihodno vezhnoſt, ktere ne vidimo. Shivljenje ſedemdeſetih, oſemdeſetih, devetdeſetih let je dolgo sa truplo, ktero je kal ſmerti she ſ' ſaboj na ſvet perneſlo, je dolgo sa zherve, kteri she v' semlji trupla zhakajo; je dolgo sa popotnika, kteri ſe po germoji klati; sa duſho pa ni dolgo, ktera je nevmerjozha in dolgo sa takiga duha, kteri bo po miljonih ino miljonih let ſhe v' ſvoji mladoſti, ſhe lih tako brihten ino delaven, kakorſhin je is ſtvarnikovih rok priſhel. Preſhtejte, zhe morete, *vezhne leta*, ktere vaſ. zhakajo, ino potlej bote od dolgoſti sdajniga shivljenja ſhe le prav ſodili.

Shivljenje je dolgo, pa *zhimu vam* je njegova dolgoſt? Ali ſte ga morebit doſihmal sa Boga preshiveli? Ali pa ga odſihmal bote vſaj njegove oſtanke Bogu v' dar dali? Oh! morebit ga je she pol po nemarnim preteklo! morebit ga je pol pa v' pregrehah potratnjaniga! Kaka dolgoſt vaſhiga shivljenja bo tedaj Bogu nebeſ ino semlje oſtala, zhe mu lih odſih-

Digitized by Google

mal vſak dan sveſto ſlushite? Ali ti je snano ſhtevilo tvojih dni? Tob. 38, 21.

Gotova je, ljubi bratje! Goſpod je dobrotljiv, ino svezher sadnjim delavzam v' ſvojim nogradu, kakor pervim plazha; ozhitniga rasbojnika na krishi sadnjo uro njegoviga shivljenja lih tako med ſvoje otroke vsame, kakor une, ki jih je v' maternim teleſu poklizal, ino poſvetil. Jas ſim manjſhi, kakor vſe tvoje vſmilenje, ino kakor tvoja reſniza, ktero ſi ſpolnil nad tvojim ſlushabnikam. 1. Mos. 32, 10. Pa ker je Goſpod do nekterih tako vſmiljen, ali je pa mar do nekterih nevſmiljen, od kterih vſaj nektere leta sa zelo vezhnoſt terja?

Ko bi veſ zhaſ ſvojiga shivljenja, kolikor ga ſhe imate, sa nebeſa obernili, morebit bi ſi jih ſhe saſlushili: to de jas ſi vam ga ne upam odlozhiti, in ſi tudi ne upam obetati, koliko zhaſa vaſ bo ſhe gnada boshja zhakala, koliko zhaſa vaſ glaſ vaſhe veſti klizal, ino koliko zhaſa ſe vaſhe ſerze ſhe ne bo ſpreobernilo. Jas imam smiraj le en dan, je neka bogabojezha dusha rekla: kteriga samorem sa Boga oberniti; ker pretezhenih dni vezh nimam, ſhe manj pa ſo prihodni dnevi v' moji oblaſti.

Puſhavnikam ni bilo prevezh, de ſo v' Tebniſki puſhavi dreveſa med njih pokoro iſraſle. Poſvetnjak pa godernja, o Goſpod, zhes tvojo radodelnoſt, zhes dolgo shivljenje, ktero mu le sato daſh, de bi tebi ſlushil, in ſi v njem ſrezhno vezhnoſt saſlushil, ktera nima ne zhaſa, ne mejnikov, ne mere. „Zhlovekovih

Digitized by Google

dni je malo, ſhtevilo njegovih meſzov je per tebi; mejo ſi mu poſtavil, ktere ne bo mogel preſtopiti.“ Tob. 14, 5.

Drugi isgovor. Krishi ſo teshki pa vedni, kakſhini krishi?

Krishi, ktere nam ſam Bog sa ſhtrafingo poſhilja.

Krishi, ktere nam Bog od drusih ljudi v' ſkuſhnjo perpuſti.

Krishi, ktere ſi vſak smed naſ ſam isvolji, ino naloshi.

Zhe je krish, kteriga noſimo, tako hud in veden, kakor mi ſvojo ſlaboſt ſ' njim sagovarjamo, bode pa toljko pred nehal, ker naſ bode ſ' ſilo v' grob perpeljal.

Zhe ſo krishi teshki, ino vedni, kako pa v' njih Boga posabimo, kteri ſam nam samore pomagati, ino h' kterimu naſ krishi, kakor opotekajozhe otroke, ob roki vodijo.

Zhe ſo krishi tako teshki in mnogi vedni, od kod ſo pa tiſte roshize, ſ' kterimi ſe liſhpamo, od kod tiſti veſeli dnevi, ktere v' kratkozhaſih, in v' neumnoſtih sapravljamo, od kod tiſto pregreſhno veſelje, ktero v' bukve ſmerti sapiſujemo?

Zhe ſo krishi tako teshki in vedni, zhimu pa to dolino ſols tako slo ljubimo? Sakaj to shivljenje tako neismerno zhiſlamo? Sakaj tako malo shelimo, de bi bili is tega ſveta reſheni, ino ſ' Kriſtuſam ſklenjeni?

Zhe ſo krishi tako teshki ino mnogi, sakaj jih pa toliko zhaſa bres prida in ſadu terpimo? sakaj ſe ne nauzhimo s' njimi kupzho-

Digitized by Google

vati? Sakaj ſe ne nauzhimo is file zhednoſt ſtoriti, ino kar moremo terpeti, s' voljo v' ſvoje saſlushenje preſtati?

Kriſtjan, kteri ſrezhne vezhnoſti upa, krishe in teshave shivljenja s' drugazhim ozheſam gleda. De mu je le boshja volja snana, ſe vda v' terpljenje, ktero mu je odlozheno, in ga ſ' hvaleshnoſtjo kakor perpomozhek k' svelizhanju naſe vsame, ker ga terpljenje Jesuſu Kriſtuſu enakiga dela. Ino ko bi lih v' tem shivljenji nobene tolashbe ne upal, ino ko bi ga lih krisbi do ſmerti h' tlam tlazhili, jih je vender perpravljen ſ' poterpeshljivoſtjo in s' veſeljem terpeti, de mu le Jesuſ Kriſtuſ obljubi, de bodo vſi ti krishi v' prihodnim shivljenji v' veſelje ſpremenjeni, ktero ne bo konza imelo, ker posna poroka te obljube, in ve, kako kratko je zhaſno shivljenje proti ſrezhni vezhnoſti.

Zhaſno shivljenje je proti vezhnoſti veliko manj, kakor minuta proti vſimu naſhimu shivljenju. Kdo smed naſ pa bi ſi ſhe pomiſhloval, kako majhino nadlogo eno minuto sato terpeti, de bi zhaſne dobrote sa vſe ſvoje shivljenje dobil? Zhaſne rezhi moremo velikrat sapuſtiti, kedar jih komej vshivati sazhnemo. Veliko ljudi ſhe je, ki zhaſnih dobrot nikoli ne doſeshejo; in pa vender ſe ſkorej nihzhe ne brani, poſkuſiti, ali jih bo doſegel, ali ne. Naſproti pa le malokdo male sopernoſti na ſe vsame, ſ' kterimi ſe vezhne dobrote saſlushejo. Zhe vaſ tedaj, ljubi bratje! veliki krishi h' tlam tlazhijo, ino duſhé, ſe pa pridno ſpomnite reſnizhne ſtanovitnoſti prihodniga shivljenja.

Digitized by Google

v' kterim vaſ krishi ne bodo vezh ſtiſkali, ampak bote vſe veſelje, vſe svelizhanje vshivali. Zhakaj tedaj Goſpoda, mozhen bodi, ſrezhen bodi, ino zhakaj Goſpoda. Pſalm. 26, 14.

Tretji isgovor. Nevarnoſt je vedna, je vſakdanja. Reſ je, ljubi bratje! ne morem tajiti, saderge ſo na poti proti nebeſam, okrog in okrog naſ; one ſo, kakor pravite, vedne ino vſakdanje. Sakaj pa ni tudi naſha ſkerb, naſh ſtrah, ino naſhe vojſkovanje vedno ino vſakdanje? Zhes vſakdanje nevarnoſti toshimo, pa jih vender nozhimo nikdar sapuſtiti; mamramo zhes velike in mnoge ſkale, pa vender ſ' ſvojim ſlabim zholnizhem naravnoſt proti njim veſlamo; ſe s' mozhnim ſovrashnikam isgovarjamo, pa mu vender bres oroshja naproti tezhemo.

Nevarnoſt je vſakdanja, ali pa ni Boga v' Israelu, kteri bi vaſ samogel obvarovati, ko bi k' njemu pertekli, in ſe njega, kakor nepreſunljive brambe oklenili? Nevarnoſt je vedna in vſakdajna, pa sakaj je vſakdanja? ali ne sato, ko ſte rasmiſhleni in nizh neprevdarite, ſlabi in nimate nizh previdnoſti, nemarni in ſi nizh k' ſerzu ne vsamete?

Zhe ſo lih nevarnoſti vſakdanje in velike, ali jih pa ne morete premagati s' gnado boshjo, ſ' ſvojim vojſkovanjem, ino ſ' perpomozhki, kteri vam v' njih premaganje ſlushijo? Ker jih pa lahko premagate, kakor naſ pamet in vera uzhite, pa le prav prevdarite, ali ni truda vredno, ſe na vſo mozh vojſkovati; le premiſlite, ali je v' vezhnoſti komu shal,

Digitized by Google

de ſe je tukej na vſo mozh vojſkoval; le premiſlite, ali bote kaj ſrezhniſhi, zhe ſe daſte od ſkuſhnjave premagati, kakor pa ko bi jo vi premagali? Zhaſ ni zlo nizh proti vezhnoſti, ino te vezhnoſti ſe ne morem ogibati. Le kratki ſdajni zhaſ more isſoditi, ali bo vezhnoſt ſa-me ſrezhna, ali pa neſrezhna. Satorej pravim: Naj ſrezhniſhi zhaſ ni nizh proti neſrezhni vezhnoſti; ino nar neſrezhniſhi zhaſ ni nizh proti ſrezhni vezhnoſti. Miſlite ſi poſtavim de ſe ſto let vojſkujete, de tavshent let nadloge terpite, de milijon let delate, ino jas vam pa ſamo vezhnoſt naſproti poſtavim. V' vezhnoſt ſe vſe vtopi; v' vezhnoſti nehajo vſe imena zhaſa. „Mi bomo vedno per Goſpodu.“ I. Teſal. 4, 16.

Kedar bo tavshent let preteklo, mi bomo ſhe per Goſpodu. Kadar bo tavshent vekov minilo, mi bomo ſhe per Goſpodu. Kedar bo milijon vekov preteklo, mi bomo vedno per Goſpodu; in bomo ſhe ſmiraj ravno tako, kakor pervo minuto, per njemu.

V' zhaſti ſvetnikov ſi nobeniga zhaſa ne miſlite, ſizer ſi od ſrezhne vezhnoſti kriv ſapopadek delate. V' vezhnim ſhivljenji, ljubi bratje! ne posnajo nobene ure, nobeniga dne, nobeniga leta, kterih pervi del bi bil preteke], drugi pa ſhe priti imel. *Vezhnoſt* je nekaka zelina, ktera ſe ne da rasdeliti, v' kteri ni nizh *pred*, nizh *potlej*, ampak vſe *ſdaj* in od *ſdajniga* nizh ne mine, ampak vſe ſtanovitno, nepremakljivo oſtane. Vezhnoſtni dnevi ſe vſi eden drugiga dershé, ali pa veliko vezh, vezh-

Digitized by Google

noſtni dnevi ſtore le *en vezhan dan*, kteri ſe ne napozhi, in ſe ne umrazhi. V' vezhnoſti, pravi ſ. Avguſhtin, ni nizh pretezheniga kakor de bi bilo she minilo, nizh prihodniga, kakor de bi ſhe imelo biti; temuzh le prizhijozhe je, ker, karkoli je vezhno, je smiraj.

To, ljubi bratje! to je tiſta obilnoſt vezhne zhaſti, od ktere ſ. Pavel govori, in ktero moremo per plazhilu ſvetnikov vedno pred ozhmi imeti. Sgodaj ſi naſ napolnil ſ' ſvojim uſmilenjem, od veſelja bomo poſkakovali, in ſe vſe ſvoje shive dni veſelili. „Dodeli nam de ſe veſelimo sa dni v' kterih ſmo bili v' nadlogah, ino sa leta, v' kterih ſmo hudo terpeli.“ Pſalm. 89, 14. 15. Na to veſelje, ki ga nebeſhzhani v' ſvoje povrazhilo she vshivajo, vſelej miſlimo, kedar koli naſ nadloge ſtiſkajo. Ta miſel nam bo nekoliko naſhih prizhijozhih nevarnoſt odvsela, nekoliko nam jih bo pa slajſhala.

Velikrat ſami pravite, de zhlovek veliko preſtoji, zhe le vé, de bo njegoviga terpljenja kmalo konez, de mu bo kmalo boljſhi. Ne poda ſe kmalo vojſhak, kteri upa, de bo ſovrashnika premagal, in de bo savoljo ſvoje ſerzhnoſti veliko plazhilo dobil. Na eno uro ne porajtamo, zhe je ſhe tako huda, de naſ le sa vſelej ſrezhne ſtori. Ino lejte ljubi bratje! kar vi ſami ſposnate, ravno to vam tudi jas pravim:

V' kratkim zhaſi bo vſiga konez, kar vaſ sdaj tiſhi, ino nadlegva.

Po pretezhenim kratkim zhaſi ne bo nizh taziga mogozhe, kar bi vaſ nadlegvalo.

Digitized by Google

Po tem kratkim zhaſi terpljenja ino shalovanja pride vezhnoſt veſelja ino tolashbe.

Le nekaj zhaſa ſmo v' boji, pa bomo vſelej ſrezhni; le nektere dni terpimo, pa bomo vezhno plazhilo doſegli. Sa nektere minute sdajniga zhaſa bomo dobili per Bogu vezhen daneſ kteri nima ne pred ſaboj, ne sa ſaboj nobeniga dne, kjer nam bo vſe neſkonzhno poplazhano, kar sdaj terpimo. Per Bogu, pravi ſ. Avguſhtin, ni nikoli jutrajſhniga, nikoli vzherajſhniga dne, ampak smiraj je *daneſ*. Leto ne pretezhe po meſzih, meſez ne mine po pretezhenih ino prihodnih dneh. Ure ne isteko, zhaſi ali minute ſe ne ſpreminjajo; dan ſe ne sazhne, pa tudi ne neha. (S. Aug. orat. de 5. hares. cap. 4.)

Ako bi mi veſ zhaſ ſvoje nadloge terpeli, to je, ko bi bili s' Adamam vred na ſvet vſtvarjeni, ino ko bi s' sadnjim zhlovekam na ſvetu shiveli, kedar ſe bo semlja ſodni dan v' prah sdrobila, bi vender to dolgo shalovanje ſhe nizh ne bilo proti nebeſhkim veſelji, ktero ne bo konza, ne kraja imelo.

Druga reſniza.

Zhloveſhko terpljenje, ki ga sdaj zhutimo, ni nizh proti plazhilu per Bogu, ki ga upamo ino zhakamo.

Ako hozhemo vediti, kako Bog ſvoje iſv ljene terpeti puſti, in kako jih sa to terpljen

Digitized by Google

plazhuje, moremo v' zhlovefhkim terpljenji vezh rezhi raslozhiti; premiſlimo tedej,

de pamet zhloveka v' terpljenji dovolj ne tolashi,

de mu vera vſo prav pojaſni, ino raſsviti;

de mu gnada boshja nar teshji rezhi mogozhe ſtori;

de mu notrajni mir vſe teshave in sopernoſti lahke in prijetne ſtori;

ino de mu sadnjizh krona v' nebeſih vſe terpljenje ſtokrat poplazha.

Pamet v' terpljenji.

Pamet bres vere zhloveku ravno tako malo v' terpljenji okrepzhuje, kakor ko bi ga tolashil, deſi mu nimaſh nobeniga upanja dati, ali pa bi mu ſrezho voſhil, deſi nimaſh sa kaj.

Po naukih ſvete vere uzhena pamet je zhloveku v' terpljenji podpora, ki ſe ne vmakne, pomozh, ki je ne smanka, ino perpomozhek, ſ' kterim ſi vſelej pomaga. V' zhlovefhkim shivljenji ſo ſizer nektere take okolſhine, v' kterih nam she gola pamet veliko pomozh ſkasuje, ino naſ veliko slaſti domiſhljenih nadlog obvaruje. Pa vender koliko okolſhin je, v' kterih je zhloveku vſe vere potreba, de ne obnemaga? Vzhaſih pridejo tako nesnane, ino tako ſtraſhne okolſhine, in tako shaloſtne pergodbe, de ſe zhlovek ſ' ſploſhnimi tolashbami ne da utolashiti, ino de njegova pamet vſa omamljena molzhi. Kedar me ſoſebno velike bolezhine tarejo, me moja pamet saſtonj opominja neſtanovitnoſti vſih zhlovefhkih rezhi, ino prasnote vſih posemljſkih dobrot. Pamet

Digitized by Google

me morebiti ſ' ſvojimi tolashbami nekoliko zhaſa ohladi, do ſerza mi pa s' njimi ne doſeshe. Saſtonj ſi plitva modrija persadeva, moje pobito ſerze ſ' ſvojimi plitvimi nauki pokrepzhati. Ona mi pravi: Modriga zhloveka nobena pergodba ne pretreſe; zhlovek je sato uſtvarjen, de je ſam ſvoj goſpod; zhlovek more goſpodar vſih pergodkov ſvojiga shivljenja biti. Jas ji pa odgovorim: Poberi ſe od mene, ſlaba tolashniza! puſti me, de bom ſvojo bolezhino, ki me teshi, natihama poshiral; ti mi je ne oſlajſhaſh, temuzh mi jo ſ' ſvojo soperno tolashbo ſhe le sagreniſh. „Puſti me, de ſvojo bolezhino nekoliko objokam, preden ſe vernem v' mrazhno, in ſ' ſmertno ſenzo pokrito desheło.“ Job. 10, 20.

Ravno pamet me ſhe nar pred isda, ino modri zhlovek nadlogo ino shlake ſvoje neſrezhe veliko bolj zhuti, kakor pa neumni ino perproſti. Pamet modrimu glaſnejſhi pravi, kaj bi vſe samogel biti, sato pa ſhe bolj zhuti, kako nizhemern je sdaj.

„She moji prijatli, 'kterim moja neſrezha k' ſerzu gre, mi ne morejo moje shaloſti odvseti. Oni mi ſizer pravijo, de jim moja neſrezha hudo dene, de mojo shaloſt zhutijo, ino jas jih s' unajno sadovoljnoſtjo poſluſham, pa vender ſvojo notranjo bolezhino veliko bolj shivo zhutim, kakor pa njih tolashbe. Na ſkrivnim ſe mi njih pogovori nizhemerni ino soperni sdé, ino nobena rezh me ne more popolnama umiriti. Natihama jim s' Jobam pravim: „Koliko zhaſa bote mojo duſho shalili,

Digitized by Google

ino me ſ' ſvojim govorjenjem trudili?“ Job. 19, 1.

Nad ſvetniki ſe morete tedaj savoljo pameti zhuditi, ki je bila s' nauki ſvete vere ozhiſhena, po kteri ſo ſe ravnali; morete ſposnati, de ſvetniki ſo nekoliko ſvoje modroſti ſ' tem na snanje dajali, de ſo ſvoje krishe bolje in bolj po kerſhanſko, kakor mi, noſiti, ino ſe marſikake nepotrebne shaloſti ogniti vedili, ktere ſi pa mi ſami delamo, in jih tudi med krishe ſhtejemo, ker ſe s' njimi taremo. „Ker moder mosh je terden, in uzhen zhlovek je mozhan, in veliko samore.“ Pripoviſt. 24, 5.

Jas pravim, ljubi bratje! de zhlovek kar kriſtjan veliko losheje terpi, kakor pa kar zhlovek; ali pa de imamo kar kriſtjani veliko manj nadlog, kakor pa le kar ljudje. Zhe ſvoje shivljenje le po naturi, le po pameti premiſlimo, je revno, nadloshno shivljenje pazh majhina dobrota; zhe pa po naukih vere miſlimo, pa ni sunaj greha nizh hudiga, nobene neſrezhe. Vera nam rezhi vſe drugazhi kashe, ona nam na ternji veliko obilniſhi dobizhek kashe, kakor pa na roshizah. Vera nam nadloge tega shivljenja slajſha, jim da nekako prijetnoſt, zeno, ino tolashbo, ktere bi ſizer nihzhe v' krishih ne iſkal; in pa sakaj jim da tako zeno? ker mi vera pove, de mi moja nadloga k' moji prihodni ſrezhi neisrezhenò slo pomaga; vera mi pokashe vir mojih ſols, in me uzhi, kako samorem ſhtrafingo, ki jo terpim, v' ſvoj prid, v' ſvoje saſlushenje oberniti; vera me uzhi, de ſ' krishem, ſ' kterim me Go-

Digitized by Google

ſpod ſtrahuje, lahko njegovo jeso potolashim, sa ſvojo grehe pokoro delam, ino ſi proſtor med ſvétniki ſlushim; vera mi sadnjizh nad ſinam boshjim, Jesuſam Kriſtuſam, kteri je is ljubesni do mene na krishi umerl, nepreneha-ma isgled pred ozhi ſtavi, in mi kashe odperto neho, neisrezheno plazhilo sa moje delo, ſrezhno vezhnoſt, v' ktero ſe le ſkosi voske duri pride. Sdaj, tukaj ſe ſhe le sazhne odpirati in tolashiti shaloſtno ino pobito ſerze; kelh terpljenja ſe ſzhaſama ſlajſhi, ino naturni ſtrah pred terpljenjem sginja, ker ſmo preprizhani, de nam velik dobizhek perneſe. Zhe imajo tudi rabelni koleſa, gavge, ino mezhe in noshe perpravljene, jim vender kriſtjan le ſvojo vero v' bran poſtavi, ino premaga.

Kriſtjan v' ſvojim sanizhevanim, in nadloshnim shivljenji bolj upa ſrezhno vezhnoſt doſezhi, kakor pa ko bi veſelo ino sloshno shivljenje shivel; ino to njegovo ſladko in gotovo upanje je v' njegovo vero vsidano. On shivi, kakor bi mu bilo umreti, ino umerje, kakor bi ſhe le shiveti sazhenjal. Njegovo notranje preprizhanje je njegova ſrezha, in vezh pa ne moremo od njega rezhi, kako ravno de mu je. Sato poſvetnjaki vezhi del krivo ſodijo od shivljenja brumnih ino isvoljenih ljudi. Oni jih vidijo v' ponishnim in sopernim shivljenji, in jim le, kar je shaloſtniga in ſtraſhniga nad njih shivljenjem v' ozhi ſhine. Pa ne vedo, de vera bogabojezhim duſham vſe njih sopernoſti ſ' ſvojo tolashbo ſlajſha, ino de v' ſvojih sopernoſtih doſtikrat ve-

Digitized by Google

felje najdejo. Vſa druga je pa s' sopernoſtimi, ino nadlogami, ktere Bog poſvetnjakam poſhilja, kteri jih ſ' tako nepoterpeshljivoſtjo noſijo. „Rane, ſ' kterimi jih Bog rani, ſo kakor od ſovrashnika dane rane.“ Jerem. 3o, 14. Take nadloge ſo bres tolashbe, ker ſi poſvetnjaki ne delajo upanja, de jim bodo njih nadloge k' vezhnimu svelizhanju kaj perpomogle, zhe Bog nadlog v' to ne oberne, de bi poſvetnjake ſpreobernil, in jih k' ſvojim ovzam perpeljal.

Koliko nam gnada boshja v' terplenji pomaga?

Sdrava pamet, vera, s' beſedo, vſe kar je dobriga v' naſ, ali samore v' naſ biti, je gol dar, ino gnada miloſtljiviga Boga. To de tukaj menim le tiſto notranjo gnado podpore, ſklenenja ali ſerzhnoſti, in pomozhi v' terplenji in v' nadlogah, od ktere je ſ. Paul rekel: „Vſe samorem v' tiſtim, ki me mozhniga ſtori.“ Filip. 4, 13. Nauzhil ſim ſe ſ' tem sadovoljn biti, kar imam. Lahko shivim v' ponishnoſti, pa tudi v' obilnoſti; oboje ſim ſkuſil, lahko ſim ſit, pa tudi lazhen; v' obilnoſti in v' pomankanji lahko ſ-hajam.

Ta velika uzhenoſt, de ſe zhlovek v' vſe vda, in v' vſih okoliſhinah, zhe ſo ravno ſhe tako raslozhne, ſhe tako nevarne, vender ſrezhno ſ-haja, ta uzhenoſt ni sgol zhloveſhko delo, ampak ſpremljajozha, pomagajozha, in premagajozha gnada boshja naſ more h' premaganju voditi. Gnada boshja dela isvoljene boshje v' vojſkovanji, mozhne, v' delu neutrudene, v' nevarnoſti nepremagljive. Vſe samo-

Digitized by Google

rem v' tiſtim, ki me mozhniga ſtori. Ta smoshnoſt ſe nad vſe rastegne, kar je teshkiga na ſvetu. Sgodbe ſvetnikov ſo le sgodbe te vſigamogozhne gnade boshje, in vzhaſih bi kmalo zhlovek miſlil, de niſo isvoljeni nizh terpeli, temuzh de je gnada boshja sa-nje vſe preterpela, in de oni niſo bili vojſhaki, ampak le gledavzi vojſke.

¿Sej vidimo ſila mlade kriſtjane, kteri ſi s' marternimi vejami, in s' vezhnimi kronami igrajo, ker ſo s' notranjo in zhesnaturno mozhjo (s' gnado boshjo) poterjeni; vidimo na pol mertve vitese, kteri ſe v' rokah rabeljnov veſelé nad ognjem, ki jih shge, nad mezhmi, kteri jih preſunejo, ino nad sverinami, ktere jih tarejo; vidimo mlade devize, ktere na ſtraſhne moriſha s' vezhim veſeljem gredo, kot nekteri na gledaliſha ino kraje veſelja.

Je mórebiti to, o Goſpod! tiſto ſtraſhno terplenje, sa ktero ſi ti ljudem vſe ſvoje sakla-de v' nebeſih, ja zlo ſam ſebe sa plazhilo obljubil? Zhe je taka, gremo pa tudi mi na vojſko, tudi mi gremo pod tvoje bendero. Dodeli nam le ſvojo ſveto gnado, sa ktero te proſimo, potlej bomo pa she ſvoje ſtare padze s' vednim premaganjem popravili. „S' Bogam hozhemo mogozhne rezhi ſtoriti, in on bo naſhe ſovrashnike pokonzhal.“ Pſalm 59, 14. To hozhemo ſtoriti, in Bog bo ſkosi naſ ſtoril, mi ſe bomo ſovrashnika lotili, on ga bo pa po naſ pokonzhal. ¿Svojo glavo bomo pod njegov jarm uklonili, njegov krish bomo ſerzhno na ſvoje rame sadeli, in on nam bo na snanje

Digitized by Google

dal, de tak zhlovek nar tesheje noſi, kteri hozhe ſvoje breme s' ſebe vrezhi, de tak pa nar lósheje hodi, kteri v' njegove ſtopinje ſtopa. Pot k' Bogu je le takim tenda, kteri smiraj v' tla na ternjavo semljo' gledajo; kdor pa na kviſhko gleda, pa le vidi, kar je veſeliga, dobriga ino lepiga, ino gnada boshja mu noge od kamna, do kamna vlada, de ſe nikjer ne ſpodtakne, de mu nikjer ne ſpodleti. „S' ſvojim glaſam ſim h' Goſpodu upil, k' Bogu ſim povsdignil ſvoj glaſ, in me je vſliſhal. Ob zhaſu nadloge ſim iſkal Goſpoda, po nozhi ſim roke proti njem ſtegoval, in ſe niſim golfal.“ Pſalm. 76, 2, 3.

Notranji mir v' terplenji.

Kedar kriſtjan upa, de je ſkosi vero v' gnadi ino prijasnoſti boshji, mu to upanje duſho s' miram in pokojem napolni, ino ta mir boshji vſe delezh preſeshe, kar ſi samoremo na tem ſvetu dobriga miſliti. „Mir boshji, kteri veſ um preſeshe, obvari vaſhe ſerza, in vaſho pamet v' Jeſuſu Kriſtuſu.“ Filip. 4, 7.

Notranji mir, ali mir boshji ſe polaſti zhlovekoviga uma ino ſerza; umu daje ſprizhevanje, de ſmo otrozi boshji; ſerzu pa daje zhutiti, de drusiga ni dobriga, kakor Bogu podloshen biti, ino po njegovi volji shiveti.

Mir boshji je tako rekozh *pred nebo*, ali *perve nebeſa*; ima vſe tolashbe v' ſebi, kterih samore umerjozhi zhlovek deleshen biti, ima tudi sunaj vezhniga veſelja, vſe veſelje v' ſebi. Ta mir duſhi perneſe vſe dobro ſ' ſabo, red, veſelje, pokoj, tolashbo ino sadovoljnoſt. Zhlo-

Digitized by Google

vek shivi s' Bogam, ino je sadovoljn, de je sh' njim ſklenjen. Takimu zhloveku ni snan nadleshen nepokoj, ne grisezha nejevolja, ktere le takrat zhutimo, kedar ni naſha volja s' boshjo voljo ſklenjena. Duſha je v' ſe samaknjena, ſe Bogu vſa vda, ljubo, veſelo tihoto vshiva, njene hude ſtraſti pa molzhé. Ona Goſpodu pravi: Tvoja volja ſe sgodi, ino ſe sgodí. Pa ſe tudi njena volja sgodi, ker ſkorej vezh nima laſtne volje, ampak le Goſpodovo voljo sa ſvojo voljo ſposna. Prav ji je, kar koli Goſpod ſtori, ona bi nikoli ne vedla kako rezh boljſhi (ko Bog) ſtoriti, ker ſe nizh taziga ne sgodi, kar bi ne bilo njej v' dobro, njej v' prid.

„Vemo, de tem, kteri Boga ljubijo, vſe k' dobrimu perpomore," tem namrezh, kteri ſo po (njegovim) ſklepu k' ſvetoſti poklizani." Rimlj. 8, 28.

„Taka duſha ima ſilno veliko veſelja v' vſi nadlogi." II. Kor. 7, 4.

Ona je enaka velikimu, dolgimu ino ſhirokimu morju, ktero je lepo tiho.

Neismernoſt morja je podoba velike mozhi, ſ' ktero duſha ſama zhes-ſe goſpodari. Globozhina morja da na snanje veſelje bres ſkerbi, ktero duſha v' ſvojim notranjim zhuti. Obilnoſt vode, ktera je v' morji pomeni nesapopadljive dobrote, na kterih duſha ſkosi boshji mir bogatí. Vſe reke teko v' to morje. pa morje vender ſvojih bregov ne preſtopi.

Taka duſha krishe ino terplenje le toliko zhuti, kolikor jih je zhutiti treba, de ſi per Bogu ſ' terplenjem saſlushenje nabira, ino ke

Digitized by Google

dar ima v' popolnama veſelje ſvojiga Goſpoda iti (ali umreti) ji ni vezh treba nobenih nevarnih ofrov darovati, ino nobenih drusih sves, kakor le svese shivljenja rastergati. Bog jo ima popolnama vſo, tedaj le ſhe tiſte ure zhaka, v' kteri bo tudi ona Boga popolnama imela.

Reſ je, ljubi bratje! de tega notranjiga miru ſhe nimamo; oh! ſhe le prevezh je reſ, de ga ſhe nimamo, sato imamo ſhe toliko krishev ino terplenja, in v' krishih ino nadlogah tako majhino poterpeshljivoſt, tako majhino tolashbo, in tako majhino saſlushenje. Ali ſe je pa kaj zhuditi, de ſhe nimamo boshjiga miru, ker ſmo ſhe tako delezh od zhednoſti, torej tudi od dobrot zhednoſti, in od posemljſkiga plazhila zhednoſtnih ali brumnih ljudi? Naj pred ſi persadevajmo reſnizhno dobri kriſtjani biti, potlej bomo pa tudi tiſti mir, ki ga Kriſtuſ ſvojim uzhenzam daje, obilno vshivali. „Gnada ino mir naj ſe vam namnoshita.“ I. Petr. 1, 2.

Koliko nam v' terplenji ſpominj na krono v' nebeſih pomaga.

„Duh boshji, pravi ſ. Pavel, naſhimu duhu prizhevanje daje, de ſmo otrozi boshji. Ako ſmo pa otrozi, ſmo pa tudi erbizhi, ravenerbizhi pa Kriſtuſovi, pa vender tako, de, ako s' njim terpimo, bomo tudi s' njim vred zhaſt doſegli. Ker menim, de terplenje sdajniga zhaſa ni vredno prihodne zhaſti, ktera ima nad nami rasodeta biti.“ Rimlj. 8, 16, 17, 18.

Samorete li, ljubi bratje! kako zhaſtitſhi upanje najditi, ko je to, ali pa kak ſklep bolj

Digitized by Google

naravnoſt ſkleniti? Zhe s' Jesuſam vred terpimo, zhe s' njim krish noſimo, bomo tudi ravenerbizhi Jesuſa Kriſtuſa; verbizhi boshji ſmo, zhe ſmo v' terplenji Bogu pokorni, in ſe v' njegovo ſveto voljo vdamo. Stava sa naſhe terplenje, plazhilo sa naſhe nadloge je erbſhina boshja, je raven — ali ſo erbſhina Jesuſa Kriſtuſa. Kaj drusiga vam samorem od tega povedati, kakor kar nam je veliki apoſtelj ſ. Pavel povedal?

Menim, de ſe zhes to ſtavo nihzhe ismed naſ ne bo pertoshil; miſlim, de ſe nihzhe ne bo jesil, zhe Bog nekoliko zhaſa na semlji s' nami lih tako dela, kakor je ſ' ſvojim ſinam Jesuſam Kriſtuſam savoljo naſ delal; vém, de nebeſhkimu Ozhetu ne more nihzhe sa hudo vseti, de s' greſhnikam, kakor ſ' ſvojim edinorojenim ſinam ravna, de nevrednimu hlapzu, kteri le is njegove dobrote shivi, pravizo do ſvoje erbſhine da.

Menim de terplenje sdajniga zhaſa ni permerjati s' prihodnjo zhaſtjo, ktera ima nad nami rasodeta biti.

Vaſhe vezhno memranje zhes nadloge tega minljiviga shivljenja; vaſhe vedno godernjanje zhes previdnoſt boshjo; vaſha bojezhnoſt, vaſhe obupanje v' sopernih pergodbah ne le vaſho zhednoſt, ampak tudi vaſho vero negotovo ſtori (kashe). Ali posnáte vezhniga Boga, kteri vſe vlada? Veſte li njegove namene, ktere ima vſak zhaſ poſebej s' vami? Ali ſe saneſete na obljube, ktere vam je ſtoril? Menite morebit, de je vaſhe delo toliko, kolikorſhino je njegovo plazhilo? Nikar ſe odſihmal kriſtjane

Digitized by Google

ne imenujte, zhe ne snate raven-erbſhine Jesuſa Kriſtuſa prav zeniti, ali zhiſlati, ali pa zhe hozhete k' svelizhanju kake druge poti iſkati, sunej tiſte, ktero vam je Jesuſ pokasal, in ſam pervi pred vami po njej ſhel.

„On naſ je, ne is del pravize, ktere ſmo ſtorili, ampak po ſvojim vſmilenji ſkosi kópel prerojenja, ino ponovljenja ſvetiga Duha isvelizhal . . . de mi ſkosi njegovo gnado opravizheni erbji poſtanemo po upanji vezhniga shivljenja.“ Tit. 3, 5. 7.

¿She ni dovolj. Jas menim, de bi vſe terplenje tega ſveta ino tega shivljenja zlo nizh ne bilo, ko bi nam lih sa-nje ne bilo isvelizhanje ſvetnikov obljubljeno, ino ko bi ſi lih s' njim drusiga, kakor to, ne saſlushili, de bi ſe ſ' tem terplenjem vezhniga terplenja ognili, kteriga ſmo vredni. . . .

Menim, de bi ſmela boshja praviza she sa naſhe vſakdanje, odpuſtljive pomankanja kaj vezh od naſ terjati, kakor pa je naſhe navadno terplenje, ino kakor ſo naſhi domiſhljeni krishi. Ti pa, moj Bog! nam ſhe sa naſhe terplenje zelo erbſhino otrok boshjih ponujaſh.

Digitized by Google

Peto premiſhljevanje.

Bog je ſrezho ſvojih ſvetnikov v' vſih ſvojih delih pred ozhmi imel.

Bog je zhloveka neumerjozhiga ſtvaril, ino ga je k' ſvoji raven-podobi ſtoril.

Skosi hudizhevo nevoſhljivoſt pa je ſmert na ſvet priſhla; ino kteri ſo na njegovi ſtrani, po njemu poſnemajo. Modroſt. 2, 23. 24. 25.

Zhlovek je podoba boshja; ta je njegova velikoſt, ali viſokoſt. Zhlovek kar podoba boshja je neumerjozh, ker ima dushо, ktera samore Boga ſposnavati, ljubiti in vshivati; ta je zhlvekova ſrezha. Zhimu nam je neumerjoznoſt, zhe ne sato, de bomo vſelej per Bogu? Zhimu nam je smoshnoſt Boga ſposnavati, in vshivati, zhe ne sato, de bomo vſelej per Bogu ſrezhni? Tukej she reſnizo, ktero sdej premiſhljovati miſlimo, nekoliko ſprizhano vidite, to le reſnizo namrezh, de je Bog ſrezho ſvojih ſvetnikov per vſih ſvojih delih pred ozhmi imel.

„Sdaj ſizer le nekoliko ſposnamo, nekoliko pa prerokujemo. (Pa naſhe ſposnanje in prerokovanje je ſhe nepopolnama.) Kedar bo pa priſhlo, kar je popolnama, bo nehalo, kar je nekolziga“ (nepopolnama). I. Kor. 13, 9. 10.

She le v' vezhnoſti ſe bo prav isjaſnilo ino isvedilo, kake namene Bog s' nami ima.

Digitized by Google

Ondi bomo ſvoj zheſnatorni poklíz doſegli; ondi, v' vezhnoſti ſe razodenejo ſkrivnoſti boshje vezhne prividnoſti; v' vezhnoſti ſe pokashe dobrota njegovih ſklepov, ino zilj ino konez njegoviga sdajniga vladanja. Mi pa she sdaj, ljubi bratje! vſaj toliko vemo, zhimu naſ je Bog vſtvaril; doſti dobro posnamo ſvoj shlahtin in ſrezhin namen; kaj ko bi pazh ravno tako reſnizhno po njem hrepeneli, kaj ko bi pazh ſvojimu velikimu poklizu sveſti oſtali! Zhe bodo nekteri ismed naſ vezhno neſrezhni, njih neſreza ne pride is ſtvarnikove, ampak is njih volje. Naſha laſtna volja naſ na hudo ſtran vlezhe, ino naſ perdrushi k' tiſtimu sapeljivzu, ſkosi zhigar nevoſhljivoſt je ſmert na ſvet priſhla.

Ker Bog je zhloveka neumerjozhiga ſtvaril, ino ga je k' ſvoji raven-podobi ſtoril. Skosi hudizhevo nevoſhlivoſt pa je ſmert na ſvet priſhla, ino kteri ſo na njegovi ſtrani, po njem poſnemajo. Modroſt 2, 23, 24, 25.

Kteri tedej na Boga saupajo, bodo to reſnizo ſposnali, ino kteri ſo sveſti v' njegovi ljubesni, bodo s' njim ſklenjeni oſtali; ker dar ino mir ſta sa njegove isvoljene. Modroſt. 3, 9.

Tudi pogubljene duſhe bodo to reſnizo v' ſvojo shaloſt in ſhtrafingo ſposnale, ker pa niſó bile sveſte v' ljubesni boshji, sato ne bodo ne one s' Bogam ſklenjene, ne on s' njimi, ino torej ne bodo vekomej ne daru, ne miru imele. Ljubi poſluſhavzi! povsdignite ſvoje glave is prahu semlje! obernite ſvoje ozhi in shelje proti tiſti, ſrezhni desheli, po kteri mleko ino med tezheta, ino ktera je vam ino

Digitized by Google

vaſhim ozhetam namenjena. Stvarnik vaſ je prav sa prav le sa nebeſa namenil. Stvarjenje vaſ je ſtorilo sa nebeſa perpravne; odreſhenje vaſ je ſtorilo nebeſ vredne; poſvezhenje vaſ v' nebeſa popelje.

Stvarnik, pravim, nam je dal natorno perpravnoſt, in shelje po ſrezhi ſvetnikov.

Odreſhenik naſ je sato od vezhniga pogubljenja odreſhil, ino sa naſ terpel, de nam je zhesnatorne pravize, ino perpomozhke k' ſrezhi ſvetnikov saſlushil.

Naſhe poſvezhenje ſkosi gnade ſveliga Duha nam sagotovi terdno upanje, de bomo ſrezho ſvetnikov doſegli, in vshivali.

„Ako kdo meni ſtreshe, naj sa mano hodi, ino kjer ſim jas, ondi bo tudi moj ſlushabnik. Ako bo kdo meni ſtregel, tega bo moj Ozhe pozhaſtil.“ Jan. 12, 26.

Perva reſniza.

Stvarnik nam je dal natorno perpravnoſt k' ſrezhi ſvetnikov, ino shelje po njej.

Kaj je okrog mene? Kdo ſim jas? Sakaj ſim na ſvetu?

Pervizh, Vſe, kar je sunej mene, je nekako s' manoj ſklenjeno.

Dobrotljivi ſtvarnik mi da ſtvarjene rezhi v' moje ohranenje, de ſe jih po ſvojih potrebah, ali pa v' ſvoje veſelje, ali v' ſvoj poboljſhik poſlushim. Solnze meni ſija; semljo savoljo mene rodovitno dela; shito ino ſadje savoljo mene raſte.

Digitized by Google

„Shivina je v' moji oblasti, de se je per delu, ali pa v' svoj shivesh poslushim; nektera shivina me she zelo varije, nektera mi veselje ali kratek zhas dela, nad vso shivalijo pa se morem zhuditi, kedar jo bolj na tanko premishlujem.

Vsaka roshiza stoji ino tako lepo dishi savoljo mojiga duhanja; vsak lep glas le savoljo mojih ushes tako prijetno sgoni; vsaka vidna lepota, le savoljo mojih ozhi tako slo rasveseli; vsaka dobra jed je le savoljo mojih ust taka dobra; telesno ino dushno veselje mozhi, obzhutenja, serzhnosti, sposnanja s' drugimi vred je gola dobrota boshja sa nashe truplo in sa nasho dusho. Vse je tedej stvarjeno meni k' ljubimu, v' moj prid, v' moj shivesh.

„O Gospod! nash Gospod! kako zhuda polno je tvoje ime po vsim svetu; ker tvoja zhastljivost je zhes nebesa povsdignjena.“ Psalm 8. Ako pogledam dela tvojih rok: nebo, luno ino svesde, ktere si ti stvaril, in premishlujem tvoje namene, me more vse na-te, ino na-me, na tvoje vsmilenje, ino na moj zilj ino konez spomniti.“ Ker kaj je nek zhlovek, de se ga ti spomnish? ali kaj je zhlovekov sin, de ga ti obishesh? Ti si ga malo manj storil, kakor angele, ker si mu slabo truplo dal. Pa si vender skorej vezh sa ljudi, kakor pa sa angele stvaril, ino skerbel; s' zhastjo ino hvalo si zhloveka kronal, ino ga zhes dela svojih rok postavil. Vse si njegovim nogam podvergel, ovze ino govedo vso sploh, verh tega tudi sverine, ize neba, ribe morja, ktere se po zestah morja

Digitized by Google

vosijo. O Gospod! nash Gospod! kako zhuda polno je tvoje ime po vsim svetu.“

Zhlovek ne more savoljo sveta, ali sa ta svet vstvarjen biti, ker je ves svet savoljo njega, ali sa-nj stvarjen. Ti Gospod! si zhloveka gotovo sa kaj visokejshiga, kakor pa le sato namenil, de bi zhlovek le nekoliko zhasa semljo gledal, ino na njej shaloval; ino ker je zhlovek shlahtnejshi, kakor je semlja, sato bi se zhlovek nespodobno sam sebe ponishal, ko bi svoje veliko in nenasitljivo serze, shivim enako, le na posemljske rezhi natvesal.

Zhloveku so vse rezhi na svetu (ves svet) premajhine, ker so minljive ino nizhemurne. To mu ti vsak dan pred ozhi stavish, in ga s' tem, de zhlovek ne vé kdaj, k' sposnanju ino k' sheljam po tebi, nespremljivim ino stanovitnim Bogu peljesh, kteriga zhlovek she tako rekozh od delezh zhuti. Zhlovek more she tvoj namen posnati, sato je s' vsimi prizhijozhimi rezhmi nesadovoljn; more vsako rezh globokejshi premisliti, ker si njemu samim med vsimi stvármi na semlji pametno dusho dal, ktera misli, ino sodi, ino sklepe dela, in vidi, de ni nizh sastojn stvarjeniga, de se nizh bres namena ne sgodi, de ni nobene mozhi, nobene smoshnosti, bres perve mozhi, bres perve smoshnosti; ino de ima neskonzhno modri stvarnik vezhi pravizo od zhloveka terjat hvaleshnost ino slushbo, kakor pa jo ima zhlovek terjati, de bi se smel vsih poslushiti, v stvari vshivati, in de bi mu bile vse stvari n semlji podloshne. Sdrava pamet mu pravi, d

Digitized by Google

ni sa ta ſvet ſtvarjen, kteriga more kmalo sapuſtiti, ino na kterim vzhaſih ſkorej nizh nima, de je njegovo beteshno ino trohljivo truplo le sanizhljivſhi del zhloveka; de ſi more ſvojo duſho sa kaj viſokejſhiga namenjeno miſliti, ino she is njenih opravkov ſposnati, de ona ne more biti le sa vshitek zhaſnih rezhi namenjena.

Zhloveka ſkuſhnja uzhi, de njegov duh, dokler shivimo, smiraj brihtnejſhi ino bolj popolnama perhaja; de njegov um smirej nove ino pridne snanja dobiva, ſpominj ſe mu s' novimi, neſnanimi sapopadki saklada, volja ſe ſkosi dopernaſhanje zhednoſt, zhednoſti pervadi, de zhlovek loshej bogabojezhe shivi. Sama natora naſ tedaj ſili, boljſhih prihodnih zhaſev zhakati; notranji obzhutlej vshigajo v' naſ gorezhe shelje po popolnama shivljenji, ino ſtvarnik naſ tako rekozh ſili naſhe ſerze od zhaſnih rezhi odkruſhiti. Bog naſ na tem ſvetu le nekaj zhaſa puſti, ino kakor naſ na-nj perpelje, tako naſ is njega vsame.

Oh! v' nekterih letih, ali pa morebit v' nekterih dneh bomo ſvoj tek dokonzhali. Zhlovek komej sazhne shiveti, she sazhne tudi umirati. Doneſ mi druge merlizhe v' jami vidimo, jutri bodo pa morebit drugi ljudje vaſ v' njej gledali. Ako bi bil tedaj jas tako neſpameten, de bi ſvoje ſerze na tako shivljenje natvesval, velike, dolge ino ſhiroke namene sa to shivljenje narejal, ino ſi dolgo shivljenje obetal, bi mi mogla she ſama sdrava pamet moje neumno sadershanje ozhitati.

Digitized by Google

Drugizh. Kdò ſim pa jas?

Jas ſim le po truplu umerjozh; po duſhi pa ſim neumerjozh. Jas ſim tedej le po duſhi podoba boshja; ta podoba boshja ſe ne isbriſhe, ne neha shiveti, deſlih ji ni smiram na tem ſvetu biti. Savoljo te podobe me je ſtvarnik tako pozhaſtil, in me goſpoda semlje poſtavil. Ta podoba ima tedej nekak ſoſeben namen, ker je sato ſtvarjena, de bo vezhnoſti ſvojiga ſtvarnika nekoliko deleshna.

Jas pravim, de bomo vezhnoſti boshje nekoliko deleshni, ino sakaj? ker ſe je naſha vezhnoſt ſizer sazhela, pa ne bo nikdar konza imela; vezhnoſt boshja pa nima ne sazhetka, ne konza. Ta je prava vezhnoſt. Bog, kteri je po ſvojim bitji ſam iſ ſebe, more tudi ſam v' ſebi' bres ſazhetka, ino bres konza biti. Mi pa, podobe naſhiga Boga, ſmo le neumerjozhi, vezhni ſmo pa le v' tej saſtopnoſti, de naſha duſha ne bo nikoli biti nehala. She neumerjozhnoſt ni potrebno s' naſho natoro ſklenjena, ampak naſha duſha bo le savoljo volje in is gnade boshje neumerjozha, kteri jo je bres preneha ohraniti obljubil. Mi ſizer, kar podobe boshje nimamo nizh taziga nad ſaboj, de bi mogli ſtrohneti; pa tudi ſami is ſebe, ino bres volje tega, kteri naſ ohrani, nimamo nizh taziga v' ſebi, de bi mogli vezhno shiveti.

Stvarnik tedaj, kteri naſ je po ſvoji podobi ino neumerjozhe vſtvaril, tudi hozhe, de moramo smiraj biti ino shiveti; on naſ hozhe pred ſeboj, in per ſebi imeti, ino ſ' ſvojo vſigamogozhnoſtjo ſtori, de samoremo njega vshi-

Digitized by Google

vati. Veliko ljudi pa jih sgubi srezho svetnikov, ino se vezhno nesrezhne store, ker sami sebe ne posnajo. Oni ne vedo, kaj so, koliko premorejo, ino kaj jih zhaka.

Golsamo se, zhe mislimo, de je nashe truplo, kar smo mi.

Ta is jilovze storjena podoba nashiga trupla je kaj drusiga, kakor pa to, kar smo mi; truplo je le nasha jezha.

Nasha dusha je res to, kar smo; v' njej je nasha velikost.

Jas sim neumerjozh vstvarjen. Torej sim imenitnishi, kot vse druge dela boshje na semlji; shlahtnejshi sim, kot vse bogastvo sveta, in shlahtnejshi, kot ves svet; zhastitlivshi sim, kakor vsa imenitnost in visokost tega sveta. To je moje zhastito ime, pred kterim vse drugo na svetu sgine. Kralj je kralj sa ta svat, slushabnik je slushabnik le sa ta svet; ker sim pa neumerjozh, sim pa s' vsimi ljudmi na eni ino ravno tisti stopinji; jas sim sa vezhnost namenjen, v' kteri je slushabnik gospodu enak, neumnik modrijanu, ino revesh bogatinzu.

Jas sim neumerjozh. Sato je Bog Sin sgled mojiga shivljenja, zhednost je moje opravilo, gnada boshja moje shivljenje, nebesa moja erbshina, ino boshja srezha, moja srezha.

Le deshela neumerjozhnosti samore moja domazhija, moja domazha deshela biti, ino kar mine, ni mene vredno, tudi jas nisim svojiga pokliza vreden, zhe hozhem le s' minljivimi rezhmi sadovoljin biti.

Digitized by Google

Jas ſim neumerjozh. S' tem premiſhlovanjem sazhnem ſam ſebe ſposnavati, ino v' zhaſti imeti, ſe sazhnem greha ino gerde ſushnoſti hudih ſtraſt, ktere me ob zhaſt perpravijo, bati ino pred njimi beshati. Kdor je od te reſnize preprizhan, more ſvoje shelje proti vezhnoſti oberniti, ino ſvoji pameti nezhaſt ſtori, zhe ſi ne persadeva zilj ino konza doſezhi, kteri ga samore vezhno ſrezhniga ſtoriti.

Jas ſim neumerjozh. Ta gotova reſniza, od ktere ſim dobro preprizhan, more vſe moje dela poſvetiti. Ko bi jas per ſvojih delih na ta nagibek posabil, bi bili vſi drugi zhaſni nagibki mojiga djanja ino nehanja, le revni ino preplitvi nagibki. Zhednoſti, ktere le is zhaſnih, minljivih nagibkov isvirajo, ſo le hliniſhka, deshelſka ino hinavſka ſenza zhednoſti; takrat je ſpoſhtenoſt le hinavſhina, prijasno obnaſhanje le laſtna ljubesen, sdershljivoſt le zhaſti sheljnoſt.

Jas ſim neumerjozh. Ta miſel mi manjſha vſe nadloge tega umerjozhiga shivljenja. Miſlim, de bom is tega ſveta kmalo reſhen, kmalo bom pretekel dolino ſols; prijatli in ſovrashniki imajo, kakor jas, odlozhene dni; vſak dan ſe sna duſha od terpijozhiga trupla lozhiti, ſmert je vſako uro blishej, vſako minuto bolj gotova. Jas pa vender ſhe le oſtanem, zhe ravno vſe drugo mine.

Jas ſim neumerjozh. Torej ſhe kaj drusiga upam, kar ni od tega ſveta. Jas ne morem saſtojn neumerjozh biti, ino kar me ſhe zhaka, more mojim sheljam bolj permerjeno

Digitized by Google

biti, kakor pa ſo jim te ſtvari, ktere tako naglo minejo. Moj neviden duh v' vidnih rezheh, ne najde ſvoje ſadovoljnoſti, ino ſato more moj ſtvarnik, kteri me k' ſebi klizhe, ſhe nevidno veſelje imeti, ktero mi bo ſhe le takrat dal, kedar reſ k' njemu pridem.

Tretjizh. Sakaj ſim na ſvetu?

Niſim bil smiram na ſvetu, torej tudi na njem niſim zelo potreben. Ne bom smiraj na ſvetu oſtal; torej tudi ſvet meni ni zelo zelo potreben. Sdaj ſim ſizer na ſvetu, pa niſim ſavoljo ſveta tukaj, torej tudi ſvet ne more moja ſrezha biti.

Bog, neſkonzhno, ino nevidno bitje, on, iſvir vſih rezhi, je meni, neumerjozhi ſtvari le vezhen zilj ino konez poſtavil, je meni le ſam ſebe v' zilj ino konez poſtavil. Kakor is njegove volje vſe rezhi pridejo, tako ſe more po njegovi volji vſe goditi. Njegova volja je moja ſrezha; moja volja je njegova ſlushba. V' njegovi ſlushbi najdem njegovo voljo; moja ſlushba mu da perloshnoſt, de me ſrezhniga ſtori.

Torej na ſvet niſim v' ſhtrafingo priſhel, ampak ſato ſim tukej, ker ſim vſtvarjen, in ker ſim mogel lih tako, kakor ſim, vſtvarjen biti, de Boga ſposnavam, ljubim, mu ſlushim in enkrat k' njemu pridem.

Miſlim, de mi ni mogozhe pamet imeti, in ſtvarnika vender ne ſposnati is ſebe, in is ſtvarjenih rezhi; ni mi mogozhe Boga ſposnati, pa ga vender ne ljubiti; ni mi mozh, ljubiti ga, ino mu vender ne ſlushiti, deſlih jas, ker ſim neumerjozh, ſunej njega nimam nizh upati.

Digitized by Google

Bog je bil, preden je mene ſtvaril, ſam v' ſebi neſkonzhno ſrezhen, ino ſkosi ſtvarjenje ſtvarjenih rezhi ni nizh ſrezhnejſhi poſtal. Kedar je tedaj mene vſtvaril, je bolj, de tako rezhem, na moj, kakor pa na ſvoj prid gledal; Bog ſizer hozhe savoljo ſvoje zhaſti, de morem veſ njegov biti, pa lih to, de ſim veſ njegov, je vſa moja ſrezha. She vezh. Kedar je Bog mene ſtvaril, je vidil bres ſhtevila veliko mogozhih ſtvari, ktere bi bile njegovo zhaſt, kakor jas, povikſhevale, ino njegovo voljo, ſhe sveſtejſhi, ko jas, ſpolnovale. Le miloſt boshja, ino boshja ſoſebna ljubesen do mene ſtje vsrok, de ſim jas na ſvetu vſtvarjen. Miloſt boshja me je ismed veliko drusih isvoljila; me je neumerjozhiga ſtorila; me hozhe vezhno ſrezhniga ſtoriti.

Ko bi bil ti moj Bog! ſamiga mene vſtvaril, sa koliko dobroto bi bil jas mogel to gnado ino to ſoſebno ljubesen ſposnati?

Ali je pa sdaj ta dobrota kaj maniſhi, ker jih je nje vezh ljudi deleshnih? Ali sato meni kaj manj daſh, ker hozheſh drugim ljudem lih toliko dati?

Vezhno hozhem prepevati Goſpodove uſmilenja; tvojo reſnizo (o Bog!) bodo moje uſta od roda do roda osnanovale. Ker ti ſi rekel: Uſmilenje bo v' nebeſih vekomej terdno oſtalo, v' nji je tvoja reſniza vterjena. „Jaſim (pravi Goſpod) ſ' ſvojimi isvoljenimi saveso ſtoril.“ Pſalm 88, 2. 3. 4. Tudi mi, ljub bratje! ſmo v' tej savesi, tode gorje zhloveku.

Digitized by Google

kteri se ji odpové, ino naſproti dela namenu, savoljo kteriga je ſtvarjen.

Druga reſniza.

Odreſhenje po Jesuſu Kriſtuſu nam da zhesnatorne pravize, ino perpomozhke k' ſrezhi ſvetnikov.

Stvarnik je vſe dobro vſtvaril, ſtvar ſe je pa ſama ſkasila, ali ſpridila. Greſhili ſmo, ljubi bratje! in s' greham zilj ino konez savolji kteriga ſmo vſtvarjeni, od ſvoje ſtrani k' nizh ſtorili. Greh ſizer ni mogel v' naſ podobe boshje popolnama isbriſati, temuzh le ſkasiti; nam ni mogel naſhe neumerjozhnoſti vseti, ampak is ſrezhne je neſrezhno neumerjozhnoſt ſtoril.

De bote lepi ſad odreſhenja po Jesuſu Kriſtuſu prav ſposnali, morete popred shaloſtne naſtopke poerbaniga ali isverniga greha bolj na tanjko premiſliti; pod naſtopki poerbaniga greha saſtopim ſoſebno sgubo gnade boshje, otamnjenje pameti, ino nagnjenje naſhe volje k' hudimu.

Sgubljeno pravizo do nebeſ nam je naſh odreſhenik s' neſkonzhno zeno ſvoje kervi ſpet kupil.

Smote naſhe pameti je s' umetnimi nauki ſvoje ſvete poſtave pregnal.

Naſhi ſlabi natori je s' mozhjo perpomozhkov naſhe ſvete vere na pomozh priſhel.

Naſh dolg je bil ſizer ſila neſrezhen, pa kako ſrezhni ſmo ſpet bili ſkosi ſvojiga svelizharja ino poroka sa svelizhanje naſhe duſhe?

Digitized by Google

„Ker ako ſmo bili s' Bogam ſkosi ſmert njegoviga ſina ſhe takrat ſpravljeni, kedar ſmo bili njegovi ſovrashniki, kolikanj vezh bomo sdaj, ker ſmo ſpravljeni, ſkosi njegovo shivljenje isvelizhani? Ne pa to ſamo, ampak mi ſe tudi s' Bogam hvalimo ſkosi Goſpoda naſhiga Jesuſa Kriſtuſa, ſkosi kteriga ſmo sdaj ſpravo sadobili.“ Rimlj. 5, 10. 11.

Tega fizer prav ne vem, kako ſrezho bi bila moja neumerjozha duſha vshivala, ako bi bila v' pervi nedolshnoſti oſtala; to pa dobro vem, de ima v' ſtanu odreſhenja ino poſvezhenja pravizo vſe dobrote vshivati, ktero ji neſkonzhna reſhnina saſlushiti, ino neſkonzhna dobrodeljnoſt dati samoro.

Ofer ali dar Jesuſa Kriſtuſa, Sinu boshjiga, Boga ino zhloveka ſkupej, ji je novo seno ino lepoto dal; dolshno piſmo ſmerti, je na krishi popolnama isbriſano ino pretergano; ſtvarnik gleda le na obras (Kriſtuſa) ſvojiga pomasiljeniga; in ker je Kriſtuſ med ljudmi shivel, ino sa-nje terpel, sato je nebeſhki Ozhe perpravljen savoljo njega vſe ljudi v' ſvojo gnado, in v' ſvoje prijatle vseti. „Poglejte, koliko ljubesen nam je Ozhe ſkasal, de ſe imenujemo, ino ſmo otrozi boshji.“ I. Jan. 3, 1.

Ta velika laſtnoſt; to vsetje v' otroke boshje ta bratovſhina s' Jesuſam Kriſtuſam, ſinam boshjim vam da vſe pomozhi na snanje, kterih v' doſeshenje vezhne ſrezhe potrebujete. Kaj ſtori ozhe ſvojimu ſinu, kar vam ni Goſpod ſtoril? Kaj samore otrok sheleti, de bi vi per takim ozhetu ne dobili? Miſlite neſkonzhne

Digitized by Google

dobrote, ktere vera kriſtjanu veſ zhaſ njegoviga shivljenja deli, ino ktere bi mu ſhe obilniſhi delila, ko bi ſe kriſtjan po naukih Jesuſa Kriſtuſa sveſtejſhi ravnal. Miſlite, pravim:

Na nauke, is kterih ſe nevedni zhlovek ſvojih dolshnoſt nauzhi;

Na perpomozhke, ſ' kterimi ſlabi zhlovek ſvojo ſlaboſt podpera,

Na reſhila, ſ' kterimi greſhnik ſvoje padze poravna; in ſe pred vezhnim pogubljenjem reſhi. Ti nauki, perpomozhki i. t. d. v' natorni poſtavi niſo bili tako pogoſtni, v' ſtari savesi ne tako mozhni, le dokonzhavez vere je tudi, tako rekozh, dokonzhavez gnad, obilnoſt dobriga, ino ſilno velika obilnoſti ſrezhe, Jesuſova vera vsame, tako rekozh, zhloveka (kedar je rojen) is ſtvarnikovih rok, ga ſkosi njegovo shivljenje sa roko pelje, in ga v' vezhnoſti ſpet ſtvarniku isrozhi. De je le rojen, je prezej prerojen ſkosi vodo ino ſvetiga Duha, de samore v' kraljeſtvo boshje iti. Jan. 3, 5. Karſt ga is otroka jese boshje ſtori otroka boshjiga, in erbizha boshjiga kraljeſtva; ga perpelje v' obzheſtvo ſvetnikov, in ga perdrushi k' Jesuſovi zhedi. Zerkev, ta na ſkalo, ki je Kriſtuſ, issidana zerkev ga vsame v' ſvoje materno narozhje, ga med ſvoje isvoljene otroke ſhteje, ga varije ino v' njegovi mladoſti redi ſ' ſvojim mlekam, kedar bolj odraſte mu daje jed mozhnih, mu odpira ſholo popolnama ljudi, ſ' zhiſtimi nauki mu odvsame njegove predſodke, ſ' ſvojim shuganjem pretreſe njegovo mrasloto, s' mozhnimi perpomozhki podpira

Digitized by Google

njegovo ſlaboſt, ga v' shalosti tolashi s' boshjimi obljubami, posvezhuje njegove shelje s' zhistejshimi nameni, in mu daje upanje boljshiga prihodniga shivljenja.

Po tem je ta revni zhlovek, kteriga bi bili, po njegovi natori soditi, naj slabshi sovrashniki premagali, s' zhesnatorno mozhjo pokrepzhan, s' gnado boshjo poterjen, s' boshjo vsigamogozhnostjo, tako rekozh, previden, sato se lahko naj hujim viharjem v' bran stavi, lahko svojo lastno ljubesen satira, in lahko naj huji skushnjave prestoji, in lahko premaga sam sebe, svet, ino peklenske mozhi.

Ino kakor de bi mu te gnade k' srezhni vezhnosti she dovolj ne pomagale, mu vera she verh vsiga tega pot kashe, de pride k' sazhetniku vsih gnad samimu v' svetih sakramentih. Mu pokashe studenez svelizhanja ino shivljenja, kjer samore predrago telo, ino preseto kri Jesusa Kristusa, kakor hrano svoje dushe vshivati, sato de je nekako v' noviga zhloveka ponovljen, de novo shivljenje sadobi, in de sme s' svetim apostelnam Paulam rezhi: „Jas shivim, vender ne vezh jas, ampak Kristus v' meni" (shivi). Galaz. 2, 20.

Vera kashe kristjanu duhoven sodin stol ali spovednizo, ktera je njemu v' prid smiraj odperta, ino kjer s' resnizhno spokornimi solsami odpushenje svojih grehov doseshe.

Vera ga uzhi, kako more v' slehernim stanu, v' kteriga koli ga Bog poklizhe, po volji boshji shiveti. S' besedo: Vera ga uzhi, kako more sa svoje svelizhanje skerbeti, kako

Digitized by Google

ga sna nar bolj gotovo doſezhi, ino kaj ima upati, ako svelizhanje doſeshe.

Taka je s' kriſtjanam vſe njegove shive dni, in per njegovi ſmerti ſe dobrotljivi Bog tako slo ponisha, de pod njegovo ſtreho pride, mu ſam pod podobo kruha na pomozh pride, njegove sadnje sdihleje ſprejema, ga v' boji poterduje, ino je njegova odhodniza iſ popotovanja v' ſrezhno vezhnoſt.

Bratje! te dobrote niſo natorne dobrote, nimamo po ſtvarjenju; te dobrote ſo sgol ſad Jesuſoviga odreſhenja; ſo gnade nove savese; ſo delo vezhniga ſrednika med Bogam ino zhlovekam, kteri naſ je vſe v' ſvojo zhaſt poklizal.

Po natori samore le naſha duſha, naſha neumerjozha duſha vezhno ſrezho in vedno plazhilo vshivati.

Po odreſhenji bo pa tudi naſhe trohljivo truplo vezhne zhaſti deleshno. Naſhe truplo bo ſpet vſtalo, bo ſpremenjeno, bo ſpremilo duſho k' njenimu sadnjimu zilju ino konzu, in bo vekomej ſrezhno.

Gnada in mir naj ſe tedaj per vaſ mnoshita v' ſposnanji Boga, in Kriſtuſa Jesuſa Goſpoda naſhiga: kakor ſo nam bile vſe rezhi njegove boshje mozhi darovane, ktere k' shivljenju, in k' brumnoſti perpomorejo, ſkosi ſposnanje tega, kteri naſ je ſkosi laſtno zhaſt ino mozh poklizal, ſkosi kteriga nam je vezhi, ino naj drashiſhi obljube podelil, de bote po njih boshje natore deleshni poſtali, ker ſe bote sdershali od ſpazheniga posheljenja, ki je na ſvetu. II. Pet. 1, 2. 3, 4.

Digitized by Google

Mi imamo tedaj, ljubi bratje! ſhe eniga ſamiga ſovrashnika, kteriga vſi smed naſ ne smagajo; in pa kteriga ſovrashnika ſhe imamo? *Sami ſebe.* She eno neſrezho imamo, ktera ſe nam napoveduje, ktera nam pa lahko ſama na ſebi v' naj vezhi ſrezho ſlushi. Imamo proſto to je frej voljo, ali ſvetu ali pa Kriſtuſk ſlushiti; proſto voljo imamo perpomozhkov k' svelizhanju poſlushiti ſe, ali pa jih v' nemar puſtiti. Kdo smed naſ bi ne miſlil, de pametnim ſtvarem taka proſtoſt ni nobena proſtoſt; de ſe zhlovek per ti isberi ne more motiti, ker je dobro in hudo tako ozhitno; ino de bo odreſhena, neumerjozha duſha le po ſamim, edinim vezhnim veſelji hrepenela, le njega iſkala? ſpazhenoſt poshelјenja goſpodari ſvet, ino ſzer tiſti ſvet, kteri je s' nami tako voſko ſklenjen; zhigar delj ſmo tudi mi. „Vi ſte od sdolej, pravi Jesuſ, jas pa ſim od sgorej. Vi ſte od tega ſveta, jas pa niſim od tega ſveta.“ Jan. 8. 23.

She shive ljudje, kterim bi bilo boljſhi, de bi nikoli rojeni ne bili; ſhe shive ljudje, kteri v' Jesuſovim kraljeſtvu ne bodo imeli delesha; ſhe shive per vſi ſrezhi neſrezhni ljudje, kteri ſe ſvoji pravizi do ſrezhe ſvetnikov savoljo kratke ſenze zhaſniga blaga, ino meſeniga veſelja bres premiſlika odpovedujejo, ino ſe od ubosiga kazhniga obetanja she v' drugizh oſlepiti dajejo. *Bote kakor bogovi.*

To de tukaj raji premiſhljujmo zhudne pota, po kterih Bog ſvoje ſvetnike vodi, kakor pa ſhtraſinge, ſ' kterimi ſtraſhno moshtujozhi Bog

TAYLOR INST
Digitized by Google

terdovratne greſhnike ſhtrafuje: poglejmo, kako Bog pravizhne po ravni poti vodi, jim kraljeſtvo boshje kashe, ter snanje ſvetnikov daje; kako jih per njih trudenji bogate dela, ino njih delam obilen ſad perdaja. Modroſt. 10, 10.

Tretja reſniza.

Naſhe poſvezhenje ſkosi gnado ſvetiga Duha nam da terdno upanje, de bomo ſrezho ſvetnikov doſegli, in vezhno vshivali.

Oh! ljubi bratje! kaj ko bi vam pazh mogel v' tolashbo in poduzhenje vſaj kolikor toliko zhudnih potov rasodeti ino pokasati, po kterih previdnoſt boshja isvoljene boshje k' doſeshenju njih zilj ino konza vodi! Oh! de bi vam pazh mogel pokasati ſkrivno nitko, ſ' ktero ona vzhaſih tudi naj vezhi greſhnike naſe vlezhe, de is njih, kakor is gerdih poſod, lepe poſede zhaſti ſtori! Zhudimo ſe nad ſpreobernenjem nekterih greſhnikov; zhudimo ſe, de gredo ptuji otrozi ino trume nevernikov s' Abrahamam, Isakam ino Jakopam v' nebeſhko kraljeſtvo; to de vezhni Bog jih je poklizal; ino ker on na nje ni nikoli posabil, deſlih ſo oni na Boga posabili, ino ker jih ni nikoli ispred ozhi sgubil, deſlih ſo greſhniki nekoliko zhaſa pred njimi bejshali, sato vidimo, kako zhudno je njih ſpreobernjenje, kako tolashljiva je njih ſtanovitnoſt ino poterpeshljivoſt v' njih ſkuſhnjah, ino kako veſélo ino miloſti polno je njih vsetje v' narozhje na-

Digitized by Google

ſhiga nebeſhkiga Ozheta. Ta dobrotljivi ozhe nektere terdovratne otroke ſ' ſhibami, nektere bojezhe ſ' prijasnoſtjo in ljubesnivoſtjo, ino nektere ſrezhne otroke s' vednimi ſkuſhnjami na-ſe vlezhe. Nekterim otrokam teleſne nadloge njih zhednoſt preſejejo in ozhiſtijo; nekterim ſhe zelo greh, kteriga Bog nekaj zhaſa perpuſti, perloſtnoſt da, de ſo ponishniſhi, in de ſvoje pregrehe ſ' ſolsami reſnizhne pokore perejo, in isbriſujejo.

Peter je v' greh padel, ker je prevezh v' ſe saupal; pa njegov padez mu more v' to ſluſhiti, de potlej ſvoje ſlabe brate poterduje. Magdalena je ſizer velika greſhniza, pa je potlej ozhitna ſpokorniza, in ſvojiga odreſhenika toliko gorezhniſhi ljubi, koliko vezh grehov, ji je Jeſuſ odpuſtil. Avguſhtin ſe noterdajanju in gnatvi gnade boshje dolgo zhaſa v' bran ſtavi, po ſvojim ſpreobernenji je bil pa uzhenik od gnade boshje, ino upanja poln isgled, kako mozhna je gnada. Goſpod-Bog vſe ſvojim isvoljenim v' prid obrazha; ſhe zelo is hudiga kaj dobriga ſtori; vſe zhlovekove pergodbe v' ſvoje namene napeljuje; tudi grehe greſhnikov v' dobro obrazha, in vezhkrat, kjer je greh obilu, ondi je gnada boshja ſhe obilniſhi, de, kakor je greh goſpodaril k' ſmerti, tako tudi gnado goſpodari ſkosi pravizo k' vezhnimu shivljenju ſkosi Jeſuſa Kriſtuſa Goſpoda naſhiga. Rimlj. 5. 20. 21.

Zhe to rezh kolikaj premiſlite, bote kmalo ſposnali, de bi ſvet ne mogel obſtati bres nadlog, ſ' kterimi Bog grehe ſhtraſuje, in de

Digitized by Google

ſo te zhaſne nadloge nar vezhi perpomozhki, kteri naſ pred vezhno nadlogo varijejo. Delo, poſtavim, je potrebno, de imajo ljudje ſ' potrebami ſvojiga shivljenja kaj opraviti, ker bi ſizer v' mnoge pregrehe sabredli. Bolesni ſo potrebne, de ljudi na njih umerjozhnoſt opominjajo, in de ſ' ſlaboſtjo, ktero v' ljudeh sa ſabo puſhajo, njih napuhu mejnike ſtavijo.

Smert je dobra, ino zelo potrebna, de ſvet od hudodelnikov, ino nesnabogov ozhiſhuje, ino de dobrim ino brumnim k' njih plazhilu pomaga.

Ravno taka je s' vſim drugimi nadlogami, ktere ſo naſtopek poerbaniga ali isvirniga greha, ali pa ſhtrafinge sa naſhe djanjſke grehe. Ako ſo pa nadloge sato dobre, de hudobijo greſhnikov vſtavljajo, in jo v' nekakih mejnikih dershe; ſo pa tudi pravizhnim sato dobre, de ſi vezh zhednoſt perdobe, ſe v' njih vadijo, in jih ohranijo. Vſe ſopernoſti ſdajniga shivljenja jim dajejo perloshnoſt, v' poterpeshljivoſti vaditi ſe, pokoro delati, in njih napuh v' bersdah dershati. V' ſopernoſtah ſvet nima vezh taziga mika, ſ' kakorſhnimi je ſizer njih ſerze na-ſe vlekel; ſhe zelo ſtudi ino graja ſe jim nad ſvetam, ino shelje po prihodnim, boljſhim shivljenji ſe v' njih vnemajo. Dobrim ino brumnim ljudem je ſhe zelo njih hudo nagnenja v' prid. Vedo namrezh, de bi ſe ſ' ſlehernim radovoljnim hudim raſveſelenjem, s' vſakim ſhe tako kratkim pervolenjem v' greh Bogu samerili, in ſi ſhtrafingo saſlushili, sato ſo pa smirej v' nekakim ſvetim ſtrahu, kteri

Digitized by Google

ſtrah grehu v' ſerzu nobeniga proſtora ne da, in brumnim brani, de ſe ne povikſhujejo, ino nizhemurniga saupanja v' ſe ne ſtavijo. Nizhemurne radovednoſti ſe ſkerbno varijejo, ino pa prasniga preiſkovanja ali poprafhevanja, ktero le um veſeli, ſerze pa lahko ſkasi ali ſpridi; radi ſe vſimu odpovedo, kar je prasno, ino nemarno, in raji take rezhi premiſhljujejo, ktere jim vekomej oſtanejo, in jim k' doſeshenju njih zilja ino konza kaj perpomorejo.

„Torej vemo, de tem, ki Boga ljubijo, vſe k' dobrimu perpomore“, tem namrezh, kteri ſo po (njegovim) naprejvsetji k' ſvetoſti poklizani. Rimlj. 8, 28. Vemo, de, ako po veri shivimo, ſe nam ne mora nizh taziga na ſvetu pergoditi, kar bi nam ne pomagalo ſ' Kriſtuſam terdneji ſkleniti ſe, v' kterim ſmo tudi mi k' erbſhini poklizani, ino po naprejvsetji tiſtiga, kteri vſe po ſvetovanji ſvoje volje ravna, v' to odlozheni, de bi bili mi, ki ſmo poprej na Kriſtuſa upali, k' hvali njegove zhaſti. Efesh. 1; 11. 12.

Ne vem, ljubi bratje! zhe vam ſmem to le povedati: Sazhetik poſvezhenja isvoljenih na semlji je ravno tako zhuda poln, kakor njegovo dokonzhanje v' nebeſih. Tukaj ſe moremo zhuditi nad dobroto in modroſtjo, ſ' kterimi Ozhe uſmilenja ſvoje isvoljene po nesapopadljivih potih vodi ino varije; tam pa (v nebeſih) moremo nad radodeljnoſtjo ino vſiga mogozhnoſtjo boshjo ſtermeti, ſ' kterimi Bog ſvetnike krona ino plazhuje. Tukaj jim je Bog po dnevi v' ſenzo, po nozhi pa nameſt ſvitlobe

Digitized by Google

svesd; Modroſt. 10, 17, tam bo pa Bog njih dan, njih luzh, njih veſelje ino njih vſe v' vſih rezheh. I. Kor. 15, 28.

Bog je she v' tem shivljenje njih (to je, brumnih ljudi) pa ga ſhe ne vshivajo od oblizhja v' oblizhje; brumni ſo pa boshji, pa jih vender Bog ſhe nima sa vſelej v' ſvoji oblaſti. Negviſhna negotova vezhnoſt ſhe ljubesen brumnih ljudi martra, ino naj brumniſhi duſha sadnje ſodbe ſvojiga ſodnika teshko zhaka. „Vſe to, pravi Pridgar, ſim ſi k' ſerzu vsel, de bi prav svejdel: ¿So pravizhni ino modri in njih dela ſo v' boshji roki, pa vender zhlovek ne vé, ali je ljubesni, ali ſerdu vreden". Pridgar. 9, 1. Torej ſmem rezhi, de je v' nebeſih ta nar vezhi ſrezha ſvetnikov, ker ſo ſi ſvojiga svelizhanja popolnama ſveſti, ker gotovo vedo, de bodo vezhno svelizhani. Ko bi oni tega ne vedili, bi ne mogli biti sadovoljni, bi ne mogli nebeſhkiga veſelja popolnama vshivati. V' nebeſih pa ſim ſi ſvojiga svelizhanja ſveſt *od ſvoje ſtrani*, ker vem, de Bogu ne bom nikdar vezh nesveſt. ¿Sveſt ſim ſi ſvojiga svelizhanja *od ſtrani ſvojiga reſnizhniga Boga;* ker vem, de bo on moj del. ¿Sveſt ſim ſi ſvojiga isvelizhanja *od ſtrani nebeſhke zhaſti*, ker vem, de ſi bo smiraj enaka.

„Dar boshji oſtane pravizhnim, ino kar od njega pride, bo na vekomej tek imelo." ¿Sirah, 11, 17.

¿To ſrezho, ktera is gotoviga svelizhanja isvira, naj ſi ſoſebno pred ozhi ſtavi, kdor savoljo tega mozhno shaluje, ker pa ve, kako ſe

Digitized by Google

mu bo v' vezhnoſti, dobro, ali ſlabo, godilo, kdor v' tem merjozhim shivljenji vezhi neſrezhe ne posna, kakor je vedna nevarnoſt Boga s' greham shaliti, ino ga sgubiti; kdor po poti poſvezhenja s' velikim ſtraham proti svelizhanju gre.

Ko bi lih tak kriſtjan snal zhudeshe delati, ko bi bil v' tretje nebeſa samaknjen, ko bi vſe ſvoje shive dni ali v' ſveti nedolshnoſti, ali pa v' ſila ojſtri pokori preshivel; vender ni nikoli bres ſtrahu pred vezhnim pogubljenjem. Ker vidi, de angeli is nebeſ v' pekel padejo, de ljudje, ki ſo zhuda polne zhednoſti dopernaſhali, v' greh sajdejo, de ſe zedri na Libanu majejo, je tudi on v' ſtrahu, in vpije s' otrozhjim ſtraham ino ſ' ſveto ljubesnijo k' nebeſhkimu Ozhetu: „Goſpod! reſhi naſ, ſizer poginemo.“ Mat. 8, 25.

„Kedar bo pa vera is dęl popolnama ſtorjena“, Jak. 2, 22. „kedar bodo brumni, kakor naſh isvelizhar, delo dokonzhali, ktero jim je bilo ſtoriti dano“, Jan. 17, 4. „kedar bodo, kakor ſ. Pavel, dobro vojſkovanje isvojſkovali, in ſvoj tek dokonzhali“, II. Tim. 4, 7. ob kratkim, kedar bo vezhnoſt njih zhednoſt sapezhatila, takrat ſi bodo ſvoje ſrezhe ſveſti, ſvojo ſrezho bodo v' miru vshivali, takrat bo njih ſrezha popolnama. Takrat bomo reſ imeli ſrezho ſvetnikov, bomo v' Goſpodovim veſelji, v' ozhetovim narozhji, v' ſrezhi ſvojiga Boga. Te neisrezhene ſrezhe, ktera je v' tih beſedah sapopadena, sdaj ſhe ne moremo umeti.

Digitized by Google

Ljubi bratje! vſigamogozhni, neſkonzhno miloſtljivi Bog naſ je is nizh ſtvaril, de bi bili ſrezhni; on nam je ſvojiga Sina dal, de naſ je od vezhniga pogubljenja, od vezhne neſrezhe reſhil; Bog je nebeſa vſtvaril, kjer imamo ſvojo ſrezho vshivati. Bog tedaj naſhe svelizhanje v' reſnizi hozhe; njegov namen, je k' naſhimu pridu dober namen; zhe ſmo ſe mu lih v' bran ſtavili, ino njegovo gnado sametvali, vender jo samoremo ſpet sadobiti. Bog nam je namrezh ſóper ſvoje rasshalenje ſhe nekako reſhilo, to je sakramente mertvih dal; Bog ſe ſhe da potolashiti, ino ſvoj mezh ſhe nasaj perdershuje. V' novizh ga bomo shalili, zhe vſe njegovo uſmiljenje sanizhujemo, zhe ſe ſvoje proſtoſti napak poſlushimo, ino s' njo boshjo dobrotljivo, shegna polno roko od ſebe pahnemo, ino zhe ga tako rekozh ſilimo, de ſe bo ſkosi naſho proſtovoljno neſrezho sato nad nami moshtoval, ker ſmo njegov pokliz sanizhevali, ino savergli.

Pa vender nikar tega! Ozhe! kteri ſi v' nebeſih, ti naſ veliko bolj ſ' ſvojo ljubesnijo k' ſebi ſiliſh; ti naſh ſiliſh ſ' plazhilam; ti naſ ſiliſh s' isgledam ſvojiga edinorojeniga ſina, ino vſih svelizhanih nebeſhzhanov, kteri ſo she reſ pred nami ſvoj zilj ino konez ſrezhno doſegli. Komu ſe hozhe kaka rezh sunej tebe ljubesni vredna sdeti? Kdo hozhe boljſhnimu Goſpodu, kakor ſi ti, ſlushiti? Oh! kaj ko bi ſe pazh naſhih ſerz gorezhe shelje po tebi, Goſpod! popolnama polaſtile, ino v' njih toliko zhaſa goſpodovale, de bi nam tvoje kra-

Digitized by Google

ljeſtvo priſhlo, ktero je le kraljeſtvo ljubesni, ino dopadenja eniga nad drugim.

V' tem kraljeſtvu, ktero naſ zhaka, ljubi bratje! bodo nehale vſe posemljiſke rezhi, vſe pergodje tega ſveta, vſe gibanje nebeſ, vſe ſpremenenje letnih zhaſev, vſe ſpremenenje vekov, (ſtoletij) vſe nepokojno persadevanje ljudi, vſe ſkuſhnjave hudih duhov, vſa notranja in unanja poſtreshba dobrih angelov. „She želo previdnoſti bo konez, ſ' ktero sdaj Jesuſ Kriſtuſ ſvojo zerkuv vlada, tudi ſkerbi, ktero Jesuſ sdaj sa zerkuv ima, takrat vezh ne bo; ker mu je od Ozheta ſkerb sa zerkuv le toliko zhaſa sapovedana, dokler ne bodo vſi njegovi ſovrashniki ponishani, ino njegovim sapovdam podversheni, to je, do ſodnjiga dne, o kterim dnevu bodo vſe posemljiſke ino peklenſke mozhi premagane, in mozh ſmerti rasdjana. Takrat bo premagajozhi odreſhenik ſvoje duhovno kraljeſtvo, zerkuv in druſhino ſvetnikov, ktere bo v' vezhno svelizhanje perpeljal, ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu isrozhil, sato de bo Bog vſe v' vſih rezheh. Tako ſe bodo tudi beſede ſvetiga Pavla ſpolnile, kteri pravi: „Sdajno ali prihodno: vſe je vaſhe, ví ſte pa Kriſtuſovi, Kriſtuſ pa boshji. I. Kor. 3, 22, 23.

Ino kaj, ali koliko je treba plazhati sa to duhovno ino vezhno kraljeſtvo? Na to vpraſhanje vam ſ. Avguſhtin odgovori, ino njegov lep nauk naj bo ſklep vſih naſhih prizhijozhih premiſhlovanj.

„S. Avguſhtin namrezh pravi: Nebeſhko kraljeſtvo nozhe sa-ſe nobene druge zene, ka-

Digitized by Google

kor le tebe, o zhlovek! daj tedaj ſam ſebe, boſh pa nebeſhko kraljeſtvo sadobil. (S. Aug. ſerm. 37. de Sanctis).

Goſpod! bolj ko velike reſnize naſhiga svelizhanja premiſhlujem, bolj ſposnam ſvoje deſidanje smote, ino ſhkodljive predſodke, kteri ſo me doſihmal sapeljevali in golfali. Bolj ko tvoje dobrote in uſmiljenja premiſhlujem, bolj shivo zhutim ſvojo nehvaleshnoſt, ino nesveſtobo do tvojih ſvetih namenov. Vem, de me ſhe sheliſh svelizhati, ſizer bi mi ſtraſhniga zherva moje veſti ne budil. Verjem, de samorem ſhe tvojo gnado sadobiti, ſizer bi mi ne bil toliko zhaſa persanaſhal. Upam, de imam ſhe zhaſ h' pokori, ſizer bi mi ti reſnizhne volje, poboljſhati ſe, ne dajal. Ljubim te. Ah! neſmem rezhi, de te ljubim; pa vſaj moje sgrevano ſerze mi ſprizhevanje daje, de te hozhem odſihmal vſelej ljubiti. Ako bi te bil jas ljubil, bi ne bil tako delezh od tebe saſhel. Kaj mi pomaga tvoja neſkonzhna ljubesen do mene, zhe pa ne ſtoriſh, de bi tudi jas tebe ljubil? Vsami mi tedaj moje ſerze, in vtopi vſiga ſam v' ſe. „Spomni ſe, lepo te proſim, de ſi me is jilovze ſtvaril, ino de me boſh ſpet v' prah isdrobil". Job. 10, 9.

Ti tedaj, boljſhi, ko jas, posnaſh mojo nadlogo in mojo ſlaboſt, to de persaneſi meni, ſvojimu ſlushabniku, ker pred tabo nizh niſim. „Startiga terſta nikar ne slomi, tudi ne vgaſni prediva, kteri ſhe tli". Isai. 42, 3.

Digitized by Google

„Svoje mozhi nikar ne kashi nad liſtjam, kteriga veter vsame, ino ne preganjaj ſuhe bilke.“ Job. 13, 25.

„Spomni ſe, o uſmiljeni Jesuſ! de ſim jas, vsrok tvoje kervave poti, tvojiga vzhlovezhenja, tvojiga terpljenja, ino tvoje grenke ſmerti; ino tiſti ſtraſhni ſodni dan me nikar ne saversi.

Tvoja kri je moj ſakit, tvoj krish moja mozh, ino tvoje rane moja reſhnina. Odpuſti tudi meni, ker tudi jas niſim vedil, kaj ſim delal; bodi ti moj Odreſhenik, in reſhi me.

Greſhnik! ali greſhniza! miſli na jeso (v' dnevi konzhanja;) ktera bo ſodni dan, ino na zhaſ povrazhila, kedar bo Goſpod ſvoj obras od tebe obernil.

Zhaſ ſe od jutra do vezhera ſpreminja, in vſe te rezhi ſe pred boshjimi ozhmi naglo gode.

„Modri zhlovek ſe bo tedaj per vſimu bal, in ob zhaſu grehov ſe bo sanikernoſti varoval.“ Sirah, 18, 24—26.

Digitized by Google

KASALO.

Pervi del. Smert.

		Stran.
I.	Premiſhljevanje: Smert je sa vſe ljudi imenitna	1
II.	Vedno ſmo v' ſmertni nevarnoſti	22
III.	Miſli pogoſto na ſmert	42
IV.	V' ſmerti ſe zhloveku prav ozhi odpro	63
V.	Huda ſmert grefhnika	90
VI.	Vefela ino frezhna ſmert pravizhniga	111
VII.	Sakaj v' ſmerti ſvet neradi ſapuſtimo?	134
VIII.	Perprava k' dobri inó frezhni ſmerti	158
IX.	Nevadna ſmert ljudi	183
X.	Zhlovek v' grobu	202

Drugi del. Sodba.

I.	Zhlovek v' vezhnoſti	225
II.	Grefhnik pred ſodnikam	24
III.	Zhlovek, kteri po ſmerti she ſplohne ali gmanj ſodbe zhaka	
IV.	Grefhnik bo oſramoten vprizho vſiga ſveta . .	
V.	Grefhnik per ſodbi permerjen s' drugimi ljudmi	3

Digitized by Google

IV. Sodba boshja, ktero bo Bog ſodni dan nad zhloveſhkim rodam ſklenil 327
VII. Sodba boshja, ſ' ktero Bog sdajni ſvet she sdaj ſodi 344

Tretji del. Pekel.

I. Kaj ſo peklenſke martre? 365
II. Peklenſke ſhtrafinge ſo vezhne 384
III. Pogubljeni greſhnik ſi je ſam ſvoj pekel . . . 405
IV. Nauk, kteriga nam pogubljeni greſhnik is pekla daje 416
V. Neumerjozhnoſt ſrezhnih ino neſrezhnih duſh . . 427

Zheterti del. Nebeſa.

I. Svetniki ſo v' nebeſih od vſiga proſti, in reſheni, in pred vſim obvarovani, kar naſ na tem ſvetu teshi, in zhes kar tukej toshimo 465
II. Svetniki v' nebeſih ſhe veliko vezhi ſrezho vshivajo, kakor pa ſi jo mi miſliti samoremo . . . 483
III. Srezha ſvetnikov je zhes vſe velika, ker je ſam Bog njih ſrezha 503
IV. Srezha ſvetnikov je neisrezheno velika, ſoſebno zhe jo permerimo s' malim in kratkim terpljenjem, ktero ſo tukej sa-njo terpeli 521
Bog je ſrezho ſvojih ſvetnikov v' vſih ſvojih delih pred ozhmi imel 544

Digitized by Google

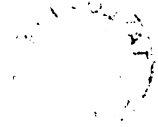

Digitized by Google

TAYLOR INST.
OXFORD

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google
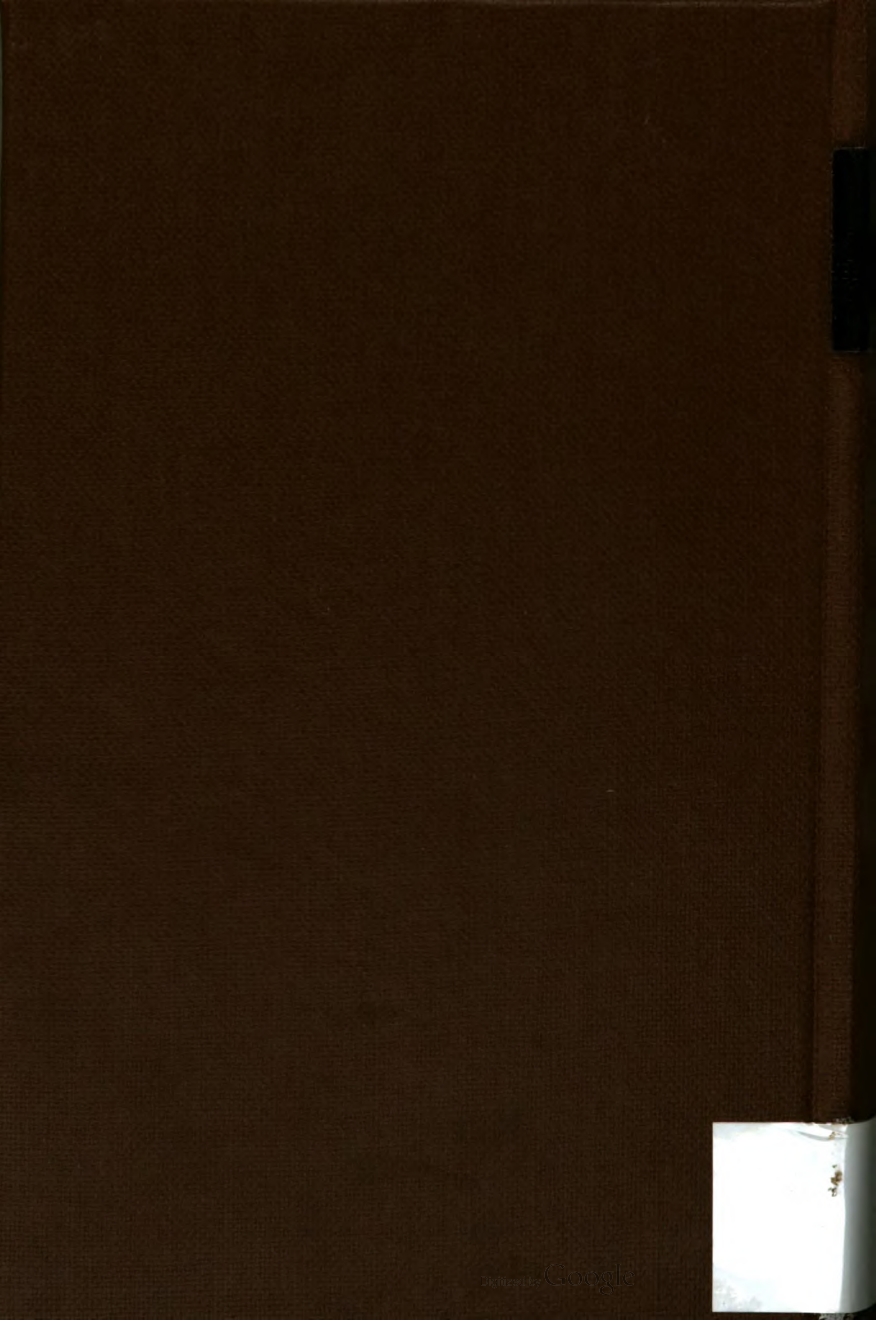
Digitized by Google